

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวระหว่างประเทศ
ประจำปี 2559

รวบรวม วิเคราะห์และจัดพิมพ์โดย

ดร. มนัสพาสน์ ชูโต อดีตเอกอัครราชทูต
ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงานด้านสารนิเทศ
ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

ประจำเดือนมกราคม 2559

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงาน
ด้านสารสนเทศของกรมสารสนเทศ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมกราคม 2559 ฉบับที่ 1

ปีใหม่ คริสต์ศักราชที่ 2015 หรือ พ.ศ. 2558 เริ่มขึ้น โดยปราศจากสัญญาณเตือนภัยใด ๆ ทั้งสิ้นว่าจะเกิดเหตุ อันจะนำไปสู่ความจำเป็นที่จะต้องระวังภัยจากการก่อการร้ายใด ๆ แต่เหตุอันรุนแรงและโหดเหี้ยมไร้ความเป็นมนุษยาก็อุบัติขึ้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม ด้วยการที่ผู้ก่อการร้ายจากกลุ่มที่ต่อมาเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่าการก่อการร้ายอิสลาม หรือไอซิส/ไอชิล ซึ่งเป็นพี่น้องกันคือ Cherif Kouachi และ Said Kouachi ได้บุกเข้าไปสังหารหมู่หัวหน้าและกองบรรณาธิการนิตยสารการ์ตูนล้อเลียนศาสดาของอิสลามิกชน ในนาม ซาลี เอ็บโด 10 คน (เป็นหญิง 1 คน) และตำรวจซึ่งนับถือศาสนาอิสลามอีก 1 นายข้างถนนด้านนอกที่ถูกยิงล้มไปบนทางเท้าและวอนขอชีวิตแต่ไม่เป็นผล ที่เขต 11 ใกล้ศูนย์กลางของกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส มีการระดมกำลังตามปราบปรามคนร้ายในอาณาบริเวณกว้างขวาง ในถิ่นใกล้สนามบินรัวซีและท่าอากาศยานชาร์ล เดอโกลล์ ปรากฏผลว่า ผู้ก่อการร้ายพี่น้องทั้ง 2 คนถูกวิสามัญฆาตกรรม ส่วนอีกคนหนึ่งในชื่อนาย Amedy Coulibaly (ซึ่งหลักฐานต่อมาสื่อว่าเป็นหัวหน้า Cell ก่อการร้ายในฝรั่งเศส เกิดที่มาลีในแอฟริกาและย้ายมาอยู่ในฝรั่งเศส โดยมีอดีตภริยาหรือเพื่อนหญิงร่วมอุดมการณ์ในชื่อ Hayat Boumedienne ผิวขาว เป็นตัวประสานงาน แต่เธอได้หลบหนีตั้งแต่วันปีใหม่ผ่านมาดริ

และตุรกี เข้าสู่ซีเรียจนบัดนี้โดยมีหมายจับของฝรั่งเศส พร้อมคำเตือนว่าเป็นบุคคลอันตรายยิ่ง) นาย Coulibaly ได้แยกไปปฏิบัติการในเขต 12 ของกรุงปารีสทางด้าน Porte de Vincennes อันเป็นทางเข้าสู่กรุงปารีส โดยในตอนรุ่งเช้าวันรุ่งขึ้นได้ยิงตำรวจหญิงเสียชีวิต และต่อมาบุกเข้าไปในร้าน Super Market แบบ kosher ของชาวยิว โดยได้สังหารตัวประกันที่ซื้อของอยู่ในร้าน 4 คน ก่อนที่ตัวเองจะถูกวิสามัญฆาตกรรม พวกที่มีส่วนสมรู้ร่วมคิดและวางแผนอีกจำนวนหนึ่งได้หลบหนีออกจากประเทศฝรั่งเศสไปก่อนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งมีส่วนเชื่อมโยงกับคนสัญชาติฝรั่งเศส และเบลเยียมซึ่งมีเชื้อสายมาจากประเทศในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนเชื้อสายโมร็อกโก ที่กลายเป็นพวกหัวรุนแรง โดยฝักใฝ่กับกลุ่มรัฐอิสลาม ซึ่งแพร่กระจายและขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ เช่น อัล ชาบาบ ในโซมาเลีย โบโกฮาราม ในภาคเหนือของไนจีเรีย แม้กระทั่งกลุ่มอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล่าสุดได้แก่กลุ่มก่อการร้ายอาบูซายยิบทางใต้ของฟิลิปปินส์ ได้สวมมิกัดหรือประกาศตัวเข้าเป็นพวกของรัฐอิสลาม ไม่แต่เท่านั้น กลุ่มไอเอสได้ใช้เทคโนโลยีทันสมัยในทางสื่อสารสั่งการซึ่งกันและกันโดยใช้รหัสลับ และสื่อสังคมในการชักนำให้คนสัญชาติจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคตะวันตกไปเข้าเป็นพวกเป็นจำนวนซึ่งสหประชาชาติประมาณว่า ไม่น้อยกว่า 25,000 คน เหตุร้ายจึงเกิดขึ้นหลายแห่งด้วย เช่นที่แวร์เวียร์ในเบลเยียม และในรถไฟความเร็วสูงจากเนเธอร์แลนด์มาฝรั่งเศส และที่รุนแรงมากได้แก่การบุกโจมตีและจุดระเบิดครั้งใหญ่ในกรุงปารีส เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 อันถือว่าเป็นเหตุการณ์ 9/11 ที่ฝรั่งเศส มีผู้เสียชีวิต 130 คน บาดเจ็บอีกหลายร้อย การติดตามปราบปรามกันอย่างหนักหน่วงในเขตซังต์เดอนีสของกรุงปารีสทำให้ฝ่ายก่อการร้ายถูกปลิดชีวิตหลายคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายอบาอู๊ด ซึ่งเป็น Ring leader ของปฏิบัติการที่กรุงปารีส และสามารถสกัดแผนการก่อการร้ายที่คนร้ายตั้งใจจะดำเนินการในย่านธุรกิจ แถบ La Defense ได้ทันทีที่พอดี ในเบลเยียม อันเป็นแหล่งกบดานของเหล่าร้ายเป็นจำนวนมาก ต้องมีการวางมาตรการระวังภัยของการก่อการร้ายระดับสูงที่สุดอยู่เป็นช่วง ๆ นับเป็นบรรยากาศและ

สภาพแวดล้อมที่น่าสพรึงกลัวตลอดปีที่แล้ว ผู้ติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ร้ายหลายคนเปรียบเทียบสภาวะเยี่ยงสงคราม อีกจำนวนไม่น้อยเรียกว่า New Normal การข่าวกรองบ่งว่าจะมีเหตุการณ์ร้ายในช่วงการนับถอยหลังในคืนวันส่งท้ายปีเก่า โดยเฉพาะที่ กลางกรุงบรัสเซลส์ ณ La Grand Place ที่ใกล้ประตูชัยในกรุงปารีส และที่สถานีรถไฟในนครมิวนิค เยอรมนี ทางภารกิจยกเลิกการแสดงดอกไม้เพลิงตามสถานที่ดังกล่าว ซึ่งแม้จะเป็นปีใหม่แล้ว ปวงชนในหลายประเทศก็ยังหว่นไหวอยู่สืบต่อมา ข้าพเจ้าเองเห็นว่า ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปอีกพักใหญ่เหตุการณ์ร้ายจะมีบ่อยครั้งขึ้น เพราะภายใต้สภาวะ New Normal นี้ การก่อการร้ายในลักษณะ Lone Wolf ทั้งโดยคำสั่งจาก Command and Control Centre ของกลุ่มก่อการร้าย และการลงมือก่อเหตุโดยแรงบันดาลใจของปัจเจกบุคคล เช่นที่นครซิดนีย์ ออสเตรเลีย และที่ซานเบอร์นาดีโน มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ของสหรัฐอเมริกา และพวกชอบลอกเลียนแบบ เป็นกรณีที่ป้องกันและคาดหมายล่วงหน้าได้ยากยิ่ง ทางหนึ่งที่อาจจะช่วยปกป้องประชาชนผู้บริสุทธิ์ได้ คงจะด้วยการหาทางปิดเป่าแต่รากเหง้าของความเหลื่อมล้ำในฐานะความเป็นอยู่ การทำความเข้าใจกับครอบครัว และวงการศึกษาของเยาวชนในหมู่ชุมชนที่เดิมทีมาจากต่างแดน เพื่อปิดเป่าลู่ทางไปสู่ความรุนแรง (radicalization) ความรู้เท่าไม่ถึงการ และการบิดเบือนคำสั่งสอนของศาสนาต่าง ๆ ไม่เว้นแม้แต่พุทธศาสนา เพราะมีตัวอย่างทั้งในเมียนมาร์ และในประเทศไทยเอง อันเป็นกรณีที่น่าสลดใจ เนื่องจากเป็นแนวทางที่ขัดต่อคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้พระคัมภีร์อัลกุรอานก็ห้ามการทำร้ายต่อชีวิตมนุษย์ เช่นเดียวกับคริสตศาสนา

เพื่อต่อต้านภัยจากการก่อการร้าย มหาอำนาจตะวันตกและกลุ่มประเทศในตะวันออกกลางได้จัดตั้งพันธมิตรต่อต้านไอซิส/ไอซิล ด้วยการใช้งำลังทางอากาศตลอดมาจนสิ้นปีใหม่ 2016 นับเป็นเที่ยวบิน 9,000 เที่ยวบิน สหรัฐ ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร ได้เป็นแกนนำในการทำลายล้างไอซิส โดยพันธมิตรนาโต้ได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมทางทหารภาคพื้นดิน ทั้งทหารอิรัก ทหารชาวเคิร์ด กองกำลังเปชเมก้า และยาซิดีส์ จนถึงเวลาที่รายงานนี้ สามารถยึดดินแดนที่เคยถูกไอ

เอสครอบครองประมาณ ร้อยละ 40 และอีกร้อยละ 30 ในระยะปลายปี 2558 และต้นมกราคม 2559 อันหมายถึงเมืองโคบานี ใกล้ชายแดนระหว่างซีเรียกับตุรกี บริเวณเขื่อนซึ่งสามารถตัด กระแสน้ำยูเฟรติสที่เคยบ่อนให้ฝ่ายไอเอสที่เมืองรัคก้าในซีเรีย เมืองรามาดิ ในจังหวัดอันบารีนใน อิรัก เมืองบายจี อันเป็นแหล่งผลิตน้ำมันแห่งใหญ่ของอิรัก เมืองפלوجلูจาในอิรัก เมืองชินจารี ที่ตัด เส้นทางส่งกำลังบำรุงของไอเอสบนทางหลวงสาย 47 ทั้งนี้ โดยทหารอิรักฝ่ายซุนหนี่ซึ่งสหรัฐฯได้ ฝึกอบรมและส่งอาวุธหนักให้ และนักรบชนเผ่าอันบารีนิกายซุนหนี่ ทหารภาคพื้นดินเหล่านี้ สามารถประสานกับเครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดของสหรัฐฯและพันธมิตรได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่น้อย ผิดกับเมื่อเดือนพฤษภาคม 2558 ซึ่งกำลังทหารอิรักถอยหนีการรุกรบของไอเอสอย่างน่าละอายใจ ผลสำเร็จของกองกำลังภาคพื้นดินดังกล่าว เป็นชัยชนะทางสัญลักษณ์สำคัญ แม้จะต้องค่อย ๆ คืบหน้า และหลบเลี่ยงกับระเบิด หรือ Improvised Explosive Device (IED) ซึ่งไอเอสวางไว้ทั้ง ทางภาคพื้นดินและในอาคารและบ้านช่องต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก อันเป็นยุทธวิธีของกองกำลังไอ เอสในทุกเมืองที่เคยครอบครอง เพราะเหตุนี้ จึงทำให้เป้าหมายที่ฝ่ายอิรักกับกำลังร่วมต่าง ๆ อัน ได้แก่เมืองโมซูล ซึ่งใหญ่เป็นที่สองในอิรัก และถูกไอเอสยึดครองไว้กว่า 1 ปี จึงจะเป็นการยากยิ่ง ไม่เฉพาะไอเอสได้สร้างอุโมงค์และวางระเบิดไว้ทั่วไปหมด แต่ยังมีพลเมืองอิรักประมาณ 1 ล้านคน พำนักอาศัยอยู่ จะรุกรบอย่างไร จึงจะมีให้พลเมืองดังกล่าวได้รับอันตราย เพราะทุกเมืองที่ยึดคืน มาได้มีแต่ความปรักหักพังเกลื่อนไปหมด การจะให้พลเมืองกลับเข้าไปอยู่ จำต้องกวาดล้างกับ ระเบิดให้หมดและต้องลงทุนเป็นจำนวนมากในการก่อสร้างบ้านเรือน ซึ่งจะต้องใช้ความพยายาม อย่างมาก ส่วนการสังหารและจับกุมบรรดาผู้นำทั้งหลาย ก็จะต้องใช้ความพยายามต่อไป โดย ล่าสุด ในวันเสาร์ที่ 9 มกราคม ศกใหม่นี้ ผู้นำไอเอสอันดับสอง รองจากบักดาดี้ ได้เสียชีวิตในการ โจมตีของกองทัพอากาศสหรัฐฯในบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองรามาดิที่ทหารอิรักเพิ่งยึดคืน มาได้

ในช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2015 (2558) เป็นต้นมา รัสเซียได้ฉวยโอกาสที่สหรัฐ ภายใต้การนำของประธานาธิบดีโอบามา หลีกเลี่ยงการเร่งรัดเผชิญศึกด้วยการโจมตีโดยกำลังทาง อากาศ ทั้งในซีเรียและอิรัก ได้สร้างสมกำลังทั้งทางอากาศที่ฐานทัพอากาศ ณ เมืองลาตาเกีย และ ฐานทัพเรือบนฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกของซีเรีย โดยอ้างว่าเพื่อโจมตีทิ้งระเบิดฐานที่ตั้ง “ผู้ก่อการร้าย” ซึ่งตามหลักฐานที่ฝ่ายพันธมิตรอันมีสหรัฐเป็นแกนนำ เครื่องบินรัสเซียมุ่งทำลาย กลุ่มต่อต้านฝ่ายของบาชาร์อัลอัสซาดเป็นส่วนใหญ่ โดยแทบจะมีได้โจมตีฝ่ายไอเอสเท่าใดนัก ตามเหตุผลในทางภูมิยุทธศาสตร์ รัสเซียภายใต้วลาดิมีร์ ปูติน ต้องการให้สามารถกลับมาเป็น มหาอำนาจในบริเวณตะวันออกกลางเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต สมัยที่ยังเป็นสหภาพโซเวียตอีก และยังเป็นภาระหันเหความสนใจของมหาอำนาจตะวันตกจากการรุกรานของรัสเซียในยูเครน ซึ่ง ประเทศภาคีหลักในสัมพันธมิตรนาโต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐ แคนาดาและสหภาพยุโรป ได้ใช้ มาตรการแซงก์ชันรัสเซียมากกว่าสองปีแล้ว และจะมีการพิจารณาว่าจะต่ออายุการแซงก์ชันหรือไม่ ในสิ้นเดือนมกราคม ค.ศ. 2016 คือสิ้นเดือนนี้ ตามสถานะสุดท้าย คงจะเป็นการยากที่มหาอำนาจ ตะวันตกจะยกเลิกการแซงก์ชันต่อรัสเซีย เพราะปูตินมุ่งมั่นที่จะแผ่อำนาจทางการทหารให้ทรง อิทธิพลยิ่ง ๆ ขึ้น วาทกรรมต่าง ๆ ของปูตินดังที่ปรากฏชัดในปฏิทินปีใหม่นี้ แสดงถึงเจตนาที่จะ กลับมาเป็นมหาอำนาจเช่นที่เคยเป็นสมัยสหภาพโซเวียตอีก โดยแทนการสร้างสรรคมิตรภาพหรือ สันถัมภ์กับประเทศต่าง ๆ ในปีใหม่ กลับลงนามในแผนการความมั่นคงแห่งชาติ โดยประกาศ ความเป็นศัตรูกับองค์การนาโต้ อันมิใช่เป็นแนวคิดใหม่ แต่รัสเซียตั้งใจเช่นนั้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 ยกเว้นเพียงสมัยที่มีคาอิล กอร์บาชอฟและบอริส เยลต์ซินเป็นผู้นำเท่านั้น และเพราะเหตุนี้ รัสเซียจึงเสริมสร้างกำลังทางทหารและประกาศความยิ่งใหญ่ของ Mother Russia อยู่บ่อยครั้ง การมองทางข้างหน้าเพียงในระยะสั้นในซีเรีย ทำให้ไอเอสสามารถแผ่อำนาจได้มากขึ้น และการ ช่มชู้ตราบกืออย่างหนักหน่วงหลังจากที่เครื่องบินซุกอย 24 ของรัสเซียถูกเครื่องบินตราบกือยิงตกในบริเวณ ชายแดนติดต่อกับซีเรีย การช่วยทางอากาศกับประเทศภาคีนาโต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศ

บอกลดและการพยายามขัดขวางการที่ยูเครนใกล้จะเป็นพันธมิตรนาโต้ และการพัฒนาอาวุธให้ทันสมัยยิ่ง ๆ ขึ้น ทั้ง ๆ ที่การเศรษฐกิจของรัสเซียตกต่ำลงอย่างมาก โดยอาจมองข้ามความจริงไปว่า สถานะทางเศรษฐกิจของสหรัฐเข้มแข็งที่สุดในโลกขณะนี้ และสหภาพยุโรปก็มีทิศทางทางเศรษฐกิจที่มั่นคงขึ้นในภาพรวม รัสเซียควรจะปรับกระบวนการทัศน์เสียใหม่ และเลือกทางเดินหน้าต่อไป โดยมองโลกในแง่จริงเสียที เพราะท่าทีที่ยึดถือขณะนี้ได้ทำให้รัสเซียเป็นปัจจัยของความไร้เสถียรภาพเมื่อเข้าสู่ศักราชใหม่แล้วในบัดนี้

สาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มศักราชใหม่ด้วยการเศรษฐกิจที่อ่อนตัวลง พลังทางเศรษฐกิจซึ่งเมื่อสองสามปีก่อนหน้านี้เป็นหลักเกื้อหนุนการเศรษฐกิจโลก ได้อ่อนกำลังลงเกินความคาดหมายของประเทศอื่น ๆ และแม้จะยังคงความเป็นการเศรษฐกิจใหญ่อันดับสองของโลก รองจากสหรัฐซึ่งแข็งแกร่งอย่างมั่นคงและสามารถสร้างงานได้ถึง 2 ล้าน 6 แสนห้าหมื่นอัตราตลอดปี ค.ศ. 2015 โดยเพิ่มงานนอกการเกษตรได้ถึงเกือบสามแสนคนในเดือนธันวาคมที่เพิ่งผ่านมา เป็นเหตุให้อัตราคนว่างงานทรงตัวอยู่ที่ร้อยละ 5 อันน่าพอใจ ในขณะที่จีนกำลังเปลี่ยนการเศรษฐกิจที่พึ่งการส่งออกอย่างมาก เป็นการส่งเสริมการอุปโภคบริโภคภายใน อัตราการขยายตัวของจีนได้ลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการผลิตภาคอุตสาหกรรม การลดอุปสงค์ด้านการนำเข้าได้ส่งผลให้ตลาดโภคภัณฑ์ทั่วโลกตกต่ำลงอย่างหนักเป็นประวัติการณ์ ตลาดทุนซึ่งตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ศกที่แล้ว ต้องผันผวนอย่างหนัก ส่งผลกระทบและความปั่นป่วนไปยังตลาดหุ้นทั่วโลก ทำให้จีนกลายเป็นปัจจัยลบ แม้กระทั่งตลาด Wall Street ในสหรัฐยังต้องผันผวนไปด้วย ความตั้งใจของ Federal Reserve Board ที่จะปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยพื้นฐานจากศูนย์ใน 9 ปี จำต้องเลื่อนแล้วเลื่อนอีกด้วยความผันผวนของการเศรษฐกิจจีน จนในที่สุด Janet Yellen ประธานธนาคารกลางสหรัฐตกลงใจนำการเศรษฐกิจสหรัฐกลับเข้าสู่ภาวะ “ปกติ” ด้วยการปรับอัตราดอกเบี้ยพื้นฐานขึ้นเพียงเล็กน้อย คือร้อยละ 0.25 ในวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 2015 โดยในปีใหม่นี้ อาจจะปรับเพิ่มขึ้นอีกเป็นระยะ ๆ ในอัตราเล็กน้อยเช่นกันอีกสัก 2 หรือ 3 ครั้ง เข้าใจว่าธนาคาร

กลางอังกฤษ ซึ่งการเศรษฐกิจดีพอ อาจจะได้รียอยตาม ในขณะที่ธนาคารกลางยุโรปได้ลดอัตราดอกเบี้ยลงต่ำกว่าศูนย์ เพราะได้เริ่มใช้มาตรการ Quantitative Easing หรือ QE มาตั้งแต่ปีที่แล้วและจะใช้ต่อไปอีกจนอาจจะหลังปี ค.ศ. 2018 สถานะเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปในภาพรวมอยู่ในสภาพดีขึ้นในขณะนี้ ภาพทั้งหมดนี้ต่างจากของจีน เพราะ เพียงในช่วงเวลาสัปดาห์แรกของปีนี้ ตลาดหุ้นเซี่ยงไฮ้ได้ตกลงกว่าร้อยละ 7 ถึงสองครั้ง ทางการเงินได้ใช้มาตรการ Circuit Breaker ระวังการซื้อ-ขายในตลาด เพราะมีการเทขายทั่วไปหมด จนในวันที่ 8 มกราคม ค.ศ. 2016 จึงยกเลิกมาตรการดังกล่าว เพราะไม่ได้ผล โดยธนาคารกลางได้ทุ่มเงินเข้าหนุนนับแสนล้านดอลลาร์ และในระยะเดียวกันได้ลดค่าเงินตราสกุลหยวนเป็นจำนวนอันมีนัยยะสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและการคลังชาวตะวันตก ในชื่อว่า Faver ซึ่งพักผ่อนอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ขณะนี้ ให้สัมภาษณ์ ซีเอ็นเอ็น ในวันที่ (8 ม.ค. 59) ว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนกำลังเผชิญภาวะ “ฟองสบู่ขนาดมหึมา—Massive Bubble” และว่า ทางการเงินดูจะเผชิญหน้ากับปัญหาได้ไม่ถูกต้องพอ และยังขาดความโปร่งใสเช่นเดิม ทำให้เกิดภาวะ Volatility อย่างน่าห่วงไปทั่วทุกภาค เพราะการเศรษฐกิจอื่น ๆ ไม่ทราบว่าจะเลือกใช้เครื่องมือใดในการแก้ปัญหา การเศรษฐกิจที่จะต้องรับผลทางลบย่อมได้แก่ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดา Emerging Economies ทั้งหมด ซึ่งคงจะต้อง “sell off” ไปตาม ๆ กัน เว้นแต่อินเดียซึ่งมีอัตรา GDP กว่าร้อยละ 7 และมีแรงงานมากพอกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน โดยโครงสร้างของกำลังแรงงานยังมีอยู่มาก เนื่องจากอินเดียไม่ต้องเป็นห่วงกับการที่จะมีสังคมของผู้สูงอายุ ในขณะที่จีนมีโครงสร้างของแรงงานต่างจากของอินเดีย และคงจะเป็นด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจีนจึงยกเลิกนโยบายลูกคนเดียว โดยให้มีได้สองคนต่อคู่สมรส เริ่มแต่วันปีใหม่ของศักราชนี้

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งทางความมั่นคงระหว่างประเทศ และทางเศรษฐกิจในปีใหม่ที่เพิ่งเริ่มขึ้นมาเพียงไม่กี่วัน แสดงว่าภัยอันตรายในกรอบของการก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ คงจะอุบัติขึ้นบ่อยครั้งในรอบปีนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีนเอง ซึ่งน่าจะทรงพลังเพียงพอที่จะหาทาง

หลีกเลี่ยงได้ แต่จีนกลับออกกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายและแต่งตั้งผู้อำนวยความสะดวก
ภายใต้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งกินขอบข่ายกว้างขวางมากเกินไป โดยได้ต่อต้านสื่อต่างชาติ โดย
เพิ่งตั้งสื่อตะวันตกเป็นพิเศษด้วย ในระยะใกล้เคียงกัน เกาหลีเหนือก็ได้ทดลองระเบิดซึ่งอ้างว่า
เป็นระเบิดไฮโดรเจน ในสถานที่ทดลองใต้ดินไม่ห่างจากดินแดนจีนเท่าใดนัก นำมาซึ่งปฏิกิริยา
จากนานาชาติ รวมทั้งการประณามจากจีนเพราะมิได้แจ้งให้จีนทราบล่วงหน้าเช่นในการทดลอง 3
ครั้งก่อนหน้านี้ รัสเซียก็แสดงความไม่เห็นด้วยโดยตำหนิเกาหลีเหนือว่า ได้ละเมิดกฎหมายระหว่าง
ประเทศอย่างชัดเจน สหรัฐและประเทศต่าง ๆ เช่นญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ต่างถือว่า การกระทำของ
เกาหลีเหนือเท่ากับการก่อสงคราม แม้ประเทศไทยก็ได้แถลงแสดงความไม่เห็นด้วย เนื่องจากได้
สร้างความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลีและเรียกร้องให้มีการเจรจา 6 ฝ่ายเพื่อยุติความตึงเครียด
สำหรับสหประชาชาติ นั้น คณะมนตรีความมั่นคงได้ลงมติโดยเอกฉันท์ประณามการละเมิดข้อห้าม
การทดลองระเบิดนิวเคลียร์และมาตรการแซงก์ชันที่ยังใช้บังคับอยู่ในขั้นนี้ หลายประเทศกำลัง
สืบสวนข้อเท็จจริงว่าเป็นระเบิดไฮโดรเจนหรือระเบิดชนิดใด นายอามาโน ผู้อำนวยความสะดวก
การพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่ในการป้องกันตามมาตรการ Safeguard เพื่อมิให้
มีการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ตาม Non-Proliferation Regime ให้ความเห็นว่า ตามมาตรวัดของ
ทบวงการช แรงระเบิดจากการทดลองครั้งที่ 4 นี้เท่ากับการระเบิดเมื่อครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 2013 แต่
มิได้เจาะจงว่าเป็นระเบิดไฮโดรเจน แต่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้คนหนึ่ง กล่าวว่า แรงระเบิดดูจะแสดง
ว่า เกาหลีเหนือคงจะพยายามทำให้ลูกระเบิดเล็กกลง เพื่อจะได้ใช้เป็นหัวรบติดกับขีปนาวุธนำวิถี
เพื่อทำลายเป้าหมายที่ต้องการโจมตีต่อไป และด้วยการคิดในแง่นี้ เกาหลีใต้และญี่ปุ่นจึงกังวลเป็น
พิเศษ ในขั้นนี้ เกาหลีใต้จึงตอบโต้ด้วยการส่งกระจายเสียงโดยปรากการลำโพงเป็นแผงขนาดใหญ่ที่
เคยใช้ก่อความกลัวเหนือข้ามเขตปลอดทหารที่เส้นขนาน 38 เช่นที่ได้ทำมาแล้วเมื่อเดือนสิงหาคม
ปีที่แล้ว เพื่อตอบโต้การที่เกาหลีเหนือได้วางกับระเบิดทำให้ทหารเกาหลีใต้ต้องเสียชีวิตไปสองนาย
จนสามารถรวมขอมกันไว้ชั่วคราวด้วยการเจรจาในระดับสูง ในวันอาทิตย์ที่ 10 มกราคม ศกใหม่

เครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดยักษ์ ปี 52 ของสหรัฐ ได้ออกบินตรวจการณ์จากท่าอากาศยานในเกาะกวม ด้วยเครื่องบินขับไล่/ประจัญบานขนาด เอฟ 15 ของเกาหลีใต้และสหรัฐบินคุ้มกันในบริเวณใกล้เมือง Osan เพื่อตอบโต้การที่เกาหลีเหนือทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ครั้งที่ 4 เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ด้วยเหตุผลว่า เพื่อคุ้มครองประเทศพันธมิตร เช่นเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และกองกำลังสหรัฐเองซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก นักวิเคราะห์ด้านสันติภาพและการเมืองระหว่างประเทศเห็นว่า ความเคลื่อนไหวของสหรัฐครั้งนี้จะเป็นการกระตุ้นเตือนจีนเช่นกันว่า ไม่เพียงประมาทเกาหลีเหนือแม้แต่น้อย เพราะขณะนี้ ผู้นำวัย 33 ปีของเกาหลีเหนือมีความรู้สึกนึกคิดที่สุ่มเสี่ยงเหตุการณ์บานปลาย และมีได้ใกล้ชิดกับจีนเช่นสมัชชา นายคิม จองอิล ผู้พ่อเท่าใดนัก

ก่อนหน้าการทดลองระเบิดซึ่งฝ่ายเกาหลีเหนืออ้างว่า เป็นระเบิดไฮโดรเจนนี้ นั้น มีเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้ายังไม่อาจจะยืนยันความเกี่ยวข้องได้ในขั้นนี้ คือการเสียชีวิตของนาย Kim Yang-Gon เจ้าหน้าที่ระดับสูงผู้ใกล้ชิดของนายคิม จอง อุน เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2558 ด้วยเหตุที่ทางการเกาหลีเหนืออ้างว่าเป็น “อุบัติเหตุทางรถยนต์” อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกันกับผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงคนก่อนหน้า นายคิมเป็นผู้แทนระดับสูงหนึ่งในสองคน ซึ่งได้เจรจากับผู้แทนระดับสูงของเกาหลีใต้ที่หมู่บ้านปัน มุน จอมใกล้เขตปลอดทหารถึงกว่า 3 วันและคืนเมื่อปลายเดือนสิงหาคม ปีที่แล้ว เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างเหนือ-ใต้ ดังที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาในเดือนนั้นโดยละเอียด สาเหตุการตายโดยอุบัติเหตุทางรถยนต์ของหัวหน้าฝ่ายความมั่นคงทั้งสองคน ชวนให้สงสัยเพราะผู้ใกล้ชิดของนายคิม จอง อุน ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ในประเทศซึ่งไม่มีขดยานมากนัก และผู้นำวัย 33 ปีของเกาหลีเหนือ ได้สั่งประหารคนใกล้ชิดมาหลายคนแล้ว รวมทั้งอาของตนเอง ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำและนายทหารชั้นสูงที่ถูกสังหารด้วยปืนต่อสู้อากาศยานต่อหน้าทหารเป็นจำนวนมาก การตายของหัวหน้าฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติผู้ใกล้ชิดกับผู้นำจึงน่าจะมีใช่ “อุบัติเหตุ” ธรรมดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นก่อนข่าวการทดลองระเบิดที่อ้างว่าเป็น Hydrogen Bomb แม้จะมีการจัดพิธีศพอย่างเป็นทางการก็ตาม

ความจริงจะเป็นเช่นไรก็ตาม ความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลีได้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งแล้ว ซึ่งจำเป็นที่จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่อไป เพราะครั้งนี้ ฝ่ายใต้และพันธมิตร ได้แสดงกำลังรบในทางต่าง ๆ แล้ว รวมทั้งการส่งบ่อนบินไปลอยล้าใกล้เขตปลอดทหารเพียง 4 วัน หลังจากที่เกาหลีเหนือแถลงข่าวการทดลองระเบิด

ความตึงเครียดที่น่าหวงกลัวอีกกรณีหนึ่งของศักราชใหม่ได้แก่ความขัดแย้งกันระหว่างอิหร่านกับซาอุดี อารเบีย หรืออีกนัยหนึ่งความแตกร้าระหว่างกลุ่มประเทศนิกายซุนหนี่กับกลุ่มเซีย อันมีต้นเหตุมาจากการที่ทางการซาอุดีได้ประหารชีวิตนักโทษ ซึ่งถือนิกายเซียเมื่อต้นปีใหม่นี้ไป 47 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Cleric Nimr al Nimr ซึ่งปลุกกระดมให้โค่นราชบัลลังก์ของกษัตริย์ซาลมาน อัล อับดุลลาห์ อัลซาอุดี และให้แยกฝ่ายนิกายเซียออกจากดินแดนซาอุดี โดยรวมกับฝ่ายเซียในดินแดนบาร์ทเรนทางตะวันออกของซาอุดีอารเบีย อิหร่าน (ฝ่ายหัวรุนแรง ซึ่งได้แรงหนุนจากอญาโตลล่าห์ คาามาเนีย) ได้ตอบโต้อย่างรุนแรงโดยการบุกเข้าทำลายสถานเอกอัครราชทูตซาอุดี อารเบีย ณ กรุงเตหะราน ซาอุดีได้ขับไล่ให้สถานกงสุลใหญ่ในซาอุดีออกไปจากราชอาณาจักรภายใน 48 ชั่วโมง ความขัดแย้งระหว่างยักษ์ใหญ่ของสองนิกายในศาสนาอิสลาม ได้แผ่ขยายไปทั่วภูมิภาคตะวันออกกลางในช่วงเวลาที่ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2254 จะต้องถึงกำหนดเริ่มการเจรจาทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การหยุดยิง (โดยไม่รวมกลุ่มไอเอสและอัล นุสรา) เพื่อยุติสงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งทั้งอิหร่านและซาอุดีอารเบียต่างก็มีบทบาทสำคัญในกระบวนการทางการเมืองดังกล่าว

เยเมน ซึ่งเป็นสมรภูมิของ “สงครามตัวแทน” โดยกลุ่มฮูตี (Houthis) :ซึ่งเป็นฝ่ายที่อิหร่านสนับสนุน ได้รับกับกำลังของประธานาธิบดีฮาดี (ซึ่งอยู่ในซาอุดีอารเบีย) โดยกำลังทางอากาศของซาอุดีได้ถล่มโจมตีทั้งระเบิดมาตั้งแต่ปีที่แล้ว ได้ระงับปฏิบัติการเป็นช่วง ๆ เพื่อเจรจาสงบศึกที่สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา แต่จนถึงบัดนี้ยังไม่ปรากฏผลว่าจะหาทางตกลงกันได้ อย่างไรก็ดี ส่วนไอเอสได้พยายามคืบคลานเข้าไปยึดพื้นที่ และช่วงชิงพื้นที่กับกลุ่มก่อการร้ายอัลไคด้าในคาบสมุทร

เจบีเอ็น สถานการณ์ด้านมนุษยธรรมเป็นที่น่าห่วงยิ่ง บทบาทของซาอุดีในฐานะพันธมิตรของกลุ่มต่อต้านไอเอสในซีเรียและอิรักจึงแทบจะไม่มีส่วนเลย เพราะจำต้องทุ่มเทกำลังและทรัพยากรไปในสมรภูมียะเมนมากกว่า

เมื่อวันศุกร์สัปดาห์นี้ ประเทศสมาชิก Gulf Cooperation Council แถลงในวันอาทิตย์ ที่ 10 มกราคม วันนี้ ว่าการที่อิหร่านโจมตีสถานเอกอัครราชทูตซาอุดีอาระเบียในกรุงเตหะราน นั้น เป็นการกระทำก่อการร้าย และทั้งหมดประกาศสนับสนุนซาอุดีอาระเบีย

สหรัฐอยู่ในฐานะลำบากมาก นายจอห์น แคร์รี รมว.การต่างประเทศ สหรัฐ ได้วิงวอนให้ทั้งสองฝ่ายยุติความขัดแย้ง เพื่อประโยชน์ในระยะยาวของทั้งภูมิภาคโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะความตึงเครียดที่เป็นอยู่ขณะนี้ ย่อมบั่นทอนความพยายามที่จะปราบปรามกลุ่มไอเอสเป็นอย่างมาก ทั้ง ๆ ที่ไอเอสเป็นภัยร้ายของทั้งสองฝ่าย และการแก้ปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรียย่อมยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น นับเป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการดำเนินการตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2254

ในวันครบรอบ 1 ปีของการที่ไอเอสสังหารหมู่ที่กองบรรณาธิการนิตยสารชาลี แอ็บ โต อันได้แก่วันที่ 7 มกราคม ค.ศ. 2016 นั้น ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์ ได้วางพวงมาลา ณ สถานที่รำลึกในกรุงปารีส โดยอดีตประธานาธิบดีซาโกซี ได้ร่วมด้วย

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในวันนั้น ได้แก่การที่ชายคนหนึ่งได้วิ่งถือระเบิดเข้าไปในสถานตำรวจในกรุงปารีส พร้อมกับตะโกนชื่อคล้าย ๆ กับอัล บัค มิใช่บัคดาดี หัวหน้ากลุ่มไอเอส แต่ถูกตำรวจยิงตาย โดยจนถึงวันที่รายงานอยู่นี้ ข้าพเจ้ายังไม่ทราบข่าวคืบหน้าว่าเป็นผู้ใดและมีมูลเหตุจูงใจประการใด

ในวันอาทิตย์ ที่ 10 มกราคม ศกนี้ ประธานาธิบดีออลลอนด์ อดีตประธานาธิบดีซาร์โกซี นายกรัฐมนตรีวาลล์ รัฐมนตรีมหาดไทยคัสซาเนอบ และนายกเทศมนตรีกรุงปารีส กับเจ้าหน้าที่

ฝรั่งเศส ได้ร่วมกันไว้ศาลยบรรดาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการก่อการร้ายในฝรั่งเศส พิธีดำเนินไปโดย
สมเกียรติ โดยมีการบรรเลงเพลงชาติฝรั่งเศส และผู้ที่เข้าร่วมพิธีได้ร้องตามโดยพร้อมเพรียงกัน

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมกราคม 2559 ฉบับที่ 2

วันเสาร์ ที่ 16 มกราคม 2559 เป็นวันที่มีความหมายยิ่งวันหนึ่งว่าการดำเนินการทางการทูต—อย่างเงียบ ๆ โดยหลีกเลี่ยงการสยบคำวิพากษ์จากฝ่ายตรงข้ามในทางการเมืองด้วยการเปิดเผยวิธีการก่อนกาลเวลาอันควร—เป็นแบบอย่างสำหรับข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ทั้งของไทยและของชาติอื่น ๆ ที่จะให้ความสนใจ

ในช่วงครึ่งวันของวันเสาร์ นาย Javad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน ได้กล่าวว่า “this (is) a great day for diplomacy” บุคคลภายนอกต่างเข้าใจว่า คงเป็นเพราะภายในวันนี้ ผู้อำนวยการทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศที่สหประชาชาติ ณ กรุงเวียนนาจะเสนอรายงานว่า อิหร่านได้ดำเนินการตามเงื่อนไขของความตกลงว่าด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (The Joint Comprehensive Plan of Action หรือ P5+1-อิหร่าน Nuclear Deal) อันหมายความว่า จะมีการยกเลิกขั้นต้นทางเศรษฐกิจบางประการ อาทิ การถอดถอนเตาปฏิกรณ์ Heavy Water ซึ่งผลิตพลูโตเนียมที่ Arak การทำลาย Centrefuge ที่ Natanz อันจะลด enrichment ลง 98% และอีก facility หนึ่ง ซึ่งความตกลงเรียกววันนี้ว่า Implementation Day ฯลฯ

แต่ก็มีเหตุอันอาจทำให้ความพยายามทางการทูตไขว้เขวไปได้ คือความแตกร้าระหว่างอิหร่านกับซาอุดีอาระเบีย ซึ่งประเทศที่ถือนิกายซุนหนี่ในอ่าวเปอร์เซียหนุนหลังซาอุดีเกือบทั้งหมด เว้นแต่จอร์แดน ซึ่งกษัตริย์อับดุลลาห์ทรงชี้แจงว่า คู่ขัดแย้งทั้งสองเข้าใจดี เป็นปัจจัยให้นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้พยายามวางตัวเป็นกลางและหาทางมิให้เหตุการณ์ขัดแย้งบานปลายไป โดยได้ติดต่อทั้งซาอุดีและอิหร่านโดยตรงด้วยวิธีการทางการทูต ต่อมาเมื่อสองวันที่แล้วก่อนนี้ เรือยามฝั่งของสหรัฐฯซึ่งเดินทางจากคูเวตจะไปบาร์ทเรน หลงเข้าไปในเขตที่ทำให้อิหร่านจับได้ พร้อมลูกเรือ 10 คนใกล้กับเกาะ Farsi ในอ่าวเปอร์เซีย จากการเจรจาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯกับนาย Javad Zarif ลูกเรือสหรัฐฯทั้ง 10 ก็ได้รับการปล่อยตัว ด้วยวิถีทางการทูตเช่นกัน

จนในวันเสาร์ที่ 16 มกราคม วันนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทุกฝ่ายใน
ความตกลงนิวเคลียร์ก็ได้เดินทางไปพร้อมกัน ณ กรุงเวียนนา ขณะที่รอรายงานยืนยันจาก
ผู้อำนวยการทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ก็มีข่าวด่วนพิเศษจากสำนักข่าวกึ่ง
ทางการของอิหร่านว่าจะมีการแลกเปลี่ยนผู้ต้องขังของทั้งสองฝ่าย โดยอิหร่านจะปล่อยผู้ต้องขัง
อเมริกัน 5 คน รวมทั้งนาย Jason Zaian ผู้สื่อข่าววอชิงตัน โพสต์ ซึ่งถูกจับเมื่อเดือนกรกฎาคม
2014 และมาถูกพิจารณาคดีอย่างลับ ๆ เมื่อปีที่แล้ว นาย Saeed Abedini นาย Hekmati และ
นาย Nosratollah Khosrani ส่วนคนที่ 5 ซึ่งถูกปล่อยต่างหาก ชื่อ นาย Matthew Trevithick โดย
สหรัฐฯจะปล่อยผู้ต้องขังชาวอิหร่าน 7 คนกับยกเลิกข้อกล่าวหาที่แจ้งความไว้กับตำรวจสากลอีก
จำนวนหนึ่ง

โดยที่ประเด็นผู้ต้องขังชาวอเมริกัน มิใช่เป็นส่วนหนึ่งของการเจรจาความตกลงเรื่อง
นิวเคลียร์ เพราะสหรัฐฯไม่ต้องการนำเรื่องผู้ต้องขังไปเกี่ยวกับความตกลงนิวเคลียร์ จึงสามารถ
เจรจาต่อเนื่องมาจนตกลงกันได้ในเดือนกรกฎาคม แต่ในทางการทูต ได้มีการหารือกันถึงการ
แลกเปลี่ยนผู้ต้องขังเป็นประเด็นต่างหาก (on the sideline) จนเวลา 0.30 น. คืนวันเสาร์ที่ 16
ตามเวลาในประเทศไทย เจ้าหน้าที่สหรัฐฯก็ได้เปิดเผยสถานะของเรื่อง เมื่อได้รับคำยืนยันว่า ผู้ที่
ได้รับการปล่อยตัวได้เดินทางโดยเครื่องบินพินยานการบินของอิหร่านแล้ว และมีข่าวว่า
ประธานาธิบดีโอบามาอาจจะกล่าวคำปราศรัยในคืนวันนี้ แต่จนถึงเวลาที่จัดทำรายงานนี้ ยังไม่มี
ข่าวคืบหน้า และทางทบวงการฯ ที่กรุงเวียนนาก็ยังมิได้แถลงยืนยัน กลับมีข่าวออนไลน์ของ ซีเอ็น
เอ็น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านดังนี้ #ImplementationDay, it's now
time for all—especially Muslim nations—to join hands and rid the world of violent
extremism. Iran is ready.

ความดังกล่าวนี้นี้ จะเป็นการสร้างความเข้าใจกับซาอูดิ และกลุ่มซุนหนี่

ผู้ที่มองต่างมุมในประเด็นการแลกเปลี่ยนผู้ต้องคุมขัง ได้แก่นาย Nicolas Burns อดีต Undersecretary of State for Political Affairs ซึ่งเห็นว่าสหรัฐฯไม่จำเป็นต้องขอใบอิหร่าน เพราะทั้งหมดถูกจับไปขังโดยไม่มีคามผิดแต่อย่างใด ทั้งหมดตกที่นั่งเป็น political pawns มากกว่า ส่วนความตกลงนิวเคลียร์ นั้น เป็นผลประโยชน์แห่งชาติสหรัฐฯ จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมและควร

สำหรับความเห็นของผู้สมัครเข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกัน นั้น ส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อเท็จจริงเท่าใดนัก และค่อนข้างจะเป็นแนวทางทางการเมืองมากกว่า จึงไม่น่าจะสำคัญพอที่จะนำมารายงานไว้ในที่นี้

แต่เวลาผ่านไปอีกพักใหญ่ บรรดาระัฐมนตรีต่างประเทศจากกลุ่ม P5+1 ก็ยังไม่ปรากฏตัวที่ อาคารสหประชาชาติ ณ กรุงเวียนนา รายงานข่าวกระแสหนึ่งกล่าวว่า เกือบทุกคนยังอยู่ที่โรงแรม Imperial กลางกรุงเวียนนา หากจะไปยังศูนย์สหประชาชาติ ก็จะต้องใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมง เข้าใจว่านายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ กำลังรอคำยืนยันในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับความตกลงนิวเคลียร์กับอิหร่าน ซึ่งในขั้นนั้นฝ่ายที่เกี่ยวข้องคงจะทราบแล้วว่า เรื่องนั้นดูจะไม่เป็นปัญหา เพราะการเจรจาจัดทำความตกลงเรื่องนิวเคลียร์ ได้มีมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมาแล้วถึง 6 ฉบับ จนถึงเดือนเมษายน ค.ศ. 2015 ได้มีข้อตกลงกำหนดกรอบหรือ Framework Agreement โดยอาศัยแนวตาม Interim Agreement จนในที่สุดได้เจรจกันหารุ่นหามคำที่กรุงเวียนนา ปรากฏผลเป็น The Joint Comprehensive Plan of Action ซึ่งเปิดโอกาสให้ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศตรวจสอบอย่างละเอียดตามพิธีสารที่ทบวงการจัดทำกับอิหร่านว่า อิหร่านได้ดำเนินการตามเงื่อนไขและขั้นตอนทุกอย่าง อันจะนำมาถึงวันเสาร์ ที่ 16 มกราคม ศกนี้ ซึ่งเป็น Implementation Day

พิธีการที่จะดำเนินการ ซึ่งในที่สุดมีขึ้นเมื่อกลางดึกของวันเสาร์ต่อรุ่งเช้าวันอาทิตย์ นายจอห์น แครร์รี่ ได้แถลงว่าทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศได้ยืนยันว่า อิหร่านได้

ดำเนินการตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของความตกลงโดยครบถ้วนทุกประการ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาจึงได้ลงนามยกเลิกมาตรการแซงก์ชันทางเศรษฐกิจและการคลังแล้ว สันติภาพของโลกจึงได้หลักชัยที่สำคัญ และจากข้อตกลงระหว่างสหรัฐกับอิหร่าน ซึ่งได้มีการหารือกันมา ควบคุมกับความตกลงนิวเคลียร์ แต่ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของความตกลง อันถือว่าเป็น Win-Win resolution นับเป็นการเปิดศักราชใหม่ของสถานการณ์ในภูมิภาค นาง Federica Mogherini ผู้ควบคุมกิจการด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปได้แถลงยืนยันการที่อิหร่านได้ดำเนินการตามความตกลงโดยสมบูรณ์ ตามที่ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศได้ตรวจสอบอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว ทุกฝ่ายจึงเห็นชอบกับการยกเลิกมาตรการแซงก์ชันทางเศรษฐกิจ และขอแสดงความยินดีที่จะต้อนรับอิหร่านในสังคมสันติสุขระหว่างประเทศ อันนับเป็นความสำเร็จทางการทูตที่ยิ่งใหญ่ ส่วนนาย Jawad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน กล่าวว่า เขาจะแถลงเช่นที่ Mogherini เพิ่งกล่าวไปเป็นภาษาอิหร่านก่อน และจะแถลงเช่นเดียวกันเป็นภาษาอังกฤษ

ต่อมาในช่วงเช้าวันอาทิตย์ ที่ 17 มกราคม วันนี้ ประธานาธิบดีโรฮานีแห่งอิหร่าน ได้แถลงเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อรัฐสภาในกรุงเตหะราน แต่ไม่ปรากฏว่า ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้กล่าวถ้อยแถลงแต่อย่างใด มีแต่เพียงถ้อยแถลงทำนองเดียวกันโดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ทางนครเยรูซาเล็ม นายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ซึ่งได้ทำทุกอย่างเพื่อมิให้ฝ่ายตะวันตกตกลงกับอิหร่านได้ ได้แถลงว่า เขาเชื่อว่า อิหร่านยังทะเยอทะยานที่จะมีอาวุธนิวเคลียร์อยู่ต่อไป ด้วยเหตุนี้ อิสราเอลจะติดตามความเคลื่อนไหวของอิหร่านอย่างใกล้ชิด หากมีหลักฐานของการละเมิด ก็จะมีริบแจ็งให้ทุกฝ่ายทราบ

ความเคลื่อนไหวทางการทูตของอิหร่านในช่วงเวลาที่ใกล้จะถึง “วันดำเนินการ” นั้น แสดงถึงความสำเร็จของประธานาธิบดีโรฮานีในการประลองกำลังกับฝ่ายหัวรุนแรงภายในประเทศ ซึ่งโรฮานีสามารถเดินตามได้เนื่องจากเคยทำงานในวงการความมั่นคงมากกว่า 20 ปีจนชำนาญพอที่จะจัดกลุ่มพันธมิตรในบรรดาพวกหัวรุนแรงได้ และเพราะประธานาธิบดีโรฮานีนิยมความรอมชอม

และพยายามหาทางให้อิหร่านสามารถจะลืมน้ำอ้าปากได้เสียที หลังจากที่ถูกลดทางค้าขายและมีปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับโลกตะวันตก เพราะผลแห่งการถูกประเทศสำคัญแซงคั้งขึ้นมาถึง 12 ปี ในขณะที่อิหร่านต้องการการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่จังหวะไม่สู้จะอำนวย เพราะในวันที่มีการยกเลิกการแซงคั้งขึ้น ซึ่งอิหร่านมีทรัพยากรน้ำมันอยู่มาก ราคาน้ำมันได้ดิ่งลงมากที่สุดใกือบ 20 ปี คือน้ำมันเบร้นท์จากทะเลเหนือและ West Texas Intermediate (WTI) ลดต่ำลงกว่า 30 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล และคาดกันว่าจะลดไปถึงประมาณ 20 ดอลลาร์ในไม่กี่วันนี้ โดยวงการเงินคาดว่า จะลดต่ำกว่านั้นอีก เพราะน้ำมันจากอิหร่านและจากสหรัฐซึ่งจะสามารถส่งออกได้เป็นครั้งแรกใน 40 ปี จะทำให้อุปทานน้ำมันล้นตลาดโลก แต่บริษัทน้ำมันแห่งชาติอิหร่านก็จะเรียกกรองโควตาเดิมของอิหร่านในโอเปคให้ได้ส่วนแบ่งการตลาดกลับคืนมาภายในปีนี้ อย่างไรก็ดี อิหร่านได้เตรียมรับโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ทั้งตลาดจำหน่ายพรม และการสร้างห้างสรรพสินค้าใหม่ขนาดใหญ่ในกรุงเตหะราน เพราะทรัพย์สินของอิหร่านประมาณกว่า \$100 พันล้านจะหลุดจากการถูกอายัด จึงคาดกันว่า อิหร่านจะสั่งซื้อเครื่องบินแอร์บัสจำนวนมากมาใช้บริการผู้โดยสารเร็ว ๆ นี้ ไข่ปลาควาเวียร์จากทะเลแคสเปียนก็จะนำมาจำหน่ายได้ ฯลฯ

ตามรายงานล่าสุด ประธานาธิบดีโรฮานีจะกล่าวคำปราศรัยต่อสภาอีกในไม่เกิน 1 ชั่วโมงจากขณะนี้ หากไม่มีประเด็นสำคัญใหม่ ข้าพเจ้าคงจะไม่เติมเข้าในรายงานนี้ เนื่องจากยังมีเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งขอสรุปไว้ในขั้นนี้ก่อนดังนี้

1 การก่อการร้ายของเครือข่ายของไอซิสในกรุงจากร์ต้า ซึ่งจะเป็นเชิงวิเคราะห์ และนัยต่อประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง

2 ไอซิสถูกรบในซีเรีย ฝ่ายอาสาต ทั้งสองฝ่ายตายนับร้อย ตามรายงานในวันอาทิตย์ ที่ 17 มกราคม

3 กลุ่มเชื่อมโยงกับอัลไคด้า เริ่มเคลื่อนไหว ทั้งในมูรอกีนาฟาโซ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม อัลไคด้าในอิสลามิกมาห์เกรบ นำโดยเบลมีอกต้า ตาเดียว ซึ่งเคยเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายในมาลี เมื่อเดือนธันวาคม 2558

4 ชัยชนะในการเลือกตั้งประธานาธิบดีได้วันของ Tsai Ing-wen หัวหน้าพรรค DPP ซึ่งเป็นสตรีคนแรกในประวัติศาสตร์ เป็นผู้จบปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์จาก London School of Economics อายุ 59

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมกราคม 2559 ฉบับที่ 3

ในปีที่เพิ่งผ่านไป ข่าวคราวของการก่อการร้ายส่วนใหญ่จะเป็นปฏิบัติการของกลุ่มที่เรียกตนเองว่า รัฐอิสลาม ทั้งโดยทางตรง ดังเช่นการก่อเหตุร้ายครั้งใหญ่ที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ที่ปรากฏชัดว่าสามารถโยงไปถึงระดับผู้นำของกลุ่มที่ซีเรียและจันบัดี ก็ยังมีการจับกุมผู้ที่มีส่วนในการก่อเหตุร้ายครั้งนั้นได้ หรือโดยทางอ้อม เพราะเป็นผู้ที่มีได้รับคำสั่งจากแกนนำ แต่กระทำไปด้วยแรงบันดาลใจของผู้ก่อเหตุซึ่งทิ้งหลักฐานบางอย่างไว้เบื้องหลัง ในทำนองว่าตนฝึกฝไ้ในกลุ่มรัฐอิสลาม เช่นกรณีสังหารหมู่ที่เมืองซานเบอร์นาดีโน ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งไอเอสเองได้แพร่ข่าวหรืออาจฉวยโอกาสแถลงว่าเป็นผลงานของผู้สนับสนุน (supporters) ของกลุ่ม หลังจากที่เกิดเหตุไปแล้ว ซึ่งการหาประโยชน์ในการโฆษณาชวนเชื่อด้วยการฉวยโอกาสเช่นนี้เกิดขึ้นหลายครั้งแล้ว

เมื่อตอนสายของวันเสาร์ ที่ 10 ตุลาคม ค.ศ. 2015 ระเบิดพลีชีพ 2 ชุดได้ลั่นขึ้นอย่างสนั่นหวั่นไหวใกล้สถานีรถไฟ ในกรุงอังการา ประเทศตุรกี ขณะที่คนตุรกีหลายฝ่ายกำลังชุมนุมกันเพื่อแสดงความเป็นเอกภาพก่อนหน้าการเลือกตั้งรอบใหม่ ซึ่งกำหนดจะมีขึ้นในวันที่ 1 พฤศจิกายน ผู้คนจำนวนมากแตกกลุ่มกระจัดกระจาย ในพริบตาเดียว เสี่ยงรถพยาบาลวิ่งไปทั่วอาณาบริเวณเพื่อรับคนเจ็บและผู้เสียชีวิตทันทีจากแรงระเบิด ตามรายงานทางการ 97 คนถึงแก่ชีวิต รวมทั้ง 2 ศพของผู้ที่จุดระเบิดพลีชีพ อีก 400 คนได้รับบาดเจ็บ นับเป็นความรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของตุรกีสมัยใหม่ อีกสองวันต่อมา รัฐบาลตุรกีได้เจาะจงว่าเป็นการกระทำของ DAESH หรือกลุ่มรัฐอิสลาม หรือไอเอส มากกว่ากลุ่มอื่นใด

เมื่อวันที่ 14 มกราคม ค.ศ. 2016 นครอิสตันบูล อันเป็นศูนย์กลางนักท่องเที่ยวอันขึ้นชื่อของตุรกี ก็ตกเป็นเป้าของการระเบิดพลีชีพอีก ทำให้นักท่องเที่ยวชาวเยอรมันเสียชีวิต 10 คน โดย

นางแองเกลา เมอร์เคิลได้แถลงข่าวร้ายนี้ต่อ Bundestag ในกรุงเบอร์ลิน อีกหลายคนได้รับบาดเจ็บ ผู้ต้องสงสัย 7 คน ถูกทางการตุรกีจับกุม ตามถ้อยแถลงของนาย Efkân Ala รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตุรกี ส่วนนาย Davutoğlu นายกรัฐมนตรีตุรกีแถลงต่อมาว่าในช่วง 48 ชั่วโมงหลังการระเบิดที่นครอิสตันบูล กองกำลังภาคพื้นดินของตุรกีได้ระดมยิงที่ตั้งของไอซิสทั้งในซีเรียและอิรักด้วยปืนใหญ่และรถถัง ทำให้กำลังพลของไอซิส 200 คน “were neutralized” แต่ในระยะใกล้เคียงกัน ผู้ก่อการร้ายอีกกลุ่มหนึ่งได้โจมตีสถานีตำรวจทางตะวันออกเฉียงใต้ของตุรกี มีผู้เสียชีวิต 5 คน กองกำลังของตุรกีได้รุกเข้าจับกุมผู้ก่อการร้ายใน 7 จังหวัดทั่วประเทศ สามารถควบคุมตัวได้อีก 68 คน เป็นคนรัสเซียรวมอยู่ด้วย 3 คน ซึ่งทางการรัสเซียยืนยันว่าเป็นพวกที่ไปเข้ากับไอซิส และได้แจ้งชื่อไปยังตำรวจสากลก่อนหน้านี้แล้ว

ต่อมาเมื่อวันที่ 14 มกราคม ศกนี้ เครือข่ายภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของไอเอสได้วางระเบิดและยิงต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ปราบปราม ในใจกลางกรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย ปรากฏผลในที่สุดว่า คนร้ายทั้ง 5 เสียชีวิตหมด ส่วนประชาชนที่อยู่ในบริเวณนั้น เสียชีวิตไป 3 คน บาดเจ็บอีกจำนวนหนึ่ง ไม่มากนัก

เหตุร้ายในกรุงจาการ์ต้า นั้น มิใช่ครั้งแรก เพราะในอินโดนีเซีย ได้มีการก่อการร้ายมาแล้วหลายครั้ง ทั้งในเมืองหลวง และในสถานที่อื่น ๆ เช่นเกาะบาหลี ครั้งหนึ่งทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวออสเตรเลียต้องเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งเหตุครั้งนั้นอุบัติขึ้นก่อนที่จะมีการจัดตั้งกลุ่มไอเอสหลายปี ขบวนการก่อการร้ายในอินโดนีเซียมีอยู่หลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเจไอ ซึ่งมีความเคลื่อนไหวมานาน และเคยเชื่อมโยงกับกลุ่มอัลไคด้าด้วย

ตามไนต์ของ BBC เหตุร้ายที่เกิดในอินโดนีเซียมีดังนี้

ธันวาคม ค.ศ. 2000 การวางระเบิดตามโบสถ์ (คริสต์) ต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีผู้เสียชีวิต 19 คน

ตุลาคม ค.ศ. 2002 การวางระเบิดที่เกาะบาหลี่ทำให้คนตาย 202 คน ในจำนวนนี้เป็นชาว
ออสเตรเลีย 88 คน

สิงหาคม ค.ศ. 2003 การวางระเบิดที่โรงแรม Marriott ในกรุงจาการ์ต้า มีผู้เสียชีวิต 12 คน

กันยายน ค.ศ. 2004 มีการวางระเบิดด้านนอกของสถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย ณ กรุง
จาการ์ต้า มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อยที่สุด 9 คน

ตุลาคม ค.ศ. 2005 ระเบิดพลีชีพในเกาะบาหลี่ ตาย 23 คน รวมทั้งผู้จุดระเบิดด้วย

กรกฎาคม ค.ศ. 2009 คนตาย 7 คน บาดเจ็บอีกหลายสิบ เมื่อผู้วางระเบิดพลีชีพ 2 คน
พยายามโจมตีทั้งโรงแรม Marriott และ Ritz Carlton ในกรุงจาการ์ต้า

อันที่จริงคนร้ายพยายามโจมตีเป้าหมายต่าง ๆ ในอินโดนีเซียหลายครั้งด้วยกันจาก
ภายในประเทศ แต่เจ้าหน้าที่สามารถป้องกันเหตุจากเหล่าร้ายที่เป็นพวกสุดโต่งจาก
ภายในประเทศได้ และฝ่ายการข่าวมีความชำนาญเป็นอย่างดี โดยมีการแลกเปลี่ยนข่าวกรองกัน
กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่นมาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ (โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวของกลุ่ม
อิสลามหัวรุนแรงในเกาะมินดาเนา) ตัวอย่างข้างต้นนี้ รวมเฉพาะเหตุการณ์รุนแรงที่ผ่านมา

ตามรายงานของสำนักข่าวเกียวโดของญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ. 2015 หน่วย
ต่อต้านการก่อการร้ายของอินโดนีเซีย จับผู้ต้องสงสัยว่าจะก่อการร้ายได้ 5 คน รวมทั้งคนที่จะเป็น
ผู้จุดระเบิดพลีชีพซึ่งวางแผนจะก่อการระเบิดที่กรุงจาการ์ต้าในวันสงท้ายปีเก่า แหล่งข่าวจาก
หน่วยที่ 88 แจ้งแก่สำนักข่าวเกียวโดของญี่ปุ่นว่า ผู้ต้องสงสัย 2 คน ๆ หนึ่งชื่อ Asep Urip (31)
และ Zaenal (35) เป็นครูและนักเรียน จากโรงเรียนประจำมุสลิมที่เมือง Tasikmalaya .ในจังหวัด
ชวาตะวันตก ข้อมูลเบื้องต้นบ่งว่า Zaenal จะเป็นผู้จุดระเบิดพลีชีพที่กรุงจาการ์ต้า ข้อมูลดังกล่าว
ได้มาจากคำให้การของผู้ต้องสงสัยสองคนที่จับได้ก่อนหน้านั้นในวันเดียวกัน คนหนึ่งชื่อ Iwan

alias Koki ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีไผ่ระวัง และมีความชำนาญในการทำระเบิด หน่วยต่อต้านที่ 88 ยึดธงไอซิสได้จากกลุ่มนี้ ในวันเสาร์ ตำรวจจับผู้ต้องสงสัยได้อีก 1 คนจากชวามาคกลาง และยึดวัสดุในการทำระเบิด พร้อมกับหนังสือเกี่ยวกับ Islamic Jihad ได้จากบ้านพักของรายนี้

กรณีการก่อการร้ายในกลางกรุงจาการ์ครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ที่เลียนแบบเหตุร้ายในกรุงปารีสอย่างค่อนข้างจะชัดเจน แม้หน่วยต่อต้านจะได้คาดหมายว่า ผู้ก่อการร้ายวางแผนจะโจมตีครั้งใหญ่ตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว นาย Tito Karnavian ผู้บัญชาการตำรวจในกรุงจาการ์ตำ กล่าวว่า นาย Bahrudin Naim ซึ่งทางการทราบพฤติกรรมมาอย่างน้อยตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 และได้ไปอยู่กับไอซิสในซีเรียขณะนี้ “ได้วางแผนที่จะก่อเหตุมาพักหนึ่งแล้ว”

นักวิชาการไทยที่ศึกษาเรื่องนี้ให้ข้อมูลว่า กลุ่มก่อการร้ายในอินโดนีเซียมีอยู่ไม่น้อย หลายกลุ่มได้ไปเข้าเป็นเครือข่ายกับไอซิส สำหรับนาย Naim นั้น มาจากจังหวัดไซโล เคยเป็นเจ้าของร้านอินเทอร์เน็ตเกม จึงมีพรรคพวกในวงการ์ไอที ซึ่งบัดนี้ไปปฏิบัติงานด้านนี้อยู่กับไอซิส ร่วมกับพวกจากมาเลเซีย ทางไอซิสได้ใช้ประโยชน์จากพวกนี้ เรียกกันว่า กลุ่มอินโดมาเลย์ และได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานด้านสื่อสังคมและปฏิบัติการออนไลน์ โดยมีการแบ่งเป็น 4 กลุ่มและทำงานในด้านโฆษณาชวนเชื่อกับการออกข่าวหาพวก ส่วนจำนวนชาวอินโดนีเซียที่ไปเข้ากับไอซิสนั้น ข้าพเจ้าได้ทราบจากคำตอบของประธานาธิบดี Joko Widodo เมื่อถูกคริสเตียน อามันพอร์ จาก CNN ถามเมื่อกลางปีที่แล้วว่า ประมาณ 700 คน

เหตุการณ์รุนแรงครั้งหลังสุดกลางเมืองหลวงของอินโดนีเซียนี้เริ่มขึ้นเมื่อประมาณ 10.50 น. โดยมีเสียงระเบิดที่ด้านหน้าของร้านกาแฟ Starbucks และมีกลุ่มควันพุ่งขึ้นบนทางเท้า โดยนักระเบิดพลีชีพสองคนเสียชีวิตและมีการยิงโต้ตอบกันในบริเวณใกล้ห้างสรรพสินค้า Sarinah บนถนน Tamrine อันเป็นถิ่นไม่ห่างจากบรรดาสถานเอกอัครราชทูต เช่นสหรัฐและไทย สถานที่ประกอบการและธนาคาร กับที่ตั้งของรัฐบาล รวมทั้งทำเนียบรองประธานาธิบดีอินโดนีเซียด้วย

หลังจากที่มีการยิงกราดทั้งโดยผู้ก่อการร้ายกับกองกำลังรักษาความมั่นคงไปในย่านธุรกิจอยู่หลาย ชั่วโมง จนในที่สุดเสียงปืนก็เงียบลงและผู้ก่อการร้ายถูกยิงเสียชีวิตอีก 3 คน ตำรวจได้ประกาศว่า เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้แล้ว ผู้ที่ต้องตายในการโจมตีครั้งนี้เป็นชาวแคนาดา 1 คน ชาวอินโดนีเซียอีก 1 คนเสียชีวิต ฝ่ายตำรวจแจ้งว่า บุคคลทั่วไปได้รับบาดเจ็บ 20 คน และ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บด้วยมีจำนวน 5 คน

ในชั้นแรก ศพของผู้ก่อการร้ายนอนกลิ้งอยู่บนถนน แต่อีกไม่นานหลังจากนั้น ทางการได้กวาดล้างบริเวณที่เกิดเหตุ ทำให้บางคนที่ไม่ทราบมาก่อนว่าอะไรเกิดขึ้น และมีได้ตรวจตราจุดต่างๆ โดยถี่ถ้วน จะไม่สามารถบอกเหตุได้ ในวันรุ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ได้เปิดถนนทั้งหมดเป็นทางคนเดิน ประชาชนจำนวนมากได้เต้นแอโรบิค และเต้นรำทำเพลงกันราวกับมิได้เกิดเหตุรุนแรงใด ๆ เลย ซึ่งถ้าจะว่าไป ก็เป็นการตัดสิ้นใจที่ถูกต้อง และโดยที่อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีคนถือศาสนาอิสลามมากที่สุดในโลก ก็ยังเป็นรัฐฆราวาสด้วย ประชาชนที่ตอบคำถามของผู้สื่อข่าวต่างให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่า ประเทศเขาไม่ยอมรับการใช้ความรุนแรงโดยอ้างศาสนา หรือบิดเบือนคำสอนของศาสนา กับย้ำว่า อิสลามไม่ยินยอมให้ใช้ความโหดร้ายต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นหลังจากที่ไอเอสได้ออกแถลงโดยทางออนไลน์โดยอ้างว่า กลุ่มตนแสดงความรับผิดชอบในเหตุการณ์ร้าย ซึ่งเป็นปฏิบัติการของ “soldiers of the Caliphate” เพื่อต่อสู้ “citizens of the Crusader coalition against the group” โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติอินโดนีเซีย ให้ความเห็นว่า เหล่าร้ายเลียนแบบการโจมตีที่กรุงปารีส ซึ่งตำรวจอินโดนีเซียได้รับคำเตือนจากไอเอสตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนปีที่แล้วว่า ทางกลุ่มได้วางแผนจะจัด .”concert in Indonesia” หมายถึงการโจมตี ซึ่งประธานาธิบดี Joko Widodo ได้กำชับทางการมิให้พ่ายแพ้ต่อ “these acts of terror” อย่างไรก็ตามอินโดนีเซียมิได้ประมาท เพราะฝ่ายความมั่นคงได้เตรียมพร้อมรับภัยของการก่อการร้ายในระดับสูงมาตั้งแต่ก่อนวันขึ้นปีใหม่ เพราะถึงแม้อินโดนีเซียจะมีกลุ่มหัวรุนแรงอยู่หลายกลุ่ม แต่ก็มีได้มีเอกภาพเท่าใดนัก อันเป็นสภาพการณ์เช่นเดียวกับสาขาต่าง ๆ ของกลุ่มอาญุไซยบใน

ภาคใต้ของฟิลิปปินส์ ซึ่งเท่าที่ทราบมีอยู่ 4 สาขา เมื่อได้ประกาศสวามิภักดิ์กับไอเอส หัวหน้าใหญ่ของกลุ่มก็มิได้มาร่วมในพิธีการเป็นเครือข่าย แต่แม้สถานการณ์จะเป็นเช่นนี้ ทั้งกลุ่มก็นิยมความโหดร้ายเช่นกัน เมื่อเทียบกับแนวปลดปล่อยมอโร ซึ่งไม่ยอมรับไอเอส เพราะเห็นว่า ใช้ความโหดเหี้ยมเป็นหลัก

หากจะมองไอเอสในภาพรวม ข้าพเจ้าเห็นว่า ในขั้นนี้ กลุ่มนี้มิได้มีอำนาจมากเท่าที่กลุ่มวาดภาพให้ปรากฏ ความสูญเสียดินแดนในครอบครองมากขึ้นเป็นลำดับปรากฏอยู่แล้วในรายงานฉบับก่อนนี้ที่ข้าพเจ้านำเสนอมา ยุทธวิธีในขณะนี้ได้แก่การกระจายอำนาจให้ไปปฏิบัติการโดยอิสระ เช่นที่ทำในกรุงจาการ์ต้าเพราะสายเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีกำลังสำรองอยู่โดยเคลื่อนไหวภายในประเทศนั่นเอง เพราะส่วนกลางเริ่มไม่สามารถตั้งมั่นอย่างถาวรได้ด้วยความเข้มข้นของการโจมตีทางอากาศของพันธมิตรและสมรรถภาพในการรุกรบของกองกำลังชนเผ่ากำลังทางเงินก็มีปัญหา ทั้งโดยราคาน้ำมันที่ตกลงอย่างมาก การจำหน่ายของโบราณก็ร่อยหรอลงอย่างมาก เพราะไม่อาจหาผู้ซื้อได้ เนื่องจากข้อห้าม และอุปสรรคของเส้นทางการเงินหลังจากที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ลงมติเข้มงวดอย่างไม่เคยมาก่อน การโจมตีทางอากาศต่อคลังเงินสดเมื่อไม่นานมานี้ทำความเสียหายอย่างมาก ถึงขั้นที่ไอเอสต้องตัดเงินเดือนของพรรคพวกลงครึ่งหนึ่ง ส่วนกองกำลังที่พยายามจะไปตั้งฐานในอัฟกานิสถาน ซึ่งมีจำนวนไม่มากนักและได้หาทางผูกมิตรกับกลุ่มตาลิบัน นั้น ประธานาธิบดีอาซราฟ กานีเห็นว่าจะไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากไม่สามารถผสมผสานกับชนท้องถิ่นได้นานนัก ประสบการณ์เท่าที่เป็นมากลุ่มซึ่งชาวอัฟกานิสถานเรียกว่า Daesh นั้น ได้ทำความเหี้ยมโหดให้ชนชาติหวาดกลัวและไม่มีใครที่พร้อมจะให้ความร่วมมือ กำลังอีกส่วนหนึ่งก็ไปเลือกเขาและถ้ำอันเป็นแห่งเดียวกันกับที่คูซามา บิน ลาเต็น ผู้นำขบวนการอัลไคด้า และคนใกล้ชิดเคยไปหลบซ่อนอยู่ ก่อนที่จะย้ายไปกบดานอยู่ในบ้านพักในปากีสถานจนถูกหน่วยรบพิเศษของสหรัฐใช้ปฏิบัติการลับเข้าไปสังหารและนำศพไป “ฝัง” แบบอิสลามในทะเล ความเคลื่อนไหวอันน่าสนใจได้แก่การที่พันธมิตรกลุ่มอิสลาม

34 ประเทศ ซึ่งในชั้นแรกคิดว่าไม่น่าจะมีเชื้อเพลิงเท่าใด กลับได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อกลุ่มไอเอสเพิ่มมากขึ้น เช่นโครงการต่อต้าน radicalization ซึ่งมีศูนย์อยู่ที่กรุงริยาด และอีกหลายประเทศในกลุ่มพันธมิตร ซึ่งรวมประเทศต่าง ๆ ในตะวันออกกลาง แอฟริกา เอเชียใต้ กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เมื่อพิจารณาความเคลื่อนไหวในทางลบต่อกลุ่มไอเอสดังเช่นที่บรรยายไว้ข้างต้น ก็ต้องประเมินด้วยว่า เพราะเหตุใดบ้างจึงได้กล่าวโอวาทกับนักรบไอเอสเมื่อปลายปีที่แล้วว่า “พวกเราถูกทางแล้ว” “still on the right path” หากมิใช่เป็นการปลอบใจสมัครพรรคพวก เพราะบัดนี้เราได้ให้โอวาทพวกเดียวกันมาหลายเดือนแล้ว อันอาจสะท้อนความไม่แน่ใจในความยั่งยืนของอาณาจักรที่อ้างว่าเป็น “Caliphate” ซึ่งที่จริงก็เป็นเพียงความพยายามทางมโนคติที่จะฟื้นฟูประวัติศาสตร์ โดยมีคำมั่นถึงบริบทที่บัดนี้แปรเปลี่ยนไปมากแล้ว

ความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจอีกทางหนึ่งได้แก่คำให้สัมภาษณ์ของนายแอสตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ในรายการของ Fareed Zakaria ที่เมือง Davos ในสวิตเซอร์แลนด์ ในวันอาทิตย์ ที่ 24 มกราคม วันนี้ ซึ่งสรุปได้ว่า การทำให้ไอเอสปราชัยนั้นมีโอกาสมากขึ้น ด้วยการใช้นักรบพิเศษของสหรัฐฯ ร่วมกับกองกำลังภาคพื้นดิน นอกเหนือจากกองกำลัง 3,500 คนที่ปฏิบัติการอยู่แล้วโดยได้ผลคืบหน้ามากขึ้นอย่างชัดเจน และกล่าวต่อไปว่า “เมื่อสองสามวันที่ผ่านมา ได้ไปพบกับหน่วยรบพิเศษ คือ 101st Airborne Division ซึ่งพร้อมจะมาเสริมกำลังได้เป็นอย่างดี การเอาชนะไอเอส นั้น เป็นไปได้อย่างแน่นอน” คำพูดเช่นนี้ดูจะมีใช้การกล่าวอ้างลอย ๆ อันเป็นกรณีที่จะต้องคอยติดตามประเมินกันต่อไป เพราะอีก 1 ปีสหรัฐฯ ก็จะต้องเปลี่ยนตัวประธานาธิบดี ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดด้วย

ในช่วงที่ไอเอสเป็นข่าวอยู่เป็นลำดับมานั้น น่าสังเกตว่า อัลไคด้าเริ่มที่จะเคลื่อนไหว ดังเหตุการณ์ในแอฟริกาตะวันตก โดยกลุ่มอัลไคด้าในอิสลามิคมมาเกร็บ ภายใต้เบลม็อกต้า—ตาเดียว

ซึ่งก่อเหตุขึ้นที่ประเทศมาลีเมื่อปลายปีที่แล้ว และเมื่อเร็ว ๆ นี้ที่บูร์กินา ฟาโซ ในขณะเดียวกัน ผู้เชี่ยวชาญการประกอบระเบิดชั้นนำของอัลไคด้าก็ปรากฏเป็นข่าวว่า กำลังจะมุ่งเป้าไปที่สหรัฐอเมริกา อันควรแก่การติดตามต่อไปเช่นกัน

ทั้งหลายทั้งปวงที่ประเมินสถานะมานี้ พัวพันอยู่อย่างมากกับความพยายามแก้ปัญหา สงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งล่าสุด นายบัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติ และนายสเตฟาน เด มิสตุร่า ผู้แทนพิเศษในด้านนี้ของสหประชาชาติ หวังว่าจะเริ่มขึ้นได้ในวันจันทร์ ที่ 25 มกราคม ศก นี้ ที่สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ขณะนี้ ยังไม่แน่ใจว่าจะเริ่มต้นได้ตามกำหนดหรือไม่ แม้จะได้มีการวางรูปแบบว่าจะเป็นไปได้เชิง proximity talks คือฝ่ายรัฐบาลที่ดามัสกัสจะอยู่คนละห้องกับคู่ เจรจาซึ่งต่อต้านกัน และบรรดาประเทศที่ได้เข้าร่วมในการประชุมเตรียมการ ณ กรุงเวียนนาจะมี ส่วนในการแก้ปัญหาในทางการเมืองนี้ด้วย อันรวมทั้งอิหร่านและซาอุดีอาระเบีย ซึ่งอาจเห็น ประโยชน์ในโอกาสที่จะแสดงบทบาทในทางสร้างสรรค์ที่อาจจะมีมาในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรลุความตกลงเรื่องอาวุธนิวเคลียร์ระหว่าง P5+1 กับอิหร่าน ซึ่งเบิกทาง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้กับอิหร่านอันพร้อมจะร่วมวงการกับนานาชาติ หลังจากที่ถูกข้อ ห้ามมากกว่าหนึ่งทศวรรษ และปฏิสัมพันธ์ทางการทูตกับนานาชาติในปัจจุบันนี้ดูจะแจ่มใสมากขึ้น เป็นครั้งแรกในหลายปีที่ผ่านมา

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานฯ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสณ์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ฉบับที่ 1

เมื่อวันศุกร์ที่ 18 ธันวาคม 2558 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ในการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ลงมติโดยเอกฉันท์ผ่าน ข้อมติ ที่ 2254 กำหนดตารางเวลาของการเจรจาอย่างเป็นทางการว่าด้วยแผนสันติภาพในซีเรีย เพื่อยุติสงครามกลางเมืองที่อุบัติขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 หลังจากที่ประชาชนได้ประท้วงระบอบเผด็จการเช่นเดียวกับที่แผ่กระจายไปในแอฟริกาเหนือและตะวันออกกลาง แต่ถูกรัฐบาลภายใต้ประธานาธิบดีบาชาร์ อัล อัสซาด ใช้กำลังปราบปรามอย่างหนักและโหดร้ายทารุณ อันนำมาซึ่งความพินาศอย่างใหญ่หลวงที่เมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศ ชาวซีเรียกว่า 4 ล้านต้องอพยพลี้ภัยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ชาวซีเรียจำนวนมากตกเป็นผู้ลี้ภัยในประเทศของตนเอง อีกนับล้านหลังไหลไปยังภูมิภาคยุโรป ไม่รวมชาวซีเรียกว่า 250,000 คนที่ถูกฝ่ายรัฐบาลสังหาร ด้วยอาวุธต้องห้ามภายใต้สหประชาชาติ ทั้ง Barrel bombs กับอาวุธเคมี และบรรดาคนชาติเดียวกันที่ถูกจับกุมและทรมานอย่างรุนแรง ปราบกฏหลักฐานอย่างชัดเจนว่า รัฐบาล

นายอัสอาดฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ควรอย่างยิ่งที่จะมีการดำเนินคดีโดยศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศ

ความในข้อมติที่ 2254 ที่ระบุว่า “ผู้ก่อการร้าย” รวมทั้งรัฐอิสลาม และแนว อัล นุสรา ซึ่งไม่อยู่ในข่ายได้รับประโยชน์จากการหยุดยิง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม ค.ศ. 2016 และการรุกรบและการป้องกันตนเอง กับกลุ่มดังกล่าว อันหมายถึงการโจมตีทางอากาศของพันธมิตรที่สหรัฐอเมริกาและรัสเซีย จะคงดำเนินการต่อไป มีความหมายชัดเจน หากประเทศใดไม่เข้าใจ ย่อมส่อเจตนาร้ายว่า ประเทศเหล่านั้นตั้งใจจะละเมิดข้อมติมาตั้งแต่ต้น และเป็นงานที่จะร่วมกับซีเรียและฝ่ายหัวรุนแรงจากอิหร่านขัดขวางมิให้สันติภาพบังเกิดขึ้นตามความปรารถนาของประชาคมระหว่างประเทศ

ผู้นำฝ่ายละเมิด นั้นเป็นที่ทราบกันมานานแล้วว่าได้แก่วิทยาศาสตร์ภายใต้การบัญชาของประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูติน ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องย้อนไปตรวจสอบพฤติกรรมในที่ต่าง ๆ เช่นการยึดครองไครเมียและการพยายามรุกรานภาคตะวันออกของยูเครน นับเพียงแต่ปฏิบัติการของกองกำลังทางอากาศของรัสเซียในซีเรียตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 โดยไม่เว้นแต่ละวันมาจนถึงวันนี้ (11 กุมภาพันธ์ 2559) ด้วยข้ออ้างว่า เพื่อปราบปรามกลุ่มก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขบวนการรัฐอิสลามและแนว อัล นุสรา อันเป็นการกล่าวเท็จอย่างชัดเจน

ตั้งแต่วันแรก ซึ่งทราบกันว่าปฏิบัติการของรัสเซียในบริเวณเมือง Homs ทางตะวันตกใกล้ชายแดนด้านเหนือของเลบานอน และ Hama ทางเหนือของ Homs นั้น รัสเซียอ้างว่าเป็นที่ตั้งของฝ่ายก่อการร้ายในมุมมองของบาชาร์ อัล อัสอาด แต่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลซีเรียชี้แจงว่า “กำลังฝ่ายก่อการร้ายมิได้ตั้งอยู่ในบริเวณที่ถูกระบุโจมตี แต่พวกตนและประชาชนทั่วไปต่างหากที่ตกเป็นเป้า” และประเด็นนี้แหละได้เป็นแบบแผนของการโจมตีที่ระเบิดโดยกำลังทางอากาศของรัสเซีย เพราะจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของปูตินที่เข้าไปปรับปรุงฐานบินที่ลาตาเกียและฐานทัพเรือที่ Tartus บนฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ได้แก่การช่วยให้บาชาร์ อัล อัสอาด ซึ่งกำลังจะ

แยกอยู่แล้วเนื่องจากเสียดินแดนที่เคยครอบครองไปเป็นส่วนใหญ่ ให้กลับมาทรงอำนาจได้อีก เพื่อจะได้เป็นผู้นำซีเรียต่อไป

ฉะนั้น เป้าหมายของรัสเซียที่สนับสนุนแนวทางแก้ปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรีย ด้วยวิถีทางการเมือง อันเป็นแนวทางที่สหประชาชาติและสหรัฐกับประเทศส่วนใหญ่ยึดถือ จึงเป็นเพียงกลลวง เพราะปูตินมั่นใจว่าจะสามารถกู้สถานการณ์ทางการเมืองในซีเรียได้ด้วย วิถีทางการทหารจนถึงขั้นที่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลบาชาร์ อัล อัสซาดถูกบั่นทอนอำนาจในการสู้รบมากพอที่จะไม่เป็นอุปสรรคให้ฝ่ายบาชาร์ อัล อัสซาดครองอำนาจเหนือซีเรียได้ต่อไป ซึ่ง รัสเซียได้เสริมสร้างกำลังทางทหารทั้งของรัสเซียเอง และกำลังฝ่ายซีเรียและพันธมิตร เช่น อิหร่านและเฮซบอลลาห์ ซึ่งในปฏิบัติการทุกครั้ง เครื่องบินหลากหลายชนิดของรัสเซียจะเข้าไปโจมตี ทั้งระเบิดกำลังของฝ่ายต่อต้านรัฐบาลด้วยการ “softening” แนวรบของข้าศึก จนแทบจะราบคาบแล้ว จึงจะส่งสัญญาณให้กำลังภาคพื้นดินและยานเกราะของฝ่ายรัฐบาลและพันธมิตร เคลื่อนเข้าไปยึด ปรักษ์พยานอย่างแจ่มชัดได้แก่การรบเพื่อจะเข้ายึดนครอาเล็บบไป ทั้งครั้งก่อนและที่กำลังรุกรบอยู่ขณะนี้ สหรัฐทราบความเป็นไปในสมรภูมิและกลวิธีของรัสเซียเป็นอย่างดี แต่ไม่สามารถจะทัดทานรัสเซียได้ จากการพยายามชักนำให้ลาฟรอฟหาทางเปลี่ยนจุดยืน ด้วยการนัดให้ทุกฝ่ายที่ร่วมกันอยู่ใน International Support Group สำหรับซีเรีย ไปพบกันที่นครมิวนิคในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2559 ก่อนหน้านั้นสหรัฐ และพันธมิตรก็ช่วยกันกดดัน รัสเซียให้ยุติการทำลายล้างฝ่ายต่อต้านรัฐบาลบาชาร์ อัล อัสซาดเสียที แม้นายลอรอง ฟาบิอุส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส ซึ่งจะลาออกจากตำแหน่งในอีกไม่กี่วันนี้ เพื่อไปดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศส จะตั้งข้อสังเกตส่งท้ายว่า นโยบายในวิกฤตการณ์ด้านซีเรียของสหรัฐ “ยังคลุมเครือ (ambiguous)” และสหรัฐยังไม่มีอำนาจต่อรอง (leverage) เพียงพอที่จะชักนำให้รัสเซียเปลี่ยนแนวทางได้

อย่างไรก็ดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ได้ทวีตข้อความเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ว่าการโจมตีทางอากาศของรัสเซียในซีเรียจะมีอยู่ต่อไป ในระยะใกล้เคียงกัน

นายกรัฐมนตรีเม็ตเวเดียบของรัสเซียก็ต่อว่า นางแองเคลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันว่าเป็นต้นเหตุให้ปัญหาผู้อพยพจากซีเรียยุ่งยากและซับซ้อน ในวันต่อมา นายเม็ตเวเดียบได้ตอบโต้นายสโตลเตนเบิร์ก เลขาธิการนาโต้ซึ่งวิจารณ์ว่ารัสเซียได้โจมตีพลเมืองซีเรียด้วยกำลังทางอากาศเพื่อช่วยฝ่ายบาชาร์ อัล อัสซาด ว่า ฝ่ายตะวันตกต่างหากที่ทำให้สงครามเย็นคืบคลานไปในทางที่จะกลับฟื้นขึ้นมาอีก

โฆษกกาชาดระหว่างประเทศ ผู้แทนสหประชาชาติ และผู้แทนพิเศษของสหรัฐในพันธมิตรต่อต้านไอซิลได้แถลงตัวเลขชาวซีเรียที่เสียชีวิตจากการโจมตีทางอากาศของรัสเซียที่นครอาเล็ปโปว่า ไม่น้อยกว่า 500 คน ที่ต้องหลบภัยหนีภัยไปสู่บริเวณใกล้กับชายแดนตุรกีมีจำนวนกว่า 50,000 คน แต่ยังไม่อาจข้ามแดนได้เพราะทางการตุรกีไม่ยอมเปิดประตูให้เข้าไปหลบภัยในดินแดนตน เครื่องบินรัสเซียได้ตามไปโจมตีผู้ลี้ภัยเหล่านี้ ปราบกฏาพจากโทรทัศน์ระหว่างประเทศอันน่าสลดใจมาก เด็กผู้หญิงที่ถูกระเบิดที่หัวและเหนือตาซ้ายเลือดโชก ได้รับการปฐมพยาบาลจากผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้อดย่นคิดถึงภาพการที่กำลังทหารรัสเซียโจมตีผู้ลี้ภัยและกระทำทารุณกรรมอื่น ๆ ในการปราบปรามประชาชนที่หลบหนีการโจมตีที่ Grozny ในระยะเดือนตุลาคม ค.ศ. 1999 ถึงกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2000 จนถูกข้อหาอาชญากรรมสงคราม ในซีเรียขณะนี้เช่นกัน รัสเซียกับซีเรียก็ถูกสหประชาชาติตั้งข้อหาว่ากระทำ War crimes เพราะกำลังสนับสนุนทางอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การรุกรบภาคพื้นดินคืบหน้าไปได้ เมืองหลายแห่ง เช่นมาดายา ถูกทหารซีเรียปิดล้อมจนคนจำนวนมากต้องตายเพราะขาดทั้งอาหารและน้ำ นาย Khaled Khoja ประธาน Syrian National Coalition ซึ่งหลบหนีไปที่นครอิสตันบูลในตุรกี กล่าวในการให้สัมภาษณ์คริสเตียน อามันพอร์ชของ CNN ว่า บัดนี้ชัดเจนแล้วว่า ฝ่ายอัสซาดใช้ “Starvation as a weapon”

เมื่อจอห์น แครร์รี่ พบเซอเก ลาฟรอฟ ในวันที่ (ที่ 11 กุมภาพันธ์) รัสเซียได้กล่าวหาว่าเครื่องบินสหรัฐได้โจมตีฝ่ายบาชาร์ อัล อัสซาด ในบริเวณนครอาเล็ปโป ซึ่งรายงานข่าวจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐกล่าวว่า เป็นการปั่นเรื่องอย่างน่าละอายใจ เพราะที่นั่นไม่มีกลุ่มรัฐ

อิสลามอยู่ ที่ปฏิบัติการมีแต่รัสเซียเท่านั้น ขณะเดียวกันก็มีข่าวจากมิวนิค ซึ่งไม่เป็นทางการว่า รัสเซียมีแผนที่จะยุติการโจมตีทางอากาศเริ่มแต่วันที่ 1 มีนาคม ศกนี้ แต่มีกระแสข่าวว่า ทาง สหรัฐได้ว่า ถ้าจะหยุด ก็ควรเริ่มทันที ทำไม่ถึงชะลอไปนานขนาดนั้น

เท่าที่พอสรุปได้ในขั้นนี้ก็คือ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 2254 ไม่มีผลมาแต่ต้น แม้ สมาชิกถาวรซึ่งรวมทั้งรัสเซียและสหรัฐจะได้ออกเสียงสนับสนุน และนายเซอเก ลาฟรอฟก็ได้ แถลงว่า กำหนดตารางเวลาที่คณะมนตรีระบุไว้เป็นไปได้ แต่เวลาในเดือนมกราคม ค.ศ. 2016 จะผ่านไปกว่าสามสัปดาห์ ก็ไม่ปรากฏว่าการประชุมจะเริ่มขึ้น เพราะรัสเซียและรัฐบาล อาสอาดมิได้เริ่มการหยุดยิงจนบัดนี้ รัสเซียได้ระดมการโจมตีทางอากาศเพื่อสนับสนุนกำลัง ภาคพื้นดินอย่างเข้มข้นยิ่ง การประชุมสันติภาพ หรือเจนีวา 3 ที่ข้อมติ 2254 กำหนดว่าจะเริ่ม ในระยะต้นเดือนมกราคม ศกใหม่นี้ ต้องเปลี่ยนเป็นวันที่ 25 มกราคม และต้องเลื่อนอีกไปเป็น วันที่ 29 มกราคม เอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรของซีเรียประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทน แต่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอาสอาด ได้ตั้งเงื่อนไขว่า ฝ่ายอาสอาดต้อง ยุติการโจมตีพวกตนก่อน แต่แล้วก็ยินยอมไปยังที่ประชุม ณ สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา โดยใช้วิธี proximity talks ด้วยการให้นายสเตฟาน เด มิสตูรา เป็นคนกลาง การประชุมมิได้มี ผลคืบหน้าแต่อย่างใด มีแต่ข่าววิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม เช่นชาวซีเรียในที่ต่าง ๆ ถูกกำลัง ของฝ่ายอาสอาดปิดทางมิให้คนที่กำลังจะตายเพราะไม่มีอาหารและน้ำดื่มเข้าไปถึง ดังกรณีที่ เมืองมาดายา กว่าเจ้าหน้าที่บรรเทาทุกข์จะเข้าไปถึง ก็แทบจะช่วยไม่ได้เท่าใดนัก ไม่แต่เท่านั้น กองกำลังของอาสอาดและพันธมิตร ด้วยการสนับสนุนอย่างใกล้ชิดของเครื่องบินรัสเซีย ได้ เร่งรัดการรุกรบทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ด้วยความตั้งใจจะยึดพื้นที่ในซีกตะวันตกของซีเรีย กลับคืนมา จนไปถึงการบุกนครอาเล็ปโป ซึ่งอาสอาดรู้สึกมั่นใจว่า กำลังฝ่ายเขาได้เปรียบฝ่าย ตรงข้ามอย่างมาก แม้จากผลของการสู้รบภาคพื้นดินและการโจมตีทางอากาศโดยรัสเซียจะได้ ทำลายอาคารสถาน รวมทั้งเมืองเก่า ที่เป็นมรดกโลกด้วย ไปจนเหลือกลาญสิ้น

ผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติจึงขอพักการประชุมที่เจนีวาไว้ก่อน โดยในวันพฤหัสบดีที่ 11 กุมภาพันธ์ 2559 International Support Group อันได้แก่กลุ่มที่หารือกันที่กรุงเวียนนา มาหลายรอบ ได้เปิดการประชุมที่นครมิวนิคตามที่ได้นัดหมายกันไว้ นอกจากสหรัฐและรัสเซียแล้ว มีประเทศจากภูมิภาคตะวันออกกลาง เช่น ซาอุดี อาหรับเยเมน คาตาร์ อิหร่าน ตุรกี ฝรั่งเศส ยูเออี และจอร์แดน เข้าร่วมประชุมด้วย รวมทั้งหมด 12 ประเทศ แต่รัฐบาลซีเรีย และฝ่ายต่อต้านมิได้อยู่ในกลุ่มนี้

การประชุมได้มีต่อไปจนถึงคืนมากของวันพฤหัสบดี จึงตกลงกันได้ในรูปแบบที่เรียกกันว่า Cessation of hostilities ซึ่งมีชื่อ “การหยุดยิง” ตามความหมายของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 2254 แต่ในทัศนะของนายจอห์น แคร์รีย์ ข้อตกลงเป็นเพียงความในกระดาษ ต้องเฝ้าติดตามดูอย่างใกล้ชิดว่ามี การดำเนินการจริงสักเพียงใด จึงเป็นการพักรบมากกว่า แต่สหประชาชาติจะเริ่มปฏิบัติการทางมนุษยธรรมในวันเสาร์ที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559 และดำเนินการต่อไป ส่วนการพักรบ นั้น ใน 7 วันคงจะเริ่ม ทั้งนี้เขาเชื่อว่าข้อตกลงนี้มี “potential” ที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าต่อไป เพราะช่วงที่พักรบนี้ จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่น “confidence building” โดยจะมีองค์การกลางเฉพาะกิจเพื่อติดตามความเคลื่อนไหว แต่ดังที่ข้าพเจ้าลำดับเหตุการณ์มา ฝ่ายอาสาสมัครขณะนี้วางตัวราวกับว่า เขาจะได้ชัยชนะเหนือฝ่ายต่อต้านแล้ว อาสาสมัครมั่นใจพอที่จะให้สัมภาษณ์กับ AFP ว่าเขาจะยึดดินแดนซีเรียทั่วประเทศกลับมาให้ได้หมด แต่อาจต้องเลื่อนเวลาออกไปบ้าง เพราะเกี่ยวพันกับกำลังในภูมิภาคด้วย อาสาสมัครกล่าวว่า “...government forces would try to retake all of Syria ‘without any hesitation’, but that the involvement of regional powers meant that ‘the solution will take a long time and will incur a heavy price’” เขาถือโอกาสในการให้สัมภาษณ์ ว่าข้อกล่าวหาของสหประชาชาติที่ว่า รัฐบาลเขากระทำผิดอาชญากรรมสงคราม นั้น ไม่ถูกต้อง อันที่จริง ก่อนหน้านี้อันคณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชนก็ได้ระบุในรายงานว่า รัฐบาลซีเรียได้กระทำอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และกระทำผิดทางอาชญากรรมสงครามด้วย

ที่นครมิวนิคซึ่งกำลังมีการประชุมว่าด้วยความมั่นคง มีคำกล่าวหาอยู่ตลอดมาว่า กำลังทางอากาศของรัสเซียได้โจมตีและสังหารประชาชนผู้บริสุทธิ์กว่าหนึ่งพันชีวิต ตามรายงานของคณะผู้สังเกตการณ์ชุดหนึ่ง คือ The Syrian Observatory for Human Rights ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ในอังกฤษ รายงานเมื่อไม่กี่วันมานี้ว่าปฏิบัติการทางอากาศของรัสเซียได้ปลิดชีวิตประชาชนที่ไม่เกี่ยวกับการสู้รบไปแล้วอย่างน้อยที่สุด 1,015 คน นายกรัฐมนตรีवालส์ของฝรั่งเศสได้ต่อว่าผู้แทนรัสเซียในข้อนี้เช่นกันและขอให้ยุติเสียที โดยนายกรัฐมนตรีเม็ดเวเดียบได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาในที่ประชุมด้านความมั่นคง ส่วนนายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ก็ยกประเด็นนี้มากล่าวหาเช่นกัน โดยชี้แจงว่าเครื่องบินรบของรัสเซียใช้ระเบิดชนิดที่เรียกกันว่า 'dumb bombs' ซึ่งมักไม่ถูกเป้าที่แม่นยำ จอห์น แครร์รี่กล่าวเมื่อสัปดาห์ก่อนว่า ผู้หญิงและเด็กกำลังถูกฆ่าเป็นจำนวนมากโดยการโจมตีของรัสเซีย นายเม็ดเวเดียบได้โต้กลับในที่ประชุมว่า รัสเซียมิได้พยายามจะสำเร็จผลตามเป้าหมายเร่งรัดใด ๆ ในซีเรีย และเสริมว่า รัสเซียกำลังพยายามที่จะปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของตนเท่านั้น (การปะทะคารมดังกล่าวระหว่างสหรัฐกับรัสเซียในที่ประชุมว่าด้วยความมั่นคงที่นครมิวนิคเป็นไปอย่างรุนแรงไม่น้อยกว่ากันในปีที่แล้ว อันเป็นช่วงที่สหรัฐกำลังอยู่ในระหว่างการแก้ปัญหาการรุกรานของรัสเซียในยูเครน ซึ่งหลังจากการประชุมความมั่นคงในฐานะที่นายกรัฐมนตรีเองเคล่า แมร์เคิลเป็นประธาน ฟรองซัวส์ ออลลองด์ ประธานาธิบดีฝรั่งเศส แมร์เคิล ประธานาธิบดีโปตุติน และประธานาธิบดีปอลโรเซนโกของยูเครน ได้ไปประชุมปัญหายูเครนที่เบลารุส แบบมาราธอนนาน 17 ชั่วโมง จนสามารถจัดทำข้อตกลง มินส์ก 2 ซึ่งรายละเอียดมีอยู่ในรายงานของข้าพเจ้าสำหรับเดือนกุมภาพันธ์ 2558 ในช่วงนั้นเช่นกัน มีความเคลื่อนไหวทางการทหารทั้งของนาโต้และของรัสเซีย และปรากฏความตึงเครียดในบริเวณบอลติกกับยูเครนตะวันออก ในระยะนี้ ที่ได้กล่าวถึงคำแถลงของนายเม็ดเวเดียบกับฝ่ายนาโต้ เกี่ยวกับการสืบคลานไปสู่สภาวะสงครามเย็นครั้งใหม่ นายพล Phillip Breedlove ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสัมพันธมิตรนาโต้ ได้ได้ว่า ประเด็นสงครามเย็นรอบใหม่เป็นคำกล่าวของรัสเซีย ซึ่งนาโต้มิได้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น รัสเซียต่างหากที่เคลื่อนไหวกำลังไปในที่ต่าง ๆ รวมทั้งกองพลซีปนารูธ

ที่ศาลินินกราดและกำลังรบอื่น ๆ ในขณะที่ นาโตมิได้ทำการใด ๆ นอกเหนือจากการตั้งรับ ใน
ฐานะที่เป็นสัมพันธมิตรเพื่อร่วมป้องกันตามปกติ)

ตามรายงานข่าวในวันเสาร์ ที่ 13 กุมภาพันธ์ กองกำลังภาคพื้นดินของฝ่ายรัฐบาล
อาสาตยังคงรุกคืบหน้าในทิศทางตะวันตกเฉียงเหนือของนครอาเล็ปโป การสนับสนุนทาง
อากาศมีอยู่บ้าง โดยเครื่องบินของรัฐบาลซีเรีย แต่สำหรับกำลังทางอากาศของรัสเซีย ซึ่ง
ประกอบด้วยเครื่องบินประจัญบานและโจมตีทิ้งระเบิดทันสมัยยิ่งและยังมีขีปนาวุธวิถีไกลจาก
เรือรบที่อยู่ในทะเลแคสเปียนยิงข้ามอิหร่านมายังเป้าหมายในซีเรีย ก็พยายามจะโจมตีไอเอส
และอัล นุสรา เพื่อใช้เป็นข้ออ้างว่ารัสเซียได้เล็งเป้าไปยังกลุ่มก่อการร้ายที่แท้จริงเหมือนกัน แต่
เชื่อว่า อาสาด ด้วยความสนับสนุนของรัสเซีย คงจะพยายามยึดพื้นที่ทางตะวันตก ไปจนถึง
ชายแดนตุรกี อันเป็นความเคลื่อนไหวที่ต้องติดตามข่าวต่อไป ว่าเมื่อครบ 7 วันแล้ว รัสเซียจะ
ใช้กลวิธีใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะทั้งหมดขึ้นอยู่กับประธานาธิบดีปูติน ซึ่งคงจะไม่เห็น
ความจำเป็น ในเมื่ออยู่ในฐานะได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ในวันออกกลางแล้วเช่นนี้ หาก
เหตุการณ์ไม่พลิกผันเป็นอย่างอื่น ความสำเร็จในการกู้ฐานะของบาชาร์ อัล อาสาดจนเปิด
โอกาสให้เขากลับมาเป็นข่าวในฐานะประธานาธิบดีแห่งซีเรีย หลังจากที่ต้องเก็บตัวอยู่เงียบ ๆ
มานาน จนเมื่อมีทางจะเข้มแข็ง และเดินทางไปนอกกรุงดามัสกัส และไปรายงานตัวกับ
ประธานาธิบดีปูตินในวังเครมลิน ที่เป็นเช่นนั้นได้ ก็เพราะบารมีและกำลังรบของรัสเซียภายใต้
ปูติน ซึ่งแผ่ไปในดินแดนของซีเรียในวงกว้างยิ่งขึ้นเป็นลำดับ โดยเข้าใจว่าคงจะเดินทางไปจาก
ฐานบินลาตาเกียด้วยเครื่องบินของรัสเซีย อันเป็นการเดินทางออกนอกประเทศครั้งแรก
หลังจากเกือบ 4 ปี นับแต่เกิดสงครามกลางเมืองในปี ค.ศ. 2011

เกม *REALPOLITIK* เช่นนี้ ฝ่ายตะวันตกไม่สามารถจะเล่นได้อย่างได้ผล เพราะตั้งแต่
ต้น ประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวต่อหน้าสื่อมวลชนที่ทำเนียบขาว ว่าได้ตัดเตือน
ประธานาธิบดีปูตินแล้วว่า อย่าเข้าไปแทรกแซงในซีเรีย เพราะจะลงเอยด้วยการ “จมปลัก”
(quagmire) ซึ่งโอบามาคงจะหมายถึงบทเรียนที่ล้มเหลวอย่างหนักของสหภาพโซเวียตในการ

ส่งทหารเข้าไปในอัฟกานิสถาน และความตกต่ำของการเศรษฐกิจรัสเซียที่เข้าไปยึดครองไครเมียและยูเครน ที่ถูกซ้ำเติมด้วยราคาน้ำมันที่ต่ำลงอย่างมากเป็นประวัติการณ์ คือเหลืออยู่ประมาณ 30 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ไม่แต่เท่านั้น แม้สหรัฐจะสามารถรวบรวมพันธมิตรในการต่อต้านไอซิลได้หลายสิบประเทศ แต่ความขัดแย้งระหว่างประเทศพันธมิตรก็เป็นอุปสรรคสำคัญ ดังเช่นในกรณีระหว่างตุรกีกับชนกลุ่มเคิร์ด ทั้ง ๆ ที่สหรัฐเห็นว่าเคิร์ดเป็นนักรบที่สามารถและเชื่อถือได้ แต่ตุรกีก็เรียกชาวเคิร์ดบางกลุ่ม เช่น YPG และ PKK ว่าเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มุ่งแบ่งแยกดินแดน และตุรกีก็ได้โจมตีชนกลุ่มนี้เมื่อวันเสาร์ ที่ 13 กุมภาพันธ์ คือเมื่อวานนี้ และโจมตีต่อในวันอาทิตย์ทั้ง ๆ ที่บริเวณที่ถูกโจมตีอยู่ใกล้ ๆ กับนครฮาเล็ปโป (Aleppo) เมืองใหญ่ที่สองของซีเรีย ซึ่งเป็นศูนย์กลางของสงครามกลางเมืองในซีเรีย และจากเหตุการณ์ที่ทรากัน การที่ตุรกีได้ยิงเครื่องบินรบของรัสเซียตกเป็นเหตุผลที่ปูตินได้สร้างเสริมกำลังรบอย่างมากในซีเรีย รวมทั้งกองกำลังซีปนาอาวุธสมรรถนะสูง นอกเหนือจากเครื่องบินรบทันสมัยรวมทั้งชูกอย 35 และป้อมบินทิ้งระเบิด ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เคยทดสอบในการสงครามจริงมาก่อน ที่ควรแก่การสังเกตก็คือ ตุรกีเองถูกปูตินข่มขู่เสียจนต้องหลีกเลี่ยงการใช้เครื่องบินในการต่อต้านกลุ่มก่อการร้าย เพราะปูตินได้สั่งการให้เครื่องบินโจมตีทิ้งระเบิดของตน ต้องมีเครื่องบินขับไล่กระหนาบเพื่อคุ้มครอง เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมา ตุรกีได้อนุญาตให้เครื่องบินของซาอูดิ อาราเบียมาตั้งฐานปฏิบัติการในซีเรียและอิรัก ณ ฐานบิน Incilik อีกด้วย ประเทศจากอ่าวที่ประกาศว่าจะส่งกำลังภาคพื้นดินไปในซีเรีย เช่นสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์กับซาอูดิก็ตั้งเงื่อนไขว่า สหรัฐจะต้องเป็นแกนนำของกองกำลังผสมเหล่านี้ เพราะทรากันดีว่า สหรัฐจะไม่ส่งทหารภาคพื้นดินไปปฏิบัติการในซีเรีย ตามความจริง ประเทศเหล่านี้มักใช้วิธีการอุดหนุนฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอัสซาดด้วยเงินมาตลอด ทั้งหลายทั้งปวงนี้ได้สร้างความน้อยใจให้กับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลอัสซาดอย่างมาก ซึ่งปัญหานี้ รัสเซียทรากันดี แต่เมื่อไม่กี่วันมานี้ ซาอูดิอารเบียได้ประกาศเริ่มการล้อมรบโดยมีประเทศอิสลามที่เป็นพันธมิตรกันร่วมด้วยอีก 20 ประเทศ เพื่อเตรียมไว้ต่อต้านไอซิลหรือแดช (Daesh)

สภาวะอันน่าหนักใจแก่สหรัฐดังกล่าวมานี้ ยั้่งน่าห่วงกังวลขึ้นอีกเมื่อคำนึงถึง ความตึงเครียดในเอเชียตะวันออกเฉียง โดยเฉพาอย่างยิ่งในคาบสมุทรเกาหลี

ไม่นานหลังจากที่เกาหลีเหนือได้ทดลองระเบิดที่อ้างว่า เป็นระเบิดไฮโดรเจน ทบวง การพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ และประเทศชั้นนำในโลกต่างไม่วางใจ ประเทศไทยเองก็ ได้แถลงแสดงความวิตกว่าภัยคุกคามสันติภาพในโลก พึ่งได้มีการรับฟัง และหวังว่า การ ประชุม 6 ประเทศจะเป็นทางผ่อนคลายความตึงเครียดได้ทางหนึ่ง

อีกไม่กี่วันต่อมา เกาหลีเหนือก็ประกาศว่า กำลังจะยิงจรวดนำไปส่งยานอวกาศเพื่อ สสำรวจสภาวะอวกาศ และหลังจากนั้นก็ร่นกำหนดขึ้นมาเป็นวันอาทิตย์ และในที่สุด ก็ได้ส่ง จรวดขึ้นไป ประเทศภายนอกต่างแถลงว่า เป็นกลวิธีทดลองขีปนาวุธระยะไกลเพื่อจะใช้ติดหัว ระเบิดที่จะพยายามทำให้ขนาดเล็กลง สหรัฐและประเทศใกล้เคียงในเอเชียตะวันออกเฉียง ได้นำเรื่อง เข้าสู่ที่ประชุมฉุกเฉินของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งได้มีข้อมติก่อนหน้าแล้ว หลายฉบับ โดยกำหนดมาตรการคว่ำบาตรในหลายประการ อันที่จริงรัสเซียกับจีนก็ไม่เห็นด้วย กับพฤติกรรมของเกาหลีเหนือ แต่ในขณะที่หลายประเทศได้ประณามเกาหลีเหนือ เช่นเดียวกับ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง ญี่ปุ่นได้แถลงเพิ่มว่า การกระทำของเกาหลีเหนือ “is absolutely intolerable and a clear violation of many UNSC resolutions” แต่จีนใช้เพียงคำว่า “regrets” เพราะจีนเป็นคู่ค้าใหญ่ที่สุดของเกาหลีเหนือ สำหรับสหรัฐ นั้น ทำเนียบขาวได้ ประณามและว่าจะติดตั้งระบบต่อต้านขีปนาวุธ Staad ซึ่งสกัดขีปนาวุธได้ในระดับสูง อันเป็น ระบบที่จีนไม่ประสงค์ให้สหรัฐมีไว้ในบริเวณใกล้กับตน แต่ในที่สุด สหรัฐก็แถลงข่าวว่า ได้ ติดตั้งระบบ Patriot เพื่อต่อต้านขีปนาวุธของเกาหลีเหนือในเกาหลีใต้ ส่วนในญี่ปุ่น นั้น ได้ ติดตั้งระบบไว้ก่อนหน้านี้อแล้ว

ส่วนเกาหลีใต้ นั้น นอกจากการเพิ่มจำนวนลำโพงที่ส่งเสียงข้ามเขตปลอดทหารเข้าไป ตามแผนรุกในทางจิตวิทยาและการโฆษณาชวนเชื่อแล้ว ยังได้ให้ผู้คุมงานที่เขตอุตสาหกรรมเค ซองเดินทางกลับมาทางใต้และเลิกจ่ายค่าจ้างคนงานที่เป็นชาวเกาหลีเหนือหลายคน ซึ่ง

เท่าที่เป็นมาเกาหลีได้จ่ายเงินประมาณ 100 ล้านดอลลาร์เป็นค่าจ้างคนงานท้องถิ่นผ่านรัฐบาล เกาหลีเหนือ แต่เกาหลีเหนือจะจ่ายต่อให้คนงานเท่าไรไม่ทราบชัด ที่น่าสังเกตได้แก่การที่ ประธานาธิบดีเกาหลีใต้เดินทางไปพบปะหารือกับประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง ในเหตุการณ์ล่าสุด โดยประธานาธิบดีสีไม่เคยพบกับนายคิม จอง อุนของเกาหลีเหนือจนบัดนี้

เกี่ยวกับเขตอุตสาหกรรมเคซองนี้ เมื่อเกาหลีใต้ถอนตัวกลับประเทศ เกาหลีเหนือได้สั่งการให้ทหารเข้าไปยึด

สหรัฐเองค่อนข้างเป็นห่วงสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลีมาก เพราะปัจจุบันนายคิม จอง อุนดูจะมีปัญหากับผู้ใกล้ชิดระดับสูงมากขึ้นเป็นลำดับ และเพื่อความดำรงอยู่ในอำนาจของตนเอง จึงได้กำจัดบุคคลระดับสูงไปแล้วหลายคน เกือบทั้งหมดถูกประหารชีวิต ล่าสุดมีรายงาน ว่า พลเอก Ri yong-yil ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ถูกจับกุมและถูกประหารชีวิตเมื่อ สัปดาห์นี้ ก่อนหน้านี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็ถูกขับออกจากตำแหน่งและอาจจะถูกประหารไปแล้วก็ได้ ข่าวคราวการไร้เสถียรภาพในเกาหลีเหนือเป็นเหตุให้วงการภายนอกไม่สู้จะมั่นใจสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลีอย่างยิ่ง เนื่องจากในไม่ช้า จะมีการประชุมใหญ่ของ พรรคแรงงาน/คอมมิวนิสต์ และมีข่าวว่าเกาหลีเหนือจะปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจากที่เป็น Command Economy เป็นระบบอื่น แต่เรื่องนี้ยังมิได้รับการยืนยันจากแหล่งข่าวของเกาหลีใต้

เมื่อไม่กี่วันมานี้ ได้ยินว่านายคริสโตเฟอร์ ฮิลล์ อดีตผู้ช่วยรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐใน กิจการเอเชีย-แปซิฟิกเสนอให้ใช้ความพยายามให้มีการประชุม 6 ฝ่ายในโอกาสแรก แต่ก็เห็นว่า อาจจะยากหน่อย เพราะเกาหลีเหนือยังไม่ส่งสัญญาณใด ๆ ว่าจะให้มีการประชุมดังกล่าว หรือไม่ และจีนก็ห่างเหินกับเกาหลีเหนือมานาน

ในรายงานของข้าพเจ้าตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว ข้าพเจ้าได้นำเสนอความรู้สึกของผู้ที่หลบหนี มาจากเกาหลีเหนือ ซึ่งดูจะมองอนาคตของเกาหลีเหนือไปในทางร้ายว่า คิม จอง อุนคงจะถูก โค่นอำนาจ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน และหลังจากนั้น อะไรจะเกิดขึ้น น้อยคนจะสามารถ คาดหมายได้ ข้อที่น่าห่วงก็คือเกาหลีเหนือมีกำลังทหารอยู่มาก กับมีกองกำลังรบพิเศษที่น่า

เกรงขามมิใช่น้อยนอกจากนี้ เกาหลีเหนือที่มีผู้นำซึ่งด้อยวุฒิภาวะ มีความรู้สึกไม่ไว้วางใจคนอื่น ๆ อยู่ตลอดเวลา แต่มีอาวุธนิวเคลียร์ และจรวดนำส่งอยู่ในครอบครองในอนาคตอันใกล้ เป็นภัยมืดที่น่าห่วงกังวลยิ่ง

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ฉบับที่ 2

เมื่อวันศุกร์ ที่ 19 กุมภาพันธ์ โทททัศน์ไทยรัฐได้เสนอข่าวว่า สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ได้แจ้งเตือนทางการไทยว่า ไอเอสอาจมาก่อการร้ายในกรุงเทพฯ และได้ยื่นข้อกล่าวถึงการที่หน่วยต่อต้านข่าวกรองของรัสเซีย (FSB) ได้ประสานผ่านสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในระยะต้นเดือนธันวาคม 2558 แจ้งเตือนความเป็นไปได้ในการก่อเหตุร้ายของกลุ่มไอเอส ต่อผลประโยชน์ของรัสเซียในประเทศไทย และของกลุ่มพันธมิตรในไทย โดยระบุว่าชาวซีเรีย 10 รายที่เกี่ยวข้องกับรัฐอิสลามหรือไอเอส ได้เดินทางเข้าไทยแล้วระหว่างวันที่ 15-31 ตุลาคม 2558 และได้แยกเดินทางไปพักยา 4 ราย ภูเก็ต 2 ราย และอีก 2 รายไม่ทราบว่าจะอยู่ที่ใด มีรายละเอียดปรากฏในรายงาน พร้อมข้อสังเกตของข้าพเจ้าประจำเดือนธันวาคม 2558 แล้ว นั้น

รายงานข่าวที่มีแหล่งที่มาจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาในไทย มีรายละเอียดที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ “มติชน” ฉบับวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2559 (หน้า 5) ว่า “เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร) รายงานข่าวแจ้งว่า พล.ต.ต.ชาติชาย แดงเยี่ยม รองผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (รอง ผบช.สตม.) ปฏิบัติราชการแทน ผบช.สตม. ลงนามในหนังสือคำสั่งเลขที่ 0029.322/467 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559 ผบช.สตม.ที่ปรึกษา (มค.) และรอง ผบช.สตม. เพื่อทราบและดำเนินการตามหนังสือกองบัญชาการสันติบาล (บช.ส.) ลับด่วน 0028.(9)/32 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 ตามสั่งการ ผบ.ตร. ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 ทั้งนี้ หนังสือของ บช.ส. ระบุว่า เนื่องด้วยได้รับการแจ้งเตือนจากที่ปรึกษา

พิเศษ สถานเอกอัครราชทูต (สอท.) สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย SPECIAL ASSISTANT (SA) ถึงความเป็นไปได้ในการก่อเหตุในประเทศไทยของกลุ่มก่อการร้ายเพื่อโจมตีแหล่งชุมชน สาธารณะ อาทิ ห้างสรรพสินค้า แหล่งท่องเที่ยว สถานบันเทิง รถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) และ รถไฟฟ้า (BTS) เนื่องจากแผนการขยายพื้นที่อิทธิพลของกลุ่มไอเอสที่แพร่อิทธิพลมายัง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อินโดนีเซีย มาเลเซีย) ซึ่งอาจเคลื่อนไหวใกล้ประเทศไทย มากขึ้น จึงกำชับให้ปฏิบัติตามหนังสือ สตม.ลับ ด่วนที่สุด ที่ 0029.122/400 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2559 พร้อมทั้งแจ้งเตือนภาคเอกชนในพื้นที่ให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย อย่างเข้มงวด ในการประสานการปฏิบัติควรระมัดระวังข้อมูล ให้ใช้วิธีการอ้างอิงสถานการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศอินโดนีเซีย และให้พิจารณาพร้อมปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการ รักษาความปลอดภัยแห่งชาติโดยเคร่งครัด กรณีมีเหตุสำคัญเร่งด่วน หรือมีข้อมูลข่าวสาร สำคัญ ให้มีการตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์

พล.ต.อ. ศรีวิราห์ รังสิพราหมณกุล รองผบ.ตร. กล่าวว่าทางการข่าวยังไม่พบว่ามียุทธศาสตร์ ไอ เอสเข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทย และไม่มีเหตุบ่งชี้ว่า จะเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นจาก สถานการณ์ความรุนแรงทั่วโลกทำให้ไทยป้องกันทุกภาคส่วนอย่างเต็มที่และไม่ประมาท เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด หากพบความเคลื่อนไหวต้องรีบแจ้ง รวมถึงฝาก เตือนประชาชนหากพบความผิดปกติต้องแจ้งเจ้าหน้าที่

พล.ต.อ. ศรีวิราห์กล่าวว่า อย่างไรก็ตามได้ออกคำสั่งมาตรการป้องกันการก่อการร้าย และการก่อวินาศกรรม โดยแจ้งเตือนไปยังทุกหน่วยงานให้ร่วมป้องกันสถานที่สำคัญ แหล่ง ท่องเที่ยว ห้างสรรพสินค้า แหล่งคมนาคม สนามบิน นอกจากนี้ได้จัดกำลังฝ่ายสืบสวนลงพื้นที่ หารายความเคลื่อนไหวบุคคล ที่เป็นเป้าหมายทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ รวมทั้งตั้งจุดตรวจ จุดสกัดตรวจค้นบุคคลและพาหนะตามสถานที่สำคัญ และแหล่งชุมชน ส่วนในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เชื่อว่าจะไม่มีช่องโหว่ให้ผู้ก่อการร้ายแทรกซึมมาสร้างสถานการณ์”

การข่าวที่ต่างประเทศแจ้งเตือนมานั้นมีประโยชน์ ควรแก่การสืบสวนว่าเป็นจริงตามข่าว
สักเพียงใดและในขณะเดียวกันควรดำเนินการติดตามความเคลื่อนไหวที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
อยู่ตามที่ใช้กันว่า 24/7 คือทุกวันในสัปดาห์ตลอด 24 ชั่วโมง เพราะภัยของการก่อการร้าย
มักจะไม่มาอย่างเปิดเผย และมักจะไม่มีสัญญาณเตือนล่วงหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ปฏิบัติการของรัฐอิสลามหรือไอเอส ซึ่งมีกลวิธีซับซ้อนหรือไม่ก็อาศัยคนที่อยู่ในประเทศที่เกิด
เหตุ หรือในประเทศใกล้เคียงที่ผ่านเข้า-ออกได้โดยเสรีอยู่แล้ว ดังที่เกิดในการสังหารหมู่หัวหน้า
และกองบรรณาธิการนิตยสาร Charlie Hebdo กลางกรุงปารีสเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 และ
การโจมตีครั้งใหญ่กลางกรุงปารีสอีกเช่นกันเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ทำให้คน
เสียชีวิตประมาณ 130 คน บาดเจ็บอีกหลายร้อย หรือไม่ก็ใช้คนของเครือข่าย เช่นกรณีที่เกิด
กลางกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 14 มกราคม ศกนี้ ยิ่งเป็นปฏิบัติการที่เรียกกัน
ว่า Lone Wolf ซึ่งกระทำเพราะได้แรงบันดาลใจมาโดยทางใดทางหนึ่ง อันยากมากต่อการที่จะ
เฝ้าระวังป้องกัน เช่นกรณีที่ถูกบัตชีน ณ เมืองซานเบอร์นาดีโน มลรัฐแคลิฟอร์เนียใน
สหรัฐอเมริกา ที่กล่าวถึงสาเหตุเพียงเท่านี้ ก็เพราะทางการสหรัฐทราบภายหลังเหตุการณ์ว่า
ฝ่ายภริยาได้โทรศัพท์ส่งข้อความลงใน Facebook อันเป็นสื่อสังคมไปแสดงความชื่นชมต่อผู้นำ
ของไอเอสก่อนที่จะไประดมยิงสังหารหมู่ร่วมกับสามี แต่ข้อความโดยละเอียดและพฤติกรรม
ของฝ่ายชายคาดว่าจะเป็นที่รหัสลับซึ่งอยู่ในเครื่อง IPHONE ที่ FBI พยายามขอทางเข้ารหัส
ลับจาก Apple แต่ยังไม่สำเร็จ เพราะทางบริษัทไม่ยินยอม เพราะเฉพาะ IPHONE เท่านั้นที่มี
เพียงไม่กี่คนสามารถจะเข้าถึงข้อมูลได้ และเพราะลักษณะพิเศษนี้ อาชญากรและผู้ที่มีเจตนา
จะกระทำผิดจึงนิยมใช้เครื่องเฉพาะแบบนี้เพื่อปกปิดข้อมูลส่วนตัว แต่ผู้ใช้ทั่วไปอาจจะไม่ทราบ
feature นี้ซึ่งมีจำนวนหลายล้านคนทั่วโลก กรณีนี้ยังยุ่งยากมากเพราะทางบริษัทอ้างว่า หาก
ยอมเปิดทางให้เข้าถึงรหัสลับ ซึ่งหมายถึงทางบริษัทจะต้องจัดทำ software ขึ้นใหม่เพื่อการนี้
โดยเฉพาะ อันจะเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวของคนจำนวนมากและถือว่าขัดต่อเสรีภาพ
ในการสื่อสาร (Freedom of Speech) ซึ่งได้รับการประกันภายใต้รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา
ประเด็นนี้ จึงอาจต้องต่อสู้กันในศาลจนถึงชั้นศาลสูงสุด (Supreme Court) ที่บัดนี้มีเสียงก้ำกึ่ง

กัน เนื่องจากการถึงแก่อนิจกรรมเมื่อไม่กี่วันมานี้ของผู้พิพากษา Scallia ซึ่งเป็นฝ่ายอนุรักษ์นิยม ในส่วนประชาชนทั่วไป นั้น เสียงแตกออกเป็นสองฝ่ายอันเกือบจะเท่ากัน สำหรับหัวหน้าฝ่ายบริหารสูงสุดของสื่อสังคม เช่นเจ้าของ Facebook Twitter ฯลฯ สนับสนุนบริษัท Apple มี Bill Gates CEO ของ Microsoft เท่านั้นที่เห็นว่า Tim Cook ของ Apple น่าจะหาทางรวมชอมกับฝ่ายกฎหมายของรัฐ ในขณะที่จึงไม่อาจทราบได้ว่า จะมีทางออกอย่างไร ถ้าสุดท้ายผู้อำนวยการ FBI ได้ไปชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการสิทธิพิเศษของสภา

สำหรับการแจ้งเตือนทางการไทยจากรัสเซีย นั้น ข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานเดือนธันวาคม 2558 แล้วว่า น่าสงสัยเจตนาในการแจ้ง ซึ่งเจาะจงว่า คนของไอเอสที่จะมาก่อเหตุร้ายต่อผลประโยชน์ของรัสเซียกับผลประโยชน์ของประเทศพันธมิตรในกรุงเทพฯ เป็น “ชาวซีเรีย” 10 คน คำเตือนของรัสเซียมิได้แยกให้ชัดว่าเป็นชาวซีเรียที่สนับสนุนบาชาร์ อัล อัสซาด (Bashar al-Assad) หรือฝ่ายต่อต้าน ซึ่งรัสเซียได้โจมตีทิ้งระเบิดฝ่ายต่อต้านอย่างหนักยิ่งทุกวัน-คืนมาตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 จนทุกวันนี้ การอ้างผลประโยชน์ของประเทศพันธมิตรที่ร่วมต่อต้านไอเอสในข้อนี้ ก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เนื่องจากประเทศพันธมิตรเหล่านี้มิได้เห็นด้วยกับการที่รัสเซียได้ถล่มกลุ่มต่อต้านรัฐบาลบาชาร์ อัล อัสซาดตลอดมา จะโจมตีกลุ่มไอเอสและแนว อัล นุสรา ซึ่งเป็นผู้ก่อการร้ายจริง ก็เป็นส่วนน้อย ที่สำคัญคือรัสเซียได้โจมตีฝ่ายต่อต้านรัฐบาลบาชาร์ อัล อัสซาดมาอย่างหนักหน่วง โดยจงใจละเลยข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 2254 เมื่อเดือนธันวาคม ซึ่งรัสเซียได้ร่วมร่างและลงมติที่กำหนดให้มีการหยุดยิงในซีเรียในต้นเดือนมกราคม 2559 ต่อมารัสเซียได้ให้การสนับสนุนปฏิบัติการภาคพื้นดินของอัสซาดและกลุ่มหัวรุนแรงจากอิหร่านกับเฮซบอลเลาะห์เพื่อยึดดินแดนที่ถูกฝ่ายต่อต้านและกลุ่มก่อการร้ายยึดไป กลับมาอันจะเป็นการเสริมอำนาจต่อรองให้กับอัสซาดในการเจรจา ที่จะนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลเปลี่ยนผ่านสำหรับซีเรีย หลังจากที่รัสเซียโจมตีทิ้งระเบิด โดยไม่หยุดยั้ง จนสหรัฐและพันธมิตรใน International Support Group ต้องประชุมด่วนที่กรุงเวียนนา ซึ่งรัสเซีย อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย จอร์แดน ยูเออี และประเทศกลุ่ม GCC รวม 12 ประเทศเข้าร่วมด้วย และตกลงกันให้มีการพักรบ (Cessation of Hostilities)

ในหนึ่งสัปดาห์ กับเริ่มต้นโดยเร็วที่สุดให้มีการลำเลียงเครื่องอุปโภคและบริโภคบรรเทาทุกข์ เพราะทหารของอัสอาดได้ปิดล้อมเมืองต่าง ๆ กว่า 7 แห่งมิให้ได้รับน้ำและอาหาร โดยใช้ Starvation เป็นอาวุธ ซึ่งกว่าจะเคลื่อนขบวนรถขนส่งเข้าไปได้ก็เกือบจะครบ 7 วัน ประชาชนจำนวนมากต้องอดอาหารจนตายหรือปางตาย ดังตัวอย่างที่เมืองมาดาयाที่ปรากฏภาพแพร่กระจายไปทั่วโลก ตลอดระยะเวลา 7 วัน ภายใต้ข้อตกลงเวียนนาดังกล่าว รัสเซียได้ถือโอกาสเร่งรัดปฏิบัติการทางอากาศโดยไม่หยุดยั้ง โดยได้โจมตีทั้งระเบิดโรงพยาบาล 2 แห่งซึ่งมีผู้แทนของแพทย์ไร้พรมแดน (Medecin Sans Frontier-MSF) ปฏิบัติงานอยู่ด้วย และโรงเรียนอีก 2 แห่งในบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรีย ไกลันครออาเล็ปโป ซึ่งได้มีการรุกรบใหญ่มาก่อนแล้วแต่ยังยึดไม่ได้ ทำความเสียหายและพังทลายต่ออาคารสถาน บ้านเรือนของประชาชนพลเรือน สถานพยาบาลจำนวนมาก รวมทั้งเมืองโบราณที่ยูเนสโกเคยขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก พฤติกรรมของรัสเซียซึ่งไม่แยแสกับข้อตกลงใด ๆ ที่รัสเซียได้ร่วมรับด้วย แต่กลับไปกระทำการซึ่งเป็นอาชญากรรมสงครามอย่างแจ้งชัด

นายจอห์น แคร์รี รััฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯจึงพยายามหว่านล้อมนายเซอเก ลอฟ โรด รััฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียให้หยุดยิงอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ปฏิบัติการทางมนุษยธรรมเดินทางหน้าต่อไปอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยชีวิตมนุษย์ในที่สุด ทั้งสองฝ่ายก็ได้ทำความตกลงอีกฉบับกำหนดให้มีการยุติการรบในซีเรีย โดยยกเว้นไอเอสและอัล นุสรา ซึ่งทุกฝ่ายจะร่วมกันปราบปราม โดยกำหนดให้”เสียงปืนจากทุกฝ่ายเงียบลง” ในเวลา 24.00 น. ตามเวลาในซีเรีย วันศุกร์ ที่ 26 กุมภาพันธ์ ที่จะถึงนี้ เพื่อให้ข้อตกลงเป็นรูปธรรมมากขึ้นและตรวจสอบได้โดยคณะทำงานพิเศษเฉพาะกิจ ประธานาธิบดีโอบามาจึงได้โทรศัพท์ไปย้ำความจำเป็นเร่งด่วนกับประธานาธิบดีปูตินเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ศกนี้ เมื่อคืนวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ปูตินได้แถลงข้อตกลงหยุดยิงในซีเรียทางโทรทัศน์ โดยถือเป็นข้อตกลงเฉพาะกาล (Partial Truce) ทำให้หลายฝ่ายเข้าใจว่าเป็นความริเริ่มจากเขา แต่ปรากฏว่า ในคืนก่อนหน้าได้มีการเดินระบำด้วยวัยรุ่นจำนวนมาก นำโดยหัวหน้าเยาวชนในพรรคของปูติน ซึ่งทู่ปายว่า โอบามาเป็นฆาตกรหมายเลข 1 ของโลก โดยได้ฆ่าคนไปโดยเฉลี่ยเดือนละ 830

คน (วันละหรือเดือนละ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ เพราะได้เห็นการเดินระบำและป้ายซึ่งเยาวชนรัสเซียชูขึ้นประกอบการเต้นจากรายงานข่าวทางโทรทัศน์ของ CNN ซึ่งเสนอข่าวโดยนาย Matthew Chance นักข่าวประจำกรุงมอสโก)

ผลจะเป็นประการใดยากที่จะคาดเดา ต้องให้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ เพราะอาจจะมีเหตุสืบสนได้เนื่องจากกลุ่มไอเอสและกลุ่มอัล นุสรา ซึ่งไม่อยู่ใต้ความตกลง อาจจะมีระดมยิงหรือจุดระเบิดพลีชีพที่เมืองฮอมและที่ชานเมืองของกรุงดามัสกัส เช่นที่ได้กระทำเมื่อวันที่ 20 และวันอาทิตย์ที่ 21 กุมภาพันธ์ ทำให้พลเมือง 226 คนเสียชีวิตและบาดเจ็บอีกมาก ที่ให้รายละเอียดเช่นนี้ ก็เพื่อจะได้กล่าวถึงความคืบหน้าจากรายงานในฉบับที่ 1 ก่อนหน้านี้เกี่ยวกับความพยายามยุติปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรียซึ่งเริ่มขึ้น ณ สหประชาชาติ ที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ 29 มกราคม แต่ต้องพักไปเนื่องด้วยรัสเซียและซีเรียได้อาสาโดยไม่ยอมหยุดโจมตีและรุกรบ แต่ในขณะเดียวกันก็เพื่อประกอบแนวคิดของข้าพเจ้าว่า คำเตือนจากรัสเซียที่แจ้งมายังฝ่ายไทยนั้น มิได้มุ่งหมายเพื่อการเตือนภัยจริง แต่เป็นการสร้างภาพให้ปรากฏในวงกว้างว่า รัสเซียต่อต้านไอเอสเต็มร้อย มิใช่การทำลายล้างศัตรูของบาชาร์ อัล อาสซาดดังที่ปรากฏในข่าวสารระหว่างประเทศ ซึ่งแพร่หลายไปทั่วโดยสำนักข่าวต่างประเทศ ในช่วงเดือนตุลาคม 2558 ซึ่งรัสเซียกำลังระดมกำลังทางอากาศโจมตีฝ่ายต่อต้านอาสซาดในระยะที่จะเสียอำนาจและดินแดนอยู่แล้ว ในระยะนั้น การข่าวสารของรัสเซียจึงต่อต้าน ทางหนึ่งด้วยการโจมตีว่า วงการภายนอกกำลัง “ทำสงครามข่าวสาร (Information Warfare) เพื่อเปิดโปงปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย” ของรัสเซีย ส่วนการใช้เยาวชนจากพรรคของปูตินสร้างภาพว่า โอบามาเป็นฆาตกรหมายเลข 1 ของโลก นั้น ไม่เห็นว่า สหรัฐต้องตอบโต้อย่างไร แต่ข้าพเจ้ากลับเห็นว่า เพื่อตอบโต้รายงานข่าวว่าปูตินอนุมัติให้วางยาพิษด้วยการเติมรังสีพลูโตเนียม-210 ลงไปในถ้วยชา อดีตสายลับของรัสเซียที่หลบหนีไปอยู่ที่กรุงลอนดอน ซึ่ง Sir Robert Owen ประธานคณะกรรมการ Inquiry ของรัฐบาลอังกฤษ ได้แถลงผลการสืบหาข้อเท็จจริงของการตายของนาย Livinenko อดีตสายลับสังกัด FSB ของรัสเซีย ซึ่งหนีไปขอการคุ้มครองจาก MI-6 ของอังกฤษเมื่อปี ค.ศ. 2006 รายงานนี้ได้รับการแถลงเปิดเผยในเดือนมกราคม ค.ศ. 2016 สิบปี

หลังเหตุการณ์ โดยกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียแถลงได้ในทันทีว่า รายงานของ Sir Robert เป็นข้อหาอันมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง ทั้งหมดนี้มีปรากฏอยู่แล้วในรายงานของ ข้าพเจ้าประจำเดือนมกราคม 2559

เกี่ยวกับปฏิบัติการการก่อการร้ายโดยไอเอสในอินโดนีเซีย นั้น ข้าพเจ้านำเสนอรายงาน และวิเคราะห์ข่าวมาแล้วในฉบับเดือนมกราคม 2559 เช่นกัน ซึ่งข้าราชการ กต ด้านงานความมั่นคงสามารถใช้ประโยชน์ได้ เพราะได้สรุปความเป็นไปตลอดทั้งปีก่อนนี้ด้วย แต่ขอย้ำในที่นี้ว่า มาเลเซีย อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์มีประสบการณ์ในด้านนี้มานานปี ก่อนหน้าการประกาศตัวของไอเอสเป็น Caliphate เสียอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายของไอเอสในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดูจะมีความเคลื่อนไหวและกำลังพลมากที่สุด ถ้าไม่นับภูมิภาคยุโรป ตะวันตกซึ่งผู้มีสัญชาติท้องถิ่น แต่เชื้อชาติจากประเทศในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือมี Cells หรือ Sleeper Cells ซึ่งอาจได้รับคำสั่งให้เริ่มปฏิบัติการเมื่อใดก็ได้ ดังเช่นกรณีที่บัดนี้เรียกกันว่า French 9/11 ซึ่งมีการวางแผนขั้นแรกจากกองบัญชาการในซีเรียในขณะนั้นภายใต้ บักร์ อัล บัคดาดี และนายอบาอูต Ring leader สัญชาติเบลเยียม เชื้อสายโมร็อกโก ได้แฝงตัวปะปนมากับกระแสผู้อพยพที่หลังไหลเข้าสู่ภูมิภาคยุโรปตะวันตก และแยกตัวไปกับนายอับเดสซาลาม สัญชาติเบลเยียมและเชื้อสายโมร็อกโกเช่นกัน เพื่อจัดทีมปฏิบัติการ 3 ทีมด้วยการกำหนดแผนขั้นที่ 2 ที่กรุงบรัสเซลส์ ก่อนแยกย้ายกันเดินทางไปยังกรุงปารีสด้วยรถ โปโล (VW) ขนาดเล็กสองคัน พร้อมอาวุธ คือคาลาสนิกอฟ หรือ เอเค 47 และระเบิดชนิดคาดติดตัว หรือเข็มขัดเพื่อวางระเบิดสถานที่เป้าหมาย ซึ่งตอนนั้น ได้แก่ Stade de France คืนวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน อันจะมีการแข่งขันนัดสำคัญ มีผู้เข้าไปชมการแข่งขันนับหมื่น รวมทั้งประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ของฝรั่งเศสด้วย และที่โรงละคร Bataclan ซึ่งมีการแสดงคอนเสิร์ตของวงจากร็อกอเมริกาพอดี้ เป้าหมายนอกจากนี้เป็นเป้าของการกราดยิง ส่วนใหญ่เป็นภัตตาคารและบาร์ ก่อนหน้าวันที่ 13 พฤศจิกายน ผู้ก่อการร้ายได้ซ้อมกัน ณ สถานที่จริงแบบทหารฝึกซึ่งเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสมิได้ทราบ และระหว่างที่ก่อเหตุร้าย นายอบาอูต หัวหน้าปฏิบัติการได้ใช้โทรศัพท์ควบคุมและสั่งการอยู่ตลอดเวลา ที่พลาด มิได้เป็นตามแผน ได้แก่ที่

สนามแข่งขันฟุตบอล เพราะผู้ก่อการร้ายคนหนึ่ง อาจจะเพราะหวาดผวาชี้ขึ้นมา จึงได้กระชาก
ระเบิดที่ผูกติดตัว เสียชีวิตตั้งแต่ยังเข้าไม่ถึงข้างในสนาม เสียงระเบิดกระตุ้นให้หน่วยรักษา
ความปลอดภัยนำประธานาธิบดีออกจากสนาม และทำให้หน่วยต่อต้านของ
รัฐบาลมาเสริมกำลังและเริ่มปราบปราม นายอบาอูดีและนายอับเดสซาลามได้หลบหนีไปทาง
รถไฟฟ้่า ซึ่งกล้องซีซีทีวีจับภาพได้ และตำรวจยึดเครื่องโทรศัพท์มือถือได้จากข้างโรงละครอัน
เป็นของคนร้าย จึงทราบว่า กลุ่มไอเอสที่เหลือซึ่งเป็นอีกทีมหนึ่งได้นัดไปพร้อมกันที่อพาร์ท
เมนท์ ในบริเวณซังค์เดอนีของกรุงปารีส ซึ่งแหล่งข่าวราชการลับจากโมร็อกโกได้ส่งข่าวให้ทาง
หน่วยข่าวฝรั่งเศสทราบเช่นเดียวกัน กำลังปราบปรามทั้งคอมมานโด ทหารและ SWAT จึงไป
ล้อมที่หลบซ่อนของเหล่าร้ายตั้งแต่ก่อนรุ่งเช้า ในปฏิบัติการต่อมา ปรากฏผลว่านายอบาอูดีถูก
ตำรวจและทหารโจมตีจนถึงแก่ชีวิต ด้วยกระสุนถึง 5,000 นัด ส่วนนายอับเดสซาลามขับรถ
หลบหนีไปแต่คืนแรก ถูกตำรวจซักถามที่ด่านตรวจเพียงเล็กน้อยแล้วได้รับการปล่อยตัวไปใน
ทิศทางประเทศเบลเยียม ซึ่งเจ้าหน้าที่ยังสืบหาตัวไม่ได้จนบัดนี้ แต่แผนที่จะก่อการร้ายครั้ง
ใหญ่ในบริเวณย่านธุรกิจ La Defence จึงถูกสกัดไว้ได้เกือบจะในนาทีสุดท้ายเพราะนาย
อบาอูดี ที่เป็น Mastermind ถูกวิสามัญฆาตกรรมไปแล้ว ตามคำยืนยันของอัยการกรุงปารีส

เหตุก่อการร้าย ซึ่งอุบัติขึ้นหลายแห่งในโลก แทบจะทั่วทุกทวีปจนถึงบัดนี้ เว้นแต่ทวีป
อเมริกาใต้ กลาง แคริบเบียน และหมู่เกาะทะเลใต้ในมหาสมุทรแปซิฟิก สำหรับไทย นั้น มีเหตุ
ครั้งแรกในวันพฤหัสบดีที่ 25 ธันวาคม 2515 โดยกลุ่มก่อการร้ายแบล็ค เซ็บเทมเบอร์ จาก
ปาเลสไตน์ 4 คน ได้เข้ายึดสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอล ซึ่งขณะนั้นอยู่ที่ปากซอยในถนนหลัง
สวน อันยุติลงด้วยดีหลายชั่วโมงก่อนเส้นตายที่เขากำหนด จากการเจรจาหรืออีกนัยหนึ่งด้วย
วิถีทางทางการทูต ไม่มีการใช้กำลังแม้แต่น้อย ตามพระราชดำริที่ทรงพระมหากรุณาให้ราช
องครักษ์นำใส่เกล้ามายังนายกรัฐมนตรี รายละเอียดของเรื่องนี้และภูมิหลังด้านการก่อการร้าย
สากล มีปรากฏในหนังสือที่ข้าพเจ้าเขียนเมื่อ 40 ปีหลังเหตุการณ์ จากความทรงจำ โดยได้ให้
ความเห็นและคำแนะนำสำหรับความพยายามก่อเหตุต่อ ๆ มาจนถึงปี 2554 หากข้าราชการ
กต ท่านใด ยังมีได้อ่านและสนใจ ขอได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบ จะได้จัดส่งมาให้

ข้าพเจ้าหวังว่า เจ้าหน้าที่ต่อต้านการก่อการร้ายของไทยได้ประสานการข่าวอย่างใกล้ชิดกับประเทศที่มีประสบการณ์มากพอในอาเซียน เช่นอินโดนีเซีย มาเลเซียและฟิลิปปินส์ และมิตรประเทศเช่นสหรัฐ ออสเตรเลีย และอังกฤษ คำเตือนจากสหรัฐมีปรากฏในรายงานฉบับนี้แล้ว ซึ่งก็ต้องยอมรับว่า ระบบการต่อต้านการก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่ได้รับการปรับปรุงช่วยให้เหตุร้ายมิได้เกิดขึ้นในสหรัฐอีกหลังจาก 9/11 ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงกลุ่มย่อยเพียงคราวละ 2 คน เช่นในการแข่งขันบอสตัน มาราธอนและเหตุร้ายที่เมืองซาน เบอร์นาดีโน กลไกป้องกันของสหรัฐค่อนข้างจะพร้อมมูล หลังจากที่ได้จัดตั้งกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ ศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายแห่งชาติที่มลรัฐเวอร์จิเนีย สำนักข่าวกรองกลางที่แลงเลีย์ NSA FBI และการข่าวของเหล่าทัพต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะบูรณาการเป็นเชิงประชาคมการข่าว ซึ่งจะต้องกำหนดมาตรการต่อต้าน และกำหนดว่ามีภัยที่น่าเชื่อถือ (credible threat) อย่างไร โดยนำเสนอประธานาธิบดีตลอดเวลา นอกเหนือจากการเสนอข่าวที่จำต้องรายงานต่อประธานาธิบดีในห้องสถานการณ์ หรือ Situation Room ซึ่งในสมัยก่อนอาจจะเรียกว่า “War Room” ดังที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงในหนังสือข้างต้นว่า ตลอดเหตุการณ์การยึดสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอลเมื่อปลายปี ค.ศ. 1972 รถสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐได้มาจอดอยู่ที่ศูนย์บัญชาการส่วนหน้าที่โรงเรียนมาแตร์ โดยข้าราชการ กต ซึ่งต้องประสานงานกับข้าพเจ้าที่กองบัญชาการ ส่วนหลังได้อาศัยใช้โทรศัพท์ในรถคันนั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองของสถานเอกอัครราชทูตสามารถรายงานความคืบหน้าของเหตุการณ์ตรงเข้าห้อง War Room ที่ทำเนียบขาวได้ โดยที่เขามีได้แทรกแซงฝ่ายเราแต่อย่างใด และข้าราชการ กต ผู้คันได้อาศัยรถคันนั้นและโทรศัพท์ รายงานความเคลื่อนไหวและประสานการปฏิบัติไปยังข้าพเจ้าจนถึงสนามบินดอนเมือง จนเครื่องบินของบริษัทการบินไทยได้นำรัฐมนตรี 2 ท่าน เอกอัครราชทูตอียิปต์ กับผู้ก่อการร้ายทั้ง 4 ไปส่ง ณ ท่าอากาศยานกรุงไคโรตามที่สัญญากันได้ และนำท่านกลับมาด้วยความสวัสดิภาพ

สำหรับออสเตรเลีย นั้น เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ กระทรวงการต่างประเทศและการค้าก็ได้แจ้งเตือนภัยมาเลเซียถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดการโจมตีกลางกรุงกัวลาลัมเปอร์ และได้ร้องขอนักเดินทางระมัดระวังตัว หลังจากที่ทางการมาเลเซียจับกุมผู้ต้องสงสัยได้จำนวนหนึ่งเมื่อ

เร็ว ๆ นี้ ตำรวจจากออสเตรเลียให้รายละเอียดว่า แผนการโจมตีดังกล่าวเป็นการโจมตีโดยไม่
เลือกหน้าและอาจมีเป้าหมายเป็นผลประโยชน์หรือสถานที่ที่ชาวตะวันตกไปบ่อย โดยขอให้ทุก
คนระแวดระวังภัยในช่วงเวลานี้เป็นพิเศษ และว่าภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในมาเลเซียยัง
มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงภัยคุกคามกรุงกัวลาลัมเปอร์และเมืองใหญ่อื่น ๆ ของมาเลเซีย
เมื่อเดือนมกราคม 2559 ตำรวจมาเลเซียได้จับกุมผู้ต้องสงสัยเป็นกองกำลังรัฐอิสลาม (IS) 7
คน ที่มีแผนจะก่อเหตุรุนแรง โดยหนึ่งในจำนวนนี้มีประวัติติดต่อกับนาย Bahrin Naim
สัญชาติอินโดนีเซีย ซึ่งอยู่กับไอเอสในซีเรีย และเป็นแกนนำหลักของกลุ่มที่ก่อเหตุร้ายกลางกรุง
จาการ์ตา เมื่อวันที่ 14 มกราคม ศกนี้ ดังรายละเอียดปรากฏในรายงานของข้าพเจ้า
ประจำเดือนมกราคม 2559 หน้า 20-22

ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ศกนี้ กระทรวงการต่างประเทศและการค้าออสเตรเลีย ได้แจ้ง
เตือนทางการอินโดนีเซียว่ากลุ่มก่อการร้ายอาจอยู่ในขั้นเตรียมการที่มีความรวดเร็วในการจะ
ก่อเหตุโจมตีในประเทศอินโดนีเซีย จึงขอให้ให้นักเดินทางระมัดระวังตัวในระหว่างที่อยู่ใน
อินโดนีเซีย ซึ่งรวมถึงพื้นที่กรุงจาการ์ตา เกาะบาหลี และเกาะลัมบ็อก เนื่องจากมีภัยคุกคาม
จากการก่อการร้ายในระดับสูง

สำหรับความเคลื่อนไหวของไอเอส นั้น ในช่วงปลายปีที่แล้ว หลังจากที่นคร Raqqa ใน
ซีเรีย ถูกสหรัฐและพันธมิตรต่อต้านไอซิส และรัสเซีย โจมตีหลายระลอกด้วยกัน จึงมีรายงาน
ข่าวว่ากองกำลังของไอซิสจำนวนประมาณ 6,500 คนได้แยกย้ายออกไปจากเมือง ต่อมาเมื่อ
ข่าวว่าไอซิสได้เข้ายึดเมือง Sirt ในลิเบีย ทางตะวันออกของกรุงทริโปลี ซึ่งก่อนหน้านั้น ไอซิสได้ใช้
บริเวณชายฝั่งสังหารโหดคิอติคริสเตียนชาวอียิปต์กว่า 10 คน จนถูกเครื่องบินจากอียิปต์
โจมตีทิ้งระเบิดอย่างหนัก ข้อเท็จจริงก็คือ ดินแดนในลิเบียเป็นจุดสำรองสำหรับไอซิสตลอดมา
เนื่องจากลิเบียเป็นรัฐล้มเหลว จนเมื่อต้นปีนี้ สหประชาชาติกับประเทศพันธมิตรได้ร่วมประชุม
กัน และตกลงจัดตั้งรัฐบาลขึ้น แทนที่จะให้สองกลุ่มแข่งกันเป็นรัฐบาลและสภา อย่างไรก็ตาม
หน่วยข่าวของสหรัฐสืบทราบมาว่า ไอซิสได้จัดตั้งค่ายฝึกผู้ก่อการร้ายขึ้นที่เมือง Sabratha ทาง

ตะวันตกเฉียงใต้ของกรุงทริโปลี ใกล้กับชายแดนของตูนิเซีย โดยผู้ฝึกและผู้รับการฝึกในการใช้อาวุธ ซึ่งเป็นชาวตูนิเซียได้บุกไปยึดและปะทะกับกองกำลังของตูนิเซียที่พิพิตภณท์บาร์ได้ ในกรุงตูนิส และอีกไม่นานต่อมา ก็ได้บุกเข้าไประดมยิงนักทัศนาศร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษ เสียชีวิตประมาณ 30 คน เป็นโศกนาฏกรรมระดับชาติ แต่ทำให้ตูนิเซียเกรงว่าจะทำลายการท่องเที่ยวในประเทศ อันเป็นแหล่งซึ่งทำรายได้ให้ประเทศมาก จึงได้ประกาศสภาวะฉุกเฉิน

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ฝูงบิน F-15 ของสหรัฐฯจึงโจมตีทิ้งระเบิดที่เมืองนี้ สังหารหัวหน้ากลุ่มและพวกที่รับการฝึกซ้อมรบเพื่อการก่อการร้ายได้เป็นจำนวนมาก ในวันเดียวกัน Coalition Air Force ก็ได้ทำลายคลังเก็บเงินสดของไอซิสใกล้นครโมซูล ทางเหนือของอิรักได้อีก

ชาวดีอีกด้านหนึ่งได้แก่การที่เด็กสาวชาวสวีเดน ซึ่งถูกไอซิสล่อลวงไปในอิรัก ได้รับความช่วยเหลือจนรอดจากการถูกไอซิสใช้สื่อสังคมหลอกล่อไปโดยกำลังของชาวเคิร์ด ในวันศุกร์วันนี้ ที่ 26 กุมภาพันธ์ ชาวอิรักซึ่งเข้าใจว่า ส่วนใหญ่เป็นชาวเซียได้ชุมนุมกันประมาณ 1 ล้านคนในกรุงแบกแดด เพื่อต่อต้านไอซิส รายละเอียดยังไม่ทราบชัด แต่ในวันอาทิตย์ ที่ 28 วันนี้ ไอซิสได้ใช้ระเบิดพลีชีพในกรุงแบกแดด ทำให้คนฝ่ายนิกายเซียเสียชีวิตประมาณ 14 คน

ในวันศุกร์ ที่ 26 กุมภาพันธ์ อันเป็นวันที่ฝ่ายต่าง ๆ นอกจากไอเอสและกลุ่มอัลนุสรา ตกลงให้มีการสงบศึกในเวลา 24.00 น. ตามเวลาในซีเรีย นั้น

ประธานาธิบดีวลาดีเมียร์ ปูติน และประธานาธิบดีบารัค โอบามา ต่างได้แถลงความมุ่งหวังว่าจะมีการปฏิบัติตาม แต่ทั้งคู่จะแสดงความไม่แน่ใจเต็มที่ และมีท่าทีที่นักข่าวระหว่างประเทศใช้คำว่า ค่อนข้างจะ Sceptical อยู่บ้าง ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่า ผู้นำทั้งสองตกลงกันล่วงหน้าที่จะใช้ท่าทีดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะความไม่วางใจซึ่งกันและกันมากกว่า

อย่างไรก็ดี ก่อนหน้าที่จะถึงเที่ยงคืน รัสเซียและซีเรียฝ่ายอาสาสด (ซึ่งสำนักข่าวใช้คำว่า “Regime forces”) ได้ระดมการโจมตีฝ่ายตรงข้ามอย่างหนัก โดยฝ่ายรัสเซียได้แจกจ่ายแผน

ที่ทั่วประเทศซีเรีย ซึ่งระบุงบฏที่อยู่ภายใต้ความตกลงหยุดยิงเป็นสี่เหลี่ยมอันเป็นพื้นที่เล็ก ๆ ไม่กี่แห่ง และฝ่ายก่อการร้าย ซึ่งไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตาม ก็ได้ใช้ระเบิดพลีชีพในบริเวณเมืองฮอม และทางทิศเหนือ แต่ตั้งแต่เวลา 24.00 น. ตาม Partial Truce เครื่องบินรบรัสเซียและของ Regime ก็ได้ออกปฏิบัติการตลอดวันเสาร์ แม้ทั้งวันจะมีการยิงโต้ตอบกันบ้างก็ไม่สลักสำคัญเท่าใดนัก เหตุการณ์รุกรบก็ค่อนข้างเงียบสงบ แต่ที่ค่อนข้างจะหนักได้แก่การที่กลุ่มก่อการร้ายได้โจมตีเมืองของกลุ่มชาวเคิร์ดทางตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรีย ติดกับชายแดนของตุรกี โดยที่สภาพการณ์ทั่วไปค่อนข้างสงบ จึงแทบจะเป็นครั้งแรกที่เด็ก ๆ ออกไปเล่นในท้องถนน แม้กระทั่งในนครฮาเลบไป เมือง Icon หนึ่งของซีเรียซึ่งหลายปีของการสู้รบได้ถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดายยิ่ง อันเป็นภาพที่มีได้เกิดขึ้นมานานแล้ว ความสงบเช่นนี้จะมีไปอีกนานเท่าใด ไม่มีใครจะคาดหมายได้ แต่ความปรักหักพังและอิฐหินที่กราดเกลื่อนอยู่ทั่วไปตามเมืองต่าง ๆ นั้นคงจะสร้างความหดหู่ใจให้แก่คนจำนวนไม่น้อย ซึ่งน่าจะทำให้ผู้คนทั้งหลายอดรำลึกถึงคติพจน์ในภาพยนตร์เชิงสารคดีของสหประชาชาติเกี่ยวกับสงครามโลกที่ว่า Men build and men destroy

และโดยที่เหตุการณ์ส่อไปในทางค่อนข้างสงบเช่นในเช้าวันแรกของการหยุดยิง นาย Steffan de Mistura ผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติจึงได้นัดให้คณะทำงานเฉพาะกิจไปพบกันที่สหประชาชาติ ณ นครเจนีวาในวันเสาร์ วันนี้ ที่ 27 กุมภาพันธ์ จนบัดนี้ยังไม่มีข่าวจากนครเจนีวา แต่เข้าใจว่า วัตถุประสงค์เบื้องต้นจะได้แก่การอำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมซึ่งยังคงค้ำหน้าไปอย่างช้ามาก ทั้ง ๆ ที่ความต้องการมีความรีบด่วนยิ่ง

วันศุกร์ ที่ 26 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ตามที่กล่าวไว้ในรายงานฉบับเดือนมกราคม 2559 เป็นวันเลือกตั้งครั้งสำคัญยิ่งในสาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน อันจะมีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา (Parliament) และสมัชชาผู้เชี่ยวชาญ (Assembly of Experts) ครั้งที่ 10 โดยหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของสมัชชาได้แก่การคัดเลือก “ผู้นำสูงสุด หรือ Supreme Leader” คนต่อไป การเลือกตั้งครั้งนี้จะเป็นการกำหนดทิศทางอันมีนัยสำคัญของอิหร่าน ซึ่งหากเป็นไปตามแนวทางเดียวกับที่ทำให้อิหร่านเลิกแผนการ

พัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ตามความตกลงกับ P5+1 กับอิหร่าน หรือ The Joint Comprehensive Plan of Action ซึ่งได้เริ่มดำเนินการแล้ว ตั้งแต่วันเสาร์ ที่ 16 มกราคม 2559 อันเป็นวันที่นาย Mohammad Jawad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านประกาศว่า “This (is) a great day for diplomacy”

เมื่อถูกคริสเตียน อามัน พอร์ แห่งซีเอ็นเอ็นสอบถามที่กรุงเวียนนา ระหว่างที่การเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยนิวเคลียร์มีทางที่จะจบลงด้วยความสำเร็จ ว่าเพราะเหตุใดอิหร่านจึงให้น้ำหนักในการเจรจาครั้งนี้อย่างมาก นาย Jawad Zarif กล่าวตอบว่า “เราประเมินสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศแล้ว เห็นว่าถึงเวลาแล้วที่อิหร่านควรมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างภูมิทัศน์อันสงบสุขให้แก่ภูมิภาคและแกโลก” ซึ่งแนวคิดนี้ สะท้อนถึงเจตนาเปิดผนึกที่ประธานาธิบดีฮาสซาน โรฮานีนำลงในหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ในครั้งแรกที่เขาจะเดินทางไปร่วมการประชุมสมัชชาสหประชาชาติที่นครนิวยอร์กเมื่อประมาณ 3 ปีมาแล้วว่า สิ่งที่เขาปรารถนาในวงการระหว่างประเทศและในการปรับเปลี่ยนสัมพันธภาพกับประเทศเช่นสหรัฐได้แก่ “Constructive Engagement” อย่างแท้จริง

น้ำเสียงเช่นนี้ ต่างอย่างมากจากวาทกรรมของอดีตประธานาธิบดี Ahbadinejad ซึ่งทราบกันโดยทั่วไปว่า เป็นฝ่ายหัวรุนแรงและได้ไปแสดงสุนทรพจน์ตามแนวคิดเช่นว่าที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบียที่นครนิวยอร์ก ซึ่งอธิการบดีของมหาวิทยาลัยก็ได้กล่าวแนะนำในทำนองเดียวกัน อันไม่ควรเพราะไปเชิญเขามา เกี่ยวกับ อบาดีเนจัดนั้น เคยมีข่าวลือกันว่า เมื่อสมัยยังอายุน้อย เป็นคนหนึ่งในกลุ่มนักศึกษานักปฏิวัติซึ่งล้อมจับเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐกักขังเป็นตัวประกันในสมัยที่จิมมี คาร์เตอร์ เป็นประธานาธิบดี อีกข่าวลือหนึ่งว่ากันว่าเมื่อสมัชชาผู้เชี่ยวชาญมีแนวโน้มจะเลือกบุคคลที่หัวปานกลางเป็นประธานาธิบดี ผู้นำสูงสุดได้แทรกแซงขั้นตอน โดยเรียกให้ Ahbadinejad เป็นผู้รับตำแหน่ง ทำให้พวกหัวรุนแรงและฝ่ายพิทักษ์การปฏิวัติมีอิทธิพลอย่างมากอยู่หลายปีในวงการเมืองและการสังคมของอิหร่าน แต่ถึงขั้นนี้ ข่าวลือจะเป็นเช่นใดก็ตาม อนาคตของฝ่ายหัวปานกลางดูจะมีภาษีไม่น้อย

หากการเลือกตั้งเป็นไปอย่างเสรีและตรงไปตรงมา และผู้นำสูงสุดไม่แทรกเข้ามาอีก เพราะเขาเองก็ไปลงบัตรเลือกตั้งเช่นกัน

การเลือกตั้งครั้งที่เพิ่งมีเมื่อวานนี้จึงเป็นการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มหัวปานกลาง ภายใต้การนำของประธานาธิบดีโรฮานี และอดีตประธานาธิบดี Akbar Hashemi Rafsanjani กับฝ่ายหัวรุนแรงและฝ่าย revolutionary guards

สัญญาณแรกที่อาจจะสื่อไปในทางที่ฝ่ายหัวปานกลางจะได้รับชัยชนะเหนือคู่แข่ง ได้แก่ ปฏิริยาของกลุ่มคนรุ่นใหม่และชาวอิหร่านที่ต้องการมีสังคมที่เปิดและการเศรษฐกิจพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งปฏิริยาดังกล่าวนี้นี้ขึ้นในทันทีที่การเจรจาความตกลงนิวเคลียร์ประสบผลสำเร็จ ดังปรากฏเป็นข่าวทั่วไป โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการต้อนรับเยี่ยงวีรบุรุษเมื่อเดินทางกลับถึงกรุงเตหะราน

ตามข่าวจากสำนักต่าง ๆ จนถึงขณะนี้ คือ 02.35 น. วันเสาร์ ที่ 27 กุมภาพันธ์ ตามเวลาในประเทศไทย การเลือกตั้ง ซึ่งต้องต่อเวลาหลายครั้ง เพราะมีผู้ไปออกเสียงมากเกินคาด ในบางท้องที่ กระทรวงมหาดไทยอิหร่านได้รายงาน ว่า พรรคของประธานาธิบดีโรฮานีและของอดีตประธานาธิบดีรฟซานจานี ซึ่งเป็นฝ่ายจะปฏิรูปประเทศทั้งคู่ ได้คะแนนนำทั้งใน Assembly of Experts และในรัฐสภา สมดังที่นาง Federica Mogherini ผู้ควบคุมกิจการด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรปกล่าวต่อหน้านายJawad Zarif ในโอกาสที่เริ่มดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยอาวุธนิวเคลียร์กับอิหร่านว่า “...ขอแสดงความยินดีที่จะต้อนรับอิหร่านในสังคมสันติสุขระหว่างประเทศ อันนับเป็นความสำเร็จทางการทูตที่ยิ่งใหญ่”

ความเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาก่อนหน้าการเลือกตั้งครั้งนี้ ซึ่งได้กล่าวถึงในรายงานประจำเดือนมกราคม ศกนี้ ไว้บ้างแล้ว ได้แก่การที่อังกฤษได้เปิดสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน โดยมีพิธีซึ่งนาย Jawad Zarif รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านได้ไปร่วมเป็นประธานกับนาย Philip Hammond รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ โดยมีการกล่าวคำปราศรัยของทั้งสองคนว่าจะมีการกระชับความสัมพันธ์ในหลายทาง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจสัมพันธและความร่วมมือ และได้มีการเปิดสถานเอกอัครราชทูตอิหร่าน ณ กรุงลอนดอนด้วย นอกจากนั้น เมื่อเกิดความตึงเครียดระหว่างอิหร่าน ในฐานะเซียฮิสลาม กับซาอุดีอาระเบีย ในฐานะซุนหนี่ ซึ่งได้สั่งให้ลงโทษประหารชีวิต นักบวชนิกายเซียที่รณรงค์ให้โค่นระบบกษัตริย์และราชบัลลังก์ซาอุดี ซึ่งนำไปสู่การโจมตีสถานเอกอัครราชทูตซาอุดี ณ กรุงเตหะรานจนเสียหายหนัก ประธานาธิบดีโรฮานี และนายซารีฟต่างประณามพวกหัวรุนแรงในอิหร่านอย่างเปิดเผย และในระยะใกล้เคียงกันได้มีความรอมชอมทางการทูตระหว่างอิหร่านกับสหรัฐ ดังที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาโดยละเอียดในเดือนมกราคม ศกนี้แล้ว

ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ น่าจะเป็นการสะท้อนถึงแนวคิดของฝ่ายปฏิรูป นำโดยประธานาธิบดีโรฮานี ซึ่งไม่ต่างจากของอดีตประธานาธิบดีร์ฟซานเจนีเท่าใดนัก ดังจะเห็นได้ว่าในวันที่เริ่มดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยแผนปฏิบัติการร่วมด้านอาวูธนิวเคลียร์ นั้น ประธานาธิบดีโรฮานีได้ปราศรัยใหญ่ต่อรัฐสภาด้วยการย้ำว่า วันนั้นเป็นการเริ่มประวัติศาสตร์ใหม่ของอิหร่าน และหลังจากนั้นประธานาธิบดีโรฮานีก็ออกตระเวนไปเยือนประเทศต่าง ๆ ในยุโรปตะวันตก เช่นที่อิตาลี ฝรั่งเศส โดยได้ทำความตกลงในด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนกว่า 10 ฉบับกับได้เริ่มดำเนินการที่จะปรับเปลี่ยนบริการเดินอากาศให้ทันสมัยด้วยการสั่งซื้อเครื่องบินพาณิชย์กว่า 100 เครื่อง พัฒนาการท่องเที่ยว และเริ่มเร่งรัดการจำหน่ายทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติซึ่งอิหร่านเป็นประเทศชั้นนำในด้านนี้ประเทศหนึ่งในโลก ไม่แต่เท่านั้น ประธานาธิบดีโรฮานียังได้เดินทางไปเฝ้าพระสันตะปาปาฟรานซิสที่พระราชวังวาติกันอีกด้วย

แม้ผลการเลือกตั้งครั้งสำคัญยี่นี้ ซึ่งทราบกันในวงกว้างว่า ฝ่ายปฏิรูปและเร่งรัดการพัฒนาศรษฐกิจให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ประชาชนทั้งมวลสัมผัสและรับรู้ได้ อันเป็นสาระสำคัญในการหาเสียงของทั้งประธานาธิบดีโรฮานีและอดีตประธานาธิบดีร์ฟซานเจนี จะได้คะแนนนำอย่างท่วมท้น คือได้ครองรัฐสภาทั้ง 30 ที่ และยี่ยังนำอยู่ 12 ในที่นั่งทั้งหมด 15 ที่ในสมัชชาผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะเป็นองค์กรที่คัดเลือกผู้นำสูงสุด (Supreme Leader) ผลทางการจะได้รับการประกาศในวันอังคาร ที่ 1 มีนาคม ศกนี้ อย่างไรก็ตามก็ดี อดีตประธานาธิบดีร์ฟซานเจนี

ได้ทวิตข้อความว่า “เจตจำนงของประชาชนปรากฏชัดแล้ว ไม่มีผู้ใดจะปฏิเสธได้” แต่ก็มีฝ่ายหัวรุนแรงคนหนึ่งแถลงว่า อย่าเพิ่งด่วนสรุป เพราะผลที่ปรากฏเป็นผลจากในกรุงเทพมหานคร จะต้องรอผลจากต่างจังหวัดก่อน

ความเคลื่อนไหวต่อจากรายงานในฉบับที่ 1 เกี่ยวกับความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลี

เมื่อปลายสัปดาห์นี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เดินทางไปพบกับนายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เนื่องจากมีการประชุมกันที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เพื่อหารือกันจัดทำข้อมติใหม่ให้ศักดิ์สิทธิ์และมีผลในการปฏิบัติว่าข้อมติกำหนดมาตรการคว่ำบาตร 3 ฉบับก่อนหน้านี้ที่เกาหลีเหนือมิได้ให้ความสำคัญเท่าใดนัก สาเหตุหนึ่งเพราะจีนเอง ซึ่งมีพลังต่อรองกับเกาหลีเหนือมากกว่าประเทศอื่นใด เพราะเป็นคู่ค้าใหญ่ที่สุด มักจะพยายามกดดันให้ใช้ “ไม้นวม” มากกว่า และเพราะเกรงว่า ผู้ที่จะได้รับผลกระทบ จะได้แก่ประชาชนทั่วไปซึ่งก็ยากลำบากกันอย่างมากอยู่แล้ว แต่ประเทศอื่น เช่นสหรัฐฯและเกาหลีใต้ เห็นว่า มาตรการครั้งใหม่น่าจะมีผลอย่างแท้จริง เช่นการปิดทางการขนส่งและการตรวจตราอย่างเข้มงวดมิให้เกาหลีเหนือสามารถส่งออกได้ซึ่งสินค้า เช่นสินแร่ ไทเทเนียม ถ่านหิน ทองคำ เป็นต้น กับการไม่ยินยอมให้เกาหลีเหนือสามารถใช้บริการทางการเงิน (financial services) ของทุกประเทศ และการธนาคารทั้งหมด จนวันนี้ (28 กุมภาพันธ์) ข้าพเจ้ายังไม่ได้รับข้อมติที่ในที่สุดทุกฝ่ายยอมตกลงกัน

เรื่องซึ่งมีความสำคัญในระดับโลกอีกเรื่องหนึ่งได้แก่การที่อังกฤษได้กำหนดวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ ให้ประชาชนลงประชามติว่า จะเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป สืบต่อไปภายใต้ข้อตกลงใหม่ อันเดวิด แคเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้เจรจาในระดับสูงกับสหภาพยุโรป เมื่อสัปดาห์ก่อน ซึ่งแคเมรอนเห็นว่าจะทำให้อังกฤษมีสถานะพิเศษ (Special Status) อันจะเข้มแข็งและมั่นคงขึ้นกว่าที่เป็นมาภายในสหภาพยุโรปซึ่งจะได้รับการปฏิรูปตามแนวที่ตกลงกันแล้ว หรือจะพ้นจากสมาชิกภาพของ อียู ที่เรียกกันทั่วไปว่า Brexit

ตามประวัติความเป็นมาตั้งแต่วาระที่ยุโรปได้รวมตัวกันเป็นครั้งแรกภายใต้สนธิสัญญากรุงโรม เมื่อปี ค.ศ. 1957 จัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรป (European Economic Community) และประชาคมพลังงานปรมาณูแห่งยุโรป (European Atomic Energy Community) ขึ้น ซึ่งอารัมภบทของสนธิสัญญาระบุไว้ชัดเจนว่า ประชาคมดังกล่าวจะปูพื้นฐานสำหรับ an ever closer union ระหว่างประชาชนชาวยุโรปตามเป้าหมายของการรวมตัวกันทางการเมือง อังกฤษมีปัญหากับการเข้าร่วมกับยุโรปมาตั้งแต่ต้น อันเป็นปัญหาทางประวัติศาสตร์ และความที่อังกฤษอดวางตนไม่เชิงเป็นส่วนหนึ่งของยุโรปได้ ด้วยความที่เข้าใจว่า แต่ไหนแต่ไรมา อังกฤษค่อนข้างจะพอใจกับความเป็น Splendid Isolation ตั้งแต่ระยษนานปีที่ครองเมืองขึ้นอยู่รอบโลก และเมื่อปลดปล่อยอาณานิคมไปเกือบหมดแล้ว ระบบเครือจักรภพก็ยังรักษาความเป็นพิเศษให้อังกฤษมีความรู้สึกว่ามีได้เป็นส่วนหนึ่งในยุโรปอย่างเต็มที่ ระบบภาษีจักรวรรดิหรือ Imperial Preferences ที่ยังอยู่สืบต่อมา จึงไม่อำนวยให้อังกฤษเข้าร่วมในสหภาพศุลกากรของประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรปได้ อังกฤษในระยะต่อมาจึงได้รวมกับประเทศเช่น เดนมาร์ค และไอร์แลนด์ จัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งยุโรป หรือ EFTA ขึ้นเมื่ออังกฤษตัดสินใจจะเข้าร่วมในยุโรป โดยเริ่มเจรจาระหว่างกันตั้งแต่เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1961-1963 ประธานาธิบดีเดอโกลล์ได้ยับยั้งมิให้อังกฤษได้เข้ามาร่วม ด้วยเหตุประการหนึ่งถึงความผูกพันระหว่างอังกฤษกับสหรัฐอเมริกา จนในระยะที่ Harold Wilson เริ่มเจรจาอีก ก็ถูกเดอโกลล์ขวาง และคนอังกฤษส่วนหนึ่งก็เป็นพวกที่เรียกกันว่า Eurosceptic การเจรจาจึงไม่เป็นผล จนชาร์ลส์ เดอโกลล์ลาออกจากตำแหน่ง และอังกฤษเจรจาสำเร็จในปี ค.ศ. 1972 และได้เป็นสมาชิกในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1973 และเป็นต่อมา แม้จะมีการเจรจาเงื่อนไขต่าง ๆ ความสนธิสัญญามารสตรีกท์และการแปรสภาพเป็นสหภาพยุโรป ซึ่งในการเจรจาเหล่านี้ อังกฤษก็ได้ขอยกเว้นหลายประการ ทั้งในการไม่เข้าร่วมในการใช้เงินสกุลเดียว และการไม่ยอมรับเงื่อนไขทางสังคมหลายประการ

อันที่จริงพรรคคอนเซอร์เวตีฟมิผู้ไม่ต้องการให้อังกฤษเป็นสมาชิกในสหภาพยุโรปต่อไปอยู่ไม่น้อย และในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่แล้ว เมื่อปีก่อน ซึ่งพรรคอนุรักษ

นิยม ภายใต้การนำของนายเดวิด แคเมรอน ได้ชัยชนะอย่างท่วมท้น ประเด็นของการ จะอยู่ในสหภาพยุโรปต่อไปหรือไม่ จึงกลายเป็นหัวข้อที่จะต้องมีการลงประชามติ ซึ่ง คาดกันว่าจะมีขึ้นในปี ค.ศ. 2517 แต่นายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมรอนขอเปิดการเจรจา ทางเปลี่ยนแปลงสหภาพยุโรป ตามแนวทางที่คณะทำงานของพรรคได้เสนอแนะมา หลังจากที่ได้เจรจากันในระดับสุดยอดอยู่กว่าสองคืนเต็ม นายเดวิด แคเมรอนก็ สามารถประสบผลสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของการเป็นสมาชิก โดยเฉพาะ ในประเด็น EVER CLOSER UNION ซึ่งเขาเห็นว่า เป็นการดำรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย ของอังกฤษ กับการแก้ไขประเด็นทางสังคม ในท่ามกลางปัญหาผู้อพยพ และเขาได้รับ นำกลับมาให้พิจารณากันในคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีอยู่หลายคนเป็นพวกที่ต้องการ Brexit เช่นรัฐมนตรียุติธรรม ส่วนเธเรซ่า เมย์ รัฐมนตรีมหาดไทยสนับสนุนตามที่ นายกรัฐมนตรีเจรจาอย่างได้ผลเป็นที่น่าพอใจ จึงได้เลื่อนกำหนดการลงประชามติ จากปี ค.ศ. 2517 มาเป็นวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ ในวันต่อมา นายกรัฐมนตรีได้แถลง รายละเอียดของข้อตกลงนี้เพื่อการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร ก่อนหน้าวันประชุม นายบอริส จอห์นสัน นายกเทศมนตรีนครลอนดอน ได้ประกาศจะเริ่มการรณรงค์ให้ อังกฤษออกจากสหภาพยุโรป แต่คนไม่น้อยเห็นว่า เขาต้องการจะชิงตำแหน่งระดับสูง ในพรรคอนุรักษนิยมมากกว่า ซึ่งนายเดวิด แคเมรอน ได้ประกาศตัวต่อหน้าสภาฯ ว่า เขาจะไม่ลงแข่งขันในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อครบวาระปัจจุบันแล้ว

ผู้หนึ่งซึ่งแปลกใจและไม่เห็นด้วยกับนายกเทศมนตรีนครลอนดอนได้แก่นาย สแตนลี จอห์นสัน บิดาของเขาเอง ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม ในรัฐสภายุโรป นอกจากนั้น ภาคเอกชนเกือบทั้งหมดไม่ต้องการให้ออก เช่นเดียวกับคริสติน ลาการ์ด ผู้อำนวยการจัดการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ประธานธนาคารโลก G20 ทั้งกลุ่มเห็นว่า BREXIT จะนำมาซึ่ง GLOBAL SHOCK และจะเป็นผลร้ายต่อการเศรษฐกิจในวงกว้าง ไรอร์แลนด์จะถูกกระทบกระเทือนอย่าง หนัก ที่จะมีผลกระทบในทางลบอย่างแรงได้แก่อังกฤษเอง แม้เพียงปรากฏข่าวเรื่องจะ ออกหรือไม่ออก ค่าเงินปอนด์ก็ตกลงต่ำสุดในสวนเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐใน 7 ปี

จากการประเมินผลกระทบถึงวันนี้ ข้าพเจ้าเองเห็นว่า ผลการลงประชามติในวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ อาจจะใกล้เคียงกัน แต่เสียงข้างมากคงจะไปในทางให้อังกฤษคงอยู่ในสหภาพยุโรปต่อไป ด้วยเหตุผลหลักทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการจ้างงาน สำหรับสหรัฐอเมริกา นั้น แต่ไหนแต่ไรมา ก็อยากให้อังกฤษอยู่ในยุโรปตลอดมา โดยจะไม่กระทบการมีสัมพันธภาพพิเศษระหว่างอังกฤษกับสหรัฐแต่อย่างใด

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนมีนาคม 2559

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม 2559 ฉบับที่ 1

ตามรายงานเดือนพฤษภาคม 2558 หน้า 16-17 กล่าวถึงการที่สหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีโอบามา ได้เสนอญัตติไปยังรัฐสภาเพื่อยกเลิกญัตติว่าด้วยการส่งทหารไปปฏิบัติการในสงครามอ่าวสมัยประธานาธิบดีจอร์จ บุช โดยเสนอญัตติใหม่ ซึ่งกำหนด combat basis ของทหารสหรัฐฯ โดยจะใช้ในกรณีจำเพาะเช่นกองกำลังพิเศษ (Special Forces) ญัตติใหม่นี้จะมีอายุ 3 ปี เพื่อให้พอดีกับการรับตำแหน่งของประธานาธิบดีคนใหม่

ต่อมาในวันที่ 16 พฤษภาคม 2558 สหรัฐฯ ได้ส่งหน่วยรบพิเศษเข้าโจมตีเมือง Deir Ezzor ทางตอนเหนือของซีเรีย โดยได้ปะทะกับนักรบของไอซิส ซึ่งถูกสังหารไป 12-19 คน รวมทั้งเป้าหมายสำคัญในชื่อว่า Abu Zayyab อันเป็นชื่อไม่จริง แต่มีตำแหน่งเทียบได้กับ Chief Finance Officer ซึ่งคุมรายได้ของไอซิส ทั้งจากกิจการด้านน้ำมันและจากแหล่งอื่น โดยเป็นผู้ส่งจ่ายให้นักรบ และยังมีบทบาทเพิ่มขึ้นในด้านปฏิบัติการอีกด้วย แต่โดยที่เขาเสียชีวิตในการต่อสู้ หน่วยรบพิเศษจึงจับภริยาเขาไปเพื่อสอบปากคำเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมและได้ยึดเอกสาร กับอุปกรณ์สื่อสารและเครื่องรักษารหัสลับเช่นแห็บหีบไปด้วย

ปฏิบัติการโดยใช้หน่วยรบพิเศษของสหรัฐ ซึ่งมีหน่วยรบท้องถิ่นที่ได้รับการฝึกจากสหรัฐ มาก่อนร่วมด้วย ได้บุกเข้าโจมตีที่ตั้งของไอซิสในอิรักเมื่อปีที่แล้วเช่นกัน ซึ่งตัดสินใจด้วยมีข่าว กรองแจ้งว่าเหล่าร้ายกำลังจะสังหารโหดเชลยศึกชาวเคิร์ด ปราบกฏว่าภารกิจครั้งนั้นประสบ ผลสำเร็จอย่างดีเยี่ยม การประสานกับความสนับสนุนทางอากาศอย่างใกล้ชิดและแม่นยำมี ประสิทธิภาพในการพิชิตศึกโดยทำให้ฝ่ายวางแผนทางส่วนกลางเห็นว่า ยุทธวิธีเช่นนี้น่าจะเป็น แบบอย่างของการรุกรบกับไอซิสจนถึงระดับการประจัญบานในแนวหน้า แม้ในปฏิบัติการครั้ง นั้น สมาชิกหน่วยรบพิเศษจะเสียชีวิตไป 1 นายในการปะทะกับไอซิสก็ตาม แต่ฝ่ายเข้าศึกต้อง ตายและถูกจับได้เป็นจำนวนไม่น้อย ปัจจัยสำคัญได้แก่การบุกเข้าโจมตีถึงในรังโดยตรง ซ้ำไม่ทันรู้ตัวและใช้ความมืดเป็นฉากกำบัง

ที่จำต้องทบทวนเหตุการณ์เมื่อเกือบ 1 ปีมาแล้ว ก็เพราะปฏิบัติการครั้งนั้นได้ช่วยให้ สหรัฐทราบข้อมูลเกี่ยวกับไอซิสมากขึ้น รวมทั้งข้อมูลจากภริยาอดีตขุนคลังของไอซิสด้วย ซึ่ง แหล่งข่าวจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐ แจ้งว่า เธอได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ทำให้สหรัฐ สามารถได้รับข่าวกรองที่สำคัญเป็นจำนวนมาก รวมทั้งข่าวที่ได้จากคนอื่น ๆ ที่รวบรวมไปได้ใน ปฏิบัติการเดียวกัน อันเป็นข่าวที่มีคุณค่าสูง แต่หลังจากที่ได้ข้อมูลอันมีประโยชน์เพียงพอ แล้ว สหรัฐได้ส่งเธอไปให้ฝ่ายอิรักดูแลต่อไป ทำให้ในสองวันที่ผ่านมานับแต่วันที่ 1 มีนาคม 2559 Delta Force ของสหรัฐได้ปฏิบัติการอย่างเร้นลับ และสามารถจับกุมตัว Operative ชั้นสูงของไอซิสได้ประมาณ 5 คน กับได้ทำลายที่ตั้งสำคัญของขบวนการได้ด้วย นายแฮชตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้กล่าวถึงปฏิบัติการครั้งนี้ว่า จะมีขึ้นอีก แต่ โดยที่เป็นความลับอย่างยิ่ง จึงไม่อาจให้รายละเอียดได้ รวมทั้งชื่อของบุคคล บริเวณที่ ปฏิบัติการ ตลอดจนวันและเวลาที่แน่นอน โดยเมื่อสอบถามคำจากผู้ที่ถูกคุมมาได้เพียงพอแล้ว ก็จะมีมอบตัวให้กับฝ่ายอิรัก โดยจะไม่นำผู้ที่ถูกมาได้ไปกักขังและสอบถามคำที่อาจความตนา โม ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ประธานาธิบดีโอบามาได้แถลงนโยบายอย่างเป็นทางการที่ทำเนียบขาว ให้ยกเลิกค่ายกักขังที่ตั้งอยู่ในเขตกองทัพเรือสหรัฐบนเกาะคิวบามาแต่สมัยรัฐบาลก่อน โดยจะ ไม่ยินยอมให้ใช้วิธีการทรมาน รวมทั้งด้วยวิธี water-boarding อันเป็นการผิดกฎหมายอย่าง

เด็ดขาด เพราะเห็นแล้วว่าค่ายกักกันแห่งนี้ได้ทำให้สหรัฐต้องเสียชื่อเสียงตลอดมา โดยไม่เกิดผลดีเลย (นโยบายนี้ได้รับการต่อต้านอย่างมากจากสมาชิกสภาสังกตพรรครีพับลิกัน เพราะตามแผนของประธานาธิบดีโอบามา ผู้ถูกกักขังซึ่งขณะนี้มียู 91 คน จำนวนหนึ่งจะย้ายไปยังประเทศต่าง ๆ ส่วนพวกที่มีส่วนโดยตรงกับการก่อการร้าย อาจจะนำไปกักขังใน Maximum Security Prisons ในสหรัฐ และแผนการนำไปกักขังในสหรัฐนี้แหละที่มีฝ่ายต่อต้านมากที่สุด เพราะไม่ต้องการให้เหล่าร้ายอันตรายยิ่งไปอยู่ในดินแดนสหรัฐ ถึงแม้ในปัจจุบันนี้ จะมีนักโทษประเภทนี้ถูกกักตัวอยู่บ้างแล้วก็ตาม เช่นนักโทษคดีก่อการร้ายในบอสตันมาราธอน เป็นต้น การโต้แย้งในกรณี GITMO นี้ คงจะตกลงกันไม่ได้ไปอีกหลายปี) การปรับเปลี่ยนนโยบายและยุทธวิธีการปราบปรามไอซิสใหม่ที่ต่างจากที่เคยเป็นมาได้แก่การ “จับเป็น” แทนการ “จับตาย” เพราะวิธีใหม่จะทำให้ได้การข่าวมากกว่า เนื่องจากไอซิสจะเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติและยุทธวิธีอยู่ตลอดมา อันเป็นพลวัตสำคัญที่ทำให้ขบวนการก่อการร้ายอันตรายยิ่งนี้ยังยืนอยู่ได้

อันที่จริง ประสบการณ์อันได้ผลดังกล่าวข้างต้นได้เป็นปัจจัยสำคัญให้ฝ่ายความมั่นคงของสหรัฐพัฒนาการใช้หน่วยรบพิเศษ เช่น Delta Force ซึ่งทหารสหรัฐเรียกว่าเป็น 'Tier One' Special Operations Units และ/หรือ The Naval Special Warfare Development Group ที่คนทั่วไปกล่าวถึงในชื่อ หน่วย Seal Team 6 จากกองทัพเรือ เป็นหน่วยปฏิบัติการซึ่งได้รับการขนานนามว่า Expeditionary Targeting Force หรือ ETF ซึ่งได้ใช้เวลาเตรียมการมาหลายสัปดาห์ โดยได้จัดตั้ง safe houses หลายแห่งอันเป็นความลับสุดยอด และวางเครือข่ายของผู้ค้นหาข่าวมาให้ (Informant Networks) และกำหนดระบบการประสานยุทธการกับหน่วยรบชาวอิรักและเปชเมอร์กา รายละเอียดความเป็นมาของ ETF นี้ เจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมสหรัฐไม่ยอมชี้แจงประการใดทั้งสิ้น แต่นายแอสตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้กล่าวในการประชุมสื่อมวลชนว่า หน่วยรบนี้ได้เริ่มปฏิบัติการกิจหลายประการมาตั้งแต่วันจันทร์ (ที่ 2 มีนาคม 2559) ด้วย “การเข้าประจำที่ และยังคงผลตามความมุ่งหมายของปฏิบัติการ ซึ่งคาดว่าจะเป็นส่วนสำคัญอันทรงประสิทธิผลตามการรณรงค์ที่จะเร่งรัดยิ่งขึ้น หน่วยรบนี้จะบุกเข้าโจมตี ยึด 'pieces and people, and free ISIS-

held hostages and prisoners' และเสริมว่า “the force would cause ISIS ‘to fear that anywhere, any time, it may be struck’” เจ้าหน้าที่คนหนึ่งแจ้งแก่ผู้สื่อข่าว CNN ว่าที่รัฐมนตรีกล่าวไปแล้ว นั้น สะท้อนข้อเท็จจริงว่า “ปฏิบัติการของกองกำลัง Delta ได้เริ่มมาแล้ว”

ตามข่าวกระแสดังกล่าว หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐฯจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นทั้งในอิรักและซีเรีย บาร์บารา สตาร์ ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ ซีเอ็นเอ็น ประจำพื้นที่ตาก่อนเสนอข่าวว่า หน่วยรบเดลต้ามีแผนที่จะเลียนแบบยุทธการซึ่งหน่วยปฏิบัติการพิเศษดำเนินการมาหลายปีแล้วในอิรักและอัฟกานิสถาน ตามแผนดังกล่าวนี้ หน่วยรบจะรวบรวมข่าวกรองให้เพียงพอก่อนรุกรบตามที่ตั้งและแหล่งหลบซ่อนของผู้ก่อการร้าย จากนั้น โดยอาศัยข่าวกรองที่ได้มาจากการได้บุกเข้าโจมตี อันได้แก่ข้อมูลในแหล่งต่าง ๆ เช่นแฮลิบท็อปและโทรศัพท์มือถือ หน่วยปฏิบัติการพิเศษจะซึมซับข่าวกรองต่าง ๆ เพื่อจักได้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับไอซิสมากขึ้น รวมทั้งเครือข่ายด้วย และจะรีบบุกเข้าโจมตีเป้าหมายเพิ่มเติมโดยไม่ต้องรีรอ ตัวอย่างสำคัญได้แก่การโจมตีเยี่ยงสายฟ้าแลบที่กล่าวในตอนต้น ซึ่งได้ผลดีเยี่ยม เป้าหมายครั้งนั้นเป็นปฏิบัติการที่ลงถึงภาคพื้นดินจากเฮลิคอปเตอร์เพียงครั้งเดียวในเขตซีเรีย ครั้งต่อ ๆ มาในเขตซีเรียใช้วิธีส่งโดรนไปสังหารตัวนำเป็นราย ๆ ไป

แอชตัน คาร์เตอร์ ได้กล่าวถึงปฏิบัติการแบบที่เข้าไปถึงฆาตกรนาบู ซายยับและจับภริยาเขาไปเมื่อเขาตายในการปะทะกัน ในการให้ปากคำแก่กรรมการของสภาผู้แทนราษฎรเมื่อเดือนธันวาคม ศกที่แล้ว อันเป็นการกล่าวเชิงปรารภเท่านั้น ถึงแม้คาร์เตอร์จะใช้คำว่า Expeditionary Targeting Force ก็ตาม แต่ในช่วงนั้น นายคาร์เตอร์กล่าวถึงพื้นที่ปฏิบัติการว่าอาจจะใช้วิธีดำเนินการฝ่ายเดียวในซีเรียด้วย ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ก็จะเป็นการสุ่มเสี่ยงมาก เพราะไม่มีกำลังภาคพื้นดินจะช่วยประสานยุทธการให้ ไม่แต่เท่านั้น หากไม่มีการแจ้งให้รัสเซียทราบล่วงหน้า เครื่องบินรบของรัสเซียอาจจะโจมตีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐฯได้

ตามที่พอทราบในขั้นนี้ ETF มีกำลังพลจำนวน 200 นายและฐานข่าวกรองพร้อมจะบุกเข้าโจมตีตามที่ตั้งต่าง ๆ ของไอซิสประมาณ 5-6 แห่ง ในอิรัก อันจะเป็นที่ตั้งเป้าหมายไว้แล้ว

ไม่ว่าจะเป็นบุคคลชั้นนำหรือกองยุทธการของไอซิสก็ตาม โดยได้ใช้เวลาเตรียมการ หาข่าว มาแล้วหลายสัปดาห์ กับได้เฝ้าตรวจความเคลื่อนไหวทุกอย่าง ณ บริเวณเป้าหมาย เพื่อให้แน่ใจด้วยว่าไม่มีพลเรือนอาศัยอยู่ใกล้ระแวกนั้น หากจำเป็น หน่วยรบจะขออนุมัติปฏิบัติการจากประธานาธิบดี แทนที่จะระดมกำลังทหารประจำการจำนวนมาก เช่นในสงครามอ่าว ซึ่งประธานาธิบดีถือเป็นนโยบายในการเข้ารับตำแหน่งในวาระแรก โดยกำหนดช่วงเวลาที่จะถอนอันได้ทำไปแล้ว จึงมีการใช้คำว่าจะไม่มี Boots on the ground ที่ใช้กันต่อมา

ปฏิบัติการตามยุทธวิธีที่สหรัฐเริ่มใช้มาในระยะหลัง ๆ มา นี้ จำต้องมีการเตรียมการอย่างพร้อมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาข่าวกรองอย่างครบครันเท่าที่จะหามาได้ และแผนการที่ฝ่ายสหรัฐและพันธมิตรทราบมาจาก Operatives ของไอซิสที่จับตัวมาได้และสอบปากคำประกอบกับการถอดข้อความจากแฮลิบท็อปและเครื่องมือสื่อสารที่ยึดมาได้ เพื่อเป็นข้อมูลเท่าที่เห็นควรสำหรับแผนปฏิบัติการในจุดต่าง ๆ หากจำเป็นที่จะต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยเหนือตามลำดับขึ้นไปถึงระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และแม้กระทั่งระดับประธานาธิบดี สายการบัญชาการไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะได้มีการวางระบบไว้อย่างมีประสิทธิภาพอันเชื่อถือได้ โดยได้ปรับเปลี่ยนให้ทันเทคโนโลยีอยู่เสมอ

เป้าหมายสำคัญยิ่งที่ ETF กับกำลังรบชนเผ่า ทหารอิรักและกองกำลังเคิร์ดจะดำเนินการให้ได้ แต่ต้องรอให้พร้อมจริง และต้องหาทางมิให้พลเมืองชาวอิรักที่มีอยู่มากต้องประสบภัย ได้แก่ นครโมซูล ทางภาคเหนือของอิรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ชนเผ่ายาซิดีสบุกเข้ายึดเมืองซินจาร์กลับคืนมาได้ อันทำให้สามารถตัดเส้นทางยุทธศาสตร์สายที่ 47 ซึ่งเดิมเป็นทางเชื่อมต่อระหว่างนครโมซูลในอิรักกับนครรัคก้าในซีเรีย โดยเมืองซินจาร์ตั้งอยู่บนเนินสูงและเป็นศูนย์กลางของเส้นทางยุทธศาสตร์ แต่ที่มีการกล่าวถึงการบุกเข้าโจมตีนครโมซูล โดยไม่มีความเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน ย่อมแสดงว่านครโมซูล เมืองใหญ่อันดับสองของอิรัก ได้ตกอยู่ใต้การปกครองของไอซิสมากกว่า 1 ปีแล้ว และไอซิสพยายามแสดงให้เห็นว่าสามารถบริหารและปกครองเมืองใหญ่ได้ ก็ยังได้สร้างเครือข่ายป้องกันเมือง ทั้งบนผืนดินและ

ทางอุโมงค์หรือทางเคลื่อนไหวใต้ดินเป็นเครือข่าย จึงจะเป็นการทำหายฝ่ายที่จ้างจะโจมตี
อย่างมาก ข้อที่ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับการจะเข้าโจมตีนครโมซูลบ่อย ๆ อาจมีเป้าหมายในการ
สร้างความสับสนแก่ฝ่ายครองเมืองก็ได้ อันเป็นกลวิธีที่จำเป็นในการรบ เท่าที่มีการดำเนินการ
มาจนถึงขณะนี้ ได้แก่การโจมตีที่ระเบิดคลังเก็บเงินสดของไอซิส อันได้ผลในการตัดกำลังของ
กลุ่มก่อการร้าย เนื่องจากการทำลายเป้าดังกล่าวเป็นครั้งที่สองที่มุ่งต่อการบั่นทอนฐานะ
การเงินของไอซิส ที่เมื่อเร็ว ๆ นี้จำเป็นต้องลดเงินค่าจ้างไปไม่น้อย และเมื่อเดือนธันวาคม 2558
คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติก็ได้จัดการประชุมรัฐมนตรีคลังของสมาชิกประเทศ
ซึ่งได้ร่วมตกลงกันเป็นข้อมติเพื่อตัดเส้นทางทางการเงินทุกทางมิให้ไอซิสยกย้ายถ่ายเทการเงินได้
โดยสะดวก ตลอดจนกำหนดข้อห้ามมิให้สถาบันการเงินและธนาคารต่าง ๆ ทั่วโลกให้บริการ
การเงินทั้งหมดอันอาจเกี่ยวข้องกับไอซิสหรือขบวนการก่อการร้ายสากลใด ๆ ก็ตาม ซึ่ง
สหประชาชาติเคยกำหนดมาตรการไว้บ้างแล้วไม่นานหลังจากที่อัลไคด้าได้โจมตีครั้งใหญ่เมื่อ
9/11 ดังรายละเอียดที่ได้รายงานมาก่อนแล้ว ซึ่งมาตรการและข้อห้ามเหล่านี้รัฐสมาชิก
สหประชาชาติมีพันธกรณีที่จะต้องไปดำเนินการทำนองเดียวกันอย่างเข้มงวด

แม้การเตรียมรบให้พร้อมสรรพจะจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะภัยจากการก่อการร้ายครั้งนี้
ใหญ่หลวงและมีความสลับซับซ้อนยิ่ง เช่นที่นายเดวิด คาเมรอนใช้คำว่าเป็น Existential
Threat จึงไม่น่าแปลกใจที่ในวันอาทิตย์ที่ 6 มีนาคม วันนี้อิซิสได้ใช้ระเบิดพลีชีพในรถบรรทุก
ไปจุดระเบิดที่เมือง Hilla ไม่ห่างจากกรุงแบกแดดเท่าใดนัก ทำให้มีผู้เสียชีวิตกว่า 30 คนและ
บาดเจ็บอีกไม่น้อย การก่อเหตุร้ายลักษณะนี้คงจะมีขึ้นอีก เพราะเมื่อไม่กี่วันมานี้ พลเรือน
นิกายเซียก็ถูกระเบิดทำนองเดียวกันในเขตกรุงแบกแดด

แต่ภัยอันตรายใหญ่หลวงที่อาจเกิดขึ้น และเป็นที่น่าตกใจทั่วไปได้แก่ ความ
เป็นไปได้ที่เขื่อนโมซูลจะพังทลาย ทำให้กระแสน้ำไทกริสในภาคเหนือของอิรักซึ่งขณะนี้อยู่
ในช่วงเสี่ยงอย่างยิ่งที่ในสถานการณ์เลวร้ายที่สุดจะหลังไหลเป็นกำแพงน้ำสูงกว่า 80 ฟุต
ทะลักเข้าทางลำน้ำของแม่น้ำไทกริสไหลหลังผ่านกลางเมืองโมซูล แล้วท่วมพื้นที่ได้ลงไปทาง

เมือง Tikrit Samarra และเข้าสู่กรุงแบกแดด อันตรายจากเขื่อนแตกเป็นผลจากความชำรุดของฐานเขื่อนซึ่งใช้วัสดุที่ไม่แข็งแรงพอคือใช้ยิปซัมและฐานดินกับขาดการบำรุงรักษาและการปรับโครงสร้างให้มั่นคง

เขื่อนโมซูลสร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1984 สมัยที่ซัดดาม ฮุสเซนเป็นผู้นำ กลุ่มรัฐอิสลามหรือไอซิสได้เข้ายึดเขื่อนนี้เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2014 แต่ครองอยู่ได้พิเศษ ก็ถูกยึดกลับคืนมาโดยฝ่ายอิรัก ความเสียหายที่ฐานเขื่อนมีไม่เพราะฝ่ายไอเอสกระทำกราด ไ้ ฝ่ายรัฐบาลอิรักได้ใช้ cement grout ผสมกันปะไว้ที่ฐานเขื่อนเป็นระยะ ๆ เพียงไม่นาน ส่วนผสม คือ grout ก็ขาดแคลน เพราะโรงงานผลิตตั้งอยู่ในเมืองโมซูล อันเป็นเขตยึดครองของไอเอส ฝ่ายสหรัฐเข้าใจว่าไอเอสคงคาดหมายว่าสหรัฐจะเข้ายึดโมซูล เมื่อน้ำเข้ามาท่วม จึงเตรียมกันให้พลเมืองอิรักติดอยู่ในเมืองและจมน้ำตาย เมื่อกองกำลังสหรัฐและพันธมิตรเข้าโจมตีโมซูล โดยกำลังของไอเอสคงจะหนีภัยจากน้ำท่วมใหญ่ไปได้ก่อน

ความเสี่ยงที่เขื่อนโมซูลอาจนำภัยอันตรายใหญ่หลวงมาสู่อิรักนี้ ข้าพเจ้าได้เห็นภาพรายงานมาแต่ปลายปีที่แล้ว จากข่าวทางโทรทัศน์ของ ซีเอ็นเอ็น อันแสดงภาพจำลองว่า พื้นที่ส่วนใดบ้างจะต้องเผชิญกับน้ำท่วมใหญ่ ซึ่งก็ไม่ต่างจากที่รายงานและคาดหมายไว้ในข้างบนนี้ แต่ใครที่จะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้นว่า ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐ รัฐบาลอิรัก และองค์การระหว่างประเทศกับประเทศอื่น ๆ เตรียมการจะป้องกันประการใด

ตามข่าวที่เพิ่งได้รับมา ประธานาธิบดีโอบามา และ General Joseph F. Dunford ประธานคณะเสนาธิการร่วม ได้สั่งการให้มีการซ้อมแซมโดยฉุกเฉินเมื่อวันที่ 2 มีนาคม ศกนี้ โดยได้หารือกับนาย Haider al-Abani นายกรัฐมนตรีอิรัก โดยได้ย้ำถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ พลเอก Dunford ขอให้รัฐบาลอิรักเตือนภัยให้พลเมืองทั้งหมดทราบถึงภัยที่อาจมีมา โดยให้แจ้งเตือนประชาชนที่อยู่ใต้การปกครองของไอเอสในโมซูลด้วย อันที่จริงคณะป้องกันภัยได้เริ่มหาทางแก้วิกฤติมาตั้งแต่ปีที่แล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินการด่วนได้แก่งานวิศวกรรมเพื่อเสริมโครงสร้างของเขื่อนนี้มาแห่งนี้ แต่เชื่อว่าปัญหานี้จะปราศจากอุปสรรคทางการเมือง

เสียชีวิตนี้ เพราะนาย Mohsin al-Shammari อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเป็นผู้สนับสนุน นักบุญนิกายเซีย คือ Moktada al-Sadr ซึ่งต่อต้านสหรัฐอเมริกาและไม่ต้องการควบคุมครอง ขณะซ่อมแซมเขื่อนจากทหารต่างชาติ ซึ่งนอกจากสหรัฐแล้ว นายมัตเตโอ เรนซี นายกรัฐมนตรี อิตาลีได้เสนอที่จะมอบหมายให้กลุ่มบริษัทเทรวิของอิตาลีเป็นผู้รับเหมาซ่อมแซมด้วย งบประมาณ 380 ล้านดอลลาร์ และจะสั่งการให้ทหารอิตาลี 450 คนมาให้ความคุ้มครอง แต่ก็ได้รับการต่อต้านดังกล่าวแล้ว ในที่สุด ประธานาธิบดีโอบามาได้แนะนำให้ธนาคารโลกให้ความช่วยเหลืออิรักเป็นเงินกู้เงื่อนไขผ่อนปรนจำนวน 1.2 พันล้านดอลลาร์ โดยให้เงินจำนวน 200 ล้านดอลลาร์เพื่อซ่อมเขื่อนโมซูล ความคืบหน้าในการหาทางแก้ไขวิกฤตการณ์ ต้องติดตามข่าวต่อไป

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐคาดการณ์ไว้หลายระดับ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่า ฝ่ายเราควรรับทราบไว้เพราะมิใช่เป็นเหตุการณ์เล็กน้อย กล่าวคือ หากสถานการณ์เลวร้ายที่สุด ประชาชนประมาณ 500,000 คน อาจจมน้ำตาย กว่า 1 ล้านคนจะไร้ที่อยู่ สะพานข้ามน้ำจะพังเสียหายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากแม่น้ำไทกริสเป็นแม่น้ำใหญ่ อันตรายดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในฤดูใบไม้ผลิปีนี้ อันหมายถึงระยะตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่เพิ่งผ่านมาถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระดับน้ำที่จะสูงขึ้นมาจากหิมะที่ละลายมาจากแนวเขาสูงทางด้านเหนือขึ้นไป ความเสียหายอาจน้อยลงหากประชาชนได้รับการเตือนภัยทันกาล หรือความเสียหายจากเขื่อนเป็นเพียงบางส่วน หรือเขื่อนพังในฤดูใบไม้ร่วงหรือฤดูร้อน ซึ่งระดับน้ำจะลดต่ำลงมาก ที่ซึ่งต้องรับอันตรายจากมหาอุทกภัยเนื่องจากเขื่อนโมซูลพังจะทราบว่าภัยจะมาถึงตัวในเวลาไม่ถึงสองชั่วโมง

วันนี้เป็นช่วงต้น ๆ ของอุทกภัยที่อาจมาจากแม่น้ำไทกริส จนถึงวันนี้ยังไม่มี การเตือนภัยแต่อย่างใด ไม่ทราบว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญที่ให้น้ำแล้งในหลายประเทศที่อยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร จะยังผลช่วยอิรักหรือไม่ จึงขอรายงานไว้เพียงนี้ก่อน

ข้อมูลต่อไปนี้ไปเป็นภัยจากการก่อการร้าย ที่คาดว่ามีกลุ่มต่าง ๆ อันได้แก่ ไอ

ซิส-ISIS หรือไอซิล-ISIL หรือกลุ่มรัฐอิสลาม-ไอเอส-Islamic State/IS หรือ DAESH จะดำเนินการโจมตี เพิ่มเติมจากที่คาดว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจต้องเผชิญซึ่งได้นำเสนอมาแล้วในฉบับเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2559 และกลุ่มก่อนหน้า เช่นอัลโคดา ซึ่งสืบทอดอำนาจต่อมาจากภายหลังที่อิซามา บิน ลาเดินถูกสังหารกับกลุ่มเชื่อมโยง (Affiliate) ประเทศเป้าหมายเหล่านี้ได้แก่สหรัฐอเมริกา แคนาดา และยุโรปตะวันตก ซึ่งกลุ่มต่าง ๆ ได้เปลี่ยนการส่งคนเข้าไปพร้อมแผนการร้ายที่ Command and Control Centre วางแผนและมอบหมายให้ เพราะส่วนบัญชาการถูกโจมตีจนไม่สามารถตั้งหลักได้มั่นคงพอโดยต้องแยกไปอยู่ในที่ต่าง ๆ เป็นการส่งแรงกดดันใจไปให้ และให้นักเคลื่อนไหวซึ่งมีอยู่ในประเทศต่าง ๆ แล้ว ดำเนินการเองแบบ Lone Wolves หรือมิฉะนั้น ก็ให้ผู้ก่อการร้ายแฝงตัวไปกับกระแสผู้อพยพที่เข้าไปในยุโรป ซึ่งทั้งหมดมีจำนวน 131,760 นับแต่วันที่ 1 มกราคม ศกนี้ เพิ่มขึ้นวันละประมาณ 2,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ลี้ภัยโดยแท้จริง อันเป็นกรณีที่น่าเวทนาคนบริสุทธิ์มาก แต่วิธีนี้ได้ผลมาแล้ว ในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นกลางกรุงปารีส เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ซึ่งฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายของฝรั่งเศสได้ตรวจพบที่ซ่อนตัวและแหล่งสะสมสรรพาวุธ รวมทั้งเครื่องยิงจรวดแบบต่าง ๆ กว่าร้อยจุดทั่วประเทศ แต่ที่ยังไม่อาจตรวจพบได้ยังมีอยู่อีก

ประธานาธิบดีโอลลองด์จึงได้ขอให้รัฐสภาแก้ไขรัฐธรรมนูญและขยายเวลาการใช้บังคับสภาวะฉุกเฉินต่อไปอีก และยังมีเคลื่อนไหวในสมาชิกประเทศของสหภาพยุโรปที่จะกำหนดมาตรการควบคุมด้านชายแดน (Border Control) การสร้างรั้วในบริเวณชายแดนติดต่อกับประเทศอื่นในยุโรปตะวันออกเฉียงและยุโรปกลาง ส่วนอังกฤษนั้นมิได้ยอมรับนับถือกฎเกณฑ์ชายแดนของสหภาพยุโรปอยู่แล้ว ส่วนข้อตกลง Schengen อันเคยเปิดให้เข้าประเทศสมาชิกโดยเสรีหากได้รับการตรวจลงตราจากประเทศสมาชิกหนึ่งเดียว ก็กำลังจะมีการกำหนดข้อยกเว้นการใช้บังคับในเร็ว ๆ นี้ แต่การปิดด่านที่เมืองคาลส์ทางฝรั่งเศสและการโยกย้ายเต็นท์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อพยพที่ไม่อาจจะข้ามเข้าไปในอังกฤษได้ ย้ายเข้าไปอยู่ในคอนเทนเนอร์แทน ในขณะที่สหภาพยุโรปได้ตกลงให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่กรีซสำหรับใช้ในการดูแล

ผู้อพยพจำนวน 760 ล้านยูโรเมื่อวันที่ 4 มีนาคม ศกนี้ ส่วนตุรกี ซึ่งต้องดูแลผู้อพยพเป็นจำนวนกว่า 1 ล้าน ได้รับความช่วยเหลือไปแล้ว 3,000 ล้านดอลลาร์

ในวันที่ 7 มีนาคม วันนี้ นายกรัฐมนตรีเยอรมันกับนายกรัฐมนตรีเนเธอร์แลนด์ได้เดินทางไปพบกับนายกรัฐมนตรีตุรกีที่กรุงบรัสเซลส์ เพื่อขอให้ตุรกีพยายามยับยั้งมิให้ผู้อพยพที่ยังหลงใหลข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปสู่ประเทศกรีซ รวมทั้งตามเกาะต่าง ๆ ของกรีซ ตุรกี ซึ่งยังมีข้อกังขาอยู่กับกรีซ อันเป็นปัญหามานานปี ได้รับจะพยายามมิให้ผู้อพยพข้ามทะเลเอเจียน โดยในที่สุดทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกำหนดหลักการในกรอบกว้าง ๆ ว่าจะดำเนินการลดจำนวนผู้อพยพที่จะไปยังยุโรปด้วยการปราบปรามบรรดาพ่อค้ามนุษย์ ซึ่งมีอยู่มากในเขตตุรกี ให้น้อยลง ส่วนผู้อพยพที่ใหม่ซึ่งไม่มีใบอนุญาตให้ไปยังแหล่งพักพิงหรือเอกสารยืนยันว่าจะได้ Asylum ในยุโรป ก็จะถูกส่งกลับไปยังแหล่งที่มา นายกรัฐมนตรีตุรกีได้ขอให้ฝ่ายสหภาพยุโรปใช้หลักแบ่งเบาภาระทางการเงินเพิ่มจาก 3 พันล้านดอลลาร์ที่นายกรัฐมนตรีเยอรมันได้จัดสรรให้แก่ตุรกีไปก่อนแล้ว แต่ข้อตกลงกับตุรกีดังกล่าวนี้จะต้องได้รับการรับรองจากสหภาพยุโรปทั้งหมดในอีกสิบวันต่อจากนี้ไป แต่สำนักงานข่าวหลวงใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยผู้ลี้ภัยตั้งว่าข้อตกลงแนวนี้อาจขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยผู้ลี้ภัย ซึ่งห้ามมิให้มีการผลักดันผู้อพยพอันอาจอยู่ในข่ายผู้ลี้ภัย (Non Refoulment) และพันธกรณีที่ภาคีอนุสัญญาฯ จะต้องให้ความคุ้มครองแก่ผู้อพยพผู้ลี้ภัย (Protection) .ในขณะนี้มิผู้อพยพจากซีเรีย และประเทศอื่น ๆ นับหมื่นคนอยู่ใน make-shift camps ในกรีซ ไกล่แมซิโดเนีย ซึ่งปิดพรมแดนและไม่มีทางเข้าด้านอื่น

ในขณะที่เดียวกันสัมพันธ์มิตรนาโต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝรั่งเศส อิตาลีและอังกฤษได้ส่งเรือรบหลายลำไปคอยสกัดผู้อพยพที่พยายามจะเดินทางด้านทะเล Aegean และป้องกันกับปราบปรามพวกค้ามนุษย์ซึ่งมีจำนวนมาก แต่ตามรายงานสดจาก Atika Shubert จาก ซีเอ็นเอ็น เมื่อวันที่ 7 มีนาคม ผู้อพยพจำนวนหลายพันชีวิตทั้งผู้ใหญ่และเด็กจากอัฟกานิสถาน ปากีสถาน และเอเชียใต้ได้อาศัยพื้นของท่าอากาศยานกรุงเอเธนส์เป็นที่พักพิงชั่วคราว โดยใช้เสื้อและเศษผ้าเป็นที่นอน ทั้ง ๆ ที่ขณะนี้ยังเป็นฤดูหนาว นาย Jens Stoltenberg เลขาธิการ

องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ หรือนาโต้ ได้กล่าวว่าสัมพันธมิตรนาโต้ต้องหาทางแก้ไขวิกฤตการณ์ที่ยังไม่ลดทาลงเท่าใดนัก เลขาธิการนาโต้ยืนยันเช่นเดียวกับพลเอก Phillip Breedlove ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสัมพันธมิตรนาโต้ว่า นาโต้ตระหนักดีว่ารัสเซียภายใต้ปูตินได้พยายามจะให้ปัญหาผู้อพยพจากซีเรียและประเทศอื่น ๆ สร้างสมปัญหาให้ยุโรปทั้งหมดสิ้นคลอนด้วยเจตนาร้ายที่จะบั่นทอนสหภาพยุโรปและสัมพันธมิตรนาโต้ให้อ่อนแอลงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะปูตินได้ประกาศอย่างเปิดเผยมาแต่ต้นปีว่า นาโต้เป็นภัยคุกคามรัสเซียเสมอมา ไม่แต่เท่านั้น รัสเซียกับอัสซาดได้ร่วมกันหาทางส่งอาวุธให้ผู้พยบบางฝ่ายอยู่ตลอดมาด้วย อาจจะเป็นเพราะเห็นว่า ความไม่พร้อมของยุโรปที่ต้องรับภาระผู้ลี้ภัยและผู้อพยพจำนวนมาก จะสร้างความไม่พอใจ แม้กระทั่งความแค้นให้แก่ผู้อพยพบางส่วนซึ่งจะตกเป็นเครื่องมือของรัสเซียในการก่อเหตุร้ายตามประเทศต่าง ๆ ในยุโรป อันเป็นแผนการร้ายที่น่าห่วงกังวลมิใช่น้อย กลวิธีดังกล่าวนี้ดูจะเป็นแผนระดับชาติ เนื่องจากผู้นำรัสเซียทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานาธิบดีปูตินและนายกรัฐมนตรีเม็ดเวเดียบได้กล่าวหาสัมพันธมิตรตะวันตกมาบ่อยครั้งว่า กำลังคืบคลานไปในการฟื้นฟูสภาวะสงครามเย็นขึ้นอีก การใช้แบบแผนเชิงฉวยโอกาส (Opportunism) นี้ ไม่ต่างจากแนวทางของกลุ่มก่อการร้าย เช่นไอซิส แต่รัสเซียกลับพร้อมที่จะกระทำการเช่นเดียวกับคู่ต่อสู้โดยไม่ลังเลใจแต่ประการใด

สำหรับสหรัฐ ซึ่งได้ตกเป็นเป้าของการก่อการร้ายที่เมืองซาน เบร์นาดีโน ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียเมื่อปลายปีที่แล้ว ได้ก่อเหตุเพราะได้รับแรงบันดาลใจหรือเพราะความชื่นชมในผู้นำไอซิสตามที่ภริยาเขาได้ส่งข้อความใน Facebook เท่านั้น จนบัดนี้ ยังไม่สามารถพิสูจน์ทราบชัดได้ถึงขอบเขตของความโยงใยกับขบวนการก่อการร้าย เนื่องจากบริษัท Apple ไม่ยินยอมให้เจาะหารหัสลับในไอโฟนตามที่ FBI ได้ขอความร่วมมือ กรณีนี้อาจต้องต่อสู้กันถึงศาลสูง เพราะบริษัทผู้ผลิตอ้างว่า ถ้าจะให้เจาะหารหัสลับ ก็จะเป็นการละเมิดเสรีภาพในการสื่อสาร (Freedom of Speech) ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติคุ้มครองไว้ รวมทั้งเสรีภาพในการถือครองอาวุธปืน ซึ่งได้รับการประกันสิทธิโดยรัฐธรรมนูญเช่นกัน

การแพร่ขยายของขบวนการก่อการร้ายมีได้ลดน้อยถอยลงเลยในปัจจุบันนี้

ตามข่าวที่ได้รับการรายงานเมื่อเวลา 02.35 น. ตามเวลาในประเทศไทยของคืนวันที่ 7-8 มีนาคม ศกนี้ ขบวนการก่อการร้ายซึ่งทราบกันดีว่า โหดร้ายทารุณอย่างหาที่เปรียบได้ยาก อันได้แก่กลุ่ม Al Shabaab ซึ่งเป็นกลุ่มที่เชื่อมโยงกับขบวนการ อัล ไคด้า เช่นเดียวกับกลุ่ม Al Qaeda in the Arabian Peninsula-AQAP ในภาคตะวันออกของเยเมน และกลุ่ม Al Qaeda in the Islamic Maghreb ทางเหนือของแอฟริกาภายใต้ นาย Mohktar el-Mohktar ที่มีตาข้างเดียว แต่มีนิสัยโหดเหี้ยมมาก ในระยะหลังมานี้ ได้ก่อตั้งขบวนการก่อการร้ายในชื่อว่า Al Qaeda in West Africa และได้ก่อการร้ายที่โรงแรม Radisson Blu ในเมืองบามาโก เมืองหลวงของประเทศมาลี และเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้ก่อเหตุร้ายอีกที่บูร์กินา ฟาโซ ในแอฟริกากลางอีกเช่นกัน

สำหรับ Al Shabaab นั้น ได้บุกเข้ายึดห้างสรรพสินค้าชั้นหรูชื่อ West Gate ในกรุงไนโรบี ประเทศเคนยา และได้ทำลายชีวิตผู้ไปซื้อของและพนักงานบริการในห้างไป 67 คน ในปฏิบัติการอย่างยืดเยื้อและโหดเหี้ยม กว่าที่จะได้รับการต่อต้านโดยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของเคนยา ต่อมาในเดือนเมษายน ศกที่แล้ว ขบวนการนี้ได้บุกเข้าโจมตี Garissa University College .ในเคนยา ไม่ห่างจากชายแดนประเทศโซมาเลียนัก ผู้ก่อการร้ายได้ยิงกราดไปทั่วและเข้ายึดหอพักและยิงต่อสู้กับกองกำลังผสมของเคนยาต่อมาหลายชั่วโมง นักศึกษาที่ไม่อาจท่องคำสอนจากคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกจับตัวคว่ำหน้าลงและถูกยิงที่ท้ายทอยแบบประหารชีวิต อย่างน้อยที่สุดมีคนตาย 147 คน อีกเกือบ 100 คนได้รับบาดเจ็บ ผู้ก่อการร้าย 4 คนเสียชีวิต ขบวนการนี้ตั้งอยู่ในโซมาเลีย และออกปฏิบัติการทั้งในโซมาเลีย เคนยา เอธิโอเปีย และเอริเทรีย หลายต่อหลายครั้ง แต่มิใช่ว่าจะประสบความสำเร็จเสมอไป ในที่สุด กองกำลังรักษาสันติภาพของสหรัฐและประเทศกลุ่มแอฟริกาตะวันออกซึ่งได้รับการคุกคามจากกลุ่มก่อการร้าย Al Shabaab ในโซมาเลียบ่อยครั้งขึ้น จึงมีการจัดตั้งหน่วยรบตามแบบที่ได้สร้างขึ้นในอิรักและอัฟกานิสถาน โดยใช้หน่วยรบพิเศษ เมื่อวันสุดสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมา สหรัฐจึงได้ใช้เครื่องบินรบและโดรนเข้าโจมตีกลุ่มก่อการร้ายดังกล่าว โดยใช้หน่วยรบพิเศษ

ประสานยุทธการทางภาคพื้นดิน ปราบกฏผลที่สามารถยืนยันได้ว่า ผู้ก่อการร้ายไม่น้อยกว่า 150 คนถูกสังหารที่กรุงโมกาดิชู อันเป็นเมืองหลวงของโซมาเลีย สหรัฐให้ความสำคัญกับการปราบปรามขบวนการก่อการร้ายครั้งนี้มาก โดยโฆษกทำเนียบขาวเป็นฝ่ายรายงานผลการปฏิบัติ โดยได้ให้หน่วยรบพิเศษเฝ้าดูความเคลื่อนไหวของเหล่าร้ายติดต่อกันมาหลายสัปดาห์ จนได้จังหวะที่ผู้ก่อการร้ายเตรียมจะออกไปปฏิบัติการจากฐานฝึก กำลังทางอากาศของสหรัฐพร้อมกับโดรนอีกจำนวนหนึ่งจึงบุกเข้าโจมตี จำนวนที่ถูกสังหารทั้ง 150 คนนี้เป็นหน่วยที่กำลังจะไปก่อเหตุร้าย จึงนับว่า ถูกทำลายสิ้น

ในอีกภูมิภาคหนึ่ง คือแอฟริกาเหนือ กองกำลังของไอซิสได้โจมตีข้ามแดนลิเบียเพื่อก่อเหตุร้ายในตูนิเซีย มีการต่อสู้กันในเมืองใกล้ชายแดน ฝ่ายตูนิเซียสามารถสังหารพวกนักรบของไอซิสได้ 36 คนและจับตัวนักรบของข้าศึกได้อีก 5 คน สิ่งที่น่าสนใจคือ ไอซิสกำลังพยายามตั้งมั่นในลิเบีย ซึ่งสหรัฐได้โจมตีทิ้งระเบิดค่ายฝึกกองกำลังเพื่อใช้ก่อการร้ายในตูนิเซีย ดังได้รายงานมาก่อนแล้ว ข้อสำคัญก็คือ ในบรรดาชาวแอฟริกาเหนือที่ไปเข้ากับไอซิส คนจากตูนิเซียมีจำนวนมากที่สุด คือประมาณ 3 พันคน

เกี่ยวกับการป้องกันภัยคุกคามจากเกาหลีเหนือ นั้น ในฉบับก่อนนี้ได้รายงานมาถึงความพยายามจัดทำข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง เพื่อกำหนดมาตรการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือ เพราะเหตุที่ได้ทดสอบการส่งขีปนาวุธพิสัยไกล โดยอ้างว่า เพื่อจะนำยานอวกาศไปสำรวจสภาวะในอวกาศ แต่ประเทศต่าง ๆ เชื่อว่า เกาหลีเหนือจะทดสอบจรวดวิถีไกลมากกว่า แต่โดยที่ข้อมติในอดีตไม่เด็ดขาดพอ สหรัฐจึงได้หารือกับจีน เพื่อให้ได้ข้อมติที่เฉียบขาดจริง ๆ ซึ่งเมื่อร่างเสร็จและจะนำเข้าสู่ที่ประชุม เพื่อออกเสียงลงมติ ผู้แทนรัสเซียได้ขอเลื่อนเวลาออกเสียงไป 24 ชั่วโมง โดยมีได้ให้เหตุผล

แต่ในที่สุด คณะมนตรีความมั่นคงก็ได้ลงมติตามร่างที่ได้รับการเสนอมาในวันถัดมา ปราบกฏมาตรการหลายประการ ซึ่งผู้แทนสหรัฐแถลงต่อที่ประชุมว่า มาตรการคว่ำบาตรครั้งนี้จะเข้มงวดที่สุด โดยไม่เปิดช่องให้เกาหลีเหนือละเมิดได้อีก ดังตัวอย่างมาตรการเช่น การให้

ตรวจตราเรือบรรทุกสินค้าทั้งหมดที่จะไปยังเกาหลีเหนือ (เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พิลิปินส์ได้ บังคับให้เรือที่จะไปยังเกาหลีเหนือเปลี่ยนทิศทางไปยังท่ามะนิลา เพื่อตรวจตราอย่างละเอียด) ห้ามมิให้เกาหลีเหนือนำเข้าซึ่งน้ำมันและน้ำมันเครื่องกับน้ำมันหล่อลื่นซึ่งจะใช้ได้กับเครื่องบิน และซีปนาวุธ ห้ามการนำเข้าซึ่งสินค้าฟุ่มเฟือย (luxury goods) ทุกอย่าง ห้ามการส่งออกซึ่ง สินค้าแร่ ถ่านหิน และแร่เหล็กทุกประเภท เข้าใจว่ารวมทั้งไทเทเนียมด้วย ห้ามมิให้มีการ ดำเนินการทางการทูตและห้ามนักการทูตดำเนินการในกิจกรรมต้องห้ามทุกประการ (เมื่อ สมัยคิม อิล ซุง นักการทูตเกาหลีเหนือได้รับคำสั่งให้ลี้ภัยและจำหน่ายสินค้าหนีภาษีและ ของต้องห้ามต่าง ๆ) ห้ามการทดลองอาวุธทุกประเภท ฯลฯ

ในทันทีที่คณะมนตรีความมั่นคงผ่านข้อมติกำหนดมาตรการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือ คิม จอง อุน ได้สั่งการให้กองทัพเกาหลีเหนือยิง Projectiles พิสัยไกล 6 รอบไปสู่ทะเลทางฝั่ง ตะวันออก และยังได้ออกคำสั่งให้เกาหลีเหนือเตรียมพร้อมที่จะยิงระเบิดนิวเคลียร์ได้ทุกเมื่อ ส่วนเกาหลีใต้กับสหรัฐฯได้เริ่มซ้อมรบใหญ่ โดยสหรัฐฯกำลังพิจารณาที่จะส่งจรวดต่อต้าน ซีปนาวุธระดับสูง หรือ Tsaad ไปป้องกันเกาหลีใต้ ซึ่งจีนไม่ต้องการให้จรวดทันสมัยเช่นนี้ไป ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับตน และไม่อาจทราบได้ว่า ในการหารือระหว่างนายจอห์น แครร์รี่ กับรัฐมนตรีต่างประเทศจีนเพื่อช่วยกันจัดทำร่างข้อมติที่กล่าวถึงแล้ว ได้มีการทำความเข้าใจ กันในเรื่องการนำจรวดรุ่นนี้ไปเพื่อการป้องกันภัยจากอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนืออย่างไร หรือไม่ ในระหว่างนี้ เกาหลีใต้กับสหรัฐฯได้เริ่มขั้นตอนแรกของการซ้อมรบประจำปีแล้ว โดยถือ ว่า ข้าศึกของทั้งสองประเทศได้แก่เกาหลีเหนือ แต่โดยที่เกาหลีเหนืออยู่ใต้การนำของบุคคลที่มี สภาพจิตอันไม่อาจวางใจได้เช่นคิม จอง อุน สหรัฐกับเกาหลีใต้จึงไม่อาจประมาทสถานการณ์ร้ายที่อาจเกิดขึ้น ในขณะที่จีนก็เป็นห่วงว่า เกาหลีเหนืออาจแปรสภาพเป็นประเทศล้มเหลว ขึ้นมาอย่างกะทันหัน นำไปสู่การหลั่งไหลของคนจำนวนมากออกมาทางจีน ซึ่งขณะนี้ กำลัง อยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างมาก โดยถูกมู๊ดี้ลระดับเป็น “outlook negative” ระดับนี้สูงชันอย่างมาก และอัตราการส่งออกในเดือนกุมภาพันธ์ลดต่ำลงร้อยละ

25.4 ส่วนโอกาสที่คิม จอง อุนจะถูกโค่นอำนาจ นั้น ได้แต่เพียงคาดหมายว่า เป็นไปได้ จะช้าหรือเร็วแค่ไหน ไม่สามารถจะบ่งชี้ได้

ข่าวด่วนมากที่ ซีเอ็นเอ็น เพิ่งได้รับจากกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้แก่การที่ สหรัฐจะประสบความสำเร็จในการสังหารบุคคลชั้นนำอันดับถัดจากคาลิฟห์ของไอเอส ในชื่อซึ่งฟังว่าได้แก่นายอาบู อามา อัล-ซัดดานี (ชื่ออาจฟังไม่ถูกต้อง) มีอีกชื่อหนึ่ง คือ Al-Shishani ซึ่งสหรัฐได้ตั้งค่าหัวไว้ 5 ล้านดอลลาร์ ตามคำชี้แจงของ ซีเอ็นเอ็น บุคคลที่เข้าใจว่าถูกสังหารผู้นี้มีเชื้อสายจอร์เจียและมีบทบาทสำคัญยิ่งในสายการบังคับบัญชาของไอเอสโดยเป็นผู้ควบคุมการเงินและปฏิบัติการชั้นสูง (ฟังลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบแล้ว คล้ายกับ อาบู ซายยิบ ซึ่งถูกสังหารโดยหน่วยรบพิเศษในซีเรียเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ปีที่แล้ว ดังที่รายงานไว้ในตอนแรกของฉบับนี้) ขณะนี้กำลังประเมินผลการโจมตีอย่างละเอียด ในระยะใกล้เคียงกัน กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้แจ้งแก่สภาว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะจัดกองกำลังขนาดกองพลน้อย (Brigade) เพื่อเร่งรัดการเข้ายึดนครโมซูลทางภาคเหนือของอิรัก

หัวข้อเรื่องที่น่าเสนอต่อไปนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์ ในกรอบของคณะทำงานที่ข้าพเจ้าเป็นประธาน เดิมเป็นความริเริ่มของอดีตปลัดกระทรวงสีหศักดิ์ ซึ่งกองวัฒนธรรมสัมพันธ์ของกรมสารนิเทศได้ยกวางแรกอันไม่ครอบคลุมในมิติและบริบทต่าง ๆ และข้าพเจ้าได้แก้ไขเพิ่มเติมไว้ชั้นหนึ่ง และได้ปรับปรุงเนื้อหาอีกสองรอบด้วยกัน ที่ได้นำมาเสนอในที่นี้ ก็เพื่อจะขอรับฟังความเห็นจากทุกท่านที่ได้อ่าน ซึ่งรวมข้าราชการตั้งแต่ระดับสูงของกระทรวง และระดับเอกอัครราชทูตเกือบทั้งหมด ข้าราชการในกระทรวงและตามสถานทูตสถานกงสุลและคณะทูตถาวรที่ได้รับข่าวนี้เป็นประจำ โดยในระยะตั้งแต่ต้นปีนี้ได้เวียนให้ข้าราชการชั้นเอกอัครราชทูตที่เกษียณแล้วด้วย

+ + + + +

การทูตสาธารณะ (Public Diplomacy) และแนวนโยบาย Soft Power

1. ลักษณะการของ Public Diplomacy , Soft Power และ Smart Power

- การทูตสาธารณะกับแนวนโยบาย Soft Power เป็นนโยบายการทูตและการสื่อสาร รวมทั้งการสร้างเครือข่ายซึ่งต่างมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างภาพลักษณ์อันน่าไว้วางใจ นิยมชมชอบ เชื่อถือได้และความรู้สึกที่ดีให้กับรัฐบาลและสาธารณชนชาวต่างประเทศทั่วโลก ด้วยวิธีการอันเปิดเผย ปลอดปฏิบัติการลับหรือลวงอันจะนำมาซึ่งความไม่ไว้วางใจ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคประชาชน โดยใช้ประโยชน์จากเครือข่าย เพราะจะมีประสิทธิผลมาก หากเป็นการสื่อสารสองฝ่าย แทนการป้อนข้อมูลจากด้านเดียวและหลีกเลี่ยงวิธีการอันไม่บังควรที่เรียกกันว่าการโฆษณาชวนเชื่อ การดำเนินการหลากหลายเช่นว่าส่วนใหญ่มักจะทำคู่ขนานไปกับการดำเนินนโยบายการทูตตามประเพณี ซึ่งใช้การปฏิบัติในระดับรัฐต่อรัฐและในประชาคมระหว่างประเทศ ทั้งทางทวิภาคีและพหุภาคี และมักจะมีการสำแดงพลังหรืออำนาจในบางครั้งเมื่อจำเป็นอย่างยิ่งในการปกป้องรักษาและนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและในบริบทที่หลีกเลี่ยงมิได้

2. ความเป็นมาและพื้นฐานทางวิชาการ

- การดำเนินการทางการทูตสาธารณะกับการใช้แนวนโยบายที่บัดนี้เรียกว่า Soft Power นี้ น่าจะมีมาแต่เก่าก่อน เพียงแต่ไม่มีผู้ใดกล่าวถึงโดยจำเพาะเจาะจง เพราะในประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การใช้อำนาจกดดันกับการใช้ไม้นวมเปรียบได้กับความเข้าใจในความหมายของข้อแตกต่างระหว่าง Hard Sell กับ Soft Sell นั้นเอง การยอมรับในวงวิชาการมีหลักฐานว่าเริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1965 โดย Dean Edmund A. Gullion แห่ง The Fletcher School of Law and Diplomacy ที่ให้ความหมายของคำ Public Diplomacy ว่าเกี่ยวกับแรงผลักดันของท่าทีสาธารณะต่อการกำหนดและการดำเนินการตามวิเทโศบาย เรื่องนี้ครอบคลุมมิตินานัปการของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนอกเหนือจากการทูตตามประเพณี รวมถึงการที่รัฐบาลทั้งหลาย (พยายาม) ปลุกฝังประชาทัศน์ในต่างประเทศ “สิ่งที่สำคัญยิ่งในการทูตสาธารณะได้แก่

กระแสนวัตกรรมและแนวความคิดที่ไหลเวียนข้ามพรมแดน” ศูนย์ The Edward R. Murrow Center of Public Diplomacy ใช้คำอธิบายของดิน ฟ้าและน้ำทั้งหมด แต่เดิมตอนท้ายว่า รวมถึงกระบวนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย และในระยะต่อมา ในท่ามกลางความขัดแย้งที่แพร่กระจายไปในสากล ประชาชาติก็ได้พยายามสร้างสรรค์สัมพันธมิตรระหว่างอารยธรรมต่าง ๆ (Alliance Among Civilisations) ซึ่งได้มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างประเทศทั่วโลก

- ส่วน Soft Power นั้นมาทีหลัง โดยผู้ริเริ่มกล่าวถึงได้แก่ศาสตราจารย์ Joseph S. Nye ขอนำคำบรรยายของท่านศาสตราจารย์บางตอนมากล่าว ณ ที่นี้โดยไม่แปลเป็นไทยเพื่อมิให้ความหมายเพี้ยนไป “Reputation has always mattered in world politics, but credibility has become crucial because of a ‘paradox of plenty.’ When information is plentiful, the scarce resource is attention. Under the new conditions, a soft sell may, more than ever, prove more effective than a hard sell...Skeptics who treat the term ‘public diplomacy’ as a mere euphemism for propaganda miss the point. Simple propaganda is counterproductive as public diplomacy. Nor is public diplomacy merely a public-relations campaign. Public diplomacy also involves building long-term relationships that create an enabling environment for government policies. ...The contribution of direct government information to long-term cultural relationships varies with three dimensions or stages of public diplomacy, and all three are important. The first and most immediate dimension is daily communications, which involves explaining the context of domestic and foreign-policy decisions. This dimension also involves preparation for dealing with crises. If there is a vacuum in information after an event, others will rush in to fill it. The second dimension is strategic communication, which develops a set of simple themes, much as a political or advertising campaign does. While the first dimension is measured in hours and days, the second occurs over weeks, months, and even years. The third dimension of public diplomacy is the development of lasting relationships with key

individuals over many years or even decades, through scholarships, exchanges, training, seminars, conferences and access to media channels.For example, China tried to enhance its soft power by successfully staging the 2008 Olympics, but its domestic simultaneous crackdown in Tibet—and subsequent repression in Xinxiang and arrests of human rights lawyers—undercut its gains.Power in a global information age, more than ever, will include a soft dimension of attraction as well as the hard dimensions of coercion and payment. **Combining these dimensions effectively is called ‘smart power.’**For example, the current struggle against transnational terrorism is a struggle over winning hearts and minds, and over-reliance on hard power alone is not the path to success.”

3. ประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ

ทัศนะของผู้สังเกตการณ์บางคน เห็นว่า ในระยะสองสามปีที่ผ่านมา วัลลาดีเมียร์ ปูตินได้แสดงให้เห็นว่า ด้วยการผสมผสานองค์ประกอบจากทั้งพลังเรงกับพลังนุ่มนวล ปูตินเป็น “more artful player in the smart power game in pursuing his foreign policy objectives.” ส่วนคอลัมนิสต์ในไชนาเดลี เขียนว่า การที่จีนระดมเครื่องบิน เรือและแม่กระทั่งดาวเทียม ด้วยการลงทุนมหาศาลในการค้นหาเครื่องบินของสายการบินมาเลเซีย (เที่ยวบินที่ MH 370) อย่างเต็มที่ มิใช่การสำแดงแสนยานุภาพแต่อย่างใด หากแต่เป็นการแสดงให้เห็นปรากฏว่า เป็นผลของการตัดสินใจทางศีลธรรมที่จะดูแลประชาชนของตนไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม และเสริมว่า “It’s the power of attraction—not economic or military muscle—that captures people’s hearts and that is what China desires to increase.” ผู้เขียนได้กล่าวถึงเจตนาในการจัดกีฬาโอลิมปิกส์ มหกรรมโลกที่เซี่ยงไฮ้ และการก่อตั้งสถาบันขงจื๊อรอบโลกว่าเป็นการใช้ Soft Power เช่นกัน แต่มิได้กล่าวถึงกระแสต้าน เช่นที่ศาสตราจารย์ไนย์ตั้งข้อสังเกต ตัวอย่างดังกล่าวนี้ แสดงถึงความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการประเมินผลของการดำเนินการ และเหตุปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจแทรกเข้ามา

- การดำเนินการเพื่อให้ประเทศเป็นแม่แบบ โดยวิธีการของ Soft Power ได้แก่ญี่ปุ่นใน
ระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก โดยเมื่อไม่นานมานี้เกาหลีใต้ จีน
แผ่นดินใหญ่ กับญี่ปุ่นก็ใช้วิธีการ Soft Power ในการจัดทำความตกลงปิดเป่าปัญหาที่เรื้อรังมา
ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 จนสามารถสร้างความเข้าใจระหว่างกันได้ เกาหลีใต้ก็เช่นกัน
ในเวลาอันสั้น ก็สามารถปรับปรุงโครงสร้างของประเทศและทำให้ “แบบอย่างเกาหลี” เป็น
ตัวนำของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียได้อย่างรวดเร็ว โดยเน้นหนักทางด้านสันหนาคาร
ความสำเร็จของเกาหลีคงจะดำรงอยู่ไปอีกหลายปี แต่ที่น่าสนใจยิ่งไปกว่านี้ได้แก่การเน้นย้ำใน
ด้านนวัตกรรม ซึ่งทำให้เกาหลีเป็นประเทศชั้นนำในทางต่าง ๆ ไปอีกนานปี ในขณะที่เกาหลี
มิได้ต้องเผชิญหน้ากับศัตรูอื่นใด นอกจากเกาหลีเหนือ ซึ่งในสายตาของประเทศต่าง ๆ ก็เป็น
ประเทศนอกคอกอยู่ดี และที่น่าสนใจเป็นพิเศษก็ได้แก่ความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างเกาหลีใต้
กับสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งในระยะหลังมานี้ค่อนข้างจะห่างเหินจากเกาหลีเหนือ แม้ทั้ง
สองประเทศที่มีชายแดนใกล้ชิดติดกันจะยังคงยึดถือลัทธิคอมมิวนิสต์ต่อมาจนบัดนี้

- ประเทศไทยมี Soft Power หรือความดึงดูดที่น่าปรารถนาอยู่แล้ว อาทิ การที่ประเทศไทย
ครองความเป็นอันดับต้นต้นในโลก ในแง่ความสะอาดและความเป็น “เจ้าภาพ” ที่ดี กอปรด้วย
ความเป็นมิตร แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและธรรมเนียมประเพณีที่หลากหลายตามแบบ
“วิถีไทย” และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น การใช้ “ต้นทุน” เหล่านี้เพื่อส่งเสริมนโยบาย
การทูตสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นโจทย์ที่ควรได้รับคำตอบ ในด้านนโยบาย
ต่างประเทศที่สามารถส่งเสริมนโยบาย Soft Power/Smart Power ได้แก่การดำเนินการตาม
แนว Asia Cooperation Dialogue (ACD) ให้ก้าวรุดหน้าตามแนวทางต่าง ๆ ที่ได้รับเริ่มมา
หลายปีแล้ว เพราะความริเริ่มของไทยได้นำไปสู่การเพิ่มสมาชิกภาพครอบคลุมเอเชียทุกทิศ
ตั้งแต่ญี่ปุ่น/เกาหลี ไปจนถึงตะวันออกกลาง รวมกว่า 30 ประเทศกับยังมีประเทศในแอฟริกา
เหนือที่ได้เป็นส่วนส่วนด้านการพัฒนาอีกด้วย องค์การนี้มุ่งเฉพาะนโยบายสร้างสรรค์ ไม่ซ้ำซ้อน
กับองค์การความร่วมมืออื่นใด ยึดมั่นในกิจกรรมอันจะทำให้สมาชิกทุกประเทศสบายใจ
(COMFORT LEVEL) ที่จะมีส่วนร่วม และที่สำคัญไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานตลอดมา

ด้วยความเห็นพ้องต้องกันของสมาชิกทั้งหมด จึงมีบทบาทสำคัญ หากเข้าใจไม่ผิด ไทยได้เคยเสนอที่จะจัดการประชุมระดับสูงในไม่ช้านี้ (เอกสารประกอบ ACD มีอยู่ที่ข้าพเจ้า)

3. กลไกของ Soft Power

- ปัจจุบันทางการไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศกับหน่วยงานอื่น และอาศัยกลไกต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้าง Soft Power ของไทยในต่างประเทศ ดังนี้

- **Cultural Diplomacy** ดำเนินการโดยกรมสารนิเทศ ด้วยการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งฝ่ายราชการและเอกชน มุ่งเน้นการเผยแพร่เอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย ทั้งแบบดั้งเดิมและร่วมสมัย (ความคิดสร้างสรรค์ / ความเป็นสากล) และวัฒนธรรมสมัยใหม่ (เช่น ภาพยนตร์ ละคร ดนตรี ฯลฯ) โดยให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมที่เป็น “จุดขาย” ของไทยซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสร้างความนิยมไทยในลักษณะ “ซีมิลิก” และการเผยแพร่วิถีไทยให้ต่างชาติมีความประทับใจ และทราบถึงความหมายของคำว่า Amazing Thailand โดยไม่ยาก

- **Image / International Broadcasting / Outreach** ดำเนินการหลักโดยกรมสารนิเทศและหน่วยงานเฉพาะกิจเช่นกระทรวงการท่องเที่ยว มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน สมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทยประกอบด้วย การส่งเสริมภาพลักษณ์ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในประเทศไทย การประชาสัมพันธ์เผยแพร่โดยใช้สื่อที่มีอิทธิพล ต่อสาธารณชนในวงกว้าง (World Wide Service) เช่นที่ได้ทำมาผ่านเครือข่ายสากล เช่นสถานีโทรทัศน์ บีบีซี ซีเอ็นเอ็น อัลจาซีรา และซีเอ็นบีซี ทีจีเอ็น (ของไทย)รวมทั้งช่องทางสื่อใหม่ (New และ Social Media) ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับนโยบายและมิติด้านการต่างประเทศกับส่วนราชการและภาคประชาสังคม และการส่งเสริมความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural Understanding)

- **People-to-people Exchange** ดำเนินการโดยกรมสารนิเทศและกรมภูมิภาค เน้นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเยาวชนและคนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่าย Friends of Thailand กับ

การดำเนินการในกรอบของมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (ฟูลไบรท์-ไทย) อันเป็นอีกมิติหนึ่งที่กล่าวถึงในวรรคก่อน

- **Thai Studies** สนับสนุนหลักสูตรไทยศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ รวมทั้งการจัดตั้ง Thai Corner และ Thai Club ในต่างประเทศ

- **Technical Cooperation** ดำเนินการโดยสำนักงานเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเพื่อเป็นการสร้างมิตรภาพและความเข้าใจอันดีกับประเทศกำลังพัฒนา และการดำเนินการในกรอบของ ACMECS/GMS G-77 ตามศูนย์สหประชาชาติทั้งหลายและในกรอบสังคม/วัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางยิ่งกว่าความร่วมมือทางวิชาการ

- **Humanitarian Rescue and Relief Assistance** ดำเนินการโดยกรมภูมิภาค กรมองค์การระหว่างประเทศ สภากาชาดไทยและในการข้อมปฏิบัติการของ Cobra Gold ซึ่งกระทรวงกลาโหมมีส่วนอย่างสำคัญในการเป็นเจ้าภาพร่วม ระดมความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และเหตุการณ์ร้ายแรงต่าง ๆ ในต่างประเทศ เพื่อแสดงความรับผิดชอบและส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีโลก

- **Creative Economy** ดำเนินการโดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และหน่วยงาน เช่น TCDC เพื่อเพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยสู่ตลาดโลก กับการประสานงานกับหน่วยงานสร้างสรรค์เช่น TCDC

3. กลุ่มเป้าหมาย

- **ชาวต่างชาติ** เน้นกลุ่มเยาวชน / คนรุ่นใหม่ / สื่อมวลชน / นักวิชาการ / NGO / ประชาชนทั่วไป

- **คนไทยในต่างประเทศและในประเทศ** เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้เป็นตัวแทน / กระบอกเสียงในการช่วย ประชาสัมพันธ์สู่ชาวต่างชาติ

- โดยที่กลุ่มเป้าหมายในต่างประเทศมีความหลากหลายทั้งในแง่วัฒนธรรม ศาสนา และรสนิยม ดังนั้น กลยุทธ์ในการเข้าถึงและสร้างอิทธิพลกับแต่ละกลุ่มย่อมมีความแตกต่างกัน

4. ช่องทางในการใช้ Soft Power ของกระทรวงการต่างประเทศ

- สอท. / สกญ. (การจัดกิจกรรม / โครงการต่าง ๆ)
- สื่อแขนงต่าง ๆ (Media / Social Media / วิทยุสารานุกรมย์)
- Thai Center / ศูนย์วัฒนธรรมไทย
- องค์การอิสระที่เป็นกลไกของกระทรวงฯ ได้แก่ มูลนิธิไทย และมูลนิธิยุวทูตความดี

สมาคมมิตรภาพ

- ชุมชนไทย / วัดไทย / กลุ่มชาวต่างชาติที่นิยมไทย และการร่วมมือกับองค์กรในประเทศที่มีเป้าหมายร่วมกัน

5. ผู้ปฏิบัตินโยบาย นอกเหนือจากกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ยังมีหน่วยงานและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ Soft Power ในการดำเนินนโยบาย Public Diplomacy ด้วย ดังนี้

- กระทรวงวัฒนธรรม
- กรมประชาสัมพันธ์
- กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงกลาโหม
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ทีมประเทศไทยในต่างประเทศ
- สำนักงานผู้แทนการค้าไทย ณ สำนักราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน
- ภาคเอกชน
- องค์กรอิสระ
- สถาบันการศึกษา

- ภาคประชาชน
- มูลนิธิไทย (Thai Foundation)

6. ปัญหา (ส่วนนี้ ขอรื้อกันต่อไป เพราะประเด็นสำคัญได้แก่การกำหนดให้เรื่องนี้เป็นภารกิจโดยรวมของรัฐบาล)

- ประเทศไทยขาดนโยบายที่ชัดเจนและการสนับสนุนอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านงบประมาณ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนว่า ภาพลักษณ์ที่เป็น "จุดขาย" ของไทยคืออะไร และมีกลยุทธ์ในการเผยแพร่อย่างไร
- คณะกรรมการระดับชาติและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกผลักดันในเรื่องนี้ ยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม (ข้อนี้เป็นปัญหามาตลอด แม้จะได้มีการเสนอแนะในการประชุมเอกอัครราชทูตมากกว่า 30 ปีแล้ว)

7. ข้อเสนอแนะ

- รัฐควรร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการเลือกใช้เครื่องมือ Soft Power ที่เหมาะสมกับกลุ่มและพื้นที่เป้าหมาย โดยในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศ สอท. / สกญ./คทท จะต้องวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ความเหมาะสม และผลลัพธ์ในการจัดกิจกรรม ตามความเป็นจริง
- โดยที่เป้าหมายหลักของการดำเนินการทูตสาธารณะ คือ การสร้างความนิยมชมชอบประเทศไทยให้กับสาธารณชนหรือกลุ่มเป้าหมายในต่างประเทศ ดังนั้น **คุณภาพ (Quality)** ของสิ่งที่จะเผยแพร่ออกไปทั้งในแง่ของ Content และสื่อที่ใช้จึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยจะต้องดีกว่าหรือเทียบเท่ามาตรฐานสากล
- ควรพิจารณาใช้ประโยชน์จากภาคเอกชนและองค์กรอิสระ ซึ่งมีความยืดหยุ่นและความแนบเนียนในการขับเคลื่อนนโยบายมากกว่าการดำเนินการโดยภาครัฐ

- ภาครัฐจะต้องแสดงบทบาทที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในการสนับสนุน

ภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนการใช้ Soft Power อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจผ่านช่องทางของ คณะกรรมการระดับชาติ หรือ องค์การอิสระ ทั้งนี้ อาจศึกษาจากประเทศในเอเชียที่ประสบความสำเร็จในการใช้ Soft Power เช่น ญี่ปุ่น ซึ่งมีโครงสร้างและงบประมาณรองรับยุทธศาสตร์ Public Diplomacy อย่างจริงจัง (ข้อนี้ขอให้กระทรวงหาหรือกันถึงแนวดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง) (การหาข้อยุติกันในระดับกระทรวงในเรื่องนี้ ซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวาง น่าจะเน้นหนักกันในเนื้อหาและสาระสำคัญ ก่อนที่จะเรียกหางบประมาณ เพราะถ้าได้แนวทาง อันจะมีประโยชน์และมีเหตุมีผลแน่แล้ว การหางบประมาณต่อไปคงจะไม่ยุ่งยากนัก)

ทั้งหมดนี้ ขอให้ข้าราชการทั้งในและต่างประเทศ และข้าราชการเกษียณที่ได้รับข่าวนี้ เป็นประจำเสนอข้อแก้ไขเพิ่มเติมและความเห็นไปยังข้าพเจ้าที่ อีเมล manaspasxuto@gmail.com หรือจะเสนอไปยังอธิบดีกรมสารนิเทศ โดยส่งสำเนาให้ข้าพเจ้า ทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย จะขอบคุณมาก

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม 2559 ฉบับที่ 2 (มีข่าวด่วนสำคัญยิ่งในหน้า 8-9)

ตามรายงานเดือนกุมภาพันธ์ 2559 หน้า 20-21 แจ้งว่า เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ **ศกนี้** กระทรวงการต่างประเทศและการค้าออสเตรเลียได้แจ้งเตือนภัยมาเลเซียถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดการโจมตีกลางกรุงกัวลาลัมเปอร์ หลังจากทีทางการมาเลเซียจับกุมผู้ต้องสงสัยได้จำนวนหนึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ และว่าภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในมาเลเซียยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ตามรายงานที่ออสเตรเลียแจ้งมากับคำเตือน **เมื่อเดือนมกราคม 2559 (ค.ศ. 2016) ตำรวจมาเลเซียได้จับกุมผู้ต้องสงสัยเป็นกองกำลังรัฐอิสลาม (IS) 7 คน ที่มีแผนจะก่อเหตุรุนแรง โดยหนึ่งในจำนวนนี้มีประวัติติดต่อกับนาย Bahrun Naim สัญชาติอินโดนีเซีย**

ซึ่งอยู่กับไอเอสในซีเรีย และเป็นแกนนำหลักของกลุ่มที่ก่อเหตุร้ายกลางกรุงจากร์ตา เมื่อวันที่ 14 มกราคม ศกนี้

เท่าที่ข้าพเจ้าติดตามความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ รัฐบาลมาเลเซียมิได้แถลงข่าวเกี่ยวกับคำเตือนจากออสเตรเลีย อันเป็นคำเตือนสำหรับนักเดินทางชาวออสเตรเลียด้วยให้ระวังตัว แต่เมื่อวันอังคาร ที่ 8 มีนาคม ศกนี้ นาย Ahmad Zahid Hamidi รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมาเลเซียได้แถลงแก่รัฐสภาว่า “Just over a year ago” คือเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2015 (ซ้ำ 2015) ทางกรมมาเลเซียได้จับกุมพวกที่มีความเกี่ยวพันกับ Daesh (IS) ได้ 13 คน และพบว่าพวกนี้ได้วางแผนจะลักพาตัว Datuk Seri Najib Tun Razak นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย กับเจ้าหน้าที่ชั้นสูงอีกสองคน อันได้แก่รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (คือผู้ที่แถลงเอง) กับ นาย Hishammuddin Tun Hussein รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไปเพื่อเรียกค่าไถ่ กับยังตรวจพบด้วยว่าเหล่าร้ายกลุ่มนี้มีแผนที่จะโจมตีสถานที่อีกหลายแห่ง ทั้งในเคดาห์ กรุงกัวลาลัมเปอร์และบุตราจาซา ปล้นอาวุธปืนจากค่ายทหารบก จัดทำวัตถุระเบิด ปล้นรถแวนที่ขนส่งเงินสด แต่ถูกจับเสียก่อน ทำให้แผนดังกล่าวต้องล้มเหลว รองนายกรัฐมนตรีมาเลเซียกล่าวเสริมด้วยว่า ไอเอสไม่มีเครือข่ายอย่างเป็นทางการในมาเลเซียและ Cells ที่อาจมี ก็เพียงแต่คอยรับคำสั่งโดยตรงจากซีเรีย ส่วน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกล่าวต่อสำนักข่าวเบอร์นาม่า เมื่อวันที่ 8 มีนาคม ศกนี้ หลังจากที่ปรากฏข่าวถึงแผนการลักพาตัวนี้ว่าเขาเองไม่กลัว เพราะที่ตกเป็นเป้าหมายหนึ่งของการที่จะถูกโจมตีก็สืบเนื่องมาจากตำแหน่งทางการที่ดำรงอยู่ และกล่าวต่อว่า ในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล เขาไม่เกรงกลัวกลุ่มนักรบดังกล่าว และเจตนาของเหล่าร้ายนี้ เนื่องจากการที่ทางการได้เพิ่มมาตรการป้องกันภัยตามฐานทัพต่าง ๆ และโดยที่เจ้าหน้าที่ได้เฝ้าระวังอยู่ตลอดเวลา อิทธิพลของไอซิสในมาเลเซียจึงย่อมมีอยู่ในขอบเขตจำกัด แต่ในกรณีใดก็ตาม เจ้าหน้าที่ได้ประกันความปลอดภัยของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีอยู่แล้ว

แม้ทางการมาเลเซียได้เก็บข่าวไว้นานถึงกว่า 1 ปี ซึ่งไม่มีเหตุผลใด ๆ จะทำให้
เข้าใจว่า แผนร้ายดังกล่าวมิได้มีจริง ประเด็นที่น่าพิจารณาได้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับไอเอส
7 คนที่ออสเตรเลียอ้างว่า ทางการมาเลเซียได้จับกุมไว้ อันจะเป็นเหตุให้ไอเอสต้อง
โจมตีสถานที่สำคัญในมาเลเซียเป็นการตอบโต้ ว่า 7 คนดังกล่าวเป็นพวกที่อยู่ในกลุ่ม
ผู้วางแผน 13 คน ที่มาเลเซียจับได้เมื่อกว่า 1 ปีมาแล้ว หรือมีใช้กลุ่มเดียวกัน

อย่างไรก็ดี การที่มีข่าวความเคลื่อนไหวของพวกที่เกี่ยวข้องกับไอเอสใน
ประเทศซึ่งอยู่ใกล้กับไทยมากขึ้นและบ่อยครั้งขึ้น ก็เป็นความจำเป็นที่ทางการของไทย
จะวางตนอยู่ในความไม่ประมาทอยู่ตลอดเวลา ประสานการข่าวอย่างใกล้ชิดกับ
อินโดนีเซีย มาเลเซียและฟิลิปปินส์ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการก่อการร้ายซึ่งมุ่งต่อแต่
ละประเทศ ต่างจากไทยซึ่งเท่าที่เคยเกิดเหตุมาตั้งแต่ 25 ธันวาคม 2515 ผู้ก่อเหตุ
เกือบทุกครั้งมุ่งต่อผลประโยชน์ของประเทศที่สามอันได้แก่อิสราเอล และจำเป็นอย่าง
ยิ่งที่จะต้อง ศึกษาสถานะ แนวทางและยุทธวิธีของขบวนการก่อการร้ายต่าง ๆ
ตลอดจนเครือข่ายและกลุ่มย่อย โดยหลีกเลี่ยงการถือว่า ไม่มีพวกนี้ในไทย ซึ่งข้าพเจ้า
เองไม่สู้จะแน่ใจอันเป็นกรณีที่น่าเสียดาย เพราะหลายฝ่ายที่ทราบพฤติกรรม
ของผู้ก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มรัฐอิสลาม ซึ่งตั้งความมุ่งหมายจะจัดตั้ง
Caliphate ขึ้น จนถึงวันนี้ ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ฐานะการเงินได้ย่ำแย่ลงถึงต้องลด
เงินตอบแทนนักรบที่ยังเคลื่อนไหวอยู่ในอิรัก ซีเรียและลิเบียลงร้อยละ 50 แต่ในการ
ปฏิบัติการยังมีกลวิธีที่สลับซับซ้อนอยู่เช่นที่เป็นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014

ในรายงานเดือนนี้ฉบับที่ 1 ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงข่าวด่วนมากที่ได้รับฟังมาขณะที่
ทำรายงาน อันเป็นกรณีที่กำลังทางอากาศและหน่วยปฏิบัติการข่าวกรองสหรัฐได้
โจมตีที่ตั้งแห่งหนึ่งของขุนพลชั้นนำคนหนึ่งของไอเอส ในชื่อว่า Abu Omar al-Shishani
ซึ่งมีชื่อในวงการไอเอสว่า Omar 'the Chechen' เมื่อประมาณ 02.30 ของวันพฤหัสบดี
ที่ 3 ต่อวันศุกร์ ที่ 4 มีนาคม ศกนี้ ตามเวลาภาคตะวันออกของสหรัฐ แต่ในชั้นแรก
กระทรวงกลาโหมสหรัฐไม่อาจยืนยันว่าเขาเสียชีวิตแล้วได้ เพราะต้องประเมินผลการ
โจมตีทั้งหมดอยู่

การโจมตีมีขึ้นที่ใกล้กับเมือง al-Shaddadi ของซีเรีย ซึ่งมีผลให้นักรบไอเอส เสียชีวิตด้วย 12 คน ส่วน al-Shishani นั้น รายงานชั้นต้นใช้คำว่า “likely killed”

Al-Shishani ซึ่งเป็นเป้าหมายของการโจมตี นั้น มีชื่อเสียงว่าเป็นคนหนึ่งใน บรรดาผู้บัญชาการที่มีความสามารถเยี่ยมที่สุดของไอเอส โดยมีค่าหัว 5 ล้านดอลลาร์ จากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ เดิม Shishani เป็นอดีตนายทหารชั้นนำของ กองทัพออร์เจีย นาย Peter Cook โฆษกกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ แถลงว่า “Batirashvili เป็นนายทหารชั้นนำที่ผ่านการรบมาอย่างเชี่ยวชาญด้วยประสบการณ์การนำนักรบ ISIL หลายต่อหลายครั้งทั้งในอิรักและซีเรีย การถอนตัวเขาไปจากสนามรบย่อมยัง ผลกระทบทางลบแก่ความสามารถของ ISIL ในการหานักรบต่างประเทศ—โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่จะมาจากภูมิภาคเช็คชนิเยและคอเคซัส—และบั่นทอนความสามารถ ของไอเอสที่จะประสานการโจมตีและป้องกันที่มั่นในรัศก้า ซีเรีย และโมซูล อิรัก”

Al-Shishani มาเข้าร่วมกับไอเอสในปี ค.ศ. 2013 และต่อมาได้รับมอบหมายให้ ควบคุมที่กักขังใกล้นครรัศก้าอันเป็นที่ซึ่งคุมขังชาวต่างประเทศที่ถูกลักพาตัวมาซึ่งไว้ ชิสซานีเป็นผู้สั่งการให้กลุ่มก่อการร้ายใช้รถบรรทุกขนอาวุธจากอิรักไปซีเรียเมื่อเดือน มิถุนายน ค.ศ. 2014 ต่อมา อาบู บัคร อัล-บัคดาดี ผู้นำสูงสุดของไอเอส ได้ตั้งให้เขา เป็นผู้บัญชาการภาคเหนือเพื่อบัญชาการปฏิบัติการการรบทั้งหมดในภาคเหนือของ ซีเรีย

ตามรายงานที่ได้รับในวันนี้ ที่ 12 มีนาคม 2559 อัล-ชิสซานียังมีชีวิตอยู่ แต่ สภาพร่างกายจะเป็นเช่นไรยังไม่ทราบแน่ อันเป็นกรณีที่จะต้องติดตามข่าวจากภูมิภาค ตะวันออกกลางต่อไป

เกี่ยวกับปฏิบัติการโดยกองกำลังพิเศษของสหรัฐฯ ซึ่งได้เสนอรายงานมาก่อนหน้านี้ว่า ประมาณสามสัปดาห์มาแล้ว สามารถรวบตัวนักปฏิบัติการระดับอาวุโสชั้นนำของไอเอสมาได้ จำนวนหนึ่ง นั้น คนหนึ่งในจำนวนนี้ใช้ชื่อว่า Sleiman Daoud Al-Bakkar มีบทบาทหลักในด้าน อาวุธเคมี ผลจากการสอบสวนเขาและข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของอิรักทำ

ให้ทราบว่า เมื่อวันที่ 5 มีนาคม ศกนี้ ผู้ก่อการร้ายที่มีส่วนเชื่อมโยงกับไอซิสได้ระดมยิงจรวดซึ่งมีสารเคมีอันไม่ทราบชนิดแน่นอนประกอบเข้าไปยังย่านที่อยู่อาศัยในเมือง Taza ทางภาคเหนือของอิรัก ผลของการโจมตีทำให้ผู้ได้รับบาดเจ็บหายใจติดขัด ปวดแสบปวดร้อนและกระหายน้ำ เมือง Taza ซึ่งชาวเมืองส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายเติร์กเมนที่นับถือนิกายเซีย ตั้งอยู่ประมาณ 20 กิโลเมตรทางใต้ของเคียร์คูก (สมัยที่ซัดดาม ฮุสเซนยังเป็นผู้นำ ปราบกฏหลักฐานว่าอิรักได้ใช้อาวุธเคมีแบบ มัสตาร์ด แก๊ส ในการรบกับพวกเคิร์ด)

นับแต่การจับนาย Al-Bakkar เครื่องบินรบของสหรัฐฯ ได้โจมตีเป้าหมายซึ่งเป็นแหล่งที่กล่าวกันว่าเป็นที่ผลิตอาวุธเคมีให้แก่ไอซิสและกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงด้วย เมื่อต้นสัปดาห์นี้ มีข่าวว่า ประชาชนประมาณ 100 คน ทั้งชาวเมืองเคียร์คูก และ ตาซา ได้รับบาดเจ็บจากถูกโจมตีด้วยอาวุธเคมี

เมื่อวันที่ 10 มีนาคม ศกนี้ มีรายงานว่า ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลซีเรีย ได้ค้นพบขุมเก็บเอกสารของไอซิสจำนวน “massive” ซึ่งเป็นใบบันทึกผู้ที่ได้เข้าร่วมกับไอซิส อันอาจแสดงถึงวิธีการคัดเลือกบุคคลากร โดยมีแบบสอบถามรายละเอียด 23 คำถาม เช่นประสบการณ์ที่ผ่านมา ความรอบรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ จีฮาดิสต์ (ถ้าเคย) ความชำนาญเฉพาะตัว ความสันทัดด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ และข้อมูลส่วนตัว เช่นสุขภาพ กลุ่มโลหิต เป็นต้น

สำนักข่าวระหว่างประเทศแห่งหนึ่ง ได้สอบถามอดีตนายทหารหน่วยรบพิเศษจาก Israel Defense Force ถึงเอกสารที่ค้นพบโดยบังเอิญเหล่านี้ นายทหารผู้นั้นให้ความเห็นว่าน่าจะเป็นเอกสารจริง มิใช่เอกสารปลอม อันน่าจะได้รับการตรวจตราโดยละเอียด เพราะเป็นข้อมูลของผู้ที่ไปเข้าร่วมในกิจการต่าง ๆ ของไอซิสจำนวนไม่น้อยกว่า 22,000 คน คงไม่มีผู้ใดใช้เวลาไปมากเพื่อปลอมแปลงขึ้น

ตามการประเมินของข้าพเจ้าเอง ข้อเท็จจริงในพื้นที่แสดงว่า โดยที่ไอซิสถูกกดดันอย่างหนักจากการรบภาคพื้นดิน ไม่ว่าจะเป็กองกำลังของบาชาร์ อัล อัสซาด Revolutionary guards ของอิหร่าน กองกำลังอิซบอลลาห์ที่ร่วมอยู่ด้วย และการโจมตีทางอากาศจาก

เครื่องบินรบของซีเรีย รัสเซีย และสหรัฐกับพันธมิตรต่อต้านไอซิล ซึ่งต่างก็ออกปฏิบัติการทุกวัน จึงเป็นเหตุให้ไอซิลต้องย้ายที่มั่นอยู่บ่อยครั้ง บางครั้งก็ต้องรีบหลบหนี โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ซีเรีย การที่เอกสารถูกทิ้งไว้ ไม่น่าเป็นเรื่องผิดปกติ เพราะส่วนที่ค้นพบมิใช่เป็นเอกสารสำคัญ ยิ่ง

เกี่ยวกับการเจรจาสันติภาพและการหาทางจัดตั้งรัฐบาลเปลี่ยนผ่านในซีเรีย นั้น
นายสเตฟาน เด มิสตูรา พยายามจะให้เริ่มขึ้นใหม่ที่สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม ศกนี้ แต่ยังไม่เห็นผลคืบหน้าแม้แต่น้อย ถึงแม้ว่า สถานการณ์ด้านการรบภายในซีเรีย จะลดน้อยถอยลงบ้างก็ตาม แต่ฝ่ายซีเรียยังพยายามจะยึดนครอาเล็ปโปให้ได้หมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวเมืองทางฝ่ายเหนือ ซึ่งกำลังฝ่ายรัฐบาล (Regime force) ยังไม่อาจรุกคืบหน้าไปได้เท่าใดนัก และเครื่องบินรัสเซียได้เริ่มโจมตีทิ้งระเบิดรอบใหม่ ทั้ง ๆ ที่เป้าหมายมิใช่จุดยุทธศาสตร์สำคัญ เพราะตามหลักฐานที่พลเมืองในพื้นที่ยืนยัน พร้อมภาพที่กล้องโทรทัศน์ซึ่งบันทึกมาประกอบรายงานพิเศษชุด “หลังแนวฝ่ายต่อต้านรัฐบาลในซีเรีย” ซึ่ง Clarissa Ward ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ในเครื่องแต่งกายสีดำปิดบังตัวแบบหญิงชาวซีเรีย เป้าที่ถูกทำลายได้แก่โรงพยาบาลอันถูกโจมตีซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทั้ง ๆ ที่ทุกฝ่าย รวมทั้งนักบินรัสเซีย ทราบดีว่าเป็นโรงพยาบาลและตลาดสด โดยอ้างตามเดิมว่าเป็นผู้ก่อการร้าย ไม่แต่เท่านั้น ภายได้ซากปรักหักพังที่กลาดเกลื่อนไปทั่วนครอาเล็ปโปด้านใต้ ยังมีพลแม่นปืนฝ่ายรัฐบาลจำนวนไม่น้อยคอยยิงสังหารฝ่ายที่มีไซพวกตนอยู่ตลอดเวลา

ปัญหาใหญ่ในขณะนี้ก็คือ ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเรียกร้องให้บาชาร์ อัล อัสซาด ยอมลงจากอำนาจก่อน จึงจะเริ่มพูดคุยกันได้ นายจอห์น แคร์รี รมว.ต่างประเทศสหรัฐฯ ซึ่งไม่ติดภาระในการรณรงค์หาเสียงเพื่อแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในอเมริกา ได้ใช้ความพยายามในการสร้างความเข้าใจในระดับประเทศชั้นนำที่กรุงปารีส รวมทั้งรัสเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แต่จนถึงวันอาทิตย์ ที่ 13 มีนาคม ยังไม่ปรากฏสัญญาณว่า รัสเซียจะยินยอมให้บาชาร์ อัล อัสซาดต้องถูกกันออกจากกระบวนการแก้ปัญหาทางการเมือง เพราะ

หากมองอนาคตของซีเรียที่รัสเซียมีได้ครองความเป็นใหญ่ทางภูมิยุทธศาสตร์ต่อไป พร้อมด้วยฐานทัพอากาศที่ลาตาเกีย ซึ่งมีเครื่องบินทันสมัยของรัสเซียอยู่ทุกแบบและสรรพาวุธมหาศาล ฐานทัพเรือที่ Tartus บนฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกที่พร้อมรบกับ Intercontinental Ballistic Missiles และฐานที่ตั้งกองกำลังขีปนาวุธแนวราบและพิสัยใกล้และไกล รวมทั้งขีปนาวุธจากพื้นสู่อากาศ รวมทั้ง SAM 400 ติดกับทิศใต้สุดของสัมพันธมิตร NATO และตุรกี ซึ่งเป็นภาคีหนึ่งแล้ว คงเป็นการยากที่รัสเซียภายใต้ปูตินจะยอมรับความได้เปรียบที่มีอยู่ครบครัน อันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์สมัยที่รัสเซียเป็นจักรวรรดิไพศาล และเป็นส่วนหนึ่งของความไฝฝืนของวลาดีเมียร์ ปูตินมานานปี และที่สำคัญ หากข้าพเจ้าเข้าใจไม่ผิด เพราะมิได้เห็นข้อดีทั้งฉบับ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ 2254 ว่าด้วยการยุติการรบในซีเรีย มิได้กำหนดให้ต่างชาติถอนกำลังออกจากซีเรีย

ในการประชุมสันติภาพซีเรียที่เริ่มขึ้นใหม่ในวันจันทร์ ที่ 14 มีนาคม นายมิสตุร์ากล่าวว่าบัดนี้ถึง “Moment of Truth” แล้ว และมีบางฝ่ายซึ่งเห็นว่า หากยังไม่มีควมคืบหน้าไปตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง ที่ 2254 ก็ควรใช้ “Plan B” ซึ่งหมายถึงการกลับไปรบกันอีกหรืออย่างไร? เพราะข้าพเจ้ายังไม่ทราบแน่ชัดว่า มี “Plan B” อยู่เท่าที่เข้าใจ การที่ไม่มีควมคืบหน้า น่าจะหมายถึงความล้มเหลวของการประชุมเจรจา ตามความเป็นจริงในพื้นที่ ทั้งฝ่าย Regime forces และรัสเซีย ก็ยังปฏิบัติการต่อฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเสมอมา โดยอาจจะผ่อนคลายความรุนแรงลงบ้างในขั้นแรกของข้อตกลงที่เรียกกันว่า Partial Truce โดยมิได้กำหนดเวลาว่าจะใช้ไปนานเท่าใด อย่างไรก็ดี วันที่ 15 มีนาคม จะเป็นวันครบกำหนด 5 ปีเต็ม และจะเข้าสู่ปีที่ 6 ของสงครามกลางเมืองในซีเรีย ส่วนความพยายามยุติปัญหาสงครามกลางเมืองได้มีมาแล้ว 2 ครั้ง และที่จะเริ่มในวันจันทร์ วันนี้ อาจเรียกว่า Geneva 3 ซะตากกรรมจะเป็นเช่นไร ยากที่จะทำนาย

ในระหว่างที่การประชุม ณ เจนีวา รอบใหม่ยังมิได้เริ่มขึ้น ก็มีข่าวจากสำนักข่าว Interfax จากกรุงมอสโกว่า รัสเซียพร้อมที่จะให้ความร่วมมือหากจะมีการปฏิบัติการในนคร Raqqa ที่

ซีเรียซึ่งไอซิลเคยอ้างว่าเป็นเมืองหลวงของตน แต่ตอนนี้ได้ย้ายไปอยู่ที่อื่นแล้ว ในขั้นนี้ หลายฝ่ายยังไม่เข้าใจเจตนาของรัสเซียตามข่าวนี้ ส่วน Clarissa Ward ของ CNN ตั้งข้อสังเกต ส่วนตัวว่า การที่ Regime อันหมายถึงรัฐบาลอัสอาดและรัสเซียพยายามให้สงครามกลางเมืองยืดเยื้อไปนาน ๆ ก็เพื่อจะให้พวกที่อดทนอยู่ในซีเรียมาตลอด อ้างสิทธิที่จะเป็นฝ่ายกำหนดอนาคตทางการเมืองของประเทศเมื่อถึงกำหนดจัดตั้งรัฐบาลเปลี่ยนผ่าน การเลือกตั้งทั้งสมาชิกสภาและประธานาธิบดี อันเป็นสิทธิซึ่งบรรดาชาวซีเรียนับล้านที่ลี้ภัยไปอยู่นอกประเทศไม่ควรจะอ้างได้ ในประเด็นนี้ ข้าพเจ้าจำได้ว่า แถลงการณ์ของการประชุมที่กรุงเวียนนาที่วางกรอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ถือว่าชาวซีเรียทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือภายนอกประเทศก็ตาม รวมทั้งพวก Diaspora ด้วย สหรัฐและพันธมิตรคงจะไม่ยินยอมให้มีการลิดรอนสิทธิในการออกเสียงของชาวซีเรีย

ข่าวด่วนที่สุดที่สถานี ซีเอ็นเอ็น ได้รับและนำเสนอเมื่อเวลาประมาณ 00.45 น. ของคืนวันจันทร์ ที่ 14 มีนาคม ค.ศ. 2016 ตามเวลาในประเทศไทย แจ้งว่า สำนักข่าว Russian State News Agency รายงานว่า ประธานาธิบดีปูตินได้สั่งให้กำลังทหารของรัสเซียที่ได้เสร็จสิ้นภารกิจแล้ว ให้ถอนออกจากซีเรียทั้งหมดภายในวันอังคาร ที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 2016 โดยที่ ซีเอ็นเอ็น ได้รับประกาศเป็นภาษารัสเซีย ซึ่งทางสถานี ในช่วงนั้น ยังไม่มีล่ามแปลให้ผู้ติดตามรายงานข่าวได้ฟังทั่วกัน

คำสั่งกะทันหันนี้ไม่มีผู้ใดคาดไว้ก่อน การตีความจึงมีนัยนัยการ อาทิ ความจำเป็นยิ่งยวดทางเศรษฐกิจที่หดตัวมากขึ้น (Deep Recession)หลังจากที่ราคาน้ำมันทั่วโลกได้ตกต่ำลง เพราะสมมติฐานของปูตินในการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนประจำปีในเดือนธันวาคมที่ผ่านมา คาดหมายว่าการเศรษฐกิจน่าจะเริ่มกระเตื้องขึ้นใน 2 ปีหากราคาน้ำมันขึ้นมาอยู่ในระดับ 50 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล (ขณะนี้น้ำมันเบรนต์ที่ขึ้นมาอยู่ในระดับใกล้ 40 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล น้ำมันชนิดอื่นราคาต่ำกว่านี้ แม้รัสเซียจะตกลงกับซาอุดี อารเบียให้ตรึงปริมาณการผลิตไว้ในระดับการผลิตเมื่อเดือนมกราคม ศกนี้) นาย Matthew Chance ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ได้อ่านสารที่ประธานาธิบดีปูตินมีไปยังประธานาธิบดีอัสอาด ซึ่งมีสาระสำคัญว่า โดยที่ภารกิจของกองกำลังรัสเซียในซีเรีย

ตามที่กระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้ได้ประสบผลสำเร็จในภาพรวมแล้ว รัสเซียจึงตัดสินใจให้เริ่มถอนกำลังทหารรัสเซียส่วนใหญ่ออกจากสาธารณรัฐอาหรับซีเรียในวันที่อังคาร ที่ 15 มีนาคม ฯลฯ

ในเวลาเกือบ 02.00 น. ตามเวลาในไทย หลายฝ่ายยังไม่แน่ใจว่า การถอนทหารที่จะเริ่มในอีกไม่กี่ชั่วโมงจากขณะนี้ หมายถึงถึงกำลังทางอากาศทั้งหมดด้วยหรือไม่ เพราะมีข่าวจากเครมลินว่า ฐานทัพอากาศที่ลาตาเกียและฐานทัพเรือที่ตาร์ตุสจะถูกใช้ต่อไปเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงสงบศึก (Truce) นอกจากนี้ ใจหายที่ว่าภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของการที่รัสเซียส่งกำลังทางอากาศเข้าไปในซีเรีย ได้แก่ การปราบปรามบรรดาผู้ก่อการร้ายทั้งหลายในซีเรีย อันรวมถึง อัล นุสราและกลุ่มรัฐอิสลาม รัสเซียได้ตอบใจหายดังกล่าวแล้วหรือ เพราะทั้งไอเอสและอัล นุสรายังมีความสามารถที่จะก่อความยุ่งยากได้ทั่วไปทั้งในซีเรีย อิรักและที่อื่น ๆ ไม่แต่เท่านั้น ประธานาธิบดีปูตินได้ประกาศเจตนาที่จะตามล่ากลุ่มก่อการร้ายที่ระเบิดเครื่องบิน Metrojet ให้สาสมกับความแค้น และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า กลุ่มไอเอสได้แสดงความรับผิดชอบในเหตุร้ายซึ่งทำให้เครื่องบินรัสเซียตก ทำให้ชาวรัสเซียเป็นจำนวนมากต้องเสียชีวิต

รายงานที่แจ้งชัดกว่าที่ได้นำเสนอมาแล้วนี้ จะได้รับการรายงาน และการวิเคราะห์ ต่อไป

+ + + + + + + + + + + + + + + + + + +

สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลียังคงตึงเครียดมาก นายคิม จอง อุน ผู้นำสูงสุดได้ปรากฏตัวในภาพถ่ายพร้อมกับวัตถุโลหะสี่เหลี่ยม ซึ่งสำนักข่าวเคซีเอ็นเออ้างว่า เกาหลีเหนือสามารถทำหัวรบขนาดเล็กได้แล้ว เพื่อจะได้ใช้ติดขีปนาวุธพิสัยไกลต่อไป ฝ่ายชาวกรองของเกาหลีใต้ไม่แน่ใจว่าหัวรบที่ปรากฏในภาพถ่าย ซึ่งออกทางโทรทัศน์ด้วย เป็นของจริง อย่างไรก็ดี เกาหลีเหนือได้ยิงจรวดพิสัยไกลล้ำสุดอีกสองลูก หลังจากที่ได้ยิง projectiles 6 ลูกตามที่ได้รายงานมาแล้ว และได้มีการทดลองยิงอีก

เมื่อวันที่ 12 มีนาคม ศกนี้ รัสเซียและจีนได้เรียกร้องให้เกาหลีเหนือยุติการกระทำอันอาจจะนำไปสู่อันตรายมากขึ้นได้

ในสองสามวันที่ผ่านมา เกาหลีใต้และสหรัฐได้เปิดฉากการซ้อมรบขนาดใหญ่ทั้งทางบก เรือและอากาศ โดยในวันนี้ ได้ซ้อมการยกพลขึ้นบกอย่างเต็มที่ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ส่งกองกำลังขนาดย่อมมาร่วมด้วย ทั้งเกาหลีใต้และสหรัฐกล่าวว่า การซ้อมรบครั้งนี้เป็นการซ้อมรบประจำปี เมื่อวันที่ 12 มีนาคม สหรัฐออกข่าวว่า เข้าใจว่า เรือดำน้ำของเกาหลีเหนือหนึ่งลำได้จมหายไป แต่ถึงวันเสาร์ยังมีได้มีปฏิบัติการแต่อย่างใดมาจากเกาหลีเหนือ นอกจากการกล่าวหาว่า สหรัฐและเกาหลีใต้กระทำการยั่วแยะและ “reckless”

ต่อมาในวันที่ 16 มีนาคม 2559 เกาหลีเหนือได้ประกาศเจตนาที่จะเร่งรัดการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ต่อไป พร้อมกับการสร้างระเบิดนิวเคลียร์ให้มีจำนวนมากขึ้นด้วย กับปรับปรุงสรรพนะให้สามารถยิงขีปนาวุธข้ามทวีปไปยังเป้าหมายในสหรัฐอเมริกา ในวันต่อมา สหรัฐได้ประกาศมาตรการคว่ำบาตรเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าส่งออกหลายประเภท จีนได้แสดงความไม่พอใจที่สหรัฐใช้มาตรการฝ่ายเดียว แทนที่จะร่วมกันลงมติในคณะมนตรีความมั่นคงเช่นก่อนหน้านี้ สถานการณ์ยังตึงเครียดทั่วไปในคาบสมุทร โดยที่เกาหลีเหนือถูกโดดเดี่ยวมากขึ้น

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม 2559 ฉบับที่ 3

ตามคำสั่งของประธานาธิบดีวลาดีเมียร์ ปูติน กองกำลังของรัสเซียส่วนใหญ่ได้เริ่มเคลื่อนออกจากสาธารณรัฐอาหรับแห่งซีเรีย ตั้งแต่ก่อนรุ่งสางของวันนี้ ที่ 15 มีนาคม 2559 หลังจากที่ได้มาประจำการในประเทศที่ตกอยู่ใต้สภาวะสงครามกลางเมืองมาแล้ว 4 ปีเศษ ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 ด้วยวัตถุประสงค์ที่แจ้งแก่สาธารณชนทั่วไปว่า เพื่อปราบปรามการก่อการร้าย แต่ที่มีได้ประกาศชัดเจนบัดนี้ได้แก่การช่วยกอบกู้สถานะของรัฐบาลซีเรียภายใต้การนำของประธานาธิบดีบาชาร์

อัล อาสซาด ซึ่งถูกฝ่ายตรงข้าม ทั้งกลุ่มชาวซีเรียหลากหลายและขบวนการก่อการร้าย ยึดพื้นที่ไปเกือบหมดทั้งประเทศ

ในขณะที่กำลังพลชนยุทโธสมภารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ขึ้นเครื่องบินลำเลียงขนาดใหญ่ที่ฐานบินลาตาเกีย เครื่องบินรบนาซาชนิดก็ได้วิ่งไปตามรันเวย์และเหินขึ้นสู่ท้องฟ้า มุ่งหน้าไปสู่กรุงมอสโก โดยได้รับการต้อนรับเยี่ยงวีรบุรุษจากชาวรัสเซียจำนวนมากในฐานที่กลับสู่มาตุภูมิ ด้วย “ชัยชนะ” ในทัศนะและมุมมองของคนรัสเซีย

ตามคำสั่งของปูติน กองกำลังส่วนหนึ่งยังคงอยู่ ณ ฐานที่ตั้งทั้งในลาตาเกียและฐานทัพเรือที่ตาร์ตุส ซึ่งหากพิจารณาโดยส่วนเทียบ ส่วนน้อยที่ยังอยู่ในซีเรียก็มีจำนวนมากพอสมควร กับยังมีเครื่องบินสมรรถนะสูงพร้อมใช้งานอยู่ด้วย หากกำลังรบเหล่านี้จะทำตามข่าวของ Interfax ที่มาจากกรุงมอสโก สั้น ๆ ว่า “รัสเซียพร้อมที่จะให้ความร่วมมือหากจะมีปฏิบัติการในนคร Raqqa” อันไอลิลเคยอ้างว่าเป็นเมืองหลวงของตน ในรายงานของข้าพเจ้าเมื่อคืนนี้ ไม่นานก่อนข่าวปูตินสั่งถอนทหารจะมากลบข่าวตัวอื่น ๆ “ความร่วมมือ” ของรัสเซียควรได้รับความสนใจมากขึ้น เพราะดูจะมีองค์ประกอบแห่งความสร้างสรรค์อยู่ด้วย ไม่แต่เท่านั้น ในรายงานเดือนกันยายน 2558 หน้า 13 ข้าพเจ้ากล่าวถึงความเป็นไปได้ของความร่วมมือในระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อปราบปรามไอลิลก่อนหน้าที่จะมีการยืนยันว่า รัสเซียได้ส่งกำลังรบไปอยู่ในซีเรียจนเต็มอัตราศึก ว่า “**อาจ** เป็นได้ที่สหรัฐ รัสเซีย อิหร่าน ซีเรีย อังกฤษและฝรั่งเศสจะประสานการโจมตีไอลิล หรือแยกกันทำลายล้างกลุ่มดังกล่าวให้อ่อนกำลังลง” แต่ในระยะเวลาที่รัสเซียยังเร่งรัดการช่วยพยุงฐานะของบาชาร์ อัล อาสซาด อย่างเต็มกำลัง การร่วมมือเช่นที่ข้าพเจ้าคาดการณ์ ย่อมยากที่จะเป็นไปได้ มาบัดนี้ รัสเซียดูเหมือนจะยุติการโจมตีที่ระเบิดสนับสนุนการรุกรบภาคพื้นดินของกองกำลังของอาสซาด โดยมีข่าวว่า อาสซาดสามารถยึดพื้นที่กลับคืนมามากเกินกว่าที่รัสเซียจะต้องลงทุนให้รุกคืบหน้าต่อไป เพราะอาสซาดได้แถลงว่าจะยึดพื้นที่กลับคืนมาได้ทั้งประเทศ แม้การรุกรบที่นครอาเล็ปไปที่ถูกเครื่องบินรบของรัสเซียถล่มอย่างหนัก แม้กระทั่งโรงพยาบาลหลายแห่ง จนทำให้รัสเซียถูกองค์การว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติกล่าวโทษว่ากระทำอาชญากรรมสงคราม

หลายต่อหลายครั้ง หากการณ์เป็นเช่นนี้จริงและผู้นำรัสเซียตระหนักรู้ ซึ่งกรณีเช่นนี้ บางทีภาพถ่ายก็สามารถระบายความรู้สึกได้ ฉะนั้น ภาพการหารือระหว่างปูตินกับนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีกลาโหม ก่อนที่จะประกาศให้ถอนทหาร “ส่วนใหญ่” ออกจากซีเรีย จึงสื่อความหมายหลายนัยยะ ส่วนการที่คงกำลังรบไว้ในซีเรียต่อไป ถ้าจะตีความว่าเป็นการเตรียมปฏิบัติการปราบปรามขบวนการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไอเอสและอัล นุสรา ก็เป็นไปตามภาคปฏิบัติการของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ถ้ารัสเซียปฏิบัติตาม คราวนี้ก็ยอมจะได้รับคำชื่นชม แทนการอ้างกลุ่มก่อการร้าย มาเป็นเดือน ทั้ง ๆ ที่เป็นฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอัสซาด ซึ่งภารกิจด้านนี้สำเร็จผลครบถ้วนแล้ว

การตัดสินใจของปูตินดังกล่าว จะเป็นการส่งสัญญาณว่า รัสเซียกำลังจะเปลี่ยนทิศทางของนโยบายใหม่ หากทิศทางใหม่นี้หันไปยอมรับว่า Political Solution เป็นหนทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหาระหว่างประเทศ มิใช่ Military Solution เช่นที่ดูจะเป็นมาตั้งแต่การตัดสินใจส่งทหารเข้าไปแก้ปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรีย ตามคำชี้แจงตอบปัญหาของคริสเตียน อามันพอร์ ในรายการของเธอทาง CNN ในคืนวันนี้ของนายจอห์น เคอร์บี ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ นายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ จะเดินทางไปพบกับประธานาธิบดีปูตินในสัปดาห์หน้านี้ เพื่อหารือเกี่ยวกับการประชุมเพื่อสันติภาพในซีเรีย

เรื่องการถอนทหารรัสเซีย จะต้องวิเคราะห์โดยละเอียด เท่าที่ได้กล่าวไปแล้ว เป็นแนวคิดเบื้องต้นเท่านั้น ข้อคิดที่ครบถ้วนจะละเอียด และชวนให้นักการทูตทั้งหลาย ตั้งใจทยอยต่าง ๆ อันจะช่วยให้นำแนวคิดตกผลึกมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่นุชนรุ่นหลัง

ชาวอื่น ๆ ที่ควรสนใจที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันสุดสัปดาห์ รวมถึงเหตุที่เกิดขึ้นในวันนี้ ที่ 15 มีนาคม 2559 มีดังนี้

เมื่อวันหยุดสุดสัปดาห์ กลุ่มอัลไคด้าในมาเกร็บ (Al Qaeda in the Maghreb) ซึ่งขณะนี้เรียกตัวเองว่า อัลไคด้าในแอฟริกากลาง นำโดยมีอคตาร์ เบล มีอคตาร์ ตาบอด 1 ข้าง

ได้ก่อการร้ายครั้งที่สามในระยะไม่กี่เดือน คือครั้งแรกที่กรุงบามาโก ในประเทศมาลี ครั้งที่สองที่บูร์กินา ฟาโซ และครั้งสุดท้ายเมื่อวันหยุดสุดสัปดาห์นี้ ได้บุกเข้าโจมตีนักท่องเที่ยงที่พักอยู่ในโรงแรมที่บัสซาม 3 แห่ง ใกล้กับกรุงอบิดจาน ในไอวอรีโคสต์หรือโคต ดิ วัวร์ อย่างน้อยนักท่องเที่ยงตายไป 18 คน โดยถูกยิงทั้งในบาร์และผู้ก่อการร้ายตามลงไปยิงที่ชายหาด กลุ่มของเบล ม็อคต้า เป็นกลุ่มอัลไคด้าที่มีความเคลื่อนไหวมากที่สุด ในระยะหลัง ๆ มานี้ กลุ่มที่สวามิภักดิ์ต่ออัลไคด้าที่ก่อเหตุมากที่สุด ในแอฟริกาเช่นกันได้แก่ Al Shabaab ในโซมาเลีย แต่หัวหน้าถูกสหรัฐส่งโดรนไปสังหารและเมื่อเร็ว ๆ นี้ กำลังทางอากาศของสหรัฐพร้อมโดรนก็ได้โจมตีพลพรรคของกลุ่มที่กรุงโมกาดิชูทำให้นักรบของกลุ่มเสียชีวิตไป 150 คน ก่อนที่จะออกไปก่อการร้ายที่อื่นพอดี

ในวันใกล้เคียงกัน มีการวางระเบิดพลีชีพในกรุงอังการา เป็นครั้งที่สามใน 6 เดือน ตาย 35 คนและบาดเจ็บกว่าร้อย ทางการตุรกีคาดว่าเป็นการก่อการร้าย ตามปกติวิสัยของตุรกี ชนเผ่าเคิร์ดอยู่ในข่ายต้องสงสัยหรือไม่ก็แดชหรือไอซิส ต่อมา ทางการตุรกีแจ้งว่า ผู้จุดระเบิดพลีชีพเป็นเพศหญิงและสามารถระบุชื่อได้ สงสัยว่าจะเป็นพวก PKK อันเป็นกลุ่มเคิร์ด ต่อมาในวันที่ 17 มีนาคม ชนกลุ่มน้อยในชื่ออื่นคือ Kurdish Freedom Falcon แต่เข้าใจว่าเป็นพวกเคิร์ดอีกฝ่ายหนึ่ง ในวันนี้เช่นกัน Kurdistan ในซีเรียได้ประกาศจัดตั้งรัฐอิสระขึ้น ในวันนี้ ที่ 17 มีนาคม รัฐบาลเยอรมันได้สั่งปิดสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอังการา และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครอิสตันบูล

เช้าวันนี้ ที่ 15 มีนาคม มีการวางระเบิดในรถไฟคัสวาเกิน ในกรุงเบอร์ลิน ในชั้นแรกสงสัยว่าจะเป็นการก่อการร้าย แต่ต่อมาตำรวจพบว่า ชายที่ตายเป็นชาวตุรกี มีประวัติอาชญากรรม เพราะเคยถูกขอหาในการค้ายาเสพติด

ในวันนี้เช่นกัน ตำรวจเบลเยียม ด้วยความร่วมมือกับตำรวจฝรั่งเศส ได้บุกเข้าไปในอพาร์ทเมนท์ในกรุงบรัสเซลส์ ด้วยความเข้าใจว่าไม่มีใครอยู่ เพื่อสืบหาหลักฐานอันอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส คนที่

ซ่อนตัวอยู่ข้างในได้ถึงปีนกลออกมา 30 นาที ทำให้ตำรวจ 3 คน ได้รับบาดเจ็บ “เล็กน้อย”
ตำรวจได้ปิดล้อมบริเวณนั้นทั้งหมดทุกด้าน ชาวว่า ดาเอสซาลาม ซึ่งมีส่วนในเหตุร้ายครั้งใหญ่
ที่กรุงปารีสมีได้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุในวันนี้ หลังจากเหตุการณ์ผ่านไปหลายชั่วโมง ทาง
ตำรวจแถลงว่า สามารถควบคุมสถานการณ์ได้แล้ว โดยผู้ก่อการร้ายถูกตำรวจยิงตาย 1 คน อีก
สองคนสามารถหลบหนีออกไปทางหน้าต่างด้านหลัง ตำรวจค้นอพาร์ทเมนต์พบธงไอซิส ปืนกล
คาลาซนิคอฟ และหนังสือปลุกปั่นของจิตาติสต์ให้หัวรุนแรง

เมื่อคืนที่ผ่านมา ตำรวจฝรั่งเศสจับคนร้ายได้ 4 คน ผู้หญิง 1 และชาย 3 เพราะทราบว่า
ทั้ง 4 กำลังเตรียมที่จะก่อการร้ายในกรุงปารีสครั้งใหม่ รายละเอียดมากกว่านี้ ยังไม่ได้รับ ทราบ
เพียงว่าเป็นพวกอิสลามิสต์ จิตาติหัวรุนแรง

ที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ กรุงวอชิงตัน นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ กล่าวคำปราศรัยระบุพฤติกรรมของ “दैซ” ซึ่งเขาใช้คำนี้โดย
ตลอด ว่าได้กระทำการอันเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และกระทำการโหดเหี้ยมแก่ชนเผ่าญาซิดิส
มุสลิมทั้งเซีย ซุนหนี่และคนนิกายอื่น ชาวอิรัก ซีเรีย และคนอื่น ๆ อีกหลายกลุ่ม รวมทั้งโบราณ
สถานอันเป็นมรดกโลก ซึ่งสหรัฐและพันธมิตรได้รวบรวมหลักฐานเพื่อใช้ดำเนินคดี
อาชญากรรมระหว่างประเทศและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ต่อไป อันที่จริง ทางสภาบางส่วนได้
เรียกร้องมานานให้มีการกล่าวโทษแก่ “दैซ” จนวันนี้ แครร์รี่ได้แถลงข้อหาอย่างละเอียด และมี
กำหนดจะเดินทางไปยังกรุงมอสโกเพื่อพบกับฝ่ายรัสเซีย รวมทั้งประธานาธิบดีปูตินด้วย โดย
นอกจากเรื่องการถอนทหารรัสเซียส่วนหนึ่งออกจากซีเรียและจะแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ
ก้าวต่อไปของการประชุมสันติภาพในซีเรีย ซึ่งเข้าวันที่ 4 ของการประชุมแล้ว ฝ่ายอาสาตายัง
ไม่ยอมเจรจาโดยตรงกับผู้แทนฝ่ายต่อต้านรัฐบาล

ตามรายงานจากแหล่งข่าวไม่น้อยกว่า 8 สำนัก Abu Omar al-Shishani ใน
ตำแหน่งรัฐมนตรีสงครามของไอเอส ซึ่งข้าพเจ้ายังไม่อาจยืนยันความมีชีวิตของเขา
หลังจากที่ถูกสหรัฐโจมตีเมื่อสัปดาห์ก่อน บัดนี้เป็นที่แน่นอนแล้วว่า ขุนพลคนสำคัญ

เชื้อสายจอร์เจียได้สิ้นชีพแล้ว แหล่งหนึ่งกล่าวว่าที่นคร Raqqa ในซีเรีย อาการแรกที่ สหรัฐฯ แกล้งซึ่งปรากฏในรายงานก่อนนี้ของข้าพเจ้า “likely killed” พร้อมนักรบไอเอสอีก 12 คนซึ่งตายในการโจมตี ต่อมาปรากฏข่าวว่า เขา “Clinically Dead” ในวันต่อมา ทุกสำนักดังกล่าวข้างต้นรายงานเช่นเดียวกันว่า เขาตายแล้ว นับเป็นความสูญเสียครั้งสำคัญยิ่งในสนามรบของไอเอส ขณะที่พิสูจน์ถึงความแม่นยำของฝ่ายข่าวกรองสหรัฐฯ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม 2559 ฉบับที่ 4

เรื่อง พัฒนาการต่อเนื่องจากการก่อการร้ายโดยกลุ่มรัฐอิสลามที่กรุงปารีส

13/11/2015

บริบท การไล่ล่าผู้ก่อการร้ายที่ยังหลบหนีอยู่

หลังจากการปราบปรามการก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่กรุงปารีส เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2015 ซึ่งเหล่าร้ายส่วนใหญ่เสียชีวิตจากการถอดสลักระเบิดและระเบิดพลีชีพกับถูกวิสามัญฆาตกรรมโดยหน่วยต่อต้านการก่อการร้าย แต่ตัวนำ 2 คนหลบหนีไปได้ในคืนวันนั้น คนหนึ่งได้แก่นายอบาฮู๊ด ซึ่งเป็น Mastermind ของปฏิบัติการ และเพื่อนร่วมขบวนการในชื่อ ว่า Salah Abdeslam ได้หนีไปในรถยนต์ของเพื่อนมุ่งหน้าไปทางประเทศเบลเยียม ตำรวจที่ด่าน ได้สอบถาม แต่ได้ปล่อยเขาไป เพราะมิได้ข่าวตัวจากปารีส ไม่นานหลังจากนั้น ตำรวจฝรั่งเศสก็ได้ออกหมายจับระหว่างประเทศพร้อมคำเตือนว่า พวกนี้ทั้งหมดอันตรายยิ่ง เพราะมีอาวุธร้ายติดตัว

สำหรับนายอบาฮู๊ด นั้น ได้แยกไปสมทบกับพวกอีกส่วนหนึ่งที่อพาร์ทเมนต์ในเขตซังต์ เดอนีส และเตรียมการก่อเหตุร้ายครั้งใหญ่ในเขตลาเดอเฟองซ์หรือย่านธุรกิจใหญ่ของกรุงปารีส แต่ตำรวจและหน่วยต่อต้านการก่อการร้าย ด้วยข่าวกรองของฝรั่งเศส เบลเยียม อเมริกันและโมร็อกกัน ด้วยกำลังสนธิเป็นหน่วยปฏิบัติการพิเศษและคอมมานโดจำนวนมากจึงได้โจมตีตึกอพาร์ทเมนต์ที่หลบซ่อนอย่างหนักหน่วงจนในที่สุดนายอบาฮู๊ดถูกถล่มยิงตาย ตามรายงานของ

ฝรั่งเศส เจ้าหน้าที่ได้ใช้กระสุนทั้งหมด 5,000 นัด ส่วนแรงระเบิด นั้น เป็นของเหล่าร้าย และระเบิดพลีชีพ ผู้หญิงที่ร่วมอยู่ในนั้น ได้กระชากระเบิดฆ่าตนเองตั้งแต่ในช่วงแรกของการปะทะกัน

อีกคนหนึ่ง ซึ่งมีหมายจับระหว่างประเทศเช่นกัน ได้แก่ นาย Salah Abdeslam สัญชาติฝรั่งเศส อายุ 26 ปี หรือรุ่นราวคราวเดียวกับนายอบาอู๊ด ซึ่งหลบหนีไปทางประเทศเบลเยียม เป็นคนร้ายที่ตำรวจในยุโรปตามล่ามาตลอด บางฝ่ายเข้าใจว่าเขาได้หนีกลับไปซีเรียแล้ว แต่เพิ่งทราบกันว่า เขาได้หลบซ่อนอยู่ในกรุงบรัสเซลส์ตลอด 4 เดือนที่แล้วมานี้เอง ข้าพเจ้าไม่อยากจะสรุปง่าย ๆ เช่นที่ผู้เชี่ยวชาญหลายคนกำลังอธิบายแนวคิดของตนทางสถานีโทรทัศน์ ซีเอ็นเอ็น ในขณะที่ข้าพเจ้าพิมพ์รายงานนี้อยู่ ในทัศนะของข้าพเจ้า เจ้าหน้าที่เบลเยียมคงไม่หย่อนความสามารถเสียทีเดียว หากไม่มีข่าวกรองบางอย่าง ทำไมตำรวจเบลเยียมจึงบุกเข้าไปค้นอพาร์ทเมนต์ที่ข้าพเจ้ารายงานในฉบับที่ 3 เมื่อวานนี้ และเพราะอพาร์ทเมนต์ดังกล่าวซึ่งตำรวจที่มีเชื้อเกาะเต็มที่ถูกยิงบาดเจ็บเล็กน้อย 3 คน ฝ่ายผู้ต้องสงสัยคนหนึ่งที่ถูกยิงเสียชีวิตในอพาร์ทเมนต์ นั้น ปรากฏว่าเป็นคนเชื้อสายอัลจีเรีย อีกสองคนที่ป็นหนีไปทางด้านหลัง นั้น ตำรวจสามารถจับหลักฐานได้ว่า มีลายนิ้วมือและดีเอ็นเอเดียวกับอับเดสซาลาม ถ้ามว่าทำไมตำรวจเบลเยียมจึงคิดอย่างนั้น คำตอบก็คือ ตอนนี้อับเดสซาลามหลบหนีจากสถานที่ก่อเหตุที่สนามกีฬาแห่งชาติฝรั่งเศสที่กรุงปารีส นั้น กล้องวงจรปิดจับภาพเขาได้ และเขาได้ถอดเสื้อเกาะพร้อมระเบิดพลีชีพแล้วโยนใส่ถังขยะก่อนหนีไปขึ้นรถยนต์ในเขต 18 ซึ่งเขาติดต่อกับเพื่อนมารับ มุ่งหน้าไปทางเบลเยียม ซึ่งหลายคนตั้งคำถามว่า ทำไมเขาไม่ฆ่าตัวตาย อันอาจจะเป็นคำถามของผู้นำไอเอสเช่นกัน ตำรวจฝรั่งเศสตรวจและบันทึกลายนิ้วมือกับดีเอ็นเอของเขาได้จากตรงนั้น (ที่เสื้อเกาะในถังขยะ) หากตำรวจฝรั่งเศสกับเบลเยียมมิได้ร่วมมือกันอย่างไรก็ดี ตลอดมาแล้ว ทำไมตำรวจเบลเยียมจึงสามารถยืนยันได้เมื่อวันอังคาร ที่ 15 มีนาคม ว่า เป็นลายนิ้วมือและดีเอ็นเอของอับเดสซาลาม โฆษกทำเนียบขาวที่กรุงวอชิงตันก็ได้แถลงข่าวที่เกิดขึ้นในกรุงบรัสเซลส์แทบจะพร้อม ๆ กับรายงานในกรุงบรัสเซลส์ เนื่องจากหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายของสหรัฐได้ติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เช่นกันทั้งในกรุงปารีสและในกรุงบรัสเซลส์ และได้้นำรายงานเสนอต่อประธานาธิบดีโอบามาในทันที

คนร้ายทั้งสองที่หนีออกไปจากอพาร์ทเมนต์ นั้น คงหาที่หลบภัยอื่นไม่ออกเพราะตำรวจ ในชุดเสื้อเกราะพร้อมสุนัขตำรวจอยู่เต็มไปหมด ในที่สุด จึงไปที่เขต Molenbeek ทางชานเมือง ตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงบรัสเซลส์ อันเป็นที่ซึ่งชาวเบลเยียมเชื้อสายตะวันออกกลางและ แอฟริกาเหนืออยู่มาก และเป็นแหล่งประจำสำหรับคนเชื้อสายต่างด้าวอันมีฐานะไม่ดีเท่าใดนัก ซึ่งไม่แน่เสมอไปว่า คนที่อาศัยอยู่แถบนั้น จะรีบแจ้งเบาะแสใด ๆ ให้ทางการทราบ ข้าพเจ้าเอง แปลกใจที่อัปเดตซาลามหนีไปที่นั่น เพราะเป็นแหล่งที่ตำรวจเบลเยียมไปตรวจมาตลอด และ เมื่อตำรวจไปควานนี้ จึงมีการยิงต่อสู้กันไม่นาน หัวหน้าตำรวจก็สามารถประกาศว่า We have got him! ซึ่งเป็นผู้ก่อการร้ายระดับชั้นนำคนแรกที่หน่วยต่อต้านการก่อการร้ายจับเป็น ๆ แม้จะมีรายงานว่า เขาได้รับบาดเจ็บบ้าง หน่วยต่อต้านผู้ก่อการร้ายก็คนจะถูกจับได้ต่อไป ณ Molenbeek ขณะนี้ ก็มีเสียงระเบิดและเสียงปืนลั่นอยู่ และมีภาพตำรวจจากผู้ได้รับบาดเจ็บใน ชุดเสื้อและหมวกขวามาขึ้นรถ เข้าใจว่าคนนี้ได้แก่นายอัปเดตซาลาม

การ “จับเป็น” ไอเอสอาวูล์ได้ครั้งนี้คงต้องถูกส่งตัวไปดำเนินคดีในฝรั่งเศสเพราะเขามี ส่วนสำคัญในการก่อเหตุร้ายในฝรั่งเศส ซึ่งขณะนี้ยังใช้บังคับสภาวะฉุกเฉินอยู่อันเนื่องมาจาก เหตุร้ายครั้งนั้น

ในขณะที่เกิดเหตุที่ Molenbeek อยู่ นั้น นายกรัฐมนตรีมิเชลของเบลเยียมและ ประธานาธิบดีฮอลลองด์ของฝรั่งเศส ได้รับรุดออกจากการประชุมระดับสูงของสหภาพยุโรปใน กรุงบรัสเซลส์ซึ่งกำลังพิจารณาปัญหาผู้อพยพอยู่ และไปที่ใด ข้าพเจ้ายังไม่ทราบในขั้นนี้ แต่ เป็นที่คาดหมายได้ว่า ผู้นำทั้งสองคงจะแถลงครั้งสำคัญในไม่ช้านี้

ตามรายงานที่รับได้จาก บีบีซี ซีเอ็นเอ็น กับรายงานจากผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เบลเยียม อีกบางฉบับและผู้สื่อข่าวต่างประเทศ รวมทั้งผู้สื่อข่าว The Wall Street Journal ของอเมริกัน ด้วย ที่แน่นอน คือจับเป็นได้ 2 คน รวมทั้งอัปเดตซาลามด้วย ส่วนคนที่ 3 ยังไม่ได้รับการยืนยัน ขณะนี้ เวลา 02.15 น.ตามเวลาในไทย กองกำลังพิเศษ 2 หน่วยได้ถอนตัวจากโมเลนบีกแล้ว ที่ ที่มีการบุกตรวจมี 5 แห่ง ในชานกรุงบรัสเซลส์ พวกที่ถูกสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อการ

ร้ายในกรุงปารีสที่เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษของเบลเยียมจับมาเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ปลายปีที่แล้วจนก่อนปฏิบัติการครั้งล่าสุดมีจำนวน 11 คน เมื่อเหตุการณ์ค่อยคลี่คลายลงแล้ว นาย Bernard Cazeneuve รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยฝรั่งเศสกล่าวว่า การจับตัวนาย अबเดสซาลามได้ เป็น “A major blow” สำหรับองค์กร Daesh ในยุโรป และว่า กำลังฝ่ายความมั่นคงสามารถบั่นทอนความสามารถของผู้ก่อการร้ายได้หลายคน ซึ่งต่างก็เป็นพวกที่บ้าบิ่นและอันตรายอย่างยิ่ง นาย अबเดสซาลาม ซึ่งถูกตามล่ามาตลอด โดยฝรั่งเศสและเบลเยียม ในวันที่ถูกจับ अबเดสซาลาม อยู่ห่างจากที่พักประมาณ 500 เมตร อีกคนที่ถูกจับได้เช่นกันและได้รับบาดเจ็บได้แก่ Monir Ahmed Alaaaj ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีที่จะต้องถูกจับด้วย นาย Cazeneuve กล่าวอีกตอนหนึ่งว่า “This is not the end of the fight that we are leading relentlessly against terrorism... We need to maintain our vigilance to be ahead of the threat”

เมื่อเวลา 02.40 น. ตามเวลาในไทย คืนวันศุกร์ที่ 18 มีนาคม 2559 นายกรัฐมนตรีชาร์ลส์ มิเชล แห่งเบลเยียมและประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์แห่งฝรั่งเศส ได้ร่วมกันแถลงข่าวมีสาระสำคัญพอสรุปได้ว่า เบลเยียมและฝรั่งเศสได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด อันช่วยให้สามารถดำเนินการจับกุมผู้ก่อการร้ายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายซาลาห์ अबเดสซาลาม ซึ่งมีส่วนสำคัญในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในกรุงปารีสเมื่อเดือนพฤศจิกายน ปีที่แล้ว ทุกประเทศจะต้องประสานงานกันต่อไป ที่จับได้ในวันนี้ จนบัดนี้มี 3 คน ตอนนี้อยากจะพูดมาก เพราะเป็นหน้าที่ของอัยการที่จะชี้แจงรายละเอียด แต่ในวันเสาร์ ที่ 19 มีนาคม จะเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของสหภาพยุโรป (A Defence Summit) มาประชุมร่วมกัน ณ กรุงบรัสเซลส์ เพื่อหารือกันในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ส่วนการสืบสวนและการตรวจตราเกี่ยวกับการก่อการร้ายนั้น จะต้องดำเนินต่อไป อย่าหลอกตัวเอง ภัยของเหตุร้ายยังมีอยู่ อันคุกคามประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ประธานาธิบดีออลลอนด์ถือว่า การจับเป็นนาย अबเดสซาลามเป็นความเคลื่อนไหวที่สำคัญ แต่การต่อสู้กับการก่อการร้าย “มิได้ยุติลงในวันนี้ แม้ว่าจะเป็นชัยชนะก็ตาม” เราจะต้องวางมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดในทุกทางต่อไป รวมทั้งการตรวจตราผู้ที่จะเดินทางโดย

เครื่องบินด้วย สำหรับอับเดสซาลาม นั้น อยู่ในกรุงปารีสในคืนที่เกิดเหตุ ผู้ที่ร่วมก่อการร้ายนั้นมีจำนวนมาก (numerous) ใครบ้างมีส่วนในการวางแผนที่จะก่อเหตุครั้งที่เกิดในกรุงปารีสและอาจก่อเหตุขึ้นที่อื่นอีก ต้องมอบให้ magistrates ดำเนินการต่อไป

นายกรัฐมนตรีมิเชลได้กล่าวในตอนต้นด้วยว่า ประธานาธิบดีโอบามาได้โทรศัพท์มาถึงซึ่งเขาก็ขอบคุณมาก เพราะสหรัฐก็ได้ร่วมมือด้วยดีมาตลอด

ออลลองด์ได้กล่าวว่า ฝรั่งเศสมิได้เข้าร่วมในปฏิบัติการครั้งนี้ อันนำไปสู่การจับกุมอับเดสซาลามได้ในวันนี้ เพราะเห็นว่าเบลเยียมแต่ฝ่ายเดียวก็สามารถจะดำเนินการตามกฎหมายได้ ส่วนมิเชลได้เสริมว่า อพาร์ทเมนท์อันเป็นที่หลบซ่อนแห่งแรกในถิ่นที่ชื่อว่า Forest เป็นของอับเดสซาลามเช่า (แต่คงจะใช้ชื่ออื่น) ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งแจ้งว่า ทางฝรั่งเศสคงจะขอตัวอับเดสซาลามไปดำเนินคดีในฝรั่งเศส อันเป็นประเด็นเดียวกันกับที่ประธานาธิบดีออลลองด์กล่าวถึงเมื่อคืนนี้

ในเวลาต่อมา Prosecutors ของเบลเยียมได้แถลงรายละเอียด รวมทั้งขอขยายของข้อกฎหมาย และว่า เจ้าหน้าที่ได้ค้นพบอาวุธ กระสุน และยุทธโศปกรณ์จากอพาร์ทเมนท์ในเขต Molenbeek ได้หลายรายการ ซึ่งจะนำไปประกอบในการดำเนินคดี กับได้ยืนยันว่าจำนวนคนร้ายที่จับได้ครั้งนี้ 3 คน ส่วนนายอับเดสซาลาม นั้น ได้รับบาดเจ็บเพราะถูกยิงที่ขา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้ายคนหนึ่งได้ตั้งข้อสังเกตว่า การระบุว่าผู้ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็น Mastermind หรือ Ring Leader ในปฏิบัติการของไอเอส ดูจะไม่น่าถูกต้อง เพราะนายอบาฮูดี (ที่ถูกสังหารไปในปฏิบัติการที่ซังต์เดอนีส) และนายอับเดสซาลามที่จับเป็นได้เมื่อวานนี้ ยังอ่อนอาวุโสอยู่มาก คืออายุเพียง 27 ผู้บัญชาการและวางแผนจริงน่าจะอยู่ในวัย 40 ปลายๆ หรือ 50 มากกว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าความเป็นผู้นำภาคปฏิบัติอาจจะดูอ่อนวัยก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายอบาฮูดีเป็นคนใกล้ชิดและได้รับความไว้วางใจอย่างมากของอัล บัคดาดี ผู้นำสูงสุดของรัฐอิสลาม และการก่อการร้ายในกรุงปารีสเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ได้รับการกำหนดแผนใหญ่ในระดับผู้นำสูงสุดที่ซีเรีย นายอบาฮูดีได้รับแผนรวมนี้มาจากอัล บัคดาดี

โดยตรง และได้มาแจกแจงแผนขั้นปฏิบัติการที่กรุงบรัสเซลส์ โดยแบ่งหน่วยปฏิบัติการออกเป็น 3 ทีม ซึ่งได้มุ่งหน้าไปดำเนินการที่กรุงปารีส ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ ก็ได้ให้ลำดับเหตุการณ์คล้ายกันในคำปราศรัยต่อที่ประชุมร่วมของรัฐสภาฝรั่งเศส (โปรดดูรายละเอียดในรายงานของข้าพเจ้าสำหรับเดือนพฤศจิกายน 2558 หน้า 22-23)

อันที่จริง ผู้ที่ไม่ผู้จะเชื่อในขอบเขตความรับผิดชอบของนายอบาอู๊ดมีอีกคนหนึ่ง คือ ผู้ช่วยบรรณาธิการนิตยสาร Paris Match ซึ่งได้ให้ความเห็นในระหว่างการสนทนากับคณะผู้สื่อข่าวของ ซีเอ็นเอ็น ใกล้กับอนุสาวรีย์ Place de la Republique ว่าไอเอสคิดแบบใด จึงมอบความรับผิดชอบสำคัญมากให้แก่คนที่มิรู้ฉันทาและความรู้ไม่ถึงขั้น เช่นอบาอู๊ด (รายงานสำหรับเดือนพฤศจิกายน 2558 หน้า 29)

ตามรายงานข่าวในวันเสาร์ ที่ 19 มีนาคม นายอับเดสซาลามได้รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล และถูกนำตัวไปฝากขังที่โรงพักในเขตโมเลนบีค ในขณะที่เขายอมรับว่า เขาได้เข้าร่วมในการโจมตีที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 โดยเขาไปกำกับอยู่ที่ Stade de France แต่เขาได้เปลี่ยนใจในนาทีสุดท้าย โดยมีได้จุดระเบิด และไม่ได้ฆ่าตัวตายที่นั่น และดังที่กล่าวถึงในตอนต้น เขาได้ถอดเสื้อติดระเบิดพลีชีพและทิ้งไปในถังขยะ การที่เขาเปลี่ยนใจถึงสองครั้งในเวลาไม่ห่างกันเท่าไร เป็นกรณีที่น่าสังเกต กลุ่มรัฐอิสลามเองอาจจะถือว่า อับเดสซาลามปฏิบัติการจี้ล้มเหลวโดยตลอด และคงจะเป็นเพราะสำนึกผิดเช่นนี้หรือเปล่าที่เขากลับซ่อนตัวอยู่ในยุโรป แทนที่จะหาทางกลับไปยังซีเรีย คงจะตระหนักดีว่า ถ้ากลับไปคงจะถูกปาดคอตามแบบของไอเอส ข้าพเจ้าขอขอย้อนไปยังคืนวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ตามแผนที่ได้รับมอบหมายมา ไอเอสต้องการทำลายล้างชีวิตให้มากที่สุด อันหมายถึงการระเบิดในสนามกีฬาแห่งชาติ (Stade de France) ซึ่งคืนนั้นมีการแข่งขันฟุตบอลนัดสำคัญ โดยประธานาธิบดีออลลองด์อยู่ในสนามด้วยและมีผู้เข้าชมนับหมื่น ปราบกฏว่า ผู้ก่อการร้ายคนหนึ่ง “ประสาทกิน” ก่อนเข้าสนาม มีคนเห็นเขาตื่นกลัว เหงื่อแตก และแทนที่เขาจะเข้าไปในสนาม กลับกระซากระเบิดพลีชีพที่สวมใส่อยู่ ทำให้เสียงระเบิดดังสนั่นขึ้น เจ้าหน้าที่รักษาความ

ปลอดภัยประจำประธานาธิบดีจึงรีบคุ้มกันผู้นำและรีบออกจากสนามไป ช่วยให้ทุกคนที่อยู่ในสนามพ้นภัยไปได้ เหตุนี้อาจจะทำให้อับเดสซาลามเปลี่ยนใจดังที่เขาอ้าง แต่แทนที่เขาจะไปสมทบกำลังกับอบาอู๊ด ซึ่งกำลังทำการโจมตีที่โรงแสดงคอนเสิร์ตริฐบาตาคลอง อันมีการระดมยิงภายในโรงและจุดระเบิด โดยอบาอู๊ด ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของอับเดสซาลาม ได้ใช้โทรศัพท์มือถือส่งการไปยังผู้ก่อการร้ายในโรงแสดง จำนวนผู้เสียชีวิตในคืนนั้น 130 คน บาดเจ็บหลายร้อย

ผู้ที่เข้าร่วมในการก่อการร้ายในคืนวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ที่ตายใน

เหตุการณ์มีดังนี้ At Stade de France 1. Bilal Hadfi (Dead) 2. Ahmad al-Mohammed (Dead) 3. M al Mahmod (Dead) Firing into Bars and Restaurants 1. Chakib Akrouh (Dead) 2. Abdelhamid Abaaoud (Dead later at Saint Denis--- Suspected Ringleader) 3. Brahim Abdeslam (Dead—Brother of Abdeslam) At Bataclan 1. Omar Ismail Mostefai (Dead) 2. Samy Amimour (Dead) 3. Foued Mohammed-Aggad (Dead)

Wanted: Mohamed Abrini; Arrested: Salah Abdeslam.

ตามรายงานในวันอาทิตย์ ที่ 20 มีนาคม 2559 นายอับเดสซาลามให้การต่อเจ้าหน้าที่เบลเยียม ว่าเขาเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง เหตุการณ์ที่กรุงปารีส โดยรับผิดชอบด้าน logistics เขามีได้กระเบิดที่สนามกีฬา และไม่กระชากระเบิดพลีชีพ เพราะเกิดเปลี่ยนใจขึ้นมากะทันหัน โดยได้หลบหนีไปทาง 18e arrondissement ซึ่งได้นัดให้เพื่อนนำรถไปรับ นาย Nic Robertson ผู้สื่อข่าวอาวุโสด้านการทูตของ ซีเอ็นเอ็น ให้ความเห็นว่า ทางกรไม่มีเหตุผลที่จะรวบรวมคำให้การของนายอับเดสซาลาม เพราะเขามีเวลาถึง 4 เดือนที่จะคิดถึงทางแก้ตัวและการแต่งเรื่องต่าง ๆ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่า การได้เขามา ในที่สุดคงจะได้ข่าวกรองเกี่ยวกับไอเอสในด้านต่าง ๆ อันน่าจะเป็นประโยชน์อย่างมาก แต่ฝ่ายสอบสวนควรหาทางเข้าถึงข้อมูลและข่าวกรองด้วยวิธีการแบบมืออาชีพที่แท้จริง และอาจต้องใช้หลักจิตวิทยา ด้วยเหตุผลหนึ่งเพื่อให้เขาค่อย ๆ คลายออกจากมโนคติของ radicalization อันจะช่วยให้เขาพ้นจากกับดักของความอาฆาตพยาบาทไปในตัวด้วย เพราะวิธีการหนึ่งที่ไอเอสใช้ในการทำให้คนยึดติดกับความรุนแรง นั้น มักจะต้องนำเหตุที่ทำให้แต่ละคนคั่งแค้นอย่างลึกซึ้งเป็นจุดเริ่มต้น ทั้งหลายทั้งปวง

เหล่านี้ มีใช่เรื่องง่าย เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไป ความสำเร็จของไอเอสในการหาสมัครพรรคพวกมาได้เป็นจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่เข้าใจดีว่า One size does not fit all จึงเป็นกรณีที่น่าศึกษา David Cameron นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้เคยเสนอแนวทางป้องกันมิให้เยาวชนต้องถูกชักนำไปเป็นพวกหัวรุนแรง เมื่อปีที่แล้ว แต่ก็มีหลายคนเห็นว่าอาจจะไม่ได้ผลตามที่ปรารถนา (หน่วยงานของ กต ที่สนใจ อาจขอผ่าน สอท อังกฤษ ได้ เพราะที่ข้าพเจ้ารวบรวมไว้อาจไม่ครบถ้วนพอ แต่คิดว่า น่าจะมีประโยชน์)

รายงานต่อมาของ บีบีซี และ ซีเอ็นเอ็น ในวันอาทิตย์ ที่ 20 มีนาคม ศกนี้ กล่าวว่าจะตามกระบวนการยุติธรรมของทั้งฝรั่งเศสและเบลเยียม หมายจับนายอับเดซซาลาม มีทั้งที่ฝรั่งเศส ออกประกาศ และหมายจับของยุโรป กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอาจใช้เวลาตั้งแต่ไม่เกิน 10 วันถึง 3 เดือน โทษตามกฎหมายฝรั่งเศสจะแรงกว่า เพราะข้อหาคลุมทั้งการก่อการร้าย เจตนาฆาตกรรมคนเป็นจำนวนมาก และการกระทำอาชญากรรมข้ามแดน โดยที่เหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นกลางกรุงปารีส และขณะนี้ ฝรั่งเศสใช้ประกาศสภาวะฉุกเฉินอยู่ เท่าที่ทราบในขั้นนี้ นายจำเลยจะพยายามขัดขวางการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ถึงที่สุด ซึ่งหมายถึงพยายามต่อสู้ตลอด 3 เดือน ตามขบวนการของกฎหมาย โดยในขั้นนี้ ศาลเบลเยียมตั้งข้อหาก่อการร้ายและฆาตกรรมคนจำนวนมาก ส่วนข้อหาอื่นนอกจากนี้จะมีประการใดอีก ข้าพเจ้ายังไม่ทราบ ทราบเพียงว่า ในวันนี้ ตำรวจเบลเยียมได้จับกุมผู้ต้องสงสัยในชานกรุงบรัสเซลส์เพิ่มอีก 5 คน ในจำนวนนี้ 3 คนอยู่ในครอบครัวของอับเดซซาลาม

+ + + + + + + + +

ในวันอาทิตย์ ที่ 20 มีนาคม 2559 นครอิสตันบูลของตุรกีได้ถูกระเบิดอีก โดยผู้วางระเบิดพลีชีพ นับเป็นครั้งที่ 6 ในระยะไม่กี่เดือน นับรวมทั้งเหตุระเบิดในกรุงอังการา เมืองหลวงของตุรกี ด้วย ทางกรมตำรวจแถลงว่า สถานที่ซึ่งถูกระเบิดเป็นกลางนครอิสตันบูล อันเป็นแหล่งนักท่องเที่ยว มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อยที่สุด 4 คน จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ ยังไม่เป็นที่ทราบกัน

ต่อมาในช่วงบ่าย ตำรวจตรูก็รายงานว่ สามารถระบุชื่อของผู้วางระเบิดได้แล้ว เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับ Daesh หรือกลุ่มรัฐอิสลาม

สถานที่ทำการของต่างชาติ รวมทั้งสถานกงสุลใหญ่ของต่างประเทศ ยกเว้นสถานกงสุลใหญ่ของเยอรมนีซึ่งถูกรัฐบาลที่กรุงเบอร์ลินสั่งปิดทำการเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว เพราะเหตุของการเสี่ยงอันตรายเช่นเดียวกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอังการา ได้ประกาศให้คนของตนเลี่ยงสถานที่เสี่ยงภัย แต่ปรากฏว่ มีผู้คนไปอยู่กันเต็มเพื่อทำทหายเหตุร้าย มีป้ายแสดงความไม่หวาดกลัวติดตามผ้าและป้ายต่าง ๆ และธงชาติตรูก็อยู่ทั่วบริเวณที่เพิ่งเกิดเหตุระเบิด

ทางภาคเหนือของคาบสมุทรไชนายของอียิปต์ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2559 เจ้าหน้าที่ตำรวจอียิปต์ 13 คนต้องเสียชีวิต จากระเบิดพลีชีพ ณ ด่านตรวจในพื้นที่ ไม่นานหลังจากนั้น กลุ่มไอเอสในไชนายได้ประกาศความรับผิดชอบในการระเบิด

พื้นที่ทางภาคเหนือของไชนายมีกลุ่มจิฮาดิสต์อยู่หลายกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มที่เคยเชื่อมโยงกับอัลไคด้า สมัยที่ไอชามา บิน ลาเด็นยังไม่ถูกสังหาร และกลุ่มซึ่งสวามีภักดีต่อไอซิล ซึ่งข้าพเจ้าเคยรายงานมาก่อนแล้วว่า กลุ่มนี้ว่าจะเป็นฝ่ายวางระเบิดเครื่องบินบริษัท Metrojet ของรัสเซียซึ่งเดินทางจากท่าอากาศยานชาม เอล ซีค ทางใต้ของคาบสมุทรไชนาย ระเบิดซึ่งถูกลักลอบนำไปไว้ในเครื่อง โดยคนของกลุ่มที่เชื่อมโยงกับไอซิล ได้ระเบิดเมื่อเครื่องบินขึ้นสู่ระดับกว่าสามหมื่นฟุต ทำให้เครื่องตกลงสู่ทะเลทราย ผู้โดยสารและคนประจำเครื่องทั้งหมดเสียชีวิต ต่อมา ฝ่ายรัสเซียได้แถลงชัดว่ เครื่องบินดังกล่าวต้องตกเพราะแรงระเบิด ทำให้ประธานาธิบดีปูตินคั่งแค้นมาก และประกาศจะหาผู้กระทำการนี้ร้ายมาลงโทษให้สาสม แม้รัสเซียจะเชื่อว่าไอซิลเป็นฝ่ายผิด แต่จนบัดนี้ ยังไม่เห็นว่รัสเซียจะดำเนินการล้างแค้นอย่างไรต่อไป ในเมื่อขณะนี้ได้ถอนกำลังส่วนใหญ่ที่ส่งไปปฏิบัติการในซีเรียกลับไปแล้ว แต่เครื่องบินรบและพลาญภาพทางเรือกก็ยังมีพร้อมปฏิบัติการอีกต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปราบปรามผู้ก่อการร้าย อันได้แก่องค์กรไอเอส และแนว อัล นุสรา ซึ่งข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 2254 ก็ได้ให้อาณัติอยู่แล้ว

ในคืนวันอาทิตย์ ที่ 20 มีนาคม 2559 ตามเวลาในประเทศไทย สถานีโทรทัศน์ บีบีซี ได้เสนอภาพข่าวการซ้อมรบขนาดใหญ่ทางภาคเหนือของซาอุดี อารเบียใกล้ชายแดนอิรัก ซึ่งมีประเทศพันธมิตรอิสลาม (เข้าใจว่า นิกายซุนนี) รวม 20 ประเทศ ร่วมด้วย เพื่อฝึกกำลังร่วมทั้งทางอากาศ และทางยานเกราะ รถถังขนาดใหญ่ กับหน่วยรบพิเศษซึ่งใช้เฮลิคอปเตอร์ “เพื่อต่อต้าน Daesh และกบฏฮูตีในเยเมน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากอิหร่าน”

ภาพข่าวได้แสดงปฏิบัติการอย่างแข็งขันของทุกเหล่า และมีการแถลงของโฆษกกองทัพซาอุดีด้วย อันที่จริงข่าวเกี่ยวกับการที่พันธมิตรต่อต้าน Daesh จะใช้กำลังภาคพื้นดิน นอกเหนือจากกองกำลังทางอากาศที่ได้โจมตีกบฏ Houthis ในเยเมนติดต่อกันมาหลายเดือนแล้ว ได้มีมานาน และสื่อของอิหร่านก็ได้เคยเขียนการ์ตูนเป็นเชิงเย้ยหยันซาอุดีมาก่อนแล้ว ภาพข่าวทาง บีบีซี คืนนี้จึงเป็นครั้งแรกที่ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง แต่โทรทัศน์ของกลุ่มอาหรับอาจจะนำเสนอมาบ้างก่อนหน้านี้ได้ แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถจะรับได้

ความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลีมีได้ลดน้อยลง นับแต่วาระที่สหรัฐฯได้เพิ่มมาตรการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือ คิม จอง อุน ก็ได้สั่งให้ยิงขีปนาวุธพิสัยกลางครั้งละสองชุดอีกสองครั้ง รวมทั้งในวันอาทิตย์นี้ด้วย ขีปนาวุธดังกล่าวถูกยิงไปในทิศทางของทะเลญี่ปุ่น มีระยะประมาณ 800 กิโลเมตร ซึ่งสามารถจะไปถึงเกาะโอกินาวาได้

ส่วนการซ้อมรบร่วมระหว่างเกาหลีใต้กับสหรัฐฯก็ยังคงดำเนินไปอย่างเต็มที่ เครื่องบินรบได้บินขึ้นลงจากเรือบรรทุกเครื่องบินของสหรัฐฯเกือบตลอดเวลา โดยโฆษกทางทหารถือว่าเป็น “การป้องปราม” ซึ่งกำลังรบขณะนี้ต่างอย่างมากจากสงครามเกาหลี ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 โดยแสนยานุภาพจากเกาหลีเหนือด้วยการสนับสนุนในทางอาวุธ การฝึกทหารและการให้การปรึกษาด้านยุทธการจากสหภาพโซเวียตภายใต้โจเซฟ สตาลินแห่งสหภาพโซเวียต ได้รุกรานเกาหลีใต้ และในเวลาอันสั้น ก็สามารถรุกไปใกล้เมืองปูซานในภาคใต้ เพราะเกาหลีใต้ไม่มีกำลังรบเท่าใดนัก ส่วนสหรัฐฯเองก็ได้ประกาศตั้งแต่วันที่ 12 มกราคม ปีเดียวกันนั้น อันแสดงชัดว่า เกาหลีไม่อยู่ในเขตที่สหรัฐฯจะให้ความคุ้มครอง หากสหรัฐฯไม่เปลี่ยน

นโยบายในระยะต่อมา โดยส่งกำลังทหารไปช่วย พร้อมด้วยประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ รวมทั้งไทยและตุรกีด้วย ตามคำร้องขอจากเกาหลีใต้ เกาหลีคงถูกยึดไปได้อย่างไม่มีปัญหา สงครามครั้งนั้นยังมีสถานะอยู่เช่นเดิม แต่เพราะสตาลินเสียชีวิตในปี ค.ศ. 1953 ทั้งสองฝ่ายจึงตกลงกันได้ด้วย Armistice Agreement ซึ่งยังมีผลใช้บังคับอยู่จนทุกวันนี้ โดยแบ่งส่วน ออกเป็นสองภาคที่เส้นขนานที่ 38 สถานะสงครามยังไม่ถือว่าสิ้นสุดลงด้วยความตกลง สันติภาพ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม 2559 ฉบับที่ 5

เช้าวันอังคาร ที่ 22 มีนาคม 2559 ตามเวลาฤดูร้อนในยุโรปตะวันตก เหตุการณ์ร้ายและรุนแรงอุบัติขึ้นที่ท่าอากาศยานZaventem กรุงบรัสเซลส์ ด้วยระเบิดแรงสูงและระเบิดพลีชีพ รวมระเบิด 3 ครั้ง และอีกประมาณ 1 ชั่วโมงต่อมาเกิดระเบิดที่สถานีรถไฟใต้ดิน Maalbeek ใกล้ศูนย์กลางของสำนักงานสหภาพยุโรป ผลโดยประมาณ ตาย 30 คน บาดเจ็บประมาณ 230 คน ทั้งสองแห่งเป็นผลของการก่อการร้าย เพียงไม่ถึง 4 วัน หลังจากการจับกุมนายซาลาร์ อับเดสซาลาม ได้โดยไม่ต้องวิสามัญฆาตกรรม อันมีรายละเอียดที่น่าเสนอไว้ในรายงาน ฉบับที่ 4 ก่อนหน้านี้

ทั่วยุโรปและตามท่าอากาศยานต่าง ๆ และตามสถานที่สำคัญในสหรัฐ กองกำลังฝ่ายความมั่นคงได้เตรียมความพร้อมอย่างเต็มที่ รัฐบาลได้สั่งปิดราชการ และหยุดให้บริการสาธารณะ เช่นรถโดยสารประจำทาง รถราง รถใต้ดินทั้งระบบ บริษัท EUROSTAR อันใช้รถไฟความเร็วสูง รวมทั้งเส้นทางที่ไปยังอังกฤษด้วย หน่วยปฏิบัติการพิเศษของเบลเยียมได้ตรวจจุดที่น่าสงสัยทั่วกรุงบรัสเซลส์และในบริเวณชานกรุง เช่นขณะนี้ คือเวลา 19.40 น. ตามเวลาในเบลเยียม เฮลิคอปเตอร์ของตำรวจ ได้บินตามล่าผู้ต้องสงสัย ซึ่งคงจะอยู่ด้านล่างที่ Schaerbeek ห่างจากโมเลนบีคประมาณไม่กี่กิโลเมตร ไฟฉายแบบสปอตไลท์ส่องลงมาที่พื้นและมีตำรวจนอนพาดบนพื้นเฮลิคอปเตอร์ถึงปีนตามเป่าด้านล่าง ไม่ทราบว่าได้ผลประการใด

ภาพจากกล้องวงจรปิดแสดงให้เห็นชาย 3 คน สองคนใส่เสื้อโค้ตดำเข็นรถเข็นกระเป๋า ซึ่งเข้าใจว่าเป็นกระเป๋ابันจระเบิดขนาดหนัก ซึ่งคงจะจุดระเบิดพลีชีพตายไปแล้วทั้งสองคน แต่คนขวาสุดใส่หมวกสีน้ำตาลอ่อน และโค้ตสีเข้มสีเดียวกันสามารถเห็นหน้าได้ ภาพ 3 คนนี้ได้ถูกแจกจ่ายไปยังฝ่ายความมั่นคงและสำนักข่าวกรองทั้งในยุโรปและในอเมริกาเพื่อตามล่าพร้อมคำเตือนให้ระวังเพราะอาจมีระเบิดติดตัวอยู่

เมื่อหน่วยปฏิบัติการพิเศษที่จับกุมนายอับเดสซาลามได้และนำตัวไปสอบปากคำ ซึ่งมีข่าวว่า เจ้าหน้าที่ได้รับความร่วมมือดี จึงได้ข่าวมาบ้างว่า cells อื่นกำลังวางแผนจะก่อเหตุใหญ่ในเบลเยียม ไม่น่าจะหมายถึงการระเบิดที่ท่าอากาศยานกรุงบรัสเซลส์และสถานีรถไฟใต้ดินด้วยที่เกิดขึ้นเมื่อเช้าวันนี้หรือเปล่า อย่างไรก็ตามการได้พบดีเอ็นเอเป็นจำนวนมาก และทราบแล้วว่าเป็นของนาย Najim Laachraoué อายุ 24 เคยไปฝึกรบกับไอเอสในซีเรียมาก่อน และเมื่อเดือนตุลาคม ปีที่แล้วได้เดินทางผ่านเยอรมนีกับนายอับเดสซาลาม และได้โทรศัพท์ติดต่อกับนายอับดุล Mastermind ในการโจมตีครั้งใหญ่ที่กรุงปารีสเมื่อเดือนพฤศจิกายน ปีที่แล้ว ขณะนี้ เจ้าหน้าที่กำลังตามล่าตัวอยู่

ในการตรวจค้นบ้านพักของเหล่าร้ายในเขตโมเลนาบีค นั้น เจ้าหน้าที่ตรวจพบ Nail bomb สารประกอบเคมี สารทำระเบิด tatp (นิยมใช้ในตะวันออกกลาง โดยไอเอสและกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ) และอาวุธหลายประเภท

นาย Charles Michel นายกรัฐมนตรีเบลเยียมได้กล่าวว่า การก่อการร้ายได้ “strike at the heart of Europe and at the heart of Belgium” เขาขอให้ชาวเบลเยียมร่วมกันผดุงรักษาประชาธิปไตยและเอกภาพให้มั่นคงต่อไป ผู้ก่อการร้ายพยายามจะทำลายวิถีชีวิตของชาวเบลเยียม และเพราะเหตุนี้ เขาจึงขอให้ชาวเบลเยียมดำเนินชีวิตเช่นเดิมต่อไป แต่ในขั้นนี้ ได้เพิ่มระดับป้องกันภัยจากการก่อการร้ายจาก 3 เมื่อก่อนเหตุร้ายเข้าวันนี้เป็นระดับ 4 อันเป็นเกณฑ์สูงสุด ส่วนนายเจนส์ สเตลเด็นเบอร์ก เลขาธิการองค์การสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ หรือนาโต้ ก็จะมีมาตรการในการฝึกกองกำลังต่อต้านไอซิสสืบต่อไป

ป้ายวันนี้ กลุ่มรัฐอิสลามประกาศแสดงความรับผิดชอบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ผู้นำประเทศต่าง ๆ ได้แสดงความพร้อมที่จะร่วมกับเบลเยียมในการต่อสู้กับภัยอันตรายของการก่อการร้าย ส่วนประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งกำลังเยือนประเทศคิวบาอยู่ได้แถลงประณามการก่อการร้าย และจะร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับเบลเยียมและยุโรป เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในสหรัฐเพิ่มความเข้มข้นในการรักษาความปลอดภัยตามท่าอากาศยานหลายแห่งทั่วประเทศ

ก่อนหน้าเหตุร้าย นีมา เอลบากีร์ ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ ซีเอ็นเอ็น ซึ่งกำลังทำเรื่องเกี่ยวกับเบลเยียมสำหรับสัปดาห์นี้ ได้พบร้านจำหน่ายหนังสือหลายแห่ง ซึ่งมีหนังสืออันสอนคนให้หัวรุนแรงโดยเธอตั้งหัวเรื่องว่า Jihad 101 ที่มีจำหน่ายอยู่ทั่วไป เพราะจนบัดนี้ยังไม่ผิดกฎหมาย จากการสัมภาษณ์ Imam Sheikh Sulayman van Ael ซึ่งต่อต้านกับการที่ไอเอสได้พยายามหาสมัครพรรคพวกไปร่วมขบวนการ อิหม่ามยอมรับว่าเป็นเรื่องยากมาก เนื่องจากคนจากเบลเยียม ซึ่งมีเชื้อสายจากประเทศแถบตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ได้ไปเข้ากับไอเอส 5-6 พันคน ถือว่ามาก เพราะเบลเยียมมีประชากรอยู่น้อย

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม 2559 ฉบับที่ 6

ในช่วงหลังเหตุการณ์ก่อการร้ายกลางกรุงปารีสเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 (ค.ศ. 2015) ซึ่งทำให้คนเสียชีวิต 130 คน บาดเจ็บอีกหลายร้อย คริสเตียน อามันพอร์ แห่ง CNN ได้สอบถามจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ขณะที่เขาเดินทางไปยังกรุงปารีส ว่า “นี่เป็นปกติวิสัยในรูปแบบใหม่ใช่ไหม? Is this the new normal?” แครร์รี่ตอบคล้าย ๆ กับว่า “No! Simply an aberration” ข้าพเจ้ามีความโน้มเอียงที่จะเห็นด้วยกับคำตอบของแครร์รี่ เพราะเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นเป็นผลของความผิดเพี้ยนทางมโนคติของมนุษย์บางกลุ่ม พฤติกรรมของเขาจึงแสดงถึงความเสื่อมในจิตใจ โดยเห็นผิดเป็นชอบ ที่น่าเวทนายิ่งได้แก่ความหลงใหลว่าการทำให้ถึงแก่ความตายทั้งของตนเองและคนอื่นเป็นการพลีชีพเพื่อพระเจ้า หรืออาจจะหลงผิดคิดไปอีกทางหนึ่งคือได้พิสูจน์ความเป็นวีรบุรุษแล้ว

สองพี่น้องสกุล Kouachi คือ Said และ Cherif ซึ่งได้สังหารหมู่หัวหน้าและกองบรรณาธิการนิตยสาร Charlie Hebdo กลางกรุงปารีส เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 (ค.ศ. 2015) ไปอย่างเลือดเย็นแล้ว ได้หลบหนีไปอีกทิศหนึ่งของกรุงปารีส โดยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการพิเศษจำนวนมากไล่ตามล่าตัว มีทางที่จะเอาชีวิตรอด แต่เขากลับพร้อมที่จะตาย เพื่อจะได้มีคนรำลึกถึงเขาทั้งคู่ว่า เป็น Martyr หรือผู้เลือกที่จะสละชีวิตเพื่อศรัทธา แม้คนเป็นจำนวนมากในโลกจะเห็นว่าเป็นความเชื่อที่ผิดเพี้ยนก็ตาม

ในทำนองเดียวกัน เหตุการณ์รุนแรงและเหยียดที่กรุงบรัสเซลส์เมื่อเช้าวันที่ 22 มีนาคม ค.ศ. นี้ ทั้งที่ท่าอากาศยาน Zaventem และที่สถานีรถไฟใต้ดิน Maelbeek ใกล้สำนักงานใหญ่ของสหภาพยุโรปอันมีสาเหตุมาจากฝ่ายก่อการร้ายร่วม Cell เดียวกัน ย่อมมิใช่สภาวะรูปแบบใหม่ตามธรรมชาติของสังคมทั่วไป หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นความผิดปกตินั่นเอง ซึ่งก็ต้องหาทางปิดเป่าและแก้ไขตามความจำเป็นของสถานการณ์ หากปุถุชนไม่คิดเช่นนั้นและปล่อยให้ความกลัวครอบงำจิตใจ ก็เป็นการยากที่จะป้องกันมิให้เกิดภัยอันตรายต่อตนและชุมชน Laptop ของนาย Khalid Bakraoui ซึ่งถูกโยนทิ้งถึงชยะ ก่อนเดินทางไปฆ่าตัวตายด้วยระเบิดพลีชีพ มีข้อความสั้น ๆ รวากับพินัยกรรมเชิงลาตาย ว่า พวกเขาจำเป็นต้องร่นเวลาก่อการร้ายขึ้นมา เพราะคงจะรู้ตัวว่าเจ้าหน้าที่เข้ามาใกล้พวกเขามากขึ้นทุกทีและเขาไม่ต้องการให้ถูกคุมขัง เช่นนายซาลาห์ อับเดสซาลาม อันหมายความว่า หากไม่รีบปฏิบัติการร้ายโดยเร็ว เจ้าหน้าที่คงจะมาจับตัวเขาไปกักขัง ดูเขาจะคิดว่า การถูกคุมขังเป็นภาวะที่เขาทนมิได้ สำหรับเขา การไปตายด้วยระเบิดเป็นทางออกที่ดีกว่า ถ้ามนุษย์ต่างคิดกันเช่นนี้ ตามมาตรฐานโดยปกติวิสัย ก็ถือว่าไม่ธรรมดา หรือไม่ก็เป็นวิธีคิดที่วิปริตอย่างมาก

วิกฤตการณ์ ณ กรุงบรัสเซลส์ ยังผลเบื่องต้นดังนี้--ตาย 31 คน (จำนวนนี้เพิ่มเป็น 35 คนเมื่อวันจันทร์ ที่ 28 มีนาคม 2559 จากการลื่นซีพของผู้บาดเจ็บสาหัส) บาดเจ็บ 270 คน ในจำนวนนี้ อาการสาหัสประมาณ 40 คน อีกไม่น้อยต้องทรมาณจากไฟลวก หรือ severe burns ซึ่งต้องอาศัยโรงพยาบาลทหารและห้องโถงในโรงแรมแบ่งที่รับคนเจ็บและนายทหารเสนารักษ์ช่วยในการรักษา ภาพวิดีโอที่คนขับแท็กซี่คนหนึ่งถ่ายจากท่าอากาศยานหลังจากถูกระเบิด

แสดงถึงความรุนแรงเกินคาด เขาเข้าไปในท่าอากาศยานเพื่อตามหาลูกชาย และก็โชคดีที่สุดในที่สุด พ่อลูกได้พบกันปรากฏว่าลูกรอดจากเหตุร้ายมาได้ ตามรายงานถึงวันพฤหัสบดี ที่ 24 มีนาคม 2559 ประชาชน 40 สัญชาติตายหรือบาดเจ็บ ทางกาฬรัฐยังไม่อาจยืนยันจำนวนคนชาติที่อาจได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ครั้งนี้ได้ มีผู้รอดชีวิตอย่างเหลือเชื่อ เป็นชาวอเมริกันจากมลรัฐยูทาห์ ซึ่งผ่านเหตุการณ์รุนแรงทั้งในกรุงปารีสและในกรุงบรัสเซลส์ หรือนักธุรกิจเยอรมันที่มาถึงท่าอากาศยาน Zaventem และไม่ถูกผลกระทบโดยตรงจากแรงระเบิด จึงเดินทางต่อไปยังสถานีรถไฟใต้ดินและรอดจากการระเบิดที่นั่นอย่างหวุดหวิด

ข้อที่ควรแก่การพิจารณา ได้แก่การที่เจ้าหน้าที่สืบสวนและสอบสวนใช้เวลาไปไม่ใช่น้อยในการเชื่อมโยงระหว่างเหตุร้ายในกรุงปารีสเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 กับเหตุการณ์การก่อการร้ายในกรุงบรัสเซลส์ครั้งนี้ คงจะด้วยเหตุผลทางการดำเนินคดีมากกว่า แต่ในความเห็นสามัญสำนึกของข้าพเจ้า ความเชื่อมโยงปรากฏอยู่ตั้งแต่ปีที่แล้ว และผู้ที่สนใจในความเป็นไปของบ้านเมืองก็ไม่จำเป็นต้องเริ่มปะติดปะต่อรูปคดีกันตั้งแต่แรก แม้ในกรณีซาดี เอ็บโด คนร้ายตัวนำคนหนึ่ง คือนาย Coulibaly ซึ่งถูกวิสามัญฆาตกรรมใน Super market ที่จำหน่ายเครื่องบริโภคแบบ kosher ของชาวยิวในกรุงปารีส ก็ขับรถไป-มายังเบลเยียมเป็นประจำ เพราะกรุงบรัสเซลส์จะเป็นที่หลบซ่อนของ Cells ต่าง ๆ รวมทั้ง Sleeper cells ด้วย เริ่มมาตั้งแต่เป็นที่วางแผนขั้นที่ 2 หลังจากที่ นายอบาฮูดี รับแผนก่อเหตุครั้งใหญ่ที่กรุงปารีสมาจากกองบัญชาการใหญ่ในซีเรีย ในฐานะที่สำนักข่าวต่าง ๆ เรียกกันว่า เขาเป็น Mastermind บ้าง Ringleader บ้าง (รายการสารคดีของ บีบีซี เกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อการร้ายในกรุงปารีสและที่กรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 27 มีนาคม ศกนี้ ไปไกลถึงกับตั้งให้นายอบาฮูดีเป็น War Minister ของไอเอส) โดยฝ่ายปราบปรามและผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้าย ทั้งชาวฝรั่งเศส เบลเยียม โมร็อกโก อังกฤษ และอเมริกันเชื่อกันว่า อบาฮูดีได้กำกับเหตุการณ์โจมตีที่ Bataclan โดยตลอด ด้วยโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้ทุกก้าวตรงตามแผนและกำหนดเวลาเยี่ยงปฏิบัติการหน่วยรบพิเศษ โดยได้มีการซ้อมรบเสมือนจริงก่อนหน้าด้วย ในขณะที่ Salah Abdeslam ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของอบาฮูดี ล้มเลิกแผนการระเบิดที่ Stade de France และไปขึ้นรถราง ซึ่ง

ปรากฏบันทึกภาพโดยกล้องวงจรปิด ก่อนขึ้นรถราง เขาได้ถอดเสื้อเกราะติดระเบิดพลีชีพทิ้งถึง
ขยะ และนัดให้คนรู้จักนำรถมารับที่ เขต 18 ของกรุงปารีส เขาได้นั่งรถวิ่งวนอยู่ในกรุงปารีส 2
ชั่วโมง ก่อนบ้ายหน้าไปยังกรุงบรัสเซลส์ ที่ด่านตรวจ ตำรวจสั่งให้รถหยุด สอบถามชื่อคนขับ
แล้วปล่อยให้ผ่านด่านไปได้ อับเดสซาลามจึงรอดจากการถูกค้นพบและสามารถเดินทางไปยัง
ย่านที่อยู่อาศัยในถิ่นของคนชั้นกลาง ที่เขต Forest โดยได้มีการแบ่งส่วนห้องพักปิดสนิท ช่วย
ให้เขาหลบตาอยู่ในด้านหลังของอพาร์ทเมนต์ โดยมีคนนำอาหารและน้ำดื่มไปส่งตลอด 4
เดือนที่เขาหลบซ่อนอยู่ อับเดสซาลามมิได้หนีกลับไปยังซีเรียตามข่าวที่เข้าใจกัน อันที่จริงเขา
อยู่ที่เขต Forest ของกรุงบรัสเซลส์ อันเป็นที่ที่ฝ่ายตำรวจได้บุกเข้าไปนี่เอง โดยไม่ทราบว่ามีผู้
อยู่ คนร้ายที่หลบซ่อนอยู่ เข้าใจว่ามีอย่างน้อย 3-4 คน รวมทั้งนายอับเดสซาลาม ซึ่งรีบหนีไป
ทางหน้าต่างกระจกหลังตึกพร้อมกับเพื่อน 1 คน ทิ้งรอยเลือดจากการถูกกระจกบาดปรากฏ
ภาพชัดในวิดีโอที่สถานี CNNนำมาเสนอประกอบข่าว ซึ่งมีกล้องปีซซาเคลื่อนอยู่บนพื้นห้อง ใน
ที่สุด เขาได้ไปยังเขตโมเลนบีก คนหนึ่งที่หลบอยู่ในอพาร์ทเมนต์ที่ Forest ได้กราดยิงตำรวจ
ด้วยปืนกลกึ่งอัตโนมัติแบบคาลาซนิคอฟ ทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย 3 คน เพราะ
ทุกคนสวมเสื้อเกราะหนาบ้องกันตน ตำรวจได้ยิงต่อสู้ ทำให้ฝ่ายคนร้ายตาย 1 คน เข้าใจว่าเป็น
คนเชื้อสายอัลจีเรียในชื่อว่า Mohammad Belkaid นับแต่นั้น ปฏิบัติการไล่ล่าจึงแผ่กระจายไป
หลายจุดด้วยกัน

ที่ โมเลนบีก เจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษได้ปะทะกับกลุ่มที่หลบซ่อนอยู่ในเขต ถึง
จุดหนึ่ง ผู้ต้องสงสัยคนหนึ่งในชุดเสื้อขาวและหมวกขาววิ่งลงมาจากอาคารแถวนั้นข้างร้านขาย
ยาและวิ่งไปตามทางเท้า เจ้าหน้าที่ตามไปและยิงที่ขาเขา จนสามารถนำตัวเขากลับมาและส่ง
ตัวเข้าไปในรถตำรวจ คนนี้ได้แก่นาย Salah Abdeslam ซึ่งเจ้าหน้าที่ทั้งฝรั่งเศสและเบลเยียม
กับสายข่าวอื่น ๆ ใช้เวลา 4 เดือนที่ผ่านมาตามล่าเขาแทบจะพลิกแผ่นดิน อินเทอร์เน็ตได้ขึ้นชื่อ
เขา พร้อมกับผู้ต้องสงสัยอื่น ๆ ซึ่งหลังจากเห็นเพื่อนนักรบถูกจับเป็นไปแล้ว Cell สำคัญจึงต้อง
เร่งเดินทาง จากที่ตั้งชั้นบนของตึกในเขต Schaerbeek ซึ่งนาย Najim Laachraoui นักศึกษา
จบวิศวกรรมศาสตร์จากสถาบันในเบลเยียม ถูก radicalized และไปฝึกการผสมสารเคมี TATP

(สารเคมีซึ่งประกอบด้วย Triacetone และ Triperoxide) เพื่อทำระเบิดที่ซีเรีย และกลับมาทำระเบิดซึ่งใช้ในการก่อการร้ายครั้งใหญ่ในกรุงปารีส โดยได้กลับมาทำระเบิดเพิ่มเติมด้วยวิธีและสารเคมีที่เขาเชี่ยวชาญ Cell กลุ่มนี้ร่นระยะเวลาก่อการร้ายขึ้นมา หลังจากที่ Abdeslam ถูกจับไปทั้งเป็น Najim เป็นคนขวาสุดในภาพที่แจกจ่ายไปตามสายงานข่าวกรอง ซึ่งมีชาย 3 คน ขึ้นรถชนกระเป๋าท่าอากาศยาน Zaventem คนค่อนข้างอ้วนถัดมาได้แก่นาย Khalid Bakraoui และคนซ้ายสุดในชุดสีอ่อนลงและสวมหมวกด้วย Najim ตายเพราะระเบิดพลีชีพที่ท่าอากาศยาน ในขั้นนี้ยังไม่มีคำอธิบายว่า เพราะเหตุใดจึงต้องตาย Khalid ตายในการระเบิดที่สถานีรถไฟใต้ดิน ส่วนคนในชุดเสื้อสีอ่อนยังตามหาตัวไม่พบจนบัดนี้ (วันพฤหัสบดี ที่ 24-วันจันทร์ ที่ 28 มีนาคม 2559)

สัญญาณแรกของการทราบแหล่งของชุดก่อการร้ายนี้ได้แก่ปากคำจากคนขับรถแท็กซี่ที่รับทั้งสามคนจากที่พักใน Schaerbeek ไปส่งที่ท่าอากาศยาน เมื่อเขาจะช่วยยกกระเป๋า ซึ่งเต็มไปด้วยระเบิดหนักมาก คนกลุ่มนี้ได้บอกเขาว่า ไม่ต้อง สำหรับกระเป๋า 1 ใบ ซึ่งหนักมากที่คนใส่เสื้อสีอ่อนขึ้นไปบนรถชนกระเป๋าท่าอากาศยาน และทิ้งไว้ที่ทางเข้า แล้วเขาหายไปโดยไม่มีใครสังเกตเห็น เจ้าหน้าที่ได้นำไป “ระเบิดในสภาพที่ควบคุมบริเวณแวดล้อม” นับเป็นระเบิดที่แรงมาก ด้วยข้อมูลจากคนขับรถแท็กซี่ เจ้าหน้าที่จึงไปตรวจสอบสถานที่ ณ ห้องชั้นบนของอาคารที่เขต Schaerbeek และได้พบ ตะปูสำหรับระเบิด (nail bomb) ปืนคาลาซนิคอฟ สารเคมี TATP หนัก 15 กิโลกรัม และธงไอซิล 1 ผืน ตามที่ข้าพเจ้าได้รายงานมาก่อนแล้ว และด้วยข้อมูลจาก Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms, Explosives ของกระทรวงยุติธรรมสหรัฐฯ สารเคมี TATP นี้ใช้กันมากโดยกลุ่มก่อการร้ายในตะวันออกกลาง อันละเอียดอ่อนและไหวตัวไวมาก ต้องระวังอย่างยิ่งในการนำมาประกอบเป็นระเบิด เพราะอาจเกิดระเบิดขึ้นมาในระหว่างผสมได้ แม้ว่าที่จะหาสารบางส่วนอาจจะเป็นจากใน “ครัว” เช่นไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ ฯลฯ นี้เอง

ตามรายงานในวันที่ 24 มีนาคม ฝ่ายสอบสวนมีข้อสงสัยว่า Khalid Bakraoui ซึ่งเป็นผู้จุดระเบิดพลีชีพและวางระเบิดที่สถานีรถไฟใต้ดิน Maelbeek คงจะมีได้ก่อการร้ายคนเดียว แต่

คงจะมีผู้ช่วย เจ้าหน้าที่ซึ่งตรวจตราสถานที่อย่างละเอียด เพราะในขั้นนี้ ยังไม่ปรากฏร่องรอยของคนที่อาจมีส่วนในการระเบิด ถ้ามีผู้ช่วย เขาอาจจะตายไปในระเบิดก็ได้ เนื่องจากมีศพหลายรายด้วยกันซึ่งยังไม่สามารถระบุชื่อได้ อันเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ชันสูตร ต้องตรวจสอบต่อไป

ในวันเดียวกัน มีรายงานว่าด้วยเหตุใดก็ตาม นายอับเดสซาลาม เปลี่ยนใจจากการผู้คดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปฝรั่งเศสเมื่อคดีไปถึงศาลในวันนี้ (24 มีนาคม) โดยได้ขอไปผู้คดีในฝรั่งเศสในโอกาสแรก ซึ่งทราบว่า กว่าจะเดินเรื่องได้ ก็ต้องใช้เวลา 15 วัน แต่มีข่าวแพร่ออกมาในวงกว้างว่า นายอับเดสซาลามพยายามให้ปากคำว่า เขาไม่มีบทบาทในขบวนการทำไคนัก (Minor role) แนวทางเช่นนี้ดูจะเป็นคำอ้างของเขา เช่นในการก่อเหตุร้ายที่กรุงปารีสเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 อับเดสซาลาม กล่าวว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญกว่าเขา ได้แก่ Brahim Abdeslam พี่ชายของเขา ซึ่งเสียชีวิตในปฏิบัติการครั้งนั้น แม้แต่ในชุมชนที่โมเลนบีก ชื่อของอับเดสซาลามก็ไม่เด่นเท่าไคนัก ตามคำบอกเล่าของเพื่อนใกล้ชิดกับพี่น้องทั้งสอง ซึ่งได้กล่าวแก่ Nino Dos Santos ผู้สื่อข่าวของ CNN พี่น้องสกุลอับเดสซาลาม เคยใช้ชีวิตอย่างสนุกสนาน ทั้งดื่มสุราและสูบบุหรี่ ชอบฟังเพลงแร็ป โดยไปในที่คลับ บางครั้งได้เสพกัญชาด้วย และชอบดูฟุตบอล โดยนิยมทีมเรอัล มาดริดและนักฟุตบอลลือชื่อคืออรินาลโด ในทัศนะของเพื่อนผู้เปิดเผยความเป็นมา ทั้งสองพี่น้องอาจจะเปลี่ยนนิสัยใจคอไปเมื่อไม่นานนี้เอง โดยหยุดการดื่มและการใช้ชีวิตสนุกสนานเฮฮา อาจจะดูเข้าหาศาสนามากขึ้น (ไม่มีข้อมูลว่า คำสอนทางศาสนาดังกล่าวอาจจะเป็นความผิดเพี้ยนอันทำให้ผู้อ่านใช้ศาสนาในทางที่ถูกบิดเบือน เพราะผู้สื่อข่าวของ CNN อีกคนหนึ่งได้พบหนังสือทำนอง Jihad 101 ตามร้านหนังสือในเบลเยียม โดยจำหน่ายได้เพราะกฎหมายมิได้ห้าม และเป็นหนังสือที่ชักนำให้ผู้อ่านทั่วไปกลายเป็นคนหัวรุนแรงได้) แต่ไม่ทราบว่าทั้งคู่ได้เสพยาอย่างอื่นหรือเปล่า (ที่ข้าพเจ้าทราบ ไอเอสใช้ยาเสพติด Captagon ซึ่งอยู่ในสกุลเดียวกับยาบ้า คือเป็นส่วนผสมของสารตั้งต้น ให้พลพรรคเสพเพื่อเป็นการปลุกใจ เพราะเป็นสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท) เพื่อนของอับเดสซาลามคิดว่า ความเปลี่ยนแปลงในสองพี่น้องคงค่อย ๆ ซึมซาบทีละน้อย เนื่องจากเขามีได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปใน

เวลานั้น ความเปลี่ยนแปลงจากคนหนุ่มรักสนุก ไปเป็นผู้ก่อการร้ายสากล ทำให้เพื่อนตั้งแต่
วัยเด็กของทั้งคู่คิดไม่ถึง

ปัญหาความร่วมมือระหว่างหน่วยข่าวกรองของประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเป็นข่าวที่
ถกเถียงกันมาก ตัวอย่างที่เห็นชัดได้แก่การขาดตอน (Disconnect) ของการแจ้งเตือนและการ
ใช้กฎหมายในการป้องกันมิให้เกิดเหตุร้ายขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ในยุโรปเป็นปัญหาต่อเนื่องมาหลายปี
แล้ว ความต่างของกฎหมายที่เกี่ยวข้องสร้างปัญหามาตลอด กรณีที่ถูกยกมาเป็นตัวอย่างได้แก่
การที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษของเบลเยียมบุกเข้าสถานที่หลายสิบแห่งทั้งในและนอกกรุง
บรัสเซลส์ และจับกุมผู้ต้องสงสัยมากกว่า 10 คน หลายคนถูกตั้งข้อหาว่า “Murder และ
Terrorism” อันเป็นข้อหาอุกฉกรรจ์ ทั้งนี้ คนหนึ่งในนามแฝงว่า Faical-C ถูกจับไปด้วย จะ
ด้วยเหตุผลใดก็ตาม Faical-C ถูกปล่อยตัวโดยไม่ต้องถูกดำเนินคดีแต่อย่างใดเพียงสองวัน
ต่อมา ผู้ที่ติดตามเรื่องรู้สึกผิดหวัง ด้วยเชื่อว่า ผู้ใช้กฎหมายของเบลเยียมคงจะเอาจริงเสียที่ พล
เรือเอก James Stavridis อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสัมพันธมิตรนาโต้ ปัจจุบันเป็น
คณบดีของวิทยาลัยกฎหมายและการทูตเฟล็ดเซอ์ ซึ่งสำเร็จปริญญาเอกรุ่นหลังข้าพเจ้าหลาย
ปีจากสำนักเดียวกัน ยอมรับในการให้สัมภาษณ์แก่ CNN เมื่อวันที่ 28 มีนาคมว่า แนวทาง
ปฏิบัติตามกระบวนการของกฎหมายในประเทศต่าง ๆ ในยุโรปเป็นปัญหาเรื้อรัง ถือเป็น
อุปสรรคสำคัญในการสร้างความเป็นเอกภาพของสหภาพยุโรป และการสานต่อการดำเนิน
กระบวนการทางกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิก ฝ่ายกฎหมายของเบลเยียมในระยะนี้กลับให้
ความสำคัญมากขึ้นกว่าเดิมในประเด็นที่ถือว่า ผู้ต้องสงสัยทุกคน Innocent until proven
guilty ในส่วนที่เกี่ยวกับเหตุระเบิดที่กรุงบรัสเซลส์ ประธานาธิบดีเออโดวัน แห่งตุรกีได้แถลง
เชิงตำหนิความไร้ประสิทธิภาพของผู้รักษากฎหมายของเบลเยียม โดยกล่าวถึงกรณีนาย
Ibrahim Bakraoui ซึ่งเมื่อเดือนกรกฎาคม 2558 ตุรกีได้จับกุมตัวที่ชายแดนก่อนข้ามเข้าสู่
ซีเรีย เพราะมีท่าทางส่อพิรุณ และได้แจ้งให้ทั้งเบลเยียมและเนเธอร์แลนด์ทราบ แต่ไม่ปรากฏว่า
มีการดำเนินการประการใด จน Ibrahim ได้มาระเบิดพลีชีพที่ท่าอากาศยาน Zaventem กรุง
บรัสเซลส์เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 ฝ่ายเบลเยียมชี้แจงว่า Ibrahim มิได้มีประวัติเกี่ยวกับ

การก่อการร้ายในสารบบของเบลเยียม คงมีประวัติอาชญากรรมและต้องโทษคุมขังครบถ้วนมาแล้ว จึงมิได้คุมขังใหม่อีกในชั้นนั้น พี่หรือน้องของนาย Najim Laachraoui แจ้งแก่ผู้สื่อข่าว CNN เมื่อเข้าไปทำข่าวในเขต โมเลนาบีค ว่า เมื่อ Najim เดินทางไปซีเรียเพื่อรับการฝึกอบรมด้านการรบเมื่อ 3 ปีมาแล้ว เขาได้แจ้งเตือนตำรวจให้เฝ้าระวัง แต่ตำรวจเบลเยียมมิได้ให้ความสนใจแม้แต่น้อย จนในที่สุด Najim ได้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำระเบิดของกลุ่มรัฐอิสลามคนหนึ่งโดยเป็นผู้ประกอบระเบิดในเหตุการณ์ร้ายที่กรุงปารีส เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 และมาตายที่ท่าอากาศยาน Zaventem ในกรุงบรัสเซลส์จากระเบิดที่ตัวเองประกอบขึ้น

ตามสภาพที่เป็นจริง เบลเยียมยังขาดเอกภาพเช่นเคย ภาษาที่ใช้ก็มีทั้งฝรั่งเศสและเฟลมมิช (คล้ายภาษาดัตช์) หากพวกที่พูดฝรั่งเศสทราบข่าวมา บางทีก็ไม่แชร์กับคนชาติเดียวกัน แต่ใช้ภาษาต่าง อันเป็นเอกลักษณ์ที่ปัจจุบันนี้อันตรายกับเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติมาก เพราะขบวนการก่อการร้าย เช่นไอเอส เห็นว่าเบลเยียมเป็นเป้าหมายไปแล้ว คนสัญชาติเบลเยียมแต่มีเชื้อชาติเป็นตะวันออกกลางหรือแอฟริกาเหนือ โดยส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายโมร็อกโกยอมเปลี่ยนเป็นพวกหัวรุนแรง (Radicalised) และไปเข้ากับไอเอสนับพันและบัดนี้ได้กลับมาจัดตั้ง Cells ต่าง ๆ พร้อมแผนการร้าย เช่นที่ก่อขึ้นที่กรุงปารีส กรุงบรัสเซลส์ และประเทศอื่นในยุโรป ซึ่งหย่อนสมรรถภาพในการป้องกันตนเอง จริงอยู่พวกที่ไปรับการฝึกอบรมจากไอเอส และแปรพักตร์ก็มีมากขึ้นในระยะหลัง ๆ มา นี้ หากทางบ้านเมืองยังขาดความเอื้ออาทร และไม่หาทางสร้างโอกาสและการงานให้แก่พวกเขา คนที่อยู่ในกรุงบรัสเซลส์มักกล่าวอยู่เสมอว่าเมืองหลวงแห่งนี้มี คนเบลเยียมอยู่เพียงครึ่งเดียว อีกครึ่งหนึ่งเกิดในต่างประเทศหรือเป็นคนต่างด้าว การตั้งรัฐบาลผสมแต่ละครั้งมักจะต้องใช้เวลามาก (บางครั้งกว่า 1 ปี) โดยส่วนเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในยุโรป เบลเยียมเป็นประเทศเล็กแห่งหนึ่งในยุโรป ประชากรก็เพียง 11 ล้านคน แต่เป็นศูนย์กลางขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ หรือ สัมพันธมิตรนาโต้และสหภาพยุโรป ภาพการเตรียมพร้อมรับภัยจากการก่อการร้ายในกรุงบรัสเซลส์ไม่ผู้จะให้เห็นกันบ่อยนัก เมื่อมีการประกาศยกระดับการระวังภัยจากการก่อการร้ายขึ้นเป็นอันดับ 4 อันเป็นระดับสูงสุด เมื่อหลังจากเกิดการก่อการร้ายในกรุงปารีส หลายคนก็เห็นเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่คุ้นตา เพราะกอง

กำลังตรวจการณ์และรักษาการณ์ในที่ต่าง ๆ มากกว่าปกติ โดยมีการปิดโรงเรียนและหยุดรถประจำทางและรถไฟใต้ดินหลายวัน คราวนี้ ก็มีประกาศการระงับภัยในระดับ 4 อีกเป็นครั้งที่สอง ครั้งแรกเมื่อเกิดการก่อการร้ายครั้งใหญ่ในกรุงปารีส และมีข่าวกรองว่าตัวการหลายคนมาหลบซ่อนอยู่ในกรุงบรัสเซลส์ ซึ่งก็เป็นความจริง แต่ไม่กี่วันต่อมา รัฐบาลก็ลดระดับเหลือ 3 โดยมีได้ให้ความมั่นใจแก่ประชาชนว่า สถานการณ์พอวางใจได้เพียงใด

ตั้งแต่แรกของการก่อการร้ายในกรุงบรัสเซลส์ครั้งล่าสุด สหรัฐได้ประกาศแสดงความพร้อมที่จะร่วมมือกับเบลเยียมและพันธมิตรทั้งหลาย เพราะทราบกันมานานแล้วว่า ยุโรปเป็นเป้าหมายต่อไป การข่าวของสหรัฐเตือนภัยว่า ยุโรปต้องเตรียมรับมือกับภัยของการก่อการร้าย เนื่องจากภัยคุกคามในระยะใกล้ (In the near term) กำลังจะมีมา เบลเยียมหวังพึ่งสหรัฐอย่างเห็นได้ชัดกว่าครั้งใดที่ผ่านมา ตามคำชี้แจงของจอห์น แครรี่ย์ คนอเมริกันเสียชีวิตจากเหตุการณ์ร้ายที่กรุงบรัสเซลส์คราวนี้ 4 คน บาดเจ็บ กว่า 10 คน ทางกรเบลเยียมได้ยินยอมให้สหรัฐนำบันทึกโทรศัพท์ Hard Drive และข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ไปวิเคราะห์เพราะเบลเยียมไม่ผู้จะมีความสามารถในด้านนี้เพียงพอ แม้การค้นหาฐานข้อมูลต่าง ๆ และตัวจริงของคนใส่เสื้อสีอ่อนและสวมหมวกก็ได้ขอให้สหรัฐช่วยสืบหาอีกทางหนึ่ง

นาย Jean-Claude Juncker ประธานคณะกรรมการยุโรปได้กล่าวเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ครั้งนี้ว่า นอกจากสหภาพต่าง ๆ ที่ได้จัดตั้งแล้ว บางที่อาจจำเป็นที่จะต้องจัดตั้ง A Security Union ก็ได้ ประธานกรรมการสหภาพมิได้กล่าวว่า บุคลากรของสหภาพฯ ซึ่งเดินทางไปทำงานโดยรถไฟใต้ดินที่ต้องใช้สถานี Maelbeek อันถูกระเบิด ต้องถูกระทบกระเทือนบ้างหรือไม่ อย่างไรก็ดี สหภาพได้จัดให้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในวันที่ 24 มีนาคม 2 วันถัดจากที่เกิดเหตุร้าย เพื่อหาทางกระชับความร่วมมือภายในสหภาพรวมทั้งการประสานงานด้านการข่าวด้วย

ในช่วงแรกที่มีการวิจารณ์การทำงานด้านต่อต้านการก่อการร้ายของเบลเยียมว่าบกพร่องอย่างมาก นาย Jan Jambon รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนาย Koen

Geens รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่ง แต่นายซารลส์ มิเชล นายกรัฐมนตรีได้ขอร้องให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพราะปัจจุบันนี้ ความต่อเนื่องของการปฏิบัติงานเป็นเรื่องสำคัญมาก นาย Jambon จึงยินยอมตามคำขอร้องของหัวหน้ารัฐบาล และได้แถลงว่า รัฐบาลเบลเยียมได้ทุ่มงบประมาณเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายไปแล้ว \$670 ล้าน และได้ดำเนินการต่อต้านภัยร้ายอย่างเต็มที่

เมื่อเกิดเหตุร้ายในกรุงบรัสเซลส์ ทางปากีสถาน กลุ่มตะลิบันสาขาปากีสถานได้ถือโอกาสของการฉลองเทศกาลอีสเตอร์ในวันอาทิตย์โจมตีด้วยการใช้ระเบิดพลีชีพ ทำให้ผู้คนที่นครลาสเวกัสเสียชีวิตไป 74 คน เป็นเด็กประมาณ 17 คน ทั้งมุสลิมและคริสเตียน บาดเจ็บอีกนับร้อย คู่สมรสชาวมุสลิมเสียชีวิตในพิธิสต ๆ ฝ่ายหญิงอายุเพียง 21

นายนาวาซ ซารีฟ นายกรัฐมนตรีปากีสถานได้ยกเลิกการไปร่วมประชุมเกี่ยวกับความมั่นคงด้านนิวเคลียร์ที่กรุงวอชิงตัน และไปบัญชาการการปราบปรามฝ่ายที่ก่อเหตุร้ายที่นครลาสเวกัส กองกำลังของปากีสถานได้เคลื่อนที่เข้าควบคุมสถานการณ์ และกระจายกำลังกันปราบปรามผู้กระทำผิด ซึ่งมีอุดมการณ์เกี่ยวข้องกับพวกที่บุกเข้าก่อเหตุสุดสลดใจที่วิทยาลัยในเขตซาวาร์เมื่อปีที่แล้ว ด้วยการสังหารนักศึกษาและอาจารย์ในหอประชุมและห้องเรียนไปประมาณ 147 คน บาดเจ็บอีกจำนวนมากเช่นกัน

ในเหตุการณ์ที่กรุงบรัสเซลส์ หน่วยปฏิบัติการพิเศษได้ออกล่าจับผู้ต้องสงสัยในหลายจุดด้วยกัน และจับผู้ต้องสงสัยได้ประมาณสิบคนเศษ ปากีสถานได้ดำเนินการเช่นเดียวกัน ในคืนเดียวสามารถจับผู้ต้องสงสัยได้ 5,000 คน จำนวนไม่น้อยได้รับการปล่อยตัว แต่การล่าจับก็ยังมีต่อมาในขณะที่ทำรายงานนี้

สิ่งที่น่าห่วงกังวลเกี่ยวแก่ปากีสถาน ได้แก่การที่ประเทศนี้ยังเดินหน้าผลิตอาวุธนิวเคลียร์ต่อมา โดยคาดว่าจะมีถึง 250 ลูกในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ทั้งนี้มิได้หมายถึงการใช้อาวุธโดยรัฐบาล แต่การที่ปากีสถานมีหัวรบนิวเคลียร์แบบยุทธวิธี (Tactical Nuclear Weapons)

เป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยนี้ สุ่มเสี่ยงต่อการที่อาวุธประเภทนี้จะตกไปอยู่ในการครอบครองของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากหลายทั้งในปากีสถานเองและในประเทศใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอัฟกานิสถาน ที่มีทั้งกลุ่มตาลิบัน กลุ่มอัลไคด้า กลุ่มรัฐอิสลาม ฯลฯ ภัยร้ายแรงจึงอาจเกิดขึ้นทั่วไป จึงหวังว่า การประชุมด้านความมั่นคงทางนิวเคลียร์ที่กำลังมีขึ้นที่กรุงวอชิงตันขณะนี้ จะหาหนทางป้องกันภัยร้ายแรงดังกล่าวนี้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้จึงน่าเสียดายที่นายกรัฐมนตรีปากีสถานจำต้องงดการไปร่วมการประชุม เพราะเหตุการณ์การก่อการร้ายในประเทศ

โดยที่รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมีนาคม ฉบับนี้ ละเอียดและยาวมากกว่าปกติ เนื่องจากต้องการให้เห็นภาพทุกแง่มุม รายงานต่อจากนี้จึงจะทำแบบย่อ แต่จะให้ข้อมูลอันครอบคลุมพอ ดังนี้ ซึ่งบางเรื่องอาจขยายความละเอียดในฉบับต่อ ๆ ไปได้

ภาพรวมของการต่อต้านและบั่นทอนอำนาจของกลุ่มรัฐอิสลาม .-

1. นัยยะของการถอนทหารรัสเซียส่วนใหญ่ออกจากซีเรียเริ่มปรากฏชัดขึ้น

เนื่องจากรัสเซียได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของกองกำลังฝ่ายตน (ก) ให้ช่วยกองทัพฐานะของบาชาร์ อัล อัสซาดในทางการเมือง โดยใช้เจ้าหน้าที่รัสเซียไปหว่านล้อมให้ชาวซีเรียที่คงอยู่ในประเทศสนับสนุนบาชาร์ อัล อัสซาดในฐานะผู้นำให้มากขึ้น ในช่วงที่กำลังมีความพยายามเจรจาสันติภาพที่นครเจนีวาและจัดตั้งรัฐบาลเปลี่ยนผ่านตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง ที่ 2254 ซึ่งเมื่อเดือนธันวาคมที่ผ่านมา นายเซอร์เก ลาฟรอฟ คาดว่าจะใช้เวลาในการจัดตั้งระบบเปลี่ยนผ่าน 6 เดือน พื้นที่ของปฏิบัติการจิตวิทยาตามแนวทางนี้ ยังจำกัดอยู่ในจังหวัดฮอม และฮามาและตามเส้นทางไปสู่กรุงดามัสกัส และคงจะขยายไปยังเขตที่ทหารฝ่ายรัฐบาลสามารถรุกบชิงดินแดนกลับมาได้ (ข) ให้กำลังทางอากาศที่ยังคงปฏิบัติการอยู่ในซีเรียโจมตีทิ้งระเบิดเพื่อสนับสนุนการรุกบภาคพื้นดินของกองทัพรัสเซีย เช่นที่เคยทำมาก่อนหน้านั้น ความสำเร็จที่เพิ่งได้รับ คือการเข้ายึดครองโบราณสถานที่ถูกไอเอสทำลายไปส่วนใหญ่ ณ เมือง

Palmyra ที่ถูกไอเอสตีได้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2558 ขณะนี้ ทหารภาคพื้นดินจากรัสเซียกำลังช่วยกู้กับระเบิด หรือ LED – Improvised Explosive Device ในเมืองพัลมีร์อยู่ (ค) รัสเซียได้ให้ความช่วยเหลือด้านยุทธโศปกรณ์ เช่นยานเกราะและรถถังแกซีเรีย ซึ่งได้ให้มานานแล้ว แต่รุ่นนี้ ได้ลำเลียงมายังซีเรียเมื่อไม่กี่เดือนนี้ (ง) การโจมตีโดยเครื่องบินรบของรัสเซียยังมีได้เปลี่ยนพฤติกรรมเสียทีเดียว เพราะเมื่อปลายสัปดาห์ที่แล้ว ได้โจมตีที่ตั้งของ Free Syrian Army (FSA) จนถูกประท้วง เพราะเป็นฝ่ายหนึ่งี่ร่วมในการเจรจาทางการเมือง และรัสเซียเองได้ยอมรับนับถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการเมือง

กล่าวโดยสรุป ยุทธวิธีของกำลังรบทางอากาศรัสเซียมิได้เปลี่ยนไปอย่างมีนัยยะสำคัญ หลังจากที่ได้สร้างข่าวศึกโครมในการตัดสินใจถอนกำลัง “ส่วนใหญ่” ออกจากซีเรียด้วยเหตุผลว่า “ได้ปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว” ผู้สังเกตการณ์หลายคนเห็นพ้องกันว่า เหตุปัจจัยที่นำไปสู่การถอนทหารบางส่วนได้แก่ปัญหาทางการเงิน แต่ถึงกระนั้น รัสเซียภายใต้ปูตินก็ยังมีผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ที่จะต้องสงวนรักษาไว้ในซีเรียต่อไปอีกโดยไม่มีกำหนด

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับไอซิล นั้น โอกาสที่สหรัฐฯและพันธมิตรต่อต้านไอซิลจะได้แต้มต่อเริ่มดีขึ้นเป็นลำดับ ตามคำกล่าวของนายแอสตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และพลเอกโจเซฟ ดันฟอร์ด ประธานคณะเสนาธิการร่วม The momentum is now in our favor ซึ่งก็เป็นความจริง สหรัฐและพันธมิตรทั้งจากประเทศตะวันตกและตะวันออกกลางได้ประสานการปฏิบัติการทางทหาร ทั้งทหารอากาศและหน่วยรบพิเศษ ร่วมกับกองกำลังอิรัก เคิร์ด เป็ชเมอร์กา ยาซิดิส และชนเผ่าที่มาสวามิภักดิ์ ได้รุกคืบหน้าด้วยการผลักดันไอซิลไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง ไอซิลเองต้องตกเป็นฝ่ายรับ จะก่อกวนอิรักได้ก็ด้วยการใช้ระเบิดพลีชีพ เช่นที่เกิดขึ้นที่สนามแข่งฟุตบอลทางใต้ของกรุงแบกแดดเมื่อวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา

การรุกคืบหน้าของกองกำลังอิรัก ด้วยการสนับสนุนจากการโจมตีทางอากาศของสหรัฐฯกับพันธมิตรและด้วยการแนะนำทางยุทธวิธีของหน่วยรบพิเศษได้ผลเป็นอย่างดี กองกำลังอิรัก

สามารถเข้ายึดตำบลต่าง ๆ ไกลันครโมซูลเข้าไปทุกที่ แต่ตั้งที่นำเสนอมามาก่อนแล้ว โมซูลเป็นเมืองใหญ่ที่สองของอิรักและตกอยู่ใต้การยึดครองของไอซิลมาเกือบ 2 ปี กับยังมีชาวอิรักพำนักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การรุกรบเข้าไปชิงเมืองกลับมาจำเป็นต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและใช้เวลา ที่สามารถคืบหน้าไปเกือบถึงตัวเมืองได้เช่นนี้ ถือเป็นความสำเร็จด้วยดี

ส่วนการสังหาร “Cabinet” ชั้นนำของไอซิลก็ยังประสบผลสำเร็จตลอดมา รายละเอียดทำได้แก่ผู้นำอันดับ 2 ของไอซิล ซึ่งถือว่าเป็น ระดับอาวุโสของขบวนการก่อการร้าย “อัลโคด้า” ก่อนที่จะย้ายมาเป็น “รัฐมนตรีคลัง” ของไอซิลในปี ค.ศ.2012 มีชื่อหลายแบบด้วยกัน เช่น ABD AR-RAHMAN หรือ Mustafa al-Qaduli เป็นต้น ตามคำชี้แจงของคาร์เตอร์ เขาถูกสังหารที่เมืองซีดาดี้ในเขตซีเรีย ซึ่งอยู่ระหว่างทางจาก Raqqa ในซีเรีย ไป Mosul ในอิรัก ปฏิบัติการดังกล่าวดำเนินการมาอย่างเป็นระบบ กล่าวคือมีการโจมตีทั้งระเบิดคลังเงินตราและเงินสดแห่งใหญ่ของไอซิล 2 ครั้งด้วยกัน หลังจากที่คนก่อนถูกสังหาร รวมทั้งคนจ่ายเงินชื่อ Abu Sara ที่เมือง Makmour ซึ่งตั้งอยู่เกือบถึงนครโมซูล จึงหาข่าวจนได้ที่หลบซ่อนของ al-Qaduli

3. สถานการณ์ในเยเมนยังสับสนเช่นที่เป็นมา โดยเมื่อวันจันทร์ ที่ 28 มีนาคม 2559 ผู้แทนซาอุดีกับกบฏฮูตีได้ตกลงแลกเปลี่ยนนักโทษซาอุดี 9 คนกับกบฏฮูตีอีกหลายสิบ และจะมีการเจรจาสงบศึกในคืนวันนั้น

แต่โดยที่มีได้มีสัญญาณเตือนแต่อย่างใด เครื่องบินรบของสหรัฐได้บุกเข้าโจมตีทั้งระเบิดค่ายฝึกกำลังรบของกลุ่ม AQAP – Al Qaeda in the Arabian Peninsula ในวันที่ 23 มีนาคม ค่ายนี้ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของเยเมน ทั้งนี้เพื่อสกัดการแผ่พื้นที่ของกลุ่มนี้ กระทรวงกลาโหมสหรัฐประมาณว่า พลพรรคของกลุ่มก่อการร้ายเสียชีวิตเป็นจำนวนหลายสิบ แต่สำนักข่าวต่างประเทศคาดว่า มีผู้เสียชีวิตประมาณ 50 คน

AQAP เป็นคนละพวกกับไอซิล เมื่อเกิดเหตุร้ายที่นิตยสาร Charlie Hebdo ในกรุงปารีส เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2558 (ค.ศ. 2015) กลุ่มอัลโคด้าในคาบสมุทรอะเรเบีย หรือ AQAP เป็น

กลุ่มแรกที่อ้างความรับผิดชอบ ในขณะที่นายคูลีบาตีที่ต่อมากฎวิสามัญฆาตกรรมที่ Super Market แบบ Kosher ของชาวยิวในกรุงปารีสและเป็นผู้ประกาศผ่านวีดิทัศน์ ซึ่งถ่ายทำไว้ก่อน โดยส่งสัญญาณให้ Activate บรรดา Sleeper cells ทั่วยุโรป หลังจากที่ได้ไปแสดงความภักดี ต่อ อัล-บั๊กดาดี หัวหน้าใหญ่ของกลุ่มรัฐอิสลาม อีกไม่นานหลังจากนั้น ไอซิลก็ได้ก่อเหตุระเบิด สุขเหล่าของชาวเซี่ยสองสามครั้งในเยเมน และได้ค่อย ๆ ไปยึดพื้นที่ในเยเมน แต่จนบัดนี้ ไม่มีข่าวว่า ไอซิลสามารถร่วมมือกับ AQAP ได้ ในขณะที่สหรัฐได้ส่งโดรนไปสังหารระดับผู้นำของ AQAP มาหลายครั้ง เช่นครู ออ อลากี้ ผู้นำอิสลามหัวรุนแรงชาวอเมริกันที่ดึงชาวอเมริกันไปร่วมอุดมการณ์ได้หลายคน แม้จะถูกฆ่าด้วยโดรนไปแล้วก็ตาม ผู้นำกลุ่มอีกสองคนที่ถูกสหรัฐสังหารได้แก่ Nasser Wuhayshi เมื่อเดือนมิถุนายน 2558 และ Jalal Baleedi เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ปีนี้

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนเมษายน 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวทั้งเดือนเมษายน 2559 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

สถานีข่าวโทรทัศน์ CNN และ BBC และสำนักข่าวอื่น ๆ ทั่วโลก รายงานข่าวด่วนมาก จากข่าวของอัยการสหพันธ์เบลเยียม เมื่อเวลา 24.10 น. ตามเวลาในประเทศไทยของวันศุกร์ ที่ 8 เมษายน 2559 ว่าเจ้าหน้าที่เบลเยียมได้จับกุม.-

(1) นาย Mohamed ABRINI ซึ่งเข้าใจกันว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุร้ายครั้งใหญ่ที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ด้วยเป็นผู้ขับรถจากกรุงบรัสเซลส์ไปส่งนาย Salah ABDESLAM เพื่อนตั้งแต่วัยเด็กและอยู่ถิ่นเดียวกันที่ Molenbeek ไปส่งที่กรุงปารีสเพียง 2 วันก่อนหน้า (มีหลักฐานภาพถ่ายจากกล้องวงจรปิดที่สถานีเติมน้ำมันระหว่างทาง) เพื่อเตรียมการตามแผนที่จะร่วมกับสมาชิกร่วมทีมเดียวกันในการก่อการร้ายครั้งใหญ่ยิ่งที่กรุงปารีสในคืนวันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน แล้วหายตัวไป และเข้าใจกันว่า Abrini คือชายคนที่สามในภาพถ่ายจากกล้องวงจรปิดที่ใส่เสื้อแจ็คเก็ตสีอ่อนสวมหมวก แต่ไม่สามารถจุดระเบิดในกระเป๋าหนักได้ (ซึ่งเจ้าหน้าที่

เบลเยี่ยมได้นำไประเบิดในที่ซึ่งไม่เป็นอันตรายแก่ผู้อื่นดังปรากฏในรายงานเดือนมีนาคม 2559 หน้า 54) ต่อมาเมื่อวันที่ 7 เมษายน ทางกรเบลเยี่ยม ได้แจกจ่ายภาพวิดีโอคลิปจากกล้องวงจรปิดแสดงความเคลื่อนไหวของชายผู้หนึ่งในวงกว้าง รวมทั้งสำนักข่าวในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งข้าพเจ้าเองได้เห็นตลอดสองวันที่ผ่านมาว่า หลังจากที่เขากอกจากท่าอากาศยานไปยังข้างถนน เขาได้ถอดเสื้อแจ็คเก็ตและถอดหมวก (ซึ่งเขายกต่อมากว่าได้ขายไป) เปลี่ยนเสื้อเป็นคล้ายเสื้อเชิร์ตโดยมีแผ่นกันเปื้อนที่คอทั้งสองข้าง ตอนหลังเป็นเสื้อเชิร์ตเปล่า ๆ ไม่มีแผ่นกันเปื้อนที่คอคอ เขาเดินไปอย่างค่อนข้างเร็ว แม้กระทั่งไปไปยัง Schaerbeek ซึ่งเป็นแหล่งเตรียมการก่อนไประเบิดท่าอากาศยาน ต่อมาในวันที่ 8 เมษายน วันนี้ อัยการเบลเยี่ยมได้ยืนยันว่า จับกุมนาย Abrini ได้ และได้กล่าวว่าเขาเกี่ยวข้องกับเหตุร้ายที่กรุงปารีสด้วย นอกเหนือจากการก่อการร้ายในกรุงบรัสเซลส์ ส่วนประเด็นว่า นี่เป็นชายคนที่สามในแจ็คเก็ตสีอ่อนและสวมหมวก (Man in the white jacket (CNN) และ Man in hat (BBC)) ที่เห็นรถชนกระเปาะระเบิดเข้าไปในสนามบิน นั้น อัยการเบลเยี่ยมมีกำหนดแถลงข่าวในเวลาประมาณ 02.35 น. ของคืนวันที่ 8 ต่อ 9 เมษายน ตามเวลาในไทย แต่เมื่อถึงเวลานั้น อัยการสหพันธ์ (Federal Prosecutor) ก็แถลงเพียงการจับกุมนาย Abrini กับผู้ต้องสงสัยอีก 2 คน แต่ขอคัดการยืนยันว่า เขาเป็นชายสวมหมวกในภาพวงจรปิดที่ท่าอากาศยานไปเป็นวันรุ่งขึ้น

(2) นาย Osama Krayam สัญชาติสวีเดน เชื้อสายปาเลสไตน์ เกิดที่เมือง Malmo ในสวีเดน เมื่อปี ค.ศ. 1992 เมื่อเติบโตขึ้นมากกลายเป็นคนหัวรุนแรง (radicalized) และได้เดินทางไปยังซีเรีย โดยได้เข้าร่วมรบกับกลุ่มรัฐอิสลาม จนปี ค.ศ. 2015 ได้ไปยุโรป โดยเดินทางปนไปกับผู้ลี้ภัยจากซีเรีย ด้วยหนังสือเดินทางปลอมของซีเรีย ในชื่อว่า Naim el-Hamed โดยเมื่อถึงเยอรมนี นาย Salah Abdeslam ซึ่งเป็นเพื่อนและอยู่เครือข่ายเดียวกันได้ขับรถไปรับมายังกรุงบรัสเซลส์ อันที่จริงทางการสวีเดนได้พยายามติดตามความเคลื่อนไหวของเขาตลอดมา โดย Swedish Intelligence Services ได้ให้ข่าวที่ได้สืบทราบมาแก่ฝ่ายข่าวของเบลเยี่ยม อันช่วยให้หน่วย

ต่อต้านการก่อการร้ายของเบลเยียมสามารถทำได้ หลักฐานสำคัญที่เบลเยียมสามารถใช้ติดตามนาย คราแยมได้มีอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ (1) DNA ที่ตรวจพบใน Flat ที่ฝ่ายก่อการร้ายใช้ทำระเบิด และเตรียมการอื่น ๆ ในเขต Schaerbeek (2) ภาพจากกล้องวงจรปิดเมื่อเขาไปซื้อกระเป๋าที่นำมา บรรจุระเบิดทั้งที่ใช้โจมตีท่าอากาศยาน Zaventem และสถานีรถไฟใต้ดินที่ Maelbeek (3) ข้อมูล สำคัญจำนวนไม่น้อยที่อยู่ใน Laptop ซึ่งถูกทิ้งในถังขยะที่ถนน Max Rooststraat อันสอดคล้องกับ ข้อมูลจาก Laptop ของนาย Khalid Bakraoui ที่เขาทิ้งไว้ในถังขยะก่อนไประเบิดและฆ่าตัวตาย ที่สถานีรถไฟใต้ดิน Maelbeek ไม่แต่เท่านั้น กล้องวงจรปิดได้บันทึกภาพที่เขายื่นพูดจากับนาย Khalid Bakraoui ใกล้กับสถานีรถไฟใต้ดินก่อนเข้าไประเบิด ซึ่งภาพนี้ไปปรากฏในหนังสือพิมพ์ รายวัน Het Laatste Nieuws ด้วยหลักฐานเหล่านี้ เจ้าหน้าที่เบลเยียมจึงตามตัวนายคราแยม และจับตัวได้ที่ Laken ทางตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงบรัสเซลส์

ตลอดเวลาตั้งแต่วันศุกร์ ที่ 8 เมษายนถึงวันอาทิตย์ หน่วยงานต่อต้านการก่อการร้ายและ ตำรวจเบลเยียมได้ตามล่าเหล่าร้ายและตรวจค้นหาหลักฐานในบริเวณต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิด เหตุร้ายเช่นที่เกิดขึ้นหลังจากที่จับกุมนาย Abdeslam ได้ เพราะเชื่อกันว่าการก่อการร้ายที่กรุง ปารีสกับที่กรุงบรัสเซลส์มีความเกี่ยวข้องกัน เพียงแต่ต้องการปราบปรามเครือข่ายและสมาชิก Cell ที่เข้าใจว่ายังเหลืออยู่ ฉะนั้นหน่วยงานของประเทศต่าง ๆ ในยุโรป โดยมี The European Security Board Network หน่วยสืบสวน (FBI) และหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายของสหรัฐร่วมมือ ด้วย ด้วยสมมติฐานว่า ไอซีลได้มอบหมายให้ Cells ต่าง ๆ ปฏิบัติการก่อการร้ายในที่ซึ่งอาจจะ เป็นเป้าหมายได้ตามแผนส่วนรวม เพราะศูนย์บัญชาการกลางถูกกดดันตลอดมาในระยะหลัง ๆ มาแล้ว สำหรับที่กรุงบรัสเซลส์ในวันเสาร์ ที่ 9 เมษายน วันนี้ ตำรวจเบลเยียมได้ปิดล้อมเขต Etterbeek ทางชานเมืองของกรุงบรัสเซลส์และเข้าตรวจค้นกับหาหลักฐานทั้งในอาคารที่ทำการ แห่งหนึ่งและในสนามด้านข้าง โดยตำรวจเดินหาอะไรบางอย่างอยู่แทบทุกตารางฟุต จนอีกกว่า 8 ชั่วโมงต่อมาก็ได้แบกถุงสีน้ำตาล ซึ่งคงจะบรรจุหลักฐานต่าง ๆ โดยนำไปยังกองบัญชาการ และ

เป็นที่ทราบกันว่า ผู้ต้องสงสัยรวมทั้งที่จับได้เมื่อวันศุกร์มีจำนวน 6 คน และมีการตั้งข้อหาก่อการร้ายแล้ว 4 คน อันได้แก่นาย Mohamed Abrini สัญชาติเบลเยียม เชื้อชาติโมร็อกโก นาย Herve BM คนชาติรวันดา นาย Bilal EM อายุ 27 ปี (ข้าพเจ้ายังไม่ทราบสัญชาติและเชื้อชาติ) และนาย Osama Krayam สัญชาติสวีเดน เชื้อชาติปาเลสไตน์ อีก 2 คนได้รับการปล่อยตัวไป แต่การตามล่ายังคงดำเนินต่อไป

ต่อมาเมื่อเวลา 24.14 ตามเวลาในไทย ค่ำวันเสาร์ ที่ 9 เมษายน อัยการสหพันธ์ของเบลเยียม ได้แถลงข่าวโดยยืนยันว่า นาย Abrini “is indeed the man (wearing) a hat” ที่ทำอากาศยาน ซึ่งเขาได้โยนเสื้อแจ็คเก็ตตกลงถึงขยะและตำรวจสามารถนำมาเป็นหลักฐานได้ด้วย ส่วนหมวกนั้น ช่างว่าเขาหายไป และเขาเองได้สารภาพกับเจ้าพนักงานสอบสวนว่าเขาเองเป็นบุคคลคนนั้น ส่วนนาย Osama Krayam ยอมรับว่า เขาเป็นผู้ที่ร่วมกับ Khalid Bakraoui วางระเบิดที่สถานีรถไฟใต้ดิน Maelbeek (รายงานเดือนมีนาคม 2559 หน้า 55) และหลบหนีไป อัยการได้ตั้งข้อหาในชั้นแรกว่ากระทำผิดฐาน Terrorist (committing) murders และ Participating in terrorist acts ส่วนข้อหาอื่น ๆ จะมีการตั้งในส่วนของเบลเยียม ส่วนนาย Abdeslam นั้น จนบัดนี้ยังถูกคุมขังอยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ ด้วยเหตุผลหนึ่ง เพราะจะต้องมีการถอนหมายจับของยุโรปก่อนที่จะส่งตัวไปดำเนินคดีในฝรั่งเศสตามความตกลงว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (เมื่อวันที่ 27 เมษายน ค.ศ. 2016 การดำเนินการด้านหมายจับของยุโรปแล้วเสร็จเร็วกว่าที่คาด อัยการสหพันธ์เบลเยียมจึงส่งตัวนายอัปเดสซาลามให้ Magistrates ของฝรั่งเศสรับไปดำเนินคดี ทางการฝรั่งเศสซึ่งตั้งข้อหาอาชญากรรมในการก่อการร้าย ร่วมในการก่อคดี และสมรู้ร่วมคิดในการก่อการร้าย และข้อหาอื่น ๆ ได้รับตัวมาฝากขังในคุก Maximum security และช่วงเช้าของวันพฤหัสบดี ที่ 28 เมษายน ได้นำตัวไปขึ้นศาลของฝรั่งเศสแล้ว ก่อนหน้านี้ ประธานาธิบดีออกอลองด์ของฝรั่งเศสได้ขยายเวลาประกาศภาวะฉุกเฉินออกไปอีก 3 เดือน)

การจับกุมตัวการสำคัญทั้งหมดที่ได้รายงานข้างต้นนับเป็นผลสำเร็จอย่างใหญ่หลวงของยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเบลเยียม หากผู้ต้องหาเหล่านั้นให้การเกี่ยวกับแผนการร้ายต่าง ๆ โดยแยกกันสอบสวนก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปจำเป็นต้องสืบสวนต่อไป เพราะไม่มีใครสามารถมั่นใจได้ว่าไอซิลหมดตัวนำภาคสนามแล้ว การระงับภัยจากการก่อการร้ายจึงต้องมืออยู่ต่อไป อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ปรากฏใน Latops ทั้งสองที่ยึดได้บ่งชี้ว่าแผนการของกลุ่มได้แก่การก่อการร้ายครั้งใหญ่ในกรุงปารีสอีก แต่การที่นายอับเดส ซาลามถูกจับตัวได้ กลุ่มจึงตัดสินใจโจมตีที่กรุงบรัสเซลส์แทนเพราะอยู่ใกล้ตัวและหวังเกรงว่าจะถูกจับกุมเสียก่อนเพราะทางการไล่ล่าเข้ามาใกล้แล้ว จึงรีบดำเนินการ ซึ่งก็ตรงกับกรณีย์ของข้าพเจ้าและของผู้สื่อข่าวต่างประเทศบางคน รายงานแจ้งด้วยว่า เป้าหมายในกรุงปารีสได้แก่ที่ซึ่งมีคนไปชุมนุมกันมาก อันได้แก่การแข่งขันฟุตบอลยูโร หรือ “EURO 2016” ซึ่งฝรั่งเศสเป็นเจ้าภาพ ตลอดเดือนมิถุนายน ปีนี้ โดยนัดสำคัญจะจัดขึ้นที่ Stade de France ที่เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่แล้ว ปฏิบัติการล้มเหลว ทางกรฝรั่งเศสต้องเตรียมการรักษาความปลอดภัยอย่างเต็มที่ ผู้เข้าชมคงต้องถูกตรวจอย่างถี่ถ้วน เพราะการแข่งขันจะใช้สนามต่าง ๆ ทั่วประเทศ การที่ไอซิลเผยแพร่คำขู่ว่าจะก่อการร้ายในที่ต่าง ๆ ในยุโรปตะวันตก มักเป็นแบบแผนที่พอคาดหมายได้ แต่ประเทศที่เกี่ยวข้องก็ไม่ควรประมาทอยู่ดี

ในรายงานเดือนมีนาคม ศกนี้ หลายฝ่าย รวมทั้งข้าพเจ้าเองดูจะเน้นข้อจำกัดของเบลเยียมมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการรับมือกับการก่อการร้ายสากล ซึ่งอันที่จริงผู้นำเบลเยียมก็ตระหนักในข้อนี้ดี ในการให้สัมภาษณ์คริสเตียน อาร์มันพอร์ ซึ่งเป็นตัวนำด้านการต่างประเทศของ ซีเอ็นเอ็น (CNN Flagship on Foreign Affairs) นายชาร์ลส์ มิเชล นายกรัฐมนตรีเบลเยียม ยอมรับว่า ระบบและโครงสร้างด้านการบริหารประเทศของเบลเยียมค่อนข้างจะซับซ้อนและมีหลายชั้นและขั้นตอน ภาษาต่างแม้จะเป็นอุปสรรค แต่ก็ไม่ใช่ร้ายกาจดังที่วงการภายนอกเข้าใจกัน เบลเยียมเป็นประเทศเล็ก แต่อยู่ศูนย์กลางของยุโรป เมื่อถูกตั้งข้อสังเกตว่า

ประธานาธิบดีโอบามาของตุรกีอ้างว่า ได้แจ้งให้เนเธอร์แลนด์และเบลเยียมทราบว่ามีคน Jihadist กำลังมายังเบลเยียม หมายถึงนาย Ibrahim Bakraoui แต่ไม่เห็นว่าเป็นเบลเยียมให้ความเอาใจใส่แต่อย่างใด และคนนี้เป็นผู้จุดระเบิดพลีชีพที่ท่าอากาศยานกรุงบรัสเซลส์ (เมื่อ 22 มีนาคม ค.ศ. 2016) นายกรัฐมนตรีเบลเยียมได้ตอบว่า อันที่จริง หากจะมีคนอันตรายเช่นนั้นเดินทางมา ทำไมตุรกีปล่อยให้เขาเดินทางมาโดยเครื่องบินแต่เดี่ยว ๆ ไม่มีเจ้าหน้าที่ตุรกีกำกับมาด้วยแม้แต่คนเดียว ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่รับฟังได้ นายมิเชลกล่าวย่ำว่า เบลเยียมมิใช่ประเทศล้มเหลว (Failed State) การประสานงานด้านการข่าวยังไม่พร้อมเต็มที่ เขาเองได้เสนอหลายครั้งให้จัดตั้ง European Union CIA แต่ยังคงตกลงกันไม่ได้ ตามปกติ การประสานข่าวกรองมักใช้ได้ในกรณีทวิภาคี เพราะถ้าหลายฝ่ายหรือพหุภาคี ก็จะมีปัญหา บางฝ่ายอาจไม่ไว้วางใจด้วยเกรงข่าวรั่ว แต่ก็จะต้องหาทางกันต่อไป เพราะภัยจากการก่อการร้ายมีอยู่จริงและจะยังคงมีอยู่ต่อไป เบลเยียมจะทำในส่วนของตนให้ดีที่สุด ความช่วยเหลือและร่วมมือจากสหรัฐอเมริกาสำคัญมาก เมื่อนายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯเดินทางมาหลังเหตุการณ์ที่ท่าอากาศยานก็ได้หารือกันในเรื่องนี้ และสหรัฐฯยังได้สนับสนุนในด้านต่าง ๆ (รายละเอียดมีอยู่ในรายงานเดือนมีนาคมแล้ว)

ตามรายงานในวันอังคาร ที่ 12 เมษายน ทางกรมเบลเยียมซึ่งได้สืบจับผู้ต้องสงสัย ต่อเนื่องกันมา ได้ตรวจค้นสถานที่หลายแห่งโดยจับกุมผู้ต้องสงสัยได้อีก 3 คน และต่อมาในวันศุกร์ ที่ 15 เมษายน หน่วยต่อต้านการก่อการร้ายในเขต Midland และ MI-5 ของอังกฤษ ซึ่งได้สืบทราบ ว่าทั้งนาย Abrini และ Mohammed Abaoud ได้เดินทางไปยัง Birmingham และจากโทรศัพท์มือถือที่ยึดได้ในฝรั่งเศส หลายเดือนก่อนการก่อการร้ายในกรุงปารีสและกรุงบรัสเซลส์ทั้งสองคน ได้ถ่ายภาพสถานที่หลายแห่ง รวมทั้งสนามแข่งฟุตบอลด้วย นอกจากนี้ ฝ่ายอังกฤษยังทราบข้อมูลหลายประการจากคณะสอบสวนนายโมฮาเม็ด อาบรีนี และด้วยการประสานงานกับหน่วยงานข่าวกรองของฝรั่งเศส เบลเยียม และพันธมิตรในยุโรปตะวันตก ได้จับกุมชายผู้ต้องสงสัย

จากกลุ่มไอซิด 4 คนใน Birmingham และหญิงอีก 1 คนที่ทำอากาศยาน Gatwick เพราะเชื่อว่า Cell ในยุโรปซึ่งเกี่ยวโยงกับการโจมตีทั้งในกรุงปารีสและกรุงบรัสเซลส์ได้เตรียมการโจมตียุโรป ซึ่งจากความสำเร็จในการจับกุมตัวได้ แสดงว่า แนวหน้าของกลุ่มก่อการร้าย Cell ยุโรปบัดนี้ได้แก่กรุงบรัสเซลส์ ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดของหน่วยงานต่อต้านการก่อการร้ายในยุโรปเริ่มยังผลในการรับมือกับแผนการก่อการร้ายแล้ว อันนับเป็นพัฒนาการที่ควรปรับเปลี่ยนให้ทันกับการวางแผนยุทธการของกลุ่มก่อการร้ายอยู่ตลอดไป เนื่องด้วยการจับกุมผู้ก่อการร้ายครั้งใหญ่ในเบลเยียมดังกล่าวถึงข้างต้น นั้น นับเป็นการเจาะเข้าไปสู่เครือข่ายของเหล่าร้ายอย่างมีนัยยะสำคัญยิ่ง เพราะตัวนำหลายคนถูกจับเป็น เวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าพวกนี้จะปรับแผนไปอย่างไรบ้าง แบบแผนของการก่อการร้ายในภูมิภาคอื่น เช่นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ย่อมมีลักษณะพิเศษไปตามความถนัดของท้องถิ่น ซึ่งข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ไว้แล้วหลังจากที่เกิดเหตุร้ายกลางกรุงจากรถดำเมื่อเดือนมกราคม 2559

ด้านการรุกรบเพื่อยึดพื้นที่คืนจากไอซิด นั้น ได้มีมาอย่างเข้มข้นตลอดมา แต่น่าเสียดายที่รัสเซียยังให้ความสำคัญสนับสนุนเฉพาะปฏิบัติการของกองกำลังภายใต้บาชาร์ อัล อัสซาด เท่านั้น โดยมิได้โจมตีขบวนการก่อการร้ายจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มรัฐอิสลามและอัล นุสรา ซึ่งก็ได้ผลในการช่วยให้ Regime force สามารถยึดเมือง Palmyra กลับคืนมาได้ และยังมีข่าวด้วยว่า นักโบราณคดีรัสเซียจะให้ความช่วยเหลือในการฟื้นฟูสภาพเมืองโบราณ เท่าที่จะสามารถทำได้ และในขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่รัสเซียก็พยายามจูงใจให้ชาวซีเรียในเมืองต่าง ๆ ทางตะวันตกของซีเรีย กลับมาสันนิบาตฝ่ายบาชาร์ อัล อัสซาด ด้วยความมุ่งหวังว่าจะช่วยให้อัสซาดชนะจิตใจของประชาชนในซีเรียเพื่อผลทางการเมืองในกระบวนการสันติภาพต่อไป แต่ก็มักจะแย้งสัมพันธ์มิตรตะวันตกว่า อนาคตของอัสซาด นั้น มิใช่เป็นเรื่องที่จะเจรจากันได้ เนื่องจากเป็นเรื่องของชาวซีเรียเองเท่านั้น ด้วยกลวิธีดังกล่าว ฝ่ายรัสเซียมักจะตอบโต้ฝ่ายตะวันตกด้วยคำถามว่า : Who are you to determine the future of Syria on which only Syrians can decide? ในวันที่ 12 เมษายน

กระทรวงกลาโหมรัสเซียแถลงว่าเฮลิคอปเตอร์หนึ่งเครื่องตกในพื้นที่เมือง Homs นักบินสองคนเสียชีวิต แต่ปฏิเสธว่ามีได้ถูกฝ่ายใดยิงตก

เมื่อนายสเตฟาน มีสตุร่า ประกาศว่าการประชุมตามกระบวนการสันติภาพในซีเรียจะเริ่มในสัปดาห์นี้ ทางกาตาร์โดยประธานาธิบดีอัล อาซซาด ก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาของซีเรีย ในเขตต่าง ๆ ที่อยู่ใต้การครอบครองของฝ่ายตน โดยมีได้เปิดกว้างสำหรับชาวซีเรียทั่วไป การเลือกตั้งดังกล่าวซึ่งเสร็จไปแล้ว คงจะเป็นการขยายฐานทางการเมืองของรัฐบาลอาซซาด โดยมีได้รวมชาวซีเรียที่เป็นฝ่ายค้านหรือต่อต้านนายอาซซาด แม้ว่าการเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขและขั้นตอนตามที่ระบุไว้ในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง ที่ 2254 แต่ก็เข้าใจได้ว่า รัฐบาลอาซซาดได้วางแผนทางการเมืองไว้เป็นลำดับโดยการประสานงานในระดับสูงกับรัสเซีย เพื่อช่วงชิงอำนาจเหนือฝ่ายอื่นต่อไป และเกมนี้ได้รับการสนับสนุน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมจากรัสเซีย

ทางด้านพันธมิตรต่อต้านไอซิล ซึ่งมีสหรัฐ สัมพันธมิตรนาโต้ กับกลุ่มประเทศใน Coalition ได้ใช้กำลังทางอากาศสนับสนุนให้กองกำลังท้องถิ่นรุกเข้าไปในทิศทางของนครโมซูล โดยกำลังทหารอิรักเป็นแกนนำ นอกจากนั้นมีทหารเคิร์ด เปชเมอร์กา ยาซิดีส์ และชนเผ่า สหรัฐทำหน้าที่เป็นผู้ให้การปรึกษาและยุทธวิธี ส่วนการฝึกอาวุธและยุทธวิธีในช่วงหลายเดือนก่อนหน้า นั้น ทหารจากภาคีนาโต้ได้ช่วยมาตลอด กองกำลังอิรักและชนเผ่าจากอันวาร หลังจากที่ได้ชัยชนะในการยึดนครมาดีกาบคืนมาได้จากการยึดครองของไอซิล สามารถวางแผนรุกและทำหน้าที่ได้ดีขึ้นมาก โดยได้เข้ายึดหมู่บ้านต่าง ๆ ที่รายล้อมเส้นทางไปสู่นครโมซูลไว้ได้หลายแห่ง รวมทั้งตำบล Kharabadan ด้วย และทหารอิรักได้ชุดทางเดินใต้ดินในจุดต่าง ๆ อันมุ่งสู่นครโมซูล

ไอเอสได้ต่อสู้โดยการบังคับให้พลเรือนชาวอิรัก “เป็นโล่มนุษย์” เด็กวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยต้องตายและบาดเจ็บ แต่ดังที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี การคืบหน้าเข้าสู่นครโมซูลจะต้องใช้เวลาอีกมาก เพราะประชาชนประมาณกว่า 1 ล้านคนยังอาศัยอยู่ในตัวเมือง ซึ่งใหญ่เป็นที่สองของอิรัก

ในภาพรวม ประธานาธิบดีโอบามาได้แถลงเมื่อวันที่ 13 เมษายน ว่าปฏิบัติการมีผล รุดหน้าไปด้วยดี และไอซิลตกเป็นฝ่ายรับ (Defensive) แล้ว ความสนใจของประธานาธิบดีในการ ทำลายไอซิลได้เพิ่มความเข้มข้นขึ้นมาเป็นลำดับตั้งแต่เดือนธันวาคม ปีที่แล้ว วัตถุประสงค์ ประการหนึ่งได้แก่การสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนชาวอเมริกัน อันเนื่องมาจากเหตุร้ายที่เมือง ซานเบอร์นาดีโน ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โอบามาถึงได้ไปรับฟังการบรรยายสรุปด้านความปลอดภัย ร่วมกับที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ โดยได้มีการประชุมใน Situation room ที่ทำเนียบขาว หลายต่อหลายครั้ง เพราะในช่วงนั้น เป็นฤดูกาลสำคัญประจำปี อันได้แก่เทศกาลคริสต์มาส และการหยุดพักผ่อนประจำปี ซึ่งตามปกติจะมีติดต่อกันไปกว่าครึ่งเดือน เพื่อที่จะให้พลเมืองผ่อนคลายความห่วงกังวลว่า อาจเกิดเหตุร้ายอันย่อมนกระทบความปลอดภัยของตน ประธานาธิบดีและ คณะได้ไปยังกระทรวงกลาโหม กระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ และศูนย์กลางในการต่อต้าน การก่อการร้ายที่มลรัฐเวอร์จิเนีย เมื่อได้ประชุมปรึกษา ณ ทุกสำนักงานเหล่านี้ ผู้นำฝ่ายบริหารจะ แถลงข่าว ซึ่งมักจะเน้นย้ำว่า “ไม่มีภัยคุกคามเฉพาะหน้าแก่ชนชาวอเมริกัน อันเชื่อถือได้” (No credible threat) หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งหมดสรุปสถานการณ์เช่นนี้เป็นเอกฉันท์ ใน ขณะเดียวกันโอบามาได้แนะนำให้ประชาชนทุกคนตั้งอยู่ในความสงบ ระวังภัยตามปกติวิสัย ระวังระวัง หากสังเกตเบาะแสหรือเหตุการณ์อันผิดปกติหรือชวนให้ไม่น่าวางใจ ให้รีบแจ้งแก่ หน่วยงานทุกด้านซึ่งจะปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา หรือ 24/7 อันหมายถึง วันละ 24 ชั่วโมงตลอด 7 วันของแต่ละสัปดาห์ ส่วนประธานาธิบดีเองนั้นจะติดตามรายงานตลอดเวลาเช่นกัน แม้จะไปพัก ระหว่างวันหยุดที่มลรัฐฮาวาย 17 วันหรือประมาณนั้น

ที่ต้องติดตามเหตุการณ์อันอาจเป็นภัยต่อประชาชนในประเทศอย่างใกล้ชิด เพราะในฐานะ ประธานาธิบดีของประเทศมหาอำนาจชั้นนำของโลก ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดด้วย โอบามา จะต้องตัดสินใจในกรณีสำคัญและให้ทิศทางของนโยบายในโลกซึ่งไม่แต่เพียงมีผู้นำบางคน เช่น ปูติน ที่มุ่งหาทางบั่นทอนพลาณภาพของสหรัฐและสัมพันธ์มิตรตะวันตก เมื่อโอกาสเปิดทางให้ แต่

ยังมีตัวการร้ายที่ไม่มีความเป็นรัฐ เช่น ไอซีล/แดช (Daesh) อัลไคด้าและกลุ่มก่อการร้ายสากลอีก เป็นจำนวนมากกว่าสมัยใดในประวัติศาสตร์ ปัญหาใหญ่ของโอบามาซึ่งมีแนวคิดแบบ Pacifist ได้แก่การกำหนดระดับความมากน้อยและความเหมาะสมของการใช้กำลังทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โอบามาได้ประกาศเป็นนโยบายในการเข้ารับตำแหน่งที่จะถอนทหารออกจากอิรักและ อัฟกานิสถานเป็นขั้น ๆ และแนวทางที่สหรัฐู้ได้การนำของเขาที่จะไม่ put the boots on the ground หลังจากที่ได้ถอนกำลังแล้ว แต่เหตุการณ์การก่อการร้ายซึ่งหนักขึ้นมากก็บังคับให้เขาต้องหาทางใช้กำลังทหารแม้จะจำกัดจำนวนอย่างมาก โดยฝ่ายความมั่นคงจะเสนอให้ใช้หน่วยรบพิเศษในเขตวิกฤติเช่นอิรัก โดยอาจจะปฏิบัติการแบบคอมมานโด กับการฝึกทหารท้องถิ่นและชนเผ่าเพื่อเป็นฝ่ายรบและยึดพื้นที่คืน การโจมตีที่จะเกิดขึ้นทุกวันได้แก่ทางอากาศ ทั้งเครื่องบินรบ เครื่องบินลาดตระเวน ซีปนาวูตตลอดจนโดรน และเรือบรรทุกเครื่องบินซึ่งอยู่ในน่านน้ำภูมิภาคต่าง ๆ เพราะสหรัฐู้หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องพร้อมปฏิบัติการในทุกที่ซึ่งจำเป็นและเป็นผลประโยชน์สำคัญกับเป็นพันธมิตรของภาคีสัมพันธมิตร เช่นนาโต้ กับการบุกเข้าเฉพาะแห่งในการสนับสนุนการรุกรบภาคพื้นดินโดยกองกำลังท้องถิ่นและชนเผ่า เพื่อปฏิบัติการจู่โจม และเพื่อหาข่าวกรองในทางต่าง ๆ อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในบริบทของโลกปัจจุบัน

สำหรับการดำเนินการในระยะตั้งแต่กลางเดือนเมษายน ทั้งในอิรักและในซีเรียอันมีหลายมิติ อาทิ มิติทางการทหาร มิติทางการเมืองและทางการทูต ฯลฯ นั้น ได้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนพลวัตเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์เป็นขั้น ๆ ไป โดยประธานาธิบดีโอบามาจะวางกรอบในทางต่าง ๆ และนายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กับนาย แอชตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กับเจ้าหน้าที่เฉพาะกิจระดับสูง จะนำไปปฏิบัติในพื้นที่ โดยบ่อยครั้งโอบามาอาจจะใช้วิธีการให้สาธารณชนร่วมรับทราบด้วย ในฐานะผู้นำของประเทศประชาธิปไตย ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นบางประการดังนี้.--

เมื่อวันที่ 18 เมษายน ศกนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้ให้สัมภาษณ์ในรายการ CBS News ก่อนถึงวันออกอากาศเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะปฏิบัติการในอิรัก ซึ่งก่อนหน้านี้ข้าพเจ้าได้นำเสนอมาเป็นระยะ ๆ แล้ว ว่า “...that by the end of the year, we will have created the conditions whereby Mosul will eventually fall. So we see the Iraqis willing to fight, and gaining grounds, we must make sure that we are providing them more support.” ตามกรอบนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้เดินทางไปยังอิรักเพื่อปฏิบัติการกิจต่าง ๆ กับฝ่ายอิรัก โดยก่อนหน้านี้ สรรพาวุธสำคัญ เช่นปืนใหญ่วิถีไกลและทันสมัย พร้อมด้วยรถถังขนาดใหญ่เหมาะสมกับทะเลทรายและยานเกราะได้ไปถึงมือทหารอิรักที่ได้รับการฝึกฝนจากทหารสหรัฐฯและผ่านการรบมาอย่างซ้ำของ พร้อมด้วยทหารสหรัฐฯ ในฐานะที่ปรึกษาภาคสนาม ซึ่งมีข่าวอย่างไม่เป็นทางการว่าอยู่ใกล้แนวหน้ามากขึ้นกว่าเดิมและทำหน้าที่แนะนำด้านยุทธวิธีกับประธานการโจมตีสนับสนุนการรุกรบจากเครื่องบินรบสหรัฐฯและบางครั้งอาจจะอาศัยเครื่องบินของพันธมิตรต่อต้านไอซิดด้วย รัฐมนตรีแอสตัน คาร์เตอร์ได้ดำเนินการโอนเงินกว่า 415 ล้านดอลลาร์เพื่อช่วยเหลือ Kurdish regional government ในการจ่ายเงินค่าตอบแทนและเบี้ยเลี้ยงให้แก่ทหารเคิร์ด ซึ่งมีชื่อในการรบมาตลอด ก็จะช่วยเหลือด้านส่งกำลังบำรุงและสั่งการให้หน่วยรบพิเศษ รวมทั้ง Green Berets .. เพื่อฝึกทหารอิรัก โดยประธานาธิบดีได้อนุมัติให้เพิ่มจากเดิม 217 เป็นประมาณ 2,000 คน จำนวนคนค่อนข้างจะกำหนดได้ยาก เพราะก่อนหน้านี้ก็มีทหารบกสหรัฐฯและนาวิกโยธินประจำการเพื่อภารกิจแตกต่างกันอยู่แล้ว เช่นการรักษาความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่ทางการทูตใน Green Zone เป็นต้น กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯมีวิธีจำเพาะในการแจ้งจำนวน หากทหารเข้าไปปฏิบัติการกิจในอิรักไม่เกิน 4 เดือน ก็จะไม่นับ ซึ่งผู้ที่อยู่ในข่ายนี้บางครั้งมีจำนวนไม่น้อย รวมทั้งหน่วยรบพิเศษที่เข้าไปปฏิบัติการจู่โจม และภารกิจทำนองเดียวกัน สำนักข่าวต่างประเทศของสหรัฐฯเองประมาณว่าจำนวนทั้งหมดน่าจะไม่น้อยกว่า 5,000 คน ไม่นับจำนวนที่อยู่ในกองเรือในอาณาบริเวณใกล้ฝั่งด้านตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ในทะเลด้านใต้ของเยเมนและคาบสมุทรอะเรเบียอัน อ่าว

เปอร์เซีย ทหารอากาศที่ปฏิบัติการจากฐานบินอินเซอร์ลิคทางใต้ของตุรกี และฐานบินในประเทศพันธมิตรในประเทศอ่าวบางแห่ง

เพราะความเข้มข้นของสถานการณ์เชิงรุก นายแฮชตัน คาร์เตอร์จึงต้องไปยังอิรักอีกทีว
หนึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ โดยเดินทางจากกรุงอาบูดาห์บีในยู.เอ.อี แล้วขึ้นเครื่องเฮลิคอปเตอร์ไปยัง Green
Zone ในอิรักเพื่อพบกับ นาย Haider al-Abadi นายกรัฐมนตรีอิรักที่นั่น เข้าใจว่า ปัญหาหนึ่งได้แก่
การที่สหรัฐฯจะให้เครื่องเฮลิคอปเตอร์แบบ Apache อันคล่องแคล่ว เหมาะแก่การปฏิบัติการรบเพื่อ
มุ่งสู้รบโมซูล แต่ก่อนหน้านั้น กลุ่มเซียได้พยายามกดดันให้นายอบาดีปฏิเสธที่จะรับ อาจจะไม่
อยากให้ทหารอิรัก ซึ่งเป็นชนนี้ มีเครื่องประเภทนี้ อย่างไรก็ตาม เฮลิคอปเตอร์แบบ Apache ได้ไป
ปฏิบัติการทางตอนเหนือของอิรักแล้ว เพราะเหมาะกับรูปแบบของการรุกและจู่โจม

ส่วนปัญหาทางการเมืองภายในของอิรัก นั้น เป็นภารกิจที่ประธานาธิบดีโอบามา ได้
มอบหมายให้นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไปดำเนินการ ดังที่
กล่าวถึงแล้วก่อนหน้านี้

กรณีของซีเรีย นั้น ประธานาธิบดีโอบามายอมรับว่าซับซ้อนมาก และในการแถลงระหว่างที่
ไปเยือนกรุงลอนดอน ทั้งในการให้สัมภาษณ์ร่วมที่กระทรวงการต่างประเทศอังกฤษกับนายเดวิด
แคเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ และในการให้สัมภาษณ์แก่ BBC ซึ่งนำออกอากาศหลายครั้งใน
วันอาทิตย์ ที่ 24 เมษายน และในการให้สัมภาษณ์ร่วมกับนางแอนเจลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรี
เยอรมนี หลังจากการหารือกันที่นครฮันโนเวอร์ ในวันอาทิตย์ ที่ 24 เมษายน คือในวันที่ทำรายงาน
ในวันนี้ กับในการกล่าวสุนทรพจน์ครั้งสำคัญทำนองท่องเที่ยว (Tour D'horizon) ส่งท้ายการเยือน
ตะวันออกกลางและสหภาพยุโรปในวันจันทร์ ที่ 25 เมษายน ศกนี้ มีสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับ
สถานการณ์ต่อต้านการก่อการร้าย พอสรุปได้ว่า

1 ความซับซ้อนของปัญหาเกิดขึ้น เพราะรัสเซีย ซึ่งได้กระทำการรุกรานประเทศเอกราชเช่น ยูเครน ยังคงกำลังอยู่ในซีเรียไม่น้อย แม้จะได้ประกาศอย่างครึกโครมว่า ได้ถอนไปส่วนหนึ่งเพราะ เสร็จสิ้นภารกิจแล้ว ส่วนที่คงอยู่ได้สนับสนุนการรุกรานของทหารซีเรีย ซึ่งยังโจมตีชาวซีเรียฝ่ายที่ไม่ยอมรับอัลอัสซาดอยู่เป็นระยะ ๆ แต่ถึงกระนั้น การตกลงพักรบหรือที่เรียกกันว่า Cessation of Hostilities ก็ดำรงอยู่หลายสัปดาห์ แม้กำลังของอัสซาด ด้วยการรับรู้ของรัสเซียซึ่งได้มีส่วนช่วย อยู่ด้วย เช่นการใช้ปืนใหญ่และขีปนาวุธ ยิงสนับสนุน แต่อย่างน้อยการที่ระดับความรุนแรงจะ ลดลงบ้าง ช่วยให้ประชาชนสามารถใช้ชีวิตตามปกติได้บ้าง แต่เวลาผ่านมา 55 วัน อย่างเข้าวันที่ 56 ไม่แน่ใจในความคงอยู่ได้ (sustainability) ของการหยุดยิง (ในวันที่ 25 เมษายน เป็นหนึ่ง สัปดาห์ที่ฝ่ายรัฐบาลซีเรียโจมตีฝ่ายต่อต้านโดยไม่เว้นแต่ละวันเช่นที่กระทำมาก่อนหน้านั้น ทั้งใน นครอาเล็ปโปและเมือง Killis ทางใต้สุดของตุรกีอันเป็นที่หลบภัยของผู้ลี้ภัยจากซีเรียและชาวตุรกี ด้วย) ซึ่งโอบามาเห็นว่าควรจะหลุดจากกับรัสเซียให้ย้อนกลับไปใช้วิธีการทางการเมืองและ พักรบอย่าง มีผลมากขึ้น อันเป็นประเด็นที่จะยกขึ้นในการสนทนากับบิลลาดีเมียร์ ปูติน ในวันจันทร์ ที่ 25 เมษายน (คงจะนัดหารือกันทางโทรศัพท์หรือทางอื่น เพราะไม่มีกำหนดเดินทางไปรัสเซียในขั้นนี้ แต่จอห์น แครี รัย คงต้องติดตามเรื่องต่อไป เช่นที่ทำมาตั้งแต่ต้น เมื่อวันเสาร์ ที่ 23 เมษายน แครี รัยก็ได้อุ้มหลานไปลงนามในความตกลงรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ ในนามรัฐบาล สหรัฐ)

2 ไม่ว่าจะการยุติสงครามในการประชุมที่เรียกกันว่าเจนีวา 3 จะไม่คืบหน้าแม้แต่น้อยและ ฝ่ายต่อต้านอัสซาดได้ถอนตัวจากการประชุมไปแล้ว เขาไม่เห็นด้วยที่สหรัฐและพันธมิตร ตะวันตกจะส่งทหารภาคพื้นดินจำนวนมากเข้าไปในซีเรียเพื่อโค่นอำนาจบาชาร์ อัล อัสซาด (แต่ โอบามามีได้กล่าวถึงบทบาทและท่าทีของประเทศ GCC ซึ่งเขาเพิ่งได้เข้าร่วมการประชุมระดับสุดยอดด้วย หลังจากที่ไต่หาหรือเรื่องสำคัญต่าง ๆ กับกษัตริย์ซาอูดิ อาระเบีย เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่ แล้วว่า ประเทศกลุ่มนั้นไม่ต้องการให้อัสซาดคงอยู่ในอำนาจอีกต่อไป) โอบามากล่าวในการ

เยือนประเทศอังกฤษและเยอรมนีว่า “ใครอยากจะส่ง (ทหารภาคพื้นดิน) เข้าไปจะเป็นความผิดพลาด ควรใช้ความกดดันระหว่างประเทศแก้ปัญหาอัสซาด ส่วนปฏิบัติการโจมตีนคร Raqqa (อันไอซิลเคยประกาศว่าเป็นเมืองหลวงของตนในซีเรีย) นั้น ควรใช้ปฏิบัติการทางอากาศ” และเน้นว่า Raqqa เป็นเป้าหมายอีกแห่งหนึ่งซึ่งจะต้องยึดมาจากไอซิลในซีเรียในที่สุด เพราะทราบว่า ไอซิลเคยประกาศว่า นครนี้เป็นเมืองหลวงของสถานที่ที่ฝ่ายเขาถือว่าเป็นคาลิเฟต (Caliphate)

3 โอบามาได้แถลงในสุนทรพจน์ครั้งนี้ว่า สหรัฐจะส่งหน่วยปฏิบัติการพิเศษ (Special Operation Force) จำนวน 250 คน ไปช่วยนักรบท้องถิ่น (local militias) ต่อสู้กับกลุ่มรัฐอิสลามในซีเรีย ซึ่งเมื่อรวมกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษที่มีอยู่แล้ว 50 คน จะมีกำลังพล 300 คน หน่วยพิเศษนี้จะไม่ปฏิบัติการรบโดยตรงและไม่มีอาวุธ นอกจากที่ต้องมีเพื่อป้องกันตนเอง นอกจากนั้น จะมีเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์แบบ Apache พร้อมอยู่เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่

สุนทรพจน์ครั้งสำคัญนี้ครอบคลุมประเด็นสำคัญหลายประการ รวมถึงความตั้งใจเตรียมในคาบสมุทรเกาหลีด้วย ในขั้นนี้ ข้าพเจ้าคงจะไม่รายงานและวิเคราะห์คำปราศรัยทั้งหมด ถ้าเวลาอำนวย ก็อาจจะนำเสนอเป็นเฉพาะประเด็น หลังจากการกล่าวสุนทรพจน์ครั้งนี้ ซึ่งได้มีการหารือกันระหว่างนายกรัฐมนตรีเยอรมัน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ประธานาธิบดีฝรั่งเศส ประธานาธิบดีโอบามา และอาจจะมีหัวหน้ารัฐบาลอื่นอีก 1 คน แต่ข้าพเจ้ามิได้สังเกตเห็น อันเป็นการพบปะกันในระดับสุดยอดโดยมิได้มีการประกาศล่วงหน้า แต่พอคาดได้ว่า พฤติกรรมล่าสุดของประธานาธิบดีปูตินคงจะเป็นหัวข้อใหญ่ของการประชุมปรึกษาครั้งดังกล่าว เพราะในอีกไม่กี่ชั่วโมงต่อมา เครื่องบิน F-22 Raptors ของสหรัฐ 2 เครื่อง อันเป็นเครื่องบินที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีก้าวหน้ามากที่สุดแบบหนึ่งของกองทัพอากาศสหรัฐ ซึ่งดูจะมีสมรรถนะในการหลุดจากจอร์ดาร์ (Stealth) ได้เมื่อจำเป็น แต่โดยที่เป็นเครื่องที่กินน้ำมันมาก ฝูงบินเติมน้ำมันกลางอากาศจึงต้องไปด้วย ทั้งหมดนี้ ได้เข้าประจำการณในประเทศ Romania ที่อยู่ในข่ายการป้องกันของสัมพันธมิตรนาโต้ เพื่อคุ้มกันกองเรือสหรัฐในทะเลดำ เพราะเรือเหล่านี้ ซึ่งแล่นอยู่ในน่านน้ำระหว่างประเทศได้

ถูกเครื่องบินรบของรัสเซียบินโฉบอย่างใกล้ชิดมากหลายครั้ง มีภาพหลักฐานอย่างแจ่มชัด กรณีเช่นนี้ นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ ย้ำว่า เรือรบสหรัฐสามารถยิงเครื่องบินรัสเซียได้โดยเป็นสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ พฤติกรรมยั่วยุเช่นนี้ของรัสเซียเกิดมาแล้วหลายครั้งทั้งในทะเลดำ ทะเลบอลติก เกาะอังกฤษ (เครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดใหญ่) ทำให้เครื่องบินคุ้มกันของอังกฤษ ต้องไปเฝ้าระวังในแถบบอลติก แม้กระทั่งเขตของศูนย์ป้องกันภัย Aerospace Defence Command ภาคอเมริกาเหนือ (NORAD) ก็ถูกเครื่องบินลาดตระเวนรัสเซียบินล้ำเข้าไปตรวจสอบเป็นครั้งแรกเมื่อปีที่แล้ว และเมื่อเดือนที่แล้ว สหรัฐได้ส่งเครื่องบิน F-15 จำนวนหนึ่งไปยังไอซ์แลนด์ กำลังภาคพื้นดินของนาโต้ก็ได้ไปประจำการณในประเทศต่าง ๆ พร้อมกับกำลังรบเคลื่อนที่เร็วก็ได้เตรียมพร้อม เพราะรัสเซียได้วางกำลังและตั้งฐานทัพร่วมอาวุธประเภทต่าง ๆ ไว้รอบเขตประเทศ ทางด้านใต้ บูตินได้ข่มขู่ตุรกี ซึ่งเป็นภาคีนาโต้ มาตลอดโดยถือโอกาสที่เครื่องบินรัสเซียแบบ Sukhoy-24 ที่อาจล่องล้ำเข้าไปในน่านฟ้าของตุรกีและถูกเครื่องบิน F-16 ของตุรกียิงตก ได้ลงไปยิ่งกว่านั้น รัสเซียมีกองกำลังทั้งทางอากาศ กองพลขีปนาวุธ และฐานทัพรือที่ตาร์ตุสในซีเรีย ที่ทรงพลังมาก ยังตั้งพร้อมรบอยู่ แม้จะได้ประกาศว่าส่วนหนึ่งได้ถอนกลับ โดยอ้างว่า “เพราะเสร็จสิ้นภารกิจแล้ว” จนถึงบัดนี้ ไม่มีสัญญาณใด ๆ อันแสดงว่ารัสเซียจะถอนกำลังในซีเรียกลับสู่รัสเซีย

ภายในอิรักเอง สถานะของเขื่อนโมซูลซึ่งยังน่าห่วงกังวลอยู่ เพราะการซ่อมแซมหรือเสริมโครงสร้างให้มั่นคงยังคืบหน้าไปอย่างช้ามาก ด้วยเหตุปัจจัยอันสืบเนื่องมาจากอดีต ทั้งระบบราชการอันยุ่งยาก การคอร์รัปชัน แต่ขณะนี้ ก็ได้เสริมซีเมนต์ไปตามช่องต่าง ๆ เพื่อให้จับตัวกันเป็นฐานที่แข็งแรงขึ้น อันยังไม่เป็นที่มั่นใจเต็มที่ กลุ่มบริษัทอิตาเลียนที่รับจะดำเนินการ จนบัดนี้ก็ยังมีได้เริ่มงาน แต่สหรัฐได้ติดตั้งเครื่องส่งสัญญาณเตือนภัยไว้รอบด้าน ตามข่าวล่าสุด ระดับน้ำยังไม่สูงมากนัก หากประคองสถานะไว้ได้ ภัยที่อาจมี ถ้าถึงกลางเดือนพฤษภาคม ไม่มีน้ำปริมาณมากหลงไหลมา ก็ปลอดภัยไปอีกเกือบ 1 ปี แต่ความจำเป็นที่จะต้องรีบเสริมสร้างเขื่อนโมซูลให้มั่นคง

และปลอดภัย นั้น ปราบกฏชัด และควรดำเนินการตามหลักวิศวกรรมอย่างแท้จริง การใช้น้ำมันและ
อุดรอยรั่ว เช่นที่ช่างอิรักกำลังทำอยู่ทุกวันนี้ ไม่อาจจะหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของเขื่อนซึ่งสร้างขึ้น
บนฐานยิปซัม และขาดการดูแลแก้ไขจุดอ่อนมานานปี

สถานการณ์ในอัฟกานิสถานในระยะกลางเดือนเมษายน ศกนี้ สื่อเค้าว่าจะกลับยุ่งยากและ
สลับซับซ้อนมากขึ้น เพราะความแตกแยกภายในรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ ซึ่งมี Ghani เป็น
ประธานาธิบดี แต่มีข่าวว่า นายอับดุลลาห์ อับดุลลาห์ ซึ่งมักจะเป็นตัวแปรมาหลายรุ่นแล้ว แต่ครั้ง
นี้ เขาเองและบุคคลอื่นบางคนพยายามจะเพิ่มอำนาจต่อรอง และทำให้รัฐบาลอาจต้องปรับปรุง
คณะรัฐมนตรีใหม่ ในขณะที่เดียวกันทหารอัฟกานิสถาน ซึ่งได้รับการฝึกหัดจากสหรัฐบางส่วนได้
แปรพักตร์ไปเข้ากับกลุ่มตาลิบัน โดยฝึกการรบให้ตาลิบันตามแบบที่พวกตนได้รับมาจากสหรัฐ
ในขณะที่กลุ่มตาลิบันกำลังรุกคืบหน้าเข้ามาในเมืองเฮลมานด์โดยไม่หยุดยั้งหลังจากที่ยึดเมือง
Kunduz ทางภาคเหนือได้แล้ว รัฐบาลสหรัฐฯจะชำระรบกับประสพการณ์เมื่อปีที่แล้วที่กบฏซีเรียซึ่ง
ได้รับการฝึกการรบและสรรพาวุธจากสหรัฐได้หนีทัพและไปเข้ากับกลุ่มก่อการร้าย รวมทั้งไอซิล แต่
สหรัฐได้ปรับเปลี่ยนโครงการและจัดกระบวนทัพใหม่ ดังที่ข้าพเจ้าได้รายงานและวิเคราะห์มา
ค่อนข้างละเอียดแล้ว กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯคงจะแก้ไขปัญหานี้โดยด่วนต่อไป เพราะสถานการณ์
ด้านเฮลมานด์น่าห่วงมาก สัมพันธมิตรนาโตก็เป็นห่วงเช่นกัน เมื่อปลายสัปดาห์ที่แล้ว กลุ่มตาลิ
บันได้ใช้ระเบิดพลีชีพอย่างแรงในทางเข้าศูนย์รักษาความปลอดภัยของทางการในกรุงคาบูล มี
ผู้เสียชีวิตประมาณ 60 คน บาดเจ็บนับร้อย ผู้บัญชาการทหารจากนาโตเห็นว่า การระเบิดครั้งนี้
แสดงถึงความอ่อนแอของฝ่ายตาลิบันมากกว่า

อันที่จริง ปากีสถานมีบทบาทไม่น้อยในฐานะที่เป็น Safe Haven ให้แก่กลุ่มตาลิบัน เมื่อไม่
นานมานี้ นาย Sartaj Asiz ที่ปรึกษาด้านกิจการต่างประเทศของนายกรัฐมนตรีนาจาซ ชาریف
ยอมรับว่า บรรดาหัวหน้าและแกนนำของตาลิบันได้หลบภัยอยู่ในบริเวณเมือง Quetta ทาง
ตะวันตกของปากีสถาน ที่ยินยอมให้พักพิงอยู่ได้ ก็เพราะรัฐบาลต่าง ๆ ของปากีสถานได้ยอมให้

กลุ่มตะลิบันอยู่ในประเทศมาแล้วตลอด 35 ปีที่ผ่านมา อันทำให้ปากีสถานถูกตำหนิจาก “ทั้งโลก” และเพราะเหตุนี้ จึงอนุญาตให้อยู่ได้เฉพาะระดับผู้นำ ซึ่งได้อาศัยใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เช่นสถานพยาบาลเท่าที่ปากีสถานจะยินยอมจัดให้ และด้วยเหตุนี้ ปากีสถานจึงบีบให้ตะลิบันยอมพุดจาโดยตรงกับรัฐบาลอัฟกานิสถาน ดังที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 อันเป็นสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และเป็นไปตาม road map ที่ปากีสถาน อัฟกานิสถาน สหรัฐและจีนได้กำหนดไว้เพื่อยุติสงครามในอัฟกานิสถาน แต่ดังที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น ยังไม่มีผลคืบหน้าเท่าใดนัก อาจจะเป็นด้วยแรงกดดันของกลุ่มก่อการร้ายอื่น ๆ ที่เข้ามาแทรกแซงเพื่อร่วมพันธมิตรกัน

เกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้สรุปรายงานด้านปากีสถานในวารสารฉบับที่พิมพ์ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2015 ว่าพรมแดนระหว่างอัฟกานิสถานกับปากีสถาน เป็นที่พักพิงของกลุ่ม Jihadists ต่าง ๆ รวมทั้ง อัล-ไคด้า Pakistani Taliban และ Afghanistani Taliban แต่แม้จะทราบดังที่กล่าว สหรัฐก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ปากีสถานในวงเงิน 8 พันล้านดอลลาร์ และเครื่องบิน F-15 อีกจำนวนหนึ่งด้วย ทั้งนี้ อาจเพื่อให้เกิดความสมดุลกับความช่วยเหลือในทางอื่นแก่อินเดีย ส่วนความห่วงกังวลของข้าพเจ้าที่แสดงไว้ในรายงานฯ ฉบับเดือนมีนาคม ศกนี้ ว่าปากีสถานได้ผลิตและนำเข้าประจำการซึ่ง Tactical Nuclear Weapons เป็นจำนวนมากขึ้นถึงขั้นที่เกรงว่า วัสดุนิวเคลียร์แบบนี้จะหลุดไปอยู่ในครอบครองของกลุ่มก่อการร้าย ซึ่งมีอยู่มากในปากีสถาน จึงหวังว่า การประชุมระดับสุดยอดเพื่อป้องกันอันตรายจากการแพร่ขยายของอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Security Summit) ที่กรุงวอชิงตันเมื่อเดือนที่แล้ว คงจะวางมาตรการอย่างได้ผลเพื่อป้องกันภัยดังกล่าว น่าเสียดายที่นายกรัฐมนตรีนาจาซซารีฟแห่งปากีสถานจำต้องยกเลิกแผนการเดินทางไปร่วมการประชุม ณ กรุงวอชิงตัน เพราะเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายในนครลาสเวกัส โดยกลุ่ม Pakistani Taliban ทำนองเดียวกับการที่กลุ่มก่อการร้ายได้บุกเข้าไปสังหารอาจารย์และ

นักศึกษากว่าร้อยคนและบาดเจ็บอีกจำนวนมากขณะประชุมนักศึกษาและกำลังเรียนตามห้องต่าง ๆ ของสถาบันในเปซซาวาร์

รายงานที่ได้รับมาในช่วงหยุดสงกรานต์แสดงว่า ไอซิด ซึ่งได้พยายามไปสร้างมิตรกับกลุ่ม ตะลิบันโดยอาศัยกำลังพลจากปากีสถานและอิรัก ก็มีได้สำเร็จผลเท่าใดนัก ถ้าจะถามว่าเพราะ เหตุใด ก็อาจจะเข้าใจยาก เนื่องจากตะลิบันนั้นก็โหดเหี้ยมอยู่แล้ว แต่กลับเห็นว่า ไอซิดโหดร้าย เกินไป เช่นการฆ่าโดยการปาดคอครั้งละหลาย ๆ คน เป็นต้น และในขณะเดียวกัน เป้าหมายของ ตะลิบันนั้น จำกัดอยู่ในเขตอัฟกานิสถาน แต่ไอซิดมุ่งที่จะจัดตั้งคาลิเฟตครอบคลุมดินแดนทั่วไปอัน อยู่เลยเขตของอัฟกานิสถานไปมาก ซึ่งตะลิบันมิได้สนใจเท่าใดนัก

ในช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงตามพลวัตเช่นนี้ กลุ่มอัลไคด้า ซึ่งส่วนบัญชาการกลางได้หลบ ภัยหลังจากที่โศมา มา บิน ลาเดินถูกสังหาร ก็ได้กลับคึกคักและกำลังฟื้นฟูฐานที่ตั้งใน อัฟกานิสถาน เช่นที่เคยอยู่ขณะที่ได้ก่อเหตุการณ์ 9/11 โดยมีข่าวว่า อาจจะร่วมมือกับกลุ่มตะลิ บันได้ต่อไป ส่วนกลุ่มอัลไคด้าในมาห์เกร็บ ซึ่งไปก่อเหตุร้ายในแอฟริกากลาง ก็ยังต้องคอยระวังภัย อยู่ต่อไป ที่น่าห่วงก็คือฝ่ายการข่าวของกลุ่มตะวันตกได้แจ้งเตือนการโจมตีในไค์ตติวัวร์ก่อนแล้ว แต่หน่วยงานท้องถิ่นมิได้ระวังภัยทันทั่วทั้งที่ ความสูญเสียของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนไม่น้อยจึง หลีกเสี่ยงมิได้ ในขณะเดียวกันกลุ่มโบโกฮารามทางเหนือของไนจีเรีย ซึ่งสวามิภักดิ์กับไอเอส บัดนี้ ได้ชื่อว่าเป็นกลุ่มที่โหดร้ายที่สุดกลุ่มหนึ่งในโลก แต่ยังมีได้กระจายการโจมตีไปยังที่อื่น นอกเหนือจากชาด คาเมรูน และนิเจอร์ ส่วนรัฐบาลไนจีเรียภายใต้การนำของประธานาธิบดีูฮารี อดีตผู้บัญชาการทหาร ก็ยังไม่สามารถรับมือกับกลุ่มโบโกฮารามได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง แต่มีข่าวว่า กำลังมีการเจรจาลับหลังเพื่อหาทางช่วยนักเรียนเด็กสาว ซึ่งชาวโลกกำลังเรียกร้องให้ เด็กสาวสองร้อยคนเศษที่ถูกจับตัวไปครบ 2 ปีในกลางเดือนนี้ ในชื่ออันเป็นที่ทราบกันว่า Chibok girls เข้าใจว่า โบโกฮารามเรียกค่าไถ่ในวงเงินนับล้านดอลลาร์ ไม่น่าจะมีข่าวดีหรือไม่ ภายใน สิ้นเดือนเมษายน ศกนี้ แต่ตามรายงานข่าวพิเศษเฉพาะของหรือ CNN Exclusive ซึ่งออกอากาศ

ในวันจันทร์ ที่ 25 เมษายน ศกนี้ ปฏิบัติการพิเศษของทหารไนจีเรียได้บุกไปถึงชายเขต Sambisa Forest ซึ่งเป็นฐานสำคัญของโบโก ฮาราม และเข้าใจว่า ในหมู่บ้านไกลออกไปอันพอสังเกตการณ์ได้ กลุ่มเด็กที่ถูกจับตัวไป หรือ Chibok girls ประมาณ 200 ถูกกักอยู่ที่นั่น ปฏิบัติการนี้มีชื่อว่า “ต้องได้ผล ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม” มีผู้บัญชาการระดับพลตรี และพลจัตวาเป็นหัวหน้าหน่วยบุก อันแสดงว่า แรงกดดันระหว่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญให้กองทัพไนจีเรียต้องดำเนินการอย่างจริงจังเสียที เพื่อกอบกู้ชื่อเสียงที่เสียหายมากก่อนหน้านี้ ที่ได้รายงานมาในปีที่แล้ว กลุ่มก่อการร้ายอีกหนึ่งกลุ่มซึ่งได้สวามิภักดิ์กับหัวหน้าไอซิส อันได้แก่กลุ่ม Abu Zayyab บนเกาะทางใต้ของฟิลิปปินส์ กลุ่มก่อการร้ายนี้ได้ชื่อมานานว่าโหดเหี้ยม จนขบวนการปลดปล่อยโมโรไม่ขอร่วมอุดมการณ์ด้วย อาบูชายยับแสดงความโหดร้ายมาตลอด จนเมื่อไม่นานมานี้ได้จับบุคคลทั้งชายและหญิงไปเพื่อเรียกค่าไถ่ มีชาวแคนาดาถูกจับไปด้วย โดยกำหนดเส้นตายให้จ่ายค่าไถ่ไว้เป็นวันที่ 26 เมษายน ศกนี้ ความพยายามของหลายฝ่ายที่จะให้มีการปล่อยตัวไม่บังเกิดผล เมื่อถึงเส้นตายในวันที่ 26 เมษายน ตัวประกันทั้งหมดก็ถูกสังหารอย่างโหดเหี้ยมตามแบบของกลุ่ม ทำให้ นายจัสติน ทูโด นายกรัฐมนตรีจากพรรคลิเบอรัลของแคนาดาแถลงว่า การกระทำการร้ายของกลุ่มนี้เป็น “Cold blooded murder” แต่เมื่อถึงขั้นนี้แล้ว ทั้งฟิลิปปินส์และแคนาดาก็ไม่อาจดำเนินการอย่างใดได้ นอกจากการประณาม

สถานะความไร้เสถียรภาพทางฝ่ายการเมืองเป็นปัญหาทั้งในอัฟกานิสถานและไนจีเรีย ซึ่งกำลังจะมีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาในไม่ช้านี้ หลักการ Inclusiveness ที่สหรัฐเรียกร้องมาหลายปี ยังดำรงอยู่เช่นเดิม อาจจะเป็นด้วยเหตุนี้ นายจอห์น แคร์รี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เดินทางไปเยือนทั้งกรุงแบกแดดและกรุงคาบูลเมื่อไม่กี่วันมานี้ โดยมีได้แถลงล่วงหน้าเช่นเคย และในวันที่ 18 เมษายน ศกนี้ นายแอส คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ก็ได้เดินทางไปยังกรุงแบกแดด เป็นครั้งที่ 3 ในปีนี้ โดยได้หารือกับ นายกรัฐมนตรีอิรัก เพื่อเหตุผลประการหนึ่งที่จะให้สภาวะการเมืองของอิรัก “นิ่ง” ขึ้นกว่าที่เป็นมา

ในระยะหลัง ๆ มา นี้ ซึ่งเป็นความมุ่งหวังอันค่อนข้างยากสำหรับอิรักที่ประกอบด้วยประชากรหลากหลาย
นิกาย เมื่อวันที่ 18 เมษายน ไอซิลได้อ้างความรับผิดชอบที่ได้ใช้เด็กวัยรุ่นระเบิดพลีชีพในสนาม
กีฬาของเยาวชนซึ่งไอซิลอ้างว่าเป็นพวกนิกายชีอะฮ์ ข้อที่ควรสังเกต คือในระยะ 2-3 เดือนที่ผ่านมา
ไอซิลได้ใช้วัยรุ่นเข้าร่วมในการรบหรือเป็นระเบิดพลีชีพมากขึ้น แม้วิดีโอโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่มก็
แสดงถึงการฝึกอบของวัยรุ่นบ่อยครั้งขึ้น ซึ่งโฆษกทางการทหารของสหรัฐได้แถลงข่าวเมื่อวันที่ 27
เมษายน ศกนี้ว่า การโจมตีแหล่งเงินสดของไอซิลในคลังใกล้กับนครโมซูล 2 ครั้งที่ผ่านมา ทำให้
เงินสดของไอซิลถูกทำลายไปอย่างน้อย 800 ล้านดอลลาร์ ผลกระทบประการหนึ่งคือ ไอซิลบัดนี้
หาคนใหม่มาช่วยด้วยได้เพียงเดือนละไม่เกิน 200 คน ซึ่งแต่ก่อนนี้มักจะได้ประมาณ 2,000 คน

การฟื้นตัวของอัลไคด้า ซึ่งได้กล่าวถึงไว้เล็กน้อยก่อนหน้านี้ เป็นความเคลื่อนไหวที่ทำให้ทั้ง
สหรัฐและอัฟกานิสถานเริ่มมีความห่วงกังวลมากขึ้นเป็นครั้งแรก หลังจากที่พอจะผ่อนคลายการ
เฝ้าระวังมาหลายปี และเมื่อปลายปีที่แล้ว ประธานาธิบดีโอบามากล่าวถึงภัยของการก่อการร้าย
ซึ่งสหรัฐจำต้องหาทางต่อสู้และทำลายล้างว่า ได้แก่ไอซิล โดยเห็นว่า อัลไคด้ามิได้เป็นภัยคุกคาม
เฉพาะหน้าเช่นแต่ก่อน

เมื่อไม่นานมานี้ ผู้รักษาการในตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมของอัฟกานิสถานในชื่อว่า
Masoom Stanekzai กล่าวว่า “อัลไคด้าได้กลับมาคึกคักครั้งใหม่ แม้จะเป็นไปอย่างไม่เอิกเกริก
แต่เห็นได้ว่า กลุ่มนี้กำลังจัดองค์กรใหม่และเตรียมการโจมตีครั้งใหญ่” ในระยะใกล้กัน นายทหาร
ระดับพลตรีของสหรัฐให้สัมภาษณ์แก่สำนักข่าว CNN มีสาระสำคัญว่า “อัลไคด้าบัดนี้มีจำนวน
เท่าใดไม่ทราบชัด แต่เจ้าหน้าที่สหรัฐเคยประมาณว่าคงจะมีนักรบหรือกำลังพลราว 300 คน ซึ่ง
จำนวนเท่านี้ไม่มากนักเมื่อเทียบกับไอซิล แต่มีค่าใช้จ่ายของความห่วงกังวล ที่ต้องเฝ้าระวัง
ได้แก่การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างอัลไคด้ากับกลุ่มตะลิบัน หลายประเทศ รวมทั้งสหรัฐและ
อัฟกานิสถาน ได้พยายามเจรจาสงบศึกกับตะลิบัน เพราะถ้าทำได้สำเร็จก็จะเป็นทางเดียวที่จะให้
สันติภาพและเสถียรภาพอันยั่งยืนเกิดขึ้นทั้งในอัฟกานิสถานและภูมิภาค”

ก่อนหน้านี้ มีการคาดหมายในวงการข่าวกรองว่า Yahya al-Libbi อาจจะได้รับทศบทยาท ในฐานะผู้นำอัลไคด้าของอิซามา บิน-ลาเดิน โดยคิดกันว่าเขาจะเป็นผู้นำได้ดีกว่าแบบของบิน-ลาเดิน

Yahya al-Libbi เคยเป็นนักปฏิบัติการชั้นนำของอัลไคด้า แต่ถูกกองกำลังความมั่นคงของปากีสถานจับได้ในปี ค.ศ. 2002 ต่อมาปากีสถานได้อินตัวไปให้สหรัฐควบคุม แต่อีกสามปีต่อมา เขาได้แหกคุกที่ Bagram อย่างเหลือเชื่อ อัลไคด้าจึงเลื่อนขั้นให้ อัล-ลิบปีเป็นระดับแกนนำอันดับที่ 2 เขาได้ปรากฏตัวในวิดีโอทัศน์ของกลุ่มบ่อยครั้งกว่า Ayman al-Zawahiri ซึ่งทำหน้าที่ผู้นำมาหลังจากที่อิซามา บิน-ลาเดิน ถูกสังหาร เดิมที Zawahiri เป็นนักวางแผนปฏิบัติการเสนอให้บิน-ลาเดินตัดสินใจ เพราะเป็นหมอผ่าตัดตาดตาจากอียิปต์ที่บิน-ลาเดินไว้วางใจในแนวความคิด แต่ข่าวคราวเกี่ยวกับเขาเงียบหายไปนาน เขาได้บันทึกเสียงเมื่อปีที่แล้ว โดยหวังที่จะทำตัวให้เหนือกว่า อัล-บัคดาดี ซึ่งได้เป็นหัวหน้าใหญ่ของไอซิล ด้วยการประกาศสงครามและว่า ไอซิลขาดความชอบธรรมและมีมือยังอ่อน แต่ถึงกระนั้น เขาก็พร้อมที่จะร่วมกันโจมตีสหรัฐ ซึ่งเป็นเป้าหมายของอัล-ไคด้าตลอดมา แต่ไอซิลก็เดินทางตามแผนของตนเองด้วยการก่อการร้ายครั้งใหญ่กลางกรุงปารีส ตามมาด้วยการระเบิดกลางกรุงบรัสเซลส์ ต่อจากนั้น ก็ได้ออกวิดีโอขู่ว่าจะก่อเหตุร้ายในกรุงวอชิงตันและนครนิวยอร์ก และมุ่งหมายที่จะบุกเข้าในภาคพื้นยุโรปตะวันตก

อัล-ลิบปีไปตั้งฐานในเขต North Waziristan ในชายแดนติดต่อระหว่างอัฟกานิสถานกับภาคตะวันตกเฉียงเหนือของปากีสถาน ตามรายงานข่าวซึ่งน่าจะเชื่อถือได้ อัล-ลิบปีมีความรอบรู้ทางศาสนามากกว่าผู้ใดในกลุ่ม รู้ดีและลึกซึ้งกว่าบิน ลาเดินเสียอีก ในฐานะที่เป็นผู้นำกลุ่มอันดับที่ 2 เขาเป็นผู้ประทับตรา Fatwas อนุมัติให้ลักลอบไปปฏิบัติการและให้แนวทางดำเนินการแก่กลุ่มแกนกลางในปากีสถานและกลุ่มเชื่อมโยงในภูมิภาคต่าง ๆ อัล-ลิบปีต่อต้านการแผ่อิทธิพลของสหรัฐในที่ตั้งของ อัลไคด้า เช่นในภาคตะวันออกของเยเมน อันได้แก่อัลไคด้าในคาบสมุทรอะเรเบีย การที่เขาปรากฏตัวทางวิดีโอทัศน์เป็นประจำ จึงกลายเป็น “หน้าตาของอัลไคด้า” และ

คาดหมายกันว่า อัล-ลิบปีต้องได้เป็นหัวหน้าของกลุ่มอย่างไม่มีปัญหา แต่ในวันที่ 7 มิถุนายน ค.ศ. 2012 โฆษกทำเนียบขาว ซึ่งขณะนั้นได้แก่นาย Jay Carney ยืนยันข่าวที่เข้ามาจากหลายฝ่ายและกระทรวงกลาโหมกับสำนักงานข่าวกรองกลางว่า อัล-ลิบปีถูกสหรัฐสังหารด้วยโดรน พร้อมกับสมุนหลายคน ในการโจมตีที่เขตวาซีริสถานเหนือ นับเป็นผู้นำระดับสูงมากของอัลไคด้าที่ถูกขจัด หลังจากทีสืบหาข่าวมานานว่าเขาอยู่ที่ไหนในช่วงเวลาต่าง ๆ ถ้าจำไม่ผิด อัลไคด้าเป็นระดับผู้นำชั้นสูงของอัลไคด้าคนที่ 16 ที่ถูกสังหารจากปฏิบัติการทางอากาศของสหรัฐ ซึ่งได้สร้างปัญหาให้แก่กลุ่มก่อการร้ายที่ได้กระทำการใหญ่มากในแผ่นดินสหรัฐ ด้วยเครื่องบินพาณิชย์ของสายการบินสหรัฐเอง

เหตุร้ายที่เรียกกันว่า 9/11 ในช่วงกลางเดือนนี้ กลับกลายเป็นประเด็นละเอียดอ่อนยิ่งต่อสัมพันธภาพทางการทูตระหว่างสหรัฐกับซาอุดีอาระเบีย ต้นเหตุมาจากการที่ทั้งสภาผู้แทนสหรัฐและวุฒิสภาได้ผ่านญัตติอันผู้เสนอประสงค์ที่จะตัดหนทางที่จะให้รัฐบาลซาอุดี อาระเบียได้รับความคุ้มกันในฐานะอธิปไตย (Sovereign Immunity) จากความรับผิดชอบต่อการก่อการร้ายในดินแดนของสหรัฐ ในหมวด State Immunity ของกฎหมายระหว่างประเทศ หากปรากฏหลักฐานว่า รัฐบาลซาอุดีหรือเจ้าหน้าที่ของซาอุดีมีส่วนให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือให้คนกลุ่มหนึ่งก่อการร้ายในวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 โดยเป็นที่เข้าใจว่าทางการสหรัฐมีหลักฐานบ่งชี้ในเอกสาร “ลับมาก” ประมาณ 28 หน้าของรายงานเหตุการณ์ในวันดังกล่าวที่แยกเก็บต่างหาก ญัตติดังกล่าวนี้จะให้ประธานาธิบดียกเลิกชั้นความลับ ซึ่งผู้เสนอต้องการที่จะให้โอกาสผู้ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการก่อการร้ายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากรัฐบาลซาอุดี สมาชิกสภาเป็นจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสังกัดพรรคเดโมแครต คงจะไม่เข้าใจดีพอถึงนัยยะของญัตติดังกล่าว อันอาจทำลายความสัมพันธ์ฉันพันธมิตรที่ในปัจจุบันนี้กำลังอยู่ในสภาวะเปราะบางมาก ซึ่งสืบเนื่องมาจากความระแวงของซาอุดีที่ดูจะไม่พอใจอย่างยิ่งที่สหรัฐใกล้ชิดกับอิหร่านมากเกินไป ในการเจรจาทำความตกลงนิวเคลียร์กับอิหร่านกับยังได้ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรซึ่งจะ

ช่วยให้อิหร่านสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์กับประเทศพัฒนาแล้ว กับ ยังได้สร้างสมพลาณภาพโดยได้ซื้อซีปนาวุธทันสมัยจากรัสเซียเมื่อเร็ว ๆ นี้ ไม่แต่เท่านั้นซาอุดียัง เห็นว่าอิหร่านได้สนับสนุนสงครามกลางเมืองในซีเรีย ทั้ง ๆ ที่ซาอุดีต้องการโค่นล้มบาซาร์ อัล- อาสอาด และไม่ต้องการให้อิหร่านแผ่อำนาจเข้ามาในเยเมน ที่สำคัญแต่ซาอุดีมิได้แสดงออกมา อย่างเปิดเผยได้แก่การที่สหรัฐปรับปรุงกระบวนการผลิตน้ำมัน (Fracking) และซื้อน้ำมันจากซาอุดี น้อยลงมาก

อันที่จริงความน้อยเนื้อต่ำใจของซาอุดีดังกล่าวมิใช่เป็นเพราะสหรัฐเท่าไรหรอก แต่ญาติติของ รัฐสภาสหรัฐเองสร้างความไม่พอใจให้แก่ซาอุดีอย่างมาก และเป็นเหตุให้ Adel al-Jubeir อดีต เอกอัครราชทูตซาอุดี ณ กรุงวอชิงตันซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศ ชูอย่างเปิดเผยว่า จะถอนสินทรัพย์ มูลค่าไม่น้อยกว่า 750 พันล้านดอลลาร์ที่มีอยู่ใน สหรัฐทั้งหมดออกไป

ประธานาธิบดีบารัค โอบามาไม่เห็นด้วยกับรัฐสภาในกรณีนี้ มิใช่เพียงเพราะเอกสาร “ลับ มาก” 28 หน้าทีญาติติกล่าวถึงดูจะมีได้พัวพันซาอุดี แต่การกระทำดังกล่าวจะเปิดทางให้คน ต่างประเทศฟ้องเรียกค่าเสียหายจากรัฐบาลสหรัฐในกรณีต่าง ๆ โดยไม่มีที่สิ้นสุด ประธานาธิบดีโอบามาได้ปฏิเสธที่จะยกเลิกชั้นความลับ และจะต่อต้านความพยายามของบางฝ่ายที่จะสร้างความ ร้าวฉานกับมิตรประเทศขึ้นมา ตามรายงานของแหล่งหนึ่งซึ่งติดตามเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น คนอเมริกัน บางคนเข้าใจเจ้าหน้าที่ซาอุดีผิดตัว แม้แต่อดีตเอกอัครราชทูตซาอุดี ณ กรุงวอชิงตันในสมัยนั้นที่ ถูกสงสัย ก็เป็นความเข้าใจผิด

เรื่องนี้ถูกกล่าวถึง เพราะประธานาธิบดีโอบามากำลังจะไปเยือนซาอุดี อารเบียและมี กำหนดจะเข้าเฝ้าและหารือข้อราชการกับกษัตริย์และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของซาอุดี ซึ่งทั้งสองฝ่าย ได้ใช้เวลาในการหารือทวิภาคีกว่า 2 ชั่วโมง สำนักข่าวต่าง ๆ รายงานว่าโอบามาต้องไปแก้ปัญหา

ทางการทูตที่ละเอียดอ่อนยิ่ง สำนักข่าว CNN โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อ Air Force One ลงจอดที่ท่าอากาศยานริยาด เจ้าชาย ซึ่งเป็นเจ้าเมืองริยาด ได้เป็นผู้ไปต้อนรับ ไม่ปรากฏว่า กษัตริย์ซาอูดเสด็จไปให้การต้อนรับแต่อย่างใด ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่า กรณี Working Visit เช่นครั้งนี้ ไม่น่าจะเป็นแบบพิธีที่รัฐประมุขจะไปให้การต้อนรับเสมอไป เพราะหลังจากเสร็จสิ้นการเข้าเฝ้า กษัตริย์แบบทวิภาคีแล้ว ก็มีการประชุมระดับสุดยอดของประมุข Gulf Co-operation Council ต่อเพื่อหารือกันถึงการต่อต้านไอซิลและเรื่องอื่น ๆ อันเป็นที่สนใจร่วมกัน ซึ่งประธานาธิบดีโอบามา และคณะก็ได้เข้าร่วมการประชุมด้วย สาระสำคัญของการหารือทวิภาคี ณ กรุงริยาด นั้น ไม่มีการเปิดเผย แต่สังเกตจากท่าทีของประธานาธิบดีโอบามาเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจในพระราชวัง ก็ไม่ปรากฏว่า เขาเพียงมีประสบการณ์อันไม่น่าพอใจแต่อย่างใด

ความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลียังมีอยู่สืบต่อมาจนขณะที่ทำรายงานนี้ เนื่องจากคิมจองอุนยังบังคับการให้รีบเร่งปรับความสามารถในการสร้างอาวุธนิวเคลียร์อยู่ต่อไป และการยิงจรวดหรือขีปนาวุธจากเรือใต้น้ำและฐานยิงเคลื่อนที่เพื่อมิให้ฝ่ายอื่นทราบแหล่งที่มาล่วงหน้า ประมาณ 8 ครั้ง โดยในวันที่ 28 เมษายน วันนี้ได้ทดลองถึง 2 ครั้ง ๆ สุดท้ายเมื่อเวลาค่ำแล้ว แต่เกาหลีใต้รายงานว่า ความพยายามทั้งสองครั้งล้มเหลว จึงไม่มีการแถลงอย่างเป็นทางการ เพราะขณะนี้ใกล้วันที่จะมีการประชุมสมัชชาพรรคแรงงาน (คอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือ) ที่กำหนดจะเริ่มเป็นวันแรกในวันที่ 6 พฤษภาคม ศกนี้ หลังจากที่มีได้มีการประชุมมาเลยตั้งแต่สมัยคิมอิลซุงในทศวรรษ 1980 อันเป็นความจำเป็นที่คิมจองอุนจะต้องแสดงผลงานให้ประจักษ์แก่พรรค ฉะนั้นตั้งแต่นี้ต่อไปจนถึงวันประชุมสมัชชา โลกภายนอกคงจะได้ทราบข่าวการทดลองขีปนาวุธพิสัยกลาง เพื่อจะสามารถอ้างได้ว่าเกาหลีเหนือภายใต้ผู้นำสูงสุดคนใหม่สามารถยิงจรวด Inter-continental Ballistic Missile-ICBM ซึ่งจะติดหัวรบนิวเคลียร์ไปถึงสหรัฐ แม้ว่า ชุดเดียวที่ได้ยิงไปในทิศทางของไอกินาวา แต่ตกระหว่างทาง หากสำเร็จ ก็เป็นภัยคุกคามต่อเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และเกาะกวม

ประธานาธิบดีโอบามาได้แสดงความกังวลในความตึงเครียดที่เกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และกองกำลังของสหรัฐในเกาหลีจะได้เตรียมรับมืออยู่แล้ว เขาหวังว่า ความพยายามระหว่างประเทศที่จะให้ Denuclearize คาบสมุทรเกาหลีจะประสบผลสำเร็จ แต่เกาหลีเหนือไม่ลดละความพยายามที่จะสร้างอาวุธอำนาจทำลายสูงและเครื่องที่จะนำไปสู่เป้า ประธานาธิบดีโอบามากล่าวที่ประเทศเยอรมนีเมื่อไม่กี่วันมานี้ว่า ถึงแม้การทดลองยิงจรวดจะล้มเหลวมากกว่า แต่ทุกครั้งที่ไม่สำเร็จดังกล่าว นักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเกาหลีเหนือก็จะได้บทเรียนอันจะช่วยให้เขาทราบว่า ความล้มเหลวเนื่องมาจากสาเหตุใด และก็จะแก้ไขเพื่อให้ในที่สุดจะได้ผลอย่างตั้งใจ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องติดตามดูพัฒนาการอย่างใกล้ชิดต่อไป

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนพฤษภาคม 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสณ์ ชูโต

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤษภาคม 2559 ฉบับที่ 1

รัฐบาลสิงคโปร์เปิดเผยข่าวเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2559 ว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง ได้จับกุมชาวบังกลาเทศได้ 8 คน ซึ่งปรากฏหลักฐานว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มที่เรียกตนเองว่า “รัฐอิสลามในบังกลาเทศ หรือ Islamic State in Bangladesh” ขณะกำลังเตรียมการเดินทางไปยังซีเรียเพื่อเข้าร่วมกับ ISIS แต่เมื่อไม่สามารถจะไปยังซีเรียได้ (อาจเป็นเพราะสถานการณ์อันสับสนในขณะนี้—เป็นการคาดการณ์ของข้าพเจ้าเอง) จึงเปลี่ยนแผนเป็นการจะกลับไปยังบังกลาเทศด้วยจุดประสงค์ที่จะโค่นล้มรัฐบาลบังกลาเทศและเปลี่ยนประเทศให้เป็น Caliphate ตามที่ ISIS ประกาศความมุ่งมั่นปรารถนาของตนเอง

ผู้ต้องหาทั้ง 8 เป็นชายอายุ 26 ถึง 34 เป็นคนงานก่อสร้างและลูกจ้างในอุตสาหกรรมอาหารทะเล เจ้าหน้าที่สิงคโปร์ยึดได้เอกสารวิธีการทำระเบิด การจัดหาพวกหัวคิดสุดโต่ง

(extremist recruitment) วิธีการแสวงหาเงินเพื่อใช้ซื้ออาวุธปืน ทั้ง 8 คนถูกจับภายใต้กฎหมายว่าด้วยความมั่นคงภายในของสิงคโปร์ ซึ่งสามารถกักขังผู้ต้องหาไว้ได้ถึง 2 ปี

ตามรายงานข่าวออนไลน์ของ CNN คนเอเชียใต้ได้เข้าไปทำงานด้านก่อสร้างในสิงคโปร์ อยู่มาก การที่มีพวกหัวรุนแรงเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นเหตุที่สิงคโปร์เป็นกังวลมากขึ้นในรอบปีนี้ เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ทางกรสิงคโปร์ได้จับกุมชาวบังกลาเทศได้ 27 คน ด้วยข้อหาเดียวกัน อันนับเป็นการจับกุมครั้งแรก รายงานนี้ แจ้งว่า หลังจากที่ได้สอบปากคำแล้ว ได้เนรเทศคนกลุ่มนี้ออกไป 26 คน ยังคุมตัวไว้ 1 คน ด้วยข้อหาว่า “พยายามจะออกจากสิงคโปร์ไปแบบลักลอบและกระทำการผิดกฎหมาย” อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่สามารถยึดเอกสารแสดงแนวคิดสุดโต่งได้ไม่น้อย รวมทั้งวิดีโอแสดงเยาวชนฝึกการใช้อาวุธสงครามและภาพน่าสะท้านใจต่าง ๆ และคำสอนวิธีฆ่าคนอย่างเงียบเชียบ (silent killing)

ข่าวการจับผู้ที่มีแผนกระทำการร้ายแรงดังกล่าวที่สิงคโปร์ ปรากฏขึ้นในช่วงที่ในบังกลาเทศเอง ซึ่งถือตนว่าเป็นรัฐฆราวาส มีการสังหารโหดผู้มีแนวคิดต่างศาสนาหรือมีพฤติกรรมและความคิดอ่านซึ่งบรรดาฆาตกรเห็นว่าเขาไม่ยอมรับ เหลือทั้งหมดมิใช่พวกหัวรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นนักคิด นักเขียน นักเคลื่อนไหว หรือผู้ประศาสน์วิชา แม้กระทั่งนักศึกษา และตามข่าวล่าสุดในวันที่ 7 พฤษภาคม ศกนี้ เหลือที่ถูกฆ่าอย่างโหดเหี้ยมได้แก่ผู้นำศาสนาอิสลามสาย Sufi ซึ่งมีชีนิกาย เช่นเซียหรือซุนหนี่ แต่เป็นชาวอิสลามที่เชื่อว่าจะสามารถบรรลุซึ่งสัจธรรมบางประการของอิสลาม ด้วยวิธีเข้าถึงพระเจ้าโดยตรง อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกฆ่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น คือประมาณ 36 คน ในระยะสองปีที่ผ่านมา การสังหารโหดเกิดขึ้นเกือบทุกวันในรอบสัปดาห์ที่แล้ว หลายเหตุการณ์มักมีการอ้างว่าเป็นการกระทำของคนในเครือข่ายขบวนการก่อการร้ายอัลไคด้าและรัฐอิสลาม ถ้อยแถลงของทางรัฐบาลมักจะปฏิเสธว่า ในบังกลาเทศไม่มีทั้งอัลไคด้าและไอเอส มีแต่ Home-grown militants ยิ่งรัฐมนตรีว่าการมหาดไทยยังให้ความเห็นอันกำกวม ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าค่อนข้างหลงประเด็น เพียงเพราะการบอกปิดมิได้เป็นหลักประกันว่า ผู้ที่เลื่อมใสต่อไอเอสหรือเป็นเครือข่ายไม่มีอยู่ในประเทศ และ

ด้วยเหตุนี้ทั้งไอเอสและอัลไคด้าจึงถือโอกาสอ้างความรับผิดชอบในเหตุร้ายที่เกิดขึ้น กลวิธีของลุ่มก่อการร้ายสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งไอซิสบัดนี้สามารถก่อการร้ายได้โดยเครือข่ายที่กระจายกันอยู่ในประเทศที่ไม่สนับสนุนการตัดไฟของการก่อการร้ายแต่ต้นลม เมื่อประมาณปีกว่ามานี้ มีชาวต่างชาติเป็นครอบครัว รวมทั้งชาวบังกลาเทศ เดินทางจากบังกลาเทศไปยังตุรกีและหลบข้ามแดนเข้าไปยังซีเรีย ซึ่งในระยะนั้น สถานกำลังกลางของไอเอสยังตั้งมั่นอยู่ในซีเรีย และตุรกีเองก็ยังมีได้เข้มงวดกับการผ่านแดนเท่าปัจจุบันนี้ ผู้ที่มีได้สืบกรณีการย้ายถิ่นของกลุ่มดังกล่าวไม่อาจจะทราบได้แน่ๆ เขาเหล่านั้นได้รับการ Indoctrination จากไหน ถ้าไม่ใช่ในประเทศต้นทาง อันได้แก่บังกลาเทศนั่นเอง

แผนการก่อการร้ายในวงกว้างปรากฏในรายงานจากแอฟริกาตะวันออกเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 โดย Inspector General Joseph Boinnet แห่งคินยาแถลงว่ากองกำลังฝ่ายความมั่นคงของคินยาและยูกันดาได้สกัดแผนก่อการร้ายครั้งใหญ่โดยกลุ่มแอฟริกันตะวันออกซึ่งเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกับไอซิส (มิไซอัล ซาบาบ ซึ่งอยู่ในข่ายของอัลไคด้า)

ผู้บัญชาการตำรวจของคินยาแถลงว่าในขั้นนี้ “แผนก่อการร้ายดังกล่าวมีเป้าหมายหลายแห่งในคินยา” เจ้าหน้าที่ตำรวจในคินยาและยูกันดาได้จับกุมผู้ต้องสงสัยไปแล้ว 3 คนคนหนึ่งเป็นนักศึกษาแพทย์ในชื่อว่า Mohammed Abdi Ali ซึ่งกำลังเป็นแพทย์ฝึกหัดในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในคินยา ถูกจับเมื่อวันศุกร์ที่ 28 เมษายน อีกสองคนได้แก่ภริยาของ Ali และเพื่อนของเธอถูกจับกุมและคุมขังอยู่ในยูกันดา เจ้าหน้าที่ตำรวจคินยากำลังสืบหาแพทย์ฝึกหัดอีก 2 คนซึ่งตำรวจกล่าวว่าเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดของ Ali

ตำรวจคินยาแถลงว่า เครือข่ายก่อการร้ายในหมู่แพทย์ฝึกหัดได้ติดต่อกับกลุ่มก่อการร้ายทั้งในคินยาและแอฟริกาภูมิภาคโซมาเลีย ลิเบียและซีเรีย โดยผู้ต้องสงสัยกำลังวางแผนที่จะโจมตีครั้งใหญ่ คล้ายกับเหตุร้ายที่ห้างสรรพสินค้าเวสต์เกตในกรุงไนโรบีเมื่อปี ค.ศ. 2013 ซึ่งมีคนถูกสังหารโหดไป 67 คน ผู้บัญชาการตำรวจแถลงว่า “เจตนาของพวกนี้ได้แก่การฆ่า

ชาวคินยาผู้ไม่มีส่วนรู้เห็นให้มากที่สุด” และว่า “เครือข่ายของอาลีรวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์เพื่อเปิดฉากการโจมตีทางชีวภาพโดยใช้เชื้อ Anthrax” ในขั้นนี้ ศาลคินยาได้อนุมัติให้ตำรวจหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายคุมตัวนาย Ali ไว้ถึง 30 วัน เพื่อสอบสวนจนแล้วเสร็จ

ที่ผ่านมา คินยาเป็นเป้าหมายและบางครั้งก็เป็นฐานปฏิบัติการของกลุ่มอัล ชาบาบ ซึ่งเชื่อมโยงกับขบวนการอัลไคด้า แต่เมื่อไม่นานมานี้ไอซิสได้พยายามแทรกเข้ามาตั้งฐานในภูมิภาคแถบนี้ อันเป็นเหตุที่ทำให้ทางการหวังเกรงว่าไอซิสจะเข้ามาอยู่ในคินยา รัฐบาลของประเทศตะวันตกก็เกรงเช่นกันว่า หากไอซิสได้รับแรงสนับสนุนและพลพรรคตามความตั้งใจ ก็อาจจะใช้คินยาเป็นฐานเพื่อโจมตีคนชาวโลกตะวันตก ทำนองเหตุการณ์ร้ายที่ห้างสรรพสินค้าเวสต์เกตหรือการบุกโจมตีโดยกลุ่มอัลไคด้าในแอฟริกาмаเกริบที่โรงแรม Radisson Blu ในกรุงบามาโก ประเทศมาลี เมื่อปีที่แล้ว

ตำรวจคินยากล่าวว่า เขาวชนคินยาอย่างน้อยที่สุด 20 คนได้เดินทางไปยังซีเรียและลิเบียเพื่อเข้ากับกลุ่มไอซิส อันที่จริง ทางการคินยาเป็นห่วงมานานแล้วที่คนวัยหนุ่มของคินยาได้มีแนวคิดรุนแรงมากขึ้นและมีการหาคนจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในคินยาไปเข้ากับกลุ่มก่อการร้าย อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าเห็นว่าวงการภายนอกควรติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ต่อไปเพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร เพราะเมื่อปีที่แล้ว เมื่ออัลชาบาบล้อมจับรถนักศึกษาคินยาเมื่อปีที่แล้ว และพยายามจะแยกแยะนักศึกษาว่า ผู้ใดนับถือศาสนาคริสต์ เพื่อจะได้สังหาร นักศึกษาคินยาต่างยืนยันว่า ทั้งหมดเป็นอิสลาม แม้ว่า พวกที่นับถือศาสนาคริสต์จะอยู่ในรถคันเดียวกันหลายคนก็ตาม นักศึกษาคินยาคงจะจดจำเหตุการณ์โจมตี Garissa University College .ในคินยา ไม่ห่างจากชายแดนประเทศโซมาเลียนัก โดยเหล่าร้ายจากกลุ่มอัลชาบาบลักลอบข้ามแดนมาสังหารหมู่ในมหาวิทยาลัยได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหอพักซึ่งมีการ “ประหารชีวิต” นักศึกษาที่มีเชื้อพวกนับถืออิสลามเป็นจำนวนมาก ซึ่งข้าพเจ้าได้รายงานมาแล้วกับอ้างอิงถึงหลายครั้ง ทั้งในปีก่อนและเมื่อต้นปีนี้

สำหรับการต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายในแอฟริกาตะวันออก นั้น สหรัฐได้ให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมคนชาติมาหลายปีแล้ว โดยมีฐานสำหรับหน่วยปฏิบัติการพิเศษ (Special Operation Forces เรียกว่า SOF) ณ ฐานที่ตั้งบางแห่ง เช่นในบริเวณ Horn of Africa และที่ Mandy Bay ในคีนยา เป็นต้น ภารกิจหลักได้แก่การฝึกสอนหน่วยปฏิบัติการพิเศษของบางประเทศและการแสวงหาข่าวกรองเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกและเพื่อเป็นฐานข่าวหากจำเป็นที่สหรัฐจะใช้ประกอบการพิจารณาขออนุมัติหน่วยเหนือดำเนินการ ข้อมูลทั่วไปที่มีใช้ความลับพอมืออยู่ในรายงานเดือนมีนาคม ศกนี้ (หน้า 12-13) ที่ข้าพเจ้านำเสนอ สหรัฐได้ใช้เครื่องบินรบและโดรนเข้าโจมตีกลุ่มอัลชาบาบ โดยใช้หน่วยรบพิเศษ (SOF) ประสานยุทธการทางภาคพื้นดิน ที่กรุงโมกาดิชูในโซมาเลีย ทำให้สามารถสังหารผู้ก่อการร้ายได้ไม่น้อยกว่า 150 คน สหรัฐให้ความสำคัญกับปฏิบัติการครั้งนั้นมาก โดยโฆษกทำเนียบขาวเป็นฝ่ายรายงานผลการปฏิบัติ โดยได้ให้หน่วยรบพิเศษเฝ้าดูความเคลื่อนไหวของเหล่าร้ายติดต่อกันมาหลายสัปดาห์จนได้จังหวะที่ผู้ก่อการร้ายเตรียมจะออกไปปฏิบัติการจากฐานฝึก จึงบุกเข้าโจมตี แบบแผนของปฏิบัติการต่อต้านผู้ก่อการร้าย โดยอาศัยหน่วยรบพิเศษจำนวนไม่มากนักและความแม่นยำในการข่าวกรอง และในบางกรณีอาจจะใช้กำลังคนพื้นเมือง เช่นทหารอิรักและชนเผ่าต่าง ๆ ด้วย ดูจะเป็นยุทธการหลักที่ประธานาธิบดีโอบามาเลือกใช้ในการต่อสู้กับไอซิสในปัจจุบัน ดังที่ข้าพเจ้ารายงานและวิเคราะห์การเลือกใช้ Expeditionary Targeting Force หรือ ETF ไว้ในประมวลฯ เดือนมีนาคม ศกนี้ (หน้า 1-5)

สำหรับในอิรัก สถานการณ์ในมิติต่าง ๆ ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ทหารเมืองภายใน นายโจไบเด็น รองประธานาธิบดีสหรัฐ ได้ไปหารือกับนายกรัฐมนตรีอับดุลฮาดิอย่างค่อนข้างจะเคร่งเครียด เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ฝ่ายที่ประท้วงรัฐบาลได้บุกเข้าไปใน Green Zone อันเป็นเขตที่ตั้งของสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ อังกฤษ ออสเตรเลีย และอียิปต์ (?) โดยมีนาวิกโยธินสหรัฐและหน่วยรักษาความปลอดภัยต่างชาติที่เป็นมิตร ร่วมกันดูแลอยู่ หัวหน้าฝ่ายเซียที่เคยก่อเหตุรุนแรงเป็นครั้งคราวในชื่อซึ่งทราบกันดีว่าได้แก่ Moktada al-Sadr ได้ส่งเสริมให้พวกประท้วงบุกเข้าไปในที่ประชุมรัฐสภา ความสับสนวุ่นวายจึงหลีกเลี่ยงมิได้ สมาชิกฝ่ายซุนหนี่และ

สมาชิกอื่น ได้รวมกำลังกันผลักดันให้นักเคลื่อนไหวฝ่ายซ้ายออกไปนอกสภา ไฮเดอร์ อัล-อบาดี นายกรัฐมนตรี (ฝ่ายซ้าย) ได้ประกาศสภาวะฉุกเฉินและรับปากที่จะปฏิรูปการบริหารและการเมืองภายใน ซึ่งฝ่ายประท้วงเรียกร้อง เพราะการคอร์รัปชันยังปรากฏอยู่มาก ซึ่งไอเอ็มเอฟเองก็ได้ตั้งเงื่อนไขให้รัฐบาลแก้ไข ทางหนึ่งโดยการสร้างสรรค์ความโปร่งใสให้มากขึ้น และการแบ่งอำนาจบริหารแบบให้ทุกภาคส่วนมีบทบาท (Inclusive) ซึ่งเคยก่อปัญหาอย่างมาก สมัยที่นายมาลิกี (ฝ่ายซ้าย) เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งโน้มเอียงไปทางอิหร่านมากเกินไป และไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การเมืองภายในได้ จนสหรัฐต้องกดดันให้มีการเปลี่ยนแปลง จนได้ นายอบาดีมาแทน ซึ่งโดยส่วนเทียบกับคนก่อน นับว่าพอรับได้ จนมีส่วนกระตุ้นให้ทหารอิรัก ฝ่ายนิายซุนหนี่ร่วมกับชนเผ่าอันบาร์ ได้ยึดพื้นที่คืนมาจากการยึดครองของไอซิล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองรามาดิและจังหวัดอันบาร์ ซึ่งนายอบาดีได้ไปเยี่ยมถึงแนวหน้า และประกาศช่วยชนชนที่นั่น

ทหารอิรักฝ่ายซุนหนี่ ทหารเคิร์ด เปชเมก้า ยาซิดิสและชนเผ่าที่ได้รับการฝึกจากทหารสหรัฐ และร่วมกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐได้รุกเข้ายึดเมืองต่าง ๆ โดยจะ “encircle” นครโมซูล เพื่อจะเข้ายึดเมืองใหญ่ที่สองของอิรักกลับคืนมาให้ได้ ในสภาพการณ์ทางสมรภูมิที่เป็นอยู่เช่นนี้ การก่อความวุ่นวายโดยนักเคลื่อนไหวกลุ่มซ้ายจึงอาจบั่นทอนกำลังใจของทหารอิรักได้ ในประเด็นนี้ อดีตนักการทูตอิรักซึ่งบัดนี้เป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาด้านตะวันออกกลางที่สหรัฐ เห็นว่า มีอคตาดา อัล-สาดร์ มี “Split personality” หรืออีกนัยหนึ่ง .เดี๋ยวดี เดียวร้าย เพียงแต่หวังว่า อบาดีจะควบคุมสถานการณ์ในช่วงนี้ได้ดีพอ ซึ่งก็จะต้องเฝ้าดูพัฒนาการด้านอิรักด้วยความเข้าใจถึงปัจจัยรอบด้านต่อไป

ในด้านการรุกรบใกล้โมซูล เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม กองกำลังของไอซิลได้ทะลวงแนวของอิรักเข้ามาอย่างหนักหน่วง ด้วยอาวุธนาธานชนิด หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐซึ่งมีภารกิจที่รัฐมนตรีแอสตัน คาร์เตอร์ว่า เพื่อ “advise and assist” กองกำลังเปชเมอ์ก้าในแนวรบด้านนั้น พยายามจะช่วยป้องกันเพื่อนนักปฏิบัติการจากหน่วย Seal ด้วยกัน โดยได้กลับ

ปรากฏว่า หน่วย “ซีล” หนึ่งในายถูกยิงเสียชีวิต นับเป็นทหารอเมริกันคนที่ 3 ที่ต้องเสียชีวิตในรอบปี ส่วนนาวิกโยธิน 1 นายที่เสียชีวิตก่อนหน้านี้ นายคาร์เตอร์กล่าวว่าตายเพราะถูกจรวดที่ฐานยิงในอิรัก ซึ่งเขาเอง ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมยอมเสียใจอย่างมาก แต่ก็ชื่นชมในความกล้าหาญของทหารหน่วยปฏิบัติการพิเศษทุกเหล่าที่พร้อมจะรับมือกับศัตรู แม้แต่ละหน่วยจะมีจำนวนน้อยกว่ามากก็ตาม

รายงานข่าวล่าที่ได้รับเมื่อเวลา 01.50 น. ตามเวลาในไทย ของวันที่ 9 ต่ 10 พฤษภาคม ศกนี้ แจ้งว่า Abu Waheed ซึ่งล่าสุดมีตำแหน่งเป็น Military Emir for Anbar Province ของไอเอส ได้เสียชีวิตจากการโจมตีทางอากาศเมื่อวันศุกร์ ที่ 6 พฤษภาคม ขณะที่เขาอยู่ที่เมือง Rutba ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดอันบารีในอิรัก

Waheed เดิมเคยอยู่กับอัลไคด้า แต่ต่อมาได้มาเข้ากับไอซิล โดยได้รับตำแหน่งค่อนข้างสูง คือเป็นรองหัวหน้าอันดับสองรองจากอัล-บัคดาดี ข่าวเกี่ยวกับการถูกฆ่าเคยมีมาหลายครั้ง แต่ครั้งนี้ โฆษกกระทรวงกลาโหมสหรัฐยืนยันว่าวาฮีดถูกสังหารแน่ พร้อมกับนักรบอีกอย่างน้อย 3 คน

วันที่ 9 พฤษภาคม วันนี้ เป็นวันฉลองชัยชนะในการรบภาคพื้นยุโรปของสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งในระยะสองปีที่ผ่านมา รัสเซียภายใต้วลาดิมีร์ ปูติน ได้จัดการสวนสนามครั้งใหญ่ โดยได้มีการแสดงแสนยานุภาพอย่างเต็มที่ ทหารจำนวนหนึ่งหมื่นคนได้ร่วมในการสวนสนามที่จัตุรัสแดงข้างวังเครมลิน ต่อหน้าประธานาธิบดีปูตินที่ยืนดูอยู่บนอาคารที่จนบัดนี้ยังรักษาศพของเลนินอยู่สืบมา บรรดาอาวุธยุทโธปกรณ์เป็นจำนวนมากถูกนำมาแสดงในการสวนสนาม รวมทั้งรถถังรุ่นใหม่เยี่ยมที่เพิ่งปรากฏตัวเป็นครั้งแรก ส่วนในอากาศ เครื่องบินรบ เฮลิคอปเตอร์สำหรับโจมตีและบ้อมบินทิ้งระเบิดได้แสดงพลังพร้อมรบอย่างเต็มที่

สมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโก ซึ่งตรงกับวาระที่มีคาอิล กอร์บาชอฟ เป็นผู้นำ ข้าพเจ้าได้ร่วมกับบรรดาหัวหน้าคณะทูตทั้งหลายที่ได้รับเชิญไปร่วมในพิธีสวนสนามดังกล่าว อันทางการโซเวียตในขณะนั้นมีได้แสดงแสนยานุภาพเท่าใดนัก บรรยาอากาศค่อนข้าง

จะ “Low key” อันต่างจากสมัยที่พรรคคอมมิวนิสต์โซเวียตยังต้องแสดงแสนยานุภาพอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลาของสงครามเย็น ข้าพเจ้าชิมซาบในความแตกต่าง ที่ปรากฏในลานมหาศาลรอบจัตุรัสแดงเป็นอย่างดีพอสมควร

แต่ในรอบประมาณสามปีที่ผ่านมา รัสเซียได้กระทำการหลายอย่างอันสุ่มเสี่ยงต่อการเกิดการปะทะกันกับฝ่ายสหรัฐและพันธมิตรตะวันตกกับรัสเซีย หากจะถามว่า โอกาสที่จะเกิดสงครามโลกครั้งที่สาม แม้ในแบบของสงครามตามแบบ (Conventional warfare) ก็ตาม มีสักเพียงใด ข้าพเจ้า ซึ่งได้เป็นเอกอัครราชทูตในประเทศอภิมหาอำนาจและมหาอำนาจทางการทหาร (เว้นแต่สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งข้าพเจ้าประจำอยู่ในดินแดนที่เป็นแหล่งรับฟังความเคลื่อนไหวในจีนแผ่นดินใหญ่ โดยมีได้ใกล้ชิดกับจีนที่กลายเป็นพลังทางเศรษฐกิจอันดับสองของโลกในหลายทศวรรษต่อมา และได้สร้างแสนยานุภาพเพิ่มขึ้นอย่างมาก) ข้าพเจ้าตอบได้เพียงว่ามีความหวังกังวลมาก ยิ่งเมื่อบัดนี้ได้รับทราบจากผู้เชี่ยวชาญในกิจการรัสเซียว่า ปูตินสามารถพูดได้อย่าง แต่ทำอีกอย่าง ความหวังกังวลของข้าพเจ้าจึงเพิ่มมากขึ้นในบริบทที่ไม่อำนวยให้มองโลกในแง่ดีได้ ยิ่งหวังหนักขึ้น เพราะผู้ที่ได้คะแนนนำในการทดสอบภาคแรกของการสมัครเป็นประธานาธิบดีสหรัฐ ได้แก่ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งทำความหนักใจให้แก่ผู้ที่ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นจำนวนมากไม่น้อย เพราะได้มีการสอบถามความเห็นจากประชาชนในประเทศต่าง ๆ ปรากฏว่า มีชาวรัสเซียเท่านั้นที่ยอมรับนายทรัมป์ ซึ่งเป็นคนที่ปูตินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำสหรัฐคนต่อไป (เนื่องด้วยเป็นคนที่ไม่เข้าใจถึงความตื้นลึกหนาบางของเหตุการณ์อันสลับซับซ้อนในโลก) ในขณะที่ชาวยุโรปและกลุ่มประเทศสมาชิก จี-20 กับประเทศอีกเป็นจำนวนมากไว้ใจในความสามารถ ดุลพินิจ ประสพการณ์และความชำนาญของนาง ฮิลลารี คลินตันเป็นเอกฉันท์ แม้กระทั่งภายในพรรครีพับลิกันเอง ก็แตกแยกอย่างหนัก เพราะเห็นว่า นายทรัมป์ขาดจุดยืนและหลักการอย่างน่าวิตก ข้อที่น่าห่วงได้แก่การที่นายทรัมป์ได้ประกาศจุดยืนในทางการต่างประเทศชนิดที่สามัญชนย่อมจะระมัดระวังคำพูดอย่างมาก แต่นายทรัมป์ใช้คำกล่าวในกรณีต่าง ๆ แบบ Sound-bites คือคำสั้น ๆ และอาจเปลี่ยนถ้อยคำและจุดยืนเช่นว่าหลายต่อ

หลายครั้ง ต่อสัปดาห์ บางทีก็วันต่อวัน ซึ่งหากเขาได้เป็นผู้นำสหรัฐจริง ๆ ความปั่นป่วนอาจหลีกเลี่ยงได้ยาก คู่แข่งของเขา อันน่าจะได้แก่นางฮิลลารี คลินตันเรียกเขาว่าเป็น Loose cannon และตั้งข้อสังเกตว่า นายทรัมป์กล่าวถึงสภาวะโลกร้อนว่า เป็น Chinese hoax อุปนิสัยเช่นนี้ ทำให้ทั้งปูดินเองและแม้กระทั่งผู้นำจีนเห็นว่า จะได้เปรียบเชิงกลยุทธ์เหนือสหรัฐ ในทางการเมืองระหว่างประเทศ หากได้คนอย่างนายทรัมป์มาเป็นผู้นำ¹

ตลอดเวลากว่า 1 ปีที่ผ่านมา ปูดินได้สั่งการให้กำลังทัพต่าง ๆ ยั่วยุกองกำลังของสหรัฐ และภาคีนาโต้บางประเทศ เช่นการส่งกำลังไปลาดตระเวนและวางตัวคุกคามประเทศข้างเคียง กับใช้เครื่องบินรบทันสมัย โฉบเฉี่ยวเร่รอบสหรัฐทั้งในทะเลบอลติก ทะเลดำ และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เมื่อไม่กี่วันมานี้ ได้ใช้เครื่องบินขับไล่ความเร็วสูงบินม้วนตัวเหนือเขตแดนบินของเครื่องบินสหรัฐในแนวใกล้ขีดมาก ซึ่งตามหลักสากล เครื่องบินสหรัฐสามารถยิงให้ตกได้ แต่จนบัดนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้กำชับให้นักบิน และผู้บังคับการเร่รอบ ให้ความอดกลั้น จนกว่าประธานาธิบดีจะสั่งให้ตอบโต้ เมื่อมีผู้ตั้งคำถามนายทรัมป์ว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร เขาตอบสั้น ๆ ว่า “แล้วจะพูดกับเขาเอง” คล้าย ๆ กับว่าเขามีอำนาจมากที่จะสั่งปูดินได้ (1)

แต่เพื่อเป็นการส่งสัญญาณว่า ความอดกลั้น นั้น มีจุดแปรผันอยู่ไม่น้อย สหรัฐจึงได้ส่งเครื่องบินสมรรถนะสูงไปประจำการในประเทศไอซ์แลนด์ และโรมาเนีย ส่วนอังกฤษก็ได้ส่งฝูงบินสมรรถนะสูงไปตรวจการณ์ในบริเวณรัฐบอลติก ส่วนสัมพันธไมตรีนาโต้ก็ได้เคลื่อนย้ายกำลังไประวางการณ์ในประเทศต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ติดกับรัสเซีย และเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว เรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ Missouri ของสหรัฐได้ปรากฏตัวเหนือผิวน้ำเป็นครั้งแรกใกล้มลรัฐฟลอริดา หลังจากอยู่ใต้น้ำมากกว่า 180 วัน เพื่อแสดงพลังทรงอากาศสูง และได้เชิญผู้สื่อข่าวอาวุโสของสถานีโทรทัศน์ CNN ไปทำข่าวในเรือ ซึ่งข้าพเจ้าเข้าใจว่า ชาวที่ปรากฏในการนำเสนอไปทั่วโลกติดต่อกันถึง 3 วัน วันละหลายรอบ นั้น เป็นส่วนหนึ่งของการส่งสัญญาณ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้นำรัสเซียอ่านเจตนาออก เพราะตอนหนึ่งของรายงานข่าว ผู้สื่อข่าวได้

¹ และด้วยเหตุเดียวกัน ปูดินจึงแก้งกยขอเขาไว้ เพราะคงจะทราบดีว่า นายทรัมป์ “บ้ายอ” และไม่ทันเกมของปูดิน เช่นที่เขาบอกว่า นายทรัมป์เป็นผู้นำอย่างแน่นอนในปีนี้ และเป็นผู้ที่มี “พรสวรรค์หรือTalent มาก”

กล่าวถึงการที่เรือดำน้ำแบบนี้ได้ไปอยู่ในบริเวณทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก อันเป็นจุดสำคัญที่กองกำลังรัสเซียได้ไปปฏิบัติการตลอดมาตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน ศกที่แล้ว จนขณะนี้ทั้งทางอากาศ ทางทะเล และทางบก (รายละเอียดคงจะปรากฏในรายงานเกี่ยวกับกลวิธีหลากหลายมิติของรัสเซียในซีเรีย)

รายงานของข้าพเจ้าหลายฉบับก่อนหน้านี้ ทั้งเมื่อปีที่แล้วและปีนี้ ได้นำเสนอบทวิเคราะห์ ภูมิหลังและความเคลื่อนไหวทางการทหาร ทางการเมืองและการทูตของฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับสงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งถึงวันนี้ (10 พฤษภาคม 2559) แม้จะมีการพักรบชั่วคราว หรือ Cessation of Hostilities มาประมาณสองรอบ โดยที่สหรัฐกับรัสเซียได้ตกลงกันเป็นพื้นฐาน แต่สถานการณ์อันหนักหน่วง ก็ยังอุบัติขึ้นในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของซีเรีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนครฮาเล็บบี ที่น่าสลดใจอย่างยิ่งได้แก่ความจงใจโจมตีทิ้งระเบิดโรงพยาบาลเด็ก และสถานพยาบาลแห่งที่ 8 โดยเครื่องบินของฝ่ายบาชาร์ อัล อัสซาด โดยที่รัสเซียเองไม่อาจอ้างได้ว่า เครื่องบินของตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่รู้เห็นด้วย แพทย์ชาวซีเรียคนหนึ่งซึ่งหลบไปตั้งตัวชั่วคราวในตุรกี สลดใจในความโหดร้ายของทั้งฝ่ายอัสซาด และรัสเซียที่มุ่งทำลายสถานพยาบาลต่าง ๆ ศัลยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งซึ่งข้าพเจ้าเห็นรายงานข่าวด้วยตนเอง จากคลิปวิดีโออันเป็นบันทึกภาพของกล้องวงจรปิดในโรงพยาบาล เพิ่งเดินออกมาจากห้องผ่าตัดและยังสวมชุดเขียวอยู่ในไม่เกิน 5 วินาที ก็ถูกระเบิดจากเครื่องบินถึงแก่ความตายพร้อมกับคนไข้หรือผู้ได้รับบาดเจ็บรายใหม่ที่กำลังนอนอยู่บนรถเข็นซึ่งสวนทางเข้ามาหน้าห้องผ่าตัด แพทย์ชาวซีเรียที่ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งทางภาคใต้ของตุรกี รู้จักกับศัลยแพทย์ที่จบชีวิตอย่างน่าอนาถด้วยความวิตกว่า ขณะนั้นเหลือหมอบอยู่เพียงไม่ถึง 25 คน หรือหมอบคนหนึ่งต่อคนไข้หนึ่งหมื่น เขาลงท้ายว่า เขาจะกลับเข้าไปในซีเรียเพื่อทำหน้าที่ตามวิชาชีพและเสริมว่า “Aleppo remains a shame on humanity’s conscience” ถ้าท่านผู้ที่ได้อ่านรายงานก่อนนี้ของข้าพเจ้า อันมีอยู่หลายตอน ก็คงจะย้อนรำลึกได้ถึงความไร้มนุษยธรรมของนักบินทิ้งระเบิดและเฮลิคอปเตอร์โจมตีของรัสเซียที่ได้ถล่มฮาเล็บบีไปครั้งแล้ว ครั้งเล่าจนพังพินาศเป็นความปรักหักพังกลาดเกลื่อนไปหมด รวมทั้งเมืองโบราณอันยูเนสโกได้ยกย่องให้เป็นมรดกโลก

และโรงพยาบาลของแพทย์ไร้พรมแดน (Medecin Sans Frontiere-MSF) พร้อมแพทย์และพยาบาลจำนวนมากที่ต้องเสียชีวิต เมื่อโรงพยาบาลถูกบอมบ์ ทั้งหมดนี้เพียงเพื่อสนับสนุนการรุกรนภาคพื้นดินโดยกองกำลังที่สื่อมวลชนต่างประเทศเรียกว่า Regime force หรือกำลังรบฝ่ายรัฐบาลอัสซาดนั่นเอง

ในวันนี้ ปรากฏชัดแล้วว่า เพราะเหตุใด เซอเก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย จึงคัดค้านการตอบรับข้อเสนอของจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ให้พักรบรอบใหม่และขยายการหยุดยิงให้ครอบคลุมอาเล็ปไปด้วย ตามข่าวล่ำลือที่ข้าพเจ้าได้ยินจอห์น แครร์รี่ ตอบคริสเตียน อามันพอร์ แห่ง ซีเอ็นเอ็น เมื่อเวลา 01.15 น. ตามเวลาในไทยคืนวันที่ 10-11 พฤษภาคม คำตอบอันแน่นอแนบยังไม่มา ข้าพเจ้าเองได้ฟังคำมั่นของลาฟรอฟเมื่อสัปดาห์ก่อนว่า ในอีกไม่กี่ชั่วโมง ก็จะเริ่ม “Regime of calm” ในซีเรีย แต่เวลาผ่านไปหลายวัน เหตุการณ์รุนแรงก็ยังเป็นเช่นเดิม เหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะ ทหารกลุ่มพิทักษ์การปฏิวัติ (Revolutionary guards) ของอิหร่านที่ไปช่วยอัสซาดถูกกลุ่มก่อการร้ายอัล นุสรา ชุมุโจมตีในบริเวณตอนเหนือของซีเรีย ทำให้เสียชีวิตจำนวนมากไม่น้อย แต่ปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายทั้งอัล นุสราและไอซิสไม่อยู่ใต้บังคับของข้อตกลงพักรบทั่วประเทศซีเรียมาตั้งแต่ต้น ฉะนั้น การที่รัสเซียชะลอเวลาตอบ จึงคงจะเพื่อช่วยให้ฝ่ายอัสซาดสามารถยึดอาเล็ปโปไปได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเมืองนี้มีความสำคัญยิ่งสำหรับรัฐบาลอัสซาดเพื่อจะได้เคลื่อนพลไปประชิดดินแดนตุรกี อันเป็นความต้องการทางยุทธศาสตร์ของรัสเซียด้วย เพราะรัสเซียประสงค์ที่จะมีกำลังประชิดภาคีนาโต้จากเหนือถึงใต้

ที่ปรากฏชัดอีกประการหนึ่ง ได้แก่ภาพความเคลื่อนไหวในรายงานโดย Frederik Pleitgen ของ CNN ซึ่งมีโอกาสได้สัมภาษณ์พลตรี Igor Konashenkov แห่งกองทัพรัสเซียด้วย อันแสดงว่า รัสเซียแถลงว่ามีการถอนทหารรัสเซีย “ส่วนใหญ่” ออกจากซีเรีย เพราะเสร็จสิ้นภารกิจแล้ว นั้น ความจริงที่เห็นได้ประจักษ์ชัด ก็คือรัสเซียยังคงกำลังทางอากาศไว้มากกว่าที่คิด และยังคงกระจายกำลังทางอากาศไปตามฐานบินอื่น ๆ นอกเหนือจากลาตาเกีย โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง Attack Helicopter หลายฝูง และยังมีทหารบก ณ ฐานทัพใหม่ที่ Palmyra ซึ่งฝ่ายรัฐบาล ด้วยการสนับสนุนทางอากาศจากรัสเซีย ได้ยึดคืนมาได้จากไอซิสเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว และเพื่อจะสร้างภาพว่า รัสเซียไปอยู่ในซีเรีย ก็เพื่อช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมอันจะช่วยกลบเกลื่อนการที่รัสเซียได้โจมตี soft targets ต่าง ๆ เช่นโรงพยาบาล รัสเซียได้ใช้การทูตสาธารณะ ด้าน Soft Power โดยประธานาธิบดีปูตินได้สั่งการให้ Berinsky Symphony Orchestra ไปเปิดการแสดงในโคลิเซียมข้างประตูชัยที่ Palmyra และมีการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ไปทั่วรัสเซียและระหว่างประเทศเพราะสื่อของรัสเซียใช้ระบบเปิดกว้าง วงดนตรีและไวทยากรเดียวกันนี้เคยถูกใช้ไปแสดงที่เมืองหนึ่งในจอร์เจียที่รัสเซียใช้กำลังทหารยึดมาได้ (ในรายงานฉบับเดือนมีนาคม ซึ่งข้าพเจ้าได้นำเสนอเรื่องการทูตสาธารณะ นั้น มีตอนหนึ่งซึ่งกล่าวถึงทัศนคติของผู้สังเกตการณ์บางคน ว่าในระยะสองสามปีที่ผ่านมา วลาดิเมียร์ ปูตินได้แสดงให้เห็นว่า ด้วยการผสมผสานองค์ประกอบจากทั้งพลังแรงกับพลังนุ่มนวล ปูตินเป็น “more artful player in the smart power game in pursuing his foreign policy objectives.”) จำนวนทหารบกรัสเซียที่เข้าไปตั้งฐานต่าง ๆ ในซีเรีย นั้น ไม่เคยเป็นข่าวมาก่อน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ประมาณว่า มีจำนวนหลายพันคน และไม่มีที่แน่ชัดว่า จะตั้งอยู่ในซีเรียนานเพียงใด โดยนอกจากทหารเหล่านี้ ยังมียุทโธปกรณ์เพื่อการรบอีกมาก รวมทั้งฐานยิงต่อสู้อากาศยาน (ทั้งปืนและจรวดจากพื้นสู่อากาศด้วย) อย่างไรก็ตาม รายงานที่เข้ามาสักครู่นี้ แจ้งว่า จะมีการประชุมในเรื่องซีเรียกันในวันที่ 17 พฤษภาคม โดยเซอร์เก ลาฟรอฟ จะเข้าร่วมด้วย

ในที่สุด สมัชชาพรรคแรงงานของเกาหลีเหนือ ครั้งที่ 7 ซึ่งประชุมมาตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม ศกนี้ อันเป็นครั้งแรกนับแต่สมัยคิม อิล ซุง ในทศวรรษที่ 1980 ได้เสร็จสิ้นลงเมื่อวานนี้ ที่ 9 พฤษภาคม โดยได้ประกาศสถาปนาให้ผู้นำสูงสุดวัย 33 ปี เป็น “ประธานพรรคแรงงาน” โดยจะมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกกับจะพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ให้มีสมรรถนะสูงยิ่งขึ้น เพื่อพร้อมใช้ในการตอบโต้ หากมีการโจมตี โดยตั้งใจจะให้เกาหลีเหนือเป็นรัฐที่ครองอาวุธนิวเคลียร์รัฐหนึ่ง ในระหว่างการประชุมซึ่งมิได้เปิดให้ต่างชาติร่วมรับฟัง เกาหลีเหนือได้ขับไล่ผู้สื่อข่าว BBC และคณะออกนอก

ประเทศ ด้วยข้อหาว่าได้ส่งรายงานอันแสดงถึงความไม่เคารพ (Disrespectful) ผู้นำสูงสุด แต่การทดลองอาวุธนิวเคลียร์ที่ปรากฏภาพถ่ายจากดาวเทียมว่ามีความเคลื่อนไหวในบริเวณที่เคยใช้ทดลอง จนบัดนี้ ยังไม่มีรายงานว่าได้มีการทดลองแต่อย่างใด

ในวันที่ 10 พฤษภาคม วันนี้ “ท่านประธานพรรค” ได้รับการแสดงความ “ชื่นชม” จากการเดินสวนสนามของทหารทุกเหล่า และขบวนพาเหรดของประชาชนนับหมื่น ตลอดจนการแปรอักษรแบบต่าง ๆ ทำความปลาบปลื้มใจให้แก่ผู้นำสูงสุดอย่างยิ่ง สมัชชาครั้งที่ 7 ไม่ปรากฏว่ามี “สหยากระดับสูง” จากต่างประเทศมาร่วมด้วย แต่ประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง ได้ส่งสารแสดงความยินดีไปยังคิม จอง อุน โดยมีได้มีสัญญาณใดว่าความสัมพันธ์จะอบอุ่นเช่นสมัยบิดาของผู้นำคนปัจจุบัน

ในสหราชอาณาจักร การเลือกตั้ง Lord Mayor ของมหานครลอนดอน ซึ่งจะรับตำแหน่งแทนนายบอริส จอห์นสัน ซึ่งลาออกไปเพื่อเป็นหัวหน้าในการรณรงค์ให้อังกฤษถอนตัวจากสหภาพยุโรป อันเป็นการแข่งขันกันระหว่างนาย Goldsmith เศรษฐีจากพรรคอนุรักษนิยมกับนาย Sadiq Khan เชื้อสายปากีสถาน สังกัดพรรคแรงงาน บิดาเป็นคนขับรถบัส นับถือศาสนาอิสลาม ปรากฏผลว่า นาย Khan ได้รับชัยชนะอย่างงดงาม และดูจะเป็นครั้งแรกที่นายกเทศมนตรีมหานครลอนดอนเป็นคนเชื้อสายเอเชียใต้และนับถือศาสนาอิสลาม อันสะท้อนถึงความใจกว้างของชาวลอนดอน

ในวันนี้ (ที่ 10 พฤษภาคม) นายกเทศมนตรีคนใหม่เห็นว่า นาย Donald Trump ผู้สมัครแข่งขันเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ คงไม่รู้จัก (Ignorant) ผู้นับถือศาสนาอิสลามเท่าใด และเป็นห่วงว่า ท่าทีต่อต้านอิสลามของเขาอาจนำภัยจากพวกหัวรุนแรงมาสู่ทั้งสหรัฐฯและอังกฤษ ซึ่งในฐานะนายกเทศมนตรีมหานครลอนดอน เขามีส่วนในการดูแลความมั่นคงของมหานครด้วย จึงจะต้องสร้างความเข้าใจให้มากขึ้น

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤษภาคม 2559 ฉบับที่ 2

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการก่อการร้ายในที่ต่าง ๆ และการปรับแผนวางกำลังหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐเท่าที่พอได้รับทราบมาจากแหล่งต่าง ๆ ในวันที่ 12 13 14 และ 15 พฤษภาคม 2559—

1 เบลเยียม ผลการสอบสวนเหตุการณ์ก่อการร้ายในกรุงบรัสเซลส์โดย Cell ของไอซิส เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 เริ่มด้วยการวางระเบิดและระเบิดพลีชีพที่ท่าอากาศยาน Zaventem และอีกประมาณ 1 ชั่วโมงต่อมาเกิดระเบิดที่สถานีรถไฟใต้ดิน Maalbeek โดยระเบิดพลีชีพ 1 คน อีกคนหนึ่งวางระเบิดและหนีไป ลำดับเหตุการณ์ของฝ่ายปราบปรามแสดงว่าเมื่อเกิดเหตุระเบิดที่ท่าอากาศยาน ทางรถตำรวจได้สั่งปิดสถานีที่สำคัญต่าง ๆ หลายแห่ง ซึ่งรวมทั้งบริการขนส่งมวลชนด้วย แต่อีเมลที่สั่งปิดสถานีรถไฟใต้ดินไปถึงผู้คุมสถานี 4 นาที หลังจากเกิดระเบิด ด้วยสาเหตุที่ผู้ส่งไม่ทราบ Address ที่สถานี อันหมายความว่า หลายชีวิตต้องสูญเสียชีวิตและอีกไม่น้อยต้องได้รับบาดเจ็บ เพียงเพราะตำรวจหา E-Mail Address ไม่ได้ แม้ว่าจะมีเวลาถึง 1 ชั่วโมง และยิ่งกว่านั้น ตำรวจเบลเยียมมิได้มีแผนสำรอง เช่นการส่งกำลังไปป้องกันเหตุร้ายและ/หรือใช้กำลังตำรวจไปประจำการที่สถานี เพราะเมื่อชัดเจนแล้วว่า เกิดการก่อการร้ายครั้งใหญ่ขึ้นในกรุงบรัสเซลส์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงควรจะดำเนินการปกป้องกับแจ้งเตือนจุดเสี่ยงภัยทั้งหลาย รวมทั้งบริการขนส่งมวลชน ในทันที เพราะขณะนั้นระดับการระงับภัยอยู่ในระดับ 3 และไม่นานต่อมา ก็ได้ขึ้นเป็นขั้นสูงสุดที่ระดับ 4 ตามรายงานทำนองเดียวกันซึ่งเกิดก่อนหน้านั้น ข้อความเวียนแจ้งที่ส่งไปตามด้านต่าง ๆ ระหว่างกรุงปารีสกับกรุงบรัสเซลส์ เกี่ยวกับผู้ก่อการร้าย ซึ่งในกรณีนั้นหมายถึงบุคคลที่ทราบต่อมาว่าได้แก่นาย Salah Abdeslam เมื่อคืนวันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2015 (2558) ก็ไปถึงด้านดังกล่าวไม่ทันกาล อันนับเป็นกรณีที่แปลกมาก เพราะหลังจากที่นายอับเดสซาลามหลบหนีจากที่เกิดเหตุร้ายครั้งใหญ่ในกรุงปารีสแล้ว และไปพบกับเพื่อนที่นำรถมารับเขานั้น ทั้งคู่มิได้เดินทางออก

จากเขต 18 ของกรุงปารีส มุ่งหน้าไปสู่กรุงบรัสเซลส์ในทันที เพราะจะด้วยเหตุใดไม่ทราบ Abdeslam ขอให้เพื่อนเขาขับรถวนเวียนอยู่ในกรุงปารีสถึง 2 ชั่วโมง ก่อนบ่ายหน้าไปทางกรุงบรัสเซลส์ ตำรวจที่ด่านสอบถามชื่อคนขับและดูเข้าไปในรถแล้วไม่ติดใจ จึงปล่อยให้ผ่านไปยังกรุงบรัสเซลส์ได้ เพราะความบกพร่องของฝ่ายปฏิบัติการดังกล่าว ตำรวจเบลเยียมต้องใช้เวลาถึง 4 เดือนจึงจับกุมนายอับเดสซาลามซึ่งไปหลบซ่อนอยู่ในกรุงบรัสเซลส์นั่นเองได้ด้วยหลักฐานเช่นลายนิ้วมือและดีเอ็นเอที่ฝ่ายฝรั่งเศสประสานให้มา และขณะนี้อัยการเบลเยียมได้ส่งเขาไปดำเนินคดีที่ฝรั่งเศส ดังรายละเอียดปรากฏในรายงานหลายฉบับก่อนหน้านี้

2 กระบวนการทางกฎหมายของเบลเยียมเปิดโอกาสให้บรรดาผู้จัดหาคนไปเข้าพวก (Recruiters) สามารถเคลื่อนไหวได้โดยเสรีในกรุงบรัสเซลส์ เพราะบรรดา Jihadists เหล่านี้ แม้จะถูกจับและต้องขังแล้ว ก็ยังได้รับการปล่อยตัว ในระหว่างอุทธรณ์ ทำให้พวกนี้สามารถจัดหาคนไปเข้าพวก อันเป็นประสบการณ์ที่น่าสลดใจมากของมารดาคนหนึ่งซึ่งลูกชายหายไป และทราบต่อมาว่า ลูกชายถูกฝึกสอนให้เป็นผู้มีความคิดสุดโต่งและสมัครใจไปร่วมรบกับไอซิสในซีเรีย อีกระยะหนึ่งต่อมา มีโทรศัพท์มาถึงเธอ เพื่อแจ้งสั้น ๆ ว่า ลูกชายได้เสียชีวิตแล้วในการต่อสู้ โดยการกล่าวตามแบบของพวกหัวรุนแรงว่า “ได้เป็นผู้สละชีพเพื่อความเชื่อหรือ Martyr” อัยการสหพันธ์เบลเยียมยืนยันว่า การปล่อยตัวผู้ต้องหาในระหว่างอุทธรณ์เป็นกระบวนการตามปกติของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเบลเยียม

3 หลังจากที่ได้ถูกกดดันจากการโจมตีทั้งทางอากาศและทางบกมาเป็นเดือน กลุ่มรัฐอิสลามหรือไอซิส ซึ่งต้องย้ายฐานที่ตั้งในเมือง Raqqa ในซีเรีย อันไอเอสประกาศว่าเป็นเมืองหลวงของพวกตน หลายต่อหลายครั้ง และมีข่าวว่า กำลังบางส่วนได้ย้ายไปยังดินแดนอื่น ซึ่งข้าพเจ้าเองเข้าใจว่าเป็นลิเบีย ต่อมาเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ศกนี้ รายงานข่าวซึ่งมีมาเหมือนกันจาก บีบีซี ซีเอ็นเอ็น และอัลจาซีรา แจ้งว่าไอเอสได้ประกาศสภาวะฉุกเฉิน (State of Emergency) ในเมือง Raqqa ก้าวต่อไปจะเป็นเช่นไรยังไม่อาจกล่าวได้ชัดในขั้นนี้ แต่จากการแถลงข่าวของพันเอก Steve Warren โฆษกของพันธมิตรต่อต้านไอซิส ในระยะหลังมานี้ พอ

รู้สึกได้ว่า กำลังพลของ“ไอซิล” เริ่มหวั่นเกรงภัยคุกคามจากการโจมตีทางอากาศของสหรัฐ ฝรั่งเศส และพันธมิตรต่อต้านไอซิลมากขึ้น จึงแยกกำลังกันหาที่อันพอจะหลบภัยจากการโจมตีทางอากาศได้ ยิ่งกว่านั้น ทางพันธมิตรและกองกำลังภาคพื้นดินอันประกอบด้วย Syrian Democratic Force และ Syrian Arab Coalition ก็ได้เคลื่อนพลเพื่อรุกรบไอซิล ในรัศมี และนอกจากนั้นยังมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐอีก 250 คน ซึ่งประธานาธิบดีโอบามา ประกาศในระหว่างการเยือนเยอรมนีว่าจะมา Advise and assist กองกำลังท้องถิ่นในซีเรีย โดยจะมีอาวุธ “เพื่อป้องกันตน” แต่จะมีเฮลิคอปเตอร์อปาเซช่วยในภารกิจดังกล่าว ซึ่งนี่เป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้ทราบความเคลื่อนไหวของ U.S. SOF ในซีเรีย นับแต่การประกาศของโอบามา ส่วนพันเอก Steve Warren นั้น ได้กล่าวด้วยว่า ฝ่ายสหรัฐคิดว่า Abu Bakr Al-Baghdadi หัวหน้าใหญ่ของไอซิล ก็คงหลบซ่อนอยู่ในอาณาบริเวณนครรัศมีหรือแถบนั้น และหากค้นหาพบและถูกจับตัวได้หรือถูกสังหาร ก็มีได้หมายถึงการล่มสลายของไอซิลเพราะยังมีระดับหัวหน้าคนอื่น ซึ่งคงจะมารับตำแหน่งแทน ในส่วนที่เกี่ยวกับอิรัก นั้น การก่อเหตุร้าย ในระยะหลัง ๆ มา นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณกรุงแบกแดด เมืองหลวงของอิรัก ได้ใช้คนหรือสองคนจุดระเบิดพลีชีพต่อ soft targets อันได้แก่ร้านค้าปลีก ตลาดสด สนามกีฬาเด็ก ของพลเมืองชาวเซีย ในสองสามวันมานี้ เกิดเหตุเช่นว่าแทบทุกวัน ทำให้มีผู้เสียชีวิตไปแล้วประมาณ 100+ ที่ไอซิลต้องทำเช่นนี้ เพราะเมืองใหญ่หลายแห่ง เช่นรามาดิ บายจี แพลฐจากถูกอิรักยึดคืนไปแล้ว ส่วนเมืองตามเส้นทางไปสู่นครโมซูลในภาคเหนือ ก็กำลังจะถูกล้อม แต่เมื่อคืนวันที่ 14 หรือรุ่งเช้าวันที่ 15 พฤษภาคม กำลังจำนวนหนึ่งของฝ่ายไอซิลได้บุกเข้าโจมตีและเผาโรงงานผลิตแก๊สหุงต้มทางเหนือของกรุงแบกแดด ทำให้เกิดเพลิงไหม้ทั้งโรงงานและแท็งค์เก็บอีก 2-3 แท็งค์ อันเป็น soft targets เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเสียชีวิต 10 คน บาดเจ็บ 24 คน ล่าสุด ทหารอิรักสามารถควบคุมสถานการณ์ได้แล้ว แต่ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงได้แก่ประชาชนที่จำต้องใช้แก๊สหุงต้ม ห่างออกไป ที่จังหวัดอันบาร์ ทหารอิรักได้ปะทะกับฝ่ายไอซิล ฝ่ายอิรักฆ่านักรบไอซิลได้ 10 คน ในภาพรวม ประธานาธิบดีโอบามาและนายแอสตัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเคยแถลงว่า พันมิตรต่อต้านไอซิลสามารถยึดดินแดน

คืนมาได้แล้วร้อยละ 40 แต่ Susan Rice ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของสหรัฐฯแจ้งในรายการของ Fareed Zakaria “GPS” เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 15 พฤษภาคม ว่าดินแดนที่สามารถยึดคืนมาได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่า ขณะนี้ เป็นการยากสำหรับฝ่ายไอซิลที่จะครองดินแดนที่เคยยึดได้ เพราะต้องใช้กำลังพลจำนวนมาก และต้องมีเครือข่ายสนับสนุนและโลจิสติกส์หรือระบบการส่งกำลังบำรุงที่สะดวกและเพียงพอ แต่พลวัตของการสู้รบในปัจจุบันไม่อำนวยให้อิซิลเท่าใด ในวันอาทิตย์นี้เช่นกัน ทหารฝ่ายรัฐบาลซีเรียสามารถยึดโรงพยาบาลที่เมือง Deir Ezzor ทางภาคเหนือค่อนไปทางตะวันออกของซีเรีย ได้จากไอซิล และในวันเดียวกันนี้ ออสเตรเลียแถลงข่าวว่า เจ้าหน้าที่จับกุมชาวออสเตรเลียได้ 5 คน ขณะกำลังจะเดินทางโดยทางเรือไปร่วมกับไอซิล รายงานข่าวมีได้ให้รายละเอียด เช่นเชื้อชาติและศาสนาของผู้ต้องสงสัยที่จับได้ ตลอดจนจุดหมายปลายทางที่พวกเขาจะเดินทางไป ส่วนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ข่าวว่า ทั้ง 5 ได้วางแผนจะก่อการร้ายในอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายได้เฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของพวกนี้มาตลอด เมื่อเขาเริ่มจะเดินทาง จึงเข้าจับกุม และจะดำเนินคดีตามกระบวนการ ซึ่งเป็นที่คาดการณ์ว่า หากศาลพิพากษาว่ามีความผิด ด้วยเจตนาที่จะไปร่วมกับขบวนการก่อการร้ายสากล อาจต้องโทษตลอดชีวิตได้

4 รัฐบาลเบลเยียมเปิดเผยข่าวว่า ตั้งแต่เมื่อคืนวันที่ 13 พฤษภาคม เครื่องบินรบของเบลเยียมได้เข้าร่วมในการโจมตีทิ้งระเบิดไอซิลเช่นเดียวกับกำลังทางอากาศของ Anti ISIL Coalition เป็นครั้งแรก และจะร่วมปฏิบัติการทางอากาศกับพันธมิตรต่อไป ในระยะใกล้เคียงกัน รายงานข่าวจากซีเอ็นเอ็น และบีบีซี แจ้งว่า สหรัฐ โดยความเห็นชอบของประธานาธิบดีโอบามา ได้ส่งหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ไปในลิเบีย ไซมาเลีย (60 คน) เยเมนและบริเวณใกล้เคียงแอฟริกาใต้ เข้าใจว่า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการข่าว เพื่อช่วยให้พันธมิตรต่อต้านไอซิลในลิเบีย และช่วยซาอูดิ อาระเบียและรัฐบาลเยเมนในการสกัดการแผ่อำนาจของทั้งไอซิลและอัลไคด้าในคาบสมุทรอะเรเบีย (AQAP) ทั้งหมดมีจำนวนไม่มากนัก ตามแบบที่ใช้ในอิรักและซีเรีย ประธานาธิบดีโอบามาชี้แจงว่า การตัดสินใจเพิ่มหรือลดจำนวนทหารหน่วย

ปฏิบัติการพิเศษเหล่านี้ เป็นอำนาจของประธานาธิบดีคนใหม่ที่จะมารับตำแหน่งในตอนต้นปี ค.ศ. 2017

5 ฮามซ่า บิน-ลาเดิน (Hamza bin Laden) บุตรชายอายุประมาณ 24 ปีของโອซามา ได้ออกวิดีโอและบันทึกเสียง ประกาศให้บรรดาญาติพี่น้องทั้งหลายรวมกำลังกันเพื่อจะโจมตี สหรัฐและอิสราเอลให้สาสมกับเพื่อคืนดินแดนให้แก่ปาเลสไตน์ ฮามซ่าเป็นบุตรคนหนึ่งในลูก ๆ 11 คนของโອซามา แต่มีได้อยู่ในบ้านพักในปากีสถานขณะที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐ ใช้เฮลิคอปเตอร์บุกเข้าไปสังหารโອซามา บิน-ลาเดิน ตามคำสั่งของประธานาธิบดีโอบามา บุตร คนนี้ ซึ่งได้ฉายาว่า เป็น “Crown Prince” ของบิน-ลาเดิน ได้เริ่มแสดงบทบาทชั้นนำของ ขบวนการอัลไคด้าที่กำลังขยายกำลังพลขึ้นหลังจากที่ถูกโອซิลกลบบารมีและมีบทบาท บ่อยครั้งมากกับเครือข่ายที่กว้างกว่า โดยอาจจะปลุกฝั่งอนุชนรุ่นใหม่ เพราะชนชั้นนำของ ขบวนการถูกสหรัฐสังหารไปเป็นจำนวนไม่น้อย อันเป็นประสบการณ์คล้ายคลึงกับโອซิลที่ต้อง พึ่งนักบรรุ่นใหม่มากขึ้นในปัจจุบัน

6 กลุ่ม Hezbollah หรือขบวนการอิสลามิสต์ชีอะฮ์เลบานอนแถลงข่าวเมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤษภาคม 2559 ว่า Mustafa Amine Badreddine ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของเฮซบอลลาห์ เสียชีวิตจากกระสุนปืนใหญ่ ซึ่ง “กลุ่ม Takfiri ระดมยิงมายังเขาที่ฐานทัพหนึ่งของกลุ่มใกล้ท่า อากาศยานระหว่างประเทศดามัสกัส” Takfiri หมายถึงนักบรที่เชื่อว่าสังคมมุสลิมได้แปรเปลี่ยน เป็นพวกที่ไม่นับถืออิสลามอีกแล้ว บาเดร์ดิดินเกิดเมื่อปี ค.ศ. 1961 เป็นกำลังสำคัญของ ขบวนการ โดยเป็นลูกพี่ลูกน้องและน้องเขยของ Imad Mughniyeh ซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหาร จนถูกสังหารด้วย car bomb ที่กรุงดามัสกัสเมื่อ ค.ศ. 2008 ตามรายงานข่าวกรองของ Canadian Security Intelligence Service (CSIS) ซึ่งได้สอบปากคำสมาชิกขบวนการเฮซบอล ลาห์ Badreddine นำเกรงขามกว่า Mughniyeh ซึ่งเป็น “ครูสอนการก่อการร้าย” ให้เขา ทั้งคู่ ได้ร่วมกันโจมตีค่ายพักของนาวิกโยธินสหรัฐในกรุงเบรุต เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1983 ทำให้ ฝ่ายสหรัฐถูกฆ่าตายไป 241 คน Badreddine ได้อยู่ใน Shura Council ของขบวนการอันเป็น

ตำแหน่งสำคัญและเป็นที่ปรึกษาของหัวหน้าใหญ่คือ Hassan Nasrallah รัฐบาลเลบานอนตั้ง
ชื่อว่า บาเดร์ดินเป็นตัวการในการลอบสังหารนาย Rafik Hariri อดีตนายกรัฐมนตรี
เลบานอนที่กรุงเบรุตในปี ค.ศ. 2005 ขบวนการเฮซบอลลาห์ได้รับการจัดตั้งขึ้นในช่วงที่
อิสราเอลได้เข้ามายึดครองเลบานอนในต้นทศวรรษ 1980 โดยได้เรียกร้องให้ปลงอิสราเอล
คณะตุลาการพิเศษสำหรับเลบานอนที่กรุงเฮก ได้ตั้งข้อหาและให้รายละเอียดเกี่ยวกับบทบาท
ของบาเดร์ดินในการวางระเบิดที่คูเวตในปี ค.ศ. 1983 โดยมีเป้าหมายได้แก่สถานเอกอัครราชทูต
สหรัฐและฝรั่งเศสและที่ตั้งอื่น ๆ โดยเจ้าหน้าที่ 6 คนถูกฆ่า ซึ่งคณะตุลาการพิเศษได้ตัดสินให้
ประหารชีวิตเขา แต่เขาสามารถแหกคุกไปได้ ในปี ค.ศ. 2011 อิหร่านได้ขอให้เฮซบอลลาห์ไป
ช่วยรัฐบาลของบาร์ชา อัล อาสอาด ในสงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งทหารเฮซบอลลาห์หลาย
พันคนได้ไปช่วยรบ ภายใต้การบัญชาการของบาเดร์ดิน ทำให้ขบวนการนี้เป็นศัตรูในสายตา
ของกลุ่มต่อต้านอาสอาดหลายกลุ่ม อันรวมถึงไอเอส และแนว อัล นุสราด้วย ผู้ดำเนินรายการ
ภาคภาษาอังกฤษของบีบีซี ตั้งข้อสังเกตว่า บาเดร์ดินสะสมศัตรูไว้มาก จึงน่าจะคิดว่า ปืนใหญ่
จากฝ่ายใดแน่ที่ยิงไปถูกเขาอย่างแม่นยำ “และเขาเท่านั้น เพราะมิได้ปลิดชีวิตคนอื่นเท่าที่มี
ข่าวมาจนบัดนี้” อันเป็นการตั้งปัญหาว่า ใครแน่เป็นผู้สังหารเขาและใช้อาวุธประเภทใด

7 ความโหดเหี้ยมของกลุ่มก่อการร้าย โบโกฮาราม (Boko Haram) ที่เริ่มการก่อการ
ร้ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไนจีเรีย โดยก่อนหน้านี้อันได้มีการปราบปรามได้อย่าง
จริงจัง กลุ่มนี้จึงขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยได้ไปก่อเหตุในประเทศเพื่อนบ้านของไนจีเรีย อาทิ
ชาด นิเจอร์ คาเมรูนและได้แสดงความสามัคคีต่ออัล-บัคดาดี หัวหน้าใหญ่ของกลุ่มไอซิส การ
ที่กลุ่มนี้ได้จับตัวเด็กสาวนักเรียนไปประมาณ 200 คน ทั่วโลกจึงได้เรียกร้องให้ Chibok Girls
ได้รับการปล่อยตัว ซึ่งยังไม่เป็นผลจนบัดนี้ เด็กสาวจากกลุ่มอื่น ๆ หลายคนถูกส่งไปเป็นระเบิด
พลีชีพในที่ต่าง ๆ ประธานาธิบดีบูฮารีเห็นว่า โบโก ฮาราม มิใช่กลุ่มท้องถิ่นไนจีเรีย แต่จะ
เป็นภัยคุกคามในระหว่างประเทศต่อไป เพราะคนจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คนถูกโบโก ฮา
รามสังหารอย่างโหดเหี้ยม เยาวชนทั้งชายและหญิงถูกบังคับให้ฝึกการฆ่าคนและใช้อาวุธ
สงคราม ในทันทีที่ประธานาธิบดีบูฮารีเดินทางกลับจากกรุงลอนดอน ซึ่งมีการประชุมระดับ

สุดท้ายคือเรื่องการปราบปรามคอร์รัปชัน ซึ่งเขายอมรับอย่างเปิดเผยว่าการที่มีคนได้ยึดยานาเดวิด คาเมรอนกราบบังคมทูลสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 เป็นการภายในว่า อัฟกานิสถาน และไนจีเรียมีการคอร์รัปชันมากที่สุด นั้น เขาขอปกป้องนายกรัฐมนตรีอังกฤษว่า เขาได้ปฏิบัติตามความเป็นจริง ส่วนไนจีเรีย นั้น แม้งบประมาณในการปราบปรามโบโก ฮารามก็ถูกโกงกินกัน เมื่อเดินทางกลับถึงไนจีเรีย ประธานาธิบดีบูฮารีจึงได้จัดการประชุมสุดยอด เพื่อต่อสู้กับการก่อการร้ายโบโก ฮารามหรือ Regional Security Summit ขึ้นที่กรุงอาบูจา เริ่มแต่วันที่ 14 พฤษภาคมและมีต่อมาในวันอาทิตย์ ซึ่งประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ แห่งฝรั่งเศส นาย Anthony Blinken รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ นาย Phillip Hammond รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ ผู้แทนสหประชาชาติ และผู้นำประเทศ แอฟริกา ได้ไปร่วมด้วย ประธานาธิบดีบูฮารีย้ำว่า ภัยคุกคามจากโบโก ฮารามยังมีอยู่มาก และจะปราบปรามได้ด้วยความร่วมมือระหว่างไนจีเรียกับนานาชาติ ฝรั่งเศส ซึ่งกังวลกับปัญหาการก่อการร้ายที่เกิดในประเทศแอฟริกาที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่ปีที่แล้ว พร้อมทั้งจะร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ เพื่อทำลายล้างกลุ่มเช่นโบโก ฮารามอย่างจริงจัง รวมทั้งการต่อสู้กับแดช (ไอซิส) ด้วย เพราะเชื่อมโยงกันอยู่ อังกฤษได้สนับสนุนด้วยความช่วยเหลือ 40 ล้านดอลลาร์ในขั้นนี้ สหรัฐจะร่วมมือกับไนจีเรียในหลายรูปแบบ เพราะได้เคยให้มาแล้ว แต่เมื่อบัดนี้ ทราบแล้วว่า ไนจีเรียเอาจริงกับปัญหานี้ จึงจะสนับสนุนความพยายามต่อไป เพราะถึงแม้จะเคยให้ความร่วมมือในการปราบปรามมาบ้างแล้ว แต่การที่โบโก ฮารามเชื่อมโยงกับไอซิสและแผ่ลงมาในแอฟริกา ซึ่งก็มีขบวนการก่อการร้ายอื่น ๆ ขยายตัวอยู่ด้วย จึงต้องปรับแผนการต่อต้านให้ทันกับกลยุทธ์ของกลุ่มก่อการร้ายเหล่านี้ ประธานาธิบดีออลลองด์กล่าวว่า ปฏิบัติการต่อต้านโบโก ฮารามในระยะหลังนี้ได้ผลก้าวหน้าดี แต่ชาวโลกต้องทำงานหนักกว่านี้

รายงานข่าวที่ได้รับเมื่อวันเสาร์ ที่ 14 พฤษภาคม แจ้งว่าพระชาวพุทธ วัย 70 ปี หนึ่งรูป ซึ่งจำวัดอยู่ที่เมืองในบังกลาเทศใกล้ชายแดนเมียนมาร์ได้ถูกสังหารอย่างโหดร้าย ในขั้นนี้ยังไม่ทราบว่า ผู้ที่สังหารเป็นใครหรือกลุ่มใด โดยที่ไม่คิดว่า พระอาวุโสรูปนั้นถูกฆ่าเพราะกลุ่มก่อการร้าย และโดยที่อยากแนะนำ ออท และเจ้าหน้าที่ในสถานเอกอัครราชทูตให้หลีกเลี่ยงการ

แสดงออกในทุกรูปแบบเกี่ยวกับข่าวข้างต้น และในระหว่างนี้ขอให้ทุกคนละเว้นจากการทำพิธีกรรมทางศาสนาในทางสาธารณะไว้ก่อน หากมีความคืบหน้าประการใด ก็จะนำเสนอมาเพื่อทราบเพิ่มเติม ตามข่าวที่ได้รับในวันอาทิตย์ ทราบเพียงว่า ทางการบังกลาเทศได้จับกุมผู้ที่สังหาร blogger คนหนึ่งเมื่อเดือนที่แล้ว กับก่อนหน้านี้ ได้จับกุมหัวหน้าพรรคและพวกอีกจำนวนหนึ่ง ไม่ทราบแน่ชัดว่าด้วยข้อหาใด

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤษภาคม 2559 ฉบับที่ 3 เพิ่มเติม

สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 เสด็จพระราชดำเนินไปทรงมีพระบรมราชโองการเปิดสมัยประชุมรัฐสภา (State Opening of Parliament) เมื่อประมาณ 11.30 น. วันนี้ ที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ. 2016 ในพระราชพิธีตามประเพณีสืบต่อกันมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1536 ซึ่งถือว่าเป็นต้นแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีรัฐสภาเป็นสถาบันหลัก (Parliamentary Democracy)

ตามแบบของอังกฤษ ซึ่งถือว่ากษัตริย์อยู่เหนือการเมือง กระแสพระราชดำรัสจึงเป็นตามที่รัฐบาลร่าง ซึ่งสาระสำคัญมักจะได้แก่แผนการดำเนินงานของรัฐบาลและงานด้านนิติบัญญัติในรอบปี กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการกำหนดระเบียบวาระสำคัญของรัฐบาล

สำหรับในปีนี้ มาตรการที่จะมีการพิจารณาร่างนิติบัญญัติมีอยู่รวม 21 ฉบับด้วยกัน อันเป็นเรื่องภายในของอังกฤษ ดังเช่นการปฏิรูประบบเรือนจำครั้งใหญ่ที่สุดในอังกฤษและเวลส์ ตั้งแต่รัชสมัยพระนางเจ้าวิกตอเรีย ซึ่งรายงานฉบับนี้จะไม่กล่าวถึง เพราะในอีก 35 วันนับจากวันที่ทำรายงานนี้ (20 พฤษภาคม 2559) ก็จะถึงกำหนดวันลงประชามติว่า อังกฤษจะคงอยู่ในสหภาพยุโรปหรือจะถอนตัว ซึ่งในโพลประชามติ จะเป็นการเลือกระหว่าง REMAIN และ LEAVE และโดยที่เป็นประเด็นทางการเมือง ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ กระแสพระราช

ดำรงสัจจะกล่าวถึงเพียงสั้น ๆ ว่า การที่ “รัฐบาลในพระองค์จะจัดให้มีการลงประชามติว่าด้วยสมาชิกภาพในสหภาพยุโรป” และเพื่อจะเป็นหลักประกันแก่ผู้ที่จะออกเสียงลงประชามติว่าก่อนหน้าที่จะถึงวันที่กำหนด อันได้แก่วันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ จึงทรงกล่าวเสริมว่า “My ministers will uphold the sovereignty of Parliament and the primacy of the House of Commons.”

ฝ่ายที่ต้องการให้ออกจากสมาชิกภาพวิจารณ์รัฐบาลว่า ผิดสัญญาที่ไม่มีร่างกฎหมายว่าด้วยอำนาจอธิปไตย (Sovereignty bill) ตามที่ได้กล่าวไว้ก่อนสมัชชาประชุม

จุดยืนของฝ่ายต่าง ๆ ในเรื่องสหภาพยุโรป ซึ่งเดิมทีที่เป็นประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรป มิได้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างสองฝ่ายภายในวงการเมืองของอังกฤษเท่าใดนัก เพราะอังกฤษยังมิได้เข้าเป็นสมาชิกจนหลายปีต่อมา แต่เมื่อจะเข้า บุคคลชั้นนำที่ขวางถึงขั้นใช้สิทธิยับยั้ง ได้แก่ประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอโกลล์แห่งฝรั่งเศส เนื่องด้วยความไม่ไว้วางใจ ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันอย่างมากระหว่างอังกฤษกับสหรัฐ หลังจากที่หมดยุคของเดอโกลล์ไปแล้ว และได้มีการกระชับความร่วมมือส่วนภูมิภาคหรือ An ever closer union² ในรูปแบบของสนธิสัญญามาสตริคท์ (The Treaty of Maastricht) ในปี ค.ศ. 1991 อันนำไปสู่การแปรสภาพของประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรปเป็นสหภาพยุโรปครอบคลุมภาคส่วนต่าง ๆ ยิ่งกว่าภาคเศรษฐกิจ จึงต้องมีการเจรจาในด้านต่าง ๆ เช่นด้านการเมือง การสังคม วิเทศสัมพันธ์ การแรงงาน ฯลฯ (ดังที่ได้กล่าวถึงในรายงานเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ หน้า 27-30) ในระยะ นั้น จึงมีกระแสของฝ่ายที่ต้องการอยู่กับยุโรปต่อไปด้วยเงื่อนไขขยงวันบางประการเรียกว่า EUROPHILE กับฝ่ายที่ไม่นิยมยุโรปในฉายา EUROSCEPTIC ต่อมาจำนวนผู้ที่ไม่นิยมการร่วมกับยุโรปเพิ่มมากขึ้น ด้วยการเรียกร้องให้อังกฤษออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป อันเป็นประเด็นทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปในอังกฤษเมื่อปีที่แล้ว ซึ่งปรากฏผลว่า พรรคอนุรักษนิยม ภายใต้การนำของนายเดวิด แคเมอรอน ได้ชัยชนะอย่างเด็ดขาด สามารถตั้งรัฐบาล

² เป็นความปรารถนาดังเดิมอันระบุไว้ในวรรคแรกของสนธิสัญญากรุงโรมเมื่อ 25 มีนาคม ปี ค.ศ. 1957 จัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรปขึ้น กล่าวคือ “DETERMINED to establish the foundations of an ever closer union among the European peoples”

ได้เพียงพรรคเดียวแทนรัฐบาลผสมเช่นก่อนเลือกตั้ง หัวหน้าพรรคหลายคน เช่นพรรคแรงงาน อันได้แก่นายเดวิด มิลิแบนด์ กับพรรค UKIP หรือ UK Independence Party ภายใต้การนำของนาย Nigel Farage พ่ายแพ้และได้คะแนนลดลงในการเลือกตั้ง ฝ่ายที่ถูกโจมตีอย่างหนัก ได้แก่สำนักต่าง ๆ ที่ทำโพล เพราะทำนายผลล่วงหน้าผิดอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ในช่วงนั้น คาดว่าการลงประชามติในเรื่องสหภาพยุโรปจะมีขึ้นในปี ค.ศ. 2017 แต่เมื่อต้นปีนี้ นายเดวิด แคเมรอน ได้ไปเจรจากับสหภาพยุโรปในระดับสูง ดังปรากฏในรายงานที่อ้างถึงข้างต้น กำหนดการลงประชามติจึงร่นวันขึ้นมาเป็น 23 มิถุนายน ศกนี้ ฝ่ายที่เรียกร้องให้ออกจึงได้ฉายาว่า BREXIT อันเป็นการเลียนถ้อยคำทำนองความเป็นไปได้ที่กรีซ ซึ่งเมื่อปีที่แล้ว ต้องเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินจากสหภาพยุโรปงวดที่ 3 หรือ 3rd Bailout อาจจำเป็นต้องออกจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรป จึงเกิดศัพท์ GREXIT ขึ้น แต่ในที่สุด ก็มีได้เป็นไปตามนั้น แม้สถานการณ์ยังยุ่งยากอยู่มากก็ตาม อย่างไรก็ตาม ปัญหาการจะคงอยู่หรือถอนตัวจากยุโรปไม่อาจจะแบ่งได้ชัดตามเส้นแบ่งพรรคการเมืองใดในสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคอนุรักษนิยม หรือพรรครัฐบาล ซึ่งมีทั้งฝ่าย REMAIN ที่นายเดวิด แคเมรอน เป็นแกนนำ และฝ่าย LEAVE ที่นายบอริส จอห์นสัน อดีตนายกรัฐมนตรีในครลอนดอนถอนจากพรรครัฐบาลและคู่ต้องการจะชิงเข้าเป็นนายกรัฐมนตรี หากเสียงข้างมากให้ออก อนาคตจะเป็นผู้นำในการรณรงค์ เพื่อให้ออกจากสหภาพยุโรป ส่วนพรรคแรงงานและพรรคสก็อตติชแห่งชาติ ซึ่งมีนาง Nicola Sturgeon เป็นหัวหน้าและได้รับเลือกตั้งด้วยเสียงข้างมากในสก็อตแลนด์เกือบทั้งหมด ทำให้พรรคแรงงานได้เพียงที่นั่งเดียว ต้องการให้อยู่ต่อ แม้นายเจเรมี คอร์บิน หัวหน้าคนใหม่และเป็นผู้นิยมระบบบริพัลกัน จะวิจารณ์ว่า การเจรจาระหว่างแคเมรอนกับระดับสูงของสหภาพยุโรป มิได้ครอบคลุมประเด็นอื่น ๆ ที่เขาต้องการ แต่เขามีได้ไปไกลถึงกับจะต่อต้านการคงอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป

เมื่อวันศุกร์ ที่ 19 ต่อรุ่งเช้าของวันเสาร์ ที่ 20 กุมภาพันธ์ นายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมรอนเสร็จสิ้นการเจรจากับสหภาพยุโรป ด้วยเงื่อนไขที่เขาแถลงว่าจะให้อังกฤษมีสถานะพิเศษในสหภาพ (Special Status) ข้อตกลงดังกล่าวนี้ได้รับความ

เห็นชอบจากสมาชิกทั้ง 28 ประเทศ หรือเป็นเอกฉันท์ โดยได้รับการพิจารณาใน คณะรัฐมนตรีที่กรุงลอนดอนในวันเสาร์ที่ ๓ ก่อนหน้านั้น นายเดวิด แคเมรอน กล่าวถึงความรู้สึกส่วนตัวว่าความตกลงที่เพิ่งได้มานั้น จะทำให้อังกฤษ “ปลอดภัยกว่า และเข้มแข็งมากขึ้น” หากจะอยู่ร่วมกับสหภาพยุโรปต่อไป และว่า “I don't love Brussels. I love Britain” โดยเน้นว่า การอยู่ต่อจะเป็นทางให้อังกฤษได้ “the best of both worlds.”

เสียงที่ไม่เห็นด้วยกับนายกรัฐมนตรีมาจากในคณะรัฐมนตรีเอง คนแรกได้แก่ นาย Michael Gove รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แม้เขาจะยอมรับว่า “ปวดใจที่ต้องเห็นต่างจาก” นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีอีกสองคนที่อาจจะช่วงชิงความเป็นหัวหน้าพรรคอนุรักษนิยมในโอกาสต่อไป คือ Theresa May รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และ George Osborne รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เห็นด้วยกับการที่จะอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป เช่นเดียวกับ Nicola Sturgeon หัวหน้าพรรคสก็อตติชแห่งชาติ สมาชิกพรรคอนุรักษนิยมที่มีอิทธิพลมากคนหนึ่งและคั้งใจจะแข่งเป็นหัวหน้าพรรคต่อไป แม้จะสงวนท่าทีในตอนแรก แต่ต่อมาได้ประกาศเป็นหัวหน้าในการรณรงค์ให้ฝ่าย BREXIT ได้แก่นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีคนลอนดอน ที่ก่อนหน้านี้อ้างได้ว่า นาย Stanley Johnson บิดาของเขา ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมในรัฐสภายุโรป ไม่เห็นด้วยและไม่ทราบความเห็นของนายจอห์นสันมาก่อน อย่างไรก็ตาม นายบอริสพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพราะเขาไม่ได้สมัครรับเลือกตั้งในวาระที่สาม ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ. 2016 ซึ่งตำแหน่งนี้ ตกเป็นของนาย Sadiq Khan จากพรรคแรงงาน เชื้อสายปากีสถานและเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งชนะการเลือกตั้งในวันดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียงสนับสนุนอย่างงดงาม นายข่านสนับสนุนการ REMAIN เช่นเดียวกับสมาชิกอื่นของพรรคแรงงาน ฝ่ายต่อต้านสมาชิกภาพของ EU ในวงการพรรคการเมืองได้แก่ UK Independence Party นำโดยนาย Nigel Farage

ข้อตกลงที่นายเดวิด แคเมรอน เจรจาแบบ “ห้ามรุ่งห้ามค่ำ” กับผู้นำ EU ที่กรุงบรัสเซลส์ และเมื่อตกลงกันได้แล้ว ทั้งหมด 27 ประเทศก็หวังว่า อังกฤษจะคงอยู่ร่วม

สหภาพกันต่อไป นั้น มีสาระสำคัญที่จะปกป้องมิให้อังกฤษต้องร่วมใน An ever closer union อันแปรสภาพของ EU ให้ทรงอำนาจเหนือรัฐ (Supranational) ย้ำให้ชัดว่า อังกฤษจะไม่ใช้เงินตราสกุลยูโรเช่นที่สมาชิก EU 19 ประเทศใช้ร่วมกัน และจะปกป้องผลประโยชน์ของอังกฤษ (ที่ชอบธรรม) กับจำกัดค่าใช้จ่ายจากงบสวัสดิการของ อังกฤษมิให้ไปสู่ผู้อพยพจากประเทศสมาชิก EU อื่น ๆ

กลุ่มแรก ๆ ที่สนับสนุนให้อังกฤษคงอยู่กับสหภาพต่อไป และยืนยันทำที่นั่นตลอดมา สามารถแบ่งเป็นภาคเอกชนและสถาบันการเงินทั้งภายในและระหว่างประเทศ ทางภาคเอกชน นั้นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดได้แก่ Confederation of British Industries หรือ CBI ซึ่งได้สำรวจความเห็นของสมาชิกทั้งหมด ปรากฏว่า ร้อยละไม่น้อยกว่า 80 เห็นว่าจำเป็นยิ่งที่ประเทศทรงพลังทางเศรษฐกิจและการค้า เช่นอังกฤษ ซึ่งมีการค้าและการลงทุนอย่างมากกับยุโรปอันเป็นตลาดเดียวกับยังมีการจ้างงานมิใช่น้อยกับประเทศสมาชิก EU และเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า เป็นการเศรษฐกิจใหญ่อันดับสองของยุโรป จะต้องมีเศรษฐกิจสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับสหภาพยุโรป สืบต่อไป รองผู้อำนวยการของ CBI แถลงว่า การถอนตัวของอังกฤษจะส่งผลให้เกิด A significant economic shock และผลกระทบที่วงการอุตสาหกรรมไม่ประสงค์จะให้เกิดขึ้น แต่ในระหว่างรอผลการลงประชามติก็ได้เกิดขึ้นแล้ว ได้แก่ “ความไม่แน่นอน หรือ Uncertainty” “which is already hurting” เมื่อรูปการณ์เฉพาะหน้าและในอนาคตอันใกล้ปราศจากความแน่นอน นักลงทุนย่อมชะลอการตัดสินใจ การเศรษฐกิจระดับชาติบัดนี้เริ่มลดอัตราการเติบโต ตัวเลขการขยายตัวของ GDP ที่พยายามจะให้ถึงร้อยละ 2 บัดนี้อัตรานั้น ก็ดูจะสูงไปแล้ว กิจกรรมทางด้าน เช่นยูโรสตาร์ (Eurostar) ไม่อาจดำเนินธุรกิจเช่นที่ดำเนินมาอันเป็น Connectivity ที่สำคัญ เพราะเป็นหัวใจของระบบโลจิสติกส์และการอำนวยความสะดวก ทางด้านการค้า RyanAir อันเป็นสายการบินต้นทุนต่ำประเมินว่า หากอังกฤษมิได้เป็นสมาชิกของ EU อัตราค่าโดยสารจำต้องเพิ่มสูงขึ้น จนอาจทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับสายการบินอื่นในยุโรปได้ และคงจะต้องเลิกกิจการไปในที่สุด

ในสภาวะการณ์ของความไม่แน่นอนว่าทางข้างหน้าจะเป็นไปในทิศทางใด ตัวชี้วัดที่ไหวตัวเร็วที่สุดได้แก่อัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งส่งสัญญาณว่าจะเป็นไปในทางลดค่าลง (Downside) ตามความเห็นของหลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาย David Tinsley นักเศรษฐศาสตร์จาก Union Bank of Switzerland ซึ่งกล่าวไว้เมื่อการเจรจาเงื่อนไขใหม่เพิ่งเสร็จสิ้นลงเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ศกนี้ รายงานของ CNN ออนไลน์ ให้ทัศนะไม่ต่างกัน กล่าวคือ “แม้ว่ากำหนดวันลงประชามติจะเป็นอีกหลายเดือนข้างหน้า but the pound is already taking a beating” ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่หลายแห่งให้ความเห็นว่า อังกฤษซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการเงินสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งของโลก ควรอยู่ใน EU ต่อไป เพราะวิตกว่า การถอนตัวจากสหภาพยุโรป หรือ BREXIT จะมีผลกระทบอย่างแรงต่อการค้า การลงทุน และบริการทางการเงิน สำนักข่าว CNBC รายงานความเห็นของหัวหน้าผู้บริหารธุรกิจการเงินที่ไปร่วมการประชุมที่กรุงมาดริด เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2559 ว่า บรรดาธนาคารขนาดใหญ่ของต่างชาติที่ไปดำเนินกิจการในอังกฤษขณะนี้ได้หยุดทุกด้านไว้ก่อนหรือ putting everything on hold สำนักงานจัดอันดับสินเชื่อ Moody เตือนว่า หากอังกฤษออกจากสหภาพฯ ก็อาจต้องลดอันดับ credit rating ลง นาย Lawrence Summers อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหรัฐอเมริกาประธานาธิบดีคลินตัน กล่าวในการให้สัมภาษณ์แก่ CNN เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2016 ว่าผลกระทบของการที่อังกฤษจะถอนตัวออกจากสหภาพยุโรปจะหนักมาก (Gigantic) ในขณะที่นาย Yanis Varoufakis อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของกรีซจากพรรคฝ่ายซ้าย ซึ่งเมื่อปีที่แล้วเคยมีส่วนในการเจรจากับสหภาพยุโรปเพื่อกอบกู้สถานะการเงินให้แก่กรีซ รอบที่ 3 (3rd Bailout) แต่ไม่เป็นผลตามแนวทางของเขา จึงลาออก กล่าวต่อ บีบีซี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ศกนี้ว่า การถอนตัวจากสหภาพยุโรปในขั้นนี้ จะยุ่งยากมาก เพราะอังกฤษมีความผูกพันกับสหภาพอย่างหลายชั้นหลายซ้อน การ disentangle ไม่ง่ายอย่างที่บางคนคิด โดยส่วนตัว เขาเห็นว่า อังกฤษจะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การค้า การคลังและการลงทุนมากกว่า หากจะคงอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป

ทัศนะของวงการการเงินทั้งใน ของต่างประเทศและระหว่างประเทศทั้งหมดต่างไม่เห็น
ด้วยกับการที่อังกฤษจะถอนตัวจากสหภาพยุโรป เพราะอังกฤษเป็นศูนย์กลางด้านการเงินของ
โลกที่สำคัญ

ในรายงานเดือนกุมภาพันธ์ ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงปฏิริยาของวงการบางแห่งมาแล้ว เช่น
Group of 20 หรือ G-20 ซึ่งประกอบด้วยประเทศก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของโลกและประเทศ
กำลังพัฒนา ซึ่งใช้ถ้อยคำว่า หากอังกฤษออกจากสหภาพยุโรป ก็จะส่งผลกระทบไปทั่วโลก
หรือ Global Shock ไม่จำกัดเฉพาะอังกฤษกับยุโรปเท่านั้น เพราะสภาพความเป็นจริงของการ
เศรษฐกิจโลกได้แก่ความที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันในโลกและโลกาภิวัตน์ (Global
interdependence และ Globalization) ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวโยงระหว่าง
เศรษฐกิจที่สำคัญในโลกได้แก่การอ่อนตัวลงของการเศรษฐกิจจีน อันส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบ
จากการเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจของจีนจากการพึ่งการส่งออกเป็นหลัก มาเป็นการ
ส่งเสริมการอุปโภคภายใน ความผันผวนหรือ Volatility จึงเกิดขึ้นทั่วไป ตลาดโภคภัณฑ์เกือบ
ถึงขั้นล่มสลาย โดยประเทศกำลังพัฒนาเป็นฝ่ายรับความเสียหาย แม้กระทั่งสหรัฐ อันเป็นการ
เศรษฐกิจใหญ่เป็นที่หนึ่งของโลก ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นาง Janet Yellin ประธานธนาคาร
กลางสหรัฐ ซึ่งแถลงความตั้งใจที่จะปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นจากศูนย์ในระยะกลางปีที่แล้ว ต้อง
เลื่อนกำหนดหลายต่อหลายครั้ง จนตกลงใจปรับเพียง 0.25% ในวันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 2015
เพราะเกรงผลกระทบทางลบในนานาประเทศ นางเยลลินยอมรับว่า ในการประชุม
คณะกรรมการ Federal Reserve แต่ละครั้ง ชื่อประเทศจีนได้รับการกล่าวถึงไม่ต่ำกว่า 16
ครั้ง

นายมาร์ค คาร์นีเย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นเชิงตักเตือนว่า
การเศรษฐกิจของอังกฤษจะชะลอตัวลง หากอังกฤษตัดสินใจออกจากสหภาพยุโรป ตั้งแต่
เริ่มแรก ค่าเงินปอนด์ก็ตกต่ำสุดในสวนเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐใน 7 ปี เป็นที่คาดหมายได้ว่า
เงินปอนด์จะถูกระทบกระเทือน ธนาคารชาติเป็นห่วงอย่างมากว่า อัตราการขยายตัวของ จีดี

ที่ จะลดต่ำลงจากร้อยละ 2 อันเป็นการพยากรณ์ในขั้นนี้ แต่ผู้ว่าการธนาคารไม่เห็นสมควรที่จะแยกตัวจากสหภาพยุโรป ส่วนข้อกล่าวหาที่อาจมีมาว่า ธนาคารแห่งชาติไม่ควรก้าวภายในนโยบายทางการเมือง นั้น นักเศรษฐศาสตร์ประจำ Monetary Policy Committee ของ BOE ชี้แจงว่า การทำนายหรือแสดงทิศทางข้างหน้าของการเศรษฐกิจตามที่ผู้ว่าการฯ ได้แถลงมาตลอด “เป็นการทำหน้าที่โดยตรง” หากไม่พยากรณ์ ก็จะเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ว่าการได้กล่าวเตือนล่วงหน้า เพราะการออกจากสหภาพยุโรปจะมีนัยยะระดับโลก อัตราแลกเปลี่ยนจะตกลงอย่างรุนแรง (sharply) ส่วนความเสี่ยงต่าง ๆ จะเป็นไปได้ในทาง downside และในวันที่ 24 เดือนนี้ นายคาร์เนย์ก็ได้ปะทะคารมกับสมาชิกสภาผู้แทนอังกฤษที่สนับสนุน BREXIT ว่าสิ่งที่เขา (Carney) กล่าวถึงเป็นความต้องการให้การเศรษฐกิจของอังกฤษรักษาไว้ซึ่งความมีเสถียรภาพ อันหมายความว่า ถ้าออกย่อมนำไปสู่ความไม่แน่นอน

นางคริสติน ลาการ์ด ผู้อำนวยการดำเนินการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) แสดงความเห็นในประเด็นนี้มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 ครั้งว่า น่าจะไม่ถูกต้อง โดยออกตัวว่า ความเห็นของตนมิใช่เป็นการแทรกแซงการเมืองภายในของอังกฤษ แต่จำต้องย้ำถึง เนื่องจากการตัดสินใจออกจะเป็นผลร้ายต่อการเศรษฐกิจระหว่างประเทศในวงกว้าง ประเทศ เช่นไอร์แลนด์จะถูกระทบกระเทือนอย่างหนัก ที่จะมีผลกระทบในทางลบอย่างแรงได้แก่อังกฤษเอง นาย Andrew Lilico ผู้อำนวยการบริหารของ Europe Economics “รู้สึกหนักใจมาก” นาง Janet Yellin ประธานธนาคารกลางสหรัฐ ก็มีความเห็นว่า BREXIT จะยังผลทางลบต่ออังกฤษ และการเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับอังกฤษอย่างมาก อันได้แก่สหรัฐ และประเทศอื่น ๆ

ประธานาธิบดีบารัค โอบามาได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์ร่วมกับนายเดวิด แคเมรอน หลังจากการหารือข้อราชการร่วมกัน ระหว่างที่ผู้นำสหรัฐไปเยือนสหราชอาณาจักรเมื่อสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนเมษายน ศกนี้ โดยได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 ดยุกแห่งเอดินเบิร์ก และพระราชวงศ์ ว่าสมาชิกภาพของอังกฤษในสหภาพยุโรปทำให้อังกฤษเป็น “bigger

player” บนเวทีโลกและเพิ่มพูนสัมพันธภาพพิเศษกับสหรัฐอเมริกา โอบามากล่าวว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงอังกฤษจะต้องกำหนดอนาคตของตนเอง แต่การตัดสินใจดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อความเจริญรุ่งเรืองของสหรัฐ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สหรัฐมีส่วนได้เสียอย่างมากในการตัดสินใจที่ว่า โดยที่สหรัฐกำลังเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้ากับสหภาพยุโรปซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ หากอังกฤษออกจากสหภาพยุโรป และถ้าต่อไปจะเจรจาจัดทำความตกลงทำนองเดียวกัน ก็คงจะอยู่ “คิวหลัง” ในทัศนะของประธานาธิบดีโอบามา สหราชอาณาจักรอยู่ในฐานะเยี่ยมที่สุดเมื่อมีส่วนช่วยนำสหภาพยุโรปไปสู่ความเข้มแข็ง อันจะเสริมพลังของอังกฤษที่เป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรป โอบามาไม่คิดว่า “สหภาพยุโรปบั่นทอนอิทธิพลของอังกฤษในโลก ที่จริงแล้วสหภาพช่วยเพิ่มพูนอิทธิพลของอังกฤษให้มากยิ่งขึ้น อันเป็นสิ่งที่อเมริกาต้องการเห็น รวมทั้งภายในสหภาพยุโรป” หากถามว่า เขาควรจะแทรกแซงการลงประชามติเรื่องสหภาพยุโรปหรือไม่ โอบามาตอบว่า เพื่อความกระจ่าง ในบั้นปลายแล้ว เรื่องนี้เป็นประเด็นที่ชาวอังกฤษผู้มีสิทธิออกเสียงจะตัดสินใจเอง แต่ส่วนหนึ่งของ “สัมพันธภาพพิเศษของเรา และส่วนหนึ่งของความเป็นเพื่อนคือความซื่อตรงและการให้เขาทราบว่า ข้าพเจ้าคิดเช่นไร และถ้าจะพูดกันอย่างตรงไปตรงมา ผลของการตัดสินใจดังกล่าวเป็นเรื่องที่เป็นผลประโยชน์อย่างยิ่งแก่สหรัฐ เพราะเป็นเรื่องที่กระทบถึงความเจริญรุ่งเรืองของเราด้วย”

ท่าทีของประธานาธิบดีสหรัฐเกี่ยวกับการที่อังกฤษจะลงประชามติว่าจะคงอยู่ในสหภาพยุโรปหรือออก นั้น ปรากฏแต่เข้าวันเดียวกันในรูปของบทความ ซึ่งลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ Telegraph ของอังกฤษ ที่เป็นถ้อยคำแนวเดียวกับที่ได้นำเสนอข้างต้น แต่มีความบางตอนซึ่งย้อนกล่าวถึงประวัติศาสตร์สมัยสงคราม เป็นเชิงเตือนคนอังกฤษถึงส่วนเกื้อกูลของสหรัฐ เช่น “The tens of thousands of Americans who rest in Europe’s cemeteries are a silent testament to just how intertwined our prosperity and security truly are.” นายเดวิด แคเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้ส่งทวิต ตอบสนองบทความของประธานาธิบดีโอบามา ว่า “สหรัฐเป็นหนึ่งในบรรดาสัมพันธมิตรที่ใกล้ชิดที่สุดของเรา ฉะนั้นจึงสำคัญที่จะได้ยืนบารัก โอบามาว่าทำไมเราจึงควรอยู่ในสหภาพยุโรปต่อไป”

ฝ่าย BREXIT เคียงแค้นโอบามาอย่างยิ่ง อันมิใช่เป็นเรื่องผิดคาด นายบอริส จอห์นสัน ตำนานิประธานาธิบดีโอบามาว่า ‘hypocritical’ . ในขณะที่นาย Nigel Farage หัวหน้าพรรค UKIP ตราหน้าโอบามา “ว่าเป็นประธานาธิบดีสหรัฐที่ต่อต้านอังกฤษที่สุดยิ่งกว่าคนอื่นที่เคยมีมา” นายบอริส จอห์นสัน กล่าวต่อไปว่า ถึงแม้ว่าเขาจะเคยเป็น “big fan” ของโอบามา แต่การที่จะคงอยู่ใน EU ต่อไป เป็นเรื่องที่ทั้งสองมีความเห็นต่างกัน จอห์นสันพูดต่อว่า ประชาธิปไตยอันนำภาคภูมิใจของอเมริกาได้รับการสร้างสรรค์มาด้วยหลักการต่าง ๆ แห่งเสรีภาพ ฉะนั้น จึงนับเป็นการหน้าไหว้หลังหลอกที่อเมริกาจะมาบอกให้เราเกลือกกลั้วอย่างล้าลึกยิ่ง ๆ ขึ้นในโครงสร้างอันแปลกปลอมจากประเพณีทั้งหลายของอเมริกัน “ข้าพเจ้าคิดว่าคนอเมริกันส่วนใหญ่จะยอมรับว่าเป็นเรื่องพิลึกที่จะมาขอให้เรายอมให้ประชาธิปไตยของเราตกอยู่ใต้แอก (สหภาพ) เช่นนี้ ในเมื่ออเมริกาเองไม่เคยไฝฝืนที่จะทำเช่นนั้นในล้านปี”

ก่อนหน้านี้ นายบอริส จอห์นสันได้ต่อว่านายโอบามาในบทความที่เขานำลงในหนังสือพิมพ์ the Sun ซึ่งทำให้เขาถูกตำหนิที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับบรรพบุรุษ “part-Kenyan” ของประธานาธิบดีโอบามา แต่นาย Nigel Farage ได้กล่าวแก่ บีบีซี ว่าทัศนคติของโอบามาเกี่ยวกับอังกฤษเป็นเพราะประสบการณ์ของปฐวาคินยาของเขาในยุคที่ยังเป็นอาณานิคมของอังกฤษ อันทำให้โอบามามีอคติต่ออังกฤษ

การแสดงทัศนคติและการโต้คารมระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวถึงบ้างแล้ว นั้น มิได้ยุติลงเพียงช่วงที่ประธานาธิบดีโอบามาอยู่ในอังกฤษ เนื่องด้วยผู้นำสหรัฐมีกำหนดเดินทางไปเยอรมนี ซึ่งจะมีการหารือข้อราชการกับผู้นำเยอรมนี แสดงสุนทรพจน์ครั้งสำคัญอันได้รายงานส่วนสำคัญในบริบทอื่นมาบ้างแล้ว และหารือกับผู้นำ เช่นอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เป็นต้น สิ่งสำคัญได้แก่การส่งเสริมให้สหภาพยุโรปมีเอกภาพและบูรณาการ การประสานงานอย่างใกล้ชิดในการต่อต้านการก่อการร้าย และการเร่งรัดการจัดทำความตกลง Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) ซึ่งประธานาธิบดีโอบามากล่าวถึงระหว่างการให้สัมภาษณ์ร่วมกับนางแอง-เคล่า แมร์เคิลที่เมืองฮานโนเวอร์ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2559 โดยเห็นว่า

สหรัฐกับสหภาพยุโรปควรดำเนินการเจรจาต่อไปให้มีผลคืบหน้า ทั้งนี้ หมายรวมถึงอังกฤษด้วย และในประเด็นนี้ นางฮิลลารี คลินตัน ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีคนหนึ่ง เห็นว่า ในความคิดของเธอ อังกฤษควรอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป ในขณะที่ที่ปรึกษาอาวุโสด้านนโยบายของฮิลลารี ในชื่อ Jake Sullivan กล่าวเสริมว่า—“Hillary Clinton believes that transatlantic co-operation is essential, and that co-operation is strongest when Europe is united.” ฝ่ายที่จะออกเสียงให้ LEAVE วิพากษ์ความเห็นของฮิลลารีว่า “hollow” แต่ทำเนียบนายกรัฐมนตรีอังกฤษได้แย้งว่า “เราควรรับฟัง (ความเห็น) ของเพื่อน ๆ และพันธมิตรทั้งหลาย” ส่วนนายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งดูจะไม่ทราบความละเอียดและหลักการของประเด็นนี้เท่าใดนัก ได้ให้ความเห็นเพื่อจะให้แตกต่างจากที่ประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวไว้ว่า ถ้าจะมีการจัดทำความตกลงทางการค้าระหว่างอังกฤษกับสหรัฐ อังกฤษคงจะต้องอยู่ท้ายคิว โดยนายทรัมป์กล่าวลอย ๆ ว่า ไม่หรอก หากจะเจรจากัน ก็จะจัดให้อังกฤษตามความเหมาะสม

เพื่อที่จะให้เห็นแนวคิดของตัวนำในอังกฤษว่าได้กล่าวเกี่ยวกับปัญหา REMAIN หรือ LEAVE ไว้อย่างไร ข้าพเจ้าจะนำสาระสำคัญของคำปราศรัยในเรื่องนี้ของนายเดวิด แคเมรอน กับของนายบอริส จอห์นสัน และผู้ที่สนับสนุนแนวคิดของแต่ละฝ่าย มานำเสนอต่อจากนี้ และเพิ่มตอนหลังด้วย ประเด็นสำคัญของคำปราศรัยนโยบายครั้งแรกของนาย Sadiq Khan นายเทศมนตรีนครลอนดอนคนใหม่ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการสงวนรักษาความใกล้ชิดกับยุโรปไว้ หากข้าพเจ้าได้รับข่าวเพิ่มเติมในเรื่องเดียวกันจากการประชุม G-7 ณ อิซะ ซิหะมะในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะเสร็จสิ้นการประชุมในวันศุกร์ ที่ 27 พฤษภาคม ศกนี้ ก็อาจจะรวมไว้ในตอนท้ายด้วย และอาจจะเพิ่มสรุปประมวลความคิดของสำนักต่าง ๆ ในประเด็นที่เห็นว่าสหภาพยุโรปจะรู้สึกเสียดายในประการสำคัญใดบ้าง หากสหราชอาณาจักรจะถอนตัวจากสมาชิกภาพของ EU อันมีแหล่งที่มาจาก CNN Online ซึ่งข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว เห็นว่าน่ารับฟัง ณ วันที่ 26 พฤษภาคม 2559 ผลโพลของการลงประชามติยังแสดงว่าใกล้ชิดกันมาก โดยฝ่าย REMAIN นำหน้าอยู่เพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม การสำรวจประชามติในการเลือกตั้งทั่วไป

ในอังกฤษเมื่อปีที่แล้ว ทำให้คนอังกฤษไม่สู้จะยอมรับผลโพลเท่าใดนัก แม้สำนักที่จัดทำจะได้แก้ไขวิธีการสำรวจและการใช้ออนไลน์อีกทางหนึ่งด้วย

เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ. 2016 อันเป็นวันที่ระลึกชัยชนะภาคพื้นยุโรป ในสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือ V.E. Day ซึ่งคาดกันได้ว่า รัสเซีย ซึ่งตั้งตัวเป็นศัตรูกับโลกตะวันตก หรือ สัมพันธมิตรองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ จะจัดการสวนสนามที่จัตุรัสแดง เพื่อแสดงแสนยานุภาพของทุกเหล่าทัพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาวุธรุ่นใหม่อันมีสมรรถนะสูง ซึ่งรวมทั้งรถถัง และระบบยิงขีปนาวุธชนิดหลายหัวรบรุ่นล่าสุด (Multiple war-heads—ICBM) ทำนองเดียวกับงานที่ระลึกในโอกาสเดียวกันใน ปี ค.ศ. 2015 ซึ่งมีการเปิดสวนแสดงอาวุธนาาชนิด หากดูการแสดงพลาณภาพดังกล่าวแล้ว ก็สามารถเข้าใจแนวคิดและสมมติฐานของรัสเซียได้ว่า รัสเซียพร้อมเต็มที่ ทั้งในการโจมตีฝ่ายที่เป็นศัตรูตามมโนคติของผู้นำรัสเซีย และการป้องกันภัยที่อาจมีมา

นายเดวิด แคเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ จึงตัดสินใจกล่าวคำปราศรัยในวันนั้น ในบริบทของ **ความมั่นคง** อันย่อมจะมีหลักประกันได้ดีกว่าหากอังกฤษจะยังผูกพันทางการเมือง และทางอื่น อยู่กับยุโรป แทนการ **โดดเดี่ยวเพียงลำพัง** และการมีส่วนร่วมชตากรรมกับยุโรป ก็จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในการเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าไปด้วยกัน

ด้วยสมมติฐานดังกล่าวนี้ นายเดวิด แคเมรอน จึงได้ประกาศแนวคิดว่าการคงอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป จะทำให้อังกฤษ “Stronger, Safer and Better Off” โดยย้อนกล่าวถึงประวัติศาสตร์ในหลายร้อยปีที่ผ่านมา รวมทั้งความพินาศและความสูญเสียชีวิตหลายสิบล้านคนเนื่องจากสงครามโลก 2 ครั้งในศตวรรษที่แล้ว

ผู้ที่กล่าวแนะนำนายกรัฐมนตรีแคเมรอนให้แสดงสุนทรพจน์ครั้งนี้ ได้แก่ นาย David Miliband อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจากพรรคแรงงานและปัจจุบันนี้ออกจากพรรคแล้ว เพื่อมาเป็นประธาน International Rescue Committee ที่ปฏิบัติงานช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศอันต้องเผชิญปัญหาเฉพาะหน้าที่เป็นผลของสงครามกลาง

เมื่อในซีเรีย นายมิลิแบนด์กล่าวว่า สหภาพยุโรป ซึ่งมีอังกฤษอยู่ด้วย ได้ช่วยนำประเทศต่างๆ ซึ่งเคยจ่อจะชนกันมาเป็นทศวรรษมาอยู่ร่วมกันได้ มิลิแบนด์กล่าวเตือนว่า สันติภาพและเสถียรภาพ ซึ่งยุโรปเคยมีมาในหลายปีที่ผ่านมา ไม่อาจจะรับประกันได้ เพราะการออกจากสหภาพยุโรปของมหาอำนาจเช่นอังกฤษ สุ่มเสี่ยง “ที่จะหมุนนาฬิกากลับไปยังยุคที่ยุโรป ประชันขันต่อกันด้วยลัทธิชาตินิยม”

นายแคเมรอนกล่าวว่า ในยามที่ยุโรปส่วนใหญ่มีสันติภาพมาตั้งแต่ ค.ศ. 1945 แต่ในช่วงเวลาไม่ถึงสองทศวรรษที่ผ่านมา ก็เกิดสงครามในบอสเนีย และยิ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ รัสเซียก็ได้ทำสงครามกับจอร์เจียและยูเครน “เมื่อเป็นเช่นนี้ เราจะแน่ใจได้อย่างไรว่าสันติภาพและเสถียรภาพบนทวีปของเราจะดำรงอยู่อย่างไม่ต้องสงสัยเลยแม้แต่น้อย? นั่นเป็นความสุ่มเสี่ยงที่คุ้มค่าหรือ? ข้าพเจ้าไม่อาจรวบรัดที่จะตั้งสมมติฐานเช่นนั้น” นายแคเมรอนกล่าวต่อไปว่า “ความโดดเดี่ยวไม่เคยยังผลดีให้ประเทศนี้มาเลย”

นายแคเมรอนเทียบปี ค.ศ. 2016 กับเหตุการณ์สำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ยุโรป ย้อนหลังไปถึง Spanish Armada ในปี ค.ศ. 1588 การสงครามที่ Blenheim ในปี ค.ศ. 1704 และ Waterloo ในปี ค.ศ. 1815 สงครามโลกทั้งสองครั้ง รวมทั้งการล่มสลายของกำแพงเบอร์ลินใน ค.ศ. 1989 และเสริมว่า “สัจธรรมก็คือ อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านย่อมสำคัญสำหรับอังกฤษ”

นายเดวิด แคเมรอนกล่าวถึงความเห็นอดีตผู้บัญชาการ MI-6 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Sir John Sawers ที่เตือนว่า การออกจาก EU จะทำให้สหราชอาณาจักรปลดปล่อยน้อยลง เพราะอังกฤษจะถูกปิดกั้นจากมติสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ในเรื่องสำคัญของการแบ่งปันข้อมูลและการข่าวกรอง นาย Michael Gove รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในรัฐบาลปัจจุบัน แต่เห็นด้วยกับฝ่ายที่อยากให้ออก ตอบโต้ Sir John ว่าผิดถนัด

นายบอริส จอห์นสัน แกนนำในการรณรงค์ฝ่าย LEAVE แสดงความเห็นต่างในประเด็นคล้าย ๆ กับของผู้นำในการ REMAIN เช่น “แนวโน้มซึ่งต่อต้านประชาธิปไตยใน

สหภาพยุโรปเป็นปัจจัยสำหรับ instability and alienation” แต่เมื่อจอห์นสันกล่าวถึงความขัดแย้งในยูเครนว่า “เป็นตัวอย่างของการกำหนดนโยบายต่างประเทศของ EU อย่างฉาบฉวย” (An example of EU foreign policy-making on the hoof) คำกล่าวเช่นนี้ทำให้นาย Carl Bildt อดีตนายกรัฐมนตรีสวีเดน และคณะกรรมการให้เสียง REMAIN หาวว่าจอห์นสัน เป็น “apologist for Putin” นายจอห์นสันได้กลับโดยเรียกร้องให้ขอโทษเขา และเสริมว่าเขาเองได้ประณามการกระทำของรัสเซียในยูเครนหลายครั้งแล้ว

Laura Kuenssberg บรรณาธิการด้านการเมืองของ บีบีซี วิเคราะห์การโต้คารมระหว่างฝ่าย REMAIN กับฝ่าย LEAVE ว่า ทั้งสองฝ่ายเริ่มต้นด้วยการให้เหตุผลในประเด็นไม่มากนัก แต่ยิ่งโต้ตอบกันไปสักพักหนึ่ง คำกล่าวอ้างของทั้งสองฝ่ายก็ยิ่งขยายประเด็นจนกว้างยิ่งขึ้นเป็นลำดับหรือ “The claims...become more and more well, shall we say, stretchy”

ในส่วนของข้าพเจ้าเอง ขอวิเคราะห์โดยสรุปแบบวิพากษ์เพียง 3-4 ประเด็น ดังนี้—

การนำเสนอจุดยืน ตัวเลข และเหตุผลต่าง ๆ นานาในการโต้แย้งกันนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่กำลังกล่าวถึงนี้ หรือในการรณรงค์เพื่อชิงตำแหน่งทางการเมือง เช่นการแข่งขันเป็นประธานาธิบดีในสหรัฐ ย่อมจะมีการใช้วิธีขู่ให้กลัวหรือ Fear mongering ไม่มากนักน้อย ดังจะปรากฏอยู่ทั่วไปในการรณรงค์ว่าควรจะถูกอยู่ในกรอบของการสร้างสรรค์สหภาพ หรือควรจะถูกถอนตัวออกมาอยู่ข้างนอก

ฝ่าย BREXIT ได้นำเสนอตัวเงินและสถิติหลากหลายรายการด้วยกัน เช่นค่าใช้จ่ายที่อังกฤษต้องชำระให้กองกลางในสหภาพยุโรป เช่น เงินอุดหนุนค่าบริการการรักษาพยาบาล ที่เป็นเงิน 350 ล้านปอนด์ ซึ่งในวันศุกร์ ที่ 27 พฤษภาคม สำนักสถิติกลางและนาย Richard Quest บรรณาธิการข่าวธุรกิจการเงินของ CNN Money ให้ความเห็นว่า ตัวเลขนี้ และอื่น ๆ อีกหลายรายการที่ฝ่าย BREXIT นำเสนอ “Misleading” เพราะเป็นยอดรวม (gross) มิใช่ตัวเงินสุทธิหรือ net ซึ่งมีเพียง 29 ล้านปอนด์ และยังไม่นำตัวเงินจ่ายคืนที่ได้รับมา หรือ rebate มาแสดงกำกับไว้ด้วย เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2016 กระทรวงการคลังอังกฤษวิเคราะห์สภาวะ

เศรษฐกิจที่จะเป็นไป หากอังกฤษออกจากสหภาพว่าจะเกิดภาวะถดถอยหรือ recession อยู่ 1 ปี โดย GDP จะลดลงร้อยละ 6 ราคาค่าบ้านจะตกลงร้อยละ 18 ความสูญเสียงานอย่างน้อย 820,000 ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีเคเมรอนแถลงในทำนองเดียวกันว่า ใน 1 ปีที่การเศรษฐกิจถดถอยนี้ คนอังกฤษจะต้องช่วยตัวเอง หรือ DIY-Do It Yourself มากขึ้น เช่นที่เขาเคยพูดมาก่อนว่า การถอนตัวออกและผลทางลบที่ตามมาจะเป็นการ “กระโดดลงเหวแห่งความมืดมน—A leap in the dark” นายบอริส จอห์นสันโต้กลับว่า การวิเคราะห์ของกระทรวงการคลังเป็นเพียง “การโฆษณาชวนเชื่อ” ในขณะที่องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ให้ความเห็นเช่นเดียวกับของกระทรวงการคลังอังกฤษ

นายบอริส จอห์นสันอ้างว่า เพราะการรวมอำนาจไว้ที่สหภาพยุโรปมากเกินไป ในที่สุดสหภาพก็จะกลายเป็นนโปเลียนและฮิตเลอร์ อันจะเป็นภัยต่ออังกฤษเช่นที่เคยเกิดขึ้นแล้ว ข้ออ้างดังกล่าวได้รับการโต้ตอบจากนาย Donald Tusk ประธานคณะกรรมการการยุโรปว่า “Absurd” สมาชิกชาวอังกฤษในรัฐสภายุโรป 2 นายซึ่งถือหางคนละข้าง คนหนึ่งเห็นว่า การเป็นหนึ่งในสหภาพยุโรปจะมีหลักประกันในหลาย ๆ ทาง ที่มั่นคงกว่า เช่นเดียวกับการเป็น world citizen ส่วนอีกคนหนึ่งไม่ยอมรับสหภาพยุโรปเพราะเป็น “super state” อันทำให้อังกฤษมีฐานะต่ำต้อยลง

ฝ่าย BREXIT ได้ตำหนิการปฏิบัติงานแบบ “ระบบราชการ หรือ bureaucracy” ในสหภาพยุโรป อันไร้ประสิทธิภาพ อันทำให้ต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองงานเอกสารมาก

ข้อตำหนิดังข้างต้นนำไปสู่ปัญหาความสูญเสียอำนาจอธิปไตยหรือ Sovereignty ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเรียกร้องความมีอธิปไตยกลับคืนมา แม้กระทั่งอธิปไตยทางกฎหมายหรือนิติบัญญัติ เพราะร้อยละ 60 ของตัวบทกฎหมายที่อังกฤษต้องยึดถือตาม มีจุดเริ่มต้นจากสหภาพยุโรป ประเด็นว่าด้วยอำนาจอธิปไตย เป็นเรื่องค่อนข้างง่ายที่จะทำให้บางคนที่ไม่หยุดคิดให้ถ่วงก่อนรู้สึกเป็นกังวล คล้ายกับการสูญเสียเอกราช อันที่จริง อำนาจอธิปไตยสมบูรณ์ไม่มีอยู่แล้ว เมื่อแต่ละรัฐตัดสินใจจัดทำความตกลงทวิภาคีหรือสนธิสัญญาซึ่งกำหนดพันธกรณี

ของคู่ภาคี ก็ย่อมจะต้องเสียอำนาจอธิปไตยไปบางส่วน การเป็นสมาชิกสหประชาชาติ และองค์การพหุภาคีต่าง ๆ กฎหมายระหว่างประเทศ และการทำนิติกรรมหลากหลายกับต่างประเทศและระหว่างประเทศ ก็เป็นการลดทอนอธิปไตยของรัฐภาคี อันเป็นความจริงที่ยอมรับกันอยู่แล้ว ปัญหาอำนาจอธิปไตยนี้ ส.ส. ผู้สนับสนุนให้อังกฤษออกจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรป ต้องฟังเล็คเชอร์อย่างยาวจาก Paddy Ashdown อดีตหัวหน้าพรรคลิเบอรัลเดโมแครต ซึ่งกล่าวด้วยความระอาใจว่า จนบัดนี้ยังมีพวกที่มี Delusion ในประเด็นนี้หลงเหลืออยู่อีกหรือ?

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม ศกนี้ นาย Sadiq Khan นายกเทศมนตรีนครลอนดอนคนใหม่ ได้กล่าวคำปราศรัยด้านนโยบายหลังรับตำแหน่งอันเป็นผลจากการเลือกตั้งครั้งแรก โดยแสดงความตั้งใจจะขอให้ผู้มีสิทธิออกเสียงชาวลอนดอนจำนวนมากไปลงประชามติสนับสนุนให้อังกฤษ REMAIN อยู่ในสหภาพยุโรปต่อไป โดยออกเสียงทั้งโดย heart และ head ด้วยเหตุผลหลายประการ การคงอยู่กับยุโรป essential เพราะการอยู่ในสหภาพมิได้ทำให้ความเป็นคนอังกฤษน้อยลง คนอังกฤษมีมุมมอง outward looking มาตลอดประวัติศาสตร์ สิ่งสำคัญได้แก่การจะไม่ดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยว เพราะการโดดเดี่ยวตนเองจะทำให้อังกฤษปลดปล่อยน้อยลง และเสี่ยงต่อการเกิดสงคราม การร่วมอยู่กับยุโรปไม่แต่เพียงเสริมค่านิยมอันดีของอังกฤษ แต่ยังจะช่วยให้อังกฤษร่ำรวยขึ้น มีสุขภาพอนามัยดีขึ้น แม้กระทั่งสิทธิมนุษยชนก็จะได้รับการปกป้องรักษาให้คงได้รับการยึดถือด้วยดีสืบไป และโดยที่การสำรวจประชามติแสดงว่า นักศึกษาและนักเรียนตลอดจนเยาวชนสนับสนุน REMAIN เขาจึงจะผลักดันให้ชาวลอนดอนและเยาวชนไปลงประชามติให้มากเพื่อจะให้อังกฤษคงอยู่ในสหภาพยุโรปต่อไป

เรื่องการลงประชามติในอังกฤษว่าจะให้สหราชอาณาจักรคงอยู่กับประชาคมยุโรปหรือออกจากสมาชิกภาพอยู่ในความสนใจของบรรดาผู้นำที่ไปร่วมการประชุม G-7 ที่ญี่ปุ่นอย่างไม่ต้องสงสัยและต่างก็ทราบดีถึงผลกระทบที่จะมีขึ้นตลอดมา แม้ นายเดวิด แคเมรอนจะอยู่ในที่ประชุมด้วยก็ตาม ข้อห่วงใยของผู้นำได้แก่ผลทางเศรษฐกิจที่จะตามมา หากการลงประชามติจะให้อังกฤษต้องออกจากสหภาพ ซึ่งตาม

ถ้อยแถลงของผู้นำเกรงว่า Brexit อาจแปรเปลี่ยนแนวโน้มในการขยายตัวของการค้า และการลงทุนในโลกซึ่งได้สร้างงานให้เพิ่มมากขึ้น และอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในโลก แต่โดยที่เป็นประจักษ์ในของอังกฤษ นางแอนเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมนี จึงชี้แจงว่า จี-7 เพียงส่งสัญญาณถึงความหวังว่า อังกฤษจะเลือกอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป โดยมีได้แถลงด้วยการเน้นถึงความควร หรือไม่ควรแต่อย่างใด

รายงานข่าวจากที่ประชุมกล่าวว่า โดยที่กรุงลอนดอนเป็นศูนย์กลางทางการเงินที่สำคัญในโลก หากอังกฤษถอนตัวจากสหภาพ องค์การการเงินก็คงจะไปอยู่กับคู่แข่ง เช่น ฝรั่งเศส เวิร์ดและปารีสเพิ่มมากขึ้น

ดังที่กล่าวแล้ว หากอังกฤษออกไปจากสหภาพยุโรป สหภาพฯ คงจะมีความเสียหายในอย่างน้อย 5 ประการดังนี้

1 ทางเศรษฐกิจ

การเศรษฐกิจของอังกฤษใหญ่เป็นที่สองในยุโรป ต่อจากของเยอรมนี อังกฤษมีส่วนอยู่ร้อยละ 17.6 ของจีดีพี ส่วนรวมของสหภาพยุโรปซึ่งมีมูลค่า 14.6 ล้านล้านยูโร (trillion EURO) ถ้าอังกฤษถอนตัวออกไป แม้จะไม่ถึงขั้นพินาศ แต่ก็หลีกเลี่ยงความพิการมิได้ (amputation) ครึ่งหนึ่งของสินค้าออกจากอังกฤษไปสู่สหภาพยุโรป กว่าครึ่งหนึ่งของสินค้าเข้าอังกฤษมาจากประเทศที่เหลือในสหภาพยุโรป แสดงว่า การเศรษฐกิจของอังกฤษบูรณาการกับสมาชิกยุโรปที่เหลืออยู่พอดี ถ้าอังกฤษออกไป อังกฤษก็จะสูญเสียโอกาสการค้าเสรีไป หากต้องการได้สิทธิประโยชน์ในการค้าเสรีอีก ก็ต้องเจรจาใหม่

2 ทางการทูต

การทูตของอังกฤษเป็นส่วนสำคัญสำหรับสหภาพยุโรป และอังกฤษก็ภูมิใจที่มัก “ต่อยเหนื่อเอว” หรือรักษากติกาอันถูกต้อง ในด้านสัญลักษณ์ (Symbolism) ของความมีพลัง

หนุ่ สหราชอาณาจักรมีสมรรถภาพด้านอาวุธนิวเคลียร์ซึ่งประเทศสมาชิกอื่นของ EU เว้นแต่ฝรั่งเศส ไม่มี และครองที่นั่งสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ นโยบายต่างประเทศของสหภาพยุโรปไม่ผู้จะเป็นเรื่องของความสำเร็จที่ใหญ่ยิ่ง เมื่อเทียบกับอังกฤษ ดังเห็นได้ว่าการคว่ำบาตรรัสเซียเพราะเหตุจากยูเครนหรือการเจรจากับอิหร่านในประเด็นอาวุธนิวเคลียร์ นั้น อังกฤษมีบทบาทที่สำคัญ อังกฤษเป็น Heavyweight ทางการทูตภายในสหภาพยุโรป หน่วยงานด้านการต่างประเทศของอังกฤษเป็นที่น่าเชื่อถือ และเป็นฝ่ายที่แข่งขันสืบต่อกันมาในต่างแดน อังกฤษมีพยานภาพทางทหารซึ่งทรงพลังในบริบทของยุโรป นอกจากนี้ อังกฤษยังมีสถานเอกอัครราชทูต 123 แห่งทั่วโลก การที่มีประวัติศาสตร์ของการเป็นเจ้าของอาณานิคมมาในอดีต จึงทำให้อังกฤษมีส่วนสัมพันธ์กับเครือข่ายอีก 52 ประเทศ

3 ทางทหาร

การทหารของอังกฤษโดดเด่นในสหภาพยุโรป ทั้งในด้านขนาดและสมรรถภาพภายในนาโต้ สหรัฐุ่เท่านั้นที่จ่ายงบประมาณเพื่อการทหารมากกว่าอังกฤษ สหภาพยุโรปปราศจากอังกฤษ ย่อมทรงพลังน้อยลงและไม่มีตัวเล่นหลักที่มีสมรรถภาพสูงเท่า เพราะเยอรมนีต้องจำกัดบทบาทในด้านนี้ลง

4 ด้านอุดมการณ์ (Ideology)

ปัจจุบันนี้ มีดุลยภาพส่วนเทียบภายในสหภาพยุโรป ระหว่างฝ่ายที่มี “a more state-centric economic vision versus a more free-trading capitalist model” อังกฤษยึดถือแบบตลาดเปิด ระบบทุนนิยม ความมีตลาดเดียว (a single market) และการค้าเสรี อุดมการณ์ที่อังกฤษยึดถือเหล่านี้ อันช่วยทำให้สหภาพยุโรปยิ่งใหญ่และมีการบริหารองค์กรที่ดี จะต้องเสียหาย หากอังกฤษถอนออก กลุ่มฝ่ายซ้ายในบรรดาสมาชิกของ EU ขณะนี้ ซึ่งต้องการการบูรณาการอย่างแน่นแฟ้นกันยิ่งขึ้น เปลี่ยนระบบการจัดเก็บภาษีให้เป็นเช่นเดียวกันทั่วสหภาพ (Harmonization of taxation across the EU) ด้วยการบัญญัติกฎเกณฑ์ว่า รัฐสมาชิกจะต้อง

จัดเก็บภาษีอย่างไรและรายการใดบ้าง ที่ยังไม่เป็นเช่นนั้น เพราะจุดยืนอันมั่นคงของอังกฤษทั้ง
ในคณะมนตรีและรัฐสภายุโรป ชัดขวางอยู่

5 The Union

อังกฤษส่งเสริมความเป็นสหภาพในระดับเช่นที่เป็นมาด้วยดีจนบัดนี้ ถ้าอังกฤษออก
รัฐสมาชิกอื่นคงเริ่มไม่แน่ใจว่าคุ้มหรือไม่ที่จะอยู่ในสหภาพต่อไป ถ้าประเทศสำคัญเช่นอังกฤษ
เห็นว่า สหภาพยุโรปอย่าเสียจนอยู่ด้วยไม่ได้ แล้วโลกภายนอกจะมอง EU อย่างไร?

ดังที่ชี้แจงไว้ก่อนหน้านี้ ข้อที่สหภาพยุโรปจะเสียดายหากอังกฤษไม่สามารถอยู่ด้วยได้
ทั้ง 5 ประการนี้ ควรแก่การรับฟังไว้ แม้จะสรรเสริญอังกฤษในบางประเด็นค่อนข้างมาก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถเชิงการทูต อย่างไรก็ดี เพื่อสะท้อนถึงเอกภาพของ EU กรุง
บริสเซลส์จึงได้จัดสร้างแบบขนาดย่อเชิงสวนสนุกแสดงแหล่งอันเป็นแลนด์มาร์คของยุโรป
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอังกฤษ ตึก Big Ben และอาคาร Westminster หอไอเฟล และที่อื่น ๆ
อีก ส่วนสหภาพยุโรป ซึ่งรู้สึกว่าคุณส่วนมากยังไม่รู้จัก EU ดี จึงได้เปิดที่ทำการและห้องประชุม
รัฐสภายุโรปให้คนทั่วไปเข้าชมและฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับ EU โดยมีการเลี้ยงรับรองด้วย
เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 29 พฤษภาคม ศกนี้

ขอเติมข่าวล่าสุดในวันจันทร์ ที่ 30 พฤษภาคม ศกนี้ ว่า ร้อยละ 88 ของนัก
เศรษฐศาสตร์ “ชั้นนำ” ของอังกฤษได้ร่วมกันแถลงว่า การออกเสียง LEAVE จะเป็นเหตุให้การ
ขยายตัวของการเศรษฐกิจอังกฤษถดถอยลง ในขณะที่การเศรษฐกิจโลกจะต้องรับผลกระทบ
ในทางลบ ในวันที่ 31 พฤษภาคม บุคคลชั้นนำของยุโรปหลายคนได้แถลงเหตุผลว่า ทำไม
อังกฤษจึงควรอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป ส่วนแนวคิดของข้าพเจ้า นั้น คงปรากฏชัดอยู่แล้วใน
วิเคราะห์ข่าวฉบับนี้

การสู้รบเพื่อชิงดินแดนคืนจากไอซิส ซึ่งได้รายงานมาบางส่วนในช่วงแรกของเดือนนี้ ถึงวันนี้ การรุกรบของฝ่ายที่สหรัฐได้ “advise and assist” ซึ่งประกอบด้วย กองกำลังอิรัก เคิร์ด เปชเมอร์กา ยาซิดิส ชนเผ่า Syrian Democratic Forces แม้กองกำลังเซียก็ได้เข้าร่วม ได้รุกคืบหน้าในหลายแนวรบด้วยกัน

สายหนึ่งได้แก่การรุกรบในซีเรีย เพื่อจะเข้ายึดนคร Raqqa ที่ไอซิลประกาศว่าเป็นเมืองหลวงของ Caliphate โดยสหรัฐประกาศที่จะให้คำแนะนำแก่กองกำลัง Syrian Democratic Force และเคิร์ด ซึ่งสหรัฐได้แจกจ่ายอาวุธและฝึกสอนการรบในที่อันไม่เปิดเผย และความที่สหรัฐถือว่า การพยายามยึดรัศกัดสำคัญ พลเอกโจเซฟ โบเติล ผู้บัญชาการ Central Command หรือ CENTCOM จึงได้เดินทางไปยังพื้นที่ในซีเรีย โดยอนุญาตให้บาร์บารา สตาร์ ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ประจำเพนตากอน ติดตามไปด้วย แต่มีให้บันทึกภาพใด อันจะเป็นการเปิดเผยสถานที่ที่ไปเยือน และวางกฎการเสนอข่าวอย่างรัดกุม ซึ่งข่าวที่ปรากฏออกมา มิใช่ข่าวสดและนำเสนอจากกรุงอัมมัน ประเทศจอร์แดน สำหรับการรบในสายนี้ นั้น ค่อย ๆ รุกคืบหน้าไปด้วยความระมัดระวัง เพราะไอซิสได้กระจายกำลังไปที่อื่น และบางส่วนได้เคลื่อนที่ออกไปจากตัวเมือง โดยกำลังอีกส่วนหนึ่งได้โจมตีฐานที่ตั้งของกองกำลังรัสเซียหรือซีเรียอย่างยับเยิน จากภาพดาวเทียม ฐานกำลังดังกล่าวถูกโจมตีด้วยอาวุธหนักจนราบ แต่ทั้งรัสเซียและซีเรียไม่ยอมยืนยันว่าเป็นฐานของใคร ซึ่งแสดงว่าไอซิสยังมีอาวุธหนักอยู่ไม่น้อยและยังสามารถโจมตีเป้าสำคัญได้

สายที่สองได้แก่การรุกรบเพื่อจะเข้ายึดเมือง Rutba ในจังหวัดอันบาร์ ซึ่งนาย Waheed ผู้นำอันดับสองของไอซิสถูกสังหารไปเมื่อต้นเดือนนี้ ในขั้นนี้ ยังมีได้รับข่าวคืบหน้าของแนวรบด้านนี้

สายที่สาม ซึ่งเป็นการตัดสินใจสั่งการของนายกรัฐมนตรีหรือบาดีของอิรัก ได้แก่การจะโจมตีกำลังโจมตีเพื่อยึดเมือง Falluja ที่ถูกไอซิสยึดไปกว่า 1 ปีมาแล้ว สหประชาชาติได้เตือนให้ระวังมิให้พลเมือง ซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองไม่น้อยกว่า 50,000 คน ได้รับอันตราย แต่แม้รัฐบาลอิรักจะได้เตือนให้พวกนี้หลบหนีจากในเมือง หรือไม่ก็ให้ติดธงขาวตามบ้านช่อง ไอซิสก็สั่งห้ามมิให้

พลเมืองเหล่านี้หนีออกไป โดยได้จัดพลแมนเป็นคอยดักยิงไว้ตามทางต่าง ๆ เมืองนี้อยู่ห่างจาก
กรุงแบกแดดเพียง 60 ก.ม. และรัฐบาลอิรักเชื่อว่า พวกเขาจะระเบิดพลีชีพและคาร์บอมบ์ไปจาก
ฟัลลูจา จึงต้องการยึดเมืองนี้กลับมาให้ได้ การบุกฟัลลูจาคืบหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยฝ่ายอิรัก
ใช้กำลังทหาร รวมทั้ง National Mobilization Force กองกำลังยานเกราะ พร้อมรถถัง โดย
หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐให้การปรึกษา และกำลังทางอากาศของสหรัฐและพันธมิตรได้
โจมตีทิ้งระเบิดสนับสนุนการรบภาคพื้นดิน ซึ่งเมื่อไม่กี่วันมานี้ ปฏิบัติการทางอากาศของสหรัฐ
ได้สังหารหัวหน้าด้านการทหารของไอซิส 1 คนและกำลังรบของไอซิสอีก 70 คน อันที่จริง ไอ
ซิสได้ตอบโต้โดยส่งคนวางระเบิดพลีชีพไปที่กรุงแบกแดด ขณะนี้ ทหารอิรักได้ยึดพื้นที่ทาง
ตะวันออกไว้ได้แล้ว วันที่ 30 พฤษภาคม วันนี้ เป็นวัน Memorial ซึ่งทหารสหรัฐจำนวนไม่น้อย
เสียชีวิตในการรบที่ฟัลลูจาด้วยอัลโคด้าในอิรักเมื่อปี ค.ศ. 2004 และได้รับการฝังที่ National
Cemetery ที่อาร์ลิงตัน กับหลุมฝังศพทหารสหรัฐจากการสงครามในอิรักและอัฟกานิสถาน
โดยประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวคำปราศรัยสรรเสริญวีรชนต่าง ๆ ส่วนรายงานล่าสุดด้าน
ฟัลลูจา นั้น กองกำลังต่อต้านไอซิสตั้งใจจะยึดตัวเมืองให้ได้ แต่คงจะยาก เพราะไอซิสถูก
ล้อมรอบเมืองไว้แล้วก็จริง แต่ได้ใช้พลเรือนเป็นโล่มนุษย์เช่นเคยและเป็นที่น่าเวทนามากเพราะ
ถูกปิดล้อมจนขาดอาหาร จนกลายเป็นปัญหามนุษยธรรมอันหนักหน่วง ส่วนกำลังฝ่ายเซีย นั้น
มิได้รับมอบหมายให้เป็นกำลังหลักในสมรภูมิด้านฟัลลูจา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทหารซุนหนี่ ในชั้น
นี้ ยังไม่อาจประเมินได้ว่า จะสามารถยึดคืนมาได้ แต่คิดว่า อนาคตได้สั่งการให้ NMF ทุ่มกำลัง
เข้ายึดให้ได้ในวันสิ้นเดือนนี้ ซึ่งกำลังทหารอิรักได้บุกเข้าไปในเมืองได้บางส่วนแล้ว

สายที่สี่ ซึ่งมีจุดหมายในการยึดเมืองใหญ่ที่สองของอิรัก อันได้แก่โมซูล คงจะต้องใช้
เวลาอีกพักใหญ่ ดังที่ข้าพเจ้าได้เคยประเมินมาก่อนแล้ว แต่ตามข่าวล่าสุด ในวันที่ 31
พฤษภาคม ทหารอิรักและเคิร์ดได้รุกคืบหน้าไปประชิดนครโมซูลแล้ว การโจมตีเมืองนี้จะหนัก
หนากว่าที่ฟัลลูจาเสียอีก และประชาชนชาวอิรักกับเคิร์ดติดอยู่ในเมืองเป็นจำนวนมาก เข้าใจ
ว่าหลายแสน

เป้าหมายใหม่ที่สหรัฐต้องวางแผนป้องกันได้แก่คลังน้ำมันในลิเบีย และการติดตามการเข้ายึดโดยไอซิส อย่างน้อยด้วยเหตุผลสองประการ คือการไม่เปิดโอกาสให้ไอซิสหารายได้เพิ่มเติมประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งเพื่อไอซิสใช้เป็นฐานที่ตั้งต่อไป ในกรณีที่ถูกยึดพื้นที่ในซีเรียและอิรัก ไม่แต่เท่านั้น ลิเบียเป็นเส้นทางหลักสำหรับผู้ก่อการร้ายจะแฝงตัวไปสู่ยุโรปในขณะนี้ ชุกหนึ่งที่จับได้ก่อนลงเรือเป็นจำนวนเกือบ 100 คน และคงจะพยายามต่อไป เนื่องจากลิเบียยังฉีกกำลังกันไม่สำเร็จ หลังจากที่แปรสภาพไปเป็นรัฐล้มเหลว ต้องไม่ลืมว่าจากฝั่งลิเบียไปสู่ยุโรป นั้น ใกล้จนน่าวิตก และพวกค้ายาเสพติดที่หากินกับพวกที่ต้องการอพยพไปสู่ยุโรปยังมีอยู่ไม่น้อย ค่าจ้างนำทางไปส่งรายละเป็นหมื่น ๆ ดอลลาร์ นั้น ไม่น่าจะเป็นปัญหาสำหรับไอซิส เพราะต้องการจะให้ผู้มีภูมิหลังเป็นชาวยุโรปไปปรากฏตัวในยุโรป ดังคำขู่มานานหลายปีแล้ว น่าได้และพันธมิตรต่อต้านไอซิสจะต้องรับมือกับภัยอันตรายใหม่ดังกล่าวนี้อย่างแข็งขันต่อไป สำหรับสหรัฐ นั้น ได้เริ่มดำเนินการบางอย่างมาแล้ว ในวันที่ 30 พฤษภาคม ศกนี้ สหรัฐได้ออกคำเตือนว่า เหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่อาจเกิดขึ้นในยุโรป ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ศกนี้ เพราะจะมีการชุมนุมคนเป็นจำนวนมาก เช่น EURO 2016 หรือการแข่งขันฟุตบอลถ้วยยุโรป ซึ่งฝรั่งเศสเป็นเจ้าภาพและมหกรรมอื่น ๆ อีกในช่วงฤดูร้อนของยุโรปที่เริ่มขึ้นแล้ว

และอาจจะเป็นปัญหาความมั่นคงครั้งสำคัญดังกล่าวนี้ พันมิตรต่อต้านไอซิส นำโดยสหรัฐ ด้วยการร่วมปฏิบัติการของอังกฤษและฝรั่งเศส โดยมีประเทศในตะวันออกกลางด้วย จึงจำต้องวางแผนทั้งในทางป้องกันภัยอันตรายที่อาจมีมา แต่ในขณะเดียวกัน ก็เริ่มระดมการโจมตีฐานที่มั่น ของไอซิสตลอดแนวตั้งแต่ภาคเหนือของอิรัก ซีเรีย โดยจะต้องเปิดเกมใหม่ในลิเบียด้วย

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือน มิถุนายน 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสณ์ ชูโต

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมิถุนายน 2559 ฉบับที่ 1

ตามรายงานในช่วงท้ายของประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤษภาคม 2559 แสดงถึงการรุกรบในทิศทางต่าง ๆ ของกองกำลังผสมอิรักกับนักรบกลุ่มอื่น ซึ่งสหรัฐได้ใช้หน่วยปฏิบัติการพิเศษเข้าร่วม ด้วยจุดมุ่งหมายซึ่งได้แถลงอย่างเป็นทางการว่า เพื่อ advise and assist ในการเข้ายึดเมืองต่าง ๆ ที่ถูกขบวนการก่อการร้าย “รัฐอิสลาม” ยึดไปเมื่อประมาณ 2 ปีเศษ รวมทั้งเป้าหมายใหม่ อันอาจจะเป็นฐานที่ตั้งใหม่ของไอซิส ซึ่งได้แก่อิเบีย ที่มีอยู่ประมาณ 3 ถึง 4 แห่ง แยกกัน มิใช่ทั้งประเทศ

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ไอซิสถูกโจมตีทุกแนว ทั้งในอิรัก ซีเรีย และลิเบีย จนถึงวันอาทิตย์ที่ 12 มิถุนายน วันนี้ เหลือเมืองใหญ่สุดท้าย คือโมซูล ซึ่งในวันนี้ กองกำลังส่วนใหญ่ของอิรัก ซึ่งประกอบด้วยอาวุธหนัก เช่นปืนใหญ่และรถหุ้มเกราะ ยานเกราะกับรถถัง ประมาณไม่น้อย

กว่า 300 + ชุด ได้เคลื่อนพลออกจากเมืองทิกริด มุ่งหน้าไปสู่นครโมซูล เพื่อสมทบกับกองกำลังผสมภาคพื้นดินอิรัก เคิร์ด เปชเมอร์กา ยาซิดีส์ และชนเผ่า โดยมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐ ซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามคำสั่งของประธานาธิบดีโอบามาร่วมด้วย เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ตลอดจนการประสานกับกองกำลังรบทางอากาศสหรัฐนานาชาติ รวมทั้งป้อมบินยัคซ์ บี-52 อันได้รับการปรับปรุงใหม่เพื่อผ่อนภาระของเครื่องบินรบขนาดเล็ก สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เบลเยียมและพันธมิตรต่อต้านไอซิสเพื่อสนับสนุนการรุกรานภาคพื้นดิน โดยในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา เรือบรรทุกเครื่องบิน USS Harry S. Truman ได้เคลื่อนลำจากด้านอ่าวเปอร์เซียมาสู่ภาคตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนใกล้ฝั่งซีเรีย เพื่อจะได้ใกล้เป้าในซีเรียและอิรักมากขึ้น

โดยที่ตามเมืองต่าง ๆ ในสองดินแดนดังกล่าว อันได้แก่ฟัลลูจาในอิรักและเมืองบานจันในซีเรีย พลเมืองยังอยู่อาศัยเป็นจำนวนไม่น้อย สหรัฐจึงเปลี่ยนขนาดระเบิดเป็น 500 ปอนด์ เพื่อให้ถูกเป้า โดยกระทบพลเมืองให้น้อยที่สุด อันเป็นแนวคิดต่างจากกำลังทางอากาศของรัสเซียและของรัฐบาลซีเรีย เครื่องบินโจมตีของสหรัฐได้ออกปฏิบัติการจากเรือบรรทุกเครื่องบินตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้หอดคิดไม่ได้ว่า ประธานาธิบดีโอบามาคงจะต้องการปราบปรามและทำลายล้างไอซิสให้ได้ ก่อนที่เขาจะหมดวาระความเป็นประธานาธิบดีใน 20 วันแรกของเดือนมกราคม ศกหน้า

ตลอดระยะเวลาหลัง ๆ มานี้ ไอซิสจึงอาศัยพวกที่เลื่อมใสขบวนการในประเทศต่าง ๆ ดังที่ได้เห็นมาแล้ว จากระเบิดพลีชีพและคาร์บอมบ์ กับพวกที่ปฏิบัติการเอง โดยก่อนหน้าการก่อการร้าย บรรดา Lone wolf เหล่านี้ มักจะประกาศในภาษาอาหรับแสดงความภักดีต่อผู้นำไอซิสและพระศาสดาของอิสลาม แม้โดยเนื้อแท้ ไอซิสได้บิดเบือนศาสนาอิสลามอย่างมาก และผู้ที่ถูกฆ่ามากที่สุด จะเป็นคนมุสลิมก็ตาม

หลักฐานในการก่อการร้ายครั้งล่าสุดอันยังมิได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการในขณะที่ทำรายงานนี้ ได้แก่เหตุการณ์สุดสลดใจ ณ เมืองออร์ลานโด มลรัฐฟลอริดา

เมื่อเวลา 02.02 ของวันเสาร์ต่อวันอาทิตย์ ที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 2016 ชายคนหนึ่งมีนาม Omar Saddiqui Mateen เชื้อชาติอัฟกานิสถาน สัญชาติอเมริกัน (เกิดที่ควีนในนครนิวยอร์ก เมื่อปี ค.ศ. 1986) ซึ่งรายงานต่อมาแจ้งว่า ทำงานเป็น “รปภ” ที่ Fort Pierce ใกล้กับ Orange County. ของเมืองออร์แลนโด ในมลรัฐฟลอริดา พร้อมอาวุธประกอบด้วย ปืนพกขนาด 9 มม. assault rifle แบบ AR- 15 ซึ่งเข้าใจว่าใช้กระสุนชนิดที่เมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะทำลายเนื้อเยื่อลามไปจนทำให้ผู้ถูกกระสุนถึงแก่ความตายได้ ตามการลำดับเหตุการณ์ตามหลักฐานชั้นต้นของตำรวจท้องที่ Orange County Sheriff นายเทศมนตรีออร์แลนโด เอฟบีไอ ซึ่งเป็นเจ้าของคดี และวุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาผู้แทนในกรรมาธิการด้านข่าวกรองของวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านก่อการร้าย และ Juliette Kayyem อดีตผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงความปลอดภัยแห่งมาตุภูมิ นาย Omar Mateen มุ่งหน้าไปที่ไนท์คลับ Pulse อันเป็นแหล่งบันเทิงของ LGBT “ด้วยความเกลียดชังอย่างเต็มที่” และเริ่มการโจมตี มีผู้เสียชีวิตในบริเวณภายนอก 2 คน ในไนท์คลับ 39 คน รวมนาย Mateen เป็นตาย 40 คน ตายระหว่างไปโรงพยาบาล 8 คน รวมเป็นตาย 50 คน บาดเจ็บ 53 คน นับเป็นการสังหารคนจำนวนมากจากอาวุธปืน (Mass Shooting) หนักหนายิ่งกว่าครั้งอื่นใด เพราะการตายจาก 9/11 ก็ไม่ถือว่าตายจากการถูกยิง ลำดับเหตุการณ์นี้รายงานตามข่าวที่ได้รับมาในขณะที่จัดทำ โดยจะได้แก้ไขดัดแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับหลักฐานที่ FBI ได้เปิดเผยในโอกาสต่อไป รวมทั้งพฤติกรรมของนาย Mateen ด้วย

ในคำปราศรัยเมื่อ 01.00 น. ตามเวลาในไทยของประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งได้ประชุมร่วมกับฝ่ายความมั่นคงทุกด้านที่ทำเนียบขาว โอบามาวาเหตุการณ์ที่ออร์แลนโด นั้น ร้ายแรงยิ่งในประวัติศาสตร์ของสหรัฐ “เป็นทั้งการก่อการร้ายและความเกลียดชัง – terror and hate ซึ่งเอฟบีไอ ติดตามสืบสวนในบริบทของการก่อการร้าย” เพราะจนถึงบัดนี้ยังไม่ทราบชัดว่าข้อเท็จจริงเป็นประการใด ไม่แน่ใจว่า ฆาตกรมีมูลเหตุจงใจประการใด และไม่ทราบว่า เขาได้ติดต่อกับกลุ่มก่อการร้ายใดหรือไม่ แต่การโจมตีชาวอเมริกันที่เกิดขึ้นเท่ากับความพยายามที่จะทำลายคนและค่านิยมของทั้งชาติ ซึ่งชนอเมริกันจะดำรงชีวิตต่อไปด้วยความยึดมั่นในค่านิยม

แห่งชาติอเมริกัน ประธานาธิบดีได้ลงนามในประกาศให้ลดธงครึ่งเสาที่ทำเนียบขาวและสถานที่ราชการทุกแห่งตั้งแต่วันนี้ เมื่อเวลา 01.00 ตามเวลาในประเทศไทย ได้มีการเลื่อนธงบนหลังคาทำเนียบขาวลงมาครึ่งเสา โอบามากล่าวถึงเหตุร้ายที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากความง่ายตายที่จะให้ได้มาซึ่งอาวุธปืนร้ายแรงและกล่าวเชิงเตือนให้ ในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครจากทั้งสองพรรคการเมืองหลักต่อไป ควรจะคำนึงถึงประเด็นปัญหาอันลึกลับนี้ ดังที่แถลงไว้ล่วงหน้า ประธานาธิบดีโอบามาจะไปเริ่มการรณรงค์หาเสียงร่วมกับฮิลลารี คลินตัน ผู้เป็น Presumptive Nominee ของพรรคเดโมแครตในวันอังคารที่ 14 เดือนนี้ ที่มลรัฐวิสคอนซิน

ทั้งโอบามาและฮิลลารีต่างต่อต้านการซื้อขายอาวุธปืนในประเทศอื่นไม่มีกฎข้อบังคับเข้มงวดนัก แต่นายทรัมป์ได้กล่าวคำปราศรัยส่งเสริม National Rifle Association (NRA) อย่างเต็มที่ และได้กล่าวหาว่า ฮิลลารีพยายามจะลบล้าง Second Amendment ของรัฐธรรมนูญ ที่ระบุไว้ในส่วนของ Bill of Rights อันเป็นการกล่าวเท็จ ตาม Reality check ซึ่งสื่อมวลชนใช้หลักฐานที่แท้จริงตรวจสอบการกล่าวหาของผู้สมัครแข่งขันทางการเมือง โดยในกรณี Second Amendment นายทรัมป์ได้กล่าวหาเท็จฮิลลารีว่าจะให้ยกเลิกกว่า 10 ครั้งเท่าที่ข้าพเจ้าได้ยินด้วยตนเอง

เมื่อเวลา 02.10 ตามเวลาในไทย ผู้แทนเอพีไอ ได้ชี้แจงข้อความความเป็นมาของนาย Mateen รวมทั้งการตอบคำถามในการสังขี้อปืนและการสืบสวนเขาเมื่อชาวอเมริกันคนหนึ่งได้ไปเข้ากับไอซิส แต่ทั้งเอพีไอและนายพอล คริกแซงค์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้าย) ยืนยันว่าการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นมิใช่เป็นไปเพราะการสังขการของกองบัญชาการไอซิส แต่ดูจะเป็นการเสนอข่าวหลังจากเกิดเหตุการณ์แล้ว

ตามข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้าย จำนวนคนอเมริกันที่ไปเข้ากับไอซิส ได้ลดลงเป็นลำดับ และในระยะหลัง ๆ เมื่อเกิดการจะกระทำการก่อการร้าย คนร้ายจะประกาศความภักดีต่อผู้นำไอซิสก่อนสังหารตัวเอง รายละเอียดเหล่านี้คงจะปรากฏชัดขึ้นหลังจากการสอบสวนของฝ่ายต่าง ๆ โดยมีเอพีไอเป็นตัวหลัก

ในกรณีเกี่ยวข้องกัน เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน ศกนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้อนุมัติให้หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐที่อยู่ในอัฟกานิสถาน สามารถสังหารผู้นำตะลิบานได้ และในวันเดียวกัน นาย Aylman al-Zawahiri หัวหน้าอัลไคด้า ซึ่งรับตำแหน่งหลังจากที่หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐได้ลักลอบเข้าสังหารโอบามา บิน ลาเต็น ได้ pledged allegiance ต่อผู้นำคนใหม่ของตะลิบาน และในขณะที่ทำรายงานนี้ นายฮามิด คาซาย อดีตประธานาธิบดีอัฟกานิสถานได้ไปเยือนกรุงวอชิงตัน และร่วมประณามเหตุร้ายที่ออร์ลานโด และว่า คนอเมริกันที่ได้แสดงว่ามีความเลื่อมใสในไอซิส นั้น ก็จะมีทัศนคติอันจะโน้มเอียงในแบบอเมริกัน

ที่พัลดูจา กองกำลังอิรักได้รุกเข้าไปเกือบถึงศูนย์กลางของเมือง ตามรายงานก่อนหน้านี้ ร้อยละ 75 ของนักรบไอซิสมิใช่คนอิรัก แต่เป็นคนจากที่อื่น และหลบหนีออกไป โดยได้สังหารพลเรือนชาวอิรักไปไม่น้อย แต่ที่พอรอดมาได้ก็มีอยู่ แต่อาหารและน้ำขาดแคลนยิ่ง หน่วยงานด้านมนุษยธรรมของสหประชาชาติได้พยายามให้ความช่วยเหลือ เมื่อยึดได้ เมืองในอิรักที่ไอซิสยังครองอยู่ก็เหลือเพียงโมซูลเท่านั้น ซึ่งกำลังหลายฝ่ายกำลังมุ่งหน้าเพื่อเตรียมคว่ำเข้าตีอีกไม่นาน ต่อจากนี้ ซึ่งจะยิ่งลำบากกว่าพัลดูจา แม้ทางการอิรักจะแถลงว่า ได้จัดเส้นทางให้พลเมืองในพัลดูจาได้หลบหนี ซึ่งประมาณ 4 พันคนได้หลบออกมาแล้ว โดยได้มีการแยกผู้ชายและเด็กวัยรุ่นไว้ส่วนหนึ่งเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าไม่มีพวกไอซิสแฝงตัวอยู่ด้วย ต่อมา สหประชาชาติได้ช่วยบรรเทาทุกข์ไว้ประมาณ 64,000 คน ซึ่งภารกิจด้านมนุษยธรรมเช่นนี้จะหนักหน่วงมากเมื่อถึงสมรภูมิที่โมซูลในภาคเหนือ เนื่องจากพลเรือนอิรักในโมซูลมีประมาณกว่า 2 ล้านคน ซึ่งเป็นพวกนิกายซุนหนี่

ในซีเรีย นครรัคก้าโดนศึกสองด้าน เมืองมานิจทางเหนือขึ้นไปและเป็นเส้นทางเดียวที่การส่งกำลังบำรุงจะไปยังนครรัคก้าได้ ถูกกองกำลังผสม Syrian Democratic Forces ด้วยความสนับสนุนของกองกำลังพิเศษสหรัฐเข้ายึดได้ ในขณะที่ในวันนี้ กองกำลังของรัฐบาลซีเรียด้วยความสนับสนุนทั้งทางอากาศและทางบกของรัสเซียรุกเข้าไปในรัคก้าเป็นครั้งแรก

ส่วนที่ Sirt ในลิเบีย กองกำลัง Libyan Forces ของรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติชุดใหม่ซึ่งสหประชาชาติ สหรัฐและภาคนาโต้ได้ร่วมกันสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้น ได้เข้ายึดพื้นที่ชายทะเลได้ทั้งด้านตะวันตกและตะวันออก ตรงข้ามฝั่งยุโรปได้ แต่ไอซิสได้ตอบด้วยคาร์บอนัมป์ 3 ระลอก แต่ยังไม่อาจยึดพื้นที่คืนกลับมาได้

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนมิถุนายน 2559 ฉบับที่ 2

การก่อการร้าย ณ สถานเริงรมณ์ยามราตรี “Pulse” ที่เมืองออร์แลนโด ในมลรัฐฟลอริดา ยังเป็นข่าวด่วน (Breaking News) สืบต่อมา เพราะได้เป็นประเด็นทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเพื่อจะเข้าเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ ซึ่งผู้สมัครทั้งสองถือท่าทีแตกต่างกันอย่างมาก และโดยที่ทางการไทยและอาเซียนยังมีกลไกและความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้ายที่ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่เพียงพอที่จะรับมือกับพลวัตของภัยร้ายอันน่าหวงกังวลนี้ รายงานต่อไปนี้จะให้ความสนใจเป็นพิเศษกับ รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุร้าย ณ ออร์แลนโด กับประเด็นทางการเมืองตามวาทกรรมของ ประธานาธิบดีบารัค โอบามาและ Hillary Clinton จากพรรคเดโมแครต โดยโอบามาได้ชี้แจงในฐานะหัวหน้ารัฐบาลขณะที่เกิดเหตุและผู้บัญชาการทหารสูงสุด กับนาย Donald Trump ผู้สมัครจากพรรครีพับลิกันและเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจาก National Rifle Association หรือ NRA (องค์กรล็อบบี้ในการครอบครองอาวุธปืนทรงอิทธิพลมากยิ่งในวงการเมืองสหรัฐ) และในโอกาสต่อไป ข้าพเจ้าอาจจะเสนอแนะแนวทางในการจัดตั้งศูนย์กลางเชิงวิชาชีพแห่งชาติ โดยปลอดจากกลุ่มการเมืองไม่ว่าในรูปแบบใด ในการต่อต้านการก่อการร้าย (National Centre of Counter Terrorism Experts) และกลไกอันเหมาะสมเพื่อการประสานงานในกรอบประชาคมอาเซียนในการต่อต้านการก่อการร้ายที่บัดนี้ปรากฏข่าวมาแล้วว่า กลุ่มรัฐอิสลาม ซึ่งถูกกองกำลังท้องถิ่นและนานาชาติปราบปรามในภูมิภาคตะวันออกกลาง ได้จัดตั้งให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเครือข่ายทางการของรัฐอิสลาม เพราะมีองค์กรในประเทศต่าง ๆ อยู่แล้ว

อย่างไรก็ดี รายงานแรกอันด่วนมากที่เกิดแทรกเข้ามาได้แก่ “การก่อการร้าย ณ Magnanville (ประมาณ 33 กิโลเมตรทางตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงปารีส) ในวันนี้” หนึ่งวันหลังจากเหตุการณ์ร้าย ณ ออร์แลนได้ ตามรายงานข่าวจากเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศส นาย Larossi Abballa :ซึ่งเมื่อปี ค.ศ. 2013 ถูกจำคุกเพราะมีส่วนพัวพันกับกลุ่มจิฮาดิสต์ที่กำลังหาคนไปร่วมกับนักรบในกลุ่มจิฮาดในปากีสถาน ในเวลาที่เกิดเหตุเมื่อ 20.30 น.ตามเวลาที่ท้องถิ่นคืนวันจันทร์ ที่ 13 มิถุนายน นายอับบัลลาได้จุใจม “the police commander” โดยใช้มีดจ้วงแทง 9 ครั้ง หลังจากนั้น นายอับบัลลาได้เข้าไปที่บ้านของนายตำรวจ และจับตัวภริยา ซึ่งเป็นตำรวจหญิงและบุตรชายที่ยังเยาว์วัยเป็นตัวประกัน เวลา 20.52 อับบัลลาได้แสดงภาพเหตุการณ์ที่บ้านนายตำรวจเป็นภาพสดใน Facebook อันเป็นเทคโนโลยีใหม่ แต่ไม่มีภาพตอนฆ่าอาจเพราะพนักงานของ Facebook ได้ถอนภาพออก ต่อมาเวลา 21.30 น. กำลังต่อต้านการก่อการร้ายได้มาถึงบ้านพักที่เกิดเหตุและตรึงกำลังล้อมไว้ ประมาณเที่ยงคืน หน่วยปฏิบัติการพิเศษได้บุกเข้าโจมตีหลังจากที่นายอับบัลลาขู่ว่าจะระเบิดทั้งบ้าน และวิสามันฆาตกรรมนายอับบัลลาปรากฏว่าภริยาได้ถูกฆ่าไปแล้ว ส่วนบุตรชายอยู่ในสภาพตกใจมาก ก่อนหน้าที่ตำรวจจะบุกเข้าโจมตี ได้มีการเจรจาเพื่อให้ปล่อยตัวประกัน ในระหว่างนั้นนายอับบัลลาได้บอกแก่ตำรวจว่าเขาได้แสดงความจงรักภักดีกับนาย Abu Bakr al-Bagdadi ผู้นำของไอซิส โดยได้ปฏิบัติการตามคำสั่งจากไอเอสให้สังหารพวก infidels แต่ทางไอเอสได้ออกวิดีโอยาว 11 นาทีทางสำนักข่าว Amag ของไอเอส แสดงภาพนายอับบัลลาสารภาพว่าเป็นผู้ฆ่า และเรียกร้องให้คนมุสลิมในฝรั่งเศสสังหารเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป้องกันเรือรบ จำ นักหนังสือพิมพ์ นักการเมืองและนายกเทศมนตรี สำหรับนักหนังสือพิมพ์ นั้น เขาได้เอ่ยชื่อที่เป็นที่รู้จักกันดี วิดีโอนี้เป็นชุดเดียวกับที่นายอับบัลลาได้โพสต์ในเฟซบุ๊ก

สื่อในฝรั่งเศสได้เสนอชื่อนายตำรวจและภริยาผู้ที่ถูกสังหารว่า ได้แก่ Jean-Baptiste Salvaing (อายุ 42) และ Jessica Schneider (อายุ 36)

นาย Manuel Valls นายกรัฐมนตรีฝรั่งเศสว่า การโจมตีครั้งนี้ “เป็นต้นน้ำของการก่อการร้าย ทั้งบ้านก็ดี ความสนิทชิดเชื้อของครอบครัวก็ดี และข้าราชการทั้งสอง ต่างตกเป็นเป้า” ตามรายงานของตำรวจ นายอับบัลลาอยู่ในข่ายเฝ้าระวังของตำรวจ รวมทั้งมีการดักฟังโทรศัพท์ด้วย นอกจากเขาแล้ว ตำรวจได้จับกุมและคุมขังพวกที่เชื่อมโยงกับนายอับบัลลาอีก 3 คน

ในภาพที่ถูกถอนจากเฟสบุ๊ก นายอับบัลลาพิมพ์ว่า “ไม่ทราบจะทำกับเด็กคนนี้อย่างไรดี” และพูดถึงเกี่ยวกับการแข่งขันฟุตบอลยูโรด้วย ก่อนหน้านี้ ก็มีการระงับการก่อการร้ายในระหว่างการแข่งขัน ซึ่งกระจายไปทั่ว 10 สนามในประเทศ การปะทะกันของอันธพาลอังกฤษและรัสเซียในสามวันที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในสนามแข่งที่เมืองมาร์เซส์ เป็นภาระเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่ 90,000 คนถึง 100,000 คนที่ต้องระวังภัยจากการก่อการร้าย เพราะเป็นช่วงวามาดานพอดี ในเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างอันธพาลอังกฤษกับรัสเซีย นั้น คนอังกฤษถูกจับขัง 2 คน ส่วนรัสเซีย นั้น UEFA .ให้ปรับ 170,000 ดอลลาร์ และให้รัสเซียอยู่ในสถานะ Suspended Disqualification อันหมายความว่า หากก่อเหตุวุ่นวายขึ้นในสนามแข่งอีก ก็จะไม่ห้ามร่วมการแข่งขัน แต่ความวุ่นวายในบรรดากองเชียร์ของชาติต่าง ๆ รวมทั้งการจุดดอกไม้เพลิงและขว้างไปในสนาม ก็ได้เกิดขึ้น ต่อมาอีกหลายคู่ จนมีผู้ถูกจับกุมคุมขังจำนวนหนึ่ง เพียงแต่หวังว่า ความเป็นห่วงว่าจะเกิดการก่อการร้ายขึ้นในการแข่งขัน EURO2016 ดังที่นาย Abrini คนก่อการร้ายจากไอซิสที่ถูกจับในกรุงบรัสเซลส์ได้กล่าวถึงแผนการของฝ่ายก่อการร้าย อาจไม่เกิดขึ้น แต่ถึงกระนั้น อันตรัยจากการก่อการร้ายในรูปแบบใดก็ตาม ยังเป็นประเด็นที่ชาวยุโรปไม่อาจประมาทได้

เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันได้เกิดขึ้นในอังกฤษ อันมีนัยยะที่อาจเกี่ยวกับการลงประชามติในวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ ซึ่งจะมีผลกระทบกว้างไกลมาก ควรแก่การบันทึกไว้ ดังต่อไปนี้ เพราะในรายงานฉบับเดือนกุมภาพันธ์และฉบับเดือนพฤษภาคม ศกนี้ ได้ชี้แจงแง่มุมต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียด โดยในวันศุกร์ ที่ 24 มิถุนายน 2559 ก็จะทำทราบผลการลงประชามติ โดยผู้มีสิทธิออก

เสียงจำนวนกว่า 46.5 ล้านคนได้ลงทะเบียนที่จะออกเสียง หากเสียงส่วนมากเห็นควรที่จะคง
ร่วมอยู่ในสหภาพยุโรปต่อไป ก็จะเป็นอนุสรณ์อันยั่งยืนคู่กับอนุสาวรีย์ที่ Parliament ลงมติ
เป็นเอกฉันท์ให้สร้างไว้ที่เวสต์มินสเตอร์แก่ Jo Cox ผู้ต้องเสียชีวิตด้วยมีดและปืนของฆาตกรซึ่ง
มีความคิดสุดโต่ง รังเกียจเหยียดผิวและคลั่งชาติ ในโลกอันจะร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวและผู้วาย
ชนม์ที่มีจิตใจเปี่ยมด้วยความเมตตาต่อมวลมนุษยชาติผู้ต้องตกระกำลำบากทั่วไปในโลก

ข่าวด่วนมาก พิเศษ

นาง Jo Cox สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษ วัย 41 ปี (เกิดวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1974)
สังกัดพรรคแรงงานจาก Birstall ในเขต West Yorkshire ถูกคนร้ายชายอายุ 52 ปียิงปืนและ
จ้วงแทง เมื่อเธอออกมาจากการพบปะเพื่อรับทราบปัญหาจากประชาชนในเขตเลือกตั้ง อาคาร
สาหัส โดยมีชายอีก 1 คน วัย 77 กระโดดเข้าช่วยจนถูกแทงได้รับบาดเจ็บแต่ไม่สาหัสนัก Jo
Cox ได้รับการนำไปสู่ Leeds General Infirmary ด้วยเฮลิคอปเตอร์พยาบาล อีกประมาณ 4
ชั่วโมงกว่าต่อมา รักษาการ Chief Constable ซึ่งเป็นผู้หญิง และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้แถลงข่าว
สั้น ๆ ว่า Jo Cox ถึงแก่ความตายภายในเวลาไม่นานที่ไปถึงโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่กล่าวว่า จับ
คนร้ายได้ 1 คน เป็น "localised incident" ไม่จำเป็นต้องมองหาคนอื่นอีก ในขณะที่กำลังสืบสวน
พยานบุคคลเป็นจำนวนมากและวัตถุพยานจากที่เกิดเหตุ ยังไม่อาจบ่งชี้มูลเหตุจูงใจได้ ในช่วง
ท้าย ตำรวจชายในคดีอาญาได้กล่าวทิ้งท้ายว่า "A localised incident with wider
implications"

การสังหารนักการเมืองและการใช้อาวุธปืนไม่เคยเกิดในอังกฤษมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 สมัยที่
IRA ก่อความยุ่งยาก โจ ค็อกซ์ จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ และใช้ชีวิตส่วนใหญ่
ในงานด้านมนุษยธรรม เริ่มด้วยการทำงานกับภริยาของ Gordon Brown และอยู่กับ OXFAM
10 ปี ผ่านประสบการณ์ส่งเคราะห์ประชาชนและผู้ลี้ภัยใน Central African Republic ชูदान
และ Darfur. ในระยะหลังมานี้ เธอทุ่มเทเป็นพิเศษที่จะช่วยเหลือผู้ลี้ภัยซีเรีย เพิ่งมาสมัครรับ

เลือกตั้งครั้งแรกเมื่อกลางเดือนพฤษภาคม ปีที่แล้ว โดยอยู่กับพรรคแรงงาน ได้ชัยชนะด้วยคะแนนท่วมท้น และในระยะหลัง ๆ มา นี้ ได้รณรงค์ให้อังกฤษอยู่ในสหภาพยุโรป เพื่อเปิดทางให้เกาะอังกฤษมีบทบาทในวงกว้างขึ้น เพราะ โจ ค็อกซ์ เชื้อใน Internationalism มีความตั้งใจทำงานและเป็นคนใจกว้าง ทำให้เป็นที่นิยมของทุกพรรค นับเป็น "ดาวรุ่ง" ในวงการเมืองอังกฤษ เธอให้ความสนใจเป็นพิเศษในด้านนโยบายต่างประเทศและการพัฒนาระหว่างประเทศ เป็นผู้กว้างขวางคนหนึ่ง เมื่อมาเสียชีวิตเช่นนี้ ก่อนวัยอันควรและด้วยความรุนแรง คำไว้อาลัยจึงมาจากนักการเมืองในอังกฤษ ผู้ทำหน้าที่แทนพรรคเดโมแครตของสหรัฐฯ นางโมเกอรินี ผู้ทำหน้าที่รัฐมนตรีต่างประเทศของ อียู ผู้นำของ อียูหลายคน นายจอห์น แครร์รี่ รมว กต สหรัฐฯ ฯลฯ

ข้าพเจ้าเสนอข่าวนี้มา เพราะข้าพเจ้าเห็นว่า คำแถลงของตำรวจที่ว่า แม้จะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในท้องที่ "แต่มิมีนัยยะกว้างไกล" น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นของการลงประชามติว่า อังกฤษจะอยู่กับสหภาพยุโรปหรือออก เพราะถ้าติดตามข่าวมาอย่างใกล้ชิด ก็ย่อมจะเห็นได้ว่า การรณรงค์ของทั้งสองฝ่ายใช้ถ้อยคำรุนแรงมากขึ้นอย่างเหลือเชื่อ การกล่าวหาซึ่งกันและกัน ถึงขั้นใช้คำว่า Hypocrite Lies Cheat ฯลฯ และการโต้ตอบอันเผ็ดร้อนอย่างยิ่ง รวมทั้งการที่นาย Nigel Farage ของพรรค UKIP ได้นำเรือมาแล่นเต็มแม่น้ำเทมส์ (Flotilla) และขอให้ประชาชนหวาดกลัวด้วยการขึ้นป้ายขนาดใหญ่แสดงภาพผู้อพยพที่พยายามจะเข้าสู่โลวีเนีย โดยทำให้คล้ายกับว่า ชายฝั่งเกาะอังกฤษก็กำลังจะเผชิญภัยดังกล่าว เร่งเร้าให้ประชาชนลงประชามติให้ออกจาก อียู ได้แพร่กระจายบรรยากาศอันเป็นพิษไปทั่ว ข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีใครร้ายเป็นใคร และชื่ออะไร แต่คิดว่าความเกลียดชังน่าจะเป็นสาเหตุให้เขากระทำการร้ายแรง สามีของโจ ค็อกซ์ ได้เขียนลงในสื่อสังคมว่า เขาขอเรียกร้องให้ทุกคน "unite to fight against hatred" จึงน่าจะมีนัยยะอันไม่ต่างจากความเข้าใจของข้าพเจ้า นอกจากนี้ มีข่าวอันยังไม่ได้รับการยืนยันว่า ตอนที่คนร้ายบุกเข้าแทงและยิง โจ ค็อกซ์ ทั้งสองนัด นั้น มีเสียงตะโกน "Britain First!" อัน

เป็นสโลแกนของพรรค Nationalist ที่ขว้างคำในอังกฤษ ซึ่งหัวหน้าพรรคฯได้แถลงปฏิเสธว่า พรรคฯ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อขัดแย้งดังกล่าว

ที่ได้นำเสนอมานี้ ขอให้เรามีสาเหตุมาดังที่คาดเดา ตั้งแต่วันนี้ ทุกฝ่ายขอให้ระงับการรณรงค์ทันที ซึ่งก็ควรจะระงับได้วันสองวันเท่านั้น แต่เมื่อเริ่มขึ้นอีกก่อนการลงประชามติในวันพฤหัสบดี ถ้อยคำคงจะเบาลง แต่ในขั้นนี้ การถูกสังหารของ โจ ค็อกซ์ ซึ่งทุ่มเทให้อังกฤษ REMAIN คงจะมีผลต่อพลวัตของการลงประชามติไม่มากนักน้อย ซึ่งโลกภายนอก ยกเว้นรัสเซีย ก็มุ่งหวังว่า อังกฤษจะอยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป เพราะถ้าออก อีกหลายประเทศก็คงจะออกไปด้วย เป็นการย้อนกลับไปยึดถือลัทธิชาตินิยมเช่นแต่เดิมอีก อันหมายถึงภัยอันตรายไม่เพียงในภูมิภาคยุโรปเท่านั้น

ข่าวด่วนมาก พิเศษ ฉบับที่ 2

ตามรายงาน พิเศษ ฉบับที่ 1 คาดเดาว่าทุกฝ่ายจะระงับการรณรงค์ทางการเมืองสำหรับการลงประชามติเรื่อง REMAIN หรือ LEAVE ชั่วโมงสองวัน และเมื่อกลับมารณรงค์อีก ก็คงจะใช้ถ้อยคำซึ่งเบาลง และการถูกสังหารของ ส.ส. โจ ค็อกซ์ ซึ่งทุ่มเทให้อังกฤษอยู่กับ อียู ต่อไป "คงจะมีผลต่อพลวัตของการลงประชามติ (ในวันที่ 23 มิ.ย.นี้) ไม่มากนักน้อย" ความเคลื่อนไหวต่อมาทำให้ข้าพเจ้าคิดว่า ฝ่าย LEAVE คงจะเสียเสียงสนับสนุนไปไม่น้อย เพราะนอกจากบุคคลชั้นนำของโลกได้ติดต่อโทรศัพท์ถึงสามีของอดีต ส.ส. อาทิ ปธน บารัค โอบามา ฮิลลารี คลินตัน นรมแมร์เคิลแห่งเยอรมนี ประธานคณะกรรมการ อียู ประธาน FED ของสหรัฐฯ ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดสนับสนุนให้อังกฤษอยู่กับ อียู เพื่อสกัดกั้นผลทางลบต่อเศรษฐกิจและการเงินของโลกและเพื่อความมั่นคงปลอดภัยระหว่างประเทศแล้ว นรม คาเมรอน นายเจอร์มี คอร์บิน หน.พรรคแรงงาน และประธานสภาคนปัจจุบัน ได้เดินทางมายังเขตเลือกตั้งของ โจ ค็อกซ์ และได้กล่าวย้ำถึงความจำเป็นที่จะส่งเสริม Tolerance และความเป็นเอกภาพกับการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยกับรัฐสภา โดยจะเรียกประชุม House of Commons ในวันจันทร์นี้ เพื่อเป็นโอกาสให้เพื่อนสมาชิกแสดงความไว้อาลัยแก่ โจ ค็อกซ์

ตำรวจได้จับกุมคนร้ายในชื่อ Thomas Mair ในที่เกิดเหตุ ซึ่งค้นพบว่า เป็นพวกขวาจัด ได้ติดต่อกับกลุ่มนีโอนาซีสตีในสหรัฐและกลุ่มนิยมอาเถดในแอฟริกาใต้ โดยได้รับเอกสาร/วารสารของกลุ่มขวาจัดดังกล่าว ตลอดจนการประกอบปืนและการทำระเบิด กับเอกสารเกี่ยวกับคำปราศรัยทางการเมืองของ โจ ค็อกซ์ ในบ้านของคนร้ายซึ่งอยู่แถวนั้นคนเดียว สำหรับคำตะโกนก่อนบุกเข้ายิงและจ้วงแทงโจ ค็อกซ์ว่า "Britain First!" นั้น เป็นความจริง และเมื่อไปขึ้นศาล Westminster Magistrate Court ในวันเสาร์ที่ 18 มิ.ย. วันนี้ เมื่อถูกถามชื่อ เขาได้ตอบว่า "Death to traitors! Freedom for Britain! อันเป็นคำตอบที่ข้าพเจ้าคิดว่า เป็นการขู่เชิญพวก REMAIN อันรวมถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โจ ค็อกซ์ ซึ่งได้แถลงส่งเสริมการเข้าเมืองอย่างแข็งขันมาตลอด เพราะ Immigration เป็นประเด็นที่ได้แย้งกันมาก คู่กับประเด็นอำนาจอธิปไตย

น่าสังเกตว่า คำปราศรัยของประธานาธิบดีโอบามาที่ไปเยือนเมืองออร์แลนโดเมื่อวันพฤหัสบดีก็ได้เน้นถึงความสำคัญของการยึดหลัก Tolerance เช่นกัน เพราะเป็นพลังต่อต้าน "ความเกลียดชัง" อันเป็นเหตุปัจจัยประการหนึ่งของเหตุร้ายที่ทำให้ผู้คนต้องเสียชีวิตจากการกระทำของคน ๆ เดียวถึง 49 คนไม่นับคนร้ายและบาดเจ็บอีก 53 และการสังหารโจ ค็อกซ์ กลางแจ้งตอนกลางวัน ข้อหาที่อัยการตั้งในการนำตัวขึ้นศาลได้แก่ murder grievous bodily harm (กรณีชายวัย 77 ที่พยายามจะช่วยโจ ค็อกซ์เลยถูกนายแมร์แทงบาดเจ็บ) การครอบครองและใช้อาวุธปืน และข้อหาอื่น ๆ อีก ก่อนการดำเนินการทางศาลต่อไป ศาลได้ให้มีการตรวจสภาพจิต (psychiatry) ด้วย

ผลการออกเสียงลงประชามติในสหราชอาณาจักร ซึ่งได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการในวันศุกร์ ที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 2016 ปรากฏว่าเสียงข้างมากร้อยละ 51.9 หรือ 17.4 ล้านคนจากจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงที่ลงทะเบียน 46.5 ล้านคนเห็นชอบกับฝ่ายให้ออกจากสหภาพยุโรป (leave) ในขณะที่เสียงข้างน้อยร้อยละ 48.1 ต้องการให้อยู่ต่อไป (remain) โดยร้อยละ 72 ไปใช้สิทธิออกเสียง แม้ความต่างของคะแนนเสียงจะไม่มากเท่าใดนัก ตามระบอบประชาธิปไตย อังกฤษจำเป็นต้องสละสมาชิกภาพในสหภาพยุโรป แต่การจะออกต้องเป็นไปตามข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญาฉบับเดิม เพื่อเริ่มกระบวนการกำหนดเงื่อนไขของสัมพันธภาพระหว่างกันต่อไป โดยสหราชอาณาจักรที่ทำการประชามติเท่านั้นที่จะเป็นฝ่ายแจ้งความตั้งใจที่จะออกให้สมาชิกที่คงอยู่ของสหภาพยุโรปร่วมการเจรจา อันจะใช้เวลาประมาณ 2 ปีเป็นอย่างต่ำ โดยอาจจะใช้เวลาหลายปีก็ได้ เพราะทั้งหมดขึ้นอยู่กับรูปแบบของสัมพันธภาพใหม่ที่จะก่อตัวขึ้น

ตามสภากาการณ์เฉพาะหน้า นายเดวิด แคเมรอน นายกรัฐมนตรีได้กล่าวคำปราศรัยหน้าทำเนียบนายกรัฐมนตรี ว่าเดิมที่ได้ตั้งใจจะเจรจาเงื่อนไขการออกด้วยตนเอง มาบัดนี้ เห็นว่าควรจะเป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ซึ่งจะมีการเลือกตั้งในการประชุมแห่งชาติของพรรคคอนเซอร์เวทีฟในเดือนตุลาคม ศกนี้ หลายประเทศเร่งรื้อให้สหราชอาณาจักรรีบดำเนินการ โดยนายชไตน์ไมเออร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยอรมันได้เชิญรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศทั้ง 6 ที่เป็นสมาชิกก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจแห่งยุโรปตามสนธิสัญญากรุงโรมเมื่อปี ค.ศ. 1975 อันได้แก่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบิร์ก ไปหารือร่วมกัน ณ กรุงเบอร์ลิน เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 2016 ทั้งหมดเห็นพ้องกันว่า ควรเริ่มการเจรจาโดยเร็ว จะเร็วแค่ไหนอาจต่างกัน เช่นอิตาลีเห็นว่า “เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา มิใช่เป็นส่วนของการแก้ปัญหา” และหลายประเทศเห็นว่ากรณีที่เกิดขึ้นเป็นสัญญาณให้ตื่น (Wake-up call) เพราะสหภาพจำเป็นต้องปฏิรูปในหลายทาง นาย Jean-Claude Juncker ประธานคณะกรรมการสหภาพ กล่าวว่า กระบวนการต่อจากนี้เป็นไปอย่างแยกกัน เสมือนการหย่าร้างฉันมิตร (An amicable divorce) จึงเป็นธรรมดาที่จะต้องใช้เวลาบ้าง ส่วนน้ำเสียงของความเป็นผู้นำ มาจากแองเกลา แมร์เคิล

นายกรัฐมนตรีเยอรมัน ซึ่งกล่าวเป็นเชิงเตือนว่า ประเทศยุโรปไม่จำเป็นต้อง nasty โดยควรจะดำเนินการ “calmly” แม้จะเห็นว่า ไม่ควรให้เนิ่นนานอย่างไม่มีวันสิ้นสุด เพราะความไม่แน่นอนไม่อำนวยผลดี และได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบทำนองสมาชิกสมทบ (Associate) อันหมายความว่าได้หลากหลาย ประเด็นใหญ่คงจะได้แก่การเข้าสู่ตลาดเดียว (Access to a single market)

อังกฤษ ซึ่งเดิมทีเป็น “คนป่วยของยุโรป” ได้ฟื้นตัวขึ้นอย่างมากในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา อันเป็นผลงานของรัฐบาลนายเดวิด แคเมรอน ซึ่งทำให้อังกฤษขึ้นมาเป็นการเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 5 ของโลก แต่มาเสียคะแนนไปบ้างที่วิธี “รัตเซ็มซัด” อันมีส่วนให้คนเป็นจำนวนไม่น้อยไม่พอใจและอาจถึงโกรธฝ่ายปกครอง กลายเป็นการต่อต้านชนชั้นปกครอง (Anti-Establishment) อันเป็นกระแสที่ระบอบไปหลายแห่งในยุโรป แม้กระทั่งในสหรัฐ ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จในขั้น Primary election ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ และนายเบอร์นี แซนเดอร์ แต่ในสหรัฐนายทรัมป์ดูจะมีปัญหาบุคคลิกส่วนตัวและความไม่ตรงไปตรงมาในวิธีทำธุรกิจส่วนตัว ตลอดจนการกล่าวเท็จซ้ำแล้วซ้ำอีกและ การเลือกนโยบายถือผิว (racist) ส่วนในยุโรป นั้น กระแสชาตินิยมและการยึดถือนโยบายโดดเดี่ยวจึงสร้างความหนักใจให้กับรัฐบาลทั้งหลาย ดังจะเห็นได้จากการเรียกร้องของ มารีน เลอ เป็น หัวหน้าพรรคขวาจัดหรือ National Front ของฝรั่งเศส ซึ่งต้องการจะให้ฝรั่งเศสแยกตัวจากสหภาพยุโรป หรือ Frexit ตามแบบ Brexit ของอังกฤษ แต่ในการประชุมร่วมทุกพรรคที่ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์ จัดขึ้น เลอ เป็นได้เสนอทางเลือกดังกล่าว แต่ประธานาธิบดีออลลอนด์ปฏิเสธ เลอ เป็นจึงแถลงต่อมาว่า หากในการเลือกตั้งครั้งหน้า หากพรรค National Front ได้เสียงข้างมาก ก็จะจัดให้มีการลงประชามติเพื่อให้ฝรั่งเศสออกจากสหภาพยุโรปใน 6 เดือน พรรคซ้ายสุดได้ประกาศในทำนองเดียวกัน

ปัญหาใกล้ตัวที่จะทำให้อังกฤษเป็น “Little England” ตามที่เดวิด แคเมรอนเคย “ชู” หรือ “เตือน” ก่อนหน้าการลงประชามติ ได้แก่ ความเป็นไปได้ที่สก๊อตแลนด์จะขออยู่กับสหภาพยุโรปเช่นเดิม โดยนางนิโคล่า สเตอร์เจียน มุขมนตรีของสก๊อตแลนด์และหัวหน้าพรรคสก๊อตติช

แห่งชาติได้เกริ่นไว้ โดยจะเริ่มด้วยการเจรจาในระดับสูงสุดขั้นสุดท้ายอดกับสมาชิกสหภาพ 27 ประเทศ เพื่อให้สกอตแลนด์รักษาสีทธิประโยชน์เยี่ยงสมาชิกต่อไป เพราะเสียงส่วนมากในสกอตแลนด์ต้องการ “remain” และรัฐสภาสกอตแลนด์ได้ลงมติกว่าร้อยละ 62 ไม่ยอมรับ Brexit ขั้นต่อไปอาจได้แก่การลงประชามติแยกตัวจากสหราชอาณาจักร แต่ประเด็นนี้ค่อนข้างจะสุมเสียงเพราะในการลงประชามติครั้งก่อนหน้านี้ เสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ในระยะใกล้เคียงกัน นาย Gerry Adam จากไอร์แลนด์เหนือ อาจใช้ทางเลือกไม่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะไอร์แลนด์ยังคงเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปอยู่ แม้ตลาดใหญ่ของไอร์แลนด์จะได้แก่อังกฤษก็ตาม

สหรัฐ ซึ่งถือนโยบายสนับสนุนให้อังกฤษผนึกกำลังกับยุโรปมาตั้งแต่ต้นของการรวมตัวของยุโรป จนทำให้ประธานาธิบดีเดอโกลล์ยับยั้งการที่อังกฤษจะเข้าร่วมกับประชาคมยุโรปถึง 2 ครั้ง ย่อมต้องผิดหวังกับผลการลงประชามติอย่างมาก เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ประธานาธิบดีโอบามาก็ยอมรับชะตากรรมของประเทศอังกฤษ แต่ย้ำว่าสัมพันธภาพพิเศษที่มีอยู่กับอังกฤษจะยั่งยืนงอยู่ต่อไป และคงจะเพื่อย้ำความสำคัญข้อนี้ นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ จึงจะเดินทางมาทั้งอังกฤษและกรุงบรัสเซลส์ เริ่มในวันจันทร์ ที่ 27 มิถุนายน ศกนี้ เพื่อดูให้แน่ว่า ความหลังอันดีระหว่างทั้งสองฝ่ายจะยังไม่ผันแปร “ในระยะเปลี่ยนผ่านนี้”

นายแครร์รี่ได้หารือกับนาง Mogherini ผู้ทำหน้าที่ระดับสูงด้านการต่างประเทศของสหภาพยุโรป และชี้แจงต่อสื่อมวลชนว่า สหรัฐทราบดีว่า ประชาชนชาวอังกฤษได้ลงประชามติแล้ว “เราต้องเคารพการตัดสินใจและกระบวนการตามระบอบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้น แม้ผลของการออกเสียงจะไม่น่าเป็นไปตามความคาดหวังของเราก็ตาม ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สอง สหรัฐมีความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะจัดโครงสร้างอันจะส่งเสริมผลประโยชน์ตามพื้นฐานและค่านิยมซึ่งทุกฝ่ายยึดถือร่วมกัน สหรัฐ cares about a strong EU เพราะมีประเด็นปัญหาเฉพาะหน้าที่เราทั้งหลายจะต้องหาทางแก้ไข อาทิ ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ สงครามกลางเมืองในซีเรีย การติดตามการดำเนินการตามความตกลงอาหรับนิวเคลียร์กับอิหร่าน ฯลฯ”

สหรัฐจึงหวังว่า การเจรจาซึ่งอังกฤษจะมีขึ้นต่อไปกับ อียู จะดำเนินไปด้วยความสมเหตุสมผล และมียุทธศาสตร์ สหรัฐขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง “stay focused” และสหรัฐเชื่อในความสามารถของ อียู ที่จะก้าวต่อไป โดยสหรัฐจะร่วมมือกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ในระยะเปลี่ยนผ่านไปด้วยความเรียบร้อย สหรัฐยึดมั่นในสัมพันธภาพพิเศษที่มีอยู่กับอังกฤษ โดยในวันอังคาร ก็จะไปพบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ ส่วนนางโมเกอรินีเสริมว่ากำหนดนัดประชุมของ International Support Group เรื่องซีเรียในวันที่ 17 กรกฎาคม ศกนี้ (ซึ่งอังกฤษร่วมด้วย) ยังมีตามเดิม โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ผลที่ตามมาหลังจากมีการประกาศผลการลงประชามติในวันศุกร์ที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 2016 เทียบได้กับแผ่นดินไหว ทางด้านเศรษฐกิจ การค้าและการเงิน ดังที่คาดหมายไว้ในรายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤษภาคม 2559 กล่าวโดยสรุป ค่าเงินปอนด์ ตกลงต่ำสุดใน 30 ปี นับแต่ปี ค.ศ. 1985 คือ 1.36 ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ (ในวันจันทร์ ที่ 27 มิถุนายน ต่ำลงมากที่สุด ใน 31 ปี) ตลาดหุ้นทั่วโลกดิ่งลงอย่างแรง ในทุกภูมิภาค รวมทั้งตลาดวอลล์ สตรีตที่นครนิวยอร์กที่ตกลงในเกณฑ์ -500 เมื่อเปิดตลาดในวันศุกร์ เงินมหาศาลสูญไปในพริบตา ซ้ำเติมด้วยค่าเงินปอนด์ที่ตกต่ำลง เงินเยนของญี่ปุ่นกลายเป็น safe haven เพราะค่าแข็งขึ้นเป็น 0.08 ต่อ 1 ดอลลาร์ โดยที่ญี่ปุ่นไม่ต้องการเพราะจะทำให้การเศรษฐกิจของญี่ปุ่นฟื้นตัวยากขึ้น ในขณะที่ทองคำมีมูลค่าสูงขึ้น เพราะเป็นที่ปลอดภัยเช่นกัน ราคาน้ำมัน ซึ่งเพิ่งผงาดขึ้นเหนือ \$50 เมื่อไม่นานมานี้ ได้ลดลงมาอยู่ประมาณ \$45 นับเป็นการบั่นทอนอำนาจต่อรองของสก็อตแลนด์ และทำให้ความถดถอยทางเศรษฐกิจของรัสเซียยืดเยื้อต่อไป ทำให้ประธานาธิบดีปูตินต้องบินด่วนไปหาประธานาธิบดีสี จิ้น ผิงที่กรุงปักกิ่ง แต่ผู้นำจีนก็คงไม่สบายใจอยู่ดี เพราะเมื่อเดือนตุลาคม ปีที่แล้ว สีได้ทำข้อตกลงลงทุนหลายหมื่นล้านในอังกฤษ โดยเชื่อว่า จะคุ้มค่า เนื่องจากอังกฤษจะสามารถเข้าสู่ตลาดยุโรปอันกว้างใหญ่ได้ มาบัดนี้สถานการณ์ได้พลิกผันไปแล้ว

อินเดีย ที่มีการเศรษฐกิจเติบโตที่สุด คือ จีดีพี ที่ร้อยละ 7.9 ในไตรมาสที่ผ่านมาและกำลังจะเป็นการเศรษฐกิจอันดับ 3 ในโลก เป็นประเทศที่ลงทุนในอังกฤษมากที่สุด อินเดียเป็นเจ้าของบริษัทในอังกฤษ 800 บริษัท จ้างงานในอังกฤษ 110,000 คน หลายบริษัทเลือกอังกฤษเพราะเห็นทางเข้าสู่ตลาดในยุโรป ซึ่งกว้างใหญ่กว่าอังกฤษมาก ตัวอย่างหนึ่งได้แก่ กลุ่ม Tata ซึ่งมีบริษัทในอังกฤษอยู่มาก รวมทั้ง Jaguar Land Rover Tetly Tea Tata Steel UK :ซึ่งเพิ่งตัดสินใจจะขายในเร็ว ๆ นี้ (รายงานข่าวเศรษฐกิจเมื่อตอนต้นของวันจันทร์ ที่ 27 มิถุนายน ให้ความเห็นที่โอกาสที่จะมีผู้ซื้ออยากมาก เพราะอุตสาหกรรมเหล็กกล้าอยู่ในสถานะลำบาก ไม่ว่าจะเป็นแอฟริกาใต้ อินเดีย หรืออังกฤษ รวมทั้งบริษัทสหวิริยาเหล็กกล้าของไทยในอังกฤษ ด้วยเหตุจากการขายตัดราคาของเหล็กกล้าจากจีน ซึ่งกำลังถูกลงโทษด้วยภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping Duties) ร้อยละ 20 ของรถ Jaguar Land Rover ส่งไปขายในยุโรปโดยปลอดภาษี ตั้งแต่นี้ไปบริษัทในเครื่องต้องทบทวนยุทธศาสตร์อย่างละเอียด และข้อพิจารณาสำคัญได้แก่การเข้าสู่ตลาดยุโรป และคนงานที่มีทักษะดีพอ ทางด้าน IT ก็มีผลประโยชน์มากในอังกฤษ ทั้งในด้านการลงทุนและการส่งออกของ Software Sector ไปยังยุโรป ในมูลค่า 30 พันล้านดอลลาร์ บริษัท Nasscom เห็นว่าค่าเงินปอนด์อาจทำให้สัญญาซื้อ-ขายที่ทำแล้วขาดทุน แต่ก็มีคนอื่นที่เห็นว่า ค่าเงินปอนด์ที่ต่ำลงอาจเป็นข่าวดี อันเป็นส่วนน้อย

George Soros นักเก็งกำไร ซึ่งเชื่อกันว่ากำไรมหาศาลจากวิกฤต “ต้มยำกุ้ง” เมื่อปี ค.ศ. 1997 ได้คาดการณ์ว่า ผลการลงประชามติในอังกฤษจะนำมาซึ่งความตกต่ำที่เลวร้ายกว่า Black Wednesday (16 กันยายน ค.ศ. 1992 เมื่อรัฐบาลพรรคคอนเซอร์เวตีฟแพ็คะแนนเสียงและอังกฤษต้องถอนตัวจาก Exchange Rate Mechanism ของยุโรป) ซึ่งก็ได้เป็น Black Friday เมื่อประกาศผล Brexit ต่อมาเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ศกนี้ ไชรอสได้คาดการณ์ว่า “EU disintegration may now be inevitable”

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน Moody Investor's Service ได้ลดอันดับสินเชื่อของอังกฤษเป็น Outlook Negative และในวันนี้ S&P ได้จัดอันดับใหม่จาก Perfect AAA เป็น AA Rating และจะเฝ้ามองอย่างใกล้ชิดต่อจากนี้ไป

อย่างไรก็ดี เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ผู้ว่าการธนาคารชาติอังกฤษได้ปรากฏตัวทางโทรทัศน์ เพราะก่อนหน้านี้จะเพียงแต่เสนอข่าวอย่างลับหลัง แต่เมื่อวันศุกร์ ที่ 24 มิถุนายน ผู้ว่า Mark Carney ได้แถลงต่อมวลชนว่า ทางธนาคารและคณะกรรมการฝ่ายการเงินซึ่งได้เตรียมรับสถานการณ์ที่หนักยิ่งกว่าที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า (Contingency Measures) ได้จัดเงินไว้ไม่น้อยกว่า 250 พันล้านปอนด์ให้แก่สถาบันการเงินและธนาคารต่าง ๆ เพื่อเสริมสภาพคล่อง ทั้งนี้ เพื่อประกันมิให้ตลาดการเงินปั่นป่วน โดยได้ยืนยันว่า เงินจำนวนมากนี้อาจจำเป็นเพื่อรักษาเสถียรภาพของการเงิน ในฐานะที่กรุงลอนดอนเป็นศูนย์กลางการเงินของโลก

ต่อมาเมื่อตลาดการเงินและตลาดทุนเปิดทำการในวันจันทร์ ที่ 27 มิถุนายน นาย George Osborne รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกโทรทัศน์และวิทยุ กล่าวยืนยันความมั่นคงของการเงินและการคลังอังกฤษเพราะได้มีการเตรียมแผนฉุกเฉินไว้ล่วงหน้า เช่นเดียวกับที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แถลงในส่วนของสภาพคล่อง แต่นายออสบอร์นก็ได้กล่าวถึงคำเตือนก่อนการลงประชามติว่าอังกฤษจะจนลงหากออกจากอียู ซึ่งถูกฝ่าย Leave หว่าใช้ความกลัวมาขู่ บัดนี้ก็เป็นความจริงแล้ว อย่างไรก็ตาม ความพยายามให้ตลาดการเงินและการคลังผ่อนคลายความตื่นตระหนกจะได้ผลสักเพียงใด ต้องคอยติดตามรายงานจากผู้เชี่ยวชาญต่อไป เพราะนายเดวิด แคเมรอนได้เตือนไว้ล่วงหน้าแล้วว่าการตัดสินใจออกเสียงให้อังกฤษออกจากอียูเป็นการ Leap in the Dark เพราะ “เป็นเส้นทางที่ไม่มีการสำรวจอย่างถี่ถ้วน (Uncharted Territory) มาก่อน”

ในระหว่างที่หลายฝ่ายต้องเผชิญกับความผันผวนอย่างรุนแรง อันเนื่องมาจากผลการลงประชามติให้ออกจากอียูอยู่นี้ Lord Hill กรรมการอียูด้าน Financial Services อันเป็นตำแหน่งสำคัญในฐานะที่อังกฤษเป็นศูนย์กลางการเงินที่ได้รับการยอมรับนับถือทั่วไปในโลก

วงการรัฐบาลและวงการการเงินได้ตำหนิว่า Lord Hill น่าจะรอจังหวะให้ตลาดการเงินปรับตัว
รับสถานการณ์ใหม่ซึ่งทุกฝ่ายทั้งในอังกฤษไม่คาดคิดเสียก่อน แต่ก็สายไปแล้ว เพราะการ
ลาออกมีผลทันที

ผลกระทบกระเทือนจากการลงมติ หรือที่คนทั่วไปเรียกกันว่า Brexit Fall-outs นั้น สร้าง
ความปั่นป่วนในหลายวงการ ฝ่ายอียูก็เกรงจะเกิดการลุกลามหรือ Contagion และผลเชิง
โดมิโน (เช่นค่าเดือนจากนายจอร์จ โซรอสที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้) ปฏิบัติของนายชไตน์มาเยอร์
เออร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเยอรมันที่เชิญรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศ
ของสมาชิกก่อตั้งประชาคมยุโรป ทั้ง 6 ไปหารือกันที่กรุงเบอร์ลินซึ่งรายงานมาก่อนแล้ว เป็น
ตัวอย่างหนึ่ง สืบเนื่องมาจากความรู้สึกว่า อังกฤษควรจะมีริบหรี่เปิดการเจรจาเงื่อนไข
ความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ภายใต้ข้อบท 50 ของสนธิสัญญาลิสบอน ซึ่งอังกฤษเท่านั้นจะ
Revoke หรือ Trigger ได้ ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ ต้องอาศัยความสุ่มค้ำภีรภาพของนางแอน
เกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมัน ซึ่งแม้เธอเองก็ต้องใช้ดุลพินิจเลือกใช้คำพูดอย่าง
ระมัดระวัง ดังที่ได้รายงานมาก่อนบ้างแล้ว และเมื่อเช้าวันที่ 28 มิถุนายน ศกนี้ เธอก็ได้แถลง
แนวความคิดต่อที่ประชุมสภา Bundestag ยืนยันว่า แม้อียูจะประกอบด้วยสมาชิก 27 ประเทศ
แต่พลังของกลุ่มก็เข้มแข็งพอที่จะก้าวหน้าต่อไปได้อย่างมั่นคง

แต่ประเทศที่ต้องเผชิญกับผลกระทบอย่างมากย่อมได้แก่ประเทศต้นเหตุของความ
สับสนวุ่นวาย อันได้แก่สหราชอาณาจักร เริ่มด้วยการตัดสินใจลาออกจากตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีของนาย David Cameron ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคคอนเซอร์เวตีฟด้วย ได้แปร
สภาพเป็น “เบ็ดข่อย” หรือ lame duck เนื่องด้วยผู้นำอียูไม่สามารถหารือกับเขาในสาระสำคัญ
ได้ ส่วนนาย Jeremy Corbyn หัวหน้าพรรคแรงงาน อันเป็นพรรคฝ่ายค้านในสภา
ผู้แทนราษฎร ก็ต้องถูกโจมตีอย่างหนักหน่วงจากภายในพรรค เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่ว่า คอร์
บินเป็น Euro-sceptic มานานปี หากจะร่วมกับพรรค Tory ก็ในประเด็นเดียว และในการ
รณรงค์หาเสียง หลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกพรรค จึงเห็นว่า หัวหน้าพรรคมิได้ “ออกแรง”

เท่าได้นัก และละเลยให้ลูกพรรคหลายคนแปรพักตร์ไปเป็นฝ่ายเรียกร้องให้ออกจากอียู เทียบ
มิได้กับความทุ่มเทของใจ ค็อกซ์ ซึ่งเสียชีวิตไปด้วยน้ำมือของพวกเหยียดผิว รัฐมนตรีเงากว่า
ครึ่งจึงประท้วงและเรียกร้องให้มีการชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรคใหม่ ตัวนำของฝ่ายต่อต้านได้แก่
Hilary Benn บุตรของนาย Anthony Benn ผู้นำพรรคแรงงานในอดีต ซึ่งถูกนายคอร์บินปลด
จากตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศเงา และนาง Heidi Alexander รัฐมนตรีสาธารณสุขเงา
เหตุการณ์จึงเคลื่อนไปอย่างรวดเร็ว โดยเมื่อเวลา 16.40 น. ตามเวลาในลอนดอนวันนี้ ที่ 28
มิถุนายน ผู้แทนพรรคแรงงานในสภาจึงออกเสียง 4 ใน 5 “ไม่ไว้วางใจให้นายคอร์บินเป็น
หัวหน้าพรรคในสภาอีกต่อไป” แต่นายคอร์บิวยังยืนยันกรานในการจะเลือกตั้งต่อไป เพราะ
คะแนนเสียงที่ได้รับมาในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่แล้วไม่น้อยเลย เพราะเขาได้รับเสียงสนับสนุน
จากสหบาลแรงงานและผู้สนับสนุนระดับ “รากหญ้า” มากพอที่จะสู้กลับได้

สำหรับพรรครัฐบาล นั้น ก็ต้องมีการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ เพื่อเข้ารับตำแหน่ง
ที่บัดนี้ได้กำหนดว่าจะเป็นในวันที่ 2 กันยายน ศกนี้ มีผู้ที่จะอยู่ในข่ายเข้ามารับตำแหน่งที่นัก
วิจารณ์เรียกว่า One heck of a job เพราะจะต้องเจรจาเงื่อนไขของการจัดความสัมพันธ์กับ
สหภาพยุโรปต่อไป อันได้แก่นายบอริส จอห์นสัน หนึ่งในหัวหน้าฝ่ายเรียกร้องให้ออกจากอียู
และเพราะเหตุนั้น คะแนนสนับสนุนจึงตกต่ำลงและมีการจัดตั้งกลุ่มต่อต้าน “Never Boris”
คล้ายกับกลุ่ม “Never Trump” ในการแข่งขันเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ (เพราะนายทรัมป์ได้มา
เปิดสนามกอล์ฟของตนในสก๊อตแลนด์พอดี และด้วยความที่ไม่ทราบดีเกี่ยวกับผลร้ายของ
Brexit ต่อสก๊อตแลนด์และอังกฤษ ได้แสดงความยินดีกับผลของการลงประชามติว่า จะทำให้
ได้เอกราชคืนมา กันคนเข้าเมืองและทำให้มีอำนาจบังคับในเขตแดนมากขึ้น ซึ่งสัญญาต่าง ๆ ที่
ฝ่าย Leave ให้คำมั่นไว้ ผิดสัญญาไปหมดอย่างหน้าตาเฉย และการที่เงินปอนด์ตกต่ำลง “จะดี
แก่ธุรกิจส่วนตัวของเขาใน สก๊อตแลนด์” อันทำให้ผลโพลต่ำกว่าของฮิลลารี คลินตันมาก
ยิ่งขึ้น) แต่ต้องไม่ลืมว่าบอริส ซึ่งเป็นนักเขียนบทความลงหนังสือพิมพ์ที่รู้จักกันดี ปราบกฏตัวทาง
โทรทัศน์บ่อย และได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีมหานครลอนดอนถึงสองวาระ อีกคนหนึ่ง
ได้รับความนิยมนเพิ่มขึ้นเหนือบอริส ได้แก่ เทรสซ่า เมย์ (Theresa May) รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงมหาดไทยหญิง ซึ่งทราบกันว่า ยึดท่าที่แข็งกร้าวในกรณีคนเข้าเมือง ส่วนจอร์จ ออสบอร์น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นั้น เข้าใจว่า หนูนหลัง เฮอร์ซ๋า เมย์ มากกว่า

เมื่อวันจันทร์ ที่ 27 มิถุนายน นายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมรอนได้เรียกประชุม คณะรัฐมนตรีเป็นครั้งแรก และได้เข้าประชุม House of Commons ในบ่ายวันเดียวกัน แคเมรอนแถลงว่า ประเด็นสำคัญในการเจรจา Brexit กับอียูจะได้แก่การเข้าสู่ตลาดเดียว และว่า เพื่อเตรียมการเจรจากับอียูจะได้มีการจัดตั้ง EU Unit ขึ้นใน White Hall ประกอบด้วย “the Best and Brightest .in our Civil Service” และแถลงชัดว่าจะต้องปราบปรามพวก แพร์กระจายการโจมตีและล่วงเกินคนเชื้อสายต่างชาติจากอียู (Racial Abuse and Attacks) และ Hate Crime อันเป็นผลจากแนวทางต่อต้านการเข้าเมืองที่โหมหนักโดยนาย Nigel Farage ผู้นำที่เรียกร้องให้ออกจากอียู โดยการโฆษณาด้วยภาพและความเท็จ ชนเชื้อสาย โปแลนด์ที่ได้พำนักและประกอบอาชีพอยู่ในอังกฤษมานานปีถูกโจมตีมากที่สุด นายกรัฐมนตรี แคเมรอนได้พูดจากับนายกรัฐมนตรีโปแลนด์แล้ว ส่วนนาย Nigel Farage นั้น แทนที่จะรู้สึก รับผิดชอบ กลับได้ไปแถลงที่รัฐสภายุโรปในวันอังคารที่ 28 มิถุนายน ศกนี้ ว่าตนได้กล่าวต่อ สภาเมื่อ 17 ปีมาแล้วว่า ขันยุโรปไม่ปรับตัว ก็จะไม่ออก แต่ไม่มีใครเชื่อ ซึ่งทำให้ถูกสมาชิกให้ขับ ไล่ และถูกนายมัตเตโอ เวนชี นายกรัฐมนตรีอิตาลีจัดให้อยู่ในกลุ่มขวาทกขอบเช่นมารีน เลอ เป็น จาก Front National ของฝรั่งเศส

ประธานาธิบดีโอบามาได้แถลงว่า ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในยุโรปเป็นเพราะ Hysteria ที่เกิดขึ้นในระยะหลังจากการลงประชามติ ซึ่งลามปามไปถึงขั้นว่า อังกฤษจะละทิ้งสัมพันธไมตรี นาได้และสถาบันอื่น ๆ เช่น กลุ่ม G7 G20 P-5 ใน UNSC อันเป็นคำกล่าวอ้างที่ไร้ความจริง ทั้งสิ้น

พระสันตะปาปาฟรานซิสได้ขอให้ชาวยุโรปสามัคคีกัน เพื่อความสงบสันติของโลก ในขณะที่นายแคเมรอนที่เดินทางไปยังกรุงบรัสเซลส์ในวันอังคาร ที่ 28 มิถุนายน ได้ประกาศ ชัดว่า ไม่มีทางที่อังกฤษจะหันหลังให้ยุโรป เพราะยุโรปเป็นเพื่อนบ้าน พันมิตรและหุ้นส่วนของ

อังกฤษ แต่จะให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่สุดกับยุโรปและกระชับความร่วมมือในกรอบต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว ส่วนรูปแบบของการเจรจา นั้น นายมัตเตโอ เรนซี นายกรัฐมนตรีอิตาลีย้ำว่า อังกฤษจะมุ่งหาเพียงแต่สิ่งที่ดีแต่สอดคล้องได้ ต้องยอมรับแม้แต่สิ่งที่ยุ่งยากด้วย เช่นปัญหาคนเข้าเมืองและผู้อพยพ

สัญญาณที่สำคัญมากได้แก่คำยืนยันของประธานสหภาพยุโรปในกิจการรัฐธรรมนูญว่าตั้งแต่นี้ไป อังกฤษจะมีใช้ภาษาทางการ (Official Language) ของสหภาพอีก ซึ่งอาจจะเป็นครั้งแรกในหลายสิบปีที่ฝรั่งเศสจะเพิ่มโครงการให้แก่ Francophone แต่ในวันนี้เช่นกัน ผู้แทนสกอตแลนด์ในรัฐสภายุโรปได้แถลงต่อที่ประชุมว่า สกอตแลนด์ไอร์แลนด์เหนือ นครลอนดอนได้ออกเสียงหลายล้านให้อยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป และประกาศว่า “Scotland will not let you down.” ในเวลาใกล้เคียงกัน นางนิโคลา สเตอร์เจียน มุขมนตรีของสกอตแลนด์ได้แถลงต่อรัฐสภาที่เอдинเบิร์กว่า ชาวสกอตแลนด์นับล้านและสมาชิกสภากว่าร้อยละ 62 สนับสนุนให้สกอตแลนด์อยู่กับสหภาพยุโรปต่อไป นับเป็นก้าวแรกของทางเลือกสู่ความเป็นเอกราชของสกอตแลนด์ที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพยุโรป และเสียงข้างมากของสภาได้ลงมติไม่รับข้อเสนอที่จะให้ออกจากสมาชิกภาพของสหภาพยุโรป แต่ผู้สังเกตการณ์คาดว่า สเปนคงจะคัดค้านเพราะเกรงว่า จะมีการแบ่งแยกดินแดนในประเทศตน และตามกติกาของสหภาพยุโรปประเทศหนึ่งใน 27 ประเทศสามารถยับยั้งมติได้ และอาจจะเป็นด้วยเหตุนี้ มุขมนตรีสเตอร์เจียนจึงมิได้เลือกการลงประชามติเลือกความเป็นเอกราชเป็นก้าวแรกในความต้องการที่จะรักษาสิทธิประโยชน์ทางการค้าและเรื่องอื่น ๆ

นาย Sadiq Khan นายกเทศมนตรีมหานครลอนดอนคนใหม่ ซึ่งรณรงค์ให้หนุ่มสาวไปออกเสียงในการลงประชามติให้เลือก Remain และได้รับการตอบสนองด้วยคะแนนเสียงนับล้าน ได้พยายามจะให้ชาวลอนดอนมีสถานะพิเศษในกรอบของสหภาพยุโรป ด้วยเหตุผลหนึ่งเพราะมหานครลอนดอนได้ออกเสียงอย่างท่วมท้นให้คงอยู่กับสหภาพยุโรป และเมื่อวันจันทร์ที่

27 มิถุนายน นายกรัฐมนตรี Khan กับนายกรัฐมนตรีรีนครปารีสได้ออกถ้อยแถลงร่วมกันว่าจะช่วยกันรับมือกับสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น

ประเด็นที่นายมัตเตโอ เรนซีของอิตาลีย้ำว่าจำเป็นและสำคัญยิ่งได้แก่การสร้างสรรคค์ ค่านิยมและอุดมการณ์ร่วมกันที่มีมาแต่เริ่มแรกของการอยู่ร่วมกัน อันมิใช่ “Coal and Steel” community เพียงเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน สังคมยุโรปควรจะปรับตัวและปฏิรูปโครงสร้าง เพื่อให้สนองตอบความมุ่งมาดปรารถนาของคนรุ่นใหม่ ซึ่งไม่แน่ใจว่า เรนซีหมายรวมถึงเขาเอง ด้วยหรือไม่ เพราะเขาช่วงชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้มาตั้งแต่ในอายุ 30 กว่า ขณะนี้ เขาเอง เปิดเผยว่า เขามีอายุเพียง 41 ปี

ขณะนี้ เวลา 20.00 น.ตามเวลาในกรุงลอนดอน ที่แน่นอนคือเวสต์มินสเตอร์ ประชาชน จำนวนมหาศาลกำลังชุมนุมกันประท้วง Brexit และชุดสหภาพยุโรป ในขณะที่ผู้นำอียู 27 ประเทศร่วมเลี้ยงอาหารค่ำให้แก่อดีตเพื่อนร่วมงาน เดวิด แคเมรอน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ณ ที่ทำการ ณ กรุงบรัสเซลส์ แม้ทั้งหมดจะอ้างว่า จะเจรจาเงื่อนไขการ “หย่าล้างฉันมิตร” กับ อังกฤษในทันทีที่อังกฤษ Trigger การเริ่มเจรจาภายใต้ข้อบท 50 แม้จะเป็นที่ทราบกันว่า ไม่มีฝ่ายใดทราบทางที่จะเดินต่อไป เพราะไม่เคยผ่านประสบการณ์ในกรณีเช่นนี้มาก่อน อันที่จริง ชาวอังกฤษจำนวนซึ่งล่าสุดกว่า 4 ล้านคนแล้ว ได้ลงนามใน Petition ให้จัดการลงประชามติ ใหม่ ซึ่งตามกฎหมาย แม้ด้วยคะแนนเสียงเพียงหนึ่งแสน ก็สามารถเรียกร้องให้ House of Commons เปิดการอภิปรายได้แล้ว แต่โดยที่การลงประชามติที่ผ่านมา เป็นไปโดย พระราชบัญญัติที่ผ่านสภาโดยถูกต้อง จึงเป็นไปได้ยากหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้ตาม กระบวนการภายใต้รัฐธรรมนูญ ที่จะจัดให้มีการลงประชามติใหม่ แต่ดั่งที่นายกรัฐมนตรีเอง เกลา แมร์เคิล ปรารถนาเมื่อวันก่อน “อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด” แม้คนอังกฤษบางส่วนได้ออกเสียงให้ Leave ทั้ง ๆ ที่ไม่เข้าใจดีพอถึงนัยยะอันจะตามมา ดังที่ภูเกิ้ลในอังกฤษเปิดเผยว่า จำนวนคน อังกฤษที่สอบถามว่า อะไรคือ EU ผ่านระบบ search ของภูเกิ้ลมากเป็นลำดับสองของการ ค้นหา

CNN ซึ่งยกพลไปทำข่าวด้านนี้ที่ลอนดอนเป็นจำนวนมาก และบางส่วนเดินทางต่อไปยังกรุงบรัสเซลส์ เพื่งฉายภาพเมื่อสักครู่นี้ อันเป็นภาพนาย Nigel Farage แกนนำฝ่าย Leave ที่เข้าไปแถลงเรียกร้องให้ประเทศอื่นออกตามมาในรัฐสภายุโรป โดยมีเสียงตอบรับจากมารีน เลอ แปง ขวาจัดจากฝรั่งเศส และเสียงโห่ไล่จากเกือบทั้งสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนที่นาย Jean-Claude Juncker ประธานกรรมาธิการยุโรป ซึ่งตะโกนถามนาย Farage อย่างไม่พอใจ ว่า “Why are you here?!”

ผลกระทบที่ตามมาจากการลงประชามติของอังกฤษยังไม่เสร็จ แต่ข้าพเจ้าจำต้องยุติไว้เพียงนี้ก่อน กรณีการก่อการร้ายที่ออร์แลนโด คงต้องนำเสนอต่อในเดือนกรกฎาคมเพราะ ข่าวร้ายที่เพิ่งเข้ามาได้แก่การระเบิดครั้งใหญ่ที่ทำอากาศยานระหว่างประเทศ Ataturk ที่นครอิสตันบูล ประเทศตุรกี มีการยิงต่อสู้กับผู้ก่อการร้าย ซึ่งตายหนึ่งคน แต่อีก 2 คนที่ถูกยิงเช่นกันแต่สามารถจู่ระเบิดพลีชีพสองคน เข้าใจว่าเป็นคนจากกลุ่มไอซิส มีคนตายอย่างน้อย 41 คน บาดเจ็บอีก ไม่น้อยกว่า 239 คน จนถึงขณะนี้จัดทำรายงานนี้ ยังไม่มีกลุ่มใดประกาศแสดงความรับผิดชอบ เหตุร้ายที่เกิดในตุรกีหลายครั้งแล้วในปีก่อนและปีนี้ เนื่องจากมีกลุ่มก่อการร้ายหลายกลุ่มจ้องก่อเหตุ หากกระทรวงยังไม่ได้ดำเนินการแจ้ง Travel Advisory ก็ควรพิจารณาออกแถลงได้แล้ว เพราะส่วนใหญ่เป้าหมายจะได้แก่นักเดินทางและท่องเที่ยว โดยอาจเตือนเฉพาะนครอิสตันบูลและกรุงเอังการาไว้ก่อนในขั้นนี้ เพราะกลุ่มก่อการร้ายปัจจุบันนี้อยู่ในเขตซีเรีย ทั้งไอซิส อัล นุสรา และ กบฏชาวเคิร์ด ในพรมแดนภาคใต้ของตุรกี สำหรับไอซิส นั้น น่าจะเป็นผู้ก่อเหตุครั้งนี้ เพื่อล้างแค้นที่ดินแดนซึ่งเคยยึดครองมาในซีเรียและอิรัก กำลังถูกโจมตีและเข้ายึดกลับมาได้เกือบหมด ล่าสุดเมื่อวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา กองกำลังผสมของอิรัก ซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐทำหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้วย Rules of Engagement ซึ่งยินยอมให้หน่วยเหล่านี้ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ได้มากขึ้น ได้ “ปลดปล่อยเมืองฟัลลูจา” โดยยึดดินแดนกลับมาได้ หลังจากที่ถูกล้อมโดยไอซิสเข้าครอบครองมาตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2014 และขณะนี้ กองกำลังผสมอิรัก เคิร์ด เปชเมอร์กา ยาซิดีส์ และชนเผ่าด้วยความสนับสนุนในทางต่าง ๆ จากหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐทางภาคพื้นดิน และ

กำลังรบทางอากาศจากสหรัฐ ภาคนาโต้ และพันธมิตรต่อต้านไอซิสกำลังจะโจมตีเมืองสุดท้ายที่ยังถูกไอซิสยึดไว้อยู่ อันได้แก่นครโมซูล ในภาคเหนือของอิรัก ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะยึดกลับคืนมาให้ได้ก่อนสิ้นปีนี้

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนกรกฎาคม 2559

ชื่อตำแหน่ง นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกรกฎาคม 2559 ฉบับที่ 1

ในช่วงเวลาไม่ถึง 24 ชั่วโมงหลังจากที่ส่งรายงานฯ เดือนมิถุนายน 2559 ไปยังผู้รับทั่วโลก ภูมิทัศน์ทางการเมืองทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศแปรโฉมหน้าไปอย่างรวดเร็ว

ในประการแรก ประธานาธิบดีวลาดีเมียร์ ปูติน ประกาศตัวทางโทรทัศน์ที่กรุงมอสโก เพื่อแถลงว่า โดยที่ประธานาธิบดี Recep Erdogan แห่งตุรกีได้ส่งสารไปถึงผู้นำรัสเซียแสดงความเสียใจที่เกิดเหตุ (การถล่มเครื่องบินรัสเซียตกในบริเวณพรมแดนตุรกี-ซีเรีย เมื่อเดือนพฤศจิกายน สกก่อน) อันทำความไม่พอใจอย่างมากให้แก่รัฐบาลรัสเซีย บัดนี้ ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันดีแล้ว จึงประกาศยกเลิกมาตรการตอบโต้ต่าง ๆ ที่ได้ใช้มา รวมทั้งการเปิดให้ประชาชนของทั้งสองฝ่ายเดินทางไปมาหาสู่กันได้ทันที การค้าขายระหว่างกันสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างปกติ นักท่องเที่ยวรัสเซียซึ่งนิยมไปทัศนอาจรและพักผ่อนในตุรกีก็เดินทางไปได้เช่นเดิม ฯลฯ

ในประการที่สอง ตุรกีกับอิสราเอลตกลงเปิดทางติดต่อกันเช่นแต่เดิม

ในประการที่สาม ทางการตุรกีสามารถสืบหาอัตลักษณ์ของผู้ก่อการร้ายสามคนที่โจมตีท่าอากาศยานระหว่างประเทศ Ataturk ณ นครอิสตันบูล อันทำให้มีคนตาย 43 คน บาดเจ็บกว่า 200 คน ทั้งสามคนซึ่งเสียชีวิตด้วยระเบิดพลีชีพ เป็นนักรบของ Daesh หรือรัฐอิสลาม ซึ่งเดินทางจากนคร Raqqa ในซีเรียตามคำสั่งของผู้บัญชาการระดับสูงของไอเอส เมื่อ 1 เดือนมาแล้วและมาเช่าอพาร์ทเมนต์ในเมือง แต่คนหนึ่งลี้หนีเดินทางไปในบ้านเช่าก่อนออกไปขึ้นแท็กซี่ไปก่อการร้าย อันอาจจะทำให้สืบได้ว่า เป็นนักรบต่างชาติรัสเซีย อุซเบกิสถาน และเคียร์จิสถาน ทางการรัสเซียยืนยันว่า คนจากเครือรัฐเอกราช (CIS) ประมาณ 2,500 คนได้ไปรวมรบกับไอเอส อันที่จริง ท่าอากาศยาน Ataturk วางมาตรการป้องกันไว้อย่างมั่นคงตั้งแต่ริมถนนจะเข้าสู่ท่าอากาศยาน แต่ผู้ก่อการร้ายคงจะได้สำรวจสถานที่อย่างถี่ถ้วน และทราบดีว่าจะใช้วิธีชนของลงจากแท็กซี่แล้วเข้าสู่ท่าอากาศยานได้โดยง่ายตายแบบท่าอากาศยานซาเวนเต็มในกรุงบรัสเซลส์เมื่อวันที่ 22 มีนาคมปีนี้ไม่ได้ ในการโจมตีครั้งนี้ ผู้ก่อการร้ายจึงใช้ปืนคาลาซนิกคือฟกราดยิงหน่วยรักษาความปลอดภัยด้านนอก แล้วใช้ระเบิดเจาะทางเข้า อีกสองคนใช้วิธียิงกราดและต่อสู้อยู่ในชั้นหนึ่งและก่อนจะตายได้กระชากระเบิดพลีชีพจนทำลายชีวิตและทำให้คนบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก บทเรียนสำคัญได้แก่การศึกษาวิธีการเข้าสู่เป้าและเครื่องกันระเบิดไว้ล่วงหน้า จึงวางแผนบุกโจมตี

ในประการที่สี่ เมื่อกว่า 1 เดือนมาแล้ว ผู้นำระดับสูงของไอเอสบางส่วนยังอยู่ในนครรัคก้า ซึ่งกำลังถูกโจมตีโดยฝ่ายรัฐบาลซีเรียและรัสเซียที่สามารถเข้าสู่เขตเมืองได้แล้วทิศหนึ่ง ส่วนกำลัง Syrian Democratic Forces กับหน่วยรบพิเศษของสหรัฐก็ได้ยึดเส้นทางส่งกำลังบำรุงทางเหนือของรัคก้าได้แล้ว แต่ประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งไม่ต้องการส่งกำลังรบขนาดใหญ่เข้าไปปราบบาชาร์ อัล อัสซาด ก็ได้รับความกดดันจากฝ่ายประจำอย่างมาก โดยข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ 53 คน รวมทั้งอดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐประจำซีเรียด้วย ได้ลงนามในจดหมายให้ประธานาธิบดีโอบามาส่งกำลังเข้าโจมตีอัสซาด อันนับเป็นวิธีการที่ข้าพเจ้าไม่เคยผ่านพบมาด้วยตนเองเมื่อปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสหรัฐหลายรอบ เท่าที่ลองคิดดู จอห์น แครีรี่คงอยากจะช่วย

บรรเทาทุกข์ผู้ลี้ภัยในประเทศของตนเองก่อนกับเร่งรัดความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ซึ่งจะทำให้ก็ต้องไม่เปิดศึกแนวใหม่กับรัฐบาลซีเรียและรัสเซีย และหากคิดถึงภูมิทัศน์ใหม่ตามประการที่หนึ่ง รัสเซียอาจจะร่วมกันทำลายไอเอสในซีเรียในทางอันสอดคล้องประสานกับยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯก็เป็นได้

ในประการที่ห้า ขบวนยานยนต์ของไอซิสกว่า 500 คัน ในทางจากเมืองפלลูลญาไปสู่มุซุล ถูกกำลังทางอากาศของอิรักและสหรัฐฯโจมตีทิ้งระเบิดอย่างหนักในวันนี้ ที่ 30 มิถุนายน สหรัฐคาด ว่า กำลังของไอซิสไม่น้อยกว่า 250 คนถูกสังหาร

ผลกระทบจาก Brexit ที่กำลังเกิดขึ้นในวันที่ 1 กรกฎาคม ศกนี้ ได้แก่การชิงตำแหน่งหัวหน้าพรรคคอนเซอร์เวทีฟ และการแข่งขันเป็นหัวหน้าพรรคแรงงาน เนื่องจากสมาชิกสภาสังกัดพรรคแรงงาน 4 ใน 5 ไม่ยอมรับนายเจอร์มี คอร์บิน

สำหรับพรรคคอนเซอร์เวทีฟ ซึ่งกำหนดให้ผู้สนใจเสนอชื่อภายในเพียงวัน วันนี้

นายบอริส จอห์นสัน ซึ่งทราบกันดีว่า ได้รณรงค์ให้ Brexit เพราะต้องการจะเป็นหัวหน้าพรรคและนายกรัฐมนตรีแทนนายเดวิด แคเมรอน ที่ลาออกเมื่อได้คนใหม่ นั้น (1) ไม่คิดว่า Brexit จะชนะ (2) บอริสมิได้เตรียมแผนงานไว้รับสถานการณ์ และ (3) นาย Michael Gove รัฐมนตรี ยุติธรรม ซึ่งเดิมรับจะเตรียมงานให้บอริส เปลี่ยนใจ ด้วยเห็นว่าบอริสไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง เนื่องจากเขาเองรู้งานดีกว่า Gove จึงเสนอตัวเอง นอกจากนี้ มีผู้เสนอตัวอีก 2 อันได้แก่ Andrea Leadsome และ Stephen Chrabb

สมาชิกพรรคคอนเซอร์เวทีฟหลายคน รวมทั้งนาย Jeremy Hunt และบุตรของวินสตัน เชอร์ชิลล์ ข้าพเจ้าเองและตลาด FT-100 ได้ฟังการแถลงท่าทีและแนวนโยบายแล้ว เห็นว่า Theresa May เกิดเมื่อ 1 ตุลาคม ค.ศ.1956 (2 สัปดาห์หลังจากที่ข้าพเจ้าเริ่มศึกษาปริญญาโทที่ Fletcher School of Law and Diplomacy ในสหรัฐฯ) มีประสบการณ์ แนวคิดเหมาะแก่สถานการณ์ แนวนโยบายที่เขาจะบริหาร ความรอบรู้ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเงินเพราะเคยทำงานในธนาคาร

แห่งชาติอังกฤษ ความมั่นคงแห่งชาติ การจัดการกับการก่อการร้าย ความยุติธรรมในสังคม
เหนือกว่าคู่แข่งทุกคน และความพร้อมที่จะทำหน้าที่ในวันแรกที่ได้ตำแหน่ง

นายเจอร์มี ฮันท์ กล่าวชื่นชม May แก่ The Guardian ฉบับวันนี้ว่า “She is completely committed to ensuring we secure our position as a great trading nation with sensible controls on immigration. I believe May has the strength, judgment and values to deliver those things. She is the right choice to lead Britain in a challenging period and will make a truly outstanding Prime Minister.”

ในการประกาศตัว เมย์ให้เหตุผลว่า (1) ความเป็นผู้นำทางการเมืองที่เข้มแข็งจำเป็นอย่าง
ยิ่งในการเจรจากับสหภาพยุโรป (2) การสมานสามัคคีภายในพรรคคอนเซอร์เวตีฟต้องเกิดขึ้น (3)
ตนจะต้องแก้ปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองในระยะหลัง Brexit

เมย์แถลงชัดว่า Brexit is a Brexit จะไม่มีการลงประชามติครั้งที่สองแน่นอน จะต้องให้การ
เศรษฐกิจของอังกฤษเดินหน้าต่อไป เพราะปัจจัยพื้นฐานมั่นคงอยู่แล้ว ธนาคารชาติได้ส่งเสริม
สภาพคล่องอันจะช่วยฟื้นฟูเสถียรภาพได้ (นายมาร์ค คาร์นีเยย์ ผู้ว่าธนาคารชาติแถลงทางโทรทัศน์
เป็นครั้งที่สองเมื่อ 16.00 น. ตามเวลาลอนดอนวันนี้ แยกแยะปัญหาอันควรได้รับการดูแล ส่วน
ความไม่แน่นอน นั้น จะมีอยู่ต่อไป นอกจากกองทุนช่วยสภาพคล่อง 250 พันล้านปอนด์ซึ่งได้แถลง
ก่อนนี้ สินทรัพย์สภาพคล่องของอังกฤษ (liquid assets) มีอยู่ 600 พันล้านปอนด์) แนวนโยบาย
อันจะมีส่วนช่วยมิให้เกิดความไม่แน่นอน ยังมีอยู่อย่างชัดเจนดังนี้ (1) จะไม่มีการเลือกตั้งทั่วไป
จนกว่าจะถึงวาระในปี ค.ศ. 2020 (2) ความสัมพันธ์ทางการค้ากับ อียู จะไม่แปรเปลี่ยน (3) จะ
หลีกเลี่ยงการขึ้นภาษี (4) จะไม่ invoke ข้อบท 50 จนถึงสิ้นปี 2016 (5) จะจัดตั้งกรมของรัฐบาล
ใหม่เพื่อเตรียมการและช่วยการเจรจากับ อียู โดยมั่นใจได้ว่าจะเริ่มเจรจาเมื่อทำทีในการเจรจา
พร้อมแล้ว (6) จะยกเลิกการทำงานงบประมาณแบบ austerity (7) งบประมาณขาดดุลจะยังคงไว้ให้

ไม่เกินร้อยละ 11 โดยจะไม่มี การตั้งงบประมาณฉุกเฉิน (8) จะดำเนินการค้าสินค้าและบริการต่อไป (9) Movement of People ทำได้ โดยจะต้องมีการควบคุม แต่จะไม่มี “silver bullet” on reducing immigration and it was wrong to suggest that leaving the EU would stop the flow of people into the UK altogether” (10) อังกฤษจะยัง Opens for Business ต่อไป

เธอได้เปลี่ยนใจและจะไม่ถอนอังกฤษออกจาก European Convention on Human Rights เพื่อเอาใจฝ่ายเสรีนิยมในพรรค และดูเมย์มั่นใจที่จะยอมรับ same sex marriage และ social justice จะได้รับการส่งเสริมต่อไป

กล่าวโดยรวม เพราะเหตุที่การรณรงค์ที่ผ่านมาสร้างความแตกแยกในชาติอย่างมาก เสถียรภาพและความแน่นอน จึงจำเป็น และในความเห็นของสมาชิกพรรคคอนเซอร์เวตีฟและ นักวิชาการจำนวนไม่น้อย Theresa May สามารถตอบโจทย์ได้เป็นอย่างดี เธอได้ตอบคำถามของผู้สื่อข่าวได้ด้วยความปลอดภัย โดยไม่หลีกเลี่ยงที่จะตอบเลยแม้แต่คำถามเดียว ตามรายงานที่ข้าพเจ้านำเสนอมา มีเรื่องสำคัญและละเอียดอ่อนเกี่ยวกับผู้นำต่างชาติบ่อยครั้ง รวมทั้งกรณีที่เกิดการก่อการร้ายในกรุงปารีสและการที่คณะกรรมการสืบข้อเท็จจริงเสนอให้รัฐมนตรีมหาดไทยใช้ดุลพินิจที่จะดำเนินการต่อไป ดังเช่นกรณีที่หลักฐานบ่งชี้ว่า เจ้าหน้าที่ FSB ของรัสเซียเติมกัมมันตภาพรังสีลงในถ้วยชาในโรงแรมกลางกรุงลอนดอนเพื่อสังหารอดีตเจ้าหน้าที่ราชการลับของรัสเซีย ด้วยความเห็นชอบของวลาดีเมียร์ ปูติน

สำหรับนาย Michael Gove นั้น ข้าพเจ้ายังไม่เคยได้ฟังถ้อยแถลงแต่อย่างใด

เกี่ยวกับการแข่งขันเป็นหัวหน้าพรรคแรงงาน ซึ่งเป็นฝ่ายค้าน นั้น ข้าพเจ้าทราบแต่เพียงว่า ผู้ที่จะเข้าแข่งขันคนหนึ่งได้แก่ Angela Eagle

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกรกฎาคม 2559 ฉบับที่ 2

รายงานด่วนมากเฉพาะหน้าเมื่อกลางดึก คืนวันศุกร์ที่ 1 ต่อเช้าที่ 2 กรกฎาคม 2559 ที่มีได้แจกจ่ายไปยังเครือข่ายผู้รับตามปกติ เพราะเหตุการณ์ขณะนั้นน่าจะมีใช้การสังหารคนกลุ่มน้อยอย่างโหดเหี้ยมเช่นที่เกิดขึ้นในบังกลาเทศและเป็นข่าวแพร่หลายอยู่บ่อยครั้ง แต่ตอนดึกคืนนั้นสังหรณ์ใจว่าครั้งนี้คงจะเป็นการก่อการร้ายมากกว่าอย่างอื่น และโดยที่เอกอัครราชทูต ณ กรุงธากาเคยแจ้งข้าพเจ้าว่า ข่าวเกี่ยวกับเหตุร้ายที่บังกลาเทศมักไม่ค่อยทราบกัน ข้าพเจ้าจึงได้ทำรายงานและวิเคราะห์สถานการณ์ขณะนั้นส่งตรงไปยัง ออท ทางอีเมล

รายงานจากแหล่งต่าง ๆ ในเช้าวันรุ่งขึ้นได้ยืนยันการคาดเดาหรือความสังหรณ์ใจว่า การก่อการร้ายในโซนคณะทูตภายในเมืองหลวงของบังกลาเทศได้เกิดขึ้นจริง โดยเป้าอันเป็น soft targets ของเหตุร้ายครั้งนี้ได้แก่ร้านอาหาร “Holey Artisan” ในคืนวันศุกร์ของเทศกาลรามาดาน คนร้าย 6 คนถูกวิสามัญฆาตกรรม อีก 1 หรือ 2 คนถูกจับได้ (คนที่ 2 นี้ ทางกรยังไม่แน่ใจว่าเป็นคนในเหล่าร้ายหรือเปล่า) แต่ยังไม่อาจสอบปากคำทั้งสองคนได้จนกลางสัปดาห์ถัดมา เพราะอาการสาหัส ตำรวจเสียชีวิต 2 คน คนต่างชาติและชาวบังกลาเทศถูกสังหาร 22 คน เป็นนักธุรกิจ ชาวอิตาเลียนชายและหญิง 9 คน ญี่ปุ่น (ซึ่งไปช่วยบังกลาเทศในการแก้ปัญหาการจราจรติดขัด) 7 คน นักศึกษาอเมริกันเชื้อสายบังกลาเทศ 3 คน คือ นางสาว Tarishi Jain (19) นักศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่เบอร์คลีย์และวัยเดียวกันซึ่งเรียนมหาวิทยาลัยในสหรัฐ อีก 2 คน นักศึกษาอินเดีย 1 และชาวบังกลาเทศท้องถิ่นอีก 3 คน ตัวประกัน 13 คนหลบหนีออกมาหรือเจ้าหน้าที่ช่วยได้ การก่อการร้ายครั้งนี้ยืดเยื้อกว่า 12 ชั่วโมง และกำลังผสมทหารพร้อมยานเกราะ และตำรวจสามารถปราบปรามการก่อการร้ายและฟื้นความสงบได้ตอนเช้าตรู่วันเสาร์ ที่ 2 กรกฎาคม

กลุ่มใดเป็นผู้ก่อการร้ายครั้งใหญ่นี้ ?

เจ้าหน้าที่ในรัฐบาลบังกลาเทศอ้างว่าคนก่อความไม่สงบเป็นกลุ่มหัวรุนแรงภายในประเทศ (Home-grown militants) โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจอ้างว่า กลุ่มที่มีบทบาทในการสังหารผู้คนตลอดมา ได้แก่ Jamaatul Mujahideen Bangladesh หรือ JMB อันเป็นกลุ่มอิสลามิสต์ต้องห้าม

กลุ่มรัฐอิสลามได้อ้างความรับผิดชอบ โดยอาศัยพวกหัวรุนแรงภายในบังกลาเทศ เพราะ นาย Meer Hayet Kabir บิดาของผู้ก่อการร้ายคนหนึ่งยอมรับว่า บุตรของเขาซึ่งหายไปนานแล้ว แต่ได้เห็นภาพที่กลุ่มรัฐอิสลามนำมาทำวิดีโอและฉายผ่านสื่อ Amag ของกลุ่มเอง บิดาคนที่กล่าว แจ้งข้อมูลว่าผู้โจมตีอย่างน้อย 5 คนเป็นเด็กหนุ่มจากครอบครัวฐานะดีมากและได้รับการศึกษามา ดีด้วย บิดาอีกคนหนึ่งในนาม Imtiaz Khan (Kabul ?) ให้ข้อมูลทำนองเดียวกัน ชื่อที่สื่อของ อังกฤษนำมากล่าวถึงได้แก่ Akash, Bathon, Bikash, Don และ Rigon ตามรายงานของสื่อ ระหว่างประเทศ นักบรรณานุกรมเหล่านี้ได้ร่วมปฏิบัติการและได้ถ่ายภาพต่าง ๆ ผ่านสมาร์ตโฟนและ ส่งต่อไปให้ผู้รับนำไปใช้ในวิดีโอซึ่งปรากฏในภาพที่เห็นได้จากการเผยแพร่ของ Amag (เช่นเดียวกับที่นายอับดุลลาส่งภาพการโจมตีนายตำรวจและภริยาในฝรั่งเศสเมื่อเดือนมิถุนายน และไอเอสได้ใช้อ้างความรับผิดชอบ)

อย่างไรก็ดี นาย Ajal Sahni ผู้อำนวยการบริหารของ the South Asia Terrorism Portal ตั้งข้อสังเกตว่า “ISIS does not go around stabbing individuals in marketplaces...ISIS-affiliated media may be claiming some of the attacks because it makes the group’s reach seem larger. It wants to span the globe. But if ISIS is involved where is the real weaponry? Where are the trained and battle-hardened fighters?”

ส่วนนาย Saijan Gohel นักวิเคราะห์ด้านความมั่นคงจาก Asia Pacific Foundation ซึ่งได้รับการสอบถามจาก CNN เมื่อเกิดเหตุร้ายแทบจะทุกครั้ง รวมทั้งเมื่อคราวระเบิดที่ศาลพระ

พรหมตรงสี่แยกราชประสงค์ด้วย ให้ข้อสังเกตว่า Jamaatul Mujahideen Bangladesh (JMB) บัดนี้ดูจะมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับไอซิส เพราะได้จับจ้องทำร้ายชาวต่างประเทศ ศาสตราจารย์ และนักวิชาการ ในขณะที่กลุ่มก่อการร้ายอื่น เช่น Ansarul Bangla Team (ABT) ซึ่งมุ่งสังหาร bloggers และ พวกไม่นับถือพระเจ้า จะใกล้ชิดกับ อัลไคด้าใน Indian Subcontinent หรือ AQIS ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ หัวหน้าสำนักข่าว ซีเอ็นเอ็น ประจำกรุงนิวเดลี เห็นว่า หากแนวคิดของนาย Gohel ถูกต้อง บังกลาเทศก็อาจจะเป็นสนามรบของสงครามตัวแทน ระหว่างไอซิสกับอัลไคด้า มูลเหตุจูงใจและผลตอบแทนสำหรับขบวนการก่อการร้ายสากลทั้งสอง นั้น ชัดเจน เพราะจะเป็นการตั้งฐานในประเทศที่มีชนชาวมุสลิมมากเป็นอันดับ 4 ของโลกกับยังมี พรหมแดนร่วมกับประเทศใหญ่ยิ่งอันได้แก่อินเดียอีกด้วย สถานการณ์ด้านความมั่นคงในภูมิภาค อาจเสื่อมทรามลง ดังปรากฏในนิตยสารโฆษณาชวนเชื่อของไอซิสประเภทออนไลน์ ชื่อ Dabig ซึ่งชี้มูลว่า ไอซิสได้กล่าวโดยจำเพาะว่า พวกตนจะก่อเหตุอันจะโด่งดังมากและบ่อยครั้งขึ้นใน บังกลาเทศ โกเฮลคาดหมายว่า ขั้นตอนต่อไปจะเป็นเหตุการณ์ใหญ่ขึ้นและจะมีระบบการ ประสานงานกับเครือข่ายดีขึ้นด้วย แต่รัฐบาลบังกลาเทศก็ได้ยึดทำที่ที่ปฏิเสธเด็ดขาดตลอดมาว่า ในบังกลาเทศไม่มีกลุ่มก่อการร้ายใด ๆ

นาย Ajal Sahni ซึ่งได้กล่าวถึงข้างต้น ให้ความเห็นว่า กรณีแทงคนตายและ hackings สังหารมนุษย์มิใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากบังกลาเทศมีวัฒนธรรมทางการเมืองอันรุนแรงในระดับตำนานแล้ว แต่บัดนี้ ความรุนแรงดังกล่าวได้ตกผลึกเป็นเหตุการณ์ที่หนักขึ้นมาก ทั้งนี้ เพราะส่วน ใหญ่ของกลุ่มเช่นนี้ได้เข้าร่วมใช้ ISIS brand ไม่ว่าจะสำคัญถูกหรือผิดก็ตาม ซึ่งนายโกเฮลให้ ความเห็นว่า “For terror groups any attack is an attack worth doing. It’s the oxygen of publicity that fuels them.”

หลายฝ่าย รวมทั้งข้าพเจ้าเอง ไม่สู้จะเห็นด้วยกับการปฏิเสธในกรณีที่เกิดขึ้นทุกครั้ง เพราะ ปรากฏข่าวในระยะหลังมานี้ ว่ามีการจับกุมครั้งละหลายพันคนและครั้งล่าสุดกว่า 11,000 คน แต่

ผู้ที่อยู่ในกลุ่มก่อการร้ายมิได้อยู่ในผู้ต้องสงสัยจำนวนมากมายที่ถูกจับไปเลย ความเป็นมาก่อนหน้านี้จึงน่าสนใจ.

เมื่อเดือนมิถุนายน ศกนี้ นาย Hasanul Hag Inu รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสารสนเทศ แจ้งแก่ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ว่า the Bangladesh Nationalist Party (BNP) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้าน และพันธมิตร อันได้แก่ Jamaat-e-Islami (JI) ที่เป็นพรรคอิสลามิสต์ใหญ่ที่สุดในประเทศ เป็นฝ่ายก่อเหตุร้าย แต่เมื่อต้นเดือนกรกฎาคมที่เพิ่งผ่านมานี้เอง นาย Inu ย้ำข้อกล่าวหากับผู้สื่อข่าวคนเดิมเป็นเชิงคณะผู้สร้างและแสดงภาพยนตร์ เมื่อผู้สื่อข่าวถามว่าใครเป็นแกนนำในการโจมตีที่เกิดขึ้นหลายครั้งว่า “คำตอบง่ายมาก ผู้สร้าง (producer) ได้แก่ BNP ผู้กำกับกับการแสดง ได้แก่ JI ตัวแสดงรองลงไปในพื้นที่ ได้แก่ ABT, JMB และเครือข่ายผู้กระทำการอิสลามิสต์ทั้งหลาย” Inu กล่าวด้วยว่า ข้ออ้างใด ๆ ที่ไอซิสนำมาใช้ “เป็นนวนิยายและผิดทั้งเพ” เพราะเป็นการรณรงค์ต่อเนื่องของพรรคฝ่ายค้านที่จะทำลายเสถียรภาพของบังกลาเทศ โฆษกพรรคบีเอ็นพีตอบได้ว่า “เราเป็นพรรคการเมืองหนึ่งซึ่งยึดถือค่านิยมและมาตรฐานของประชาธิปไตย เป้าประสงค์หลักของรัฐบาลได้แก่การบดขยี้ฝ่ายค้าน เพื่อจัดตั้งระบบการเมืองพรรคเดียว” โฆษกพรรคฝ่ายค้านกล่าวว่า พรรคฝ่ายค้านถูกทำลายแทบสิ้นทวาราก ตามคำชี้แจงของโฆษกฝ่ายค้าน สมาชิกพรรค 2,700 ถูกจับในเดือนมิถุนายน รวมผู้ที่ถูกจับจนบัดนี้ 14,000 คน แต่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าพวกที่อยู่ในข่ายนักรบ (militants) มีเพียงหลักร้อยต้น ๆ ส่วน Human Rights Watch เรียกการจับกุมว่าทำตามอำเภอใจโดยไม่มีหลักฐานทางอาญาที่ถูกต้อง

นโยบายต่อผู้ก่อการร้ายของรัฐบาลปัจจุบัน ด้วยการมองข้ามความเป็นไปได้ที่องค์กรก่อการร้ายสากลเช่นอัลไคด้าและไอเอสจะแผ่อิทธิพลมาทางบังกลาเทศ อาจจะทำดั่งเล่นกับอันตรายที่ประเทศอื่นทราบดี ไม่แต่เท่านั้น ผู้นำลำดับสูงของไอเอสไม่จำเป็นต้องมาปรากฏตัวกับเครือข่ายอีกต่อไป ในช่วงที่ไอเอสกำลังถูกขับออกจากดินแดนที่เคยยึดครองได้ จึงต้องอาศัยพวกที่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อและการล้างสมองแบบ custom made โดยผ่านทางเทคโนโลยี

สมัยใหม่ เช่นวิดิทัศน์และผู้เชี่ยวชาญการบันดลใจคนที่อาจจะไปออกปฏิบัติการแต่ลำพังในฐานะ “ทหารของคาลิเฟต” ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการกล่าวถึงหรือการสรรเสริญโดยสื่อต่าง ๆ หลังจากที่พวกนี้ได้พลีชีพไปแล้ว ด้วยเหตุนี้ แบรินด์ (Brand) จึงสำคัญและจำเป็น เพราะการใช้แบรินด์ไอเอสนี้แหละได้ช่วยเพิ่มบารมีให้แก่ไอเอสโดยจะได้รับการกล่าวถึงและจะทำให้เกิดความรู้สึกว่ากลุ่มนี้ดูจะกระจายไปถึงทั่วโลก ตัวอย่างที่ปรากฏชัดได้แก่การก่อการร้ายทั้งแบบ Lone Wolf หรือตามแผนจาก Central Command ของกลุ่มที่บัดนี้ไม่ค่อยจะมีเพราะตกเป็นฝ่ายรับแล้ว ที่เมืองออร์ลันโดในสหรัฐ ที่ทำอากาศยานระหว่างประเทศอะตาเติร์กที่นครอิสตันบูล ด้วยนักต่อสู้หรือ จิฮาดิสต์ที่มาจากเครือรัฐเอกราช ซึ่งยอมมีบุคลิกลักษณะต่างจากชาวตะวันออกกลาง จึงสามารถไปเตรียมการอยู่ในอิสตันบูลได้โดยไม่มีผู้ใดระวางสงสัยอยู่ถึง 1 เดือน โดยพวกนี้ได้รับมอบหมายจากแกนนำของไอเอสในนครรัคก้าซึ่งคงจะถูกยึดคืนในไม่ช้า

จากนั้น แนวทางที่เรียกกันว่า Global Reach ได้แก่การโจมตีร้านของว่างที่กรุงกัวล์มเปอร์ ซึ่งในขั้นแรกทางการมาเลเซียไม่ยอมรับว่าเป็นการก่อการร้าย แต่เมื่อผ่านไปประมาณ 2 สัปดาห์ ก็ยอมยืนยันว่าใช่ ต่อจากนั้น ก็เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นในโซนคณะทูตของบังกลาเทศ ซึ่งรายงานและวิเคราะห์โดยละเอียดก่อนนี้ ถัดมามีข่าวเกิดเหตุร้ายที่เมือง Solo ในอินโดนีเซียอันเป็นถิ่นเดิมของนาย Bahrun Naim อันเป็นผู้กำกับการก่อการร้ายกลางกรุงจาการ์ตาเมื่อกลางเดือนมกราคม ศกนี้ โดยมีฐานที่ตั้งขณะนั้นอยู่ที่ซีเรีย ในระหว่างเทศกาลรามาदान ศกนี้ คนของไอเอสจากทางตะวันออกของกรุงแบกแดดได้ก่อการระเบิดที่คาร์รูด้า ใกล้กรุงแบกแดด เป็นเหตุให้ชาวอิรักนิกายชียตายอย่างน่าอนาถไปกว่า 250 คน และในวันจันทร์ที่ 4 กรกฎาคม ศกนี้ เกิดระเบิดพลีชีพในซาอุดี อารเบีย 3 แห่ง คือใกล้สถานกงสุลสหรัฐ ณ เจ็ดด้าห์ Qatif และเมืองศักดิ์สิทธิ์ที่เมดิน่า ใกล้มัสยิด อันเป็นที่ฝังศพของศาสดาโมฮัมหมัด แม้เป้าที่ต้องการจะได้แก่เจ้าหน้าที่ความมั่นคงของซาอุดี 4 คนก็ตาม ความถี่ของเหตุก่อการร้ายในช่วงเทศกาลรามาदान และการที่เหตุเหล่านี้แทบทุกครั้งทำให้เป็นที่ประจักษ์ว่า เหลือเกือบทั้งหมดเป็นมุสลิม จึงเป็นโจทย์ที่สร้างความประหลาดใจ

ให้กับคนจำนวนไม่น้อย ดังคำกล่าวของผู้รอดชีวิตจากการที่ผู้ก่อการร้ายจากกลุ่มอัลไคด้าในแอฟริกาตะวันตกได้การนำของม็อคต้า เบล ม็อคต้าโจมตีโรงแรมราดิสัน เบลออกกลางกรุงบามาโกของประเทศมาลีว่า “พวกนี้ฆ่าทุกคนที่เคลื่อนไหวได้”

ก่อนหน้านี้ ไอเอสซึ่งได้แปรสภาพเป็นกลุ่มก่อการร้ายที่แผ่อิทธิพลไปกว้างขวางที่สุดในระยะเวลาอันสั้น ได้จัดตั้งเครือข่ายหรือ Franchise อย่างเป็นทางการเพื่อปฏิบัติการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นเรื่องที่จะจัดทำโดยละเอียดในโอกาสต่อไป เพราะไทยอยู่ในอาณาบริเวณที่อยู่ในซีกโลกในเรดาร์ของ Non-state actors เหล่านี้

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกรกฎาคม 2559 ฉบับที่ 3

ผลกระทบทางลบต่อทั้งอังกฤษและสหภาพยุโรปจากการที่อังกฤษถอนตัวจากสหภาพยุโรป นั้น ส่วนใหญ่เป็นไปเช่นที่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าในรายงานเดือนพฤษภาคม ศกนี้ และตามที่คุณเชี่ยวชาญกับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ การเงินและการคลังได้เตือนอังกฤษไว้หลายต่อหลายครั้งว่าอย่าออก กล่าวโดยสรุป นาย Mark Carney ผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติอังกฤษ และนาย George Osborne รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้แถลงเตือนไว้ล่วงหน้า อันคล้ายกับคำกล่าวเชิงตักเตือนจากประธานาธิบดีบารัค โอบามา ในฐานะผู้นำประเทศมหาอำนาจซึ่งมีสัมพันธภาพพิเศษกับอังกฤษ นาง Janet Yellin ประธานธนาคารกลางสหรัฐ จี 7 จี 20 ประธานธนาคารโลก กรรมการผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และนักธุรกิจชั้นนำภาคเอกชน สมาพันธ์อุตสาหกรรมบริติช ฝ่ายวิทยาศาสตร์และการวิจัยตามมหาวิทยาลัยชั้นนำของอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ สำนักจัดอันดับสินเชื่อในการลงทุน ฯลฯ อันล้วนเป็นคำเตือนที่สมเหตุสมผล และเกือบทั้งหมดมาจากฝ่ายที่ได้มีส่วนได้เสียโดยตรง แต่มุ่งที่จะส่งเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของโลก

ในระหว่างการรณรงค์ก่อนการลงประชามติในวันที่ 23 มิถุนายน ฝ่าย Leave กล่าวหาว่าแนวคิดที่ว่า การออกจะนำมาซึ่งผลทางลบและความพินาศในทางต่าง ๆ นั้น เป็นเพียงการขู่ให้คนทั่วไปหวาดกลัวมากกว่า (Fear Mongering) โดยได้ติดตั้งป้ายโฆษณาอันเป็นทั้งการสร้างความเข้าใจผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชักนำให้คนหลงผิดในสถิติหลายประการ ซึ่งได้รายงานไว้ก่อนหน้านี้แล้ว แต่ที่ดูจะได้ผลมากได้แก่ภาพผู้อพยพจำนวนมากที่พยายามจะบุกเข้าประเทศสโลวีเนีย โดยหลอกลวงให้เข้าใจไปว่า จะเป็นกระแสนุษย์ใกล้ฝั่งทะเลเข้าสู่เกาะอังกฤษ ในการรณรงค์ของฝ่ายจะให้ ออก ความจริงดูจะหามาใช้ยากเหลือเกิน

ที่น่าจะบันทึกไว้ได้แก่แกนนำ เช่นนายบอริส จอห์นสัน ซึ่งต้องการเป็นนายกรัฐมนตรีแทน นายเดวิด แคเมรอนซึ่งประกาศต่อหน้าสภาผู้แทนว่าจะไม่สมัครเป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อครบวาระแล้ว เพราะนายบอริสไม่คิดว่าฝ่าย Leave จะชนะ อันไม่ต่างจากการประเมินของนาย Nigel Farage หัวหน้าฝ่ายขวาจัดซึ่งมีส่วนให้เกิดกระแสความเกลียดชังคนต่างชาติและความคลั่งชาติ แต่ไม่คาดคิดว่า Brexit จะชนะ และเพราะเหตุนี้ เมื่อ Brexit เกิดได้คะแนนนำ แกนนำของฝ่ายนี้จึงมิได้เตรียมแผนงานไว้เท่าใดนัก ความไม่พร้อมดังกล่าว จะเป็นเหตุให้นายบอริส จอห์นสันหลบหน้าไปสองสามวัน รวากับจะไปเตรียมตัวเพื่อแข่งขันเป็นหัวหน้าพรรคทอรี โดยมีนาย Michael Gove รัฐมนตรีว่าการยุติธรรมในรัฐบาลของแคเมรอน แต่เห็นต่างเพราะสนับสนุนการออกจาก อียู อ้างว่าจะไปช่วยนายบอริส และลงเอยด้วยการเสนอตัวเข้าแข่งด้วยคำปราศรัยยาว 45 นาที ซึ่งพยายามยัดเยียดแนวความคิดหลากหลายเข้าไปแถมลง เพื่อจะแสดงให้เห็นว่า เขารอบรู้การบริหาร บ้านเมืองอย่างเต็มที่ เพียงช่วงเวลาอันสั้นหลังจากปรากฏข่าวว่า เขาสละตนบอริสไปแล้ว ด้วยเหตุผลว่า บอริสไม่พร้อม แต่มีคนไม่น้อยที่คิดว่า นาย Gove “จ้วงแหงบอริส ก่อนชิงเสนอตนเองเป็นตัวนำ” บอริสก็ได้กล่าวคำปราศรัยเช่นกันถึงคุณสมบัติของนายกรัฐมนตรีในด้านต่าง ๆ จบลงด้วยคำพูดว่า คนแบบนั้นไม่ใช่เขา

ในขั้นสุดท้าย ปรากฏชื่อผู้สมัครเป็นหัวหน้าพรรคคอนเซอร์เวตีฟ 5 คน ได้แก่ (1) Theresa May รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือ Home Minister มาแล้ว 6 ปี (2) Andrea Leadsome เคยเป็น junior minister มาบ้าง ประสบการณ์การทำงานไม่มากเท่าใดนัก (3) Michael Gove รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ที่ปรารภแก่ผู้สื่อข่าวว่า “It pains my heart to differ) from the Prime Minister” โดยจะเข้าข้างออกจาก อียู (4) Stephen Crabb และ (5) Liam Fox

การออกเสียงระหว่างสมาชิกของพรรคคอนเซอร์เวตีฟในสภา ปรากฏผลว่า ในรอบแรก ในวันอังคาร ที่ 5 กรกฎาคม หมายเลข 5 ถูกคัดออก ในขณะที่ Theresa May ได้ที่นั่งด้วยคะแนน

165 Leadsome ได้ที่สองด้วยคะแนน 66 Gove ได้ที่สามด้วยคะแนนน้อยกว่า Leadsome ประมาณครึ่งหนึ่ง ขณะที่หมายเลข 4 ถอนตัวไปก่อนแล้ว ในรอบถัดมาเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 7 กรกฎาคม นาย Gove ต้องถูกคัดออก เหลือเพียงผู้หญิงทั้งคู่ คือ Theresa May ได้คะแนนนำ 199 ส่วน Andrea Leadsome ได้ไม่ถึง 100

ในวันจันทร์ ที่ 11 กรกฎาคม ศกนี้ เหตุการณ์ทางการเมืองคืบหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในตอนเช้า Andrea Leadsome ซึ่งมีข่าวว่า ได้ให้สัมภาษณ์อันแสดงว่า มีความเหมาะสมที่สุด เพราะไม่เพียงแต่จะอยู่ในข่าย Leave เท่านั้น แต่ยังมิบุตรแล้วด้วย ซึ่งแสดงถึงความขาดวุฒิภาวะและประสบการณ์การทำงาน จึงมีความกดดันเพิ่มมากขึ้น เพราะตัวต่อตัวแล้ว เธอไม่มีทางเทียบกับ Theresa May เลย เมื่อถึงกลางวัน Leadsome จึงแถลงต่อสื่อมวลชนว่า ในสภาพการณ์ของความแตกแยกเช่นนี้ จึงควรจะเลือก Theresa May เป็นผู้นำจะเหมาะสมอย่างยิ่ง เธอจึงขอถอนตัว และจะให้ความสนับสนุนแก่ May เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

อีกไม่นานหลังจากนั้น นายเดวิด แคเมรอน ได้แถลงว่าในวันอังคาร พรุ่งนี้ จะมีการประชุมคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลเขาเป็นครั้งสุดท้าย และในวันพุธ ที่ 13 กรกฎาคม เขาจะเข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 เพื่อกราบบังคมทูลลาออกจากตำแหน่ง ส่วน Theresa May ซึ่งทุกฝ่ายเห็นว่า เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง จะเป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไป ในช่วงบ่ายวันจันทร์นี้เช่นกัน Theresa May ได้กล่าวคำปราศรัยสั้น ๆ ย้ำตามที่เคยกล่าวแล้ว ดังรายงานในฉบับ ที่ 1 ของเดือนนี้ เริ่มต้นด้วย "I am honoured and humble to be elected leader of the Conservative Party. Brexit means a blexit. We need a strong leader to navigate the difficult road ahead. We share a vision in building progress not for a privileged few but for all of us. We shall unite in building a strong United Kingdom." เธอทราบดีว่าจะให้ได้อำนาจควบคุมต่าง ๆ เพราะประชาชนต้องการอำนาจควบคุมชีวิตของตนเอง

ผู้สังเกตการณ์ทางการเมืองเห็นพ้องกันว่า การปรับเปลี่ยนหัวหน้ารัฐบาลภายในเวลาอันสั้น จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขความไม่แน่นอนในขณะนี้ เฮอร์ซซา เมย์ เป็นผู้รู้งานหลายด้านอยู่แล้ว เพราะในตำแหน่งรัฐมนตรีมหาดไทย ก็ได้ไปเจรจากับหลายฝ่ายในสหภาพยุโรป แม้เรื่องสำคัญที่เคยรับผิดชอบมา อันได้แก่ปัญหาคนเข้าเมือง บางที เธออาจจะใช้มาตรการเข้มงวดมาก แต่ก็ได้ใช้วิธี liberal บ้างเป็นครั้งคราว เช่นการที่ไม่ใช้วิธีให้คะแนน (point) แบบออสเตรเลีย ซึ่งจะช่วยให้เธอปรับเปลี่ยนท่าทีบางอย่างในการเจรจากับสหภาพยุโรป สำหรับการต่างประเทศ นั้น คงจะให้ นาย Philip Hammond รัฐมนตรีต่างประเทศคนปัจจุบันดูแลต่อ ส่วนกรณีการแผ่ขยายของขบวนการก่อการร้าย นั้น เธอได้มีส่วนรับผิดชอบมาไม่น้อย โดยได้ประสานงานกับหน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งด้านการข่าวด้วย เธอไม่แต่เพียงร่วมรับฟังเท่านั้น แต่เป็นเสียงที่มีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากกรณียุทธศาสตร์ของเหตุร้ายในกรุงปารีส และกรุงบรัสเซลส์ โดยมีความเคลื่อนไหวของตัวการที่อยู่กับ cells ในยุโรปที่เมืองเบอร์มิงแฮมในอังกฤษด้วย ผู้สังเกตการณ์บางคนเห็นว่า Theresa May ชอบไปงานสังคมต่าง ๆ เช่นชาวลอนดอน เพราะโดยอุปนิสัย เมย์เป็น Workaholic มานาน

คอลัมนิสต์ของนิตยสาร The Economist เห็นว่าเมย์มีวิธีการละม้ายกับนางแอนโกลา แมร์เคลมากกว่ามาร์กาเรต แทตเชอร์ และว่ามาตรการเกี่ยวกับชาวยิวที่มาทำงานในอังกฤษควรให้ปรากฏชัดโดยเร็ว เพราะในช่วงนี้มีคนย้ายออกจากอังกฤษไปบ้างแล้ว ข้าพเจ้าทราบว่า เมย์ไม่แต่เพียงมีวิธีการคิดและตัดสินใจคล้ายกับแอนโกลา แมร์เคลเท่านั้น แต่ทั้งคู่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโปรเตสแตนต์ด้วย การที่มีคนเปรียบเทียบเมย์กับแทตเชอร์ นั้น อาจเป็นเพราะมีการเรียกทั้งสองผู้นำหญิงว่า The Iron Lady สำหรับการเจรจาการค้าและเรื่องต่าง ๆ กับสหภาพยุโรป นั้น เมย์เคยแถลงว่าจะจัดตั้งทบวงหรือกระทรวงใหม่เพื่อเตรียมการเจรจา ซึ่งในการประกาศตัวเข้าแข่งขันทางการเมืองที่เบอร์มิงแฮม เมย์จะตั้งตำแหน่ง Secretary of State ขึ้นว่ากรโนเร็ว ๆ นี้ สำหรับทีม นั้น เดวิด แคเมรอนเคยแถลงในสภาว่า จะตั้งคณะเตรียมทำที่จาก The best and brightest .ภายใน

ระบบข้าราชการพลเรือนของอังกฤษ เธเรสซ่า เมย์อาจจะได้บุคลากรจากกลุ่มนี้ไปปฏิบัติงานก็ได้ ส่วนการใช้ข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญาลิสบอน นั้น ตามกำหนดการที่ตั้งใจไว้เดิมคาดว่าจะสามารถแจ้งการออกจากสหภาพยุโรปภายในสิ้นปีนี้ คือจะเริ่มการเจรจาได้เมื่อพร้อมเท่านั้น

ในด้านการป้องกันประเทศ จังหวะเหมาะเพราะองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือเพิ่งเสร็จสิ้นการประชุมระดับสุดยอดที่กรุงวอซอว์ ประเทศโปแลนด์ไปเมื่อปลายสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยอังกฤษได้ยืนยันความตั้งใจที่จะส่งทหารไปช่วยในรัฐบอลติก และสหรัฐก็จะส่งกองกำลังไปเช่นกัน โดยรวมทั้งโปแลนด์ด้วย ส่วนเงินบำรุงร้อยละ 2 ของจีดีพี นั้น อังกฤษได้ยืนยันว่าจะจ่ายสำหรับระบบ Trident นั้น ทราบว่า เธเรสซ่า เมย์เห็นชอบด้วยมาก่อนหน้านี้แล้ว

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนสิงหาคม 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม /ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนสิงหาคม 2559 ฉบับที่ 1

ตามรายงานเดือนที่แล้ว แสดงว่ากลุ่มรัฐอิสลามได้ขยายแบรอนด์มายังบังกลาเทศ และได้ยอมรับนับถือและรับรองเครือข่ายกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วเพื่อให้ปรากฏว่าเป้าหมายต่อไปที่จะแผ่อิทธิพลเข้ามาได้แก่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ไอเอสต้องถูกโจมตีจากกองกำลังหลายเหล่า ในซีเรีย อิรัก และในที่ตั้งชั่วคราวล่าสุดอันได้แก่ เมือง Sirte ในลิเบีย โดยได้รับการสนับสนุนทางยุทธวิธีจากหน่วยปฏิบัติการพิเศษจากสหรัฐ สหราชอาณาจักร กองกำลังสัมพันธมิตรนาโต้บางประเทศ และการโจมตีทางอากาศจนถึงบัดนี้ประมาณ 20,000 เทียวบิน (Sorties)

ตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2014 ที่ไอซิล/ไอซิสได้ถือโอกาสความได้เปรียบในสงครามกลางเมืองซีเรีย ประกาศความยิ่งใหญ่ โดยกำหนดเจตณารมณ์ที่กลุ่มซึ่งในระยะหลังมานี้ได้ให้ชื่อ “รัฐอิสลาม” มุ่งหวังที่จะสถาปนา ‘Caliphate’ และเลือกนคร Raqqa เมืองใหญ่ที่

สองของซีเรียเป็นเมืองหลวงของตนโดยได้ประกาศด้วยตนเอง และในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา ได้ยึดครองดินแดนทั้งในซีเรียและอิรัก ได้เป็นจำนวนมาก สาเหตุส่วนใหญ่เพราะฝ่ายต่อต้านไม่อาจจัดกำลังต่อสู้ศัตรูร่วมกันได้

ในช่วงสองปีที่ผ่านมา รัฐอิสลาม หรือที่คนจำนวนมากไม่ยอมสร้างความสะดวกสบายให้ เรียกว่า DAESH ได้กลัปลายเป็นขบวนการก่อการร้ายเหี้ยมโหดที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของการก่อการร้ายสากลในเวลาอันสั้น สมดังคำกล่าวของนาย Tony Abbott อดีต นายกรัฐมนตรีออสเตรเลียเกี่ยวกับความโหดร้ายของไอเอสที่ว่าเป็น “Medieval barbarism, perpetrated and spread with the most modern of technology” ซึ่งพฤติกรรมอันเลวร้ายเช่นนี้ ได้รับการกล่าวขวัญถึงด้วยความน่าเกรงขามและตื่นกลัว ทั้ง ๆ ที่ภาพอันน่ากลัวของไอซิส/ไอชิล/แดช นั้น นอกจากเพราะความเชี่ยวชาญของไอเอสในด้านการสื่อสารและการผลิตเนื้อหาแล้ว ยังเป็นผลประการหนึ่งของความถี่และเข้มข้นในการเสนอข่าวการก่อการร้ายโดยไอซิสของสื่อในประเทศตะวันตกและความครึกโครมในการนำเสนอ ดังตัวอย่างเช่นเปิดรายการ BREAKING NEWS และตามด้วย TERROR IN PARIS หรือ TERROR IN BRUSSELS หรือ TERROR IN NICE ด้วยอักษรขนาดใหญ่ ตัวหนา และตัดรายการปกติเพื่อเผยแพร่ข่าวด่วนมาก บางครั้งเป็นวัน ๆ ต่อเนื่องกัน โดยสื่อของประเทศตะวันตกดูจะให้ความสำคัญกับค่านิยมของอารยะธรรมที่ยึดถือมา ซึ่งไม่สัมพันธ์กับการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อที่ไอเอสแพร่ออกมามากกว่าในรูปแบบอันหลากหลาย สุดแต่จุดมุ่งหมาย เช่นแสวงหาคนมาเข้าพวก รวมทั้งการฉวยโอกาสแสดงความรับผิดชอบในเหตุร้ายที่เกิดขึ้นไม่ว่าไอเอสหรือสาขาจะมีส่วนหรือเปล่าก็ตาม ปัจจัยส่งเสริมสำคัญให้ไอเอสมีพลวัตอย่างมากอีกประการหนึ่ง ได้แก่การปรับองค์กรและระบบบัญชาการโดยยึดหลักความคล่องตัวในการปฏิบัติการ เพราะถึงแม้คาลิเฟตจะมีผู้นำ อันปัจจุบันนี้ได้แก่ อาบู บัคร် อัล บัคดาดี ซึ่งมีตำแหน่ง Caliph ไอเอสมิได้กำหนดสายบัญชาการแบบ Top Down เช่นอัลไคด้า ซึ่งมอบอำนาจให้ผู้นำระดับสูงเพียงคนเดียวเป็นผู้ออกใบสั่งปฏิบัติการ หรือ Fatwa ไม่แต่เท่านั้น ไอ

เอสยังใช้การกระจายอำนาจสั่งการให้เหมาะกับท้องถิ่นกับกลุ่มเป้าหมาย และการไม่ยอมรับเส้นแบ่งประเทศ ดังตัวอย่างสำคัญได้แก่การหลีกเลี่ยงการแบ่งประเทศระหว่างซีเรียกับอิรัก ในทางยุทธศาสตร์ เอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไอเอสได้กระจายศูนย์การฝึกนักปฏิบัติการออกจากซีเรีย ซึ่งเป็นแหล่งกลางมาแต่เดิม โดยใช้พื้นที่ในอัฟกานิสถาน ปากีสถาน และแม้กระทั่งดินแดนใต้อำนาจของ Abu Sayyaf ซึ่งเคยประสานงานกับอัล ไคด้า มานานปี เมื่อปี 2015 ก็ได้สวมมิกัดกับอัล บัคดาดีและไอเอส และมีรายงานว่าได้เป็นแหล่งฝึกนักรบสำหรับคนจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย แขนงมาจากสองประเทศนี้ที่อยู่กับศูนย์กลางในซีเรียเมื่อตอนต้นปี 2016 ได้แก่ Bahrin Naim อดีตเจ้าของร้านคอมพิวเตอร์เกมส์ที่ Solo ซึ่งควบคุมปฏิบัติการด้านไอทีกับผู้อำนวยการจากมาเลเซีย อันมีนาย Muhammad Wannady Mohammad Jedi ที่เป็นญาติฮาดิสต์ระดับผู้นำชาวมมาเลเซียอยู่ด้วย (รายงานเกี่ยวกับบทบาทของสองคนนี้ในเหตุก่อการร้ายในกรุงจาการ์ตีและกรุงกัวลาลัมเปอร์ปรากฏอยู่ในรายงานของข้าพเจ้าเมื่อเดือนมกราคม 2559 และเดือนกรกฎาคม 2559)

เหตุผลบางประการที่ทำให้ไอเอสหันมาเพิ่มความสนใจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้แก่การที่ภูมิภาคแถบนี้มีชนชาวมุสลิมอยู่ถึงร้อยละ 15 จากจำนวนชาวมุสลิมทั่วโลก 1.8 พันล้านคน และบริษัทธุรกิจของโลกตะวันตกจำนวนมากได้ย้ายมาตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยย้ายมาจากจีนหลังจากที่รัฐบาลจีนเปลี่ยนนโยบายจากการเน้นการส่งออกมาเป็นการผลิตเพื่อการอุปโภคบริโภคภายใน ชาวมมาเลเซียและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวอินโดนีเซียหลายร้อยคนได้ไปรับการฝึกให้เป็นพวกนิยมความรุนแรง (radicalized) ในต่างประเทศ (ตามคำชี้แจงของประธานาธิบดีโจโก วิโดโดแก่คริสเตียน อามันพอร์แห่ง CNN) ทั้งในตะวันออกกลาง อัฟกานิสถานและปากีสถาน ตามรายงานโดย Joel@contingentsecurity.com ซึ่งอ้างแหล่งที่มาจาก OSINT/Contingent Security Services, Ltd. ไอเอสได้รับความสนับสนุนจากทั้งอัฟกานิสถานและปากีสถานโดยผ่านกลุ่มต่าง ๆ เช่น Tehrik-e-Taliban .ในการฝึก radicalization ให้แก่กลุ่มก่อการร้ายจากอินโดนีเซีย

และมาเลเซีย แม้เมื่อแกนนำ ชื่อ Aman Abdurrahman ถูกคุมขัง เขาก็ยังมีอำนาจชี้้นำการปฏิบัติการให้แก่กลุ่มก่อการร้ายทั้งหลาย โดยอาศัยสื่อสังคมในกระบวนการชักนำพวกสุดโต่ง และหนังสือที่เขาแต่งเพื่อการก่อการร้ายในรูปแบบและวิธีการที่นำมาใช้ได้ในชื่อว่า “Two-Armed Strategy” (Strategi Dua Lengan) ก็ได้มีการแปลเป็นภาษาอินโดนีเซีย

เมื่อตรวจข่าวจากแหล่งเปิดเผยต่าง ๆ แล้ว เข้าใจว่า ความจำเป็นที่จะต้องส่งคนรุ่นใหม่จากสามประเทศ คือมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ไปรับการฝึกการรบในประเทศแดนไกลในระยะกลางปี 2016 ดูจะลดน้อยลง การยอมตนให้ตกเป็นผู้ถูกล้างสมองโดยผ่านทางวิธีการสื่อสารออนไลน์ อินเทอร์เน็ต Facebook live Twitter ฯลฯ สามารถจะรับข้อมูลได้โดยไม่ต้องใช้เส้นทางผ่านตุรกีและเข้าสู่ซีเรีย ซึ่งตามสภาวะล่าสุดมีอุปสรรคเพิ่มขึ้นมาก เทคโนโลยีที่ใหม่ขึ้นเรื่อยทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยไม่ต้องไปหาในแหล่งเช่นเมื่อสองปีมาแล้ว

กลุ่มที่มีมาแต่ก่อนที่ไอเอสจะเกิดขึ้นเสียอีกมีอยู่ไม่น้อยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ Kampulan Militian Malaysia, Majelis Mujahidin Indonesia, Indonesian Islamic Liberation Front และ Gerakan Mujahidin Islam Patani ฯลฯ ซึ่งในความเห็นของผู้สันติกรณิศวรได้รับการเฝ้าระวังและตรวจสอบพฤติกรรม (Surveillance) ด้วยการประมวลและวิเคราะห์ข่าวกรองเกี่ยวกับกลุ่มเหล่านี้ให้เพิ่มมากขึ้นอย่างแนบเนียน และสร้างหรือปรับปรุงฝ่ายข่าวกรองให้มีความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้เน้นการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการต่อต้านการก่อการร้าย มิใช่การหาข่าวกรองในภาพรวม ส่วนกลุ่มที่อยู่ในข่ายอันตรายและโหดเหี้ยมยิ่งในการวิเคราะห์ของ Kippel-Cooper ได้แก่ Bangsamorro Islamic Freedom Fighters, Abu Sayyaf, Mujahidin Indonesia Timur และ Jemaah Islamiyah ซึ่งเชื่อมโยงอยู่กับอัลไคด้ามานานปี ไม่ทราบแน่ชัดว่าได้หันเหไปทางไอเอสหรือยัง เป้าประสงค์ที่ไอเอสกำหนดไว้แล้วได้แก่การเปลี่ยนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นรัฐอิสลามในชื่อว่า Dauliah Islamiyah Nusantara (DIN) (คำว่า Nusantara อาจจะหมายถึงอินโดนีเซียหรือฟิลิปปินส์ เพราะเท่าที่ทราบจากกรองปลัดสุวัฑฒ จิรา

พันธ์ คำนี้แปลว่า “เกาะ”) อันจะเป็นศูนย์กลางเพื่อสร้างฐานปฏิบัติการภายใต้แบนด์ไอเอสที่สำคัญต่อไป และโดยที่ไอเอสได้มอบหมายกลุ่มต่าง ๆ ที่ฝึกได้ในทิศทางที่องค์กรกลางเห็นความสำคัญในฐานะ Franchise อย่างเป็นทางการแล้วเช่นนี้ จึงจำเป็นที่ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนจะต้องปรับสมรรถภาพของการข่าวกรองและวางระบบให้มีการประสานการข่าวอย่างใกล้ชิด (ข้าพเจ้าได้นำเสนอประเด็นเช่นนี้มาหลายครั้งแล้ว แต่ดูจะไม่มีผู้ใดสนองรับอย่างเป็นทางการฉบับนี้) โดยในขณะเดียวกัน ควรมีการจัดตั้งศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบ และควรร่วมใช้ประโยชน์กับสัมพันธภาพที่มีมาเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ เพราะการต่อต้านการก่อการร้ายสากลเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน ประสบการณ์ของสหรัฐฯ ได้รับการปรับปรุงอย่างมากหลังจากเหตุ 9/11 ด้วยการจัดตั้งกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ อันได้รับการดัดแปลงแก้ไขมาตลอดรวมทั้งการบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ อันเป็นการกลั่นกรองข่าวจากฝ่ายต่าง ๆ ให้ตกผลึกเป็นทำที่ร่วม เช่นมี credible threat หรือไม่ โดยประธานาธิบดีได้มีส่วนโดยตรง ผู้นำฝ่ายบริหารรวมทั้งรัฐมนตรีต่างประเทศ รัฐมนตรีกลาโหม รัฐมนตรีความมั่นคงของมาตุภูมิและที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติมิได้เพียงแต่เข้าร่วมใน Situation room ที่ทำเนียบขาวเมื่อเกิดเหตุสำคัญทั้งในสหรัฐฯ ในประเทศสัมพันธมิตรและต่างประเทศที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญหรือก่อนที่ประธานาธิบดีจะหยุดพักตามฤดูกาลเพื่อแถลงให้สาธารณชนทราบถึงสถานะของความเสถียรและขอร้องให้ประชาชนช่วยระแวดระวังและแจ้งเบาะแสแก่ศูนย์กลางเท่านั้น หากแต่ประธานาธิบดีจะไปฟังรายงานสถานการณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ โดยตรง เช่น กระทรวงกลาโหม สำนักข่าวกรองกลาง สำนักงานสืบสวนกลางและศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายที่มลรัฐเวอร์จิเนียอีกด้วย การเตรียมความพร้อมดังกล่าวนี้ทำให้ไม่ปรากฏว่าเกิดการก่อการร้ายครั้งใหญ่นับแต่ 9/11 จนบัดนี้ และสหรัฐฯ ได้ให้ฝ่ายข่าวและต่อต้านการก่อการร้ายไปช่วยหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายในยุโรปอีกด้วย เช่นในเหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่ในกรุงปารีส เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน 2558 และที่กรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม ศกนี้ ซึ่งในกรณีหลัง ทางกรมเบลเยียมได้มอบ Laptops ที่ยึดได้จากกลุ่มก่อการร้ายให้

หน่วยงานที่เชี่ยวชาญของสหรัฐไปตรวจสอบดู ผลของการตรวจสอบจะพบอะไรบ้างนั้น ข้าพเจ้าไม่
อยู่ในฐานะที่จะล่วงรู้ได้

นับแต่วาระที่อัล บัคดาดี จัดตั้งคาลิเฟตขึ้นเมื่อกลางปี ค.ศ.2014 จนถึงต้น 2016 ไอเอสได้
แสดงให้เห็นว่า ต้องการสร้างเหตุการณ์ให้ปรากฏว่า แบรินด์ของไอเอส นั้น แพร่ไปทั่วโลก เพราะไอ
เอสได้ก่อการร้ายด้วยคนของกลุ่มเองหรือคนที่เกิดแรงบันดาลใจ ใน 21 ประเทศทั่วโลก จากมล
รัฐแคลิฟอร์เนียในสหรัฐถึงนครซิดนีย์ในออสเตรเลีย จำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อของเหตุร้ายเหล่านี้มีไม่
น้อยกว่า 1,400 ชีวิต ในขณะเดียวกัน ไอเอส ก็มุ่งหน้าให้ศัตรูต้องสูญเสียทรัพยากรให้มากที่สุด
เพื่อปกป้องความมั่นคงของตนเอง ในมุมมองของไอเอสศัตรูได้แก่ผู้ที่มีใจพวกเดียวกับตน ไอเอสจึง
แบ่งโลกออกเป็นสองภาค อันได้แก่ Dawlat al-Islam หรือรัฐอิสลาม กับ Dawlat al-Kufr หรือ
State of the Unbelief

สำหรับประเทศไทยซึ่งอยู่ในข่ายศัตรูของรัฐอิสลามตามนิยามข้างต้น นั้น ข้าพเจ้ายอมรับ
ว่า จนถึงบัดนี้ยังไม่มีหลักฐานชัดเจนว่า มีญihadิสต์สัญชาติไทยหรือสัญชาติไทย-มาเลย์ที่ยอมรับ
อิทธิพลหรือบารมีของไอเอสอยู่บ้างหรือเปล่า ซึ่งข้าพเจ้าค่อนข้างลังเลที่จะปฏิเสธว่าไม่มี แต่มีผู้ที่
ใช้ชื่อว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับทฤษฎีการก่อการร้ายให้ข้อมูลว่า มีคนไทยอย่างน้อย 1 คนซึ่งไป
รับการฝึกกับไอเอสและกลับมาได้ประมาณ 1 ปีมาแล้ว ข้าพเจ้าจะหาทางติดต่อกับเขาหากเห็นว่า
ไว้ใจได้เพื่อขอทราบข้อมูลที่เขาอ้างว่ามี อย่างไรก็ดี เมื่อหลายปีมาแล้ว ก่อนหน้าการรวมกำลัง
จัดตั้งกลุ่มก่อการร้ายอัลไคด้าในอิรักภายใต้ นายซาคาวี (Abu Musab Zarqawi) ทั้ง ๆ ที่มีปัญหา
ขัดแย้งบางประการกับโอซามา บิน ลาเดิน ได้ทราบจากกระทรวงว่า คนไทยจำนวนหนึ่งไปรับการ
ฝึกอบรมที่ซีเรีย สมัยที่ฮาเฟซ อาสซาดยังมีชีวิตอยู่ เพราะหากผู้ก่อการร้ายที่ได้รับการฝึกฝนมา
อย่างดีจากนอกภูมิภาค โดยสามารถเก็บตัวได้เสียบสนิทโดยปราศจากความระแวงหรือสงสัยจาก
ฝ่ายที่เฝ้าหาคคนแบบนี้อยู่ ความเสี่ยงต่อฝ่ายไทยซึ่งต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ไม้อาจจะมองข้าม
ได้ ชาวต่างประเทศที่ได้ติดตามเรื่องนี้ตลอดมา ยอมรับว่าลำบากที่จะชี้ชัด และคนไทยบางคนกลับ

มักจะเล็งเป้าผิดอยู่บ่อยครั้งและมีวิธีคิดที่แปลกโดยมักจะมัวคึดประจําตัวอันทำให้มองความจริงผิดเพี้ยนไปได้ เหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้น บางครั้งอาจจะมีใช้การมุ่งทำลายชีวิต ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ของทางการไทยโดยตรง แต่เป็นผลประโยชน์ของต่างชาติในไทย คล้าย ๆ แต่ไม่เหมือนกับกรอการร้ายสากลที่เกิดขึ้นเมื่อ 44 ปีมาแล้ว อันได้แก่การที่ขบวนการ “แบล็คเซปเทมเบอร์” จากปาเลสไตน์ได้เข้ายึดสถานเอกอัครราชทูตอิสราเอลที่ถนนหลังสวน เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม ค.ศ. 1972 เดชะบุญพระบารมีได้ทรงชี้ทางแก้ไข เหตุการณ์จึงค่อนข้างสงบเงียบ ข้าพเจ้าเองได้เขียนหนังสือเรื่องนี้จากความทรงจำ หลังจากเหตุร้ายล่วงมาแล้ว 40 ปี อีกหลายสิบปีต่อมาก็ได้มีเหตุการณ์ร้ายอีกหลายครั้ง ซึ่งลุ่มเหลว เช่นกรณีการจี้เครื่องบินการูด้ามาจากอินโดนีเซียเมื่อเดือนมีนาคม 2524 และมาถูกปราบอย่างเฉียบขาดโดยคอมมานโดของอินโดนีเซียเองที่สนามบินดอนเมือง ซึ่งคอมมานโดจากกองทัพอากาศไทยมีส่วนในการสนับสนุนและช่วยส่งไฟให้ จจึงอยู่ปลัดกระทรวงการต่างประเทศไทยในขณะนั้นได้มีส่วนในการหารือเพื่อวางแผนกับฝ่ายอินโดนีเซียด้วย และมีการวางกลยุทธ์ในการใส่เครื่องดักฟังเสียงไปในจานอาหารที่ส่งขึ้นไปยังเครื่อง แต่ฝ่ายปฏิบัติการหลักได้แก่ฝ่ายอินโดนีเซีย อาจเพราะเป็นเครื่องบินของอินโดนีเซีย ในกรณีอื่น ๆ นั้น มักจะเป็นการตรวจพบหลังจากผู้ก่อเหตุได้หายตัวไปแล้วเช่นรถบรรทุกที่มาจอดเสียอยู่ต้นถนนที่ “อาจ” เข้าสู่สถานเอกอัครราชทูตอิสราเอล สำหรับผู้ก่อการร้ายที่ทำการเปิดจนวนตัวเองบาดเจ็บสาหัสโดยเข้าใจว่าเป็นพวกเฮซบอลล่าห์ ซึ่งอยู่ฝ่ายนิกายเซียจากเลบานอน โดยอยู่ใต้อิทธิพลของ revolutionary guards ชาวอิหร่าน ที่ยังมีบทบาทอยู่จนทุกวันนี้ เพราะอิหร่านต้องการให้พวกนี้ช่วยบาชาร์ อัล อัสซาดในซีเรีย แต่เหตุระเบิดที่ศาลพระพรหมที่ราชประสงค์ นั้น แม้รูปแบบจะเป็นการก่อการร้าย แต่เรื่องนี้ค่อนข้างซับซ้อน ด้วยเหตุผลที่ข้าพเจ้าขอกกล่าวถึงเพียงเท่านี้ก่อน

อันที่จริง ผลการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม ศกนี้ น่าคิด เพราะเสียงส่วนใหญ่ที่ไม่ยอมรับในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจสะท้อนถึงความอ่อนไหวของชาวใต้ส่วนหนึ่ง ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมากนักหรือมีชื่อกลุ่มนักเคลื่อนไหวที่ทราบกัน อาจตกอยู่ใต้การชัก

นำและแรงดลใจของกลุ่มเช่นไอเอสได้ อันตรายจากกลุ่มนี้ยากยิ่งต่อการคาดหมาย เพราะในเมื่อไอซิสตกเป็นฝ่ายรับในสมรภูมิที่ยืดได้มาในสองปีที่แล้ว โดยประสบความสำเร็จอย่างหนักจาก Operation Inherent Resolve ในอิรักและในแนวรบด้านอื่น ๆ ยุทธวิธีของไอเอสจึงแปรรูปเป็นด้วยวิธีอะไรก็ได้ที่ทำให้ “เข้าศึก” หรือในศัพท์ของไอเอส คือ non-believer ต้องพินาศไป ทั้งนี้ โฆษกของไอเอสในชื่อ Abu Mohamed al-Adnani ซึ่งมีค่าหัวอยู่ \$5 ล้าน โดยประกาศของสหรัฐฯ ได้แถลงแนวทางผ่านสื่อของไอซิสในชื่อ al Furgan ;ว่า “If you cannot (detonate) a bomb or fire a bullet. ...you can bash his skull (ด้วยอะไรก็ได้ รวมทั้งก้อนหิน)...slaughter him with a knife (or machete), run him over with your car, throw him off a cliff, strangle him, or inject him with poison....” (ข่าวด่วนมากที่ได้รับเมื่อ 01,30 น. ของ 30/8/16 แจ้งประกาศของไอซิสว่า al-Adnani เสียชีวิตในบริเวณเมืองอาเล็ปโป โดยมีได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติม) โดยผู้กระทำการไม่จำเป็นต้องได้รับอนุมัติจากไอซิสหรือจาก CENTCOM และบ่อยครั้งมิใช่เป็นบุคคลที่ไอซิสรู้จักด้วยซ้ำ แต่ทำไปด้วย “แรงบันดาลใจ” ของไอซิส โดยอาจมี “พิธีกรรม” เล็กน้อยด้วยการแสดงความภักดีต่อผู้นำไอซิส ไม่สำคัญว่าการแสดงดังกล่าวจะไปถึงปลายทางหรือเปล่า เช่นในกรณีของนาย Mateen ชาวอเมริกันเกิดในนิวยอร์ก เชื้อสายอัฟกาน ยิงฆ่าคนในไนท์คลับ Pulse ที่เมืองออร์แลนโด ตายไป 48 คน บาดเจ็บอีกหลายสิบ ซึ่งพยายามจะโทรศัพท์แสดงความภักดีต่อไอเอสระหว่างกำลังก่อเหตุร้ายโดยใช้หมายเลข 911 อันเป็นสายแจ้งเหตุฉุกเฉินของตำรวจในสหรัฐฯ ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการก่อการร้ายหลายคน เหตุรุนแรง โดย Lone wolf ที่ออร์แลนโดได้สร้างเจตนาธรรมอันแรงกล้าให้สหรัฐฯ มุ่งมั่นที่จะทำลายล้างไอเอสให้หมดสิ้นภายในอนาคตอันใกล้นี้ โดยร่นกำหนดที่จะยึดนครโมซูลทางเหนือของอิรักจากปลายปีนี้ มาเป็นประมาณเดือนตุลาคม ศกนี้ ตามรายงานล่าสุดก่อนวันสิ้นเดือนสิงหาคม กองกำลังผสมอิรัก-เคิร์ด ซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐฯ advise and assist โดยกองบินสหรัฐฯ และพันธมิตรต่อต้านไอซิสโจมตีทิ้งระเบิด

สนับสนุนปฏิบัติการรุกรนภาคพื้นดิน ใกล้ที่จะบุกเข้ายึดเมืองโมซูลในระยะอันใกล้นี้ อันจะเป็นชัยชนะในการปราบปรามไอซิลในอิรักครั้งใหญ่ยิ่ง

ในสภาพการณ์ปัจจุบัน แผนควบคุมการก่อการร้ายที่เนชั่นออนไลน์นำมาลง อันเข้าใจว่ามีแหล่งที่มาจากสภาความมั่นคงแห่งชาติหรือกองบัญชาการกองทัพไทย เป็นแบบแผนที่จะเลือกใช้กำลังพลจากเหล่าต่าง ๆ **หลังจาก**ที่เกิดเหตุแล้ว จำต้องนำมาคิดกันใหม่ เพราะการก่อการร้ายสากลในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกปัจจุบันนี้ สลับซับซ้อน และให้บทเรียนสำคัญว่า สถานการณ์ร้ายสามารถเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ ที่ใดก็ได้ในโลก ดังกรณีที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศส ซึ่งเพิ่งผ่านเหตุร้ายที่ Promenade des Anglais ที่เมืองนีซเมื่อวันครบรอบวัน Bastille ที่ 14 กรกฎาคมและการสังหารโหดพระอาวูโสในกายโรมัน แครอลิคที่ Rouen แต่กลับปรากฏรายงานว่าแม้เหตุร้ายอันสลดใจอย่างนี้จะเพิ่งเกิดขึ้น บนแผ่นดินฝรั่งเศส พวก recruiters ยังสามารถชักนำคนมาเป็นนักรบได้เพิ่มขึ้นถึง 13 เปอร์เซนต์ ในขณะที่ทางการเบลเยียมสังหารคนร้ายที่กระโดดเข้าแทงตำรวจสองคน โดยตระโกนถึงพระศาสนาของอิสลาม และในวันที่ 9 สิงหาคม ศกนี้ ฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายเยอรมันได้จับกุมผู้นำของไอซิลได้ในประเทศ และได้มีการกระจายกำลังกันค้นหาในหลายเมือง รายละเอียดยังมีไม่มากนัก นอกเหนือจากการจะบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงให้เข้มแข็งขึ้น และต่อมาในวันเสาร์ที่ 13 สิงหาคม มีข่าวว่า คนร้ายวัย 27 ได้โจมตีผู้โดยสาร 6 คนรวมเด็กเล็กด้วย บนรถไฟในสวิตเซอร์แลนด์ ใกล้กับเมือง St" Gallen และมีการจุดเชื้อเพลิงเพื่อเผารถไฟส่วนหนึ่งด้วย โดยในวันนี้ยังไม่ทราบมูลเหตุจูงใจ และไม่ทราบด้วยว่า ทางกรสวิสถือว่าเป็นการก่อการร้ายหรือไม่ แต่ข่าวว่าในวันอาทิตย์ที่ 14 สิงหาคม แจ้งว่า สตรีชาวสวิสผู้ถูกแทงบาดเจ็บ 1 คนได้เสียชีวิตเพราะทรมานพิชบาดแผลมิได้ และคนร้ายซึ่งได้รับบาดเจ็บก็จบชีวิตไปแล้ว ส่วนผู้ถูกแทงอีก 2 คนและเด็กวัย 6 ขวบ อากาหร่านาวิตก

เพื่อย้ำประเด็นอันเป็นภัยต่อภูมิภาคนี้ ขอขออนุญาตถึงเหตุการณ์ร้ายที่เกิดในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในระยะตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 2016 ดังนี้

มกราคม การก่อการร้ายโดยเครือข่ายของไอเอสกลางกรุงจากรั้วต่า ซึ่งไอเอสออกข่าวว่า ปฏิบัติการโดย “ทหาร” ของตน อันย่อมหมาความว่า คนของไอเอสส่วนกลางมิได้มาร่วมด้วย

พฤษภาคม รัฐบาลสิงคโปร์แถลงว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงได้จับกุมชาวบังกลาเทศ ได้ 8 คนซึ่งมีหลักฐานว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มที่เรียกตนเองว่า “รัฐอิสลามในบังกลาเทศ” ขณะกำลังเตรียมการเดินทางไปยังซีเรียเพื่อเข้าร่วมกับไอซิส เมื่อไปไม่ได้ จึงเปลี่ยนแผนจะกลับประเทศเพื่อโค่นล้มรัฐบาลและเปลี่ยนประเทศให้เป็น คาลิเฟตเช่นที่ไอซิสได้ประกาศจะจัดตั้งขึ้น เจ้าหน้าที่สิงคโปร์ยึดได้เอกสารวิธีการทำระเบิด การจัดหาพวกหัวคิดสุดโต่ง (Extremist Recruitment) และวิธีแสวงหาเงินเพื่อใช้ซื้ออาวุธปืน ทางกรสิงคโปร์ว่า เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ได้จับชาวบังกลาเทศหัวรุนแรงได้ 27 คน สอบปากคำและเนรเทศไป 26 ยังคุมขังไว้ 1 คน เอกสารที่ยึดได้เกี่ยวกับ radicalization รวมทั้งวิดีโอแสดงเยาวชนฝึกการใช้อาวุธสงคราม และภาพนำหวาดกลัวต่าง ๆ และวิธีฆ่าคนอย่างเงียบเชียบ (silent killing)

มิถุนายน ชาวมาเลเซีย รวมทั้งตำรวจที่เป็นผู้สนับสนุนไอเอส และผู้สมรู้ร่วมคิด ที่ขว้างระเบิดมือเข้าไปในบาร์ทำให้คนที่กำลังดูการแข่งขันฟุตบอลถ้วยยุโรปบาดเจ็บ 8 คน รวมจำนวนที่จับไป 15 คน เมื่อเหตุร้ายเกิดขึ้นในวันที่ 28 มิถุนายน คาลิด อาบู บากา ผู้บัญชาการตำรวจไม่ยอมรับว่าเป็นการก่อการร้าย แต่ในวันที่ 2 กรกฎาคม อาบู บากาได้เปลี่ยนถ้อยแถลงโดยยืนยันว่า ในจำนวน 15 คนที่จับได้นี้ ตำรวจ 2 นาย มีส่วนอย่างสำคัญ คนหนึ่งเป็นผู้ขว้างระเบิดและอีกคนหนึ่งได้ให้ที่พักพิงแก่สมาชิกกลุ่มรัฐอิสลามโดยได้ปล้นทรัพย์สินส่งให้กลุ่มไอเอสและปฏิบัติการครั้งนี้เป็นไปตามคำสั่งของนาย Muhammad Wanndy Mohammad Jedi ซึ่งเป็นตัวนำจากมาเลเซียที่อยู่กับไอเอสในซีเรีย

วันที่ 2 กรกฎาคม เหตุก่อการร้ายครั้งใหญ่ที่ร้านอาหารในโซนคณะทูตที่กรุงธากา ซึ่งไอเอสออกข่าวแสดงความรับผิดชอบ แต่ไม่มีการส่งคนมาดำเนินการในบังกลาเทศ ที่น่าสังเกตได้แก่

การที่คนหนุ่มหลายคนเข้าร่วมก่อการร้ายมาจากครอบครัวฐานะดีและได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย โดยได้หายไปจากบ้านหลายเดือนแล้ว บิดาของอย่างน้อย 2 คนเพิ่งทราบว่าบุตรของตนมีส่วนร่วมในการก่อการร้ายครั้งนี้ เพราะเห็นภาพลูกซึ่งเจ้าตัวคงจะถ่ายด้วยสมาร์ตโฟนแล้วส่งไปให้ไอเอสอัพโหลดขึ้นในภาพข่าวที่ลงในสื่อขององค์กร คณะทูตที่บังกลาเทศทราบกันดีว่าลูกของบรรดานักการเมืองพรรครัฐบาลและฝ่ายค้านได้ไปเป็นนักปฏิบัติกรให้ไอเอสจำนวนหนึ่ง

กรกฎาคม เหตุร้ายที่ Solo ในอินโดนีเซีย

ในวันที่ 5 สิงหาคม ศกนี้ ตำรวจอินโดนีเซียจับชาวอินโดนีเซียได้ 6 คนซึ่งมีแผนจะยิงจรวดจากเกาะ Batam ของอินโดนีเซีย ทางใต้สิงคโปร์ เข้าโจมตีอาคารระดับหรูหราที่อ่าวมารีน่าของสิงคโปร์ ฝ่ายความมั่นคงของสิงคโปร์ทราบถึงแผนก่อการร้ายนี้เช่นกันและได้ปรับแผนงานด้านความมั่นคงตามภัยคุกคามอยู่แล้ว นาย Boy Rafli ไชษกตำรวจอินโดนีเซียแจ้งกรณีนี้แก่ผู้สื่อข่าว BBC ประจำอินโดนีเซีย และว่าขณะนี้กำลังสอบปากคำผู้ต้องสงสัยอยู่ โดยกำลังสืบด้วยว่าโยงใยไปถึง Bahrudin Naim ซึ่งเคยถูกข้อหาว่าเป็นต้นคิดในการก่อการร้ายกลางกรุงจาการ์ต้าเมื่อวันที่ 14 มกราคม ศกนี้ด้วยหรือไม่

ล่าสุด ในวันที่ 15 สิงหาคม ศกนี้ รายงานจากฟิลิปปินส์แจ้งว่า ทางกรได้เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในการประกวด Miss Universe .ในปี ค.ศ. 2017 ซึ่งฟิลิปปินส์เป็นเจ้าภาพเนื่องจาก ไอเอส ชูว่าจะโจมตี คำชูจะเป็นจริงสักเพียงใดต้องติดตามความเคลื่อนไหวต่อไป แต่ข่าวนี้มาจากฟิลิปปินส์ ซึ่งมีได้ละเลยคำชูดังกล่าวเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะกลุ่มก่อการร้ายที่มีพฤติกรรมโหดเหี้ยมมาก่อนไอเอสได้รับการจัดตั้งเสียอีก อันได้แก่อาบู ไชยยาฟ ในเกาะมินดาเนา ได้ประกาศสวามิภักดิ์ต่อไอเอสเมื่อปลายปีที่แล้ว และเมื่อไม่กี่เดือนนี้ได้สังหารตัวประกันชาวแคนาดาด้วยการปาดคอทั้งเป็น และตัวประกันคนอื่นอีก แม้กระทั่ง Moro Liberation Front ที่ตั้ง

อยู่ทางใต้เช่นกันไม่เห็นด้วยกับความป่าเถื่อนของอาบูไซยาฟ และเมื่อสองสามวันมานี้ได้ประกาศที่จะสานต่อกระบวนการสันติภาพด้วยการเจรจากับรัฐบาลใหม่ในฟิลิปปินส์

เหตุระเบิด 11 ครั้ง ที่หัวหิน ตรัง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และพังงา เมื่อคืนวันที่ 11 และวันที่ 12 สิงหาคม ศกนี้ โฆษกตำรวจแถลงอย่างมั่นใจว่า “For sure” ไม่มีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศอย่างแน่นอน และหลังจากนั้น ก็มีการออกความเห็นกันต่าง ๆ นานา อันที่จริง การแถลงเตือนภัยล่วงหน้า เช่นที่อังกฤษแถลงว่าจะมีภัย “not if, but when” ในเดือนสองเดือนนี้ ก็ได้กระทบกระเทือนการท่องเที่ยวแต่อย่างใด ที่กระทบและมีผลทางลบโดยตรงได้แก่การจะถอนตัว (Brexit) จากสหภาพยุโรปมากกว่า เมื่อปลายปีที่แล้ว Theresa May ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แถลงถึงการจัดระดับเตือนภัยจากการก่อการร้ายในระหว่างกำลังเกิดเหตุในยุโรปว่า ขั้นสูงสุด คือ 3 นั้น เป็นอำนาจของฝ่ายความมั่นคงตามวิชาชีพ มิใช่ฝ่ายการเมือง หากถึงระดับสูงสุด หมายถึงภัยมาแล้ว หน่วยงานเช่น MI-6 จะประกาศเอง ทางฝ่ายเบลเยียมใช้ระบบต่างกัน เพราะให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศระดับเตือนภัย ซึ่งจุดสูงสุดได้แก่ 4 ส่วนฝรั่งเศส นั้น นับจากเหตุการณ์ก่อการร้ายที่กรุงปารีสเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ประธานาธิบดีได้ประกาศสภาวะฉุกเฉินและได้เสนอให้รัฐสภาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังคงสภาวะไว้จนบัดนี้ เพราะเหตุการณ์ที่ Promenade des Anglais ที่เมืองนีซ แต่ได้กำชับว่าจะต้องอยู่ในกรอบของ Rule of Law

ทางที่ข้าพเจ้าเห็นว่า น่าจะเลือกใช้ได้แก่การหลีกเลี่ยงการประกาศว่าไม่มีส่วนเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศหรือการก่อการร้ายสากล โดยปล่อยให้มีการสืบสวนและสอบสวนอย่างครอบคลุมก่อน นอกเสียจากว่า ทางตำรวจมีหลักฐานแน่นอนแล้วว่า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มก่อการร้ายจริง ๆ การกล่าวถึงความไม่หวังดีของผู้กระทำ นั้น ไม่น่าจะนำมาใช้ เพราะหากมีการระเบิดในแบบที่ค่อนข้างชัดเจนว่ามีการประสานเป้าหมายกันเช่นที่เกิดขึ้นนี้ ย่อมยากที่จะแถลงตั้งแต่ในช่วงไม่กี่ชั่วโมงหลังจากเหตุระเบิดว่าไม่เกี่ยวกับการก่อการร้าย การไม่เคยมีปัญหา

หรือความขัดแย้งกับต่างประเทศมิใช่หลักประกันว่าจะปลอดจากการก่อการร้าย โดยกลุ่มที่เรียกกันว่าเป็น “Non-State Actor” ทางปฏิบัติที่ควรได้แก่การมอบหน้าที่ในการแถลงให้ผู้รับผิดชอบเพียงผู้เดียว เพื่อเป็นการป้องปรามพวกที่ชอบการแก่งสถานการณ์ทางสื่อสังคมซึ่งมีแพร่หลาย

ถ้อยแถลงจากนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย นั้น มีความสำคัญมาก และโดยที่มาเลเซียเสนอให้ประสานการข่าวกัน นั้นเป็นข้อเสนอแนะของข้าพเจ้ามานานแล้ว และควรจะประสานกับฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายของอินโดนีเซียซึ่งต้องรับภัยด้านนี้มานานแล้วกับฝ่ายความมั่นคงของสิงคโปร์ด้วย เพราะการข่าวกรองในกรณีการก่อการร้ายนี้ต้องมีการประสานการข่าวกันอย่างใกล้ชิดในระดับภูมิภาค เพราะบัดนี้ได้ตกเป็นเป้าหมายของขบวนการก่อการร้ายแล้ว ในรายงานฉบับก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า อินโดนีเซียมีระบบการข่าวที่ผ่านประสบการณ์มาบ่อยครั้งกว่าประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน การเฝ้าระวังสำหรับคนเข้าเมืองก็มีความจำเป็นยิ่ง เพราะตามรายงานเมื่อปีที่แล้ว ข้าพเจ้าได้แจ้งว่า Hayat Boumedienne นักปฏิบัติการหญิงของอัลไคด้าและต่อมาได้เข้าร่วมกับไอเอสจากฝรั่งเศส ซึ่งมีส่วนสำคัญในการวางแผนการก่อการร้ายที่นิตยสารชาติ เอ็บโด พร้อมกับพี่น้องคูอาชี เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2015 และแยกตัวไปสู่อียิปต์ เป็นผู้ที่อยู่ในหมายจับของฝรั่งเศส พร้อมกับนายคูลิบาลี (ซึ่งถูกวิสามัญในตลาดยิวในกรุงปารีส) ได้เคยเดินทางมายังมาเลเซียและอาจจะได้มาในประเทศไทยด้วย ซึ่งข้าพเจ้าจะหาภาพถ่ายส่งมาให้ใช้เป็นหลักฐานถ้าค้นหาได้ ตามคำเตือนของตำรวจฝรั่งเศส ผู้หญิงคนนี้ “อันตรายมาก” ข้าพเจ้าได้เห็นภาพถ่ายตามหมายและมีหน้าตาธรรมดา ยากแก่การตั้งข้อสงสัย เพราะเธอสามารถจะทำตัวเป็นนักท่องเที่ยวและนักชื้อของได้โดยสะดวก เช่นเดียวกับที่เธอวางตัวเมื่อต้นเดือนมกราคม 2015 ที่นครอิสตันบูล ในตุรกี แม้ช่วงนั้น ฝ่ายราชการลับของตุรกีจะตามดูความเคลื่อนไหวอยู่สามสี่วันตั้งแต่ที่เดินทางจากกรุงมาดริด แต่เห็นทำตัวเป็นนักท่องเที่ยว จึงเลิกตาม ต่อเมื่อทางฝรั่งเศสแจ้งอัตลักษณ์และหมายจับมา รัฐมนตรีต่างประเทศตุรกีได้ตอบว่าสายเกินไป เพราะเธอได้เดินทางข้ามพรมแดนตุรกี

เข้าสู่ซีเรียไปแล้ว อีกไม่กี่เดือนต่อมา ภาพของฮาัยต บูร์เมเดียน ในชุดทหารพรางปิดหน้า ก็ปรากฏใน “กลุ่มนักรบไอเอส” และข่าวต่อมาก็เงียบหายไปจนบัดนี้

สำหรับภาพถ่ายและความเป็นมาของหญิงอันตรายผู้นี้ซึ่งคิดว่ายังมีชีวิตอยู่ ผู้อ่านที่สนใจ และผู้ที่ส่งภาพถ่ายของเธอให้แก่หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งฝ่ายตรวจคนเข้าเมือง สามารถจะรวบรวมภาพทั้งหมดได้โดยพิมพ์ชื่อ Hayat Boumeddiene ลงในช่องค้นหาของ Search engine เช่น Google เพราะข้าพเจ้าค้นหาภาพสีในหลากหลายอิริยาบถของเธอได้ แต่หากจะส่งไป ก็ลำบากเพราะข้าพเจ้าไม่คุ้นวิธีการ หากเธอไม่อันตรายและไม่สำคัญแล้ว เฉพาะกุเกิลคงไม่ลงเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงคนนี้ในหัวข้อต่าง ๆ ถึงกว่า 20 หน้า

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนสิงหาคม 2559 ฉบับที่ 2

ปัญหาวิกฤตของโลกปัจจุบันนี้เห็นจะไม่มีเรื่องใดยุ่งยาก สลับซับซ้อนและหนักหน่วงไปกว่าสถานการณ์ในซีเรียและการก่อการร้ายสากลที่กลุ่มรัฐอิสลามเป็นตัวการสร้างขึ้น ทั้งสองกรณีนี้คงจะไม่เลวร้ายยิ่งขึ้น หากวลาดีเมียร์ ปูตินจะจำกัดความทะเยอทะยานที่จะฟื้นความยิ่งใหญ่แต่ชั่วร้ายของโซเวียตรัสเซียเช่นที่โจเซฟ สตาลินได้สร้างประวัติไว้ และถ้าจะไตร่ตรองให้ดีแล้ว กลุ่มรัฐอิสลามภายใต้คาลิฟอิบราฮิม (อาวัตอัล-บาดรี)หรือ อาบู บัคร် อัล-บัคดาดีก็มีเป้าหมายที่จะมีอำนาจเหนือโลกเช่นเดียวกัน

แต่รัสเซียได้เปรียบกว่าไอเอสอย่างเทียบกันไม่ได้ เพราะความเป็นจริงของการเมืองแห่งอำนาจ เนื่องจากสหรัฐ ซึ่งเป็นตัวนำของฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายสากลสามารถรวมกำลังประเทศต่าง ๆ ในการรุกรบและโจมตีไอเอสอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่มิถุนายนปีที่แล้ว จนบัดนี้ได้บั่นทอนความเป็นไปได้ของการจัดตั้ง Caliphate ไปอย่างมีนัยสำคัญแล้ว ซึ่งจะได้ลำดับเหตุการณ์เพิ่มเติมมาเสนอต่อไป ในขณะที่รัสเซียภายใต้ปูตินใช้วิเทโศบายและกลวิธีตามผลประโยชน์ในทางภูมิรัฐศาสตร์ได้เต็มที่ และเดินหน้าต่อไป โดยไม่พะวง

ว่า จะต้องเผชิญหน้ากับสหรัฐและนาโต้ หรือสุ่มเสี่ยงต่อการระเบิดขึ้นของสงครามโลกครั้งที่ 3 แม้จะละเว้นการใช้อาวุธนิวเคลียร์ก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรอบ 4 ปีของการที่สหรัฐใช้เวลาและทรัพยากรเป็นจำนวนมากเพื่อการเลือกตั้งประธานาธิบดีและสมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร แม้สภาวะการณ์ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้จะต่างจากรูปแบบที่เคยมีมาอย่างมากก็ตาม

ตามรายงานล่าสุด รัสเซียได้ระดมการทิ้งระเบิดในซีเรียด้วยเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดใหญ่จากฐานบินใหม่ในอิหร่าน เริ่มแต่วันที่ 17 สิงหาคม ศกนี้ ซึ่งใช้เวลาบินมาเหนือเป้าหมายน้อยมาก นอกเหนือจากปฏิบัติการที่ได้ดำเนินมาตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 จากฐานบินลาตาเกียในซีเรีย ส่วนการโจมตีด้วยขีปนาวุธจากกองเรือในทะเล แคสเปียน และจากกองเรือที่อยู่ในฐานทัพเรือที่ตาร์ตุสในซีเรียก็ยังมีได้หยุดยั้งแต่อย่างใด สำหรับเป้าหมายส่วนใหญ่ที่โจมตีก็ยังคงเป็นฝ่ายต่อต้านรัฐบาลบาชาร์ อัล อัสซาด แทนที่จะเป็นที่ตั้งของกลุ่มก่อการร้ายที่อ้างมาตลอด ที่แสดงถึงกลวิธของรัสเซียอันไม่น่าชื่นชม แม้แต่น้อย ได้แก่การปล่อยข่าวว่า รัสเซียใคร่ที่จะมาใช้ฐานบิน Incirlik ในตุรกี อันเป็นฐานปฏิบัติการส่วนหนึ่งของเครื่องบินสหรัฐเพื่อปฏิบัติการต่อไอซิล เรื่องนี้จะประมาทว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะความไม่น่าไว้วางใจในคนคลังอำนาจเช่น Erdogan เนื่องจาก Incirlik เป็นฐานบินแห่งหนึ่งในตอนใต้สุดของสัมพันธมิตรนาโต้และเป็นหนึ่งในหกฐานบินที่มีอาวุธนิวเคลียร์อยู่ ซึ่งสหรัฐได้อาศัยฐานนี้เพื่อปฏิบัติการต่อต้านไอซิลมาตั้งแต่ต้น แต่ก็ต้องระงับไปประมาณ 3 วัน หลังจากที่เกิดความพยายามก่อรัฐประหารในตุรกี ซึ่งล้มเหลวไปและถูกนาย Erdogan ประธานาธิบดีตุรกีปราบปรามอย่างหนักเพื่อทำลายล้างศัตรูทางการเมืองในทุกวงการเพื่อรวบอำนาจให้ได้เป็นประธานาธิบดีผู้เพียบพร้อมในการบริหารประเทศ โดยมีอำนาจของนายกรัฐมนตรีดังที่พยายามจะให้ได้มาในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปีที่แล้ว แต่ได้เสียงไม่พอ อันเป็นข้อกังขาของวงการภายนอกประเทศว่า ใครเป็นผู้วางแผนก่อรัฐประหารกันแน่

ที่ชวนคิดอีกประเด็นหนึ่งก็คือในช่วงก่อนความพยายามก่อรัฐประหารไม่กี่วัน จู๋ ๆ นาย Erdogan ก็ได้ส่งสารไปถึงประธานาธิบดีปูตินราวกับจะขอโทษเขาที่เครื่องบินตุรกีได้ยิงเครื่องบินซุกอย 24 ของรัสเซียตกและทำให้นักบินที่กระโดดร่มต้องตายที่ชายแดนติดต่อกับซีเรีย ซึ่งในตอนนั้น ปูตินโกรธมากอย่างเห็นได้ชัด หว่าตุรกีแทงกลางหลังเขาและเรียกร้องให้เออร์โดวันขอโทษ ซึ่งในขั้นนั้น เออร์โดวันซึ่งมี Ego ไม่น้อยกว่าปูติน ปฏิเสธ รัสเซียจึงประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างกัน และได้ถือโอกาสเสริมสร้างกำลังรบในเขตซีเรียใกล้พรมแดนตุรกี โดยได้สร้างฐานยิงขีปนาวุธหลายแบบไว้ ทั้งจากพื้นต่ออากาศและพื้นต่อพื้น กับขีปนาวุธพิสัยไกลข้ามทวีปหรือ ICBM อันทำให้นาโต้ต้องปรับแผนป้องกันอย่างเร่งด่วน

อย่างไรก็ดี หลังจากความพยายามก่อรัฐประหารในตุรกีล้มเหลว กองทัพตุรกีต้องเสียกำลังไปมาก ทั้งจากถูกจับ ปลด และลี้ภัยไปต่างประเทศ ฝ่ายอื่น ๆ รวมทั้งฝ่ายตุลาการด้วย ก็ถูกปลดเช่นกัน ผลที่ตามมามีนัยยะสำคัญทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นความเข้าใจอันดีระหว่างเออร์โดวันกับวลาดิมีร์ ปูติน อันปรากฏชัดในการที่ประธานาธิบดีเออร์โดวันได้เดินทางไปพบปะกับประธานาธิบดีปูตินที่นครเซ็นต์ปีเตอส์เบิร์กภายในไม่กี่วันหลังจากที่ปราบการพยายามทำรัฐประหารราบคาบลง ซึ่งเออร์โดวันได้เรียกปูตินว่า “เพื่อนรัก” ตลอดเวลาที่ปรากฏตัวต่อหน้าผู้แทนสื่อมวลชน เรื่องหนึ่งได้แก่การที่รัสเซียจะลำเลียงก๊าซธรรมชาติผ่านท่อใต้ทะเลดำไปให้ยุโรปผ่านตุรกี แทนการส่งผ่านยูเครนแต่เดิมอันมีผลอย่างมากทางภูมิรัฐศาสตร์และอาจเป็นการให้โอกาสปูตินเพิ่มความกดดันทางทหารต่อยูเครนมากขึ้นในระยะต่อมา ส่วนการหารือข้อราชการเกี่ยวกับซีเรีย นั้น ได้มีการเจรจากันเป็นเรื่องลับ-เฉพาะแยกจากเรื่องอื่น แต่วงการภายนอกเข้าใจว่าความเข้าใจกันในเรื่องนี้คงจะทำให้ซีเรียใช้กำลังทางอากาศต่อชาวเคิร์ดซึ่งเป็นหน่วยรบสำคัญในการยึดดินแดนคืนจากไอซิลเพราะเป็นศัตรูของตุรกีด้วย โดยได้ทิ้งระเบิดทำลายชาวเคิร์ดที่เมือง Hassakah หรือ Hasakeh เริ่มแต่วันที่ 19 จนถึงวันที่ 20 สิงหาคม ด้วยการประท้วงของสหรัฐฯ ซึ่งในวันเสาร์ วันนี้ เครื่องบิน F-22 ของสหรัฐฯ 2 เครื่องได้บินโฉบเข้าไปในระยะ

2 ไมล์ของเครื่องบินซีเรีย เป็นเชิงส่งสัญญาณให้เครื่องบินของซีเรียออกไปนอกเขต แต่เครื่องบินซีเรียไม่ยอมตามทันที

เหตุที่เกิดขึ้นนี้อาจนำมาซึ่งจุดเปลี่ยนในนโยบายปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐต่อซีเรีย อันเป็นช่วงที่ประธานาธิบดีโอบามากำลังถูกกดดันอย่างมากให้เริ่มใช้วิธีการทางทหารต่อซีเรียเสียที่ แทนการมุ่งเฉพาะต่อไอซิลและอัล นุสราเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่รัสเซียและซีเรียเองได้โจมตีทิ้งระเบิดเป้าหมายอันมิใช่ทางการทหารอย่างไร้สิ้นซึ่งมนุษยธรรม โดยเครื่องบินของซีเรียได้ใช้ barrel bomb และอาวุธเคมี เช่นกำสคลอรีน ซึ่งต้องห้ามตามกฎหมายระหว่างประเทศด้วย ดังที่ปรากฏชัดในกรณีของอาเล็ปโป ซึ่งรัสเซียและซีเรียได้โจมตีโรงพยาบาลและโรงเรียนตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา โดยสหรัฐคงยึดถือหนทางแก้ปัญหาโดยทางการทูต บรรดาแพทย์ที่หลงเหลืออยู่ในซีเรียได้ส่งสารถึงประธานาธิบดีโอบามาว่า ขอให้เข้าแทรกแซงเพื่อให้ความโหดร้ายของรัสเซียและซีเรียเบาบางลง จนปรากฏเป็นภาพเด็กตัวเต็มไปด้วยฝุ่นและมีเลือดโชกหน้าชื่อ Omar Omran แพร่หลายไปทั่วขณะนี้ (ขณะพิมพ์รายงานนี้อยู่ ได้ยินข่าวด่วนว่า พี่ชายวัย 10 ขวบของ Omran ซึ่งถูกกระเปิดในโรงพยาบาลพร้อมกันได้เสียชีวิตแล้วเพราะทนพิษบาดแผลมิได้และอาการของมารดาอยู่ในขั้นวิกฤต) เสมือนการแพร่ภาพเด็กซีเรียนอนตายบนชายหาด อันเตือนจิตสำนึกของคนให้เมตตาต่อผู้อพยพลี้ภัยเสียที ก่อนหน้านั้น ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ 53 คนก็ได้ส่งจดหมายเปิดผนึกถึงประธานาธิบดีโอบามาให้เปลี่ยนนโยบายต่อซีเรีย เพื่อความเป็นมนุษยธรรม เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม นายฟอร์ด เอกอัครราชทูตสหรัฐในซีเรียคนสุดท้าย ก็ได้ให้สัมภาษณ์แสดงความไม่เห็นด้วยที่สหรัฐมุ่งต่อสู้เฉพาะ (solely) ไอซิล โดยปล่อยให้ซีเรียฆ่าชาวซีเรียนับแสนและโจมตีโรงพยาบาลและโรงเรียนโดยปราศจากการยับยั้งตลอดมา นอกจากนี้ การตรวจเรือรบจําในซีเรียพบศพหลายร้อยซึ่งตายเพราะถูกทรมาน และความพยายามที่จะให้มีการหยุดยิง (Cessation of hostilities) ซึ่งสหรัฐพยายามจะให้รัสเซียช่วยดำเนินการกับบาชาร์ อัล อัสซาด เพื่อช่วยให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมระหว่างประเทศเข้าไปในพื้นที่บางแห่งในอาเล็ปโปได้ ในที่สุด ทาง

รัสเซียรับจะช่วยเหลือเปิดทางให้สัก 48 ชั่วโมง แต่รัฐบาลซีเรียภายใต้อัสซาดยังไม่ยินยอม นับเป็นความโหดร้ายยิ่ง แม้เพื่อนนักศึกษาแพทย์ในอังกฤษรุ่นเดียวกับอัสซาดซึ่งเรียนทางผ่าตัดตาได้วิ่งวอนเข้ามาสามครั้งแล้ว ยังไม่เป็นผล ตัวเพื่อนนักศึกษาแพทย์ของอัสซาดขณะนี้ได้ร่วมกับชาวอเมริกันจัดตั้งสมาคมแพทย์ซีเรีย-อเมริกันขึ้น แต่ในขั้นนี้ยังทำอะไรไม่ได้มากนัก Clarissa Ward ผู้สื่อข่าวอาวุโสจาก ซีเอ็นเอ็น ได้แต่งกายชุดพื้นเมืองสีดำปิดบังตนเองเพื่อเข้าไปตรวจสอบสภาพการณ์ในนครอาเล็ปโป ได้แถลงต่อสหประชาชาติว่า สถานการณ์ในอาเล็ปโปเป็นนรกชัด ๆ เธอเองเป็นนักข่าวสงครามมากกว่า 10 ปีแล้ว ไม่เคยพบเห็นที่ใดใน Scale ที่เลวร้ายเช่นที่เกิดขึ้นในอาเล็ปโป พูดได้อย่างเดียวว่า ในการรบที่อาเล็ปโป ไม่มีใครเป็นผู้ชนะหรอก ตามรายงานข่าวล่าเมื่อวันเสาร์ที่ 20 สิงหาคม การโจมตีทิ้งระเบิดต่อ Soft targets ในอาเล็ปโปยังมีต่อมา โดยมีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 4 คน และในวันจันทร์ที่ 22 สิงหาคม ศกนี้ เอกอัครราชทูตอังกฤษ ณ สหประชาชาติได้ให้สัมภาษณ์ว่า รัสเซียได้กลับคำแล้ว โดยจะยังไม่มีการหยุดโจมตีในระยะนี้ แม้ถึงวันที่ 26 สิงหาคม ระเบิด “บาร์เรล” จากเครื่องบินซีเรียทำให้ชาวอาเล็ปโปเสียชีวิตไปอีก 15 คน ตามรายงานของ Syrian Observatory on Human Rights เด็ก ๆ ต้องเสียชีวิตจากการโจมตีโดยซีเรียที่อาเล็ปโปในรอบเดือนสิงหาคมไปแล้วไม่น้อยกว่า 100 คน

ผลการรุกรบเพื่อยึดดินแดนคืนจากการเข้าครองของไอเอสมาสองปีแล้วได้ประสบความสำเร็จความคืบหน้าโดยกองกำลังผสมของพันธมิตรต่อต้านไอซิลและนักรบชาวเคิร์ดสามารถเข้ายึดเมืองในเส้นทางยุทธศาสตร์ทางภาคเหนือของแคว้นอาเล็ปโปได้โดยเด็ดขาด ในขณะที่กองกำลังผสมอีกส่วนหนึ่งได้บุกเข้ายึดหมู่บ้านและอำเภอรอบล้อมเพื่อจะโอบกกำลังเข้าตีนครโมซูลทางภาคเหนือของอิรัก และการยึดศูนย์กลางของเมือง Sirte ในลิเบีย อันแสดงว่า ไอเอสนั้นมีโอกาสตกเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ได้ ในพื้นที่อันไม่มีทางหนีออกไปยังภายนอกได้

ความสำเร็จของ Syrian Democratic Forces และทหารเคิร์ดในการเข้ายึดเมือง Manbij ทางด้านเหนือของซีเรียหรือตะวันออกเฉียงเหนือของแคว้นอาเล็ปโป และขับไล่กำลังของไอเอส ออกจากเมืองได้เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2016 นับเป็นชัยชนะที่ประจักษ์ชัดโดยกำลังของไอเอส ต้องหลบหนีออกจากเมืองโดยใช้คนพื้นเมืองเป็นเกราะกำบัง (Human shield) เช่นที่ได้ทำมาเมื่อ เมืองพัลลูลจาใกล้กรุงแบกแดดในอิรักถูกยึดคืนไปได้ ปฏิบัติการรุกไล่ที่มานบิจซึ่งเริ่มมาตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม ศกนี้ ต้องใช้เวลากว่า 2 เดือน เพราะเช่นเดียวกับเมืองอื่น นักรบของไอเอสจะหลบซ่อนเพื่อซุ่มยิงฝ่ายรุกและใช้ระเบิดทำเอง (Improvised Explosive Devices-IED) วางไว้ทั่ว

มานบิจ ที่ตั้งอยู่ห่างมาทางใต้จากพรมแดนตุรกี 25 ไมล์ มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อ ไอเอสอย่างยิ่ง เพราะ (1) บรรดาชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านตุรกีเพื่อเข้าสู่ซีเรียจะได้รับการ ตรวจสอด คัดเลือก และฝึกอบรมในทางต่าง ๆ ที่เมืองมานบิจ (2) ผู้ที่ได้รับการฝึกแล้ว และไอเอส จะส่งไปปฏิบัติการในต่างแดนทั่วโลก ก็จะไปจากมานบิจ ผ่านตุรกีไปยังที่หมายปลายทางต่อไป (3) โดยที่มานบิจอยู่ที่ศูนย์กลางการส่งกำลังบำรุงระหว่างตุรกีกับ Raqqa ที่ไอเอสประกาศว่าเป็น เมืองหลวงของคาลิเฟต การสูญเสียศูนย์กลางนี้ไปจะทำให้ Raqqa ขาดเส้นทางส่งกำลังบำรุงและการ ขนส่งอาวุธยุทธโปกรณ์กับโลกภายนอก (4) ตั้งแต่นี้ไป มานบิจจะเป็นฐาน (Staging area) ในการ บุกเข้าโจมตี Raqqa ต่อไป เพราะฝ่ายพันธมิตรได้เตรียมการมานานแล้ว (5) โดยที่ทหารอิรัก ชน เผ่าเบชเมอร์กา ยาซิดีส และกองกำลังเคิร์ดภายใต้ นายพล Sirwan Barzani ได้ยึด Sinjar อันเป็น ศูนย์กลางแห่งเดียวบนทางหลวงที่ 47 ได้ตั้งแต่ปีที่แล้ว และได้มุ่งหน้าสู่นครโมซูล ทางติดต่อ ระหว่าง Raqqa ในซีเรียกับโมซูลในอิรักได้ถูกพันธมิตรต่อต้านไอซิลปิดกั้นไว้หมดแล้ว ทั้งสองนคร ใหญ่ในซีเรียและอิรัก จึงถูกโดดเดี่ยวหมด ความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นมีเฉพาะนครรัคกา ซึ่งทั้งซีเรีย ที่มีรัสเซียหนุนหลัง ด้วยกำลังทางอากาศ บก และขีปนาวุธจากตาร์ทูสด้านเมดิเตอร์เรเนียนและ จากทะเลแคสเปียน และกองกำลังผสมของพันธมิตรต่อต้านไอซิลโดยมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของ สหรัฐสนับสนุนทางภาคพื้นดินกับกำลังทางอากาศของเหล่าพันธมิตร ต่างก็กำลังรุกคืบหน้าไปสู่

ร้คก้า ทั้งสองฝ่ายไม่มีข้อตกลง Deconfliction เพื่อป้องกันการกระทบกระทั่งกันในสมรภูมิสำคัญ
ยั้งแห่งนี้

สำหรับสงครามที่มานับจึ นั้น The Syrian Observatory for Human Rights รายงานว่า
พลเรือนที่ต้องเสียชีวิตไปมีจำนวน 432 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็ก 104 คนและผู้หญิง 54 คน ไอซิส
ผู้เสียชีวิตจากการโจมตีทางอากาศมีจำนวน 203 คนและที่ตายเพราะถูกยิงจากพลแม่นปืน กับ
ระเบิดและปืนกลอีก 229 คน การปะทะกันด้วยกำลังระหว่างนักรบฝ่ายพันธมิตรกับไอซิสทำใ้
นักรบพันธมิตรเสียชีวิต 269 คน ซึ่งรวมระดับผู้บังคับการ 1 นายและนักรบจากยุโรป 3 คน ส่วนไอ
ซิสตาย 932 คน ตามรายงานไม่ปรากฏว่า หน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐต้องเสียชีวิตแม้แต่คน
เดียว

ส่วนที่ Sirte อันเป็นเมืองชายทะเลเมดิเตอร์เรเนียนในลิเบีย นั้น กองกำลังหลักได้แก่ ทหาร
ลิเบียและ militia ของรัฐบาลปรองดองแห่งชาติ ที่หน่วยรบพิเศษของสหรัฐได้ฝึกปฏิบัติการใ้ โดย
กำลังทางอากาศของสหรัฐและพันธมิตรต่อต้านไอซิสใ้ให้การโจมตีสนับสนุนปฏิบัติการ
ภาคพื้นดิน แต่มีข่าวว่า ชาวลิเบียซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของการน้ำมันแห่งชาติ พร้อมด้วยกำลัง
ของกลุ่ม ยังมีใ้ให้ความร่วมมือเต็มที่เท่าใดนัก และในวันที่ 22 สิงหาคม 2016 รัฐสภาลิเบียใ้
ออกเสียงปฏิเสธการรับรองรัฐบาลแห่งชาติที่สหประชาชาติสนับสนุน จึงไม่แน่ชัดว่า ผลการออก
เสียงดังกล่าวจะมีผลต่อสถานะด้านการรบในประการใด แต่สหรัฐและสหภาพยุโรป ซึ่งมีส่วนอย่าง
สำคัญในการจัดตั้งรัฐบาลเพื่อความปรองดองแห่งชาติในลิเบีย คงจะหาทางแก้ปัญหาคต่อไป
เพราะก่อนหน้านี้ ลิเบียอยู่ในสภาวะรัฐล้มเหลวอยู่นาน และเป็นการยากยิ่งที่จะปลุกฝึงเอกภาพ
แห่งชาติขึ้น แต่จะยากอย่างไร ก็ต้องพยายามใ้บังเกิดผล เนื่องด้วยการขาดเอกภาพเป็น
สุญญากาศที่ไอซิสตั้งใจจะใ้ใ้เป็นประโยชน์แก่กลุ่มตน ซึ่งถูกไลดรอนอำนาจในเขตที่พวกตนเคย
เรียกว่า Levant หรือ Al-sham อันไอซิสอ้างมาแต่ต้นว่า เป็นส่วนสำคัญของ Caliphate ที่บัดนี้ดูจะ
ยากกว่า จะเป็นจริงขึ้นใ้

ช่วงเช้าวันที่ 23 สิงหาคม วันนี้ CNN ได้เสนอข่าวด่วนพิเศษ ว่าทหารอิรักและกำลังผสม ซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐให้การปรึกษา พร้อมการประสานงานกับกองบินโจมตีทิ้งระเบิด ได้รुकืบหน้าเข้ายึดเส้นทางอันทำให้สามารถยึดเมืองไคยาร่า (Al-Qayyara) และจุดยุทธศาสตร์อื่น ๆ ในระยะห่างจากนครโมซูลประมาณ 60 ก.ม. นายพล Najim al-Jobouri ผู้บัญชาการปฏิบัติการ Nineveh ของอิรักตั้งข้อสังเกตว่า กำลังรบของไอซิสอ่อนลงมาก โดยนักรบต่างชาติที่มาเข้ากับไอซิสมีจำนวนน้อยลงอย่างปรากฏชัด และเพื่อจะชะลอการรุกืบหน้าของกองทัพอิรักและหน่วยสมทบ ไอซิสจึงใช้วิธีเผาบน้ำมัน 6 บ่อ และแท็งก์เคอร์บรทุกน้ำมันเพื่อให้ควันดำปิดบังทัศนวิสัย เพื่อให้การโจมตีเป้าทั้งทางภาคพื้นดินและขีปนาวุธ ตลอดจนโดรน ลำบากขึ้น คล้ายกับเมื่ออิรักภายใต้ซัดดัม ฮุสเซนเห็นว่าไม่อาจจะยึดคูเวตต่อไปได้ จึงจุดไฟเผาบน้ำมันของคูเวตในสงคราม Desert Storm ทำให้ฟ้ามืดไปทั่วแล้วอาศัยควันดำในการถอยทัพ ก่อนที่จะต้องพ่ายแพ้ไปในที่สุด แต่ครั้งนั้นสหรัฐ ภายใต้ประธานาธิบดีบุชยินยอมให้ทหารอิรักถอยกลับประเทศได้ แทนที่จะรุกไล่ตามไปโค่นซัดดัมในอิรักเสียแต่ในชวงนั้น ส่วนบ่อน้ำมันซึ่งถูกเผา นั้น สหรัฐได้จ้างผู้เชี่ยวชาญ (เข้าใจว่าชื่อ Red Adair) นำคนงานมาดับไฟได้สำเร็จ ทำให้ความเสียหายลดน้อยลง

การเผาบน้ำมันทั้ง 6 แห่งนี้ อาจจะช่วยบ้าง แต่ดูจะแสดงถึงความเป็นรองในการรบใหญ่ เพื่อการช่วงชิงนครโมซูลกลับมาหลังจากที่ถูกไอซิสยึดไปได้ในเดือนมิถุนายน เมื่อสองปีมาแล้ว รายได้จากน้ำมันสำหรับไอซิสก็จะลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกัน ทหารอิรักได้ปกป้องเมืองเดียร์คูกไว้ และสามารถผลิตน้ำมันได้เป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งเมื่อเทียบกับแหล่งผลิตทางใต้ของประเทศซึ่งเสี่ยงภัยจากการโจมตีน้อยมาก เช่นแถบเมืองบาสรา เป็นไปได้ว่า อิรักจะเป็นตลาดน้ำมันใหญ่เช่นที่เคยเป็นก่อนสงคราม โดยที่รายได้จะไม่ไปสู่อิซิสเช่นแต่แรก แม้ปัญหาราคาจะยังเอาแน่ไม่ได้ เพราะในวันนี้ ที่ 23 สิงหาคม ราคาน้ำมันดิบเบรนท์ของอังกฤษได้กลับไปแตะ 50 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ที่เป็นเช่นนี้มีใช้เพราะปัจจัยอิรัก หากแต่มีข่าวว่าโอเปคตั้งใจที่จะคงเพดานการผลิตให้ได้ในการประชุมที่กรุงเวียนนาขณะนี้ โดยไม่ยอมให้ประเทศใด ผลิตเกินโควตาของแต่ละประเทศ ซึ่งได้มี

การลองทำเช่นนี้มาก่อนแล้ว แต่ไม่เป็นผล แม้รัสเซียซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่และไม่ใช้สมาชิกโอเปค จะตกลงกับซาอุดี อารเบียในการตรึงกำลังการผลิตไว้ในระดับเดือนมกราคม ปีนี้ แต่เป็นที่ทราบกัน ในวงการค้าน้ำมันว่า ไม่มีประเทศใดยึดถือตามข้อตกลงประเภทนี้ ซาอุดีผลิตเกินโควตามาตลอด อย่างโปร่งใส แต่รัสเซียมุ่งผลิตต่ำเดียว เพราะปฏินประกาศว่า การเศรษฐกิจรัสเซียที่ถดถอยมา ตลอด จะฟื้นตัวได้ในสองปี หากราคาน้ำมันอยู่ไม่ต่ำกว่า 50 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลต่อวัน ซึ่งตลาด น้ำมันโลกมิได้เป็นไปเช่นนั้น ความพยายามของประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ที่จะรักษาส่วนแบ่ง การตลาดไว้ให้ได้ โดยจะใช้วิธีนี้บีบให้สหรัฐต้องถอยออกไป แต่ด้วยนวัตกรรม Fracking และการ พังตลาดภายในเป็นหลักแต่ได้ยกเลิกข้อห้ามการส่งออก ทำให้สหรัฐสามารถรักษาตำแหน่งผู้ผลิต ชั้นนำของโลกไว้ได้ตลอดมา

สิ่งสำคัญยิ่งในการรุกรบภาคโมซูล ซึ่งสหรัฐได้เตรียมการกับฝ่ายบรรเทาทุกข์ของ สหประชาชาติมาตลอด ได้แก่การเตรียมการรับมือกับวิกฤตการณ์ทางมนุษยธรรม เพื่อให้พลเรือน ในโมซูลเสียชีวิตและได้รับผลกระทบน้อยเท่าที่จะทำได้ อันเป็นเรื่องยาก เพราะพฤติกรรมของไอซิส ในทุกแห่งได้แก่การใช้พลเรือนเป็นโล่มนุษย์ โมซูลจะเป็นปัญหาใหญ่ เพราะมีพลเรือนอยู่กว่า 1 ล้านคน รายงานที่ได้รับในชั้นนี้แสดงว่า ไอซิสได้ผลักดันพลเรือนอิรักไปกระจุกอยู่ในบริเวณกลาง เมือง ส่วนที่หนีออกไปได้ในจำนวนหลายแสน ต้องไปแออัดกันอยู่ในเต็นท์กลางทะเลทราย ภายนอกรวมทั้งในเขตของอิรักเคิร์ด ซึ่งเครื่องบรรเทาทุกข์ไม่เพียงพอทั้งสองแห่ง นำเพื่อการบริโภค ก็มีไม่เพียงพอ ทั้ง ๆ ที่ขณะนี้ฝนฤดูร้อนและอุณหภูมิสูงมากเป็นประวัติการณ์ คือบางช่วงกว่า 50 องศา อันเป็นสภาวะที่ไม่น่าเกิดขึ้น เพราะทั้งฝ่ายสหรัฐและอิรักมีเวลาเตรียมการกว่า 1 ปีก่อน หน้านี้ เหตุการณ์ด้านมนุษยธรรมจะสาหัสยิ่งขึ้นหลายเท่า หากการบุกโจมตีสามารถเข้าสู่นครโม ซูลได้ และเกิดการปะทะกันในเมือง อันจะเป็นสภาพการณ์ซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ คือ ตั้งแต่เดือนตุลาคมไปจนปลายปีนี้

นายพลอัล-โจบุรีแห่งกองทัพอิรักยอมรับว่า เขาเป็นห่วงพลเมืองของโมซูลอย่างยิ่ง คือ ประชากรประมาณ 1 ล้านคน ซึ่งบัดนี้อยู่ใต้แอกของกลุ่มก่อการร้ายเช่นไอซิส ที่จะใช้พลเรือน เหล่านี้เป็นโล่มนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สำหรับพวกที่หนีออกมาได้ เป็นจำนวนไม่น้อยต้องอยู่ใน ค่ายกลางทะเลทรายอันอ้างว้างด้านนอกของเมืองอัล-โคยารามากกว่า 1 เดือนแล้ว จนถึงขณะนี้ ปลายเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2016 ลมร้อนเผ่าพัดผ่านค่ายผู้ลี้ภัยอยู่ตลอด ความร้อนจัดและแทบทน กันไม่ไหว ทรายเกาะติดตามร่างกายอย่างบิดไม่ออก เมื่อผู้สื่อข่าวต่างประเทศไปเยี่ยม ทั้งหมดก็ มาล้อมรอบพวกเขา ตามรายงานของผู้สื่อข่าวคนหนึ่ง “หญิงสูงอายุคนหนึ่งถือรูปภาพของลูกชาย ที่ถูกไอซิสฆ่าตายไปแล้ว อีกมือหนึ่งบีบแขนลูกสาวแน่น บรรดาผู้สื่อข่าวต่างประเทศถูกพาไปเยี่ยม จากเต็นท์หนึ่งไปยังอีกเต็นท์หนึ่ง” คนหนึ่งในกลุ่มนี้รายงาน ว่า ได้เห็นเด็กทารก “listless and dehydrated. Children don’t remember the last time they showered. And everyone repeats, “we are thirsty.” There is no clean water out here, only water drawn from a well making everyone sick. There are two toilets for a population of over 1,000. The diet? Beans and lentils twice a day. Help has not been on the way, despite promises from international organizations and the Iraqi government. The location is just too close to the front line and the logistics of pre-positioning shelter and aid is exacerbating the misery. Aid organizations warn of the ‘humanitarian catastrophe of the century’ with more than 1 million people potentially fleeing Mosul and taking flight through its corridors.”

Elisabeth Koek โฆษกและที่ปรึกษาสภา (ผู้ช่วยสงเคราะห์) ผู้ลี้ภัยจากนอร์เวย์ยอมรับว่า ไม่อาจจะช่วยบรรเทาทุกข์พวกที่หนีออกมาจากตัวเมืองได้เท่าใดนัก ในขั้นแรกเพราะไม่มีพื้นที่ แต่ เมื่อรัฐบาลท้องถิ่นของชาวเคิร์ดจัดที่ให้ องค์กรเธอก็ไม่มีทุนเพียงพอ เมื่อแสดงความ**ต้องการอัน** รีบด่วนออกไปเมื่อเดือนกรกฎาคม ก็ได้รับเงินช่วยเหลือมา 284 ล้านดอลลาร์ ซึ่งก็ต้องรีบจ่ายไป แต่ภาวะจะมากขึ้นหลายเท่า เพราะแนวหน้าของฝ่ายรุกไปยังตัวเมืองโมซูลขยายออกไปในวงกว้าง

ขึ้น ส่วนกองกำลังของเปชเมอร์กาได้รุกคืบหน้ามาทางเหนือและทางตะวันออกของโมซูล ทั้งหมดต่างมุ่งหน้าสู่มอซูล

ตามรายงานลับมากที่สำนักข่าว CNN ได้รับมาในวันที่ 25 สิงหาคม ศกนี้ กองกำลังใต้ดินซึ่งอยู่ภายในตัวเมืองตั้งแต่แรกที่ไอซิสเข้ามายึดเมื่อเดือนมิถุนายน 2014 ได้จัดหน่วยปฏิบัติการเชิงกองโจรขึ้น ในชื่อว่า The Mosul Battalions บางกลุ่มก็หลบซ่อนในอุโมงค์ที่ไอซิสละทิ้งแล้วเพื่อหาเส้นทางก่อวินาศกรรม และสืบหาที่ตั้งสำคัญของไอซิส หากโอกาสปลอด ก็จะใช้กราฟิตีตีชื่อสัญลักษณ์ M ในที่ต่าง ๆ ซึ่งไอซิสไม่สามารถปราบปรามได้ เพราะพวกนี้จัดองค์กรแบบปฏิบัติการข่าวกรอง โดยมีสมาชิกรู้จักกันชุดละไม่เกิน 2 คน โดยมีผู้ประสานงาน 1 คน ด้วยวิธีที่วงการข่าวกรองเรียกว่า compartmentalization อันช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงการสืบหาของไอซิสตลอดมา ส่วนอาวุธ นั้น ขบวนการได้สะสมมาตั้งแต่สมัยที่ซัดดัม ฮุสเซนพ่ายแพ้ต่อสหรัฐฯ และได้ซุกซ่อนมาอย่างดี กับได้อาวุธปืนและระเบิดจากกำลังของไอซิสเอง เพราะไม่เคยถูกไอซิสค้นพบเลย ขบวนการกองโจรใต้ดินนี้ได้เคยโจมตีไอซิสเมื่อเดือนเมษายนและพฤษภาคม ศกนี้ แล้วหลบหายไป ขบวนการทราบดีว่า กองกำลังอิรักและพันธมิตรจะบุกเข้าสู่ตัวเมืองในไม่ช้า จึงกำลักรอ Zero hour อยู่ โดยได้เตรียมการอย่างน้อยสี่ด้าน คือสังหารแกนนำของไอซิสโดยไม่ให้ศัตรูรู้ตัวเป็นราย ๆ ไป ช่วยให้การรุกเข้าตัวเมืองของฝ่ายอิรักและเคิร์ดสะดวกขึ้น ปลุกปั่นให้ชาวเมืองลุกขึ้นต่อต้านไอซิส โดยมีให้พลเมืองต้องรับอันตราย และหาทางปกป้องพลเมืองให้ปลอดภัยในจังหวะอันเหมาะสม

ข่าวด่วนมากที่ได้รับมาข้างต้นเป็นพัฒนาการที่ข้าพเจ้าคาดหมายมานานแล้วว่า พวกต่อต้านไอซิสในเมืองคงจะต้องมีขึ้นในช่วงที่ไอซิสตกเป็นฝ่ายรับดังที่เป็นมาในระยะหลายเดือนในปีี้ เพราะการรุกเข้าโจมตีเมืองใหญ่ ๆ เช่นโมซูลในอิรักหรืออรัคก้าในซีเรียจะเข้าไปโดยไม่มีสายลับส่วนหน้ามิได้ จำเป็นจะต้องมีกำลังพลทำนอง“ไส้ศึก” อยู่ภายในเมือง อันเป็นปัจจัยหนุนเนื่องที่จะมีความหมายยิ่ง และแนวทางของขบวนการนี้ที่จะปกป้องพลเรือนที่ตกค้างอยู่ในเมืองเป็นหลักประกันสำคัญ เพราะจะช่วยผ่อน “ความพินาศทางมนุษยธรรม”ที่กำลังจะเกิดขึ้น อันเป็น

พัฒนาการที่จะต้องคอยติดตามดู “ศึกพิชิตโมซูล” ต่อไป เพราะข่าวล่าสุดในวันที่ 25 สิงหาคม ศก นี้ แจ้งว่า ประธานาธิบดีโอบามาได้อนุมัติเพิ่มหน่วยปฏิบัติการพิเศษให้ไปยังอิรักอีก 560 คน ซึ่ง ข้าพเจ้าเชื่อว่า กองกำลังเหล่านี้รอคำสั่งอยู่ในอิรักแล้ว นอกจากนี้ ยังมีทหารนอกราชการอาสาเป็น หน่วยแพทย์และพยาบาลอยู่กับกองกำลังแนวหน้าอีกเป็นจำนวนไม่น้อยอีกด้วย กองกำลังเหล่านี้ เป็นพลวัตสำคัญอันแสดงว่า ฝ่ายพิชิตเมืองใหญ่พร้อมเต็มที่แล้ว

ก่อนหน้านี้ได้วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองอันสืบเนื่องมาจากความพยายามก่อ รัฐประหารในตุรกีซึ่งล้มเหลวและมีนัยยะสำคัญต่อความมั่นคงของสัมพันธมิตรแอตแลนติกเหนือ หรือนาโต้ เพราะผู้นำตุรกีได้สร้างปัญหากับสหรัฐ ทั้งการเกริ่นข่าวราวกับว่าสหรัฐทราบความ พยายามของฝ่ายทหารที่จะก่อการรัฐประหาร และการเรียกร้องให้สหรัฐส่งตัว Fethullah Gulen ปรมจารย์ของขบวนการข้ามชาติด้านอิสลามและสังคมชาวตุรกี ซึ่งมาลี้ภัยอยู่ในมลรัฐเพนซิลเวเนียของสหรัฐหลายปีแล้ว โดยถูกตุรกีกล่าวหาว่ามีส่วนในการวางแผนก่อการรัฐประหารเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ศกนี้ ทำให้สหรัฐต้องส่งรองประธานาธิบดีโจ ไบเดนไปเยือนตุรกี นับเป็นผู้นำ ระดับสูงสุดของสหรัฐที่ไปเยือนตุรกีนับแต่การรัฐประหารที่ล้มเหลว รองประธานาธิบดีไบเดน แถลงต่อสื่อมวลชนคู่กับนายกรัฐมนตรีของตุรกีว่า “A country as powerful as the United States and a president as powerful as President Obama has no power to interfere with the judicial power with respect to extradition proceedings on Fethullah Gulen.”

อย่างไรก็ดี เกิดเหตุการณ์ (ก่อนหน้าที่โจ ไบเดนจะไปถึงกรุงอังการา) อันเปลี่ยนภูมิทัศน์ ด้านขบวนการก่อการร้ายในภาคเหนือของประเทศซีเรียติดกับชายแดนตุรกีอันจะนำไปสู่การ สลายตัวของไอซิสเพียงไม่กี่วันหลังจากที่ต้องสูญเสียยุทธภูมิสำคัญซึ่งได้แก่เมือง Manbij โดยเมื่อ วันเสาร์ ที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 2016 คนร้ายได้จุดระเบิดพลีชีพในงานสมรสของชาวเคิร์ดในพิธิที่ เมือง Gaziantep ทางชายแดนภาคใต้ของตุรกี ทำให้มีผู้เสียชีวิต 54 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุ น้อยกว่า 14 ถึง 22 คน ผู้นำตุรกีเชื่อว่าเป็นฝีมือของไอซิส เพราะเหยื่อของการก่อการร้ายเป็นชาว

เคิร์ดซึ่งอยู่ในแดนตุรกี ประธานาธิบดีเออร์โดวันได้สั่งการให้ตอบโต้ไอซิสจนหมดสิ้น โดยโจมตีทั้ง
ระเบิดที่เมือง Jarablus ซึ่งดูเหมือนจะเป็นที่ตั้งสุดท้ายของไอซิสในฝั่งซีเรียติดกับตุรกี ตุรกีได้
ร่วมกับพวก Free Syrian Army-FSA ในการรุกไล่ไอซิสครั้งนี้ และได้ยกพล พร้อมรถถังและยาน
เกราะ บุกเข้าทำลายไอซิสอย่างหนักผ่านดินแดนของซีเรียเป็นครั้งแรก อันที่จริง Jarablus เป็นจุด
ผ่านเข้าออกของนักรบต่างชาติของไอซิส เช่นเดียวกับ Manbij (ข้าพเจ้าคิดว่า Jarablus เป็นจุดที่
Hayat Boumeddien สาวอันตรายที่มาจากกรุงปารีสก่อนเกิดเหตุสังหารหมู่ที่กองบรรณาธิการ
นิตยสารชาลี เฮ็บโด โดยไปจากกรุงมาดริดในวันที่ 2 มกราคม 2015 ไปยังนครอิสตันบูลในตุรกี ทำ
ตัวเป็นนักทัศนาวจรอยู่ 4-5 วันแล้วข้ามเข้าไปในซีเรียและอยู่กับไอซิสต่อมา)

ตุรกีและกบฏซีเรียหรือ FSA ได้โจมตี Jarablus จนไอซิสพ่ายแพ้อย่างยับเยิน แต่ตุรกีมิได้
หยุดยั้งเพียงแค่นั้น เพราะได้ถือโอกาสโจมตีชาวเคิร์ดซึ่งมีดินแดนของตนเองอยู่แถวนั้น ทั้ง ๆ ที่
ทราบอยู่ว่า กองกำลังเคิร์ดได้ร่วมกับสหรัฐฯในการรุกไล่ไอซิสทางภาคเหนือของซีเรียและจะตามตี
ลงใต้ไปสู่ร็อคก้าต่อไป กับอีกส่วนหนึ่งกำลังรุกคืบหน้าในการจะเข้ายึดนครโมซูลในอิรัก โดยนักรบ
ชาวเคิร์ด สายเปชเมอร์ก้าปฏิบัติการรบได้อย่างดีมาก ตั้งแต่ปีที่แล้วเมื่อสามารถยึดเมืองโคบานี
จากไอซิสได้เป็นผลสำเร็จ ความขัดแย้งระหว่างตุรกีกับชาวเคิร์ดซึ่งต้องการได้ดินแดนด้านใต้สุด
ของตุรกีเพื่อประกอบเป็น Kurdistan อันเป็นประเด็นละเอียดอ่อนยิ่ง เพราะกองกำลังชาวเคิร์ด
เป็นหน่วยรบที่มีความสามารถยิ่ง แต่ในขณะเดียวชาวเคิร์ดก็ต้องแก้เกมจากตุรกี ซึ่งสหรัฐฯจำต้อง
พียงชาวเคิร์ดเพื่อรุกเมืองใหญ่ในซีเรียและอิรัก อันก้าวรุดหน้าไปอย่างน่าพอใจ แต่ขณะเดียวกันตุรกี
ก็ได้โจมตีเป้าหมายชาวเคิร์ดเพื่อล้างแค้นการที่ กลุ่ม P.K.K. ซึ่งตุรกีถือว่าเป็นกลุ่มก่อการร้ายได้ก่อ
ระเบิดโดยใช้รถบรรทุกที่จุดผ่านแดนระหว่างซีเรียกับตุรกี ทำให้คนทางฝั่งตุรกีเสียชีวิตอย่างน้อย
10 คน บาดเจ็บอีกจำนวนหนึ่ง ทางการตุรกีได้เรียกร้องให้ชาวเคิร์ดเคลื่อนย้ายไปตั้งอยู่ทางฝั่ง
ตะวันออกของแม่น้ำยูเฟรติส ด้วยเหตุนี้ ตุรกีจึงได้ตั้งชื่อการกวาดล้างผู้ก่อการร้ายครั้งนี้ว่า
Operation Euphrates Shield และเข้ายึดหมู่บ้านหลายแห่งทั้งจากไอซิสและชาวเคิร์ด โดยในวัน

อาทิตย์ที่ 28 สิงหาคม ตูร์กีได้โจมตีชุมชนในบริเวณดังกล่าว ทำให้เสียชีวิตเพิ่มอีกกว่า 20 คนและ กองกำลังของตูร์กีส่อเค้าว่าจะไม่ถอนกลับออกไปง่าย ๆ เพิ่มความสลับซับซ้อนว่าใครเป็นใครกันบ้าง เนื่องจากในการโจมตีที่ Jarablus นั้น กองบินของสหรัฐได้โจมตีทิ้งระเบิดสนับสนุนปฏิบัติการภาคพื้นดินด้วย แต่ก็ต้องเลือกเป้าให้ดี เพราะมีกำลัง FSA และเคิร์ดเคลื่อนไหวอยู่ในบริเวณนั้นด้วย

ที่นครเจนีวา เมื่อคืนวันที่ 26 สิงหาคม นายจอห์น แคร์รี รมว.ต่างประเทศสหรัฐฯ กล่าวว่า การระงับการต่างประเทศสหรัฐกับนายเซอเก ลาฟรอฟ รมว.ต่างประเทศรัสเซีย ซึ่งได้หารือกันมาหลายรอบทั้งที่กรุงเวียนนา กรุงมอสโก และที่สหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เพื่อหาทาง (1) ตกลงให้มี Cessation of Hostilities ในซีเรียอย่างเป็นทางการ มิใช่เพียงข้อเขียนอันไม่บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง เพราะได้ตกลงกันมาหลายรอบแล้ว แคร์รีว่าในขั้นนี้มีรายละเอียดทาง “เทคนิคเล็กน้อย (minor technical issues)” อันยังไม่สามารถจะตกลงกันได้ ซึ่งก็จะต้องใช้วิธีการทูตสืบต่อไป เพราะการแก้ปัญหาโดยทางทหารจะไม่ช่วย เนื่องจากรังแต่จะสร้างวิกฤตการณ์ทางมนุษยธรรมโดยไม่มีที่สิ้นสุด อย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่ เช่น ไดยารา เป็นต้น ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม เริ่มคืบหน้าไปได้เป็นครั้งแรก นับแต่เกิดสงครามกลางเมืองในซีเรียมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 หากในการเจรจากับรัสเซียได้ผลคืบหน้าอย่างแท้จริง ก็ (2) ให้นายสเตฟาน มิสตุรา ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติในปัญหาซีเรียเรียกประชุมเพื่อยุติสงครามกลางเมืองภายในซีเรียต่อไป ทั้งหมดนี้เป็นถ้อยแถลงของนายจอห์น แคร์รี ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่า มีสาระสำคัญไม่ต่างจากที่นายเซอเก ลาฟรอฟ แถลงต่อผู้สื่อข่าว ณ นครเจนีวาในเรื่องเดียวกัน

โดยที่นายจอห์น แคร์รี ได้แถลงด้วยคำพูดทำนองดังกล่าวมาหลายครั้งแล้ว แต่ลงเอย รัสเซียก็สร้างอุปสรรคขึ้นมา จนการยุติการสู้รบไม่บังเกิดผล ก็เพียงแต่หวังว่า คราวนี้ทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันได้จริง ๆ เสียที (ข่าวที่ได้รับเมื่อ 02.00 น. 30/8/16 ว่า ความตกลงไม่เป็นผล) อีกประเด็นหนึ่ง อันได้แก่จะทำอย่างไรกับบาชาร์ อัล-อัสซาด ซึ่งสหรัฐฯ และ Coalition ไม่ยอมรับให้มีส่วนใน

การแก้ปัญหาสงครามกลางเมืองในซีเรีย แต่รัสเซียซึ่งได้ทุ่มกำลังทุกเหล่าระดับระคับระคองให้พื้นที่สถานะจนเข้มแข็งมากขึ้นและยังต้องการจะยึดเอาเล็ปไปกลับมาอยู่ใต้อำนาจของซีเรียอีก อันเป็นภาวะไร้มนุษยธรรมเช่นที่เป็นมาเกือบ 1 ปีจนทุกวันนี้ ที่เป็นเช่นนี้ได้ ก็เพราะรัสเซียได้ใช้ข้ออ้างว่าที่ได้โจมตีและทำลายล้างมาตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 เป็น “ผู้ก่อการร้าย” อันเป็นความเท็จ เพราะเป้าหมายเกือบทั้งหมดที่ถูกรัสเซียมุ่งทำลายล้าง ได้แก่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอัสซาด รวมทั้ง Free Syrian Army ด้วย โดยรัสเซียโจมตีแนว อัล-นุสราซึ่งเชื่อมโยงกับอัลไคด้า และไอเอสน้อยมาก และรัสเซียอ้างอยู่เสมอว่า อนาคตของอัสซาดจะเป็นเช่นไร แล้วแต่ชาวซีเรียจะตัดสินใจ แทนที่จะเป็นการกำหนดมาจากภายนอก

โดยที่วงการภายนอกได้สังเกตเห็นท่าทีของตุรกีในประเด็นนี้ด้วยความไม่สู้จะวางใจ เพราะเหตุหนึ่งจากการที่ประธานาธิบดีเออร์โดวันได้ไปหารี้อลับกับปูตินเมื่อไม่นานมานี้ อันมีเรื่องซีเรียด้วย คริสเตียน อามันพอร์ “Flagship of CNN on international politics” ได้ตั้งคำถามในการสัมภาษณ์นาย Ibrahim Kalin โฆษกของประธานาธิบดีเออร์โดวันในประเด็นเกี่ยวกับบาชาร์ อัล-อัสซาด ที่ข้าพเจ้าได้รับฟังเมื่อคืนวันเสาร์ ที่ 27 สิงหาคม นายเคลินกล่าวตอบว่า ตุรกีก็ยังเห็นว่าอัสซาดไม่ควรมีบทบาทผู้นำของซีเรียอีกต่อไป เพราะได้ก่อกรรมไว้มากในการสังหารชาวซีเรียไปกว่า 3 แสนคน อีกนับล้านต้องลี้ภัยไปหาที่พักพิงในต่างประเทศ รวมทั้งตุรกีด้วย เป็นปัญหาอันหนักมาก ส่วนประเด็นที่ว่าจะยินยอมให้อัสซาดคงอยู่ต่อไปในช่วงของการเปลี่ยนผ่านการเมือง เป็นเรื่องที่ประเทศซึ่งเกี่ยวข้องทั้งหลายจะต้องหาข้อยุติให้ได้ การตอบเช่นนี้แสดงว่า ตุรกีคงจะรับฟังทัศนะของปูติน และปรับท่าทีอันไม่แข็งกร้าวเช่นที่เคยยื่นกรานมาแต่เดิม เพราะตุรกีเป็นประเทศหนึ่งซึ่งเรียกชื่อไอซิสว่า Daesh มาตลอด แม้กระทั่งในการตอบสัมภาษณ์ที่เพิ่งกล่าวถึง ในขณะที่เดียวกัน ฟังสังเกตว่า ในการบุกเข้าโจมตีเมือง Jarablus เพื่อต่อสู้กับไอซิสเมื่อต้นสัปดาห์นี้ ตุรกี ซึ่งมีความขัดแย้งกับซีเรียมานาน ได้เคลื่อนกำลัง รวมทั้งยานเกราะและรถถังผ่านดินแดนของซีเรียโดยสะดวก และแม้จะสามารถปราบปรามไอซิสได้แล้ว ก็ยังไม่ถอนกำลังกลับไป

โดยได้ถือโอกาสโจมตีชาวเคิร์ดด้วย เพราะไม่พอใจที่กลุ่ม PKK ถูกตุรกีกล่าวหาว่า ได้วางระเบิด
รถบรรทุกที่ check point Cizra บนพรมแดนด้านใต้ของตุรกี ทำที่อันค่อนข้างแข็งแกร่งของตุรกี
เป็นเช่นนั้นได้เพราะได้ทำความเข้าใจกับรัสเซียแล้ว หากไม่มีความเข้าใจดังกล่าวตุรกีคงไม่ใช่
คำพูดว่า กองกำลังของตุรกีจะอยู่ในซีเรียต่อไปตามที่ต้องการ คือจนกว่าจะมั่นใจในความ
ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้าย อันเป็นจุดยืนที่ open-ended ฝ่ายตะวันตกจะต้องเฝ้ามองกลยุทธ์ของ
ตุรกีอย่างใกล้ชิดต่อไปในฐานะที่เป็นภาคีสำคัญของนาโต้ และมีกำลังพลใหญ่เป็นที่สอง รองจาก
สหรัฐฯ แม้จะต้องเสียนายทหารระดับสูงเป็นจำนวนมากจากเหตุการณ์ความพยายามก่อการ
รัฐประหารซึ่งล้มเหลวดังที่กล่าวแล้ว

ในวันเสาร์ที่ 27 สิงหาคม ศกนี้ ตำรวจบังกลาเทศได้ปะทะกับนาย Tanim Chowdhury
ชาวคานาเดียนเชื้อสายบังกลาเทศ ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจบังกลาเทศถือว่าเป็นแกนนำจากกลุ่ม
Jamaatul Mujahideen Bangladesh หรือ JMB ที่ตำรวจเชื่อว่าเป็น Mastermind คนหนึ่งที่วาง
แผนการก่อการร้ายขึ้นในร้านอาหารในโซนคณะทูตในกรุงธากา เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม ศกนี้ และ
ได้หลบซ่อนอยู่ จนเมื่อค้นพบจึงเกิดการยิงต่อสู้กันอยู่นาน นาย Chowdhury และพวก 2 คน
เสียชีวิต แต่จนวันอาทิตย์ ตำรวจบังกลาเทศก็ยังมีได้แจ้งอัตลักษณ์ของทั้งสองคน

กรณีนี้ค่อนข้างยากที่จะสร้างแผนประทุษกรรม เนื่องจากทางการบังกลาเทศใช้สมมติฐาน
อันทำให้ยากที่จะค้นหาความจริงได้ ดังเช่นการที่ทางการยังจำคุก นาย Hasnat Karim และนาย
Tamid Khan ซึ่งถูกจับมาตั้งแต่เหตุการณ์ที่ร้านอาหาร ทางฝ่ายผู้ต้องสงสัยทั้งสองอ้างว่า พวกเขา
มิใช่ผู้ก่อการร้าย หากแต่เป็นตัวประกัน และบรรดานักศึกษาก็ได้รณรงค์ให้มีการปล่อยตัวทั้งสอง
คนตลอดมา สำหรับการปฏิเสธว่า ผู้ก่อการร้าย (เช่นไอซิส และอัลไคด้าในคาบสมุทรอินเดียไม่มี
อยู่ในบังกลาเทศ ก็จะเป็นนโยบายของรัฐบาลสืบต่อมา แม้บทวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการก่อ
การร้ายของนักวิชาการต่างประเทศที่ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ จะได้เตือนในทำนองเดียวกันแล้วว่า
นโยบายดังกล่าวจะนำอันตรายมาสู่บังกลาเทศต่อไป เพราะความพ่ายแพ้บ่อยครั้งยิ่งขึ้นของไอซิส

ในซีเรีย อิรักและลิเบีย ทำให้พวกหัวรุนแรงแต่เลื่อมใสในไอซิสก่อเหตุร้ายขึ้นเอง เพราะเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การสื่อสารซึ่งกันและกันสะดวก และยุ่งยากมากที่ฝ่ายข่าวกรองจะสืบหาความเคลื่อนไหวอันจะเป็นภัยร้าย และหาทางป้องกันก่อนหน้าที่จะเกิดเหตุ

เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวด้าน BREXIT ซึ่งได้กล่าวเริ่มต้นของการที่ Theresa May นายกรัฐมนตรีคนใหม่ของสหราชอาณาจักรได้เดินทางไปเยือนเยอรมนีในวันที่ 20 มิถุนายน ตามคำเชิญของนางแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ในวันถัดจากนั้น ตามคำเชิญของประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลองด์ โดยได้มีการหารือข้อราชการกันตามแบบทวิภาคี เพราะยังไม่ถึงการเจรจากำหนดเงื่อนไขของสัมพันธภาพใหม่กับสหภาพยุโรป อันเป็นที่เข้าใจว่าการเจรจา Brexit ตามข้อบท 50 ของสนธิสัญญาลิสบอน นั้น จะเริ่มขึ้นเมื่ออังกฤษเตรียมตัวได้พร้อมและ “invoke” ข้อบทดังกล่าว อันเป็นที่เข้าใจว่าจะเริ่มต้นปี ค.ศ. 2017 โดยสหภาพยุโรปได้คัดเลือกหัวหน้าคณะแล้ว เพราะการเจรจาที่จะเริ่มขึ้นต้นปีหน้า สมาชิกที่ยังอยู่ในอียูอีก 27 ประเทศต้องมีส่วนร่วมด้วยครบถ้วน

ท่าทีของเธเรซ่า เมย์ นั้น ปรากฏในการให้สัมภาษณ์ร่วมหลังจากการหารือขึ้นต้นกับแองเกลา แมร์เคิลที่กรุงเบอร์ลิน ซึ่งเมย์กล่าวว่า สหราชอาณาจักรไม่จำเป็นต้องรีบเร่งเปิดการเจรจาที่จะออกจากสหภาพยุโรป แม้ว่าบางคนอาจจะไม่พอใจ แต่จะเป็นการถูกต้องที่จะรอให้วัตถุประสงค์ทุกอย่างชัดเจนเสียก่อน กระบวนการเตรียมให้อังกฤษพร้อมจะ Brexit “ต้องการ serious and detailed work” แต่สหราชอาณาจักรมีเจตจำนงที่จะสงวนรักษาไว้ซึ่งความเชื่อมโยงอันแข็งแกร่งทางด้านการค้า การเศรษฐกิจและความมั่นคงกับเยอรมนี ที่เป็น “a vital partner and special friend” แน่ละ ลักษณะของสัมพันธภาพระหว่างเราอาจจะเปลี่ยนไปบ้างเมื่อ ยูเค ออกจากอียู แต่ทั้งสองฝ่ายต้องการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพทางเศรษฐกิจระหว่างทั้งสองประเทศอันใกล้ชิดที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ .”ข้าพเจ้าเชื่อว่เป็นสิ่งที่วงการธุรกิจทั้งเยอรมันและบริติชต้องการเช่นเดียวกัน” เมย์เน้นเป็นพิเศษถึงพื้นฐานอันมั่นคงและแข็งแกร่งที่สองประเทศมีร่วมกันอยู่แล้วและความเชื่อร่วมกัน

ใน “liberal markets and free trade” อันจะเป็นหลักการที่ขึ้นนำการหารือกันต่อไป เมื่อถูกถามว่ามี
ความรู้สึกอย่างไรที่ได้พบกันในการหารือครั้งแรกนี้ เฮอร์เซล่า เมย์ตอบว่า “We are two women
and leaders who want to get on with the job and deliver the best possible results for the
peoples of the UK and Germany.” แองเกลา แมร์เคิล แสดงความเข้าใจที่อังกฤษจะต้องเตรียม
ท่าทีให้พร้อมเสียก่อนแต่ได้กล่าวเป็นการแสดงความหวังว่า ยูเค จะจำกัดความ “หลักการของ
กระบวนการที่จะนำไปสู่การเริ่มใช้ข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญาสิทธิสหประชาชาติสหภาพยุโรปและ
ทางข้อกำหนดของการออกจากสมาชิกภาพ” และว่าทั้ง อังกฤษ เยอรมนีและอียูต่างไม่ต้องการ
ให้ต้องประสบทางตัน (Impasse) และย้ำว่า: (ตามรายงานของ BBC) “The German chancellor
said the two countries had ‘similar convictions and values and she was determined to
proceed in the spirit of unity and friendship’ that characterised Anglo-German relations.”

ในการไปเยือนเยอรมนีและฝรั่งเศสครั้งแรกในฐานะนายกรัฐมนตรี เฮอร์เซล่า เมย์ได้ถือ
โอกาสก่อนออกเดินทางแจ้งแก่นาย Donald Tusk ประธานคณะมนตรีสหภาพยุโรปว่า สหราชอาณาจักร
เห็นเป็นการสมควรที่จะไม่ขอรับตำแหน่งประธานคณะมนตรีสหภาพยุโรปในช่วง 6 เดือนหลัง
ของปี ค.ศ. 2017 โดยโฆษกทำเนียบนายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรชี้แจงว่า ยูเค จะมีภารกิจในปี
หน้าในการเจรจาเพื่อออกจากสมาชิกภาพของ อียู จึงไม่ควรรับตำแหน่งอยู่แล้ว อันที่จริง ตามข้อ
กฎหมาย สหราชอาณาจักรยังคงเป็นสมาชิก อียู อยู่ต่อไป จนกว่า ยูเค จะแจ้งการขอลอกและการ
เจรจาแล้วเสร็จด้วยดีในประมาณ 2 ปี

ผลการลงประชามติในอังกฤษต่อสถานะทางการเมืองในยุโรปมีอยู่มาก และอาจจะมีแรง
กดดันให้สร้างเงื่อนไขในการเจรจา Brexit อันแข็งขันขึ้น เพราะในปีหน้า จะมีการเลือกตั้งระดับ
ผู้นำทั้งในฝรั่งเศสและเยอรมนี และกระแสที่ต้องการออกจาก อียู จากฝ่ายขวาจัดค่อนข้างแรง ดัง
จะเห็นได้จากท่าทีของ Front National ภายใต้มารีน เลอ แปร์น ที่ประกาศชัดว่า ถ้าพรรคเธอนั้นก็
จะออกจากสหภาพยุโรปใน 6 เดือน นอกจากนั้น แนวโน้มของการเมืองในยุโรปได้หันไปทางฝ่าย

ขวาในหลายประเทศแล้ว ดังเช่นฮังการีและโปแลนด์ บางทีหากนางฮิลลารี คลินตันได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในการเลือกตั้งในวันที่ 8 พฤศจิกายน ปีนี้ ก็อาจส่งผลให้ฝ่ายเสรีนิยมมีน้ำหนักมากขึ้น แทนที่จะเป็นฝ่ายที่เข้าใจกันไปว่าเป็นผู้สมัครของพวก Anti establishment อันได้แก่นายโดนัลด์ ทรัมป์ แต่การวางตัวอันไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกชั้นนำของพรรครีพับลิกันเอง จึงไม่อาจให้ข้อยุติว่าเสียงส่วนมากให้ความสนับสนุน และคะแนนนิยมตามโพลต่าง ๆ ในขณะนี้ก็ให้ฮิลลารี คลินตันเป็นฝ่ายที่น่าจะชนะ และอาจจะชนะอย่างถล่มทลายด้วย แม้กลุ่มนายทรัมป์จะมีการใช้วิซามาร์และคำพูดอันหยาบคายอย่างมากเป็นประวัติการณ์ก็ตาม สำหรับการสำรวจความนิยมในเยอรมนี โพลในวันที่ 29 สิงหาคม แสดงว่าครึ่งหนึ่งในจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงไม่สนับสนุนให้แองเกลา แมร์เคิลเป็นนายกรัฐมนตรีอีกวาระหนึ่ง เพราะความไม่พอใจที่เธอเปิดทางให้ผู้อพยพเข้าประเทศเป็นจำนวนมากถึงล้านคนเศษ แม้ว่า บางฝ่ายจะเห็นว่าคนเข้าเมืองเหล่านี้จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็น เพราะบริษัทใหญ่ ๆ ได้มีโครงการฝึกอบรมเพื่อให้เป็นแรงงานต่อไป เนื่องจากเยอรมนีกำลังจะเป็นสังคมผู้สูงอายุที่แน่นอนในเร็ววันนี้

อันที่จริง แม้ทุกประเทศจะยอมรับว่า ผลการลงประชามติในสหราชอาณาจักรเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย แต่หลายฝ่ายก็ไม่อยากให้เกิดปัญหานี้เกิดขึ้น แม้สหรัฐฯเอง ซึ่งยึดถือนโยบายให้ยุโรปรวมตัวกันได้มาตั้งแต่ต้น ก็ต้องทนรับผลที่เกิดขึ้น และได้พยายามให้เงื่อนไขของความสัมพันธ์จะทำให้อังกฤษคงมีความเชื่อมโยงในทางเศรษฐกิจกับอียูที่ใกล้ชิดอย่างมากต่อไป สหรัฐอ้างได้อย่างเต็มที่ว่าชีวิตคนอเมริกันนับล้านที่ต้องเสียไปในสงครามโลกทั้งสองครั้งนั้นช่วยให้ประเทศในยุโรปหันหน้ามาร่วมกันอยู่ได้อย่างมีสันติภาพกว่าครึ่งศตวรรษ ในทุกวันนี้ พลานุภาพของสหรัฐร่วมกับอังกฤษก็ยังเป็นหลักประกันภัยของสงครามใหญ่ในยุโรปอยู่เช่นเดิม โดยสภาผู้แทนอังกฤษได้อนุมัติให้อังกฤษเดินทางในระบบเรือดำน้ำ Trident กับระบบนิวเคลียร์รุ่นใหม่อันเป็นมติแรกที่เธเรซ่า เมย์ได้รับในทันทีที่เข้ารับตำแหน่งและไปตอบปัญหาในสภาเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน โดยนายกรัฐมนตรีเมย์ได้เขียนจดหมายด้วยลายมือของเธอเองหรือ “letters of last

resort” ถึงผู้บัญชาการเรือดำน้ำไทโรเด็นท์ทั้ง 4 ล้ำว่าจะให้ดำเนินการอย่างใดบ้างหากอังกฤษถูกโจมตีพิณาศด้วยอาวุธนิวเคลียร์กับแต่งตั้ง Nuclear Deputies 2 คนจากในคณะรัฐมนตรีเพื่อตัดสินใจในการใช้ขีปนาวุธนิวเคลียร์หากเธอตกอยู่ในสภาพไร้ความสามารถ และในวันที่ 29 สิงหาคม กองทัพเรือก็ได้สั่งการให้เรือพิฆาต HMS Daring ไปปฏิบัติภารกิจในการต่อสู้กับไอซิส ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกและตะวันออกเฉียงกลาง

ทุกฝ่ายทราบดีถึงผลกระทบของ Brexit ซึ่งเกิดขึ้นทั้งต่ออังกฤษและอียู แต่ Dr. Stiglitz ซึ่งเคยเป็นหัวหน้าทางเศรษฐกิจของธนาคารโลก และเคยได้รับรางวัลโนเบลด้านเศรษฐศาสตร์มาก่อน ได้ให้ความเห็นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม ว่าแม้ขณะนี้การเศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรจะยังคง “robust” อยู่ และของสมาชิก อียู ก็ยังมีได้ลำบากมากนักเพราะเหตุจาก Brexit แต่เงินตราสกุลเดียว คือยูโรจะต้องได้รับการปรับให้กระเตื้องขึ้น หากไม่ได้รับการกำหนดค่าให้ดีพอ สมาชิกบางประเทศก็จะออกจาก อียู อาณัติของธนาคารกลางยุโรปควรได้รับการแก้ไขตัดแปลง อัตราดอกเบี้ยลบหรือ negative interest rate จะไม่ช่วย อียูควรทำให้การเศรษฐกิจเติบโตขึ้น คือเน้นทาง Growth มิใช่ Austerity

สำหรับประเทศหลักในสหภาพยุโรป อันได้แก่เยอรมนี ฝรั่งเศสและอิตาลี ก็ได้มีการหารือกันเมื่อสัปดาห์ก่อน โดยแองเกลา แมร์เคิล ฟรองซัวส์ ออลลองด์ และมัตเตโอ เรนซี ได้กำหนดท่าทีเพื่อรับมือกับ Brexit อันจะเป็นหัวข้อใหญ่ในการประชุมอียูระดับสุดยอดในเดือนกันยายนนี้ที่สโลวาเกียเป็นเจ้าภาพ เกี่ยวกับการประชุมดังกล่าว รัฐมนตรีต่างประเทศสโลวาเกียกล่าวเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม ศกนี้ว่า จะต้องหาดุลยภาพระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับกับความรับผิดชอบในด้านผลตอบแทน และไม่อยากเห็นอังกฤษถ่วงเวลาที่จะ invoke ข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญา Lisbon

สำหรับการเจรจาจัดทำความตกลง TTIP กับสหรัฐฯ นั้น ประเทศอียูบางประเทศเริ่มแสดงความเหนื่อยหน่ายบ้างแล้ว เนื่องจากไม่มีผลคืบหน้าเท่าใดนัก รองนายกรัฐมนตรีเยอรมันถึงกับ

กล่าวว่า ความตกลงดังกล่าว “ตายแล้ว” ส่วนนายอเล็กซิส ซีปรัส นายกรัฐมนตรีกรีซ ซึ่งเป็นข่าว
อย่างมากเมื่อปีที่แล้ว เรียกร้องให้อยู่ให้หลักประกันสถานะยั่งยืนของหนี้ที่กรีซกู้เงินมาจากยุโรป
หลายงวดแล้ว (Debt sustainability) และว่า TTIP นำห้วง เพราะเสมือนกับทุกฝ่ายกำลัง “ละเมอ
เดินไปที่หน้าผา” เพราะจนถึงบัดนี้ ยังไม่มีร่างแต่อย่างใด ถ้อยแถลงจากกรรมาธิการยุโรปแย้งว่า
การจัดทำความตกลงนี้ยัง “Rolling on” และว่าทางยุโรปได้ทำข้อเสนอในประเด็นสำคัญต่าง ๆ
หลังจากการเจรจาอบสุดท้ายเมื่อเดือนกรกฎาคม ศกนี้ แต่เพราะเหตุของ Brexit อังกฤษจะไม่อยู่
ในข่ายของ TTIP หากต้องการจะจัดทำความตกลงทางการค้าเสรีกับสหรัฐ ก็ต้องเจรจาต่างหาก

ในวันที่ 4-5 กันยายน ศกนี้ เฮอร์ซัง เมย์ จะเดินทางไปยังเมือง Hangzhou ที่ประเทศจีน
เพื่อร่วมการประชุม G-20 ซึ่งจีนเป็นเจ้าภาพ อันจะเป็นการประชุมระหว่างประเทศครั้งแรกใน
ฐานะที่เธอเป็นหัวหน้ารัฐบาล ซึ่งกรณี Brexit จะเป็นระเบียบวาระสำคัญของการประชุม และถ้า
โอกาสอำนวย ก็จะได้พบปะกับประธานาธิบดีบารัค โอบามาอันเป็นสัญลักษณ์สำคัญมาก
เพราะสัมพันธ์ภาพพิเศษระหว่างสหรัฐกับสหราชอาณาจักร ซึ่งจะได้รับกำหนดย้ำเพื่อการรับทราบ
ของวงการระหว่างประเทศ แม้จะมีการแถลงมาก่อนหน้านั้นในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศ เพียงไม่กี่วันหลังจากที่ทุกฝ่ายได้ทราบผลของการที่สหราชอาณาจักรจะต้อง Brexit

ในวันที่ 1 ตุลาคม นายกรัฐมนตรีเฮอร์ซัง เมย์จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ เพราะเกิดเมื่อปี
ค.ศ. 1956 และในวันที่ 20 ตุลาคม เมย์จะไปร่วมการประชุมคณะมนตรีสหภาพยุโรป ที่กรุง
บรัสเซลส์

วันที่ 30 สิงหาคม ศกนี้ กบฏมาร์กซิสต์ฝ่าย FARC ซึ่งได้ทำสงครามกับรัฐบาล
โคลอมเบียมาเป็นเวลายาวนานถึง 52 ปี สามารถบรรลุความตกลงสันติภาพกับรัฐบาล
โคลอมเบียภายใต้การนำของประธานาธิบดี Juan Manuel Santos

ฝ่ายกบฏ ซึ่งใช้ชื่อในภาษาอังกฤษว่า Revolutionary Armed Forces of Colombia จัดตั้งเป็นขบวนการด้วยแรงดลใจจากการปฏิวัติคอมมิวนิสต์ของคิวบา และได้กระทำการอันเป็นอาชญากรรมหลายประเภท รวมทั้งการลักลอบค้าอาวุธเถื่อน จับคนเป็นตัวประกัน ค้ายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโคเคนกับตลาดใหญ่เช่นสหรัฐ ทำสงครามกองโจรเพื่อต่อต้านรัฐบาล สหรัฐได้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อร่วมกับโคลอมเบียในการปราบปราม อันมีส่วนเกี่ยวพันกับประเทศไทยด้วย ในกรณีที่สหรัฐได้ล่อหลอกให้นายวิคเตอร์ บุตมารับอาวุธเถื่อนในกรุงเทพมหานครเพื่อขนขึ้นเครื่องบินของชาวรัสเซียดังกล่าวอันจะลำเลียงไปส่งให้กับกบฏฟาร์คในโคลอมเบีย และได้ถูกตำรวจไทยจับได้ และศาลได้ตัดสินให้ส่ง “ผู้ร้ายข้ามแดน” ไปดำเนินคดีโดยศาลสหรัฐ

การสู้รบระหว่างรัฐบาลโคลอมเบียกับฟาร์คตลอด 50 กว่าปีที่ผ่านมาทำให้มีผู้เสียชีวิตประมาณ 220,000 คนและยังผลให้ผู้คนไม่น้อยกว่า 5 ล้านคนต้องพลัดพรากจากถิ่นที่อยู่ แต่ก็มี ความพยายามเจรจาทางยุติการสู้รบตลอด 40 ปีที่ผ่านมา ซึ่งก็ต้องล้มเหลวหลายครั้ง ผู้แทน รัฐบาลที่ยอมเจรจากับฝ่ายกบฏในรอบสุดท้ายได้แก่ Humberto de la Calle ซึ่งข้าพเจ้าได้ฟัง วิธีการเจรจาของเขาแล้ว น่าสนใจมาก เพราะแม้จะมีการต่อสู้กันเป็นครั้งคราว เขาก็อดทนรอ แล้วหาจังหวะที่เหมาะสมกลับไปพูดคุยอีกเมื่อการปะทะกันด้วยอาวุธซาลง เพราะถึงอย่างไร ก็ต้องมีการ “รื้อ” กับการตั้งตัวเป็นศัตรูเพิ่มมากขึ้น ด้วยวิธีคิดอย่างนี้ คู่เจรจาทันทียอมเจรจากับเขา จนสามารถตกลงกันได้ คงจะเพราะเขาทำให้คู่เจรจาเห็นด้วยกับความเป็นไปได้ที่จะใช้ชีวิตด้วยความสงบสุขเช่นเดียวกับเพื่อนร่วมชาติอื่น ๆ และหลักประกันเช่นนี้ที่ทำให้สามารถลงนามในความตกลงกันได้แต่เดือนมิถุนายน ศกนี้ และมีการหยุดยิง ควบคู่ไปกับการเพิ่มความตกลงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ในวันพุธที่ 24 สิงหาคม ประธานาธิบดีโอบามาได้โทรศัพท์ไปแสดงความยินดีกับประธานาธิบดีซานโตส

ตามความตกลงจะไม่ปรากฏความตอเนใดที่สะท้อนถึงความพยายาม เนื่องจากผู้ที่
สารภาพผิดจะไม่ถูกจำคุก และมีการเปิดโอกาสให้ฝ่ายฟาร์คเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมือง
โดยข้อสำคัญประการหนึ่งหลังจากที่มีการหยุดยิงได้แก่การวางอาวุธให้แก่สหประชาชาติ

ความตกลงฉบับนี้จะต้องผ่านการลงประชามติในวันที่ 2 ตุลาคม ค.ศ. 2016 ซึ่งเท่าที่
ติดตามข่าวมา น่าจะได้รับความเห็นชอบของประชาชน ซึ่งเป็อหน้ายากกับสภาวะสงคราม แต่ก็มีผู้ไม่
เห็นด้วย อันได้แก่อดีตประธานาธิบดีอุริเบเบ เข้าใจว่า เพราะบิดาถูกฟาร์คสังหาร แต่ก็มีบางคน
เช่นนาง Betancourt ซึ่งเคยถูกฟาร์คลักพาตัวไป และถูกมัดคอไว้กับต้นไม้ในป่าถึง 4 ปี แต่แทนที่
จะผูกพยายาม กลับสนับสนุนความตกลงสันติภาพ เพราะเห็นว่า แทนการล้างแค้น ควรให้อภัยกัน
และโดยเฉพาะอย่างยิ่งน่าจะให้ออกสกับวัยรุ่น อายุประมาณ 19 ซึ่งถูกล้างสมอง และควรให้
วัยรุ่นเหล่านี้กลับมาใช้ชีวิตที่ดีขึ้นในฐานะที่เป็นคนรุ่นใหม่ของสังคมอันต้องตกอยู่ในความไม่สงบ
อยู่ถึงครึ่งศตวรรษ โดยไม่ปรากฏผลดีและสร้างสรรค์ต่อฝ่ายใด บางทีการเปลี่ยนนโยบายใหม่เช่นที่
ประธานาธิบดีโอบามาได้ร่วมดำเนินการกับราอูล คาสโตรของคิวบา หลังจากที่เไม่คบหากันมาถึง
50 ปี ตามแนวทางที่พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงชี้แนะ โดยมีได้ดูถูกดูแลนแนวทางของฟิเดล
คาสโตรซึ่งยังมีได้ปรับทัศนคติส่วนตัวแต่อย่างใด และบัดนี้ความคิดใหม่กำลังส่องทางให้
โคลอมเบียเช่นเดียวกัน ซึ่งก็หวังว่า ความพยายามของโอบามาที่จะให้ออกสระหว่างการประชุม
G-20 หรือกับประธานาธิบดีเออร์โดวันแห่งตุรกี ให้อ่วมกันปราบความชั่วเช่นไอซิส แทนการ
หาทางฆ่ากันและกันกับชาวเคิร์ด จะประสบความสำเร็จ

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนกันยายน 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง

ท่านที่ได้รับรายงานและวิเคราะห์ข่าวฉบับนี้ คงจะสังเกตเห็นว่า ตั้งแต่ต้นปี 2558 สารัตถะของรายงานนี้ได้ขยายบริบทให้ครอบคลุมเหตุการณ์ที่ควรแก่ความสนใจเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการวิเคราะห์สถานการณ์และความเชื่อมโยงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจของผู้จัดทำที่จะให้บังเกิดประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านที่ส่วนใหญ่มีภารกิจทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ และการทูต โดยบางครั้งก็รวมถึงความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ การเงิน การคลังและการพลังงาน ด้วย ไม่เฉพาะแต่ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศเท่านั้น เพราะได้กระจายไปยังสถานทูต สถานกงสุลและคณะทูตถาวรในวงกว้างเท่าที่สามารถจะกระทำได้ โดยอาศัยข้าราชการกรมและสำนักต่าง ๆ ที่สละเวลาช่วยส่งต่อ และยังส่งไปยังอดีตข้าราชการที่สนใจ กับอดีตนายทหารระดับสูง และบางครั้งก็ได้ขอให้ข้าราชการที่สถานเอกอัครราชทูต เช่นที่กรุงวอชิงตัน ส่งต่อไปยัง

ผชท ฝ่ายทหาร อีกด้วย เพราะในระยะหลังมานี้ ข้าพเจ้าเน้นเป็นพิเศษถึงภัยจากการก่อการร้าย ซึ่งในระยะอีกไม่นานนับจากนี้ จะเป็นไปได้ในแบบ Lone Wolf การลอบเลียนและการกล่าวอ้าง แต่ที่ค่อนข้างน่าห่วงกังวลก็คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กำลังแปรสภาพเป็น Epicentre ของ ความยุ่งยาก มิใช่จากไอเอส/ไอซิลเท่านั้น แต่จากอัลไคด้าด้วย เนื่องจากแถบนี้มีเครือข่ายที่ เชื่อมโยงกับขบวนการดังกล่าวอยู่นานแล้ว ก่อนหน้าที่จะมีไอเอสเสียอีก

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2559 ฉบับที่ 1 (Rev 1)

ชื่อและตำแหน่งเดิมของนาย Abu Mohamed al-Adnani โฆษกระดับอาวุโสของกลุ่ม รัฐอิสลาม นั้น ได้รับการกล่าวถึงในรายงานฯ หลายครั้งก่อนหน้านี้ โดยล่าสุดได้เพิ่มเป็น ข่าวด่วนมากในช่วงที่รายงานฯ เดือนสิงหาคม 2559 ได้รับการจัดทำเสร็จแล้วว่า “เมื่อ เวลา 01.30 น. ของ 30/8/16 แจ้งประกาศของไอซิสว่า al-Adnani เสียชีวิตในบริเวณเมือง อาเล็ปปิ ในซีเรีย โดยมีได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติม” (หน้า 8 ของรายงานเดือนสิงหาคม) ซึ่งต่อมา กระทรวงกลาโหมรัสเซียได้ลงข้อความใน FACEBOOK ว่า เครื่องบินฝ่ายตนเป็น ฝ่ายทิ้งระเบิดสังหารนายอัदनานี แต่กระทรวงกลาโหมสหรัฐได้ทันทีว่าข้ออ้างของรัสเซีย Preposterous และ Laughable เพราะสหรัฐได้ติดตามร่องรอยตัวนำของไอซิลมาตลอด และได้ยิงโดรนไปที่นายอัदनานีและพวก ระหว่างนั้นกำลังประเมินผลการยิงอยู่ แต่พอ เชื่อได้ว่า ถูกเป้า และเสริมว่าเป้าหมายของการโจมตีโดยรัสเซีย นั้น ทราบกันดีว่ามุ่งต่อ เป้าหมายอันเป็นการละเมิดหลักเกณฑ์ของมนุษยธรรม

หากจะมีข้อควรสังเกต น่าจะได้แก่ความริบเร่ของไอเอสในการประกาศการตาย “จัน Martyr” ของนายอัदनานี ในยามที่ไอเอสกำลังถูกฝ่ายตรงข้าม ขับออกจากพื้นที่ หลายแห่งอย่างเกินความคาดหมายทั้งในซีเรียและอิรัก รวมทั้งเมือง Sirte ในลิเบีย และ

โดยที่สหรัฐได้สังหารแกนนำของไอเอสอย่างแม่นยำ ด้วยโดรนและวิธีอื่น กว่า 150 ชีวิต ในระยะปีเศษที่ผ่านมา กว่าไอเอสจะกล่าวถึงคนฝ่ายตนถูกสังหารก็จะเป็นช่วงเวลาหลาย วันหลังเหตุการณ์ โดยในหลายกรณี ไอเอสจะไม่ออกคำแถลงใด ๆ เลย แต่อาจเป็นไปได้ เพราะนายอदनนี่เป็นชื่อและหน้าตาที่คุ้นต่อชาวโลกมานานปี และก่อนเสียชีวิต อาจ เป็นหัวหน้าใหญ่ของปฏิบัติการภาคพื้นยุโรปและประเทศภาคตะวันตก

การตายของนายอदनนี่ทำให้ได้ทราบรายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้น อันทำให้เห็น ว่า โครงสร้างระดับผู้นำของไอเอสกับอัลโคได้นำมีหลายส่วนที่คล้ายคลึงกัน ที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะไอซิส/ไอชิลหรือไอเอส นั้น เริ่มมาจากสายเดียวกัน กล่าวคือไอชิลได้เริ่ม ตั้งกลุ่มด้วย “เงินกันถุง” ที่อัล-ซกาวิได้รับจากไอซามา บิน ลาเต็น แมื่อก่อนหน้านั้น เขาจะ มีความเห็นบางอย่างต่างจากบิน ลาเต็นก็ตาม ต่อจากนั้น อัล-ซกาวิได้จัดตั้งอัลโคไดใน อิรัก (AQI) และได้รวบรวมกำลังพลจากกลุ่มชนหนึ่งที่แตกกระจายหลังจากที่ซัดดัม ฮุสเซน หมดอำนาจ การแผ่อิทธิพลของกลุ่มนี้นับเป็นการแข่งบารมีกับอัลโคไดมาตลอดจนอัล- ซกาวิถูกระเบิดของสหรัฐถึงแก่ความตาย และอาบู บัคร် อัล-บัคดาดีขึ้นครองอำนาจ แทนและในเดือนมิถุนายน 2014 ได้เข้ายึดนครโมซูล เมืองใหญ่ที่ 2 ของอิรักและเมืองอื่น ๆ อีกเช่นรามาดิ บายจี ฟิลลูจา จนนำไปสู่การที่อัลโคไดตัดความสัมพันธ์กับไอซิสในปี ค.ศ. 2014 อันเป็นช่วงที่ขบวนการฝ่ายหัวรุนแรงทั้งสองแข่งกันสร้างความยิ่งใหญ่ใน สงครามกลางเมืองในซีเรีย ไม่นานหลังจากนั้น Abu Muhammed al-Adnani แกนนำของไอ ซิสได้ประกาศการจะจัดตั้ง Caliphate ขึ้น และมีการประกาศการจัดตั้งคาลิเฟตอย่างเป็นทางการในวันที่ 29 มิถุนายน ศกนั้น โดยมีอาบู บัคร် อัล-บัคดาดี เป็นคาลิฟ และประกาศ ให้อิสลามทั่วโลกแสดงความสวามิภักดิ์ต่อคาลิฟ ซึ่งปรากฏว่าได้รับการตอบสนอง จากกลุ่มและบุคคลชั้นนำเช่นโบโก ฮารามในไนจีเรีย และครูสอนศาสนาอิสลามใน อังกฤษในชื่อว่า Anjem Choudary ซึ่งเป็นผู้เผยแพร่ความรุนแรงและชักนำคนให้ไปเข้ากับ ไอซิสจำนวนมากคนหนึ่ง จนถูกจับและดำเนินคดี และศาลอังกฤษพิพากษาในวันนี้ ที่ 6 กันยายน 2016 ให้จำคุกเป็นเวลา 5 ปี 6 เดือน อันเบากว่าคดีก่อการร้าย ซึ่งมีโทษไม่ต่ำ

กว่า 10 ปี แต่ทางการอังกฤษก็ต้องระงับเนื่องจากบุคคลประเภทนี้อาจจะไปชักนำให้
ผู้ต้องขังอื่น ๆ มีความสับสนได้ตามที่ตนได้ทำตลอดหลายปีที่ผ่านมา

ตั้งแต่ ค.ศ. 2014 บารมีของอัล-อัดนานี้ก็เพิ่มมากขึ้น ไม่เพียงแต่ได้รับความ
ไว้วางใจให้เป็นโฆษกของไอเอสเท่านั้น แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกการก่อการร้ายในภูมิภาค
ตะวันตกและสหรัฐด้วย จนเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะรองของอัล-บัคดาดีหรือว่าที่หัวหน้าใหญ่
หากอัล-บัคดาดีต้องม็อนเป็นไป เมื่อเทียบกับผู้ซึ่งเคยเป็นดาวรุ่งของอัลไคด้า คือ Yahya
al-Libbi แล้วก็ดูมีความเป็นมาคล้ายคลึงกัน เพราะมักจะมีบุคลิกลักษณะพิเศษจนเคยอยู่
ในข่ายที่จะสืบทอดอำนาจขึ้นเป็นหัวหน้าใหญ่หาก โอซามา บิน ลาเดินเสียชีวิต และ
วงการข่าวกรองแหล่งหนึ่งคาดว่า หากอัล-ลิปบี้ได้เลื่อนตำแหน่ง ก็คิดว่าจะเป็นผู้นำได้
ดีกว่าแบบของ บิน ลาเดิน เพราะแข็งแรงแรง ว่องไวและมีความรอบรู้ทางศาสนาดีกว่า
บิน ลาเดิน ซึ่งในบริบทของศาสนา ดุอัลไคด้าจะใช้ประโยชน์ในทางต่างจากไอซิลอย่าง
มาก เพราะไอซิลได้บิดเบือนคำสอนของศาสนาและศาสนา และทำให้หลักการอันควรแก่
การส่งเสริม กลับถูกคนเป็นจำนวนมากในโลกเข้าใจไปว่าเป็นเครื่องมือของความรุนแรง
และความป่าเถื่อนผิดมนุษย์ ที่ยกประเด็นนี้มากล่าวถึง มิได้หมายความว่า อัลไคด้ามิได้
ใช้ความโหดเหี้ยมเพื่อให้บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เพราะน้อยคนจะลืมน่าอะไร
เกิดขึ้นเมื่อ 15 ปีที่ผ่านมา อันได้แก่วันจันทร์ ที่ 11 กันยายน ศกนี้

ยาย่าห์ เคยเป็นนักปฏิบัติการชั้นนำของอัลไคด้า แต่ถูกจับโดยปากีสถานในปี ค.ศ.
2002 ปากีสถานได้อोनตัวให้แก่สหรัฐ เพื่อควบคุม แต่เขาได้แหกคุกที่ Bagram ใน
อัฟกานิสถาน เมื่อปี 2005 ทำให้ได้เลื่อนขั้นเป็นระดับผู้นำ โดยได้ปรากฏในวิดีโอที่
บ่อยครั้งมากยิ่งขึ้นกว่า Ayman al-Zawahiri ซึ่งเป็นผู้นำหลังจากที่บิน ลาเดินถูกหน่วย
ปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐไล่ตลอดเข้าไปสังหารถึงบ้านพักในปากีสถานที่หลบซ่อนมา
นาน ภารกิจสำคัญของอัล-ลิปบี้ได้แก่การวาดภาพมุสลิมชาอุดูคิดว่าเต็มไปด้วยการคอร์
รัปชันและความละเลยทางศีลธรรม ซึ่งแม้จะมีใช้ประเด็นใหม่ เพราะญิฮาดิสต์สายอัล
ไคด้าได้ใช้แนวโน้มมาหลายปีแล้ว แต่โดยที่เขามี charisma จับใจพลพรรคเป็นพิเศษ คำ

กล่าวหาจึงเด่นชัดขึ้น ยิ่งกว่านั้นย่าย่าห์ยังเป็นนักพูดที่มีโวหาร ด้วยน้ำเสียงเข้มแข็งและชัดเจน กับยังเข้ากั๊องได้ดีมาก เพราะยังหนุ่มและสง่า การที่เขาแหกคุกภายใต้การควบคุมของสหรัฐได้อย่างอาภัพมีส่วนเสริมบุคลิกภาพให้เขายิ่งขึ้น ซึ่งทุกคำที่เขาพูดเท่ากับเป็นการตบหน้าสหรัฐเชิงดูถูก พื้นเพเดิมของย่าย่าห์ได้แก่แอฟริกาเหนือ แต่เขาศึกษาติดตามเหตุการณ์ใหม่ ๆ อันเป็นที่น่าสนใจของผู้ฟังร่วมขบวนการอยู่เสมอ เขาต่อต้านการแผ่อิทธิพลของสหรัฐในคาบสมุทรอะเรเบีย และได้เป็นผู้นำในการฝึกยุทธศาสตร์จากลิเบียและพวกสุดโต่งทั้งหลาย แต่ในขณะที่รอจังหวะที่จะเป็นผู้นำการปฏิบัติการต่อซาอูดิ อาราเบีย สกัดการแผ่อำนาจของสหรัฐในเยเมนตะวันออกอันเป็นถิ่นของอัลไคด้าในคาบสมุทรอะเรเบีย และแผนการใหญ่ระดับโลกเพื่อเลียนแบบ 9/11 เขาจึงอยู่ในข่ายที่จะต้องถูกกำจัด และในที่สุด โดรนของสหรัฐก็ได้ปลิดชีวิตเขาขณะเตรียมพลอยู่ที่วารีกิสสถานทางตะวันตกเฉียงเหนือของปากีสถานติดกับอัฟกานิสถาน ทำให้อัลไคด้าขาดตัวเลือกในตำแหน่งหัวหน้าใหญ่ไปอย่างกะทันหันไปหลายปี นับเป็นความสำเร็จอันมีนัยยะสำคัญยิ่งในสงครามต่อต้านขบวนการก่อการร้าย และเพราะเหตุนี้ การแถลงข่าวการสังหารย่าย่าห์ อัล-ลิบบีจึงออกมาจากทำเนียบขาว และหลังจากนั้นมา ไอลซิลก็เป็นวาระสำคัญยิ่งที่ประธานาธิบดีโอบามาจำต้องเดินหน้ารุกเพื่อทำลายล้างฐานที่ตั้งของไอลซิล เพราะอัลไคด้าไม่มีกำลังที่จะโจมตีหนักเช่นก่อนนี้ ส่วนความสำเร็จในสมรภูมิเพื่อยึดพื้นที่คืนจากไอลซิล นั้น ได้รายงานไว้โดยละเอียดในฉบับเดือนสิงหาคม ศกนี้

การสังหารอัล-อัดนานีในเขตแคว้นอาเล็บบีไปมีผลต่อสถานะของไอลซิลทั่วอาณาบริเวณภาคเหนือของซีเรีย เพราะตุรกีได้ส่งรถถังและยานเกราะเข้ายึดฐานที่ตั้งของไอลซิลหรือที่ตุรกีเรียกว่า Daesh โดยสหรัฐได้ทิ้งระเบิดสนับสนุน ในฐานะที่ตุรกีเป็นส่วนหนึ่งของ Anti ISIL Coalition ซึ่งแม้จะได้รับชัยชนะในการรุกปรามปรามแดชอย่างรวดเร็ว และแดชก็ได้โจมตีหนักด้วยระเบิดพลีชีพในภาคตะวันตกของซีเรีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมือง Hom และใกล้ฐานทัพเรือของรัสเซียที่ตาร์ตุสซึ่งอาจจะมองได้อย่างน้อย 2 ทางหนึ่ง ทาง

หนึ่งอาจเป็นการแสดงว่า แดชยังมีพลังในด้านการยุทธเช่นเดิม และหรือเป็นการล้างแค้นที่อัล-อีดานาที่ถูกสังหาร ในส่วนที่เกี่ยวกับ Blitzkrieg ของตุรกีในซีเรีย นั้น ปัจจัยทางการเมืองซับซ้อนมากกว่าที่จะเข้าใจกันได้ง่าย ๆ เพราะตุรกีมิได้ตั้งใจจะให้ความสนใจในยุทธการปราบแดชของสหรัฐแม้แต่น้อยในการถือโอกาสโจมตีตอบโต้กับฝ่ายเคิร์ด ซึ่งเป็นกำลังผสมในยุทธการรุกไล่ไอซิลที่สหรัฐให้คำแนะนำและช่วยส่งเสริมกับช่วยเหลือ แต่ในวันที่ 7 กันยายน 2016 นายแฮซัน คาร์เตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐชี้แจงในการให้สัมภาษณ์เดี่ยวแก่คริสเตียน อามันพอร์ แห่ง CNN ว่า บัดนี้ ได้จัดพื้นที่ทางภูมิศาสตร์อันจะหลีกเลี่ยงการปะทะกันระหว่างตุรกีกับเคิร์ดไว้แล้ว เพราะเคิร์ดเป็นนักรบที่ดีมากและเป็นส่วนหนึ่งของ Syrian Democratic Forces ซึ่งกำลังมุ่งหน้าเพื่อเข้ายึดนคร Raqqa คืนมา เช่นเดียวกับเคิร์ดอีกส่วนหนึ่งก็ร่วมกับทหารอิรักในการบุกเข้ายึดนครโมซูลในอิรักกลับคืนมา คาร์เตอร์กล่าวถึงกำหนดเวลาอย่างผ่าน ๆ ว่า การรุกรบดังกล่าวจะเกิดขึ้นแน่ในฤดูใบไม้ร่วงปีนี้ (ข้าพเจ้าคาดหมายว่า การรุกรบซึ่งเดิมสหรัฐคงจะปฏิบัติการในสิ้นปีนี้ นั้น ตามสถานะของการเคลื่อนกำลัง น่าจะเป็นเดือนตุลาคมนี้มากกว่า เพราะข้าพเจ้าคิดว่าโอบามาคงประสงค์ที่จะเผด็จศึกเหนือไอซิลในซีเรียและอิรักให้ได้เร็วขึ้น เพราะเขาจะอยู่ในตำแหน่งไปอีกไม่กี่เดือนนี้) ส่วนตุรกีและ Free Syrian Army ได้รับความสำเร็จในการยึดพื้นที่ตามแนวทางเหนือของซีเรียตลอดไปถึงชายแดนตุรกี ส่วนแนวความคิดของฮิลลารี คลินตันที่เสนอให้จัดตั้ง No Fly Zone เมื่อ 1 ปีมาแล้ว หรือ Safe Zone ในซีเรียที่ตุรกีเสนอ นั้น จะมีทางเป็นไปได้แค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับสถานะของสงครามกลางเมืองในซีเรีย เพราะเข้าใจว่า จำเป็นต้องมีกำลังภาคพื้นดินคอยคุ้มกัน ส่วนความเข้าใจกันระหว่างเออร์โดวันกับปูตินก็เป็นปริศนาที่ต้องติดตามสลับตบรับฟังกันต่อไป แม้ว่าโอบามากับปูตินจะได้พบกันเป็น side-line ของการประชุม จี-20 ที่หวังใจไว้ในจีน เมื่อวันที่ 4-5 กันยายน ศกนี้ เกี่ยวกับความพยายามที่จะฟื้นฟู Cessation of Hostilities ในซีเรีย ซึ่งโอบามาก็ยอมรับว่า Gaps of trust ยังห่างกันอยู่ อันเป็นภารกิจที่จอห์น แครร์รี่ จะต้องชับเดียวกับเซอเกย์ ลาฟรอฟ ในอนาคตอันสั้นต่อไปที่นครเจนีวา ซึ่งตามรายงานเมื่อวันที่ 8 กันยายน ศกนี้ แครร์รี่ แจ้งว่า ในจำนวน 15 ปัญหาที่ได้พูดจามากับลาฟรอฟ

ตกลงกันได้ 13 เรื่อง เหลือ 2 เรื่อง ๆ หนึ่งได้แก่การเปิดเส้นทาง Costello และอีกเรื่องหนึ่งได้แก่บริเวณที่อยู่ในอาเล็ปโป ซึ่งผู้ที่ติดตามความเป็นมาในซีเรียเห็นว่า แม้ลาฟรอฟจะมีทางตกลง แต่เมื่อเรื่องไปถึงปูติน ก็อาจถูกคัดค้าน อันเป็นสถานะที่ทำให้ไม่สามารถหาทางให้เกิดการสงบสุขภายในซีเรียได้ แม้โอบามาจะอธิบายว่า เกิดจากช่องว่างในการไว้วางใจซึ่งกันและกัน แต่ข้าพเจ้าคิดว่า เป็นเพราะปูตินไม่ต้องการให้โอบามาประสบความสำเร็จในซีเรีย เพราะต้องการให้นายทรัมป์ได้เปรียบฮิลลารีในการเลือกตั้ง อันจะเป็นการต่อ ยอดผลงานที่โอบามาได้ตัดสินใจทำมาจนบัดนี้มากกว่า เนื่องจากค่อนข้างจะชัดเจนว่า รัสเซีย ภายใต้ปูติน พยายามจะแทรกแซงการเลือกตั้งในสหรัฐตลอดมาจนบัดนี้ ทั้งโดยการเดินเต๋มทางการเมืองและการทูต และการใช้ยุทธวิธี “Cyber”

ส่วนการเจรจาปัญหาทางการเมืองเพื่อยุติสงครามกลางเมืองในซีเรียอันย่ำแย่ เกี่ยวโยงถึงการสกัดบทบาทของบาชาร์ อัล อัสซาดในช่วงเปลี่ยนผ่านทางการเมือง นั้น อังกฤษจะเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นที่กรุงลอนดอน ซึ่งนอกจากประเทศหลัก ๆ แล้ว ยังมีประเทศในอ่าวด้วย แม้ตามข่าวล่าสุด ซีเรียยังคงต่อต้านที่จะโจมตีทิ้งระเบิดที่อาเล็ปโป โดยใช้ทั้ง Barrel bombs และอาวุธเคมี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Chroline บอมบ์ ซึ่งทำให้ผู้คนนับร้อยหายใจไม่ออกและอ็อกซิเจนก็ขาดแคลนอย่างยิ่ง ส่วนชาวซีเรียที่หลบหนีไปถึงเส้นพรมแดนต่อกับจอร์แดนก็ไม่มีน้ำดื่มเช่นเดียวกัน

เกี่ยวกับ อัล-อัดนาบี นั้นมีเจ้าหน้าที่อเมริกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายพล Votel ผู้บัญชาการในการรุกคืบเพื่อยึดดินแดนคืนจากไอซิลทั้งในซีเรียและอิรัก หรือ Central Command อธิบายว่า เป็นคนใจโหด (brutal) และอาจจะรับช่วงความเป็นผู้นำสูงสุดของไอซิล และว่า ควรมองในแง่ของความไม่สำเร็จในการโจมตีอังกฤษ แม้จะได้พยายามมานานก็ตาม ในขณะที่บัดนี้ไอซิลต้องเสียดินแดนไปมาก แต่ผลงานในยุโรปตะวันตกไม่ประสบความสำเร็จเท่าใดนัก ข้อนี้เป็นปัญหาของการบันทึกทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัย จึงได้นำมากล่าวเชิงเปรียบเทียบ

ในระยะประมาณวันที่ 12 กันยายน กระทรวงกลาโหมสหรัฐออกข่าวว่า โดรนของสหรัฐได้สังหารนายวาเรว อับเดล ซาลมาน ผู้นำระดับสูงของไอซิลที่เป็นผู้ใกล้ชิดอาบู บัคร์ อัล บัคดาดี ในตำแหน่ง Minister of Information หรือผู้ควบคุมการโฆษณาชวนเชื่อของไอซิล นับเป็นผู้นำในกลุ่ม 5 คนที่เป็นเสมือนเสาหลักของขบวนการก่อการร้าย เพียงไม่กี่วันหลังจากที่นายอ็ดนानीถูกสังหาร ตามความเห็นของนักวิเคราะห์ข่าวด้านการก่อการร้าย การที่ซาลมานถูกปลิดชีวิตแล้วเช่นนี้ ทำให้อาบู บัคร์ อัล บัคดาดี ผู้นำสูงสุดของไอซิล ตกอยู่ในฐานะโดดเดี่ยวยิ่งกว่าครั้งใด

การที่ไอซิลต้องเสียคนฝีมือดีทางการรบไปสองคน คือนายซัซซานีกับนายอ็ดนानी ซึ่งต่างเป็นหัวหน้าฝ่ายยุทธการในครึ่งปีที่ผ่านมา และต้องเสียหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่ข่าว และการโฆษณาชวนเชื่อ ย่อมทำให้ไอซิลต้องปรับแผนปฏิบัติการอย่างมาก อันที่จริงทั้งไอซิลและอัลไคด้าได้เน้นหนักทางด้าน ปฏิบัติการ Lone wolf เป็นส่วนใหญ่ อันยากสำหรับฝ่ายที่ตกเป็นเป้า เพราะตามรายงานข่าวเบื้องต้น ผู้ต้องสงสัยว่าก่อการระเบิดในนครนิวยอร์กและที่เอลิซาเบธ มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ เมื่อช่วงวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา ในชื่อ Ramahim ชาวอเมริกันเชื้อสายอัฟกานิสถาน ไม่ได้ได้เดินทางไปยังอัฟกานิสถาน และไปพักอยู่ที่เมือง Quetta ถิ่นผู้ก่อการร้ายในปากีสถานตะวันตก เท่านั้น แต่มีไนต์ส่วนตัว แสดงความสนใจในเหตุระเบิดระหว่างการแข่งขันวิ่งมาราธอนที่เมืองบอสตัน โดยนาย Tsanaev และพี่ชาย จากสายอัลไคด้า คำปลุกปั่นของนายอันวาร อัล ออลากี อาจารย์สอนศาสนาชาวอเมริกันซึ่งถูกสังหารโดยโดรนสหรัฐในระหว่างที่ไปอยู่ร่วมกับกลุ่ม Al Qaeda in the Arabian Peninsula ทางภาคตะวันออกของเยเมน ก็ยังมีบันทึกถึงไอซามาบิน ลาเต็นอีกด้วย จึงอาจจะระบุมูลเหตุจูงใจของผู้หลงผิดเหล่านี้ว่าได้แก่แรงบันดาลใจในความหมายเช่นที่พระราชินี Rania แห่งราชอาณาจักรจอร์แดนเมื่อวันที่ 20 กันยายน ศกนี้ ว่าเหล่าร้ายเหล่านี้ นำศาสนาอิสลามมา “ตัดต่อ บิดเบือนตามที่ต้องการ และก่อความรุนแรงขึ้น พวกนี้ถูกเรียกว่าชาดลีนซึ่งความชอบธรรม หรือที่เรียกกันว่า Daesh แต่ Toxic มาก แม้ตายไปแล้ว พิษร้ายยังคงอยู่”

อย่างไรก็ดี ฝ่ายต่อต้านการก่อการร้ายในฝ่ายตะวันตกได้ประมวลรายงานจาก เหตุร้ายในยุโรปตะวันตกโดยละเอียดเป็นเอกสารหลายหมื่นหน้า อันแสดงถึงเครือข่าย อันตราย ซึ่งจำนวนไม่น้อยอยู่ในยุโรปตะวันตก ซึ่งส่วนหนึ่งปะปนมากับกระแสผู้อพยพ เป็นแผนผังปฏิบัติการ ด้วยโครงสร้างแบบมืออาชีพ อันแสดงว่า ผู้ที่หลงเหลืออยู่ขณะนี้ อาจก่อความไม่สงบเมื่อใดก็ได้ แม้หลายคนจะต้องขังอยู่ในออสเตรเลีย เบลเยียม ฝรั่งเศส

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2559 ฉบับที่ 2

ในวันที่ Theresa May ประกาศความพร้อมที่จะแข่งเข้าดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีอังกฤษ สืบแทนนายเดวิด แคเมรอน ซึ่งตัดสินใจลาออกจากตำแหน่ง เมื่อ เสียงส่วนมากของการลงประชามติ ในวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ เห็นด้วยกับการถอนตัว ออกจากสหภาพยุโรป May กล่าวว่า “Brexit means Brexit”

Theresa May กล่าวย้ำคำว่า Brexit means Brexit อีก ในคำปราศรัยครั้งแรกหลังจากได้ เข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 เพื่อรับตำแหน่งผู้นำรัฐบาลคนใหม่ ที่หน้าทำเนียบ หมายเลข 10 ถนนดาวน์นิง ในขณะที่เธอได้ย่อนกล่าวถึงท่าทีแต่ครั้งแรกว่า จะไม่จัดให้มีการลง ประชามติใหม่ และจะไม่ยินยอมให้สหราชอาณาจักรย้อนกลับเข้าสหภาพฯ ทางประตูหลังอย่าง แน่นนอน

จนบัดนี้ ผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เป็นจำนวนมากก็ยังไม่สามารถถอดความหมายของคำว่า Brexit ได้ ซึ่งก็ไม่น่าประหลาดใจ เพราะการเจรจาเงื่อนไขของสัมพันธภาพใหม่ยังมีได้เริ่มขึ้น ตาม ข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญาลิสบอน สหราชอาณาจักรเท่านั้นจะยกข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญา ลิสบอนได้ แม้ว่าการเจรจากำหนดเงื่อนไขของความสัมพันธ์ใหม่จะต้องมีขึ้นระหว่างสหราชอาณาจักรกับสมาชิกประเทศ 27 ประเทศที่ยังอยู่ในสหภาพยุโรปขณะนี้ และแต่ละประเทศ สามารถใช้สิทธิยับยั้งข้อเสนอบางประการได้ในช่วงของการเจรจา

ในการอภิปรายภายใน House of Commons เมื่อกลางเดือนกันยายน ศกนี้ สมาชิกต่าง ชักถามนาย David Davis ผู้ดำรงตำแหน่ง Brexit Secretary อันเป็นตำแหน่งที่ตั้งขึ้นใหม่ถึง ประเด็นต่าง ๆ อันอาจจะทำให้ความหมายของคำว่า Brexit ชัดเจนขึ้น นาย Davis ซึ่งเป็น Eurosceptics ในสภามานาน มิได้แจ่มแจ้งรายละเอียดมากนัก เพราะสหราชอาณาจักรยังไม่ พร้อมที่จะแจ้งการถอนตัว จึงกล่าวได้เพียงว่า Brexit means the United Kingdom will be leaving the European Union ถามก็ครั้งก็จะได้รับคำตอบเช่นนี้

. ในระยะใกล้เคียงกัน นายบอริส จอห์นสัน อดีตแกนนำฝ่าย Brexit ซึ่งเป็นที่ทราบกันมา หลังจากทีผลของการลงประชามติปรากฏออกมาแล้วว่า มิได้คาดหมายว่ามติจะเป็นเช่นนั้น ได้ให้ ข่าวแก่ BBC ระหว่างไปร่วมการประชุมสมัชชาสหประชาชาติที่นครนิวยอร์กในฐานะที่เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษว่า การเจรจาเกี่ยวกับ Brexit คงจะ (probably) เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการในระยะต้นปี ค.ศ. 2017 ตามรายงานของ BBC บอริสใช้คำพูดว่า “the ‘Article 50 letter’ would be produced ‘probably in the early part’ of 2017.”

โฆษกหญิงของนายกรัฐมนตรีได้ตอบคำถามของผู้สื่อข่าวเป็นเชิงแก้ข่าวว่า จุดยืนของ รัฐบาลในประเด็นการเริ่มใช้ข้อบทที่ 50 ได้แก่ มิใช่ก่อนสิ้นปีนี้ และเสริมว่า “The decision is hers (Mrs May’s) and she will do that at a time which is most likely to get the best deal for Britain.”

การแก้ข่าวที่กล่าวโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกแถวหน้าใน สภาไม่ผู้จะธรรมดาและดูจะส่อว่า นายกรัฐมนตรีต้องเฝ้าระวังคำพูดของบอริสจอห์นสันอย่าง ใกล้ชิดเพราะแต่เดิมา มักเป็นคนที่อาจจะมีปัญหาด้าน “วจีกรรม” อยู่ไม่มากนักน้อย แม้ในระยะที่ ประกาศตัวว่า จะต้องรณรงค์ให้อังกฤษออกจาก อียู ก็ดูเหมือนจะทำด้วยความคึกคะนอง โดยมีได้ คิดถึงแง่มุมต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน อันเป็นอุปนิสัยที่ทำให้ นาย Michael Gove อดีตรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงยุติธรรมในรัฐบาลชุดก่อนเลิกล้มความตั้งใจที่จะสนับสนุนให้บอริสเป็นนายกรัฐมนตรี แทนนายเดวิด แคเมรอน การตัดสินใจของ Leave ดังกล่าวสร้างความประหลาดใจให้แก่บิดาเขาเอง คือ Stanley Johnson กรรมการด้านสิ่งแวดล้อมในรัฐสภายุโรป อย่างไรก็ตาม นายกรัฐมนตรีเมย์ ซึ่งนักการเมืองอาวุโสของอังกฤษท่านหนึ่ง เห็นว่า เธอเป็น “A very bloody difficult woman, but good” ถือว่า กำหนดการเจรจา Brexit นี้ต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากมีความละเอียดอ่อนในหลายประการด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ทั้งนายกรัฐมนตรีและบอริส จอห์นสัน มีความเห็นซึ่งแสดงออกต่างวาระด้วยกันว่า การออกจากสหภาพยุโรปมิใช่การออกจากยุโรป เนื่องจากอังกฤษมุ่งมั่นที่จะรักษาความสัมพันธ์กับยุโรปอย่างใกล้ชิดยิ่งต่อไป

ก่อนหน้านี้ นาย Martin Schulz ประธานรัฐสภายุโรปได้เดินทางมาเยี่ยมเยียน นายกรัฐมนตรีเมย์และอังกฤษเป็นเวลา 2 วัน ก่อนออกเดินทาง นายชูลทซ์แถลงว่า ข้อตกลงที่จะมีขึ้นต่อไประหว่าง อียูกับยูเค จะต้องยังผลดีต่อทุกฝ่ายและจะต้องอำนวยความสะดวกและ อียู รักษาไว้ซึ่งการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในทางต่าง ๆ ระหว่างที่อยู่ ณ กรุงลอนดอน เขาจะเน้นว่าเพราะเหตุใด รัฐสภายุโรปจึงใคร่ที่จะให้ริเริ่มกระบวนการตามข้อบทที่ 50 อันเป็นเงื่อนไขขั้นแรกที่จะเริ่มการเจรจา และเมื่อมาถึงทำเนียบนายกรัฐมนตรีอังกฤษ นายชูลทซ์ยอมรับว่า การทำงานกับรัฐสภายุโรป นั้น ไม่ง่ายที่สุด เพราะประกอบด้วยสมาชิก 750 คนจาก 28 ประเทศ โดยมีผู้แทนจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ถึง 300 พรรค เขาจึงมายังอังกฤษเพื่อมา “listen and to learn.” เมย์กล่าวว่า เธอหวังที่จะทำงานร่วมกับรัฐสภายุโรปและรับทราบถึงความเข้าใจของเพื่อนร่วมงานในยุโรปว่า “(อังกฤษ) ไม่อาจจะริเริ่มกระบวนการตามข้อบทที่ 50 ได้ก่อนสิ้นปี 2016” เธอกล่าวต่อว่า ช่วงเวลาในการเตรียมตัวดังกล่าวจะมีค่าสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและ “ในการที่เราจะออกจากสหภาพยุโรปนี้ เรามีได้ออกจากยุโรป”

แต่วงการทุกฝ่ายก็ยังคงอยากจะทำไปถึงผลกระทบจากการออกจากสหภาพยุโรปอยู่ดี หลายฝ่ายได้นำเสนอผลกระทบในทันทีและมีนัยยะสำคัญต่อการเศรษฐกิจของอังกฤษในการออกจาก

สหภาพยุโรป แต่ตามการประเมินล่าสุดจากสำนักงานสถิติแห่งชาติอังกฤษจนถึงวันที่ 24 กันยายน
ศกนี้ แสดงว่า ผลกระทบของ Brexit ยังไม่มีมากนัก ตัวเลขทางการยังมีได้สะท้อนถึงความเชื่อมั่นที่
ตกต่ำลงอย่างมากจากการสำรวจของแหล่งอื่น ๆ นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการลงประชามติ แต่
สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เตือนว่า ในขั้นนี้ยังมีได้นำเสนอตัวเลขทางการในภาคบริการ อันมีมูลค่า
มากกว่า 3 ใน 4 ของการเศรษฐกิจ

ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะยังมิได้มีการดำเนินการใด ๆ โดยฝ่ายใด คือทั้งอังกฤษและ
สหภาพยุโรปในช่วงที่ผ่านมาภายในกรอบของ Brexit

อย่างไรก็ดี ตัวเลขจากการสำรวจของ Markit/CIPS ในเดือนสิงหาคมแสดงว่า มูลค่าของ
ภาคบริการในอังกฤษสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ อันดูจะชี้ว่า ในประเทศอังกฤษซึ่งมีนักซื้อของเป็น
จำนวนมาก ประชาชนดูจะมีจิตใจสงบดีและเดินหน้าจ่ายเงินต่อไปเช่นยามปกติ จากการสำรวจ
ของสำนักเดียวกัน ตัวเลขในภาคอุตสาหกรรมฟื้นตัวอย่างมากในเดือนสิงหาคม ในขณะเดียวกัน
ความเชื่อมั่นในภาคธุรกิจขนาดเล็กดูจะอ่อนลงบ้าง ตามการสำรวจครั้งแรกของสหพันธ์ธุรกิจ
ขนาดย่อม ด้วยเหตุผลว่า Brexit ทำให้ธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลางมองโลกในทางลบเป็นครั้ง
แรกใน 4 ปี

ในขณะเดียวกัน OECD ได้ปรับพยากรณ์จีดีพีของอังกฤษสำหรับปี ค.ศ. 2016 ขึ้นเล็กน้อย
จากร้อยละ 1.7 เป็นร้อยละ 1.8 แต่ได้ลดพยากรณ์สำหรับปีหน้าจากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 1
เพราะความไม่แน่นอนในอนาคต ส่วนหัวหน้าบริษัทวอลล์สตรีท 2 บริษัท แถลงคำเตือนว่า “UK
Financial services industry could be damaged by Brexit”

ยิ่งกว่านั้น ธนาคารแห่งชาติอังกฤษได้ใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อเตรียมรับมือผลกระทบที่คาดว่ามี
จะมีมา เช่นการกระตุ้นเศรษฐกิจของยูเค รวมทั้งการลดอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 0.5 เป็นร้อยละ
0.25 ในเดือนสิงหาคม อันเป็นการลดอัตราดอกเบี้ย (ซึ่งหมายถึงการลดมูลค่าของการกู้เงิน) ครั้ง

แรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 ทำให้อัตราดอกเบี้ยของยูเคลดต่ำลงเป็นประวัติการณ์ในเดือนกันยายน เดือนนี้ ธนาคารแห่งชาติ คงระดับไว้เช่นเดิม ไม่แต่เท่านั้น ธนาคารแห่งชาติอังกฤษยังประกาศการผ่อนปรนทางเศรษฐกิจ หรือ Quantitative Easing (QE) เพิ่มอีก 70 พันล้านปอนด์ และมาตรการบังคับให้ธนาคารพาณิชย์กระจายดอกเบี้ยมูลค่า 100 พันล้านปอนด์ไปสู่ครัวเรือนและธุรกิจต่าง ๆ แม้การลดดอกเบี้ยจะมีผลให้กองทุนบำเหน็จบำนาญต้องติดลบ เพราะเงินปันผลจากการลงทุนจากบำนาญจะลดลง

ค่าของเงินปอนด์สเตอร์ลิงตกต่ำลงอย่างมากตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายนและคงอัตราต่ำอย่างมีนัยยะสำคัญ เพราะความไม่แน่นอนเกี่ยวกับทิศทางของเศรษฐกิจในภายในและสัมพันธภาพระหว่างยูเคกับอียู ค่าเงินปอนด์ลดต่ำลงถึง 1.2869 ดอลลาร์สหรัฐในวันที่ 15 สิงหาคม โดยกระตือรือร้นบ้างในวันที่ 22 กันยายน ศกนี้ เนื่องด้วยธนาคารกลางสหรัฐคงอัตราดอกเบี้ยไว้ตามเดิม อัตราแลกเปลี่ยนเงินปอนด์ต่อดอลลาร์สหรัฐขณะทำรายงานนี้อยู่ที่ \$1.30 และ 1.165 ต่อ 1 ยูโร

ผลประการหนึ่งได้แก่การไปท่องเที่ยวต่างประเทศของชาวอังกฤษยอมแพงขึ้น และทำให้ระดับราคาการนำเข้าซึ่งสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น เพราะอังกฤษเสียเปรียบดุลการค้ามากขึ้นตลอดมาอยู่แล้ว แต่ในขณะเดียวกัน การไปท่องเที่ยวในอังกฤษถูกมากขึ้น

ที่ไม่น่าสบายใจอย่างยิ่งได้แก่การเพิ่มสูงขึ้นของ Hate crime คือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 57 ตามที่มีรายงาน ในระยะเพียง 4 วัน หลังการลงประชามติ อัตราดังกล่าว แม้จะลดลงบ้างในเดือนกรกฎาคม แต่ก็ถือว่ายังสูงอยู่ ข้อควรสังเกตได้แก่วิธีการรณรงค์ให้ออกจากสหภาพยุโรปของนาย Nigel Farage อดีตหัวหน้าพรรค UKIP ซึ่งคงจะมีส่วนปลุกระดมความเกลียดชังตลอดมา เพราะนาย Farage ได้ไปร่วมการหาเสียงกับนาย Donald Trump ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐที่ทราบกันว่า มีความโน้มเอียงที่จะปลุกระดมความเกลียดชังทำนองเดียวกัน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนกันยายน 2559 ฉบับที่ 3

เมื่อกลุ่มก่อการร้ายในชื่อที่พอรู้จักกันว่า “ไอซิส” หรือ “ไอชิล” และ “รัฐอิสลาม” ได้ฉวยโอกาสความสับสนในสถานการณ์สงครามกลางเมืองในซีเรีย ประกาศการจัดตั้ง “Caliphate” ขึ้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ. 2014 โดยต่อมาได้ประกาศให้นคร Raqqa เมืองใหญ่ที่สองในซีเรียเป็นเมืองหลวงของคาลิเฟต อันเป็นที่เข้าใจกันว่าระดับผู้นำของไอเอสตั้งกองบัญชาการกลางที่เมืองนี้ แต่ความจำเป็นที่จะต้องวางระบบความปลอดภัยให้รัดกุมทำให้ระดับผู้นำเหล่านี้ต้องเคลื่อนย้ายอยู่เสมอ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการสื่อสารซึ่งบุคลากรของกลุ่มนี้มีอยู่ (เช่น “จิฮาดิ จอห์น” ที่เป็นภาพลักษณ์อันโหดร้ายของไอเอส ที่เป็นคนเชื้อสายคูเวตที่จบการศึกษาวិทยาศาสตร์จากสถาบันในอังกฤษแล้วไปเข้ากับไอเอส ถูกสังหารขณะนั่งรถวิ่งอยู่ในนครรัคก้ายามกลางคืน) และความโหดเหี้ยมป่าเถื่อนที่กองกำลังของกลุ่มนี้มีอยู่ตั้งแต่สมัยที่ส่วนใหญ่อยังปฏิบัติการอยู่ในอิรัก ดังคำนิยามของนายโทนี แอ็บบอต อดีตนายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย ทำให้ไอเอสโด่งดังและเป็นที่น่าเกรงขามไปทั่วอยู่กว่า 2 ปี ทำให้ฝ่ายที่ต้องถูกโจมตีด้วยแผนอันซับซ้อนโดยได้แทรกซึมเข้าไปก่อการร้ายในยุโรป ดังเหตุร้ายครั้งใหญ่กลางกรุงปารีสเมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2015 และการก่อเหตุระเบิดที่ทำอากาศยานและสถานีรถไฟใต้ดินในกรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม ค.ศ. 2016 กับเหตุร้ายขนาดย่อยใน ประเทศต่าง ๆ ของยุโรปตะวันตก

สหรัฐ แคนาดาและยุโรปตะวันตกต้องสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน การพยายามหาทางรับมือกับสิ่งที่นายเดวิด แคเมรอนเรียกว่าเป็น Existential Threat ต่อทั้งโลกอย่างมากมาย กว่าจะสามารถสกัดฐานกำลังส่วนกลางของไอเอสได้มีใช้น้อย แม้ว่าไอเอสจะพยายามเรียกร้องให้สหรัฐ

ส่งกำลังทหารขนาดมหึมาซึ่งได้ทำมาในอิรักก่อนหน้านี้ แต่ประธานาธิบดีโอบามาถือ
นโยบายต่างจากสมัยประธานาธิบดีจอร์จ บุช ซึ่งเป็นผู้กำหนดวันถอนทหารเกือบทั้งหมดออกจาก
อิรัก โดยโอบามาติดตามดำเนินการตามนั้นเพราะได้หาเสียงตามแนวทางเช่นนี้ และให้ถ้อยแถลง
“No boots on the ground” ไม่ว่าใครจะเป็นผู้กล่าว จอร์จ แครีรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศ หรือที่ปรึกษาประธานาธิบดีด้านความมั่นคง (ซูซาน ไวส์) แต่ภายหลังที่นโยบายใช้
กำลังทหารในทางจำกัดหน้าที่ คือเพื่อการฝึกการรบ เพื่อให้คำแนะนำและช่วยสนับสนุน โดยให้
กำลังทางอากาศของสหรัฐและประเทศพันธมิตรต่อต้าน داعช โจมตีที่ระเบิดสนับสนุน ด้วยระบบ
การประสานงานอย่างใกล้ชิดของภาคพื้นดิน ยังผลดี เพราะช่วยให้กองกำลังผสมอิรัก เคิร์ด และ
ชนมุสลิมนิกายซุนนีเข้ายึดดินแดนคืนมาจากไอเอส โอบามาจึงได้ดัดแปลงนโยบาย ซึ่งสามารถทำได้ดีกว่า
สมัยที่นายมาลิกี (เซีย) เป็นนายกรัฐมนตรี เพราะผู้ที่ขึ้นมาแทน อันได้แก่นายไฮเดอร์ อัล อบาดี ซึ่งเป็น
เซียเช่นกัน แต่สามารถร่วมงานกับกองกำลังที่เป็นซุนนีได้ดี กองกำลังผสมสามารถยึด
ดินแดนที่ไอเอสยึดไปเมื่อกว่าสองปีมาแล้ว กลับคืนมาได้ จนถึงบัดนี้ เหลือนครโมซูลเป็นเป้าหมาย
ใหญ่สุดท้าย ซึ่งบัดนี้กองกำลังผสมอิรัก กองกำลังชาวเคิร์ด เปชเมอร์กา และชนมุสลิมนิกาย
ซุนนีคำแนะนำ และสนับสนุนด้วยหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมทั้งอีกกว่า 500 คนที่
ประธานาธิบดีโอบามาอนุมัติในวันที่ 28 กันยายน ศกนี้ เพื่อเป้าหมายในการเข้ายึดนครโมซูลที่
ข้าพเจ้าคาดหมายไว้ก่อนหน้านี้หลายครั้งแล้วว่า น่าจะมีการรุกใหญ่ในเดือนตุลาคมนี้ โดยทุกฝ่ายจะ
พยายามให้กระทบประชาชนน้อยที่สุด เป้าหมายสำคัญซึ่งอยู่ใกล้โมซูลที่สุดได้แก่เมือง Shirqat :
ซึ่งถูกยึดได้เมื่อสัปดาห์ก่อน ปรากฏว่ามีพลเมืองจำนวนหนึ่ง รวมทั้งผู้นำหญิงด้วย ให้สัมภาษณ์ว่า
ได้นำหน่วยต่อต้านมาตั้งตั้งแต่สมัยอัลไคด้าจนกลายเป็นไอซิส ทำให้เธอถูกสะกดที่ศีรษะ และเธอจะ
รวมกำลังประชาชนต่อต้านไอซิสให้หมดสิ้นไปอย่างไม่ลดละ

ปฏิบัติการโดยหน่วยทหารพิเศษนี้มีกำลังจากภาคีนาโต้เสริมอยู่ด้วย โดยได้มีส่วนอย่าง
มากในการฝึกการรบ นอกจากกองกำลังทางอากาศที่โจมตีฝ่ายไอซิสอยู่แล้ว โดยนาย Michael

Fallon รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอังกฤษ ได้แถลงถึงสถานการณ์การรุกเข้าโจมตีนครโมซูล ว่า ขณะนี้ “is the beginning of the end.”

แผนการเผด็จศึกที่โมซูลนี้ ประธานาธิบดีโอบามากล่าวในรายการพิเศษต่อชุมชนทหารผ่านศึกในวันที่ 29 กันยายน ว่า หน่วยรบหลักที่จะเป็นฝ่ายปฏิบัติการได้แก่ทหารอิรัก โดยหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐ ซึ่งเพิ่งส่งไปเพิ่มอีก 500 คน (ทำให้ขณะนี้มียุทธศาสตร์สหรัฐอยู่ในอิรัก ประมาณ 5 พันคนเศษ และอีกประมาณ 300 คนในเขตซีเรีย)

ตามแผนที่พอทราบในวันนี้ (29 กันยายน) ทหารอิรักหรือ Iraqi Nineveh จะเป็นหน่วยรบแนวหน้า ซึ่งจะบุกขึ้นมาทางใต้ ส่วนกองกำลังเคิร์ดจะมาทางทิศอื่น โดยขณะนี้ได้ล้อมโมซูลไว้รอบแล้ว ถนนทุกสายได้ถูกยึดไว้เช่นกัน โดยกองกำลังอิรัก เคิร์ด และนักรบเซีย เหลือถนนเดียวซึ่งเชื่อมต่อกับ Tal Afar ห่างจาก Mosul 78 กิโลเมตรทางทิศตะวันตก สหรัฐได้จ่ายเงินไป 181 ล้านดอลลาร์เพื่อช่วยเหลือทางมนุษยธรรม

เพื่อตีความสนใจของอิรัก ไอซิลได้ส่งกำลังไปโจมตีเมือง Al-Zawya ทางเหนือของกรุงแบกแดด แต่ถูกกองกำลังของอิรักและกำลังทางอากาศของพันธมิตรโต้กลับและทำลายฝ่ายเข้าศึกจนยับเยิน

ในขณะเดียวกัน กองบิน Tornado ของอังกฤษ 8 เครื่องและ Typhoon อีก 6 เครื่องได้บินจากฐานทัพ Akrotiri ในไซปรัสไปถล่มที่มั่นของไอซิลในโมซูลอย่างหนัก ส่วนนายพล Sheikh Jafaar Mustafa ผู้บัญชาการทหารเปชเมอร์กว่า 70 แถลงว่า กำลังฝ่ายตนจะเข้ายึดดินแดนซึ่งเป็นพื้นที่เดิมของเคิร์ด (คงจะเพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งกับอิรัก) เท่านั้น ส่วนพรรค Kurdish Democratic Party แถลงข่าวว่า เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา (25 กันยายน) ทหารเคิร์ดจับตัว Abu Hammam al-Soure มন্ত্রী Shura Council ของไอเอส ขณะกำลังหนีไปยัง Tal Afar หรือเขตที่มีไอเอสอยู่ในซีเรีย

ทางด้านกรป้องกันหรือแผนรับการถูกบุก ไอเอส ซึ่งครองโมซูลมากกว่า 2 ปีและพยายามจัดการปกครองแบบเมืองขึ้นของตน ดูจะใช้วิธีที่ยอมรับว่าจะคงกำลังอยู่ในโมซูลได้ไม่นาน จึงดำเนินการคล้ายกับการต่อสู้ที่เมืองฟัลลูจา โดยกำลังย้ายกองบัญชาการใหญ่และคลังสรรพาวุธออกไปจากเขตที่ไม่มีประชาชนอยู่มากไปสู่ใจกลางเมือง เพื่อว่าจะไม่ถูกโจมตีทิ้งระเบิด เพราะได้นำประชาชนจำนวนมากไปด้วยเชิง “โล่มนุษย์” โดยนำพลแม่นปืนและฐานยิงจรวดไปที่กลางเมือง และบริเวณฐานบินกับเขตประชิดกับด้านตะวันออกของตัวเมือง ภาพถ่ายทางดาวเทียมแสดงถึงคลองซึ่งขุดขึ้นเพื่อใส่น้ำมัน อันจะถูกจุดไฟเผา เป็นการวางเพลิงขนาดใหญ่ กับยังมีการสร้างกำแพงกับแนวสกัดการโจมตี ในบริเวณกลางเมืองและถนนสายสำคัญ เพื่อชะลอการรุกคืบหน้าของฝ่ายบุก การขุดแนวใส่น้ำมันคล้ายสนามเพลาะที่มีอยู่ทั่วไป ทั้งนอกตัวเมืองซึ่งควันดำกระจายไปทั่วเพื่ออำพรางทั้งนักรบที่พยายามจะต้านทานการรุกและเพื่อเป็นฉากกำบังการหลบหนี

จากมุมมองในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เดือนกันยายน ศกนี้ คงจะได้รับการบันทึกไว้ว่าเป็นเดือนของการ “Name and shame” เพราะตั้งแต่ต้นเดือนมาจนถึงปลายเดือน รัสเซียถูกโจมตีว่า มีส่วนอย่างสำคัญในการขัดขวางมิให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมไปสู่คนเป็นจำนวนมหาศาลที่รอคอยอยู่ในแคว้นอาเล็บบิ ทางเหนือของซีเรีย

ไศกนาฏกรรมนี้ยืดเยื้อมาหลายเดือน เนื่องด้วยความพยายามของสหรัฐฯ โดยจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ใช้วิธีทางการทูต อันได้แก่การเจรจา เพื่อให้รัสเซียตกลงให้มีสิ่งที่เรียกว่า Cessation of hostilities ซึ่งเป็นที่ตกลงกันใน International Support Group for Syria ครั้งแรกที่รัสเซียและสหรัฐฯให้หลักประกัน แต่ไม่สามารถใช้ได้นาน เพราะบาชาร์ อัล อัสซาดที่รัสเซียหนุนเต็มที ต้องการที่จะยึดพื้นที่ทั่วประเทศกลับคืนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแคว้นอาเล็บบิ เมื่อการโจมตีอุบัติขึ้นอีก โรงพยาบาลหลายแห่งและโรงเรียนถูกทำลาย อันหมายถึงชีวิตของคนใช้เด็ก ๆ และแพทย์เป็นจำนวนมาก แม้กระทั่งประธานาธิบดีโอบามาก็ได้ยกเรื่องนี้พูดกับ

ประธานาธิบดีปูติน ระหว่างการประชุม G20 ที่หังโจ ประเทศจีนตอนต้นเดือนกันยายน ก็มีได้รับการตอบสนอง ซึ่งผู้นำสหรัฐอธิบายไปว่า เป็นช่องว่างของ “ความเชื่อถือหรือความไว้วางใจ” จึงเป็นภาวะที่จอห์น แครร์รี่ต้องใช้ความพยายาม เพราะความเสื่อมโทรมของสถานการณ์ “สุดจะทนได้” แล้ว โดยใช้เวลาเจรจาในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ บังเกิดผลที่จอห์น แครร์รี่เรียกว่า “เสมือนการเจรจาของโลกคู่ขนาน” รัฐมนตรีต่างประเทศทั้งจากอังกฤษและฝรั่งเศสได้ตำหนิรัสเซียด้วยน้ำเสียงไม่ต่างกันนัก

แต่เมื่อไม่เป็นผล และปรากฏหลักฐานชัดว่า เครื่องบินรัสเซียมีส่วนในการทำร้ายประชาชน ผู้บริสุทธิ์ด้วยความจงใจ Samantha Power เอกอัครราชทูตฯผู้แทนถาวรสหรัฐจึงประณามรัสเซียอย่างรุนแรง โดยกล่าวว่า Russia does not fight terrorism in Syria but engage in Barbarism. ต่อจากนั้น รัสเซีย ซึ่งมีกำลังทางอากาศ ทางเรือและทางบกในซีเรียอยู่มากแล้ว สั่งการให้เรือบรรทุกเครื่องบิน Admiral Kuznetsov ลำเดียวที่มีอยู่ ซึ่งมีเครื่องบินทันสมัยเกินความต้องการภายในซีเรีย มาเตรียมพร้อมปฏิบัติการในบริเวณใกล้ฝั่งซีเรีย ทั้ง ๆ ที่สหรัฐยังยึดถือการแก้ปัญหาทางการทูต เมื่อพฤติกรรมของรัสเซียเป็นเช่นนี้ สหรัฐจึงกล่าวว่าหากตกลงหยุดยิงในซีเรียกันมิได้ ก็จะไม่เจรจากับรัสเซียในการร่วมมือกันปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายในซีเรียอีกต่อไป

ในวันที่ 29 กันยายน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียได้แสดงปฏิกิริยาทางสาธารณะว่า รัสเซีย “enraged” .ในน้ำเสียงสหรัฐที่กล่าวจะเลิกการเจรจากับรัสเซีย

เมื่อวันที่ 28 กันยายน คณะสืบสวนและสอบสวนการยิงเครื่องบินของสายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ MH17 ตกทางภาคตะวันออกของยูเครน ในพื้นที่ซึ่งฝ่ายแบ่งแยกดินแดนนิยมรัสเซียยึดครองอยู่ แถลงรายละเอียดว่า เครื่องบินลำดังกล่าว ตกเพราะถูกยิงด้วยจรวด Buk ซึ่งผลิตโดยบริษัทรัสเซีย และยิงจากรถที่มาจากรัสเซียและเมื่อยิงแล้ว รถดังกล่าวได้ย้อนกับข้ามแดนเข้าสู่รัสเซีย

ทางการรัสเซียปฏิเสธ อ้างว่า ผลการสอบสวนดังกล่าวมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง

การประชุมผู้ผลิตน้ำมันที่เมืองหลวงของอัลจีเรียปรากฏผลว่า โอเปคจะลดปริมาณการผลิตเป็นระหว่าง 32.5 ล้านบาร์เรลต่อวันถึง 33.2 บาร์เรลต่อวัน นับเป็นการตกลงกันได้เป็นครั้งแรกนับแต่ปี ค.ศ. 2008 การตกลงกันได้เช่นนี้ เพราะราคาได้ตกต่ำลงอย่างมากจากบาร์เรลละ 100 ดอลลาร์เป็นเพียงไม่ถึง 50 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ทำให้ประเทศ เช่นซาอุดี อารเบียต้องมึงงบประมาณขาดดุลถึงไม่น้อยกว่า 100 พันล้านดอลลาร์และจำต้องกู้เงินเป็นครั้งแรก วงการน้ำมันคาดว่าราคาในปีหน้าคงจะได้ประมาณบาร์เรลละ 50 ดอลลาร์หรือกว่าเล็กน้อย เมื่อปรากฏผลในทางดีเช่นนี้ ไม่แต่เพียงตลาดหลักทรัพย์ทั่วเอเชียและยุโรปจะค่อนข้างสดใส แม้ราคา Brent crude ก็ได้ขยับขึ้นประมาณร้อยละ 6 ในการประชุมครั้งนี้ มีประเทศนอกโอเปคเข้าร่วมด้วย แต่มีข่าว ซึ่งยังมีได้รับการยืนยันว่า อิหร่านอาจไม่จำเป็นต้องตรึงการผลิตในขั้นนี้

วันศุกร์ ที่ 30 กันยายน ศกนี้ จะเป็นวันไว้อาลัยทางการแก่อดีตนายกรัฐมนตรี Shimon Peres ซึ่งถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ 28 กันยายน จากอาการ Stroke ด้วยอายุ 93 ปี ท่านเป็นผู้มีบทบาทภายในที่สำคัญเพื่อจะปูพื้นฐานไปสู่สันติภาพระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ โดยได้เข้าร่วมพิธีลงนามในความตกลงออสโลที่สนามด้านใต้ของทำเนียบขาว ในเดือนนี้ เมื่อปี ค.ศ. 1993 พร้อมกับอิซัค ราบินและยาสเซอร์ อาราฟัต โดยมีประธานาธิบดีบิลล์ คลินตันเป็นเจ้าภาพ ทั้งสามท่านได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพในปี ค.ศ. 1994

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือน ตุลาคม 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2559 ฉบับที่ 1

การลงประชามติ สองครั้ง ในสองทวีป ในวันอาทิตย์ ที่ 2 ตุลาคม ศกนี้ ปรากฏผลที่ไม่น่าพอใจแก่รัฐบาลผู้จัดเท่าใดนัก และแม้ no vote กับ yes vote จะต่างกันเพียงเล็กน้อย แต่ส่วนต่างยิ่งน้อยกว่า การลงประชามติของอังกฤษในประเด็น Brexit หรือ Leave กับ Remain เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ ซึ่งเริ่มสัญญาณก้าวแรกในวันเดียวกัน โดยนายกรัฐมนตรีเริชชา เมย์ แห่งสหราชอาณาจักรประกาศในการประชุมพรรคคอนเซอร์เวตีฟที่เมืองเบอร์มิงแฮมว่า จะเริ่มใช้ข้อบทที่ 50 ของสนธิสัญญาลิสบอนในวันสุดท้ายของเดือนมีนาคม ค.ศ. 2017 ซึ่งถ้าไม่มีประเด็นยุ่งยากก็อาจแล้วเสร็จในสองปี คือ ค.ศ. 2019 ในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “A big IF” คำว่า Brexit เป็นกระบวนการที่ในทัศนะของข้าพเจ้า จะนำมาซึ่งความไร้เสถียรภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะกลาง ไปทั่วสหภาพ

ยุโรป เพราะกระแสการเมืองในภูมิภาคนั้นกำลังผ่านช่วงเวลาของความผันผวน และยิ่งเสื่อมทรามลงอีกจากปัญหาผู้อพยพจากทิศทางต่าง ๆ ที่ถาโถมเข้ามา แทรกด้วยภัยคุกคามจากการก่อการร้าย ผลกระทบทางเศรษฐกิจและการเงินต่ออังกฤษ นั้น ย่อมหลีกเลี่ยงได้ยาก ดังที่ประจักษ์ในไม่ถึงสองวันหลังจากที่เรีตัสซา เมย์ประกาศกำหนดการเริ่มกระบวนการเจรจา Brexit ที่ค่าของเงินปอนด์ตกลงถึงจุดต่ำสุดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1985 หรือใน 31 ปี จนมีการใช้ศัพท์ใหม่ว่า ดูท่าทางจะเป็น Hard Brexit แต่จะถึงขั้นที่อดีตนายกรัฐมนตรีเดวิด แคเมอรอนขู่ว่าก่อนหน้าวันลงประชามติว่าชาวอังกฤษคงจะต้อง DIY หรือ Do It Yourself หรือไม่ เพราะบัดนี้ผู้ออกเสียงชาวอังกฤษได้ตัดสินใจ Leap into the dark แล้ว ความเป็นจริงก็คือ มีใช่อังกฤษเท่านั้นที่ตกอยู่ในสภาวะเช่นว่า การเจรจาเงื่อนไขของ Brexit ที่จะเริ่มตั้งแต่สิ้นเดือนมีนาคม ศกหน้า ทั้ง EU และ UK ต่างจะต้องเข้าสู่อาณาบริเวณที่เป็น Uncharted water อันดูจะไม่มีตัวอย่างมาก่อน แต่ในคำปราศรัยปิดการประชุมใหญ่ของพรรคคอนเซอร์เวทีฟ เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม เรีตัสซา เมย์ได้แสดงความมั่นใจว่าสหราชอาณาจักรพร้อมแล้ว ทั้งในการเจรจาเพื่ออนาคตของสหราชอาณาจักร และในการนำประเทศเข้าสู่ “การปฏิวัติ” อันจะเปลี่ยนแปลงสังคมตามหลักการของความยุติธรรมและความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อให้ปวงชนร่วมรับผลของความก้าวหน้าโดยทั่วหน้ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปวงชน (Citizen) ที่ยังมีฐานะต่ำต้อยอยู่ ซึ่งโดยที่การประชุมใหญ่ครั้งนี้เป็นครั้งแรก ที่จะสมานสามัคคีภายในพรรค ขณะที่กลุ่มการเมือง เช่นพรรคแรงงานและพรรคอิสระหรือ UKIP ซึ่งปัจจุบันไม่มี ส.ส. ในสภาฯ ที่เวสต์มินสเตอร์ กำลังสาละวนกับการพยายามจะสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและหาอุดมการณ์ใหม่ อันจะต้องใช้เวลาอีกนาน ในเมื่อบัดนี้พรรคคอนเซอร์เวทีฟมีความเสถียรและทราบทิศทางที่จะนำพาให้พรรคก้าวไปข้างหน้าด้วยอุดมการณ์ใหม่ภายใต้ “การปฏิวัติ” ที่จะทำให้สหราชอาณาจักรและแคว้นอื่น เช่นสก๊อตแลนด์และไอร์แลนด์เหนืออยู่ร่วมสหภาพ (Union) สืบต่อไป ด้วยมารยาท เรีตัสซา เมย์ได้แสดงความ “ขอบคุณนายเดวิด แคเมอรอน” ที่ปูทางให้อังกฤษมาถึงจุดเปลี่ยนที่สำคัญยิ่งครั้งนี้ การณ์ข้างหน้าจะเป็นเช่นใด ต้องคอยติดตามดูกันต่อไป เพราะจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศที่มีปณิธานอย่าง

แนวโน้มที่จะสร้างสังคมประชาธิปไตยอันมั่นคงต่อไป โดยเลือกสรรแนวทางที่เหมาะสมแก่แต่ละประเทศ โดยยึดมั่นในค่านิยมที่ควรแก่การส่งเสริม กล่าวโดยสรุป ถ้อยแถลงของเธริสซา เมย์มิได้เปิดเผยสารัตถะของท่าทีในการเจรจากับสหภาพยุโรปเท่าใดนัก อันเป็นที่เข้าใจได้ในกระบวนการของการเจรจา แต่เท่าที่พอทราบในขั้นนี้ ฟรอนซ์ว็ส ออลลองด์ จากฝรั่งเศสไม่ต้องการให้อังกฤษได้ทุกอย่างไปง่าย ๆ ในขณะที่แองเกลา แมร์เคิลเห็นว่าการเข้าสู่ตลาดเดียวในยุโรปกับเสรีภาพทั้ง 4 ซึ่งรวมประเด็นการเข้าเมืองด้วยน่าจะมีทางตกลงกันได้ด้วยดี ตามรายงานก่อนวันสิ้นเดือนตุลาคม ศกนี้ ตัวเลขทางเศรษฐกิจการเงินและการคลังปรากฏไปในทางไม่สู้จะน่าพอใจ อันมิใช่เป็นกรณีผิดความคาดหมายในระยะก่อนหน้าวันลงประชามติเมื่อ 23 มิถุนายน นักเศรษฐกิจจากลักเซมเบิร์ก แนะนำว่าศูนย์กลางด้านบริการการเงิน ซึ่งกรุงลอนดอนเป็นมาช้านาน ควรแบ่งส่วนไปอยู่ ณ ลักเซมเบิร์ก เพราะเมืองใหญ่ ๆ ในยุโรป เช่นกรุงปารีสและนครพริ้งค์เฟิร์ตกำลังเตรียมตัวที่จะแย่งกันเป็นแทน ในภาพรวม บางคนเห็นว่า โดยที่เธริสซา เมย์มิใช่เป็นแกนนำในการให้เกิด Brexit ที่จริงแล้วอยู่ในฝ่ายให้คงอยู่ใน อียู ต่อไปด้วยซ้ำ แม้จะมีได้แสดงบทบาทในระหว่างการรณรงค์เท่าใดนักก็ตาม ในวันศุกร์ที่ 28 ตุลาคม อดีตนายกรัฐมนตรีนโนี แบลร์ แนะนำให้ยกเลิก Brexit เสีย ซึ่งยังไม่สายเกินไป และจัดการลงประชามติในเรื่องนี้ใหม่ ข้อแนะนำนี้คงจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ เพราะหัวหน้ารัฐบาลได้ยืนยันผลของการลงประชามติในหลายทางแล้ว และยอมรับที่จะดำเนินการตามประชามติ

การลงประชามติที่ผิดคาดอย่างมาก และสร้างความผิดหวังอย่างยิ่งแก่ผู้ที่ไปสนับสนุนได้แก่ ผลการลงประชามติในประเทศโคลอมเบียเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม ศกนี้ ที่จะรับหรือไม่รับความตกลงสันติภาพระหว่างรัฐบาลภายใต้การนำของประธานาธิบดี Juan Manuel Santos อดีต “เหยี่ยว” ที่กลายเป็น “พิราบ” โดยทุ่มเทความพยายามที่จะยุติสงครามกับฝ่ายกบฏ FARC ซึ่งทำสงครามกับรัฐบาลชุดต่าง ๆ มาถึง 52 ปี ทำให้มีผู้เสียชีวิตไปถึง 260,000 คน กับขบวนการ FARC ภายใต้การนำของ Timoleon Jimenez

การเจรจาสงบศึกได้เร่งรัดขึ้นในรอบ 4 ปีที่ผ่านมาที่กรุงฮาวานา ประเทศคิวบา เพราะ FARC ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาด้วยกลุ่มคนหนุ่มที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก Che Guevarra นักปฏิวัติ ชินชือที่เริ่มนิยมอุดมการณ์ฝ่ายซ้าย โดยฝ่ายรัฐบาลได้แต่งตั้งให้นาย Humberto de la Calle เป็น หัวหน้าในการเจรจา จนทั้งสองฝ่ายสามารถจัดทำความตกลงกันได้ และมีพิธีการลงนามในความ ตกลงโดยนายบัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติได้ร่วมในพิธีด้วย โดยประธานาธิบดีซานตอสได้ แถลงถึงความสำเร็จดังกล่าวต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อเดือนกันยายน ศกนี้

วงการภายนอกคาดว่า การลงประชามติในวันอาทิตย์ ที่ 2 ตุลาคม ซึ่งโคลอมเบียใช้คำว่า Plebiscite ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับ Referendum ไม่น่าจะเกิดปัญหา เพราะคนส่วนใหญ่ก็ ต้องการความสงบหลังจากที่ต้องรบราฆ่าฟันกับยังมีอาชญากรรมนานาชนิดมากกว่าครึ่งศตวรรษ รวมทั้งการลักลอบค้ายาเสพติดและอาวุธสงคราม แม้จะทราบว่ายี่สิบที่คัดค้านความตกลง ดังกล่าว ซึ่งมีอดีตนายกรัฐมนตรีและต่อมาเป็นวุฒิสมาชิก Alvaro Uribe หัวหน้าพรรค Democratic Centre Party เป็นแกนนำ ทั้งด้วยความแค้นส่วนตัวและด้วยเหตุผลทางการเมือง แต่ คงจะไม่มีเสียงข้างมากพอ ส่วน Ingrid Betancourt ซึ่งเคยถูก FARC จับตัวไปในปี 2012 เห็นว่า น่าจะตกลงที่จะอยู่ร่วมกัน โดยปราศจากการผูกพยาบาท จึงเห็นด้วยกับความตกลง

ดังที่กล่าวแล้ว ฝ่ายรัฐบาลคาดคิด เพราะจำนวนผู้ไปออกเสียงมีทั้งหมด 13 ล้านคนหรือ เพียงร้อยละ 38 ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั่วประเทศ พวกที่อยู่ด้านนอก ในเขตชนบทและที่อยู่ใกล้กับ เขตที่ต้องได้รับผลกระทบมากที่สุด เช่นในแถบ Choco เห็นด้วยกับความตกลง ส่วนพวกที่อยู่ ส่วนกลางและใกล้เมืองหลวง กับพลเมืองในแถบ Casanare ด้านตะวันออกของประเทศ ซึ่งเป็น กสิกรและเจ้าของที่ดินที่ต้องจ่ายค่าคุ้มครองมาตลอด ต่างออกเสียงไม่รับ ผลปรากฏว่าฝ่ายไม่รับ ชนะการลงประชามติอย่างหวุดหวิด คือ 54,000 เสียง แต่ Ingrid Betancourt กล่าวว่า คนจำนวน ไม่น้อยไม่อาจไปออกเสียงได้ เพราะพายุ Hurricane Matthew ก่อตัวที่โคลอมเบียพอดี ก่อนที่จะ ถล่มแคริบเบียนในระดับ 4 ถึง 5 และในวันที่ 7 ตุลาคม ได้เคลื่อนมาสู่ฝั่งตะวันออกของมลรัฐ

พลอริดา ทำให้มีผู้เสียชีวิตไปแล้ว 4 คน และจะพัดเข้าสู่แถบเมืองชาร์ลสตัน มลรัฐเซาท์แคโรไลนา ในสหรัฐ นับเป็นวาทภัยแรงที่สุดในกว่าหนึ่งร้อยปี แม้ในวันเสาร์จะลดลงเป็นระดับ 2 แต่อันตรายร้ายแรงของภาวะที่เรียกว่า Storm Surge ยังอาจก่อความเสียหายได้ ส่วนเฮติก่อนหน้านี้ได้รับความเสียหายยับเยินและคนตายประมาณเกือบ 1,000 คน (ตามรายงานถึงเช้าวันเสาร์ ที่ 8 ตุลาคม 2016)

ประธานาธิบดีมานเวล ซานตอส ทราบดีว่า การลงประชามติเพื่อรับหรือไม่รับความตกลง ถูกเปลี่ยนเป็นการปะลองทางการเมือง แต่เขายอมรับว่า รัฐบาลไม่มีแผนสำรองหรือ Plan B จึงได้ตัดสินใจให้ฝ่ายต่อต้านแต่งตั้งผู้แทนมาร่วมคณะกรรมการ ซึ่ง Uribe ตั้งผู้แทนมา 3 คน และยังมียึดท่าทีที่จะไม่ให้นิรโทษกรรมแก่ผู้ที่มีความผิดติดตัวจากฝ่าย FARC และจะไม่ยินยอมให้ผู้นำของ FARC ได้รับสิทธิทางการเมือง ส่วนรัฐบาลได้ตั้งให้นาย Humberto de la Calle หัวหน้าในการเจรจาเป็นหัวหน้าทีม Dialogue เพื่อหาทางคืนชีพกระบวนการสันติภาพ โดยที่ฝ่าย FARC ตกลงที่จะให้มีการหยุดยิงสืบต่อไป แม้ความตกลงหยุดยิงจะหมดอายุในวันที่ 31 ตุลาคม ศกนี้

เหตุพลิกผันดังกล่าวสร้างความไม่พอใจอย่างมากแก่พลเมืองชาวโคลอมเบีย ในขณะที่ฝ่าย FARC ก็รู้สึกพะว้าพะวัง เพราะเหนื่อยหน่ายกับการสู้รบมานาน เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ประชาชนจำนวนมากจึงออกมาร่วมเดินขบวนเรียกร้องความสงบสันติ ซึ่งจะโทษใครก็ลำบาก เพราะเมื่อมีโอกาสแล้ว กลับมิได้ใช้สิทธิออกเสียงให้เพียงพอ

อย่างไรก็ดี ในวันศุกร์ ที่ 7 ตุลาคม ศกนี้ คณะกรรมการรางวัลโนเบลได้ประกาศให้ประธานาธิบดีฮวน มานเวล ซานตอสแห่งโคลอมเบียเป็นผู้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ เพราะได้ทำความตกลงสันติภาพกับกบฏ FARC ซึ่งประธานาธิบดีซานตอสขอให้ประชาชนชาวโคลอมเบียทั้งประเทศเป็นผู้รับรางวัลอันทรงเกียรติดังกล่าว ส่วนรัฐมนตรีว่าการคลังโคลอมเบียซึ่งไปร่วมการประชุมประจำปีของ IMF กับ World Bank ยืนยันกับนายริชาร์ด เควส แห่ง CNN

Money ว่าด้วยแรงหนุนจากคณะกรรมการรางวัลเช่นนี้ ประชาชนคงจะรับรองความตกลง
สันติภาพต่อไป เพราะจะช่วยให้การเศรษฐกิจ ซึ่งเติบโตร้อยละ 2.2 ขณะนี้ ยิ่งขยายตัวเพิ่มมากขึ้น
อีก

(ข่าวเดิมที่หลัง) รายงานความคืบหน้าเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2016 การเจรจาฉบับใหม่
ระหว่างคณะกรรมการผสมจากโคลอมเบียกับ FARC ซึ่งกำลังมีขึ้นที่กรุงฮาวานา คิวบา จนถึงวันที่
28 ตุลาคม ตามเวลาท้องถิ่น แสดงว่าแม้เส้นทางที่จะตกลงกันได้จะดีขึ้น แต่ฝ่ายค้านในคณะผู้แทน
ภาครัฐก็ยังเรียกร้องให้มีการยอมรับหลักการบางประการของความรับผิดชอบ (Accountability)
ในการกระทำอันผิดกฎหมายของสมาชิก FARC รายละเอียดมีประเด็นใดบ้างยังไม่ทราบในขั้นนี้

การลงประชามติอีกแห่งหนึ่งได้แก่ฮังการี ด้วยการผลักดันของนาย Victor Orban
นายกรัฐมนตรีที่เริ่มนโยบายต่อต้านคนเข้าเมืองมาตั้งแต่ก่อนหน้าที่ผู้อพยพจะมีปัญหาต่อประเทศ
ในยุโรปส่วนใหญ่ โดยทราบกันมานานแล้ว ว่านาย ออร์บานเป็นนักการเมืองฝ่ายขวาที่พยายาม
ต่อต้านการที่ตนเองคิดว่า สหภาพยุโรปพยายามจะรวบอำนาจให้แก่ส่วนกลาง การที่สหภาพฯ
กำหนดโควตาเพื่อจัดการแบ่งส่วนผู้อพยพให้สมาชิกประเทศรับไปตั้งถิ่นฐานในประเทศ โดยจาก
ยอดผู้อพยพ 160,000 คน นั้น ฮังการีมีส่วนแบ่งเพียง 1,294 คน แต่นายออร์บานไม่ต้องการรับ
แม้แต่คนเดียว เพราะเมื่อมีการหลั่งไหลของผู้อพยพเข้าสู่ภูมิภาคยุโรปครั้งใหญ่ ซึ่งนายกรัฐมนตรี
แองเกลา แมร์เคิลแห่งเยอรมนีพร้อมรับถึงหนึ่งล้านคน นั้น ทางการฮังการีได้ปิดพรมแดนกับ
เซอร์เบียและโครเอเชีย ทำให้เกิดการขุดมุนวุ่นวายอย่างมาก ที่เป็นเช่นนั้นเพราะประเทศในยุโรป
ไม่ทันตั้งตัว จนในที่สุดได้มีการหารือเพื่อแก้ปัญหา อันรวมถึงตุรกีซึ่งเป็นประเทศแรกรับด้วย ระบบ
โควตาจึงเกิดขึ้น

การออกเสียงลงประชามติในฮังการีมีผู้ไปร่วมออกเสียงมากก็จริง แต่กว่าครึ่งไม่ยอมออก
เสียง ด้วยความตั้งใจจะให้ผลเป็นโมฆะ คือที่ไม่รับมีจำนวนถึง 3.3 ล้าน บัตรเสีย 220,000 ที่ให้รับ

มีเพียง 55,000 แต่นายออร์บานแถลงว่า ตนได้ชัยชนะ แต่ผู้ไปออกเสียงมีรวม 43.7 น้อยกว่าร้อยละ 50 จึงไม่มีผลผูกพันตามรัฐธรรมนูญ หนังสือพิมพ์ The Guardian ของอังกฤษได้สอบถามความเห็นของผู้ออกเสียงว่า คิดเช่นไรจึงออกเสียงขัดขวาง ชาวฮังการีคนหนึ่งตอบว่า นายออร์บานเป็นอันตรายต่อชาติยิ่งกว่าที่ทราบกัน เพราะเขาได้พยายามสร้างความแตกแยกภายในสหภาพยุโรป โดยต้องการจะให้เขาเองมีอำนาจมากยิ่งขึ้น อีกคนหนึ่งเห็นว่า นายออร์บานได้ละเมิดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสหภาพ โดยพยายามทำลายระบอบประชาธิปไตย และสร้างระบอบ Oligarchy ขึ้นแทน อีกความเห็นหนึ่งเชื่อว่า โดยที่ฮังการีจะมีการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ. 2018 นายออร์บานจึงจัดการลงประชามติเพื่อสำรวจว่ามีเสียงสนับสนุนเขามากน้อยเพียงไร

อย่างไรก็ดี นาย Jean-Claude Juncker ประธานกรรมาธิการสหภาพยุโรป เห็นว่า ฮังการีจะมองข้ามโควตาภาคบังคับ (Mandatory) ของสหภาพยุโรปไม่ได้

แม้ว่านายออร์บานจะขัดแย้งแนวทางของสหภาพยุโรปตลอดมา เขายังมิได้ไปไกลถึงขั้นจะเลือกทาง “Huxit” อันได้แก่การถอนตัวจากสหภาพฯ เพราะฮังการีต้องพึ่งเงินอุดหนุนการเศรษฐกิจจากบรัสเซลส์อย่างมาก

ตามที่ได้รายงานและวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์อันเสื่อมถอมลงทุกวันในซีเรีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมอันน่าละอายใจของรัสเซียภายใต้ลาคีเมียร์ ปูติน อันทำให้เดือนกันยายนที่เพิ่งผ่านมากลายเป็นเดือนแห่งการ “Name and shame” นั้น กลวิธิของรัสเซียที่มีส่วนโดยตรงในการทำลายล้างแคว้นอาเล็ปไปด้วยการทุ่มกำลังทุกด้านรวมทั้งการส่งเรือบรรทุกเครื่องบิน Admiral Kuznetsov พร้อมเครื่องบินรบทันสมัยและการส่งกองกำลังซีปนาวุธ S-300 อันเป็นจรวดจากพื้นสู่อากาศไปเสริมพลานุภาพที่มีล้นเหลืออยู่แล้วในซีเรีย ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลซีเรียและกลุ่มก่อการร้ายอัล นุสราไม่มีเครื่องบินที่จะใช้จรวดดังกล่าวได้ การแสดงอำนาจของรัสเซียจึงสื่อเจตนาที่จะยับยั้งสหรัฐโดยตรง เพราะทราบดีว่าสหรัฐโดยประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งใกล้จะหมดวาระการ

ดำรงตำแหน่ง คงจะไม่ใช้กำลังทหารในการแก้ปัญหา และจะช่วยให้ฝ่ายบาชาร์ด อัล อาสอาดเข้าครองดินแดนได้มากขึ้น โดยไม่แยแสว่าทั้งรัสเซียและซีเรียได้กระทำ อาชญากรรมสงครามอย่างชัดแจ้งและยังมุ่งหน้าฆาตกรรมล้างเผ่าพันธุ์คนเชื้อสาย เดียวกัน กับใช้อาวุธต้องห้ามและอาวุธเคมีด้วย

เหตุการณ์น่าสลดใจดังกล่าวนี้แทบจะเป็นดังที่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ไว้อย่างละเอียด ในรายงานเดือนตุลาคม 2558 เพียงไม่ถึงหนึ่งเดือนเต็มที่รัสเซียเริ่มปฏิบัติการทางอากาศ ในซีเรียตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2558 (หากท่านผู้ใดสนใจที่จะได้รับ ก็ติดต่อไปได้ เพราะ ยังมีไฟล์อยู่ โดยอาจติดต่อกับคุณกาญจนา กรมสารนิเทศ คุณเยาวลักษณ์ กรมยุโรป คุณฐานิดา สอท ฅ กรุงวอชิงตัน หรือที่อีเมลข้าพเจ้าที่ manaspasxuto@gmail.com)

ความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับสหรัฐ โดยสหรัฐระงับการเจรจา จัดทำความตกลงกับรัสเซียเพื่อลดกำลังอาวุธระหว่างกันสืบเนื่องจากการที่รัสเซียมิได้ยุติ การโจมตีฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอาสอาด อาจนำไปสู่ภัยอันตรายในวงกว้างได้ เนื่องจาก ข้าพเจ้าทราบกระแสข่าวมาเมื่อคืนวันที่ 5 ตุลาคมว่า ฝ่ายความมั่นคงของสหรัฐและ กระทรวงกลาโหมกำลังหารือกับทำเนียบขาวถึงทางเลือกต่าง ๆ ที่ประธานาธิบดีโอบามา อาจตัดสินใจนำมาใช้ ซึ่งมีอยู่หลายทางที่จะไม่จำกัดอยู่ด้านวิถีทางการทูตแต่โสดเดียว เช่นที่จอห์น แครร์รี่ย้ายมาตลอด 1 ปีที่ผ่านมา โดยจะไม่ละเลยการทูต แต่จะมี Military content ควบไปด้วย ตามแนวคิดนี้ ข้อเสนอแต่ต้นของฮิลลารี คลินตัน ผู้สมัครเป็น ประธานาธิบดีคนต่อไป ในการกำหนด No fly zone ซึ่งในขั้นต้น ประธานาธิบดีโอบามา ไม่สู้จะเห็นด้วย แต่วุฒิสมาชิก John McCain จากพรรครีพับลิกันสนับสนุน อาจได้รับการ พิจารณาใหม่ ซึ่งการกำหนดเขตดังกล่าว ต้องใช้กำลังทหารคุ้มกันทั้งหน่วยป้องกันภัยทาง อากาศและกำลังปกป้องน่านฟ้าหากจะให้ผลในทางปฏิบัติ อันเป็นที่เข้าใจได้ว่า แม้จะ ใช้กำลังทหารแบบจำกัดบทบาทเช่นนั้น ก็ถือเป็นการ Escalate ปฏิบัติการอยู่ดี แต่จำเป็น

ในขณะนี้ นาย Jean-Marc Ayrault รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและ
พัฒนาการระหว่างประเทศฝรั่งเศสคนใหม่ ก็กำลังหาทางผ่อนคลายความตึงเครียด
ระหว่างสหรัฐกับรัสเซียอยู่ โดยได้เดินทางไปพบกับรัสเซียที่กรุงมอสโกเพื่อขอให้รัสเซีย
กับอิหร่านบีบให้บาชาร์ด อัล อัสซาดยุติการโจมตีประชาชนในภาคตะวันออกของแคว้น
อาเล็ปปิเซียตี และในวันที่ 7 ตุลาคม ศกนี้ ก็ได้ไปพบกับนายจอห์น แคร์รี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ เมื่อปลายเดือนกันยายน นาย Ayrault ได้
ให้สัมภาษณ์ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ Liberation มีความบางตอนว่า โดยที่
อัสซาดมียุทธศาสตร์ที่จะแบ่งภาคประเทศโดยจะยึดแคว้นอาเล็ปปิเซียตี ซึ่งฝ่ายตนได้ปิด
ล้อมไว้ส่วนหนึ่งอันทำให้ประชาชนต้องอดอยากอย่างหนัก ทั้งนี้เพื่อสร้างสิ่งที่เขาเรียกว่า
“Pragmatic Syria” อันประกอบด้วย Latakia, Damascus, Homs และ Aleppo แต่อัสซาดมี
กำลังไม่เพียงพอที่จะแผ่เจตคติได้ ที่สามารถสร้างความพินาศในประเทศมาได้ถึงขั้นนี้
เพราะรัสเซียและอิหร่านใช้กำลังสนับสนุน ฉะนั้น หากปล่อยให้ซีเรียสร้างอาชญากรรม
สงครามเช่นนี้ต่อไป อาเล็ปปิเซียตีคงจะถูกฝ่ายอัสซาดทำลายหมดได้ในราววันคริสต์มาสปีนี้
และความป่าเถื่อนเช่นที่เกิดขึ้นที่ Guarnica Grozny และ Sarajevo ก็จะมีหลอนจิตสำนึก
ของชาวโลกอีก สำหรับ Jabhat Fatah al-Sham อันเป็นชื่อใหม่ของอัล นุสรา นั้น ก็ยังเป็น
กลุ่มก่อการร้าย เช่นกลุ่มรัฐอิสลามหรือแดช การแก้ปัญหานี้ต้องให้การผนึกกำลังกัน
หลายประเทศ เฉพาะเพียงสหรัฐกับรัสเซียไม่อาจประกันการสงบศึกได้ดังที่เห็นกัน
มาแล้ว เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ ฝรั่งเศสจึงเสนอให้จัดตั้งกลไกตรวจสอบซึ่ง
ประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและประเทศเพื่อนบ้านของซีเรียทั้งหมด
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อันจะช่วยให้มีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในพื้นที่ รวมทั้งการ
ละเมิดข้อตกลงสงบศึก และให้หลักประกันความรับผิดชอบแก่ประเทศทั้งหลายที่จะให้
ความช่วยเหลือทางการทหารแก่ฝ่ายต่อต้านหัวปานกลางทั้งหลาย

เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม สหรัฐได้ขอให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเริ่ม
กระบวนการสืบสวนการกระทำอาชญากรรมสงครามและการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรม

ระหว่างประเทศของรัสเซียและรัฐบาลซีเรีย เพราะชาวซีเรียกว่าสี่แสนคนถูกสังหารโดยระบอบอัสซาด และอีก 10 ล้านคนต้องเป็นผู้ลี้ภัยในตุรกี เลบานอนและจอร์แดน

ด้านนาย Steffan de Mistura ผู้แทนพิเศษของสหประชาชาติในซีเรีย เสนอให้จัดการให้ Jabhat Fatah al-Sham หรือ อัล นุสรา ซึ่งมีกำลังอยู่เพียง 900 คนได้ย้ายทั้งหมดออกจากภาคตะวันออกของแคว้นอาเล็ปปิโป ซึ่งมีฝ่ายต่อต้านรัฐบาลหัวปานกลางและพลเมืองประมาณกว่าสองแสนคนยังอยู่ในพื้นที่ และทั้งหมดไม่ต้องการจะยอมอยู่ใต้รัฐบาลอัสซาด โดย Mistura เองจะคุ้มกันฝ่ายที่จะเคลื่อนย้ายออกไปให้ปลอดภัยจากการถูกโจมตี ในวันเสาร์ ที่ 8 ตุลาคม ศกนี้ รัสเซียได้แสดงท่าทีที่จะทำตามข้อเสนอ ส่วนท่าทีของสหรัฐ นั้น ถึงเวลาที่ทำรายงานนี้ ยังไม่ทราบ อาจจะเป็นเพราะความไม่แน่ใจว่า จะวางใจได้เพียงใดว่า ซีเรียภายใต้อัสซาดและรัสเซียจะไม่ถือโอกาสเข้าครองพื้นที่ทางตะวันออกของอาเล็ปปิโป เนื่องจากได้ทำมาตลอด ถ้าไม่มีเจตนาร้ายเช่นนั้น ทำไมรัสเซียจึงเพิ่มกำลังทหารและอาวุธหนักหลายประเภทเข้าไปในซีเรียอีก และในวันที่ 8 ตุลาคม ศกนี้ กระทรวงกลาโหมรัสเซียได้แถลงข่าวว่า รัสเซียได้ให้สัตยาบันกับข้อตกลงวางกำลังทางอากาศเฉพาะกิจ (Air Task Force) ไว้ในซีเรียแล้ว

รายงานข่าวที่ได้รับในวันอาทิตย์ ที่ 9 ตุลาคม ค.ศ. 2016 แจ้งว่า เมื่อวันเสาร์ ที่ 8 ตุลาคม รัสเซียได้ใช้สิทธิยับยั้งข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ให้ซีเรียยุติการโจมตีทางอากาศในอาเล็ปปิโปและเปิดทางให้สหประชาชาตินำความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมเข้าไปได้ เรื่องนี้ นาย Matthew Rycroft เอกอัครราชทูตสหราชอาณาจักร ได้แถลงในคณะมนตรีว่า การที่รัสเซียขัดขวางข้อมติดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิอย่างไรเหตุผลอันควร “ในที่สุด มติคณะมนตรีความมั่นคง ก็ไม่สามารถยุติสงครามนี้ได้ เพราะจะยุติได้ก็ต้องให้รัสเซียเปลี่ยนนโยบาย (ซึ่งมุ่งส่งเสริมการทำลายล้างและละเมิดความเป็นมนุษยธรรม)” รัสเซียโดยนายวิตาลี เซอร์กิน ได้เสนอข้อมติตอบโต้ อันไม่มีข้อความใดเรียกร้องให้มีการยุติการโจมตีทางอากาศในอาเล็ปปิโป ข้อมติของรัสเซียตกไป เพราะมีเสียงสนับสนุนไม่พอ

และมีผู้แทนบางคนแสดงความไม่พอใจด้วยการเดินออกจากที่ประชุม ทำให้นายเซอร์กินประกาศว่า เป็น “strange spectacle”

เมื่อวันศุกร์ ที่ 7 ตุลาคม นายจอห์น แครีรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ แถลงว่า การที่กองกำลังซีเรีย ด้วยการโจมตีทางอากาศโดยเครื่องบินรัสเซีย ใจทำลายโรงพยาบาลและพลเรือน พึงได้รับการสืบสวน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศสได้ประณามการโจมตี เพราะคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติคงจะสำนึกใน “Moment of truth” แล้ว

พฤติกรรมต่าง ๆ ของรัสเซีย นั้น หากจะประเมินในภาพรวมแล้ว น่าห่วงกังวลอย่างยิ่ง เนื่องจากการดำเนินมาตรการทางนโยบายและยุทธวิธีไม่ต่างจาก สถานะ Duel at the brink หากก้าวล้ำ “เส้นแดง” ที่แม้แต่ผู้นำรัสเซียก็ไม่ทราบชัดว่าอยู่แค่ไหนแน่ ก็เป็นไปได้อย่างยิ่งที่สงครามใหญ่จะระเบิดขึ้น เพราะสถานการณ์ขณะนี้มิทิศทางสู่ “จุดแตกหัก” แล้ว โดยรัสเซียเองก็ดูจะคิดเช่นนั้น และได้กระทำการต่าง ๆ นานาโดยไม่สนใจว่า โลกจะมองอย่างไร เพราะเชื่อว่ารัสเซียเตรียมพร้อมที่จะประจันหน้ากับตะวันตกแล้ว

ตามวิเคราะห์สถานการณ์โดยนาย Keir Giles ซึ่งเป็น Associate fellow of the Russia and Eurasia programme และ director of the Conflict Studies Research Centre จุดเด่นมีว่า.-

ทุกอาทิตย์จะปรากฏหลักฐานของการที่รัสเซียไม่ยอมยับยั้งความตั้งใจที่จะให้บรรลุวาระทางความมั่นคงของตน

รัสเซียตระหนักแน่ว่าบัดนี้ได้เริ่มความขัดแย้งกับฝ่ายตะวันตกในทุกบริบทแล้ว เว้นเพียงแต่ยังไม่เกิดการปะทะกันทางทหารโดยตรงและด้วยความตั้งใจเท่านั้น

นาย Giles ขยายความว่า การกระทำของรัสเซีย (คงหมายถึงการยึดไครเมียและการคุกคามยูเครนซึ่งเป็นประเทศเอกราช และถูกตอบโต้ด้วยการแซงก์ชั่น) การทำ

สงครามข่าวสาร (Information war) การเข้าไปแทรกแซงการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ภายในประเทศตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ การแทรกแซงการลงประชามติในประเทศตะวันตก (หมายรวมถึง Brexit ในสหราชอาณาจักรด้วย และดังที่ข้าพเจ้าเคยรายงานมาก่อนนี้ ได้แก่การบั่นทอนความมั่นคงของสหภาพยุโรป ด้วยการสนับสนุนผู้อพยพให้ก่อเหตุร้าย โดยมีการยุยงผู้ที่ส่อท่าทีจะใช้ได้ตามแผนการร้ายและส่งอาวุธสงครามให้) การละเลยพันธกรณีตามสนธิสัญญาและความตกลงต่าง ๆ การเผชิญหน้าทางเศรษฐกิจ การข่าวกรอง การโฆษณาชวนเชื่อและการ hack ข้อมูลทาง cyber ในวงกว้าง ตามคำกล่าวของนายพลรัสเซียซึ่งคุณกำลังเผชิญหน้ากับนาโต้ “คำนิยามใหม่ของสงคราม ได้แก่การที่ไม่จำเป็นต้องมีการประกาศและไม่มีวันสิ้นสุด” เพราะเชื่อว่า บัดนี้ รัสเซียได้ทำตามที่ต้องการแล้ว โดยไม่ต้องใช้กองทัพใหญ่เลย แต่รัสเซียก็ได้หยุดยั้งไว้แค่นั้น โดยได้เตรียมการถึงขั้นที่สถานการณ์ร้ายแรงที่สุด ด้วยการเพิ่มกำลังอาวุธทุกประเภท และการปรับเปลี่ยนกำลังทหารเชิงการสู้สงครามทุกรูปแบบ ด้วยการระดมข้าราชการและคนในสังคม จนถึงระดับสูงสุดในสัปดาห์ที่เพิ่งผ่านมา ด้วยการประกาศซ้อมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและวาทกรรมว่าจะให้รอดจากการโจมตีทางนิวเคลียร์ได้อย่างไร

ล่าสุดในวันสุดสัปดาห์ท้ายเดือนตุลาคม ศกนี้ ได้มีการออกคอมพิวเตอร์เกมส์อันใกล้สภาพความเป็นจริงมาก เพราะเกี่ยวกับการที่รัสเซียจะถูกโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ โดยมีคำเตือนให้พลเมืองเตรียมรับการโจมตี และในขณะเดียวกัน โทรทัศน์ทางการ (State TV) ได้เสนอคำเตือนถึงความเป็นไปได้ของสงครามโลก และมีการเผยแพร่ชิปนาอูทพิสัยไกลรุ่นใหม่ล่าสุด (Inter-Continental Ballistic Missile-ICBM)

พฤติกรรมของรัสเซียในซีเรียเป็นการเตือนถึงการเข้าสู่สงครามตามแบบของรัสเซีย ซึ่งอันที่จริงมิได้ต่างจากการทำสงครามในศตวรรษที่แล้ว

รัสเซียไม่ทราบแน่ชัดว่าจะลวงล้าและยั่วสหรัฐฯถึงแค่ไหนจึงจะถูกตอบโต้ จึงเพิ่มความกล้าเสี่ยงขึ้นเป็นลำดับ การที่สหรัฐมีท่าค่อนข้างจะวางเฉยและไม่เปิดเผยการ

ดำเนินการฉันทรัฐของรัสเซียแม้กระทั่งในวงการของสภา จะนำผลร้ายมาสู่สหรัฐ (เพราะ
ดูจะปล่อย) ให้เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลใหม่

บทวิเคราะห์ข้างต้นควรแก่การไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน แทนการมองข้ามไป เพราะมีเหตุ
ปัจจัยหลายประการที่ในทัศนะของข้าพเจ้า ใกล้เคียงพฤติกรรมของปูตินและผู้นำรัสเซียเท่าที่
ได้ติดตามสังเกตมานาน สำหรับท่านที่มีได้มองเหตุการณ์ลึกซึ้งพอ ใคร่ขอตั้งคำถามบาง
ข้อดังนี้

1. เมื่อปูตินโกรธตุรกีมากที่ยิงเครื่องบินซุกอย 24 ที่ไปช่วยอาสาสมัครในซีเรียตก
ในบริเวณพรมแดนต่อเนื่องกับเขตที่ชนเผ่า Turkmen ตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนตอนเหนือ
ของซีเรียเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2015 ถึงกับประกาศว่าถูกตุรกี “Stab in the back” และตัด
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในหลายภาค นั้น รัสเซียได้ส่งกองกำลังขีปนาวุธทั้งจากพื้นสู่อากาศ แบบ SAM 400 และจากพื้นสู่อากาศไปประจำการในซีเรีย และสั่งให้เครื่องบินรบ
รัสเซียมีเครื่องบินประจำบ้านบินคุ้มกัน เพราะเหตุใด ในเมื่อปูตินกับเออร์โดวันคืนดีกัน
แล้ว นอกจากรัสเซียจะยังคงกองกำลังขีปนาวุธอยู่ในซีเรียแล้ว เมื่อเดือนกันยายน ศกนี้
รัสเซียได้ส่งกองกำลังขีปนาวุธ SAM 300 ไปเพิ่ม ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลและกลุ่มก่อ
การร้ายที่เหลืออยู่ในอาเล็ปโปไม่ถึงหนึ่งพันคนไม่มีกำลังทางอากาศ เครื่องบินรบใน
ซีเรียมีแต่ของสหรัฐ อังกฤษ ฝรั่งเศส และพันธมิตรต่อต้านไอซิล ไม่แต่เท่านั้น รัสเซียยัง
ส่งเรือบรรทุกเครื่องบินลำเดียวที่มีอยู่ คือ Admiral Kuznetsov พร้อมเครื่องบินรบทันสมัย
ไปปฏิบัติการในซีเรียอีก ส่วนเรือรบที่ฐานทัพตาร์ตุสในซีเรียก็สามารถยิงขีปนาวุธข้าม
ทวีปได้อีกด้วย (ตามรายงานข่าวในวันจันทร์ที่ 10 ตุลาคม รัสเซียจะสามารถใช้ฐาน
ทัพเรือนี้ได้โดยไม่มีกำหนดสิ้นสุด)

2. ตลอดอย่างน้อย 4 ปีที่ผ่านมา เครื่องบินทิ้งระเบิดพิสัยไกลสี่เครื่องยนต์แบบ
Bear ของรัสเซีย ได้บินไปใกล้ประเทศตะวันตกต่าง ๆ รวมทั้งอังกฤษ ยุโรปและแอฟริกา
เหนือด้วย ทำให้เครื่องบินขับไล่ของประเทศที่มีต้องขึ้นไปเตือนให้ออกนอกน่านฟ้าของ
ตน

3. ในรอบ 2 ปีจนบัดนี้ เครื่องบินขับไล่สมรรถนะสูงของรัสเซียได้บินโฉบไปใกล้ เรือรบของสหรัฐฯและอังกฤษอย่างน่าอันตราย ทั้งในทะเลบอลติกและทะเลดำ ซึ่งทางการของประเทศเหล่านี้ได้เตือนหลายครั้งแล้ว และอาจยิงเครื่องบินที่โฉบเฉี่ยวแบบจงใจยั่วยุได้ เพราะเดินเรืออยู่ในทะเลหลวง บางครั้ง เครื่องบินรัสเซียยังจงใจบินล้ำเขตของ กองบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศภาคอเมริกาเหนือ (NORAD) อีกด้วย

4. เพราะเหตุใด รัสเซียถึงส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดขนาดยักษ์รุ่นใหม่ล่าสุดไปอยู่ในเขต ตะวันออกไกล โดยใช้ฐานที่เมืองวลาดีวอสต็อก ซึ่งไม่เคยมาก่อนสำหรับเครื่องบิน ทันสมัยนี้ อันเป็นรุ่นเดียวกับที่ปรากฏครั้งแรกในการทิ้งระเบิดอาเล็ปโปจากฐานบินใน อิหร่าน

5. ส.ส. Adam Schiff จากกรรมาธิการข่าวกรองของสภาผู้แทนราษฎร กล่าวในวันที่ 10 ตุลาคมว่า สำนักข่าวกรองกลางของสหรัฐฯยืนยันว่า รัสเซียได้ดำเนินการ Hack ข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งของทางราชการ บริษัทเอกชนและสำนักงานพรรคการเมืองในวง กว้างมากขึ้น ตามคำสั่งระดับสูงของรัสเซีย

๗๑

ตามรายงานเดือนกันยายน ศกนี้ ซึ่งกล่าวถึงแผนการบุกเข้ายึดเมืองใหญ่สุดท้ายในอิรัก อันได้แก่นคร Mosul โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอังกฤษกล่าวว่าเป็น “The beginning of the end” นั้น นาย Michael Fallon รัฐมนตรีกลาโหมอังกฤษได้กล่าวต่อมาด้วยว่า เขาเองขอ เปิดเผยเพียงว่า แผนการร่วมมือของฝ่ายต่าง ๆ ที่จะร่วมปฏิบัติการครั้งสำคัญนี้เป็นที่ตกลงกันขั้น สุดท้าย เมื่อวันที่ 23 กันยายน ค.ศ. 2016 โดยการปิดล้อมเมืองจะเริ่มในอีก 2-3 สัปดาห์นี้ และ กำหนดจะปลดปล่อยนครโมซูลในสองสามเดือนต่อจากนั้น

นายไฮเดอร์ อัล อบาดี นายกรัฐมนตรีอิรักแจ้งในทำนองเดียวกันว่า กองกำลังอิรักพร้อมแล้วที่จะร่วมกับกองกำลังผสมหลายเหล่าในการปลดปล่อยนครโมซูล ในเร็ว ๆ นี้

แต่ประธานาธิบดีเออร์โดวันแห่งตุรกีประกาศอย่างชัดเจนว่า “วันเริ่มต้นการบุกได้แก่วันที่ 19 ตุลาคม ศกนี้” โดยสำนักข่าว บีบีซี ของอังกฤษใช้คำว่า การปลดปล่อยโมซูลจะเป็น “multi-phased operation” ตามแผนยุทธการที่ Dr. Michael Knight ซึ่งเป็น Fellow ที่ Washington Institute of Near East Policy ที่เคยปฏิบัติงานในจังหวัดของอิรักมาทุกแห่งและเคยเข้าร่วมอยู่ใน Iraqi Security Forces ด้วย รายงานต่อไปนี้อาศัยข้อมูลที่ Dr. Knight กล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่และใช้รายละเอียดเพื่อเติมความเกี่ยวกับสถานที่บางแห่งจากรายงานของสำนักข่าวอื่น ๆ รวมทั้ง CNN

ขั้นเริ่มแรกได้แก่การจัดฐานส่งกำลังบำรุงที่ฐานบิน Al-Qayyara ซึ่งอยู่ห่างจากโมซูลทางใต้ประมาณ 60 กิโลเมตร อันกองกำลังอิรัก โดยมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐฯให้การปรึกษาและประสานงานกับกำลังทางอากาศของพันธมิตรต่อต้านไอซิด เข้ายึดได้เมื่อต้นเดือนกรกฎาคมศกนี้

ตั้งแต่นั้น ฝ่ายรุกได้ทำการตัดแปลงฐานบินเพื่อให้เครื่องบินลำเลียงนำกระสุน น้ำมันและอาหารบางส่วน อันจะสามารถบินไปส่งยังแนวหน้าได้โดยตรง แทนการขนส่งโดยรถบรรทุกจากกรุงแบกแดด ซึ่งอยู่ห่างไปทางใต้ถึง 185 ไมล์

ทหารที่ปรึกษาสหรัฐฯ 560 คนได้ไปประจำการที่ Qayyara (เข้าใจว่าเป็นรุ่นที่ประธานาธิบดีโอบามาอนุมัติล่าสุดให้เข้าไปใกล้โมซูล)

ระบบปืนใหญ่ของสหรัฐฯและฝรั่งเศสได้รับการเปลี่ยนเป็น mobile howitzers ซึ่งจะเคลื่อนที่ไปถึงครึ่งทางจากโมซูล รวมทั้งจรวดที่สามารถยิงเข้าไปทำลายเป้า “ในโมซูล” ได้ด้วยความแม่นยำภายใน 20 วินาที

กองกำลังซึ่งจะมาสลับกำลังรบที่ Qayyara ประกอบด้วย อิรักและกำลังอื่น ๆ จากทุกภาคในอิรัก หรือ Iraq Multi-ethnic and cross-sectarian national units หรือ กองกำลังทหารบกอิรัก กองพลน้อยหน่วยรบพิเศษ 11 หน่วยรบ กองพลน้อยประกอบด้วยกำลังทหาร 2,000 คน กองกำลังสำรองอีก 5 หน่วย ชนเผ่า และกองกำลังตำรวจชายแดน ซึ่งเตรียมพร้อมแล้วประมาณ 6 พันคน เป็นชนพื้นเมืองหรือมาจากบริเวณโมซูล

กองกำลังเคิร์ดเปชเมอ์กา และกำลังตำรวจชายแดนซึ่งมีชนกลุ่มน้อยด้วย (ทั้งคริสเตียนและ kakai) จะมีการปฏิบัติการล้อมโมซูลทางตะวันออกเฉียงเหนือ ก็จะมีการปิดล้อมโมซูลทางทิศนั้น โดยจะมีการกำหนดสูตรซึ่งจะให้อาสาสมัครนิกายเซียจากทางใต้ของอิรักให้การสนับสนุนการรบทางอ้อม เพื่อกันมิให้ชาวโมซูลที่เป็นชนพื้นเมืองส่วนใหญ่ตื่นตระหนก ส่วน Hashd al-Shaabi (Popular Mobilization Forces ซึ่งเป็นพวกเซีย) จะใช้เพื่อป้องกันแนวรอบเมืองที่ว่างเปล่าและถนนทางใต้ของ Qayyara และทางตะวันตกของโมซูล โดยจะไม่เข้าไปมีส่วนของการรบในตัวเมือง

ขั้นต่อมา จะเป็นการบุกโดยกำลังหลายแนวเข้ารุกจนถึงชานเมืองโมซูล

คาดว่า การบุกใหญ่จะไปทางถนนหลวงแบกแดด-โมซูลทางตะวันตกของแม่น้ำไทกริส โดยจะหยุดพักรบเมื่อถึงด้านใต้ของชานเมืองโมซูล

อีกปีหนึ่งจะตีโอบทางตะวันตกของโมซูลไปยังถนนทะเลทราย เพื่อปิดทางมิให้ไอซิสเสริมกำลังหรือหลบหนีไปยังซีเรีย

กองกำลังแนวสุดท้ายจะผลักดันเข้าไปยังโมซูลทางตะวันออกของแม่น้ำไทกริส โดยมุ่งหน้าไปทางด้านตะวันออกของเมือง กลุ่มนี้จะโจมตีแบบผ່อนหนักและผ່อนเบา โดยวันหนึ่งจะคืบหน้าไป 10 ไมล์ และอีกวันหนึ่งจะโจมตีหนักยิ่งที่มั่นอันแข็งแกร่งของไอซิส และมีการผ່อนคลายการโจมตีเพื่อนำสัมภาระขึ้นไป ช่วงนี้จะมีการแสดงภาพของกองทัพหลักของอิรัก ประกอบด้วยเพลง Pop

เลื่อนไหลไปทางทะเลทรายด้วยขบวนรถขนาดใหญ่ (เข้าใจว่าจะเป็นแบบสงครามจิตวิทยา) แบ่งช่วงกับการโจมตีทางอากาศเพื่อทำลายล้างนักรบไอซิสที่ยังแข็งขันอยู่

เมื่อถึงวันเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐในวันที่ 8 พฤศจิกายน ค.ศ. 2016 กำลังทัพทั้งหมดจะไประจบกันตรงซานเมืองโมซูลพร้อม ๆ กัน

การรบใหญ่จะมีขึ้นระหว่างเดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนธันวาคม ศกนี้

ฐานปฏิบัติการจะได้รับการจัดตั้งในบริเวณก่อนถึงตัวเมือง โดยจะมีการสร้างปราการป้องกัน เช่นที่สนามบินโมซูลไปทางใต้ อันจะเป็นที่ตั้งกองบัญชาการและรองรับสัมภาระกับปืนใหญ่

ปัญหาใหญ่ได้แก่ประชาชนประมาณ 700,000 คนที่ยังอยู่ในตัวเมือง นับเป็นจำนวนใหญ่ที่สุดในสงครามปลดปล่อยจากการยึดครองของไอซิส ในช่วงที่กองกำลังปลดปล่อยอยู่รายล้อมตัวเมือง ประชาชนก็จะเริ่มหลบหนีออกมาเป็นจำนวนมาก เมื่อไอซิสไม่สามารถตัดทอนได้ อีกทางหนึ่งได้แก่การให้ประชาชนอยู่กับที่และหาทางหลบหนีกระหว่างที่มีการรบกัน การให้ประชาชนหลีกเลี่ยงถนนหนทาง อาจเปิดทางให้พันธมิตรสามารถจับจ้องเฉพาะไอซิสและนักรบ

ฝ่ายพันธมิตรได้เฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของไอซิสที่ตั้งรับอยู่ในตัวเมืองอย่างเข้มข้น รวมทั้งผู้บัญชาการทั้งหลาย ซึ่งถูกจับจ้องอยู่ตลอด เพื่อมิให้ไอซิสหลบเลี่ยงการโจมตีได้ และเพื่อมิให้ไอซิสรวมกำลังกันเพื่อป้องกันตน

ในที่สุด ไอซิสอาจไม่สู้รบเต็มที่ในส่วนใหญ่ของตัวเมือง เขตเมืองโมซูลกว้างขวางกว่าทุกแห่งที่ไอซิสพยายามป้องกันมาก่อน คือกว้าง 10 ไมล์ ยาว 10 ไมล์ โดยมี perimeter ยาว 30 ไมล์ ใหญ่กว่า Ramadi ถึงเท่าตัว จึงคาดว่า นักรบไอซิส 2 ถึง 3,000 คน คงจะเลือกที่สองสามแห่งที่จะป้องกันอย่างเต็มที่ ศูนย์กลางรัฐบาลเป็นที่ตั้งทางสัญลักษณ์ ซึ่งการปลดปล่อยจะไม่ได้รับการประกาศ จนกว่าจะยึดมาได้แน่นอน เขตเมืองเก่าเต็มไปด้วยถนนแคบ ๆ ซึ่งกองกำลังความมั่นคงไม่อาจใช้

ยานเกราะสะตวหนัก การระดมยิงปืนใหญ่และการโจมตีทางอากาศก็ไม่ง่าย แต่เมื่อแนวป้องกันเหล่านี้พังไป ไอซิสอาจจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็วเช่นที่เกิดขึ้นมาแล้วเมื่อพลูจากถูกปลดปล่อยภายในสามสัปดาห์เมื่อเดือนมิถุนายน ก็ถือว่าการปฏิบัติการใหญ่ต่อไปเริ่มขึ้นแล้ว

ตามบทวิเคราะห์ของ Dr. Michael Knight “นักรบไอซิสที่หนีไปจะถูกแยกตัวออกจากประชาชนผู้พลัดถิ่น ต่อจากนั้น การฟื้นฟูสภาวะทางกฎหมายและความสงบเรียบร้อย (Restoration of law and order) จะต้องได้รับการดำเนินการโดยรวดเร็ว แต่ด้วยความมีมนุษยธรรมเท่าที่จะสามารถทำได้ ภารกิจดังกล่าวอาจพิสูจน์ว่ายากยิ่งกว่าการทำสงครามเสียอีก”

รายละเอียดตามแผนที่บรรยายไว้ก่อนหน้านี้จะเป็นแผนยุทธการจริงหรือบางส่วนเป็นสงครามจิตวิทยาอันจำเป็นในการรบส่วนใหญ่ เป็นกรณีที่จะต้องพิสูจน์กันต่อไป เพราะกำหนดวันต่าง ๆ ดูใกล้เคียงกับความคาดหมายของข้าพเจ้าที่ได้นำเสนอก่อนหน้านี้มากกว่าหนึ่งครั้ง และดูจะแสดงให้เห็นว่า ไอซิส/ไอซิลหรือแดช นั้น ไม่ร้ายเกินกว่าที่จะปราบปรามได้แต่หืดหิด และโดยที่ประธานาธิบดีโอบามามุ่งหมายที่จะบั่นทอนพลาณภาพของไอซิลได้โดยไม่ต้องใช้ทหารสหรัฐจำนวนมากในการรบ และจะทำให้ได้ผลเพียงพอในระหว่างที่เขายังเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด กำหนดวันปฏิบัติการต่าง ๆ รวมทั้งวันเริ่มเข้ายึดนครโมซูลจึงเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐที่ผู้เชี่ยวชาญระบุไว้ในแผนยุทธการ อันเป็นความเคลื่อนไหวที่จะต้องติดตามดูกันต่อไป

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2559 ฉบับที่ 2

ในรายงานฉบับที่ 1 ในส่วนที่เกี่ยวกับแผนยุทธการเพื่อจุดมุ่งหมายในการปลดปล่อยนครโมซูลในอิรัก ขณะที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องระดับสูงหลีกเลี่ยงการกล่าวชัดถึงวันปฏิบัติการ ประธานาธิบดีโอบามาในวันแห่งตุรกีกลับประกาศต่อสาธารณชนว่า กองกำลังผสมจะเริ่มการบุก

โจมตีในวันที่ 19 ตุลาคม ศกนี้ อันเป็นข้อมูลที่บัดนี้เป็นที่ทราบกันในวงกว้างแล้ว และต่อมาในรอบ 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา ไอซิสได้เร่งรัดการจุดเพลิงน้ำมันในร่องและสนามเพลาะที่ได้ขุดไว้รอบตัวเมือง ทำให้ควันดำมีดพวยพุ่งไปในท้องฟ้าทั่วบริเวณ กระจายพิษไปสู่พลเมืองตามตำบลและชุมชนในพื้นที่ เพราะไม่ทราบแน่ชัดว่า ไอซิสได้ใส่พิษร้ายเข้าไปในน้ำมัน ทำให้พลเมืองเดือดร้อนกันอย่างยิ่ง ถ้าฟังชาวอิรักไม่อาจจะดับเพลิงดังกล่าวได้ การจุดร่องน้ำมันดังกล่าวเกิดขึ้นครั้งหนึ่งเมื่อก่อนต้นเดือนตุลาคม ซึ่งควันดำยังไม่จางลงเท่าใดนัก (กลวิธีเผาปน้ำมันเคยเกิดขึ้นในวงใหญ่หลายสิบปอนอกประเทศคูเวต โดยคำสั่งของซัดดัม ฮุสเซนก่อนอิรักถอนกำลังกลับประเทศ เมื่อทราบแน่ชัดจะพ่ายแพ้แล้ว) นอกจากนี้ ไอซิสได้ยิงโดรนซึ่งผลิตในประเทศจีนพร้อมระเบิดไปสังหารทหารเคิร์ดเผ่าเปชเมออร์ก้า ตายไป 2 คนและหน่วยรบพิเศษของฝรั่งเศสอีก 2 คนได้รับบาดเจ็บ นับเป็นครั้งแรกที่ไอซิสได้ใช้อาวุธประเภทนี้ เพราะก่อนหน้านี้ ไอซิสใช้โดรนบ้างเพื่อลาดตระเวนทางอากาศ

แต่แม้ไอซิสจะพยายามสร้างอุปสรรคต่าง ๆ นานาเพื่อชะลอการรุกคืบหน้าของกองกำลังผสม การปลดปล่อยโมซูลน่าจะเป็นไปได้ตามแผน หากตุรกีไม่พยายามเข้ามาทำให้กองกำลังผสมต้องเสียขบวน ดังที่ตุรกีได้เริ่มอ้างสิทธิที่จะเข้าไปบุกโมซูลด้วยเงื่อนไขที่ตนเองกำหนดในวันที่ 12 ตุลาคม ศกนี้ อันเป็นท่าทีที่รัฐบาลอิรัก ภายใต้ นายกรัฐมนตรีไฮเดอร์ อัล อบาดีได้คัดค้านอย่างแข็งขันในทันที แต่ตุรกีภายใต้เออร์โดวันยังตั้งใจที่จะใช้กำลังของตนเองโดยได้ประกาศกร้าวที่จะเข้าตีโมซูล ซึ่งขณะนี้ม็อบทหารตุรกีอยู่ประมาณ 2 ถึง 4,000 คนที่บาชิกาทางตะวันออกเฉียงเหนือของโมซูล ซึ่งอิรักเรียกร้องให้ถอนออกไปนอกเขตอิรัก แต่เมื่อเกือบสองเดือนมาแล้ว รัฐบาลตุรกีได้ขยายเวลาการถอนออกไป เพื่อจะใช้ทั้งในการบุกโมซูลและปราบปรามชาวเคิร์ดกลุ่ม PKK ซึ่งตุรกีอ้างว่าเป็นผู้ก่อการร้าย นับเป็นการกระตุ้นความกลัวของชาวเมืองและชาวเคิร์ดว่าจะถูกกำลังของตุรกีทำลายล้าง เหตุจูงใจของตุรกีค่อนข้างจะสลับซับซ้อน ดังปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อกองกำลังของตุรกีข้ามแดนเข้ามาปราบปรามไอซิสทางเหนือของซีเรียและปราบปรามฝ่ายต่าง ๆ เพื่อกันให้ชาวเคิร์ดไปอยู่ทางตะวันออกของแม่น้ำยูเฟรติส

ตามรายงานภาคสนามในวันที่ 13 ตุลาคม นาย Nick Paton Walsh จากสำนักข่าว ซีเอ็นเอ็น ที่ Irbil ได้มีโอกาสสัมภาษณ์ชาวเมืองโมซูลที่ต่อต้านไอซิส ได้รับภาพถ่ายจากในเมือง ปรากฏว่าถนนว่างเปล่าในเวลากลางวัน แต่เมื่อถึงกลางคืน ไอซิสจะเข้าไปตรวจตราตามบ้านต่าง ๆ โดยใช้หน้ากาก เช่นเดียวกับที่ใช้เมื่อเข้ายึดตัวเมืองในปี 2014 และพวกนักเคลื่อนไหวให้ข่าวว่า กองกำลังฝ่ายพันธมิตรได้เริ่มเคลื่อนย้าย และสามารถสื่อสารกับฝ่ายต่อต้านที่จะเป็นไส้ศึกต่อไป ซึ่งต่างได้เตรียมพร้อมเช่นกัน และกล่าวถึง Zero Hour ที่ “กองทัพโมซูล” ซึ่งข้าพเจ้าเคยรายงานมาก่อนแล้ว ว่าขณะนี้ได้เตรียมอาวุธอยู่บ้าง แม้ไม่ทันสมัยนัก เพื่อจะแอบโจมตีไอซิสจากในเมือง

รัฐบาลสหรัฐเป็นห่วงผลที่จะตามมาจากความขัดแย้งระหว่างตุรกีกับอิรัก โดยในวันที่ 12 ตุลาคม ศกนี้ สหรัฐได้วิงวอนให้ทั้งสองประเทศ “keep calm” ซึ่งจะช่วยให้ได้เพียงใด ต้องคอยติดตามดูท่าทีของแต่ละฝ่ายต่อไป เพราะตามแผนละเอียดที่ปรากฏในรายงานฉบับที่ 1 กองกำลังผสมจะเริ่มบุกในอีกไม่กี่วันจากขณะนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับโลกตะวันตกยิ่งตึงเครียดมากขึ้น โดยเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม ศกนี้ ประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูติน ได้ยกเลิกแผนการเดิมที่จะไปเยือนกรุงปารีสเพื่อหารือกับประธานาธิบดีโอลลองด์และร่วมในพิธีเปิดโบสถ์ Russian Orthodox ที่กรุงปารีส ด้วยเหตุผลว่าประธานาธิบดีโอลลองด์จะสืบสวนการที่รัสเซียกระทำอาชญากรรมสงครามในซีเรีย อันเป็นท่าทีเดียวกับที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศฝรั่งเศสแถลงตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมา

ในวันที่ 12 ตุลาคม นาย Boris Johnson รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร ว่ารัสเซียกำลังจะกระทำตัวเยี่ยง “รัฐจันทาล” หรือ “รัฐนอกคอก” (Pariah State) เพราะมีหลักฐานหลายประการอันแสดงว่า รัสเซียมีส่วนรับผิดชอบในการโจมตีขบวนรถบรรทุกสัมภาระเพื่อช่วยเหลือทางมนุษยธรรมเมื่อวันที่ 19 กันยายน ในเส้นทางไปอาเล็ปโป หลักฐานหนึ่งได้แก่ภาพถ่ายทางดาวเทียมอันยืนยันอย่างไม่ต้องสงสัย การโจมตีดังกล่าวอันทำ

ให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 20 คนเกิดจากปฏิบัติการทางอากาศในเวลากลางคืน ซึ่งฝ่ายรัสเซียเอง ยืนยันว่าเครื่องบินรบของซีเรียไม่มีสมรรถนะพอที่จะโจมตีเป้าหมายในยามค่ำคืนได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น หลักฐานจึงชัดเจนว่ารัสเซียเป็นฝ่ายก่อเหตุอันโหดเหี้ยมดังกล่าว ในระยะต้นเดือนตุลาคม ศกนี้ ซึ่งมีการหยุดยิงเกือบหนึ่งสัปดาห์ ตามด้วยการโจมตีทิ้งระเบิดในอาเล็ปโปอย่างหนัก ซึ่งนายจอห์น สันขอประณาม เนื่องจากโรงพยาบาลและโรงเรียนตกเป็นเป้าอีก โดยเครื่องบินรัสเซียได้ใช้ระเบิด ชนิด “Bunker-busting bombs” เพื่อถล่มห้องพยาบาลใต้ดินแบบชั่วคราว เพื่อให้พ้นจากการถูกโจมตี นายจอห์นสันกล่าวต่อสภาฯ ว่า “Hospitals are being targeted with such frequency and precision that it is difficult to avoid the conclusion that this must be deliberate policy. The House will know that intentionally attacking a hospital amounts to a war crime...”

นายจอห์นสันกล่าวต่อไปเป็นการขอให้ประชาชนไปเดินขบวนประท้วงหน้าสถานเอกอัครราชทูต รัสเซีย ณ กรุงลอนดอน และเสนอให้มีการสืบสวนการกระทำทั้งของรัสเซียและของรัฐบาลอาสา

เกี่ยวกับความเสื่อมทรามในความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับประเทศต่าง ๆ ในโลกตะวันตก นี้ คริสเตียน อามันพอร์ นักข่าวด้านการทูตอาวุโสจาก ซีเอ็นเอ็น ได้ไปสัมภาษณ์นายเซอร์เกย์ ลาฟ รอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอาวุโสและนักการทูตผู้เชี่ยวชาญของรัสเซีย ณ กระทรวงการต่างประเทศรัสเซียที่กรุงมอสโก ในภาษาอังกฤษ มีประเด็นน่าสนใจที่พอนำเสนอได้ ดังต่อไปนี้

ต่อคำถามว่า เพราะเหตุใดเครื่องบินรบรัสเซียจึงโจมตีทิ้งระเบิดโรงพยาบาล โครงสร้าง พื้นฐานและสถานที่อันเป็นที่พักพิงของพลเรือนในอาเล็ปโป ทั้ง ๆ ที่การกระทำดังกล่าวเป็น อาชญากรรมสงคราม นายลาฟรอฟตอบว่า ยังไม่มีการสืบหาข้อเท็จจริงได้ชัดว่า ใครกันแน่เป็นผู้ทำ หากจะกล่าวหาว่าเป็นอาชญากรรมสงคราม ก็ต้องสืบสวน (Investigate) ว่าจริงตามข้อ กล่าวหาหรือไม่และต้องพิจารณากันใน Structures ที่เหมาะสม อามันพอร์ยืนยันว่า เป็นเรื่องจริง แน่ ๆ และนับเป็นการกระทำรุนแรงราวกับการถล่ม Guernica ในแคว้น Basque ในสงครามกลาง

เมืองสเปนโดยกำลังกองทัพอากาศของฮิตเลอร์ (เมื่อวันที่ 26 เมษายน ค.ศ. 1937) นายลาฟรอฟแย้งว่า เขาไม่ทราบว่าเป็นเหตุที่ใดกันแน่ เพราะในระยะใกล้เคียงกันเครื่องบินรบสหรัฐได้โจมตีหนักที่ Deir Ezzor ทำให้ฝ่ายซีเรียตายเป็นร้อย โดยอ้างว่าเป็นพวกก่อการร้าย อัล นุสรา ซึ่งก็เป็นพวกของอัลไคด้า อันเป็นที่ทราบกันดี ว่าเป็นกลุ่มมุญาฮิดดีนในอัฟกานิสถานซึ่งสหรัฐเคยสนับสนุนมาก่อน อันที่จริงถ้าสหรัฐตั้งใจจะปราบปรามผู้ก่อการร้ายจริง ทำไมไม่ทำตามที่รัสเซียแนะนำหลายต่อหลายครั้งให้ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลฝ่ายหัวปานกลางแยกตัวจากกลุ่มก่อการร้าย ถ้าเห็นว่อัล นุสรา มีกำลังอยู่เพียง 900 คน ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลมีอยู่กว่าสองแสนคน ทำไมจึงจัดการกับฝ่ายก่อการร้ายไม่ได้

คริสเตียนถามต่อว่า ฝ่ายตะวันตก เช่น บอริส จอห์นสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษก็ได้แสดงหลักฐานแล้ว ในกรณีที่เครื่องบินรัสเซียโจมตีโรงพยาบาล อันเป็นอาชญากรรมสงคราม รวมทั้งการโจมตีขบวนรถบรรทุกสัมภาระเพื่อช่วยบรรเทาทุกข์ ลาฟรอฟกล่าวว่าเขารู้จักบอริสดี เพราะได้ไปร่วมมหกรรมต่าง ๆ ที่กรุงลอนดอนซึ่งบอริสเคยเป็นนายกเทศมนตรีอยู่สองสมัย และกล่าวเป็นเชิงว่าบอริสเป็นคนที่ชอบพูดและทำอะไรก็ได้ คล้าย ๆ จะว่าไม่ Serious

ด้วยวิธีการเลือกคำพูดอันทำให้โฟกัสของเรื่องเปลี่ยนจุดไป ด้วยการนำเหตุการณ์ต่าง ๆ มาสร้างความไม่แน่ใจว่าเป็นกรณีที่เกิดขึ้นเมื่อใดกัน จึงยากมิใช่น้อยที่จะ “จับให้มันคั่นให้ตาย” ถึงจุดนี้ ลาฟรอฟก็กล่าวขึ้นมาลอย ๆ ว่า สิ่งที่ยากให้เกิดขึ้นได้แก่ A serious dialogue คริสเตียนจึงถามว่า จะมีการเจรจาหรือ ลาฟรอฟจึงเกริ่นว่า วันเสาร์นี้ก็มีนัดจะพบกัน เมื่อถามว่า แล้วใครจะไปร่วมด้วย ลาฟรอฟจึงตอบว่า คงจะมีประเทศในภูมิภาคซึ่งเขาอยากจะให้มาร่วมจริง ๆ เพราะประเทศเหล่านี้มีส่วนได้เสียอย่างมาก คริสเตียนเอ่ยปากว่า เช่นอิหร่าน ซาอุดี อารเบีย คาต้า? ลาฟรอฟบอก ก็พวกนี้ ตามความหมายคือความพยายามอีกครั้งหนึ่งที่จะให้มี Cessation of hostilities ซึ่งล้มมาหลายต่อหลายครั้งแล้ว และในวันเสาร์ ที่ 15 จอห์น แครีรี่ เซอร์เกย์ ลาฟรอฟ

รัฐมนตรีต่างประเทศของซาอุดี และประเทศอ่าวบางประเทศกับอิหร่านก็ไปพบกันที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในขั้นแรก ประเทศในฝ่ายตะวันตกมิได้ปรากฏตัว การเจรจาดังกล่าวไม่อาจจะตกลงกันอย่างไรได้ จึงมีข้อเสนอให้ทุกฝ่ายไปพบกันที่กรุงลอนดอนที่แลงคาสเตอร์เฮาส์ โดยนายบอริส จอห์นสันเป็นเจ้าภาพ แต่จะเป็นการหารือกันในเรื่องของซีเรีย มิใช่ประเด็นการสงบศึก เพียงเรื่องเดียว แต่จะมีการปรึกษาถึงมาตรการต่าง ๆ ด้วย เนื่องด้วยประเทศที่มีส่วนได้เสียต่าง ๆ และบรรดา Like-minded countries ได้ไปร่วมด้วย

ในการสัมภาษณ์เซอร์เกย์ ลาฟรอฟต่อจากข้างต้น คริสเตียนอามันพอว์ได้ปรารภถึงความเสื่อมทรามของความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับสหรัฐ และว่าฝ่ายทหารรัสเซียได้เคลื่อนพลต่าง ๆ ไปเพิ่มกำลังไม่แต่เพียงในซีเรีย แต่ในทุกทิศที่ติดกับประเทศฝ่ายตะวันตก ดังเช่นการเสริมกำลังซีปนาวุธข้ามทวีปที่คาลินินกราด นายลาฟรอฟสวนขึ้นมากันทันควัน ว่าสหรัฐมิใช่หรือที่ส่งเครื่องบินรบสมรรถนะสูง คือ F 35 ไปในหลายแห่ง อันเป็นภัยต่อรัสเซียเช่นกัน ถ้ากล่าวถึงคาลินินกราด นั้นเป็นดินแดนของรัสเซียไม่ใช่หรือ ผิดตรงไหน?

คริสเตียนกล่าวถึงความพยายามที่ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันที่ทำให้สงครามเย็นยุติลง แต่บัดนี้ดูไม่แน่เสียแล้ว สมัยยังเป็นสหภาพโซเวียตและเมื่อมิคาอิล กอร์บาชอฟได้เลิกล้มระบอบคอมมิวนิสต์ ก็ยังได้ช่วยให้กำแพงเบอร์ลินสลายไปด้วย

ขณะนี้ ก็เป็นที่ชัดเจนแล้วว่า รัสเซียได้แฮ็คข้อมูลในที่ต่าง ๆ โดยตั้งใจจะแทรกแซงการเลือกตั้งในสหรัฐ โดยตั้งใจจะช่วยให้ผู้สมัครคนหนึ่งที่ไม่ใช่ฮิลลารีได้เป็นผู้นำ สหรัฐได้เตรียมการที่จะตอบโต้แล้ว ให้ Proportionately ลาฟรอฟกล่าวว่า เขารู้จักฮิลลารีสมัยที่เป็นรัฐมนตรีต่างประเทศและก็ได้ทำความตกลงกันหลายอย่าง เช่นความตกลงเกี่ยวกับการตรวจลงตราซึ่งก็ยังเป็นประโยชน์อยู่ทุกวันนี้ เรื่อง Hacking นี้ เขารู้สึก Flattered แต่เห็นว่าเป็นเรื่อง Ridiculous อันที่

จริง เมื่อเดือนพฤศจิกายน ศกที่แล้ว เขาได้แจ้งว่า รัฐบาลรัสเซียจะส่ง Supreme Prosecutor ไปหาหรือเรื่อง Cyber crimes กับกระทรวงยุติธรรมสหรัฐ แต่ก็ไม่มีความคืบหน้าในเรื่องนี้

คริสเตียน อามันพอร์กล่าวว่า การแทรกแซงการเมืองภายในสหรัฐโดยรัสเซียนี้ นาย Vitaly Churkin ผู้แทนถาวรของรัสเซียได้ “seems” จะนำมาใช้ในกรอบสหประชาชาติ อันหมายถึงคำกล่าวถึงถ้อยแถลงของ Zeid Ra-ad Al Hussein – UN High Commissioner for Human Rights ที่กล่าวคำปราศรัยเมื่อเดือนกันยายน ศกนี้ แสดงความเป็นห่วงถึงถ้อยแถลงของฝ่ายการเมืองต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายโดนัลด์ ทรัมป์ ที่เขาเรียกว่าเป็น “Bigot” และแสดงความพร้อมที่จะใช้การทรมานในการสอบสวนผู้ต้องสงสัยในกรณีก่อการร้าย ลาฟรอปบอกว่า เป็นคนละเรื่องกัน เพราะเขาสั่งการให้เซอร์กินไปทำ Demarche ว่า เป็นการดำเนินการนอกข่ายอำนาจของข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชน และไม่เกี่ยวกับปัญหา Hacking แต่อย่างใด (ในประเด็นนี้ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม คริสเตียนได้สอบถามข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ว่าข้อเท็จจริงเป็นเช่นใดแน่ ซึ่งเขาได้ชี้แจงว่า ประเด็นปัญหาสืบเนื่องมาจากถ้อยแถลงของเขาในการประชุมที่กรุงเฮกตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับท่าทีของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งมักจะมีแนวคิดขวาจัดที่ขัดต่อหลักการของสิทธิมนุษยชน เช่นออร์บาน ที่ฮังการี เลอ เป็น ในฝรั่งเศส ไนเจล ฟาราจ จากอังกฤษ และโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้สมัครชิงตำแหน่งระดับสูงสุดในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายทรัมป์ นั้น ในหลายประการที่เขากล่าวถึง ได้ประกาศว่าจะใช้การทรมาน (Waterboarding) กับผู้ต้องสงสัยในคดีก่อการร้าย อันผิดกฎหมายระหว่างประเทศและไม่อาจอ้างในบริบทของข้อบท 2 วรรค 7 ของกฎบัตรสหประชาชาติที่จะไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอธิปไตย จึงถือว่าอยู่ในกรอบหน้าที่ของเขาที่จะแสดงความห่วงกังวลได้)

ตามรายงานจากสหประชาชาติเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม ศกนี้ รัสเซียพ่ายแพ้เสียงในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกในคณะมนตรีว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UN Human Rights Council) โดยได้คะแนนแพ้โครเอเชีย 114 ต่อ 112 ในการลงคะแนนลับ นับเป็นครั้งแรกที่สมาชิกถาวรในคณะ

มนตรีความมั่นคงมิได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหลักของสหประชาชาติ ในขณะที่สหรัฐฯ กับสหราชอาณาจักรได้รับเลือก

เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม ศกนี้ คริสเตียน อามันพอร์ได้สัมภาษณ์ Mulham Ekaidi ผู้บัญชาการของกองกำลังต่อต้านอัสซาดในชื่อว่า The Fastaqim Movement (บางสำนักเรียกเขาว่าเป็นผู้บัญชาการท้องถิ่นของ Free Syrian Army) ซึ่งตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ในภาคตะวันออกของแคว้นอาเล็ปปิ ในซีเรีย มีความบางตอนว่า “อัสซาดไม่ได้อยู่ในอาเล็ปปิ” (อันนับเป็นข้อมูลใหม่สำหรับข้าพเจ้า แต่มีความเป็นไปได้เพราะกลุ่มก่อการร้ายเช่นนี้มักจะเคลื่อนไหวอยู่เสมอ เพราะไม่มีฐานที่มั่นแน่นอน) กองกำลังของเขาไม่เคยได้รับอาวุธทันสมัยจากสหรัฐฯเลย เขาใช้คำว่า High quality weapons อาวุธที่ได้มา มาจากมิตรประเทศอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่กองกำลังของเขาได้ต่อสู้กับ Regime forces มาตั้งแต่ปี 2012 อันเป็นปีเริ่มต้นของสงครามกลางเมืองในซีเรีย เอโดดีเรียกอัสซาดว่าเป็น “อาชญากรสงครามอันดับหนึ่ง” (กล่าวแปลว่า First-class war criminal) สำหรับการเริ่มรุกเพื่อจะปลดปล่อยโมซูล นั้น กองกำลังของเขาไม่มีส่วนร่วมด้วย เพราะอยู่ในเขตอิรัก ท่าทีของกลุ่มต่อต้านเหล่านี้ ไม่ยินยอมที่จะถอนกำลังออกจากภาคตะวันออกของอาเล็ปปิ อันเป็นท่าทีคล้ายกับพลเรือนส่วนใหญ่ ซึ่งมีจำนวนรวมประมาณ 250,000 คน เนื่องจากไม่ไว้วางใจในกองกำลังของรัฐบาลและของรัสเซีย ตามข้อเท็จจริง เมื่อรัสเซียประกาศในขั้นแรกว่า จะให้มีการหยุดการโจมตีในเขตอาเล็ปปิอันหมายถึงกองกำลังรัฐบาลอัสซาดด้วย เป็นเวลา 8 ชั่วโมง นั้น สหรัฐฯแถลงว่าไม่มีผลเพราะ “Too little and too late” ต่อมา รัสเซียได้ขยายเวลาเป็น 3 วันในช่วงกลางวัน มีผู้ที่ออกมาตาม “ระเบียง” เพียงไม่กี่คน ในวันที่ 22 ตุลาคม อันพ้นจากกำหนดเวลาดังกล่าว กองกำลังรัฐบาลซีเรีย ก็ได้กระหน่ำการโจมตี ในช่วงแรกด้วยอาวุธหนักทางภาคพื้นดินและหลังจากนั้น ก็ได้โจมตีทางอากาศด้วย โดยที่ปูตินอ้างว่ากำลังทางอากาศของรัสเซียมิได้ปฏิบัติการในช่วงนี้ ตามการคาดการณ์ของ CNN คนที่ติดกับอยู่ในภาคตะวันออกของแคว้นอาเล็ปปิในขณะนี้ (24 ตุลาคม) มีอยู่ประมาณ 275,000 คน จะมากถึงขนาดนี้หรือไม่ ยังไม่อาจยืนยันได้

สำหรับการประชุมประเทศที่คิดคล้ายคลึงกันที่ Lancaster House ในกรุงลอนดอน เมื่อกลางเดือนตุลาคมนี้ นั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะวางมาตรการเพิ่มเติมจากการหารือที่เมืองโลซานน์ก่อนหน้านี้ที่เซอร์เกย์ ลาฟรอฟ ร่วมด้วย แต่ไม่อาจหาข้อยุติใด ๆ ได้ ที่กรุงลอนดอน นายจอห์น แครร์รี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้แถลงต่อผู้สื่อข่าวแสดงความห่วงกังวลอย่างลึกซึ้ง และไม่พอใจอย่างมากที่แคว้นอาเลิโป ในปี ค.ศ. 2016 อันเป็นต้นศตวรรษที่ 21 แล้ว “สถานการณ์ยังย้อนกลับไปเป็นความป่าเถื่อนเพราะเหตุของการใช้กำลังอันเป็นการสบประมาท ค่านิยมทั้งสิ้นของสหประชาชาติ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่เชื่อว่าจะเป็นการชี้นำกระบวนการของบรรดาพวกเราทั้งหลาย นับเป็นความพินาศทางมนุษยธรรมร้ายแรงที่สุดตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งสามารถจะหยุดยั้งได้ในคืนนี้ หากรัสเซียและระบอบอัสอาดจะประพฤติตนตาม Standard of decency แต่กลับเลือกไม่ทำ” และกระทำอาชญากรรมต่อมนุษยชาติทุกวัน ด้วยการระเบิดโรงพยาบาล เด็ก ๆ โดยใช้แก๊สคลอรีน ซึ่งต้องห้ามภายใต้อนุสัญญาป้องกันการใช้อาวุธเคมี ต่อเหยื่ออันได้แก่ผู้คนในอาเลิโปและในท้องที่อื่น ๆ ทั้งซีเรียโดยกองกำลังของระบอบอัสอาด จอห์น แครร์รี่กล่าวต่อไปว่า “ไม่แต่เท่านั้น มหาอำนาจอันได้แก่รัสเซีย ยังได้ติดตั้งขีปนาวุธนาซานิด (ในซีเรีย) เพื่อข่มขู่จะใช้กับประชาชน เท่ากับเป็นการยกระดับของการเผชิญหน้ากับฝ่ายอื่น ด้วยวัตถุประสงค์เดียวในการสนับสนุนระบอบอัสอาด โดยอ้างว่าเพื่อกระทำต่อผู้ก่อการร้าย การที่รัสเซียเข้าไปในซีเรียก็เพื่อมุ่งทำลายฝ่ายต่อต้านหัวปานกลาง (Moderate opposition) ทั้ง ๆ ที่ใคร ๆ ก็ได้เห็นกันอยู่ชัดว่า เป้าหมายมิใช่แดชหรือไอซิล จึงจะต้องหาทางยุติการโจมตีดังกล่าว และก้าวต่อไปก็หาทางยุติการสู้รบ ด้วยข้อตกลงทางการเมือง เพราะแม้อาเลิโปจะหมดสิ้นไป สงครามกลางเมืองในซีเรียก็ยังไม่ยุติลง เท่าที่เป็นมา รัสเซียใช้ยุทธศาสตร์แบบ Grozny (ในอดีตยูโกสลาเวีย)” อันได้แก่การทิ้งระเบิดจนพังราบไปหมด

นายบอริส จอห์นสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ กล่าวเสริมว่า โดยที่ฝรั่งเศสพยายามหาทางแก้ปัญหาความทุกข์ทรมานของชาวซีเรียด้วยการเชิญลาคีเมียร์ ปูตินไป

เยือนกรุงปารีสเพื่อหารือกัน แต่ปูดินตอบปฏิเสธ “จึงจำเป็นที่เราจะต้องกดดันเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเพิ่มมาตรการแซงก์ชันและหนทางที่จะนำผู้ที่รับผิดชอบไปขึ้นศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้เขาต้องคิดหนัก” จอห์น แครร์รี่เสริมในขณะนี้ว่า นอกจากการแซงก์ชันและมาตรการอื่นแล้ว ขออย่าว่า ประธานาธิบดีโอบามายังมีได้ยกเลิกทางเลือกอื่นที่จะนำมาใช้ (ข้าพเจ้าเข้าใจว่าทางเลือกที่โอบามาอาจตัดสินใจใช้ ในคำพูดของเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ทั้งจอห์น แครร์รี่ และแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีช่วยฯ น่าจะหมายถึงการใช้กำลังทางทหารในแบบที่เลือกใช้มาในรูปของหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งเท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังมา แครร์รี่โอนเอียงไปทางกลุ่มข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ 55 คนที่เคยเสนอเป็นจุดหมายเปิดฉีก แต่โอบามายังไม่ยอมตาม แต่บัดนี้ ก็มีใช่จะไม่คิด แม้จะมีการใช้ถ้อยคำกำกวมอยู่ แต่เชื่อว่า ฝ่ายความมั่นคงกำลังทบทวนทางเลือกต่าง ๆ อยู่ เพราะทราบดีว่าวิถีทางการทูตแต่อย่างเดียว คุณจะไม่มีอำนาจต่อรองเพียงพอ เพราะปูดินเข้าใจภาษาเดียว คือการแก้ปัญหาทางการทหาร อันมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงอำนาจทางทหารทั่วไปในโลก

ตามรายงานข่าวต่อมาในวันที่ 27-28 ตุลาคม ศกนี้ กลุ่มต่อต้านรัฐบาลสองกลุ่มประกาศที่จะโจมตีฝ่ายตรงข้ามครั้งใหญ่ในภาคตะวันออกของแคว้นอาเล็ปโปเพื่อทำลายทหารรัฐบาลซีเรียที่ปิดล้อมอยู่ และหลังจากนั้น ก็มีการระดมยิง ส่วนใหญ่ด้วยปืนครกและ “คาร์บอนัม” เพื่อทะลวงกำแพงปิดล้อม โดยอาจจะมีการใช้อาวุธอื่นด้วย เพราะเป็นไปได้ที่มีมิตรประเทศในกลุ่มพันธมิตรต่อต้าน “แดช” ให้เพิ่มมา ในขณะเดียวกัน ปราบกฏข่าวว่ารัสเซียได้ส่งกำลังภาคพื้นดินไปเสริมกำลังกับเหล่าทัพอื่นในซีเรีย ซึ่งรวมกันแล้ว ก็มีพลานุภาพอยู่ไม่น้อย นอกจากนั้น ยังมีกำลังของอิหร่าน ซึ่งร่วมรบมาตลอด แต่ก็น่าแปลกใจว่า ทำไมจึงไม่สามารถเด็ดจี้กในอาเล็ปโปได้ จะเป็นด้วยเหตุนี้หรือเปล่า รัสเซีย อิหร่านและซีเรียจึงได้ไปประชุมร่วมกันในระดับรัฐมนตรีต่างประเทศที่กรุงมอสโก และนายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ แถลงว่าจะหาทางยุติปัญหาอาเล็ปโปด้วยวิธีการทางการเมือง อันชวนแก่ความน่าสงสัย เพราะในระยะหลัง ๆ มานี้ รัสเซียได้ส่งกำลังทุกเหล่าทัพไปที่ซีเรียมากขึ้นเป็น

ประวัติการณ์ ทั้ง ๆ ที่การเศรษฐกิจ ยังตกต่ำลงเช่นที่เป็นมา (ในขณะที่ในวันศุกร์ที่ 28 ตุลาคม ศก
นี้ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่ผ่านมาของสหรัฐ ที่ร้อยละ 2.9 สูงที่สุดในกว่าสองปี
ที่ผ่านมา ด้วยเหตุปัจจัยสำคัญจากการส่งออกซึ่งขยายตัวมากขึ้นตามรายงานของซีเอ็นเอ็น แต่ ปี
ปีซี เห็นว่าเป็นเพราะการเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายโดยผู้บริโภค เปิดทางให้ธนาคารกลางสหรัฐ
พิจารณาขึ้นอัตราดอกเบี้ยในไม่ช้า และเป็นการสนองตอบคำกล่าวของคริสตี้น ลาการ์ดจาก IMF
ที่ว่า การเศรษฐกิจโลกต้องเผชิญกับ “too low a growth for far too long already”) อย่างไรก็ตาม
การโจมตีของฝ่ายต่อต้านรัฐบาลอัสอาดดูจะหนักเกินความคาดหมาย สหประชาชาติรายงานว่า
พลเมืองทางภาคตะวันตกของอาเล็ปโปเสียชีวิตไปแล้วกว่า 15 คน บาดเจ็บกว่า 100 คนจากการ
รบที่อุบัติขึ้น โดยฝ่ายต่อต้านรัฐบาล ใช้ปืนใหญ่เป็นหลัก ถึงขั้นที่มีข่าวว่า นายทหารระดับนายพล
ของรัสเซียได้ขออนุญาตไปยังประธานาธิบดีปูตินให้เริ่มระดมการโจมตีทางอากาศใหม่ แต่ตามข่าว
อ้างว่า ปูตินยังไม่อนุญาต ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรัสเซียกำลังเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมกับอิหร่าน
และซีเรีย โดยได้ถือท่าทีที่เน้นหนักทางด้านการทูต ข้าพเจ้าเห็นว่า ความเคลื่อนไหวเหล่านี้
น่าสนใจ เพราะสหรัฐได้ตัดสินใจที่จะ “โดดเดี่ยว” นครวักก้าในขั้นนี้ เพื่อใช้กำลังอีกส่วนหนึ่งบุกเข้า
ปลดปล่อยโดยไม่รอให้การปลดปล่อยโมซูลในอิรักแล้วเสร็จ ซึ่งรัสเซียคงจะหนุนให้กำลังของ
อัสอาด พร้อมกับกำลังพิทักษ์การปฏิวัติของอิหร่าน ซึ่งเข้าบุกก่อน อันอาจจะไม่ง่าย เพราะไอซิส
ได้ส่งหน่วยระเบิดพลีชีพจากโมซูลสลับกำลังเข้าไปในซีเรีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่วักก้า (ขณะกำลัง
ทำรายงานนี้อยู่ โทรศัพท์ต่างประเทศก็รายงานการปะทะคารมกันกรณีการบรรเทาทุกข์ในซีเรีย
ระหว่างวิตาลี เซอร์กิน เอกอัครราชทูตรัสเซีย กับนายโอ ไบรอัน ผู้ประสานงานของสหประชาชาติ
ด้านการบรรเทาทุกข์ โฆษกของ ซีเอ็นเอ็น ถามนายโอ ไบรอันว่าทราบหรือเปล่าว่าเขาได้แถลง
รายงานถึงปัญหาที่ขวางกั้นมิให้เขาเข้าถึงผู้ที่ช่วยเหลือก็ครั้งแล้ว แต่ยังไม่เกิดผล ก่อนที่เขาจะ
ตอบ โฆษกได้กล่าวว่า 67 “statements”

ในระยะตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมมานี้ นอกจากการเสริมกำลังในทางต่าง ๆ ในซีเรียด้วยการ แดลงว่า รัสเซียจะใช้ฐานบินที่ลาตาเกียและฐานทัพเรือที่ตาร์ตุสตลอดไปและการเพิ่มฐานที่ตั้ง ชีปนาวุธแบบต่าง ๆ รวมทั้ง S 400 และ S 300 ดังที่เคยรายงานแล้ว รัสเซียได้แสดงพลาณาภาพอัน ควรแก่การวิเคราะห์ถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริง โดยที่ขณะนี้ กองเรือรัสเซีย อันประกอบด้วยเรือบรรทุก เครื่องบิน Admiral Kuznetsov ซึ่งเป็นเรือธงของกองทัพเรือรัสเซีย พร้อมเครื่องบินรบและ เฮลิคอปเตอร์โจมตีกว่า 50 เครื่อง เรือลากจูง (ในกรณีที่เรือบรรทุกเครื่องบินอายุ 31 ปีลำนี้เกิด เครื่องขัดข้องระหว่างทาง เพราะแม้จะซ่อมใหญ่มาแล้ว แต่มีรายงานว่า เสียบ่อย) และเรือพิฆาต Nuclear-battle cruiser Peter the Great กับเรือรบอีก 7 ลำ ส่วนเรือใต้น้ำ นั้น ไม่อาจทราบแน่ได้ ว่ามีจำนวนเท่าใด (เพราะเรือใต้น้ำพลังนิวเคลียร์ของสหรัฐก็ประจำการอยู่ในบริเวณนั้น) เป็น Armada ขนาดใหญ่ ได้เคลื่อนกำลังผ่านทะเลบอลติก ทะเลเหนือ ช่องแคบอังกฤษเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม และมุ่งหน้าไปยังทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก เพื่อไปรวมกำลัง ณ ฐานส่งกำลังบำรุงที่ ฐานทัพเรือตาร์ตุสในซีเรีย นับเป็นการแสดงอำนาจทางทะเลครั้งใหญ่ที่สุดตั้งแต่วาระที่สงคราม เย็นยุติลง

หลายฝ่ายได้ตั้งข้อกังขากับความเคลื่อนไหวทางทะเลของรัสเซียในช่วงนี้ คนหนึ่งได้แก่ Jaap de Hoop Scheffere อดีตเลขาธิการนาโต้ ซึ่งเรียกร้องให้สหภาพยุโรปแสดงให้ชัดถึง ปฏิกริยาต่อการแสดงอำนาจของรัสเซียครั้งนี้ โดยย้ำว่าโลกตะวันตกไม่พึงปล่อยให้ “Putin get away with it” เรือรบหลวงของอังกฤษ 2 ลำได้แล่นไปใกล้กับกองเรือเฉพาะกิจของรัสเซียขณะ ผ่านเข้ามาในช่องแคบอังกฤษเพื่อแสดงปฏิกริยาและป้องปรามมิให้ลำนำหน้านั้นจะเป็นการ คุกคามสหราชอาณาจักร นาย Jen Stoltenburg เลขาธิการนาโต้ เห็นว่ารัสเซียคงจะใช้กองเรือเพื่อ เสริมกำลังในการโจมตีอาเล็ปโป เพราะคงต้องการให้ได้ชัยชนะทางทหารอย่างเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม ดี นาย Matthew Chance ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN ซึ่งวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของกองเรือ เฉพาะกิจในทางซึ่งไม่สู้จะเห็นคล้อยตามการแสดงอำนาจทำนองนี้ นาย Chance สรุปว่า

1) เป็นการเพิ่มความรุนแรงในซีเรีย

2) เป็นการแสดงผลภาพทางทะเลของรัสเซีย แม้จะมีกำลังน้อยกว่าสมัยที่เป็นสหภาพโซเวียต

3) ก่อนหน้านี้ กองทัพเรือของรัสเซียมีบทบาทจำกัดในความขัดแย้งในซีเรีย เพราะได้อาศัยการโจมตีทางอากาศ ด้วยเครื่องบินรบจากฐานบินบนบก ดังจะเห็นได้จากจำนวนเที่ยวบินที่ออกปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 2015

4) เพื่อทดสอบกำลัง เพราะอาวุธต่าง ๆ ที่ใช้มา แสดงว่า อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่นำมาใช้ในซีเรีย ยังมีความบกพร่องทั้งในด้านการออกแบบและการผลิต

ตามความเห็นและข้อสังเกตของฝ่ายต่าง ๆ จึงน่าจะมีมูลเหตุจูงใจในหลายทาง นอกเหนือจากการแสดงอำนาจซึ่งมหาอำนาจอื่นคงไม่พร้อมที่จะเลือกทางนี้ สำหรับกำลังทางเรื่อนั้น ที่ประจำการอยู่ที่ตาร์ตุสก่อนนี้ก็มิอำนาจโจมตีที่เหลือนั้นและไม่จำกัดอยู่เฉพาะซีเรีย กองเรือในทะเลดำก็ได้มีส่วนในการยิงขีปนาวุธมายังเป้าหมายในซีเรียอยู่กว่า 1 ปีแล้ว แต่ที่ดูจะแน่นอนก็คือ รัสเซียมุ่งที่จะแก้ปัญหาในซีเรียด้วยวิถีทางการทหาร มิใช่วิถีทางการทูต เกี่ยวกับแนวคิดแก้ปัญหาเช่นนี้ คำให้สัมภาษณ์ต่อ CNN เมื่อเวลา 01.20 น. ตามเวลาในไทยคืนวันที่ 24 ตุลาคมของนาย Antony Blinken รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ดูจะมีการปรับท่าทีบางประการและมีได้ย้ายการแก้ปัญหาด้วยวิถีทางการทูตแต่ใตเดียว เพราะความจำเป็นที่จะต้องเผชิญศึกที่นครโมซูลในอิรักและความรีบด่วนที่จะต้องมุ่งหน้าสู่นครริคก้าในซีเรีย เพราะประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคใกล้ซีเรียย่อมรู้สึกได้ถึงความกดดันทางสถานการณ์ที่จะต้องร่วมกับสหรัฐฯ ในการรุกคืบหน้าในโอกาสแรก เพราะฉะนั้นในแง่ของรัฐบาลสหรัฐฯ “All options are now on the table” โดยยังคงพยายามให้มีการยุติการสู้รบหรือ Cessation of hostilities ไปจนกว่าจะได้ผล และขั้นต่อไปได้แก่การหาทางระงับสงครามกลางเมืองในซีเรีย

ในความเห็นของข้าพเจ้าเอง วลาดีเมียร์ ปูติน ต้องแสดงอำนาจในทางการเมืองแห่งอำนาจ (Power Politics) อย่างเต็มที่ เพราะปูตินซึ่งไม่พอใจอย่างมากที่ฮิลลารี คลินตัน ขณะที่ยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้แถลงชัดว่า ในการเลือกตั้งที่รัสเซียมีการใช้กลโกงอย่างเต็มที่ ทำให้ปูตินพุ่งเป้าเป็นพิเศษในการใช้วิธีการต่าง ๆ รวมทั้งวิกีกีลิก สร้างความสับสนในการเลือกตั้งปีนี้ โดยมุ่งเป้าไปยังฮิลลารีเท่านั้น เพราะไม่มีใครอีกที่ถูกเปิดโปง นอกจากในสองสามวันมานี้ บาร์ค โอบามาก็ตกเป็นอีกเป้าหนึ่ง แต่เท่าที่ติดตามความเคลื่อนไหวในทางต่าง ๆ ดูฮิลลารี คลินตันน่าจะชนะและเป็นผู้นำฝ่ายบริหารและผู้บัญชาการทหารสูงสุด รัสเซียจึงไม่ลังเลที่จะระดมกำลังทุกเหล่าทัพ ร่วมกับกองกำลังของรัฐบาลซีเรียในการเข้ายึดครองดินแดนภาคต่าง ๆ ของซีเรียและประชันกำลังกับสหรัฐฯและพันธมิตรต่อต้านไอซิลที่จะเข้ายึดนครเร็คก้า เพื่อชิงเข้าพื้นที่ให้ได้ก่อนที่กองกำลังต่อต้านรัฐบาลอาสาสมัครหรือกองกำลังผสม Free Syrian Army กับชาวเคิร์ด ซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐฯให้คำแนะนำและสนับสนุนทางยุทธวิธี จะเข้าถึงจุดเป้าหมาย อันจะเป็นสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการปะทะกันอย่างรุนแรงได้ ในช่วงที่จะมีการเปลี่ยนรัฐบาลในสหรัฐฯพอดี แต่การเปลี่ยนผ่านครั้งนี้ไม่น่าจะเป็นปัญหามาก เพราะแม้ฮิลลารีจะมีแนวทางต่างจากของโอบามาอยู่บ้าง การ “รับไม้ต่อ” น่าจะราบรื่น เพราะตามรายงานล่าสุด ปฏิบัติการด้านโมซูลคืบหน้าไปด้วยดีตามกำหนด แม้ฝ่ายไอซิลจะได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อรับมือกับการเตรียมกำลังเข้ายึดเร็คก้าอาจต้องมีการจัดจ้งหวั่นให้เหมาะสมต่อไป โดยมีการตัดสินใจด้านนโยบายแล้วด้วยการโดดเดี่ยวเร็คก้า และร่นกำหนดการบุกนครหลวงของไอซิลให้มาซ้อนกับช่วงที่การโจมตีโมซูลยังไม่เสร็จสิ้นตามกำหนดเดิม เพราะในภาพกว้าง แม้แต่ปูตินเองคงต้องคิดหนักว่าจะรับมือกับผู้นำหญิงคนแรกของสหรัฐฯในประการใดดี จึงจะไม่สร้างปัญหาให้ยืดเยื้อ เพราะเป็นผู้ผ่านประสบการณ์มาอย่างมากพอ รวมทั้งการที่ฮิลลารีขณะนี้มือดีตนายทหารชั้นนายพลสี่ดาวมาร่วมให้การสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายพลโคลิน พาวเวลล์และนายพลจอห์น อัลเลน ซึ่งเป็นอดีตผู้บัญชาการกองกำลังต่อต้านไอซิล

อย่างไรก็ดี ความเคลื่อนไหวทางทหารทั้งบก เรือและอากาศของรัสเซียในระยะนี้มีนัยยะไปไกลกว่าซีเรียมาก นาโต้ได้มีการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมไปเมื่อวันพุธที่ 26 ตุลาคมนี้ และในบรรดามติต่าง ๆ ที่มีมา กองกำลังทางบกของภาคีนาโต้ ซึ่งรวมกำลังทหารบกหลายพันคน บัดนี้ได้เข้าประจำการในลัตเวีย ลิทัวเนีย และโปแลนด์ เรียบร้อยแล้ว โดยแต่ละประเทศได้เพิ่มการฝึกกำลัง Militia ด้วยการฝึกหนุ่มสาวเพื่อช่วยป้องกันประเทศ นับเป็นสภาพเช่นสมัยสงครามเย็นอย่างไม่ต้องสงสัย ขณะเดียวกันได้มีการติดตั้งหน่วยป้องกันภัยจากการโจมตีทางซีปนาวุธทั้งจากไครเมียที่รัสเซียยึดไปจากยูเครนและจากคาบสมุทรไครเมีย อันเป็นดินแดนติดทะเลอยู่ในประเทศลิทัวเนีย แต่ทหารสหรัฐได้เข้าไปเสริมพลังในลิทัวเนียและเริ่มการซ้อมรบแล้วด้วยกระสุนจริง ตามข่าวล่าสุด เรือรบชั้นคอร์เวตต์ของรัสเซีย 2 ลำ ซึ่งมีซีปนาวุธทันสมัยด้วย ได้ไปแล่นอยู่ในทะเลบอลติกขณะนี้

ทางฝ่ายสหรัฐก็ได้ปรับกำลังให้มีเขี้ยวเล็บมากขึ้น เรือพิฆาตที่เรดาร์จับไม่ได้ (Stealth) ซึ่งทันสมัยยิ่ง อันได้แก่ The USS Zumwalt ได้รับมอบหน้าที่แล้ว เช่นเดียวกับเรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ที่ข้าพเจ้าเคยกล่าวถึงก่อนนี้ เครื่องบินรบทันสมัยยิ่งในรุ่น F35 ที่นายลาฟรอฟกล่าวถึง ได้ไปประจำการในยุโรปหลายแห่ง รวมทั้งได้ไปรวมกับกองทัพอากาศอังกฤษด้วย สถานการณ์เหล่านี้คงจะเป็นโจทย์ที่ปูดินต้องคิดทบทวนให้ดี หากเขาคิดเข้าข้างตนเองมากไป จะเป็นความผิดพลาดอย่างยิ่งสำหรับชาวโลก

เกี่ยวกับการ Hack เพื่อผลทางการเมืองในสหรัฐ นั้น Matthew Chance ผู้สื่อข่าวอาวุโสของ CNN รายงานในวันนี้ ที่ 26 ตุลาคมว่า รัสเซียได้จ้างพวกที่เรียกว่า internet trolls ไว้เป็นจำนวนมากให้ Hack ที่ต่าง ๆ ในสหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความพยายามที่จะแทรกแซงการเลือกตั้งในสหรัฐให้ได้ คนหนึ่งที่นาย Chance ได้พบและได้ภาพวิดีโอมาประกอบด้วย ชื่อ

Ludmilla Savchuk ทำให้พอประกอบเป็นแผนประสังค์ร้ายได้ ซึ่งสิ่งที่บัดนี้เรียกกันว่า Cyber War นั้น เป็นสงครามรูปแบบใหม่สำหรับยุคการสื่อสารสารสนเทศหรือ Information Age อันเป็นเครื่องมือในการสร้างความสับสนให้กับศัตรูและสอดแนมหาความเปลี่ยนแปลงหรือนวัตกรรมทางเทคโนโลยี อันมิใช่เป็นวิธีการทางเทคโนโลยีใหม่ทีเดียว เพราะมีการเริ่มใช้มาตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1990 แล้ว จนเป็นหัวข้อเรื่องในวารสาร Journal of International Affairs (ฉบับ Spring 1998) ที่ บุตรีข้าพเจ้าเคยทำหน้าที่ในกองบรรณาธิการผู้ช่วยเมื่อศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทที่ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย อันรวมเรื่องว่า Cyberpolitik//Horsetrading in Cyberspace//On Information War & Peace//on Electronic Money & Sovereignty//on the Infosphere อยู่ด้วย ฯลฯ แม้จีน เกาหลีเหนือและขบวนการก่อการร้ายรัฐอิสลามหรือไอเอส (ในการจัดกองทัพของประเทศ เกาหลีเหนือมี Cyber Warrior อยู่นับพัน) ก็ได้พัฒนาขีดความสามารถของตนในด้านนี้ กรณีการแฮ็คข้อมูลจึงได้กลายเป็นทั้งเครื่องมือในการหาข่าวกรอง การเจาะหาความลับทางการค้าของต่างประเทศ รวมทั้งการแทรกแซงทางการเมือง การหาข้อมูลส่วนบุคคลทั้งในวงการเมืองและวงการทหาร (เมื่อไม่กี่ปีมานี้ มีข่าวว่า CENTCOM ของสหรัฐฯถูกเจาะข้อมูลกำลังพล สร้างความปั่นป่วนไปทั่ว) บางครั้งถูกใช้เพื่อสร้างความผิดปกติของเครื่องกล ตลอดจนรถยนต์ที่ใช้ Soft ware ในการขับเคลื่อน เป็นมิติใหม่แทนอำนาจในความหมายที่เจ้าชาย คาร์ล แม็ตเตอรินิคแห่งจักรวรรดิออสเตรีย-ฮังการีและแม่กระทั่ง ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์ได้ใช้ในส่วนที่เกี่ยวกับการเมืองแห่งอำนาจและดุลแห่งอำนาจมานานปี

ในวันที่ 29 ตุลาคม ศกนี้ เช่นเดียวกัน ข่าวออนไลน์จาก IBTimes ที่ข้าพเจ้าได้รับ รายงานว่า ทั้งนายโดนัลด์ ทรัมป์ และนายจูเลียน อาซซ่านจ์ “รักรัสเซียภายใต้บูติน” เช่นกัน อันควรเป็นกรณีศึกษาต่อไป ที่ไม่อาจจะยืนยันตามที่ปรากฏรายงานตามข่าวออนไลน์นี้ในกรณีของนายทรัมป์ เพราะมิใช่แบบที่รัสเซียจะเลือกให้ปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของตนเนื่องจากมิใช่คนที่สนใจเรื่องราวในทางการเมืองระหว่างประเทศเพียงพอ ส่วนนายอาซซ่านจ์ นั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบความ

เป็นมาของเขานัก แต่มีพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจของชาวอเมริกัน หากจะมากล่าวถึงชื่อของ
ข้าพเจ้า ก็เพราะไปปรากฏในรายงานจากเอริก จอห์น อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐ ซึ่งเป็นผู้ลงนาม
ในโทรเลข อันเป็นส่วนหนึ่งของรายงานจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ซึ่งไม่ปรากฏเนื้อหาอัน
สำคัญแต่ประการใด

รายงานและวิเคราะห์ข่าวฉบับนี้ได้กล่าวถึงแผนยุทธการเพื่อยึดนครโมซูลคืนจากการยึด
ครองของไอซิส/ไอซิล/ไอเอส/แดช หลังจากที่ไอซิสได้เข้ายึดมาและใช้เป็นเมืองตัวอย่างการ
ปกครองของ Caliphate โดยอาบู บัคร อัล บัคดาดี ได้ประกาศการสถาปนาคาลิเฟตขึ้นเมื่อวันที่
29 มิถุนายน 2014 ณ มัสยิดในนครโมซูล

ต่อมาในวันที่ 17 ตุลาคม ศกนี้ นายไฮเดอร์ อัล อบาดี นายกรัฐมนตรีอิรักได้ประกาศการ
ลั่นระฆังแห่งชัยชนะ และว่ากองกำลังอิรักและกองกำลังผสม ซึ่งรวมทหารเบิซเมอ์ก้าด้วยได้เริ่ม
การรุกเพื่อจุดมุ่งหมายที่จะปลดปล่อยนครโมซูลให้ได้ก่อนสิ้นปีนี้จากฐานที่ตั้ง ณ ไคยาร่า โดยกอง
กำลัง พร้อมด้วยการสนับสนุนจากการโจมตีทางอากาศของพันธมิตรต่อต้าน “แดช”

เพียงสองสามวันต่อมา นายอบาดีก็แถลงข่าวว่า การรุกรบคืบหน้าไปได้อย่างรวดเร็วกว่าคาด
โดยรุกไปทางตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออก ในขั้นแรกหัวหน้าชนเผ่าที่เมือง Rabia ชื่อ Sheikh
Abdullah Alyawer รายงานว่านักรบของแดชและครอบครัวหนีออกจากตัวเมืองวันละหลายสิบคน
โดยข้ามเข้าไปในซีเรียทางใต้ของเมืองซินจาร์ อันเป็นเขตใต้การยึดครองของไอซิส ส่วนพวกที่มีไซ้
จากกลุ่มไอซิสก็ได้ไปเข้าอยู่ในเขตเคิร์ดที่เมือง Houli ส่วนไอซิสได้เปลี่ยนยุทธวิธีหลายครั้ง โดย
สามารถเข้าออกสลับไปมาระหว่างรัศก้าในซีเรียกับโมซูล โดยได้กวาดต้อนผู้คนจำนวนกว่าหนึ่ง
หมื่นคนไปเป็นโล่มนุษย์ในโมซูล ในช่วงใกล้กัน ทหารไอซิสก็ลอบเข้าโจมตี Kirkuk อันเป็นเมือง
ใกล้แหล่งน้ำมัน ทางใต้ของโมซูล จึงเกิดการสู้รบกันอย่างหนักทั้งวัน นักรบไอซิสเสียชีวิตในการรบ
ครั้งนี้ โดยทหารอิรักเองก็ได้รับความเสียหายไม่น้อยเช่นกัน กว่าจะผลักดันนักรบไอซิสออกไปจาก

เมืองได้ และนอกจากการจุดน้ำมันในร่องและหลุมเพลาะต่าง ๆ ในบริเวณรอบนอกของเมืองแล้ว ไอซิสยังเผาโรงงานกำมะถันและเนินวัตถุระเบิด ทำให้ควันและกลิ่นกระจายไปในบริเวณกว้าง ทำให้ฝ่ายรุกบดต้องใส่เครื่องและหน้ากากป้องกันอยู่สองสามวัน

ในช่วงแรกนี้ กองกำลังอิรักและทหารเป็ชเมอริก้าต้องเข้ายึดหมู่บ้านและเมืองเล็กจำนวนมากนอกตัวเมืองโมซูล ตามประมวลรายงานจากศูนย์ปฏิบัติการเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม หรือ 7 วันแรกของยุทธการ เมือง (Towns) ที่ยึดได้จากไอซิสมีจำนวน 78 เมือง นักรบไอซิสถูกสังหาร 772 คน กองกำลังผสมได้ระดมยิงเมือง Bashiqa ซึ่งอยู่ด้านนอกของโมซูล ตุรกีซึ่งอิรักไม่ต้องการให้เข้าร่วม อ้างว่าฝ่ายตนได้ให้ทหารและอาวุธเพื่อช่วยปฏิบัติการของนักรบเป็ชเมอริก้า ซึ่งเป็นเชื้อสายเผ่าหนึ่งของชาวเคิร์ด แต่ไม่ทราบว่าจริงเพียงใด ที่หมู่บ้านหนึ่งซึ่งได้รับการปลดปล่อย ชาวบ้าน 40 คนได้ฉลองชัยชนะ แต่ถูกไอซิสย้อนกลับมาประหารชีวิตทั้งหมด ทั้งนี้เป็นรายงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายอิรักที่มาจากโมซูล ในสัปดาห์ต่อมา กองกำลังผสมยึดพื้นที่ด้านนอกได้เพิ่มขึ้น ไอซิส 27 คนถูกจับได้ และรถซึ่งถูกเตรียมให้เป็นคาร์บอมบ์ 127 คันถูกทำลาย โรงงานผลิตระเบิด 2 แห่งพร้อมด้วย IED หรือ Improvised explosive devices เกือบ 400 ชิ้นถูกนำไประเบิดทิ้งในที่ห่างไกลออกไป

นาย Brett McGurk ซึ่งเป็นผู้แทนพิเศษของประธานาธิบดีเพื่อพันธมิตรโลกในการต่อต้านไอซิลส่งทวิตเตอร์ว่า “One week into #Mosul operation, all objectives met thus far, and more coalition airstrikes than any other 7-day period of war against #ISIL.”

อันที่จริง ทหารหลากหลายจำนวนมาก (บางแหล่งกล่าวว่า จำนวนรวมไม่น้อยกว่า 100,000 คน) ประกอบด้วยกองกำลังเคิร์ด คริสเตียน เชียมุสลิม ได้ร่วมรบกับทหารส่วนใหญ่ซึ่งเป็นอาหรับซุนหนี่ เพื่อต่อสู้กับศัตรูร่วมกันอันได้แก่ไอซิลอย่างได้ผลเป็นที่น่าพอใจ นับเป็นประวัติศาสตร์อันยากที่จะหาการสู้รบอื่นใดเสมอเหมือน แต่ที่เป็นเรื่องหนักใจก็คือ แม้กำลังของไอ

ซิสซึ่งมีนักรบจากต่างแดนมาร่วม เช่นตุนิเซีย ซีเรีย เซคเช่นจากรัสเซีย ลิเบีย มอริออคโก เป็นต้นซึ่ง คาดว่า ขณะนี้มีจำนวนไม่น่าจะเกินห้าพันคน แต่เป็นนักรบที่ถูกเลี้ยมสอนให้ยอมตายเพื่อศาสนา เพราะจะมีจำนวนไม่น้อยที่สวมเสื้อกั๊กใส่ระเบิดเพื่อให้พร้อมพลีชีพ กับมีประชาชนชาวเมือง ประมาณสองถึงสามแสนคน ที่อาจมีจำนวนเป็นหมื่นซึ่งต้องถูกบังคับให้เป็นโล่มนุษย์ และโดยที่ไอ ซิลครองเมืองมาถึง 2 ปี จึงได้สร้างเครือข่ายของอุโมงค์ไว้ทั่ว แม้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะค้นพบอุโมงค์ จำนวนมากในบริเวณนอกตัวเมืองและเข้าคุมไว้แล้ว ส่วนการรบในตัวเมือง (Urban warfare) นั้น ก็จะเป็นภารกิจที่ไม่ง่ายนัก อีกหน้าที่หนึ่งได้แก่การสกรีนผู้คนที่จะปนไปกับผู้หลบหนีออกไปนอก เมือง เพราะมีนักรบไอซิลจำนวนไม่น้อยที่โกนหนวดและเคราเพื่อจะได้แทรกเข้าไปกับฝูงชน เช่นที่ เกิดขึ้นในเมืองต่าง ๆ ที่ยึดได้ ดังที่รายงานไว้ในแผนยุทธการก่อนนี้ บริเวณเมืองเก่ายากต่อการ ทำลายทางอากาศหรือการใช้ยานเกราะเพราะถนนแคบและซับซ้อน ในขั้นนี้ ยังไม่ทราบว่ “กองทัพโมซูล” หรือกองกำลังใต้ดินที่อยู่ในตัวเมืองจะปฏิบัติการได้ผลสักเพียงใด

ตามแผนที่รายงานไว้ในฉบับเดียวกันนี้ กองกำลังฝ่ายบุก นำโดยทหารอิรักจะไปประจำที่ ชานเมืองในวันเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ คือวันที่ 8 พฤศจิกายน ซึ่งบัดนี้ใกล้เข้าไปแล้ว กลยุทธ์ ของไอซิลจะเป็นเช่นใด อีกไม่กี่วันจากนี้ ก็จะได้รับรายงานภาคสนาม ทั้งนี้ ต้องไม่ลืมว่าการสู้รบ ครั้งใหญ่คงจะไม่เสร็จสิ้นลงในสองสามสัปดาห์ แต่คาดกันว่าการรุกรบเพื่อยึดนครหลวงของไอซิล ที่รัศก้าคงจะเปิดฉากในช่วงท้ายของการปลดปล่อยนครโมซูล ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่กว่า และมีคู่แข่งที่คิด ต่างพร้อมที่จะสร้างปัญหาขึ้นได้ดังที่กล่าวถึงไว้แล้ว ข้อสรุปที่ขอบันทึกไว้ในตอนนี้ ได้แก่การที่ สหรัฐพยายามจะให้ทหารอิรักเป็นทั้งแกนนำและแนวหน้าในการเข้ายึดนครใหญ่แห่งที่สองของ อิรัก และการหว่านล้อมให้นายกรัฐมนตรีอัล อบาดี ซึ่งเป็นเซีย นำกองกำลังอาหรับซุนหนี่ได้โดย ปราศจากปัญหาจนบัดนี้ เพียงแต่หวังว่า ชาวที่ว่า กองกำลัง National Mobilization ซึ่งมีเซียเป็น ส่วนใหญ่จะไม่แข็งขึ้นที่จะตัดทางส่งกำลังบำรุงและเสบียงอาหารเข้าไปทางตะวันตกของเมือง จะ ได้รับการประสานแผนกันในวัน เพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในช่วงเวลาที่สำคัญมากเช่นขณะนี้

แต่ตามรายงานในวันอาทิตย์ที่ 30 ตุลาคม การสกัดกั้นเส้นทางส่งกำลังบำรุงในทิศตะวันตกของ
ตัวเมืองได้เริ่มขึ้นแล้ว แต่มีตัวการใหม่ขู่ว่าจะมาแทรก คือตุรกี ซึ่งประกาศห้ามมิให้กองกำลังนิกาย
เซียเข้าไปในตัวเมือง Tal Afar ซึ่งอยู่ติดชายแดนซีเรีย ก่อนหน้านี้ ตุรกีได้ขอเข้าร่วมในการ
ปลดปล่อยนครรัคก้า โดยจะไม่ยอมให้ทหารเคิร์ดมีส่วนร่วมร่วมกับ Free Syrian Army ตามแผนที่
สหรัฐเตรียมการไว้แล้ว เพราะในสายตาของตุรกี เคิร์ดเกี่ยวเนื่องกับการก่อการร้ายในดินแดนของ
ตุรกี

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะทำงานปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสณ์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2559 ฉบับที่ 1

รายงานและวิเคราะห์ข่าวฉบับนี้จะเต็มสถานะสุดท้าย อันได้แก่ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ซึ่งคงจะทราบกันในกรุงเทพฯ ในวันพุธที่ 9 พฤศจิกายน ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นอดีตเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ขณะที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่งซึ่งมีโอกาสสูงที่จะได้รับเลือกเป็นสตรีหมายเลขหนึ่ง และอดีตเอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโก ที่ผู้นำอำนาจเด็ดขาดขณะนี้มากกว่าความโอบอ้อมเอียงที่จะเกื้อหนุนให้คู่แข่งของเธอได้เป็นผู้ชนะและได้สั่งการให้สื่อทุกประเภท แม้กระทั่งร้านอาหาร ช่วยโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้คนรัสเซียนิยม ตุ๊กตาแบบรัสเซียหรือ matryoshka doll มีแต่ทรมัปเท่านั้น ไม่มีแบบฮิลลารีเลย เว้นแต่ภาพเขียนหรือภาพรูปปั้น เอบลาแฮม ลินคอล์น ซึ่งสำคัญเป็นเลือด เพื่อเย้ยหยันระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐฯ ทุกสิ่งที่เผยแพร่แก่สาธารณชนเลือกข้างอย่างชัดเจนแม้คนรัสเซียจะไม่มีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้งของต่างประเทศก็ตาม ที่กล่าวแล้วเป็นเหตุผลหนึ่งที่ติดตามรายงาน แต่ที่สำคัญยิ่งกว่า เพราะผลการเลือกตั้งในวันที่ 8 พฤศจิกายน ศกนี้ ตามเวลาในสหรัฐฯ มีนัยยะสำคัญยิ่งต่อชาวโลกและรูปแบบของความสัมพันธ์และการเมืองระหว่างประเทศ

โดยเฉพาะในช่วงนี้ที่ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับสหพันธ์รัสเซียตึงเครียดยิ่งกว่าสมัยใดทั้งสิ้นนับแต่การยุติลงของสงครามเย็น โดยแต่ละฝ่ายต่างเคลื่อนกำลังไปยังจุดยุทธศาสตร์สำคัญต่าง ๆ อย่างเปิดเผย ไม่ยกเว้นแม้แต่บรรดาพาหะทางการรบที่ติดอาวุธนิวเคลียร์ ดังที่วิเคราะห์ไว้บ้างแล้วในรายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนตุลาคม 2559

ตามรายงานจากสำนักข่าวในสหรัฐในวันศุกร์ ที่ 4 พฤศจิกายน มีข่าวจากสำนักงานสืบสวนกลางของสหรัฐ (Federal Bureau of Investigation-FBI) สำนักงานข่าวกรองกลาง (Central Intelligence Agency-CIA) และกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ (Department of Homeland Security-DHS) ในอย่างน้อย 3 กระแสดังนี้ (1) การสกัดการสื่อสารจากอัลโคดาว่าจะมีเหตุร้ายในสหรัฐในระยะใกล้หรือวันเลือกตั้งที่นิวยอร์ก มลรัฐเท็กซัสและมลรัฐเวอร์จิเนีย ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือเปล่า ทางการรักษาความสงบได้เตรียมป้องกันภัยแล้ว ข่าวภัยของการก่อการร้ายที่นครนิวยอร์กในระยะของการเลือกตั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ทราบจากข่าวของ Port Authority of New York มาเมื่อวันพฤหัสบดีบ้างแล้ว (2) กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ทางการทูตสหรัฐแจ้งต่อรัสเซียให้ยุติการแทรกแซงการเมืองภายในของสหรัฐ โดยการ Hacking เพื่อสร้างความสับสนของผลการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งเรื่องนี้ นาย Jim Sciutto ผู้สื่อข่าวด้านความมั่นคงของซีเอ็นเอ็น ให้ความเห็นว่าโอกาสได้รับความสำเร็จน่าจะมีน้อยมาก (Minuscule) เพราะการออกเสียงลงคะแนนมีทั้งระบบออกเสียงล่วงหน้าเป็นส่วนที่ใหญ่และกระจายไปให้แต่ละมลรัฐดำเนินการเอง และ (3) มลรัฐต่าง ๆ เป็นห่วงว่าจะมีการแทรกแซงในกระบวนการลงคะแนนเพื่อออกเสียง ซึ่งกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิได้ให้เจ้าหน้าที่ไปช่วยมลรัฐทั้งหลายตรวจสอบและสอดส่องแล้ว โดยข่าวล่าสุดแจ้งว่า มลรัฐ 47 แห่งได้ขอความช่วยเหลือไปยังทางการแล้ว ในช่วงดึกของวันศุกร์ Jim Sciutto ยืนยันว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหลักฐานการแทรกแซงอย่าง Massive Cyber and Information Attack โดยรัสเซีย ผ่านสื่อสังคมและทวีตเตอร์กับแฮ็กแทกด้วย เช่นทวีตเตอร์ถึงผู้ออกเสียงให้อย่าเพิ่งไปลงคะแนน ให้รอดติดต่อ “ภายใน” ก่อน อีกวิธีหนึ่งได้แก่การแทรกเข้าไปในระบบกันมิให้มีการลงคะแนนหรือออกเสียงออนไลน์ด้วยคำว่าใช้การไม่ได้ (Denial of service)

แม้กระทั่งสื่อเปิดเผยก็ได้รายงานข่าวการเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวางเป็นครั้งแรกเมื่อ บิปปิซี ส่งผู้สื่อข่าวไปสอบถามชาวรัสเซียในกรุงมอสโกและแม้กระทั่งบนรถไฟต่างจังหวัด คำตอบเกือบทั้งหมดเป็นการนิยมนายทรัมป์ เท่าที่พอจำกันได้ ส่วน ส.ส. Adam Schiff จากคณะกรรมการข่าวกรองยอมรับว่า จาก Intelligence Briefing ภัยคุกคามมีอยู่ ไม่เพียงจากอัลไคดา เพราะไอซิสเองซึ่งกำลังจะสูญเสียดำรง Caliphate ด้วยการที่โมฆะถูกกองกำลังผสมในอิรักบุกเข้าไปได้พื้นที่มากขึ้น ก็คงจะหาทางแก้เผ็ดเพราะกองกำลังผสมได้รุกคืบเข้าไปได้เพิ่มมากขึ้นทางภาคตะวันออก แม้ไอซิสจะสู้อย่างทรหดในทุกทาง ส่วนรัสเซียก็ได้แสดงความลำเอียงอย่างชัดเจน ด้วยจุดมุ่งหมายหนึ่งเพื่อทำลาย Integrity ของระบบเลือกตั้งในสหรัฐ สื่อบางแห่งเสนอข่าวช่วยทรัมป์โดยปั้นข่าวว่าการเลือกตั้งในสหรัฐด้วยคำกล่าวหาว่า เป็นระบบที่ Rigged เช่นที่ทรัมป์กล่าวอ้างอยู่เสมอเมื่อเขาดกเป็นรอง สำหรับฮิลลารี นั้น สื่อรัสเซียกล่าวหาเธออย่างหนักและถี่ โดยใช้คำว่า ฮิลลารีเป็น Evil และกำลังรณรงค์ด้วยความ “สิ้นหวัง” จึงหาทางกำจัด นายโดนัลด์ ทรัมป์ อยู่ขณะนี้

เหตุผลสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดที่ข้าพเจ้า “ต้องจัดทำวิเคราะห์” ความเป็นไปของการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐคนที่ 45 ครั้งนี้ เพราะได้มีการจงใจจุดประกายทางความคิดให้ปวงชนนิยมการแบ่งแยกสังคม (Divisiveness/Polarization) แทนความสามัคคีและความเมตตาซึ่งกันและกัน การส่งเสริมความรุนแรงและความมุ่งทำลายล้างฝ่ายตรงข้ามแบบสุดโต่ง (Extremism/Radicalization/Violence/Rightist Populism) การชี้แนะให้คนมุ่งร้ายต่อคู่แข่งและเกลียดชังทางชาติพันธุ์ ผิวกาย ศาสนา (Hatred/Intimidation/Racism/Discrimination/Anti-Semitism) การดูถูกดูหมิ่นสตรีเพศ (Misogyny) การไม่ยอมรับศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การใช้ภาษาอันหยาบคายต่อผู้คนทั่วไปไม่สำคัญว่าสถานะทางสังคมจะเป็นเช่นไร และแนวคิดภาคเสธซึ่งสร้างภาพอันมีดমনของโลก อันเป็นอุดมการณ์ วาทกรรมพิษร้าย (Venomous Rhetoric) สัญชาติญาณเชิงมืดและสิ้นหวังและการกล่าวเท็จเป็นประจำทุกวัน ซึ่งปรากฏเป็นหลักฐานตลอดการหาเสียงของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ทั้งในการเลือกตั้งขั้นต้นและการเลือกตั้งระดับชาติ แนวคิดและการปฏิบัติตนอันมิชอบสมควรเหล่านี้มีอิทธิพลครอบงำผู้ที่สนับสนุนนายทรัมป์จำนวนกว่า 14 ล้านคน จึงเป็นสิ่งบอกเหตุร้ายไม่เพียงเฉพาะ

ช่วงของการเลือกตั้งครั้งนี้เท่านั้น แต่จะเป็นแนวคิดและความหลงเชื่ออันมีผลกำหนดพฤติกรรมอันตรายต่อประชาคมภายในสหรัฐและโลกสืบต่อไป เพราะผู้นำทางการเมืองหลายประเทศก็คิดและเชื่อทำนองนี้เช่นกันซึ่งตามวิชาการรัฐศาสตร์สมัยใหม่ใช้ว่า Populism ซึ่งมีทั้งฝ่ายขวาจัดและซ้ายจัด ต่างอย่างมากจากความหมายเดิมซึ่งเรียกกันว่า ประชานิยม เช่นนาย Geert Wilders หัวหน้าพรรคการเมืองขวาจัดของเนเธอร์แลนด์ซึ่งต้องขึ้นศาลด้วยข้อหาว่ากล่าวคำปราศรัยแบบ Hate speech เมื่อ 2014 และขณะนี้ก็ยังกำลังมีคดีอาชญากรรมด้านความเกลียดชัง (Hate Crime) อยู่ในเนเธอร์แลนด์อีก นายวิกเตอร์ ออร์บาน นายกรัฐมนตรีฮังการี ซึ่งจัดให้มีการลงประชามติ เมื่อเร็ว ๆ นี้ เพื่อจะปลุกระดมประชาชนให้ปฏิเสธการรับผู้อพยพลี้ภัยตามโควตาของสหภาพยุโรป มาริน เลอ เป็น หัวหน้าพรรค Front National ในฝรั่งเศส นายดูแตร์ตเต ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์คนปัจจุบัน นายไนเจล ฟาราจ อดีตหัวหน้าพรรค UKIP ในอังกฤษที่ใช้ความสุดโต่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวและสนับสนุนการออกจากสหภาพยุโรปอันเป็นผล แต่ได้กระตุ้นความรุนแรง เช่นที่ผู้ฟ้องต่อศาลสูงให้ชะลอกระบวนการ Brexit ได้รับคำขู่ว่าจะถูกสังหารอยู่ทุกวันและการต่อต้านชาวยุโรปที่มาทำงานในสหราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนจากโปแลนด์ โดยนายไนเจล ฟาราจไปส่งเสริมความเชื่อและเกลียดชังคนต่างด้าวให้แก่นายทรัมป์ ในระหว่างการหาเสียง ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้จะกลายเป็นมาตรฐานธรรมดาหรือปกติวิสัยแบบใหม่ (New Normal) เพราะจะยังดำรงอยู่แม้ว่านายทรัมป์อาจพ่ายแพ้การเลือกตั้งก็ตาม อันความหลงใหลในลัทธินิยมและความเชื่อเช่นนี้ได้สร้างความไม่สงบต่อโลกในประวัติศาสตร์มาแล้ว เพราะเริ่มมาจากลัทธิฟาสซิสต์ได้มุสโสลินี และลัทธินาซี ภายใต้อาดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวนามได้รับการกล่าวถึงเมื่อเดือนกันยายน ศกนี้ ด้วยความหวังกังวลโดย (Prince) Zeid bin Ra'ad Al Hussein ข้าหลวงใหญ่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ส่วนในภาคพื้นเอเชีย แปซิฟิกของสงครามโลก ครั้งที่ 2 ก็เป็นผลของลัทธิสุดโต่งในนาม Militarism ในญี่ปุ่นอันมีแบบต่างจากฝ่ายตะวันตก แนวคิดน่าสยองกลัวเหล่านี้จะได้รับการแจกแจงรายละเอียดต่อไป ในส่วนการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับนายโดนัลด์ ทรัมป์

และเพื่อจะให้ผู้ที่สนใจอ่านทราบความเป็นมาเกี่ยวกับการเลือกตั้งครั้งสำคัญนี้ ข้าพเจ้าจึงได้พยายามอธิบายระบบการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐเท่าที่พอจะทราบ ให้เป็นภูมิหลัง ความเคลื่อนไหวในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร คุณสมบัติของ คู่แข่ง อุดมคติของแต่ละคน และเรื่องราวที่น่าสนใจของผู้สมัครกับการประเมินความ เหมาะสมของผู้สมัคร เพราะในความเห็นของชาวอเมริกันเป็นจำนวนไม่น้อย การ เลือกตั้งครั้งนี้ไม่เหมือนกับครั้งใดในระยะกว่า 240 ปีที่ผ่านมาของสหรัฐอเมริกา

ผลการเลือกตั้งตามรายงานของสำนักข่าวซีเอ็นเอ็นและบีบีซี ก่อนที่จะได้รับ คะแนนมาครบถ้วน แต่เพราะเมื่อถึงเวลา 02.30 น. ตามเวลาในภาคตะวันออกของ สหรัฐ ของวันพุธ ที่ 9 พฤศจิกายน 2016 ฮิลลารี คลินตันได้โทรศัพท์ไปถึงนายโดนัลด์ ทรัมป์ แสดงความยินดีที่เขาชนะการเลือกตั้ง (แม้ว่าคะแนน Electoral College ในขณะ นั้นจะไม่ห่างกันมากนัก แต่ชัดเจนว่า เป็นการยากที่เธอจะขึ้นมาเท่ากัน ส่วนคะแนนเสียง ของประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง นั้น ต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะรวบรวมได้หมด)

อีกไม่นานหลังจากนั้น ไมค์ เพนซ์ ผู้สมัครในตำแหน่งรองประธานาธิบดีได้ ประกาศชัยชนะของนายทรัมป์ และเชิญให้เขากล่าวคำปราศรัยในฐานะ President-Elect ของสหรัฐ โดย Teleprompter ได้เป็นจอให้เขาอ่าน น้ำเสียงของนายทรัมป์ เปลี่ยนไปมาก โดยได้เริ่มต้นกล่าวว่าเขารู้สึกเป็นหนี้บุญคุณฮิลลารี คลินตันอย่างมาก ที่แสดงความยินดีในการที่เขาและคณะได้ชัยชนะ และชมเชยที่เธอและครอบครัวได้ ทำงานสาธารณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างหนักมาเป็นเวลานานปี และเป็นนักสู้ ที่เขายอมรับ เขารับที่จะดำเนินงานทางเศรษฐกิจเพื่อจะให้อัตราการขยายตัวทาง เศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเท่าตัว และจะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานอย่างใหญ่หลวง ทั่วประเทศ เขาจะดำเนินความสัมพันธ์อันดีกับทุกประเทศที่พร้อมจะมีมิตรสัมพันธ์ต่อ สหรัฐ เขาจะดำเนินนโยบายความมั่นคงอย่างเหมาะสม โดยจะทำงานร่วมกับพลโท Flynn อดีตผู้อำนวยการ Military Intelligence และบรรดาอดีตนายทหารจำนวนมากที่ ไปให้ความสนับสนุนเขาก่อนหน้านี้ (ซึ่งน่าห่วง เพราะพลโท Flynn เป็นคนที่ให้นาย ทรัมป์ตำหนินายทหารและฝ่ายความมั่นคงที่ปัจจุบันนี้กำลังทำศึกหนักอยู่ในโมซูลเพื่อ ปราบปรามปรากฏการณ์สุดท้ายของไอซิสในอิรัก นายทรัมป์ได้กล่าวถึงคำว่า America

First อีก อันน่าห่วงกังวล เพราะคำนี้เป็น Slogan ของพวกที่นิยมนโยบายการโดดเดี่ยว สหรัฐ (Isolationist) ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งขณะนั้นเริ่มในยุโรปและแอฟริกาเหนือ แล้ว เขาจะ Unify ประเทศต่อไป เพราะอยากให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันทำงานเพื่อส่วนรวม ฯลฯ

นายทรัมป์จะทำดังที่กล่าวได้สักเพียงใด จะต้องเฝ้าดูกันต่อไป แต่ที่แน่ก็คือ เขา จะแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลสูง (Supreme Court judges) โดยจะไม่ทำตามชื่อคนที่ ประธานาธิบดีโอบามาเสนอไว้หลายเดือนแล้ว หลังจากที่อดีตผู้พิพากษา Scalia ถึงแก่อนิจกรรม ซึ่งเป็นผู้มีแนวคิดแบบอนุรักษนิยม กับเคยประกาศไว้ก่อนนี้ว่าจะเลือกผู้พิพากษาตามแนวทางอนุรักษนิยมเพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อยสองคน ในเมื่อบัดนี้พรรครีพับลิกันยังครองเสียงข้างมากในวุฒิสภาได้ต่อไป เพราะการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกใหม่หนึ่งในสามของวุฒิสภา 100 คน มิได้เปลี่ยนองค์ประกอบทางการเมืองแต่อย่างใด ปฏิภานของตลาดทุนยังเป็นไปในทางลบเช่นในขั้นต้น ดังเห็นได้จากภาวะตลาด Nikkei ในญี่ปุ่น แต่ตลาดในยุโรปยังไม่ถึงเวลาเปิด และเช่นเดียวกับตลาดวอลล์ สตรีท ซึ่งจะเปิดเวลา 08.30 น. ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ

ผู้ใดจะชอบหรือไม่ก็ตาม ในวงการรัฐบาลกลางและหน่วยงานความมั่นคงทั้งหลายจะมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรอย่างมากมาย ดังตัวอย่างเช่นทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนตัวประธานาธิบดี บรรดาเอกอัครราชทูตทั่วโลกทั้งหลายจะต้องยื่นใบลาออก ส่วนจะได้ยู่ต่อหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของประธานาธิบดีคนใหม่

สำหรับข้าพเจ้าเอง ยังไม่ขอยืนยันในขั้นนี้ว่านายทรัมป์จะเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและอุปนิสัยเช่นที่ข้าพเจ้าค้นคว้าและศึกษามาอย่างละเอียดในหน้าต่อจากนี้ไปหรือไม่ หากจะพอเบาใจลงบ้าง ก็เพราะความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐและกลไกการตรวจสอบและคานอำนาจหรือระบบ Checks and Balances ยังเป็นเสาหลักอยู่ เพราะมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยทำหน้าที่อยู่ในสภาทั้งสองกับยังมีพรรคฝ่ายค้านอันได้แก่พรรคเดโมแครตซึ่งส่วนใหญ่ยึดมั่นในหลักการอันถูกต้องทำหน้าที่ในทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรอยู่ต่อไป ส่วนภารกิจเฉพาะหน้าที่หนักหน่วงอันได้แก่การทำลายล้างขบวนการก่อการร้ายโดยเฉพาะไอซิลในการรบชิง

ดินแดนคืนทั้งที่โมซูลในอิรักและที่ร็คกาในซีเรีย นั้น คงจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีไปจนถึงวันที่ 20 มกราคม ศกหน้า อันเป็นวันปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนใหม่ ซึ่งการสู้รบคงจะได้ผลคืบหน้าไปอย่างมากแล้วก่อนสิ้นปีนี้ ไม่แต่เท่านั้น เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน เมื่อวานนี้ ตำรวจเยอรมันสามารถจับระดับผู้นำชั้นสูงของไอซิลและพรรคพวกอีก 4 คนได้ ซึ่งขณะนี้เคยทำหน้าที่ห่านกรบส่งไปปฏิบัติการในซีเรีย และทางการฝรั่งเศสและเบลเยียมสามารถสอบปากคำนาย Ousama Atar ซึ่งเคยเป็นผู้อำนวยความสะดวกที่กลางกรุงบรัสเซลล์เมื่อวันที่ 22 มีนาคม ศกนี้และทราบว่าเป็นพี่น้องกับนาย El Bakraoui ซึ่งตายในระเบิดพลีชีพในเหตุร้ายครั้งนั้น

การเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐ ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้นำฝ่ายบริหารของประเทศแล้ว ยังเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดด้วย และรองประธานาธิบดีซึ่งจะสมัครคู่กัน จะมีขึ้นทุก 4 ปี ตามรัฐธรรมนูญและวิธีการซึ่งวิวัฒนาการต่อมา ผู้ได้รับการเลือกตั้ง อันมิใช่การเลือกตั้งโดยตรง เพราะผู้ชนะได้แก่ผู้ได้คะแนนคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) ตั้งแต่ 270 คะแนนขึ้นไปจากคณะทั้งหมด 538 คน อันเป็นจำนวนวุฒิสมาชิก 100 คนและสภาผู้แทนราษฎร 435 คน จากมลรัฐทั้ง 50 และเขต District of Columbia 3 คน ซึ่งจะส่งรายงานคะแนนเสียงของแต่ละมลรัฐและ District of Columbia เข้าสู่การประชุมร่วมของ Congress ในวันที่ 6 มกราคม 2017 แม้คะแนนเสียงจากผู้ออกเสียง (Popular Vote) จะปรากฏผลว่าผู้สมัครที่แพ้อาจจะได้เสียงเลือกตั้งมากกว่าผู้ชนะก็ตาม ซึ่งเกิดขึ้นมาแล้ว 4 ครั้งในประวัติศาสตร์ของสหรัฐ ตัวอย่างล่าสุดได้แก่การแข่งขันระหว่าง George W. Bush กับ Albert Gore เมื่อปี ค.ศ. 2000 สาเหตุเนื่องมาจากการนับคะแนนการเลือกตั้งที่มลรัฐฟลอริดา ซึ่งมีจำนวน คณะผู้เลือกตั้ง 29 เสียง

กรณีที่เกิดขึ้น เพราะคะแนนเสียงก้ำกึ่งกัน ซึ่งภายใต้กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา หากผลการนับคะแนนไม่ชัดเจน จะต้องดำเนินการนับคะแนนใหม่โดยอัตโนมัติ (Automatic Recount) ซึ่งเมื่อเกิดความไม่แน่ใจ เพราะ Al Gore ได้คะแนนนำ แต่เกิดการคัดค้าน เพราะเชื่อว่าตนได้ออกเสียงให้แก่ George Bush โดยบางคนอ้างว่าความสูงอายุทำให้สายตาไม่ดี จึง

อาจจะกาผิดที่ไป บัตรเลือกตั้งในขณะนั้นอาจจะเปิดช่องทางให้แย้งกันได้ นาย James Baker ที่ปรึกษากฎหมายของนาย George Bush จึงให้นำเรื่องเข้าสู่การวินิจฉัยของศาลสูงสุด (Supreme Court) ศาลได้พิจารณาแล้วลงมติด้วยเสียงข้างมากขององค์คณะผู้พิพากษาให้นาย George W. Bush เป็นผู้ชนะ ด้วยมารยาทอันเป็นประเพณีสืบทอดกันมา Al Gore ได้น้อมรับคำพิพากษาของศาล และแสดงความยินดีต่อนาย George Bush (ในการอภิปรายรอบสุดท้ายระหว่างนาย Donald Trump กับนาง Hillary R. Clinton ในการเลือกตั้งครั้งปัจจุบันนี้ Moderator นักข่าวจากบริษัท Fox ซึ่งตามปกติที่เป็นมายึดถืออุดมการณ์ทางด้านอนุรักษนิยมแบบพรรครีพับลิกัน แต่ในหน้าที่นั้นยอมต้องวางตัวเป็นกลาง ได้ตั้งคำถามว่า เพื่อประกันให้การเปลี่ยนผ่านผู้นำรัฐบาลเป็นไปอย่างเรียบร้อย ผู้สมัครจะยอมรับผลการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นหรือไม่ นายทรัมป์ได้ตอบทันทีว่า “ต้องขอคุณก่อน” โดยจะไม่รับผลทันที เพราะจะต้องประเมินเหตุการณ์เสียก่อน เมื่อถูกถามซ้ำว่า หมายความว่า จะไม่ยอมรับผลที่ปรากฏใช้ไหม นายทรัมป์ตอบว่า ยังไม่ยืนยัน ปล่อยให้คนอยู่ใน “suspense” ไปก่อน ทำให้ Hillary Clinton ได้ว่า คำตอบของนายทรัมป์ “is horrifying” และชี้แจงต่อไปว่า การไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งดังที่นายทรัมป์กล่าว แแย้งต่อประวัติศาสตร์การเมืองตลอด 240 ปีของสหรัฐฯ และต่อต้านระบอบประชาธิปไตยที่ปวงชนชาวอเมริกันเคารพและยึดถือ ส่วนวุฒิสมาชิก John McCain จากพรรครีพับลิกัน แถลงว่า เมื่อเขาแพ้การเลือกตั้งแก่อโอบามา เขาไม่เพียงแต่ยอมรับความพ่ายแพ้โดยสุจริตเท่านั้น แต่ได้เรียกโอบามาว่า “Mr. President” ในโอกาสที่ยอมรับผลการเลือกตั้งด้วย)

การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ นั้น ใช้กระบวนการอันยาวนานมาก (นับถึงวันเลือกตั้งคราวนี้ 590 วัน) และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวนนับร้อยล้านดอลลาร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับฮิลลารี ซึ่งต้องระดมทุนทั้งในขั้น Primary และในขั้นการเลือกตั้งประธานาธิบดี ที่กล่าวถึงฮิลลารี เพราะนายทรัมป์ไม่จำเป็นต้องระดมทุนมากในขั้น Primary เนื่องจากเป็นคนนอก และใช้วิธีทำตนให้เป็นข่าว จนสื่อต่าง ๆ ทำข่าวให้เองอยู่หลายเดือนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพียงจะต้องระดมทุน ก็เมื่อผ่านพ้นขั้น Primary มาแล้ว แต่ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของการหา

เสียง ต่างต้องทุ่มเทเงินกันอย่างหนัก เพราะคะแนนโพลในเขตที่เรียกกันว่า Battleground states โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟลอริดา แอริโซนา นอร์ท แคโรไลนา เพนซิลเวเนียและเนวาดา เริ่มแสดงว่าใกล้เคียงกันมากขึ้น แต่ตามความคาดคะเนของ ซีเอ็นเอ็น หากฮิลลารีสกัดฟลอริดาได้ (อีก 5 วันถึงวันเลือกตั้ง) โอกาสที่นายทรัมป์จะเร่งให้ได้คะแนนในคณะผู้เลือกตั้งเพียงพอ ก็จะน้อยลง อย่างไรก็ตาม เวลาที่หมดไปกับการรณรงค์หาเสียง ยังมีผลไม่น้อยต่อการกำหนดนโยบาย ทั้งนโยบายภายในประเทศหลากหลายมิติและการดำเนินการทางนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยในรอบ (Cycle) การเลือกตั้งรอบนี้ เปิดโอกาสให้คู่แข่งต่างชาติเข้ามาแทรกแซงและสร้างความสับสนได้ ดังจะเห็นได้จากการที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องเพ่งเล็งกลวิธีของรัฐเซียภายใต้วลาดิเมียร์ ปูติน เนื่องจากความก้าวหน้าอันรวดเร็วขึ้นของเทคโนโลยีและการแพร่ขยายอย่างมีนัยสำคัญของ การสงคราม Cyber ซึ่งบัดนี้ไม่อาจป้องกันและควบคุมขอบเขตได้ ทางการรัฐเซียย่อมปฏิเสธ ส่วนเกี่ยวข้อง แต่หน่วยงานข่าวกรองสหรัฐ 17 หน่วยยืนยันว่าได้มีการแทรกจริงในทางต่าง ๆ ซึ่งทางการสหรัฐจะตอบโต้ให้สมกับต้นเหตุ (Proportionate)

การเลือกตั้งครั้งนี้ได้รับการกล่าวถึงว่ามีมาตรฐานต่ำกว่าครั้งใด ๆ ในอดีต ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นมาตรฐานของนายโดนัลด์ ทรัมป์ เพราะฮิลลารีรักษามาตรฐานสูงไว้เสมอมา โดยโพลในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2016 ร้อยละ 82 เห็นว่า การเลือกตั้งปี 2016 นี้ Disgusting เมื่อ นายทรัมป์ไม่ยอมรับนายชานและภริยาซึ่งเป็นบิดาและมารดาของนายทหารชั้นร้อยเอกในกองทัพอากาศที่ต้องเสียชีวิตในสงครามอิรักและได้เหรียญ Purple Heart จึงถือว่าเป็นครอบครัวดาราทอง (Gold Star Family) ในระบบและธรรมเนียมของสหรัฐ วาทกรรมและท่าทีที่ถูกผู้นับถืออิสลาม ทำให้คนสำคัญในระดับระหว่างประเทศ วิจารย์นายทรัมป์อย่างหนัก ประธานาธิบดีฟรองซัวส์ ออลลอนด์แห่งฝรั่งเศสแถลงข่าวว่า คำกล่าวของนายทรัมป์สร้างความเจ็บปวด (Hurtful) ให้แก่ชาวฝรั่งเศสมาก ซึ่งเขาเองมี “ความรู้สึกคลื่นไส้ อยากจะอาเจียน” (Retch)

ความเป็นมาในชีวิตของผู้สมัครโดยสรุป

มนุษย์ส่วนใหญ่จะค่อย ๆ ซึมซับปรัชญาชีวิตในช่วงที่เติบโตใหญ่ขึ้นมา อันเป็นช่วงวัยที่โลกตะวันตกเรียกว่า Formative years ความเป็นมาในชีวิตของผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐในปี ค.ศ. 2016 ต่อไปนี้ อาจมีส่วนช่วยให้เข้าใจแนวความคิดของแต่ละคนบ้าง ส่วนอุปนิสัยของผู้สมัครอันจะมีผลในการแปรเปลี่ยนประเทศในองค์รวม นั้น ย่อมต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการดำรงชีพในระยะต่อมาและความยึดมั่นในคุณธรรมของแต่ละบุคคล รวมทั้งความซื่อสัตย์สุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะผู้นำจะเป็นแบบอย่างอันอนุชนรุ่นต่อมาจะเลือกว่าควรจะทำตามหรือไม่ เพียงใด

Hillary Rodham Clinton เกิดเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1947 ที่นครชิคาโก มลรัฐอิลลินอย โดยมีอายุครบ 69 ปีเมื่อปลายเดือนที่แล้ว ในครอบครัวของชนชั้นกลาง โดยญาติผู้ใหญ่ประกอบอาชีพขนาดย่อม และมารดาซึ่งเป็นหม้ายและได้เสนอให้ฮิลลารีรักษาสติของสตรีที่เพิ่งจะได้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเมื่อเกือบร้อยปีขณะนี้ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยม) จากมหาวิทยาลัยเวสสตี สถาบันอุดมศึกษาสตรีที่ชื่อชื่อในมลรัฐแมสซาชูเซตส์ และไปศึกษาต่อด้านกฎหมายที่มหาวิทยาลัยเยล ในมลรัฐคอนเนคติกัต อันเป็นที่ที่ทำให้เธอได้พบกับนายบิลล์ คลินตันและได้สมรสกันเมื่อปี ค.ศ. 1975

ฮิลลารีแสดงให้เห็นความเหมาะสมที่จะเข้าสู่การเมืองต่อไปในพิธีรับปริญญาบัตรปริญญาตรี เมื่อเธอได้รับเลือกจากผลของการสอบได้ที่ 1 ให้เป็น Valedictorian ของรุ่น แทนการอ่านจากร่างที่เตรียมกันมาอันสะท้อนแนวคิดของเพื่อนร่วมชั้น ฮิลลารีกล่าวคำปราศรัยสดเสนอแนวทางข้างหน้าของสังคม รวมทั้งสถานะของสตรีและสัตว์ตละอื่น ๆ เมื่อจบ ปรากฏว่าทั้งคณาจารย์และผู้เข้าร่วมในพิธีได้ยื่นขึ้นปรบมือโดยพร้อมเพรียงกันด้วยความชื่นชม

ฮิลลารี คลินตัน เริ่มเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทำงานด้วยการช่วยครอบครัวในอาชีพค้าปลีกจากกิจการขนาดย่อมของญาติผู้ใหญ่ซึ่งมีผลผลิตจากน้ำมือของสมาชิกในครอบครัว ทำให้เข้าใจความยากลำบากของคนชั้นกลาง ต่อมาเมื่อย้ายไปอยู่อีกมลรัฐในฐานะทนายความกับสำนักงานโรส ในมลรัฐอาร์คันซอส์ อันเป็นมลรัฐก่อนไปทางใต้ที่เคยเป็นข่าวคึกโครมเมื่อเธอ

อายุ 10 ขวบในกรณีการยกเลิกการกีดกันทางผิวสีสำหรับนักเรียนโรงเรียน Little Rock และได้เป็นสตรีหมายเลข 1 ระดับมลรัฐเมื่อบิลล์ คลินตันได้รับเลือกเป็นผู้ว่าการ ขณะเมื่อยังอายุน้อย ข้าพเจ้าได้เห็นภาพถ่ายของบิลล์ในวัยหนุ่มที่ฝากกระดิกข้างขึ้นขึ้นบน ณ ทำเนียบผู้ว่าฯ เมื่อคณะทูตอาเซียนไปเยือนในปี ค.ศ. 1994 ซึ่งขณะนั้น บิลล์ คลินตันได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 42 ของสหรัฐอเมริกา และฮิลลารีได้เป็นสตรีหมายเลข 1 ณ ทำเนียบขาวที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ความคุ้นเคยของบิลล์และฮิลลารีกับประเด็นการต่อสู้เพื่อสิทธิพลเมือง (Civil Rights Movement) จึงทำให้แนวความคิดหลักของทั้งคู่ต่างอย่างไม่อาจผสมผสานกันได้กับของนาย โดนัลด์ ทรัมป์

ในตำแหน่งสตรีหมายเลข 1 นั้น ฮิลลารีได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อจัดทำแผนการด้านสาธารณสุขของประเทศ ซึ่งแม้จะไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลสมตามความตั้งใจของเธอ เพราะได้รับการต่อต้านอย่างหนักจากฝ่ายที่มีผลประโยชน์ได้เสีย รวมทั้งสถานิติบัญญัติและบริษัทผลิตและจำหน่ายยา แต่ก็ช่วยให้ฮิลลารีมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้าน Universal and Affordable Healthcare มากคนหนึ่ง และมีส่วนอย่างมากในการจัดทำ Affordable Healthcare อันต่อมาได้แปรสภาพเป็นแผนที่เรียกกันว่าโอบามาแคร์ ซึ่งในระยะหลังมานี้ ทั้งฮิลลารี และบิลล์ก็เห็นควรปรับปรุงแผนนั้น เพราะยังมีข้อบกพร่องบางประการ อันเป็นประเด็นหนึ่งที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้บิดเบือนสาระสำคัญ โดยหาเสียงว่า ถ้าตนชนะจะยกเลิกโครงการนี้ โดยมีได้ชี้แจงว่าจะหามาตรการใดมาใช้แทน ไม่แต่เท่านั้น นายทรัมป์ยังบิดเบือนข้อเท็จจริงอีกด้วย โดยไม่ยอมกล่าวถึงการชดเชยค่าพรีเมียมในการประกันสุขภาพ และการต่ออายุการประกันสังคม ที่จะสูงขึ้นด้วยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางอันจะผ่อนภาระผู้มีรายได้น้อยได้มาก

หลังจากการสร้างประวัติศาสตร์สมัยใหม่ให้แก่ผู้เป็นสตรีหมายเลข 1 ซึ่งต้องรับหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะ ต่างบ้างกับการที่นางเอลเลนอร์ รูสเวลท์ ซึ่งมีบทบาทต่อสังคมหลากหลายระหว่างที่เป็นสตรีหมายเลข 1 และภายหลังจากที่สามีได้ถึงแก่อสัญกรรม ได้รับแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีทรูแมนให้เป็นผู้แทนสหรัฐชุดแรกๆ ที่ไปร่วมการประชุมจัดตั้ง

สหประชาชาติ โดยต่อมามีบทบาทไม่น้อยในการร่างและประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948

ก่อนที่ความเป็นสตรีหมายเลข 1 ระดับชาติจะสิ้นสุดลง ฮิลลารีได้เข้าแข่งขันเป็นวุฒิสมาชิกจากมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ เมื่อ Patrick Moynihan วุฒิสมาชิกผู้อาวุโสของพรรคเดโมแครตไม่สมัครต่อ ฮิลลารีได้รับเลือกเป็นวุฒิสมาชิกอยู่สองสมัย ต่อจากนั้นเมื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีแต่พ่ายแพ้แก่บารัค โอบามา ๆ จึงขอให้ฮิลลารีรับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในปี ค.ศ. 2009 ทำให้ต้องเดินทางไปราชการต่างประเทศประมาณ 108 ครั้งรวมทั้งประเทศไทยด้วย โดยครั้งแรกไปเมื่อ ค.ศ. 1996 กับประธานาธิบดีบิลล์ คลินตัน และได้มีโอกาสเข้าเฝ้าและรับพระราชทานพระกระยาหารค่ำจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ส่วนครั้งที่ 2 ไปในคณะของประธานาธิบดีโอบามา ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อยู่กระทรวงการต่างประเทศอยู่ 4 ปีก็ขอลาออก เพื่อพักผ่อนและเตรียมการสมัครเข้าแข่งขันเป็นประธานาธิบดีคนที่ 45 ของสหรัฐฯ

Donald John Trump เกิดที่ Queens มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 1946 อายุขณะนี้ 70 ปี บุตรของเศรษฐีมีฐานะดีมาตลอด ได้ศึกษาด้านบริหารธุรกิจที่วิทยาลัยวอร์ตันของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ด้วยความช่วยเหลือทางการเงินจากบิดา นายทรัมป์ได้ดำเนินการธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ และงานด้านสันตนาการ เช่นรายการโทรทัศน์ Reality Show และการจัดงานประกวดนางงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางงามจักรวาล ไม่เคยทำงานด้านการเมือง แต่เคยมีส่วนในการสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนนโยบายของฝ่ายการเมืองบ้างบางครั้ง

การประกอบธุรกิจของนายทรัมป์มีปัญหาด้านจริยธรรมบ่อยครั้ง เท่าที่พอทราบกัน เขาได้เคยต้องคดีล้มละลายประมาณ 6 ครั้ง และตามหลักฐานที่มีผู้หวังดีส่งให้แก่หนังสือพิมพ์ The New York Times ในระหว่างหาเสียงเลือกตั้ง นายทรัมป์ทำขาดทุนประมาณ 1 พันล้านเหรียญ ในปี 1995 จึงพอทราบกันว่า นายทรัมป์มิได้จ่ายภาษีเงินได้ให้แก่รัฐบาลกลางตลอดอย่างน้อย 18 ปี ซึ่งนายทรัมป์คุยว่าเพราะเขา Smart และหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันได้รายงาน

ว่านายทรัมป์หลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีเงินได้หลายต่อหลายปีตลอดมาโดยใช้ประโยชน์ของช่องโหว่ทางกฎหมาย และด้วยเหตุนี้ ฮิลลารีและวงการหลายแห่งจึงเรียกร้องให้นายทรัมป์เปิดเผยหลักฐานการได้รับภาษีคืน (Income Tax Return) อันนักการเมืองตลอด 50 ปีที่ผ่านมาได้เปิดเผยโดยละเอียดเพื่อประกันความโปร่งใส แต่นายทรัมป์ยังบ่ายเบี่ยงตลอดมาจนบัดนี้ จึงคาดกันว่า Internal Revenue Service คงจะสอบสวนกรณีนี้ในไม่ช้านี้ ส่วนคดีมหาวิทยาลัย Trump ก็ยังอยู่ในศาลซึ่งผู้พิพากษาที่เกิดในมลรัฐอินเดียนาเป็นเจ้าของคดี แต่ถูกสับประมาทโดยนายทรัมป์เพราะมีเชื้อสายเม็กซิกัน คดีนี้สืบเนื่องจากนักศึกษาเก๋่าฟอง เพราะผู้เข้าศึกษาหลายคน ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ถูกรีดไถจนสิ้นเนื้อประดาตัว กับยังมีคดีการปั่นหุ้นอีกด้วย

ส่วนเรื่องปัญหาการลวนลามผู้หญิง แม้กระทั่งบันทึกเสียงที่แสดงชัดว่า นายทรัมป์ล่วงเกินที่ลับของ นาง O'dell ในรถบัสที่ทราบกันทั่วโลก นั้น ถือเป็น Sexual Assault หรือไม่ ถ้าใช่ก็เป็นคดีอาญา นอกจากนี้ ยังมีผู้หญิงอีก 11 คนที่ร้องเรียนผ่านสื่อว่า เคยถูกลวนลามโดยนายทรัมป์ อันเป็นชนกที่ติดตัวนายทรัมป์ไปอีกหลายปี ซึ่งคงจะเป็นไปดังที่นายทรัมป์แถลงท่าทีไว้ ฝ่ายหญิงอาจจะฟ้องกลับ ฮิลลารีได้ตอบโต้ในระหว่างหาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ ว่านายทรัมป์กล่าวหาตลอดว่า NAFTA และความตกลงการค้าต่าง ๆ รวมทั้ง WTO และการที่จีนได้ทุ่มตลาดสหรัฐด้วยสินค้าราคาถูก ทำให้อุตสาหกรรมภายในสหรัฐต้องย้ายไปตั้งในต่างประเทศและผลิตผลด้วยฝีมือของชาวอเมริกันขายไม่ออก นั้น เหล็กกล้าผลิตจากจีนเป็นวัตถุดิบหลักในอาคารทรัมป์ต่าง ๆ เสื้อเชิ้ตยี่ห้อทรัมป์ก็ผลิตจากประเทศอื่น ๆ รวมทั้งบังกลาเทศด้วย ไม่มีสินค้าใดผลิตในสหรัฐเลย ซึ่งนายทรัมป์เปลี่ยนเรื่องเพราะหลักฐานมีอยู่ชัด ข้อเท็จจริงเหล่านี้มีอยู่พร้อมในกรณีคนเข้าเมืองด้วย เพราะคนเม็กซิกันทำงานในโรงแรมทรัมป์หลายแห่ง

นาย Fareed Zakaria คอลัมนิสต์และ Op-Ed ในวอชิงตัน โพสต์ นิวยอร์ก ไทมส์และวารสารกับนิตยสารอื่น กับยังเป็นผู้จัดรายการประจำสัปดาห์ GPS หรือ Global Public Square ทางสถานีโทรทัศน์ CNN ได้เคยเขียนหนังสือเกี่ยวกับแนวความคิดและจุดยืนของนายทรัมป์ซึ่งเขารับไม่ได้ โดยเขาได้นำมากล่าวถึงในรายการทางโทรทัศน์เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 6 พฤศจิกายน ศกนี้ว่าในวันเลือกตั้งสหรัฐที่จะถึงในสองวันต่อจากนี้ เขาจะออกเสียงลงคะแนน

ให้ฮิลลารี คลินตันอย่างแน่นอน ไม่มีทางที่จะเลือกนายโดนัลด์ ทรัมป์เด็ดขาด เพราะตั้งแต่เริ่มแรกของการประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ นายทรัมป์ไม่ยินยอมเปิดห้องเช่าให้กับคนแอฟริกัน-อเมริกันด้วยเหตุของความเชื่อตามลัทธิเหยียดผิวและชาติพันธุ์ (Racism) และถูกศาลท้องถิ่นตัดสินว่าผิดมาแล้ว เมื่อปรากฏว่าพนักงานฝ่ายการเงินแอฟริกัน-อเมริกัน 2 คนอยู่ในบริษัทของเขา นายทรัมป์ได้กล่าวหาโดยมีหลักฐานว่าเขาทนไม่ได้ที่พวกผิวดำจะมาจับเงินของเขา นายทรัมป์มีชื่อดังมาอีกเมื่อเขาเห็นว่าการปล่อยตัวชาวอเมริกันผิวดำที่เรียกกันว่า Central Park Five เพราะดีเอ็นเอและหลักฐานอื่นยืนยันชัดว่าเขาไม่ผิด นายทรัมป์คัดค้านและต้องการให้ลงโทษประหารทั้ง 5 คน ต่อมาเขาได้ส่งเสริมแนวทางป้องกันและสงครามทางการค้า (Protectionism) เพราะไม่พอใจที่ชาวญี่ปุ่นขยายตัวทางการค้าและการเงินมาก และได้ไปซื้ออาคารหลายแห่งในนครนิวยอร์กรวมทั้ง Rockefeller Center ด้วย ความเชื่อเช่นนี้ทำให้เขากล่าวหาเม็กซิโกที่เป็นภาคีความตกลงทางการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ซึ่งเขาแจ้งว่าแย่งงานจากแรงงานในอเมริกาไปหมด เรื่องนี้กระจายไปถึงการกีดกันคนเข้าเมืองและคนต่างด้าว (Xenophobia) การสร้าง ความเกลียดชังชนต่างชาติ (Anti-Mexican) และความดูถูกสตรีเพศ โดยเห็นว่าเป็นของที่ใช้. . . สมองความต้องการของผู้ชาย (Sexism) ไม่แต่เท่านั้น ในฐานะเจ้าของบริษัทประกันนางงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางงามจักรวาล ผู้ประกวดหลายคนยืนยันและนายทรัมป์เองได้โอ้อวดว่า เขาได้เห็นร่างเปลือยกายของสาว ๆ มาหมดแล้ว เพราะเขามักจะเดินไปตรวจในห้องแต่งตัวของนางงามหลังเวที

ในสายตาของเขา แนวคิด ความเชื่อและนิสัยเหล่านี้ปรากฏมาตั้งแต่วัยยังไม่มากแล้ว และยังปรากฏมากขึ้น เมื่อนายทรัมป์ได้เข้าไปแข่งขันเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยมีคนจำนวนไม่น้อยที่รู้สึกห่วงกังวล โดยในกลุ่มชาวต่างประเทศที่หวังว่า หากนายทรัมป์ชนะการเลือกตั้ง ทั้ง ๆ ที่คนไม่น้อยเห็นว่านายทรัมป์เป็นคนที่มีความคิดสั้น โดยไม่สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ใด ๆ ได้ครบถ้วน หากบุคคลเช่นนี้ได้เข้ามาคุมการใช้อำนาจบริหารทั่วโลกเสี่ยงยิ่งต่อความพินาศแน่

ข้าพเจ้าเองและผู้ติดตามการแถลงท่าทีของนายทรัมป์ตลอดกว่า 1 ปีที่ผ่านมาเห็น
พ้องด้วยความเป็นห่วงกังวลอย่างมากว่า นายทรัมป์ขาดความรู้ ความเหมาะสม ความเข้าใจ
และความสามารถที่จะแยกแยะความสลับซับซ้อนในพลวัตของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
การเมืองระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์ทางการทหาร ความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งการต่อต้านกับ
การปราบปรามขบวนการก่อการร้ายสากล การสร้างสรรค์เอกภาพและความเข้มแข็งของระบบ
สัมพันธ์มิตร ฯลฯ อันเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับผู้นำประเทศอภิมหาอำนาจเช่นสหรัฐฯ ซึ่งต้อง
เผชิญกับการยั่วยุและขัดขวางการดำเนินการกับสถานการณ์เช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ซึ่งในระหว่าง
การรณรงค์หาเสียง นายทรัมป์ได้แถลงแนวความคิดตาม Teleprompter โดยในส่วนที่เกี่ยวกับ
เหตุก่อการร้าย นายทรัมป์ตีเทียบประธานาธิบดีโอบามาและฮิลลารี คลินตันว่า ทั้งหมดไม่ยอม
ใช้คำว่า Radical Islam ทั้งที่ประธานาธิบดีโอบามาและฮิลลารีตอบได้ว่า ไม่เห็นด้วยกับการ
กล่าวร้ายต่อทั้งศาสนา ซึ่งมีผู้นับถือถึงพันล้าน และที่เป็นชาวอเมริกันนับล้านคน ที่เป็นทหาร
และต้องเสียชีวิตให้แก่ชาติสหรัฐฯก็ไม่น้อย กรณีแรก ๆ ที่เขากล่าวถึงเมื่อเริ่มหาเสียง ได้แก่
เหตุการณ์การก่อการร้ายที่เรียกกันบัดนี้ว่า 9/11 ซึ่งนายทรัมป์กล่าวว่า เขาเห็นคนอิสลาม
จำนวนมากในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ให้ร้องเป็นการฉลองหลายจบ อันเป็นเหตุที่มีได้เกิดขึ้นแม้แต่น้อย
แต่นักการเมืองที่สนับสนุนเขาต่อมาก็มิได้ตกเดือนให้ยุติการกล่าวเท็จเช่นนั้นเสีย เพราะเป็น
เหตุการณ์สะเทือนใจคนทั้งประเทศ ไม่เฉพาะคนอเมริกันเท่านั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายที่ซาน
เบอร์นาดีโนและที่ออร์แลนโด นายทรัมป์ใช้ Radical Islam อีกและย้ำข้อเสนอของเขาที่ให้ห้าม
มิให้อิสลามเข้าประเทศ จดทะเบียนและตรวจสอบมัสยิดทั้งหลาย ทั้งที่ในกรณีออร์แลนโด นั้น
คนร้ายอันได้แก่นาย Mateen นั้น เกิดที่เขตควีนส์อันเป็นที่เกิดเดียวกับนายทรัมป์และเดบโต
ในสหรัฐฯ ไม่แต่เท่านั้น เขายังโจมตีฮิลลารี คลินตันที่ต้องการหาทางป้องกันมิให้คนที่มุ่งร้าย
สามารถมีอาวุธสงคราม โดยให้ความเห็นว่า กรณีที่ไนต์คลับที่ออร์แลนโด นั้น หากคนที่ไปเที่ยว
ที่นั่นมีปืนเช่นเดียวกับคนร้าย ก็จะสามารถปราบคนร้ายได้ ซึ่งคนที่มีปัญญาทั้งหลายคงจะไม่
คิดแผลง ๆ แบบนั้น ขอเติมข้อมูลว่า นายทรัมป์ได้รับการสนับสนุนจาก National Rifle
Association-NRA ตั้งแต่แรก ๆ ที่เขาสมัครเข้าแข่งขันในรอบแรก NRA เป็นล็อบบี้ทรงอิทธิพล
มากที่สุดอันหนึ่งในวงการเมืองสหรัฐฯ และสามารถคุมท่าทีของสมาชิกสภาได้ตลอดมา

เมื่อเทียบกับฮิลลารีซึ่งผ่านงานสำคัญทุกด้านมาแล้ว นายทรัมป์เทียบมิได้เลย นายทรัมป์ทำความเสียหายมากเพราะเวลาปราศรัยหรืออภิปรายกับคู่แข่ง เขาพูดแบบขาดโฟกัส ใช้วิธีที่เรียกกันว่า sound bites ซึ่งก็ได้ผลในหลายแห่งเพราะประชาชนไม่น้อยชอบฟังเพียงแค่นั้น แต่คณะวางแผนหาเสียงพยายามบีบให้เขาใช้เทเลพร้อมเตอร์ เพื่อให้เขาอ่านตาม ฮิลลารีได้ แถลงท่าทีบนเวทีที่ซานดิเอโกบรรยายถึงความไม่สามารถและวาทกรรมอันผิดยุคผิดสมัยของ นายทรัมป์ 31 ประการซึ่งบ่งชี้ถึงความไม่เหมาะสมและไม่พร้อมทั้งปัญญา คุณวุฒิ อารมณ์ และวุฒิภาวะของนายทรัมป์ ตัวอย่างล่าสุดได้แก่การกล่าวถึงยุทธการยึดนครโมซูลโดยกองกำลังอิรักและกองกำลังผสม ซึ่งมีสหรัฐฯให้คำปรึกษาและแนะนำ ว่าพวกนี้เป็น Losers ทั้งหมด โดยไม่ทราบแม้แต่น้อยว่า ในเวลาที่นายทรัมป์กล่าวหานายทหารชั้นผู้ใหญ่ของสหรัฐฯและหน่วยงานด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ รวมทั้งกระทรวงการต่างประเทศด้วย นั้น ชาวดาวน์ได้เข้ามาว่า Syrian Democratic Forces กำลังอาหรับและทหารเคิร์ด ซึ่งหน่วยปฏิบัติการพิเศษสหรัฐฯให้การปรึกษา ช่วยเหลือ และกำลังทางอากาศของพันธมิตรช่วยเหลือโจมตีทางอากาศ ได้เริ่มบุกเพื่อยึดนคร Raqqa ในซีเรียแล้ว ไม่ปรากฏว่านายทรัมป์เคยคิดถึงเรื่องนี้ เช่นเดียวกับที่หลงเชื่อตามโฆษณาชวนเชื่อของรัสเซียว่าทั้งกองทัพอากาศรัสเซียและซีเรียได้ทิ้งระเบิดไอซิสในซีเรีย และยังเข้าใจไปว่าอาเล็ปโปซึ่งรัสเซียร่วมกับกองกำลังของอาสซาดได้ร่วมกันถล่มมาหลายเดือน นั้น พังไปแล้วเพราะน้ำมือกลุ่มก่อการร้าย อันแสดงว่า นายทรัมป์ขาดความรู้และความเข้าใจเหตุการณ์ในภูมิภาคนั้นเพียงไรทั้ง ๆ ที่ผู้สมัครทั้งสองที่ได้รับการเสนอชื่อในการประชุมใหญ่ของพรรคแล้ว จะได้รับการบรรยายสถานการณ์ที่สำคัญจากสำนักงานข่าวกรองเป็นประจำ โดยแยกกัน แต่เป็นข้อมูลเดียวกัน หลายเดือนผ่านมา ไม่ปรากฏว่านายทรัมป์เข้าใจเหตุการณ์และภัยคุกคามที่อาจมีต่อสหรัฐฯขึ้น

ผู้สังเกตการณ์ทางการเมืองสหรัฐฯส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการหาเสียงของนายทรัมป์สร้างความแตกแยกในสังคมอเมริกัน เพราะได้เลือกแนวทางของนโยบายที่แหวกแนวไปจากแนวทางหลักของพรรครีพับลิกัน ผู้ที่เคยให้คำปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจากพรรครีพับลิกัน ซึ่งรวมชื่ออันเป็นที่ยอมรับนับถือในวงกว้าง 50 คน

ได้ลงนามในจดหมายเปิดผนึกว่านายทรัมป์ขาดความรู้ความเข้าใจในปัญหา แนวทางสร้าง
ความปลอดภัยให้ชาติ และความบกพร่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการ
ปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติ จึงแถลงล่วงหน้าว่าจะไม่สนับสนุนให้เข้ามาเป็นผู้นำ
ประเทศ ฮิลลารี คลินตันได้เปิดเผยคำพูดของนายทรัมป์ว่า ความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ
มิใช่เรื่องจริง เป็นเพียง “การหลอกลวงของจีนหรือ A Chinese Hoax) ยิ่งกว่านั้น นายทรัมป์ยัง
กล่าวหาว่าประธานาธิบดีโอบามาและฮิลลารี คลินตัน “เป็นผู้ก่อตั้งไอซิส” เพียงไม่กี่วันก่อนวัน
เลือกตั้ง นักเศรษฐศาสตร์ขึ้นชื่อ 370 คน ซึ่งหลายคนเป็นผู้ได้รับรางวัลโนเบล สาขา
เศรษฐศาสตร์ เห็นว่าข้อเสนอนโยบายเศรษฐกิจของนายทรัมป์ใช้ไม่ได้และจะนำวิกฤตมาสู่
ประเทศและความวุ่นวายในการเศรษฐกิจ การค้าและการเงินระหว่างประเทศ ในระหว่างการ
หาเสียง นายทรัมป์ได้กล่าวหา Janet Yellin ประธานธนาคารกลางหรือ Federal Reserve
Board ว่าล้มเหลวทางการเมือง โดยอาจจะเข้าข้างทางโอบามาและฮิลลารีคลินตัน เพราะเหตุที่
FED ชะลอเวลาการปรับดอกเบี้ยขึ้น ซึ่งตามที่ข้าพเจ้าเข้าใจ ครั้งแรกที่เธอชะลอ เพราะความ
ผันผวนของตลาดเงินและตลาดทุนของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนแนวทาง
เศรษฐกิจของจีน อันเป็นการเศรษฐกิจใหญ่ที่ 2 ของโลก รองจากสหรัฐ ซึ่งมีการเศรษฐกิจ
อันดับ 1 คือร้อยละ 17 ของการเศรษฐกิจโลก บัดนี้ ตัวเลขทางเศรษฐกิจของสหรัฐดีขึ้นมาก นับ
แต่การเศรษฐกิจตกต่ำในปี ค.ศ. 2008 เมื่อหมดวาระของประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกันโดย
พลิกฟื้นต่อเนื่องกันมาในสมัยประธานาธิบดีจากพรรคเดโมแครต จน อัตร่า จี ดี พี ในไตรมาส
3 ของปีนี้เขยิบมาเป็นร้อยละ 2.9 และคนเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น 161,000 ชีวิตนับว่าอยู่ใน
เกณฑ์ดี แม้จะน้อยกว่าช่วงหนึ่งในปีที่คนมีงานเพิ่มสูงถึง 240,000 คน ส่วนอัตราคนว่างงาน
ลดลงเหลือร้อยละ 4.9 จึงพอคาดได้ว่า FED จะขึ้นอัตราดอกเบี้ยในไม่ช้านี้ อาจจะในระดับไม่
มากนักเช่นคราวที่แล้ว คือร้อยละ 0.25 ในส่วนของตลาดทุน นั้น เมื่อปรากฏว่าฮิลลารีมี
โอกาสมากที่จะชนะการเลือกตั้ง ตลาดหุ้น Wall Street เปิดตลาดด้วยตัวเลขเกือบ 300 จุด
และ Dow Jones Industrial Average กลับมาเหนือ 18,000 กว่า แนวโน้มทางบวกเช่นนี้ได้รับการ
สนองอย่างดีในตลาดทั่วเอเชียช่วงเช้าวันอังคาร ที่ 8 พฤศจิกายน คาดว่าตลาดในยุโรปคง
จะเป็นไปในทางบวกเช่นกัน

เมื่อการนับคะแนนเริ่มขึ้น อันแสดงว่านายทรัมป์สามารถถูกเข้าไปในมลรัฐที่เป็นของพรรคเดโมแครตตามประเพณี ตลาดหุ้นตกลงถึง 500 จุดและเงินตราของเม็กซิโกตกต่ำลงอย่างมาก

เพื่อให้ผู้อ่านวิเคราะห์นี้เข้าใจถึงแนวคิดและความเชื่ออันน่ากังวลของนายทรัมป์ลึกซึ้งขึ้น ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าและรวบรวมวิเคราะห์ของนักวิชาการไว้ดังต่อไปนี้ โดยได้คัดมาบางส่วนเป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากทราบว่าผู้อ่านทั้งหมดสามารถทำความเข้าใจได้ และถึงอย่างไร ข้าพเจ้าก็ไม่มีเวลาที่จะแปลให้ทันวันที่ปรากฏผลของการเลือกตั้ง ในตอนท้ายจะมีบทวิเคราะห์เกี่ยวกับการที่นายทรัมป์ดำเนินการต่าง ๆ ถึงขั้นที่เปลี่ยนยุคของการกล่าวความจริงเป็นยุคของการกล่าวเท็จโดยตลอด และความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นจนถึงวันเลือกตั้งในวันที่ 8 พฤศจิกายนปีนี้

Is it really fair to suggest Trump—neofascist or not—poses a danger to civil society itself, as occurred in Germany at the end of the Weimar Republic? A review of Trump’s rhetoric makes this a legitimate question. Trump keeps gaining ground. As *New York Daily News* columnist Shaun King wrote in November:

For nearly six straight months, no matter how racist, sexist, anti-immigrant, or anti-Muslim Trump gets, he has maintained his lead in the polls. In fact, from all indications, it appears the more his public talk resembles that of a white supremacist, the more rabid and entrenched his support gets.³

The examples of Trump’s fascist-sounding rhetoric are numerous. In June, Trump tweeted, “I love the Mexican people, but Mexico is not our friend. They’re killing us at the border and they’re killing us on jobs and trade. FIGHT!”⁴ In July Trump falsely asserted, “*The Mexican Government is forcing their most unwanted people into the United States. They are, in many cases, criminals, drug dealers,*

rapists, etc.”⁵ในวันที่ 8 พฤศจิกายน อันเป็นวันเลือกตั้งในสหรัฐ โพลในเม็กซิโกแสดงว่า คนที่สนับสนุนให้ฮิลลารีชนะการเลือกตั้งมีถึงร้อยละ 95 ไม่มีผู้ใดสนับสนุนนายทรัมป์เลย

Trump's sexism was displayed at the Republican debate on August 6 when he was asked by Fox News reporter Megyn Kelly about referring to women as “fat pigs, dogs, slobes and disgusting animals.” Trump later attacked Kelly on CNN, saying, “You could see there was blood coming out of her eyes. Blood coming out of her wherever.” The London *Guardian* reported that the “insinuation that Kelly was menstruating crossed a line for organisers of the Red State Gathering, a conservative event featuring GOP presidential hopefuls.” That group cancelled an appearance by Trump.⁶

Forging ahead, Trump claimed in September that the United States had become the “dumping ground for the rest of the world” for undocumented immigrants and proposed rounding up and deporting some 11 million of them, including their children, who are U.S. citizens.⁷ In a series of rambling and contradictory statements, Trump called for widespread surveillance of Muslims and refugees in the United States, and seemed to agree to the need for a federal database registering all Muslims, although he later backed off to say he was only considering it as a possibility. He confirmed that he wanted such a database for all Syrian refugees.⁸

As Trump's viciousness ballooned, the corporate press shifted from portraying him as a carnival sideshow geek to recognizing that he posed a threat to civil society and even democracy itself.⁹

The media reported with palpable disgust when, during a press conference, Trump mocked the physical disability of *New York Times* seasoned political reporter

Serge Kovaleski.¹⁰ Amid mounting disruptions of his campaign rallies by anti-Trump activists, Trump began to mock them, tried to silence them, and even ask that they be forcibly removed. In one incident Trump appeared to approve of the physical attack on a Black Lives Matter protestor who interrupted a November rally in Birmingham, Alabama.¹¹

The Washington Post reported that Trump yelled, “Get him the hell out of here... Throw him out,” whereupon the protestor “fell to the ground and was surrounded by several white men who appeared to be kicking and punching him,” while CNN filmed video.¹² Trump later remarked on Fox News that “Maybe [the protestor] should have been roughed up, because it was absolutely disgusting what he was doing.”¹³

This was the same rally at which Trump announced to his cheering supporters, “I want surveillance of certain mosques.”¹⁴

Trump’s appeal to White Nationalism became increasingly obvious. While Trump can’t control who supports his candidacy, the *New Yorker*’s Evan Osnos observed with disdain that even “the Daily Stormer, America’s most popular neo-Nazi news site, had endorsed him for President.”¹⁵

Writing about Trump’s nasty rhetoric, and the alarming welcome it has found during the Republican pre-primary media blitz, *American Prospect* journalist Adele Stan put it bluntly:

What Trump is doing, via the media circus of which he has appointed himself ringmaster, is making the articulation of the basest bigotry acceptable in mainstream

outlets, amplifying the many oppressive tropes and stereotypes of race and gender that already exist in more than adequate abundance.¹⁶

...The Weimar period is crucial to understand because it was that precise moment in Germany's history when a broad united front, crossing traditional political boundaries to defend democracy, could have blocked the mass base of a right-wing populist movement threatening to morph into a fascist juggernaut.¹⁷

Professor Paul Bookbinder at the University of Massachusetts in Boston has studied the Weimar Republic as it eroded into fascism in Germany. His collection of essays at the Facing History and Ourselves website, in a section entitled "The Fragility of Democracy," explores the moments when public interventions might have altered what happened in Europe.¹⁸

As Bookbinder told me, "right now our society is facing some of the same tensions as seen in the Weimar Republic. People didn't take seriously the threat to democracy when they could have; and when they did see the dangers it was too late."¹⁹ He continued:

There are certainly some similarities to the rhetoric of the Weimar Period in Trump's speeches, but also in that of some other Republican candidates, and Trump especially seems to be playing to an audience of angry White men who have held a privileged status as a group, but now see their status being challenged by people who they see them as undeserving.

Some commentators now are referring to Trump as a fascist demagogue, and Bookbinder thinks "they have a point" since "Trump is a strange combination of a fascist demagogue and a late night talk show host comedian. But we shouldn't laugh

at him because his *is* dangerous. When I watch Trump, even his facial expressions have the character I associate with the fascist demagogue Adolf Hitler. Trump's crude humor also plays to some of the prejudices of many in his audiences."

...There are good reasons why Trump's statements cause our progressive antennae to wiggle. Trump's swaggering demeanor recalls that of Italian Fascist leader Benito Mussolini. A number of journalists have suggested that Trump is using rhetoric similar to that used by Adolf Hitler in mobilizing Germans to support fascism. Some just call Trump an outright fascist.²⁶ In doing so, however, some writers have fallen victim to a hoax quote on fascism wrongly attributed to Mussolini: "Fascism should more properly be called corporatism because it is the merger of state and corporate power."²⁷

It's not clear where this fake quote originated, but it confuses Italian corporatist syndicalism with modern business corporations. The spelling is the only major similarity. Mussolini and his adviser, fascist philosopher Giovanni Gentile, consistently wrote that under fascist rule corporations (and all other sectors of society) must bend to the iron will of the fascist ruler.²⁸

Despite how loosely or inaccurately the terms are sometimes used, "fascism" and "totalitarianism" have very specific meanings. A totalitarian state is a central goal of fascist movements, including neofascism and neonazism. Totalitarian states enforce total control over every aspect of a person's life—political, economic, social, and cultural—in order to reshape the individual and unify society. Totalitarianism is like authoritarianism on methamphetamines. Public debate and opposition are not tolerated. Core democratic systems are crushed. Dissidents are rounded up and

sometimes executed. Political theorist and author Hannah Arendt argued that Nazism and Stalinism were the prime examples of totalitarian movements that gained state power.²⁹

นักการเมืองส่วนใหญ่มักไม่พูดความจริงทั้งหมด ส่วนจะพูดความจริงมากน้อยเพียงใดยากจะตามตรวจสอบ แต่ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้สร้างมาตรฐานใหม่ อันได้แก่การกล่าวเท็จเป็นประจำ บางวันเข้าอย่าง ปายและคำเปลี่ยนแปลงเป็นอีกอย่าง โดยส่วนรวม นายทรัมป์ข้ามยุคของความจริงหรือความสัตย์มาเป็นยุคแห่งความเท็จเต็มรูปแบบ จนนิตยสาร The Economist ฉบับวันที่ 10-16 กันยายน ค.ศ. 2016 ขนานนามนายโดนัลด์ ทรัมป์ว่าเป็น Lord of the lies ด้วยการแปรวาทกรรมเท็จถึงขั้นศิลปกรรม (Art of the lie) โดยตั้งคำถามว่าสำคัญสักแค่ไหนที่จะก้าวข้ามความจริงไปจนหมดสิ้น นิตยสารรายสัปดาห์ฉบับนี้เริ่มบทนำว่า ลองพิจารณาดูว่านายโดนัลด์ ทรัมป์วางตนห่างจากความจริงไปไกลเพียงใด “He inhabits a fantastical realm where Barack Obama’s birth certificate was faked, the president (และต่อมาเติมชื่อฮิลลารี คลินตันเข้าไปด้วย) founded Islamic State (IS), the Clintons are killers and the father of a rival senator Ted Cruz (R-Texas) was with Lee Harvey Oswald before he shot John F. Kennedy.”

นิตยสาร The Economist กล่าวต่อไปว่า “Mr. Trump is the leading exponent of ‘post-truth politics.’”

เมื่อใกล้วันเลือกตั้งยิ่งขึ้น และความแปลกประหลาดของนายเจมส์ โคมีย์ ผู้อำนวยการ FBI ที่ส่งสารไปยังประธานกรรมการชุดต่าง ๆ ของสภาฯ แจ้งว่า ได้พบอีเมลของอดีต ส.ส. Wiener ซึ่งเคยแต่งงานกับผู้ช่วยหญิงคนหนึ่งของฮิลลารี แต่เขายังไม่ทราบที่เกี่ยวข้องกับอีเมลของฮิลลารีหรือไม่ อันจะต้องตรวจสอบกันต่อไป ซึ่งคงต้องใช้เวลาพอสมควร แต่เป็นที่ทราบกันว่ามิใช่เป็นอีเมลที่ฮิลลารีส่งไปหรือรับมา การกระทำดังกล่าวของผู้บัญชาการ FBI ไม่แต่เพียงขัดต่อกฎหมาย Hatch ที่ห้ามมิให้เปิดเผยสารเกี่ยวกับคดีหรือข้อหาใด ๆ ภายใน 60 วันก่อน

การเลือกตั้ง เรื่องนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (Attorney General) ได้คำนวณแล้วว่าไม่ควรส่งไปถึงใครทั้งสิ้น ชาวเกี่ยวกับจดหมายซึ่งแสดงชัดว่า ผู้อำนวยการเอฟบีไอได้เวียนสารดังกล่าวไป ได้แก่กระจายภายในพริบตาเดียว ซึ่งนาง Kellyann Conway หัวหน้าในการรณรงค์หาเสียงของนายทรัมป์รีบหนีออกไปทันทีว่า สารของนายโคมี “นับเป็นการ reenergize our campaign (ซึ่งตอนนั้นดูจะอ่อนใจกันแล้ว) และขอให้นายทรัมป์และฝ่ายเดียวกันเร่งรัด (ใช้ประโยชน์)” นายทรัมป์ได้ประกาศต่อการชุมนุมในทันทีว่า หลักฐานของการคอร์รัปชันและอาชญากรรมของ “Crooked Hillary” เป็นที่เปิดเผยแล้ว “นับเป็นการกระทำผิดทางอาญาร้ายแรงที่สุดนับแต่วอเตอร์เกต”

การกล่าวโทษผู้สมัครสังกัดพรรคเดโมแครต ซึ่งในช่วงนั้นได้คะแนนนำทางโพลต่าง ๆ ถึงร้อยละ 14 ต้องชะงักลงบ้างในทันทีที่ Lord of the lies ประกาศต่อชุมนุมทางการเมืองในมลรัฐที่การแข่งขันสูง ด้วยวาทกรรมรุนแรงจนเหลือเชื่อทั้งในการหาเสียงเลือกตั้งโดยตรงและในการเรียกร้องให้ผู้ที่ยกเสียงล่วงหน้าให้ฮิลลารีไปแล้วประมาณ 30 ล้านคนเปลี่ยนเสียงมาเป็นเลือกเขาเพราะเขาเท่านั้นที่พูดความจริง (I alone am truthful) และหากเลือก “Crooked Hillary” ไปที่ทำเนียบขาวก็จะหมกมุ่นอยู่กับการถูกสอบสวนคดีและถูกจำคุกทางอาญาต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด หากหันมาเลือกเขา ก็จะได้ทำงานตามแนวนโยบายตั้งแต่วันแรกที่ได้รับตำแหน่ง โททท์ศน์โฆษณาแสดงภาพผู้หญิง (หมายถึงฮิลลารี) ในคุกมีระดมโจมตีคู่แข่งอย่างหนัก โดยนายทรัมป์ยอมทุ่มเงินส่วนตัวกว่า 10 ล้านเหรียญกับทุนกองกลางของพรรคตลอด 24 ชั่วโมงนับแต่วันที่ 28 ตุลาคม ทั้ง ๆ ที่ไม่มีการยืนยันถึงสาระสำคัญของอีเมล ทำให้ฮิลลารี คลินตัน บิลล์ คลินตัน ประธานาธิบดีโอบามา มิเชลล์ โอบามา สตรีหมายเลข 1 ทิม เคน ผู้สมัครในตำแหน่งรองประธานาธิบดี เซลซี บุตรีของบิลล์และฮิลลารี ต้องระดมกันไปหาเสียงซ้ำในที่ต่าง ๆ และเพิ่มการลงทุนในการหาเสียงทั่วทุกมลรัฐที่การแข่งขันสูงยิ่ง

ด้านพรรครีพับลิกัน ซึ่งแตกแยกกันอย่างมากเพราะการแทรกเข้ามาของนายทรัมป์จึงถือโอกาสโจมตีฮิลลารีไปด้วย โดยได้ประกาศการสงครามเบ็ดเสร็จ (Total war) หากฮิลลารีเข้ามาเป็นประธานาธิบดี ด้วยการขัดขวางการดำเนินการต่าง ๆ ในสภาให้เกิด Gridlock ขึ้นเช่นที่

วุฒิสมาชิก Cruz เคยทำถึงขั้นเกิด government shutdown ขึ้น ทำให้พนักงานของรัฐบาล
กลางหลายแห่งไม่ได้รับเงินเดือนไปหลายสัปดาห์

จู่ ๆ ในวันอาทิตย์ที่ 6 พฤศจิกายน เวลา 16.00 น. นายโคมก็ส่งสารสั้น ๆ มาถึงทุกฝ่าย
ว่าได้ตรวจตราอีเมลที่พบใหม่ทั้งหมดแล้ว ไม่ปรากฏว่าผิดปกติหรือไม่ถูกต้องแต่อย่างใด นาง
ฮิลลารี คลินตันจึงไม่ถูกขอหาใด ๆ ทั้งสิ้น อันเป็นผลไม่ต่างจากคำวินิจฉัยเมื่อเดือนกรกฎาคม
ศกนี้ ที่ว่าฮิลลารีไม่ต้องคดีใด ๆ ทั้งสิ้น นายทรัมป์จึงเล่นงานผู้อำนวยการเอฟบีไอ แต่ไม่ยอม
เลิกกล่าวหานางฮิลลารีเช่นที่ได้ใช้มา

ข้าพเจ้าไม่อาจประเมินได้ว่า แก้ววันที่ผู้อำนวยการเอฟบีไอส่งสารลอย ๆ โดยไม่มีข้อ
กล่าวหาใด ๆ ทั้งสิ้นมาแพร่กระจายไปทั่วประเทศได้ทำความเสียหายให้แก่คะแนนเสียงของฮิล
ลารีอย่างใดบ้าง ทีมทั้งหมดของฮิลลารีที่กล่าวถึงแล้ว จึงต้องทุ่มเทการกู้เสียงของฮิลลารีอย่าง
หนักจนวินาทีสุดท้ายเพราะเวลาที่เหลือจากสารที่ clear ฮิลลารีมาถึงก่อนวันเลือกตั้งเพียงไม่
ถึงสองวัน แต่เท่าที่ได้ติดตามความเคลื่อนไหวของการหาเสียงมาเกือบตลอด 590 วันเช่น
ผู้สื่อข่าวทั้งหลาย ยังเชื่อว่าฮิลลารียังเป็นที่ยอมรับจากปวงชนมากกว่า แต่ down ballot คือ
สมาชิกสภาผู้แทน 435 คนและ 1/3 ของวุฒิสมาชิก ซึ่งต้องรับเลือกตั้งคราวนี้ด้วย จะได้เข้ามา
ในสภาสักเพียงใด

อาจจะเพราะเหตุนี้ ฮิลลารีจึงไม่กล่าวถึงปัญหาที่ผู้อำนวยการเอฟบีไอสร้างความ
คลุมเครือเลย แต่เน้นถึงนโยบายที่เธอได้แถลงมาแล้วและย้ำถึงแนวคิดบวกมากกว่า โดย
หลังจากที่ไปออกเสียงประมาณ 8.00 น. ตามเวลาที่นครนิวยอร์กวันที่ 8 พฤศจิกายน ฮิลลารีได้
ถ่อมตนอย่างมาก โดยไม่สมมติเลยว่าจะชนะหรือแพ้ กล่าวเพียงว่า ได้เตรียมคำปราศรัยไว้ทั้ง
สองทาง แต่ถ้าหากชนะก็จะมุ่งสานสายสัมพันธ์ในระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่ง
บรรดาสื่อมวลชนยอมรับอยู่แล้วว่าฮิลลารีมีความสามารถไม่น้อยในการร่วมงานกับทั้งสองฟาก
ในสภา (Bipartisanship) . ในขณะที่นายทรัมป์ประกาศว่าเขาต้องชนะอย่างเดียว แพ้ไม่ได้ ทำ
ให้มีการตีความกันว่า นายทรัมป์อาจจะไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง หากผลบางแห่งอาจ

ใกล้เคียงกันและคัดค้านไปพักใหญ่ เพราะสื่อมวลชนบางแห่งเป็นห่วงในคำกล่าวไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ ของเขาว่าอาจจะเป็น “Slow Coup” ที่นายทรัมป์เฝ้าถึงเมื่อสองสามวันมานี้

แต่เมื่อการนับคะแนนเริ่มขึ้น ปรากฏว่า นายทรัมป์ทำคะแนนได้ดีเกินคาดในหลายแห่ง ทำให้ความเป็นไปได้ที่จะมีการพลิกโผกันเกิดขึ้น แสดงว่า คะแนนของผู้ที่โหวตสถานะคงเดิม และต่อต้านบุคคลและสถาบันการเมืองที่เป็นมา โดยคนทั่วไปต้องการความเปลี่ยนแปลงซึ่ง นายทรัมป์เสนอไว้ ทั้ง ๆ ที่เขาไม่เคยแจกแจงรายละเอียดว่าจะเปลี่ยนแปลงในทางใด ดูราวกับว่า การได้ยินเพียงคำว่า Change ก็พอแล้ว แม้ว่าโอบามาจะได้ตอบสนองของคนส่วนใหญ่เมื่อการเลือกตั้งวาระแรกของเขา อันที่จริง โอบามาได้พลิกพื้นฐานทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน แต่คนส่วนหนึ่งซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปยังไม่รู้สึกว่าคุณได้รับผลจากความก้าวหน้าในสถานะทางเศรษฐกิจในภาพรวม การแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งนี้จึงสูงมาก แม้ซีเอ็นเอ็นจะคาดผลให้ฮิลลารีชนะในมลรัฐใหญ่ ๆ เช่นนิวยอร์กและแคลิฟอร์เนียกับออเรกอนไปแล้ว

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2559 ฉบับที่ 2

ปฏิภริยาต่อชัยชนะของนายโดนัลด์ ทรัมป์ อันเป็นผลของวาทกรรมแบ่งแยกสังคมตลอด 590 วันของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั้งในชั้นไพรมารีและชั้นการเลือกตั้งระดับชาติ ได้แก่การชุมนุมประท้วงนายทรัมป์อย่างน้อยที่สุดใน 25 เมืองใหญ่ทั่วสหรัฐและการชุมนุมประท้วงด้วยแสงเทียนที่หน้าทำเนียบขาวเมื่อคืนวันที่ 9 พฤศจิกายน ความรู้สึกไม่พอใจยิ่งรุนแรงขึ้นเมื่อผลการนับคะแนนเสียงบั้นปลายปรากฏว่า ฮิลลารี คลินตัน ได้รับคะแนนจากผู้ออกเสียงมากกว่านายโดนัลด์ ทรัมป์ ในจำนวนมากกว่าคะแนนเสียงที่ อัล กอร์ได้มากกว่าจอร์จ บุชในปี ค.ศ. 2000 ชัยชนะเป็นผลของคะแนนเสียงในคณะผู้เลือกตั้ง ซึ่งเท่าที่มีการรายงานในวันที่ 10 พฤศจิกายน ทรัมป์ได้ 290 ต่อฮิลลารี 232 ซึ่งตามกฎหมาย หากผู้สมัครคนใดได้เกิน 270 ก็เป็นผู้ชนะ จากจำนวนทั้งหมด 538 คน อันเป็นยอดรวมของจำนวนวุฒิสมาชิก (Senate) 100 คนจาก 50 มลรัฐ 435 คนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) ทั้งสหรัฐและอีก 3 คนจากเขตนครหลวงหรือ District of Columbia ในชื่อย่อว่า Washington D.C. อันเป็นที่ตั้งของรัฐบาลกลาง ซึ่งได้แก่ทำเนียบขาว

สำหรับประธานาธิบดี ที่ทำการสำนักงานฝ่ายบริหารส่วนใหญ่ รัฐสภา (Congress) ณ Capitol Hill ศาลสูง หรือ Supreme Court ธนาคารกลางหรือ Federal Reserve Board ฯลฯ

ในรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 1 ได้กล่าวถึงคำปราศรัยครั้งแรกของผู้ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี (President-elect) ซึ่งได้กล่าวหลังจากที่ได้รับโทรศัพท์แสดงความยินดีจากฮิลลารี คลินตัน ว่าเขาจะนำความสามัคคีในชาติกลับมาในฐานะที่เขาจะเป็นประธานาธิบดีของชาวอเมริกันทั้งหมด ส่วนคำปราศรัยยอมรับผลการเลือกตั้งต่อหน้าผู้ฟังเป็นจำนวนมากของฮิลลารี คลินตัน นั้น มีขึ้นในวันรุ่งขึ้นที่ 10 พฤศจิกายน ในห้องโถงของโรงแรมในนครนิวยอร์ก ประมาณเวลา 10.30 น. ตามเวลาท้องถิ่น

การกล่าวคำปราศรัยยอมรับความพ่ายแพ้ในการสมัครเข้าแข่งขันเพื่อเป็นประธานาธิบดีสหรัฐของฮิลลารี คลินตันเกิดขึ้นสองครั้ง ๆ แรกเมื่อปี ค.ศ. 2008 ในการเลือกตั้งขั้นแรกหรือไพรมารี ซึ่งต่อสู้กันอย่างหนักระหว่างเธอกับบาร์ค โอบามา แอฟริกัน-อเมริกันคนแรกในประวัติศาสตร์จนเธอตัดสินใจว่าควรเปิดทางให้โอบามา ไปสู้กับผู้สมัครจากพรรครีพับลิกัน (จอร์จ ดับเบิลยู บุช) อันเป็นคำปราศรัยที่ประทับใจผู้ฟังมาก เพราะดูจะเป็นครั้งแรกที่ฮิลลารีกล่าวถึงการทะลายเพดานแก้ว (glass ceiling) ให้สตรีเพศคนแรกได้เป็นผู้นำฝ่ายบริหารและผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งความฝันอันสูงส่งนี้ทำให้ฮิลลารี คลินตันเป็นผู้หญิงอันดับหนึ่งในสารคดีเกี่ยวกับสตรีเพศทั่วโลกที่ได้เข้ารับตำแหน่งผู้นำทางการเมือง สำหรับประเด็นสำคัญนี้เป็นข้อหนึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีที่ข้าพเจ้าได้สนทนากับฮิลลารีในระหว่างพระกระยาหารกลางวันเมื่อเธอในฐานะสตรีหมายเลข 1 จัดถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ทำเนียบขาวเมื่อเดือนเมษายน 1995 ซึ่งฮิลลารีปรารถนาว่า เท่าที่เธอศึกษามา หญิงไทยระดับนำในวงการธุรกิจมีมานาน่าชื่นชม ซึ่งเธอหวังว่าหญิงไทยจะได้เข้าสู่วงการเมืองเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และประเด็นเดียวกันนี้ ฮิลลารีได้นำไปกล่าวในการประชุมเกี่ยวกับสตรีที่กรุงปักกิ่ง ว่า “Women’s right is human right” อันที่จริงแม้ในสหรัฐ ผู้หญิงเพิ่งเริ่มมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเมื่อเกือบ 100 ปีเท่านั้นเอง” จะ

ครบหนึ่งร้อยปีใน ค.ศ. 2020 และมารดาของฮิลลารีก็ได้ย้ำถึงความสำคัญของสิทธิสตรีให้เธอซึมซับมาตั้งแต่ยังวัยรุ่น ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงในฉบับที่ 1

คำปราศรัยยอมรับผลเลือกตั้งที่เธอพลาดโอกาสที่จะเข้ารับตำแหน่งผู้นำสูงสุดของสหรัฐไม่เพียงมีความหมายอันน่าประทับใจผู้ฟังเป็นจำนวนมากทั้งต่อหน้าและทางโทรทัศน์ภายในและระหว่างประเทศเท่านั้น แต่คนเป็นจำนวนมากไม่น้อยต้องหลั่งน้ำตาทั้งในช่วงกลางคืนหลังจากที่ทราบผลและระหว่างที่รับฟังฮิลลารี คลินตันในนครนิวยอร์กและบรรดาผู้ที่สนับสนุนเธอทั้งสองฟากฝั่งของประเทศ เธอเริ่มด้วยคำพูดว่า “I’m sorry” หลังจากนั้น เธอได้กล่าวอย่างเป็นทางการในการยอมรับความปราชัยและความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่ต้องการ “a peaceful transfer of power” ดังนี้: “Last night, I congratulated Donald Trump and offered to work with him on behalf of our country. I hope that he will be a successful president for all Americans. Donald Trump is going to be our president. We owe him an open mind and a chance to lead.” ในอากัปกิริยาที่สำรวมและสมศักดิ์ศรี เธอยอมรับว่า นี่มิใช่ผลลัพธ์ที่เราต้องการและท้อมเหตอย่างหนักเพื่อให้ได้มา ด้วยเหตุนี้จึงเสียใจที่เรามิได้ชนะการเลือกตั้งครั้งนี้ ซึ่งความพลาดหวังสร้างความเจ็บปวดและจะรู้สึกเช่นนี้ไปอีกนาน เธอกล่าวว่า เธอทราบดีว่าเรายังไม่สามารถ “shattered that highest and hardest glass ceiling, but someday, someone will, and hopefully sooner than we might think right now. And to all the little girls who are watching this, never doubt that you are valuable and powerful and deserving of every chance and opportunity in the world to pursue and to achieve your own dreams.”

คำปราศรัยครั้งนี้มิได้สะท้อนถึงความขมขื่นแม้แต่น้อยและฟังดูค่อนข้างไปในทางพยายามให้แรงบันดาลใจแก่ผู้ที่สนับสนุนเธอถึงคุณธรรมในการทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ (virtues of public service) และการต่อสู้เพื่อให้บรรลุผลตามสิ่งที่เราเชื่อมั่น แต่ในขณะที่เดียวกันฮิลลารีก็เตือนให้นายทรัมป์ตระหนักถึงค่านิยมแก่นแท้ของชาวอเมริกันซึ่งคนจำนวนมากไม่น้อยเชื่อว่านายทรัมป์รังเกียจ โดยยกตัวอย่างของข้อเสนอให้ห้ามอิสลามิกชนเข้าประเทศและวาทกรรมโจมตีนักหนังสือพิมพ์สตรีใน

การรณรงค์หาเสียง: “Our constitutional democracy enshrines the peaceful transfer of power and we don’t just respect that, we cherish it. It also enshrines other things: the rule of law, the principle that we are equal in rights and dignity, freedom of worship and expression. We respect and cherish these values too and we must defend them.”

ไม่นานหลังจากนั้น ประธานาธิบดีโอบามา พร้อมด้วยรองประธานาธิบดีโจไบเด็นได้ปรากฏตัวที่แท่นกล่าวคำปราศรัยในสวนกุหลาบของทำเนียบขาว และกล่าวคำปราศรัยด้วยน้ำเสียงของการสานสามัคคีอย่างชัดเจน โดยได้เชิญให้นายทรัมป์และภริยาไปพบกับเขาและมิเชลล์ โอบามาในวันที่ 10 พฤศจิกายนเพื่อจะช่วยให้ผู้ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ โดยจะช่วยให้การรับโอนอำนาจเป็นไปได้อย่างราบรื่นและโดยสงบสันติ ที่จะทำเช่นนี้เพราะเมื่อเขาเองได้รับตำแหน่งครั้งแรกในปี ค.ศ. 2008 คณะของอดีตประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชจากพรรครีพับลิกันได้เตรียมการถ่ายโอนอำนาจอย่างดีเยี่ยมและ gracious มากกับคณะของเขา เขาว่าการคิดแตกต่างกันระหว่างเขากับ president-elect ในประเด็นสำคัญสำคัญน่านับการ มิใช่ความลับ แต่เขายึดหลักตามรัฐธรรมนูญที่บัดนี้จะต้องช่วยให้ทรัมป์ประสบความสำเร็จในการสร้างความสามัคคีและการเป็นผู้นำของประเทศ วิถีของการเมืองไม่เป็นเส้นตรง “We zig and zag and sometimes we move in ways that some people think is forward and others think is moving back, and that’s OK.” เขาปราศรัยต่อไปว่า “บางครั้งนั้นเป็นวิถีทางเป็นไปของการเมือง เราพยายามอย่างหนักที่จะเชิญชวนให้ประชาชนเห็นว่าเราถูกต้องและให้ประชาชนออกเสียงเลือกตั้ง และแล้วเราเป็นฝ่ายแพ้ เราจึงเรียนรู้จากความผิดพลาดของเรา เรามาย้อนคิด เราเลียแผลของเรา แล้วเราก็ปิดเป่าตัวเราให้พ้นจากมัน โดยเราย้อนกลับไปยังสนามแข่ง เพื่อสู้่อีก เราต้องพยายามบากบั่นให้มากยิ่งขึ้นในคราวต่อไป” โอบามากล่าวว่าเขาต้องการทำให้ดีไม่น้อยกว่าผู้ดำรงตำแหน่งก่อนเขา ซึ่งเป็นสมาชิกพรรครีพับลิกัน ในการทำให้การถ่ายโอนอำนาจนุ่มนวลอย่างมาก เพราะ “The presidency and the vice-presidency is bigger than any of us.” โอบามาปิดท้ายคำปราศรัยด้วยการแสดงความเข้าใจว่าทุกคนที่อยู่ใต้อาณัติของเขานี้ ทั้งในระหว่างที่เขาเป็นวุฒิสมาชิกและเป็น

ประธานาธิบดี จะเสียใจ เพราะเป็นธรรมดาที่จะรู้สึกเช่นนั้นเมื่อพ่ายแพ้การเลือกตั้ง แต่ในวันต่อไป “เราต้องจำไว้เสมอว่า อันที่จริงแล้ว เราทั้งหลายอยู่ในทีมเดียวกัน คล้ายการร่วมวงสกรรมในการแข่งขันกีฬาระหว่างวิทยาลัย เรามีใช้สมาชิกพรรคเดโมแครตเหนือสิ่งอื่นใด เรามีใช้สมาชิกพรรครีพับลิกันเหนือสิ่งอื่นใด เราเป็นชาวอเมริกันเป็นอันดับแรก เราเป็นผู้รักชาติเป็นอันดับแรก We all want what’s best for this country. That’s what I heard in Mr. Trump’s remarks last night. That’s what I heard when I spoke to him directly. And I was heartened by that.”

การพบปะกันตัวต่อตัวระหว่างประธานาธิบดีโอบามากับนายโดนัลด์ ทรัมป์ในห้อง Oval Office และเมลานีทรัมป์กับมิเชลล์ โอบามาในห้องรับแขกส่วนตัวของสตรีหมายเลข 1 มีความหมายมากกว่าที่คาดกัน ก่อนหน้านั้นเข้าใจว่าจะเป็นเพียงพิธีการเริ่มต้นของการเปลี่ยนผ่านจากรัฐบาลโอบามาไปสู่รัฐบาลนายทรัมป์ ซึ่งคงจะใช้เวลาประมาณ 15 นาที แต่ปรากฏว่าทั้งสองสนทนากันนานถึง 90 นาที เมื่อเสร็จสิ้นลง ประธานาธิบดีแถลงสรุปการพบกันครั้งแรกในชีวิตของแต่ละคน ซึ่งเขารู้สึกพอใจ และนายทรัมป์ได้กล่าวชื่นชมอัยาศัยมนตรีของผู้นำประเทศที่ประมาณ 5 ปีก่อนหน้านั้น เขาเองได้ตั้งแง่อย่างมากในที่เกิดของโอบามา อันเป็นข้อหาที่หนักมาก เพราะเท่ากับกล่าวหาว่าโอบามาไม่มีสิทธิเป็นประธานาธิบดีเพราะมิได้เกิดในดินแดนสหรัฐ นำไปสู่การตั้งลัทธิ Birtherism ที่เขาเป็นแกนนำ อีกข้อกล่าวหาหนึ่งได้แก่การที่เขาหาว่าโอบามาและฮิลลารีเป็นผู้จัดตั้งไอซิล ซึ่งไม่มีฐานข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้น นับเป็นตัวอย่างหนึ่งของคำกล่าวเท็จที่นิตยสาร The Economist เห็นว่าเป็นนิสัยประจำตัวของนายทรัมป์ ซึ่งนิตยสารตั้งให้เป็น Lord of the Lies

การติดตามการเปิดเผยแนวคิดของทรัมป์ ทั้งจากปากของเขาเอง จากความในทวิตในนามทรัมป์และของผู้ใกล้ชิด ชวนให้ข้าพเจ้าคิดว่าโอบามาไม่เพียงแต่พูดกับทรัมป์ในเรื่องความร่วมมือกันในการช่วยให้การถ่ายโอนอำนาจเป็นไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น แต่คงจะได้ใช้ความสามารถในการสรรหาคำพูดมาหว่านล้อมให้ทรัมป์เปลี่ยนและดัดแปลงวาระที่เขาตั้งใจจะดำเนินการใน 100 วันแรกที่เข้ารับตำแหน่งเพื่อลบล้างมรดกตกทอด (Legacy) ของโอบามา

เรื่องแรกได้แก่โอบามาแคร์หรือหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในราคาที่ไม่เกินความสามารถในการจ่าย (Affordable Care Act) ประเด็นนี้นายทรัมป์ประกาศว่า จะเป็นเรื่องแรก ๆ ที่เขาจะลงนามยกเลิก เมื่อวันถัดจากที่ได้พบกับโอบามา เขาได้ให้สัมภาษณ์บาร์บารา วอลเตอร์ส์ในรายการ 60 Minutes ด้วยน้ำเสียงที่อ่อนกว่าปกติว่ามีหลายข้อบท (provisions) ใน Affordable Care Act หรือที่เรียกกันว่าโอบามาแคร์ที่เขาชอบ เช่นบทที่ขยายขอบข่ายให้เด็กในครอบครัวของผู้เอาประกันได้รับประโยชน์ต่อเนื่องไปจนถึงโตและอีกบางบท ฉะนั้นแทนการยกเลิก (Repeal) ทั้งฉบับ ก็จะมีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยที่ประชาชนกลัวว่าทรัมป์จะยกเลิกหลักประกัน ในวันที่ 9 พฤศจิกายน ประชาชนกว่าเก้าแสนคนได้ทำประกันภายใต้โอบามาแคร์ในวันเดียวรวมเป็นทั้งหมดกว่า 20 ล้านคนที่อยู่ภายใต้การคุ้มครอง

อีกเรื่องหนึ่งได้แก่ประเด็นคนเข้าเมือง (Immigration) ซึ่งโอบามาได้ลงนามใน Executive Decree เพื่อให้เสรีขึ้นเพราะสภาดังกล่าวการบัญญัติเป็นกฎหมายตามกระบวนการธรรมดา แต่ทรัมป์หาเสียงด้วยการป้องกันคนเข้าเมือง ด้วยการสร้าง “กำแพง” กับเม็กซิโก มีความยาวประมาณ 2,000 ไมล์ สูง 25 ฟุต โดยจะให้เม็กซิโกจ่ายเงินค่าก่อสร้าง (ซึ่งฝ่ายเม็กซิโกไม่เคยยินยอมจะจ่าย) จับคนเข้าเมืองที่ไม่มีเอกสารรับรองเพื่อขับออกไป หากมีเด็กที่ได้สัญชาติอเมริกันเพราะการเกิดในดินแดนสหรัฐ แต่ครอบครัวมิได้สัญชาติ ก็จะต้องให้ครอบครัวกลับออกไป และห้ามมิให้ผู้นับถืออิสลามที่มาจากประเทศที่ยอมให้ผู้ก่อการร้ายสามารถพักพิงในประเทศเข้าสหรัฐ ส่วนชาวมุสลิมจากที่อื่นก็ต้องผ่านการตรวจสอบอย่างสุดความเข้มงวด (Extreme vetting) สำหรับกำแพง นั้น เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน นายนิวท์ กิงกริตส่งข้อความออนไลน์ว่า ไม่จำเป็นต้องเร่งรัด เพราะเป็นเพียง campaign device และวาทกรรมที่จะห้ามชนมุสลิมเข้าประเทศ ได้หายไปจากหน้าเว็บไซต์ของทรัมป์ ท่าทีล่าสุดยังไม่ชัดเจน

เกี่ยวกับการประท้วงที่นายทรัมป์ได้รับเลือกด้วยคะแนนรวมน้อยกว่าฮิลลารี 200,000 เสียง นั้น ได้มีติดต่อกันเป็นวันที่ 5 ถึงวันที่ 13 พฤศจิกายน ทั่วประเทศ นายทรัมป์ทวีตฉบับแรกว่า “เขาได้รับความสำเร็จในการเลือกตั้งเข้ามา แต่ก็มีพวกชุมนุมประท้วงอาชีพ (professional protestors) ซึ่งได้รับการยุยงจากสื่อทั้งหลาย ไม่แพ้ร้อยอย่าง

มาก” อีกไม่นานต่อมา มีชีวิตอีก ซึ่งสะท้อนความเข้าใจและใช้คำพูดในทางที่ดี อันถือเป็นวิวัฒนาการทางสร้างสรรค์ขึ้นในเวลาอันสั้น ผู้สื่อข่าวเห็นว่า ควรขอโทรศัพท์ไอน์โฟนมาจากนายทรัมป์เสีย เพื่อให้เลิกการแสดงปฏิกิริยาโดยฉับพลัน ซึ่งจะสะท้อนภาพลักษณ์ในทางไม่งามของนายทรัมป์ ส่วนนายทรัมป์เองนั้น กล่าวว่าการทวิตที่ผ่านมาทำให้ผู้นิยมเขาเพิ่มขึ้นถึงหนึ่งแสนคน ทำให้เขาชนะ ถึงกระนั้นเขาก็จะยับยั้ง (restrain) ตัวเองให้มากขึ้น แม้เขาจะเชื่อว่าสื่อสังคมเป็นเครื่องมือที่ช่วยการรณรงค์ของเขามาก แต่อย่างไรก็ตามความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น สุขุมขึ้น พร้อมกับวุฒิภาวะที่ควรแก่ฐานะตำแหน่ง และความจำเป็นที่จะต้องสมานความสามัคคีในชาติที่แตกออกเป็นสองเสียงเช่นทุกวันนี้ เริ่มค่อย ๆ ปรากฏขึ้นหลังจากการพูดคุยกับประธานาธิบดีโอบามาถึง 90 นาที อันน่าจะทำให้นายทรัมป์เปลี่ยนแนวคิดมิใช่น้อย เพราะตัวเองคงจะเริ่มรู้สึกว่าจะต้องพยายามอย่างมากให้เป็นประธานาธิบดีโดยแท้จริง

อย่างไรก็ดี นิสัยและความเชื่ออันยากจะยอมรับได้ที่ครอบงำเขามานานปีจะเปลี่ยนแปลงไปได้สักแค่ไหน คงจะต้องเฝ้าติดตามดูต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขาเองได้กล่าวว่า ชัยชนะในการเลือกตั้งที่เขาได้มา เทียบได้กับ “Brexit plus plus plus” และนายไนเจล ฟาราจ อดีตหัวหน้าพรรค UKIP จากอังกฤษ ผู้ที่ยึดถือความคิดขวาจัดและ Populist ฝ่ายขวา ซึ่งใช้ความเท็จในการทำให้ Brexit ชนะในการลงประชามติเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน ศกนี้ ได้เดินทางมาพบกับนายทรัมป์อีกในช่วงนี้ การขึ้นนำในทางอันไม่น่าส่งเสริมอาจทำให้บรรดานักการเมืองขวาจัด เช่น มารีน เลอ เปน ที่ฝรั่งเศส นายเกียร์ต วิลเดอร์ ในเนเธอร์แลนด์ วิกเตอร์ ออร์บานในฮังการี ร่วมกันสร้างกระแส Rightist Populism ให้แผ่ขยายไปในที่ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อันเป็นมโนคติ ที่อันตรายต่อผู้ที่ห่วงเหวนสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลที่นายเบรนต์ัน ค็อกซ์ สามีของใจ คือกษัตริย์ที่ต้องถูกสังหารโดยฆาตกรขวาจัดที่นิยมแนวนาซีใหม่และอปาเถด

ในตอนต้น ๆ ของรายงานฉบับที่ 1 ข้าพเจ้าได้ให้เหตุผลที่ทำให้จำต้องทำรายงานและวิเคราะห์การเลือกตั้งสหรัฐครั้งนี้ ว่าไม่ว่าผลจะเป็นเช่นไร ผู้ที่เชื่อและยึดมั่นตามแนวคิดของนายทรัมป์ อาจจะสร้างเหตุการณ์อันน่าหว่นเกรงขึ้นภายหลัง อัน

เป็นสภาวะการณ์ที่ไม่มีวันสิ้นสุด เช่นเหตุร้ายที่เกิดขึ้นกับประธานาธิบดีเรแกนและ โฆษกทำเนียบขาว แม้มูลเหตุจงใจจะต่างจากแนวคิดทางลบและขว้างัดเช่นที่ แพร์หลายในการรณรงค์หาเสียงคราวนี้ก็ตาม ในครั้งนี้ ใคร ๆ ก็ทราบชื่อนายทรัมป์ ชอบชมขู่คน ตามรายงานข่าวในวันนี้ ที่ 13 พฤศจิกายน ผู้ได้รับเลือกเป็น ประธานาธิบดีได้ทวีตข้อความข่มขู่ทั้งหนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์และวอชิงตันโพสต์ ถึงแม้ข้าพเจ้าจะยอมรับว่า สื่อทั้งหลายในสหรัฐมีความโน้มเอียงทางเสรีนิยม (Liberalism) และทางฮิลลารี คลินตัน แต่ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งสูงสุดในประเทศ ประชาธิปไตยเช่นสหรัฐ ไม่ควรจะวางตัวกับสื่อเช่นนั้น นอกจากนี้ ยังปรากฏการฉีดยา กราฟิตตีในทางเหยียดผิว และการเพิ่มขึ้นของ Hate crimes เหตุการณ์เหล่านี้เพิ่มความหวาดกลัวให้แก่ประชาชน เพราะดูจะคล้ายกับอาชญากรรมของความเกลียดชัง ที่เพิ่มขึ้นในชุมชนชาวโปแลนด์ในอังกฤษทันทีที่ Brexit ชะงักการลงประชามติเมื่อ เดือนมิถุนายน ศกนี้

ชัยชนะของนายโดนัลด์ ทรัมป์ในประเทศที่ยอมรับกันว่าเป็นผู้นำของโลกเสรี นำมาซึ่งความไม่แน่ใจในหลายประเทศ แม้ประเทศส่วนใหญ่จะได้แสดงความยินดีไป ยังเขาโดยมารยาทก็ตาม

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสรุปภาพรวมที่กรมยุโรปจัดทำเป็นข่าว สำคัญ ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2559 ที่ว่า—“ประเทศในยุโรปส่วนใหญ่ (ยกเว้นรัสเซีย) แสดงความห่วงกังวลต่อนโยบายของนาย Trump” โดยเฉพาะท่าทีที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการค้าเสรีมากขึ้น นโยบายด้านพลังงาน (ท่าทีของนายทรัมป์ยังไม่ชัดเจน เนื่องจาก เขาเน้นทางถ่านหิน ยังมีได้กล่าวถึงสถานะของเชื้อเพลิงจาก fossil และการขัดกัน โดยตรงกับข้อตกลง COP 21 และ COP 22 ที่หารือในทางปฏิบัติที่มาราเกช โมร็อกโก ตลอดจนข้อตกลงเล็กใช้ CFC) และการปฏิบัติต่อชนกลุ่มน้อย)

กรณีที่สำคัญต่อความมั่นคงทั้งของอียูและสหรัฐได้แก่ความสัมพันธ์กับรัสเซีย โดยที่บัดนี้ได้รับการยืนยันแล้วถึงการที่ประธานาธิบดีปูตินมีส่วนเกี่ยวพันกับนาย ทรัมป์ ทั้งในการ hack ข้อมูลของคณะกรรมการพรรคเดโมแครต การสนับสนุนให้วิก กิลล์ส่งข้อมูลทั้งจริงและไม่จริงมาทำลายฮิลลารีและพรรคเดโมแครตในระหว่างหา

เสียง ในจังหวะการปล่อยข่าวที่เข้าใจว่ารัสเซียกำกับ เมื่อผ่านการเลือกตั้งไปแล้ว Think Thanks ในสหรัฐ ก็ถูก Hackers จากรัสเซียโจมตีประมาณ 5 แห่ง แต่ที่แน่นอน และน่าห่วงยิ่งได้แก่การที่ นาย Sergei Ryabkov รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียให้สัมภาษณ์ว่ามีคณะติดต่อกับทีมของนายทรัมป์ตลอดระยะเวลาการเลือกตั้ง ผู้เชี่ยวชาญในสหรัฐทราบข่าวบรรดา Rightist Populist ทั้งหลาย เช่นนาย Nigel Farage Marine Le Pen Victor Orban ต่างมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประธานาธิบดี ปูตินทั้งนั้น นโยบายของบทบาทต่อไปของรัสเซียจึงน่าห่วงยิ่ง ข้าพเจ้าได้ฟังคำสัมภาษณ์ ของรองประธานสภาดูมาและนาย Peskov โฆษกของปูตินแล้ว พอทราบว่า ความประสงค์ของรัสเซียจะได้แก่การให้ต่างประเทศยอมรับว่า โครเมีย (ซึ่งปูตินสั่งให้ยึด) เป็นดินแดนของรัสเซีย หากสหรัฐผ่อนคลายมาตรการแซงก์ชัน อียูก็จะยกเลิกในวันรุ่งขึ้นทันที เพราะมาตรการดังกล่าวมีผลทางลบต่อการเศรษฐกิจของอียูด้วย รัสเซียอยากให้สหรัฐถอนทหารที่ส่งไปช่วยโปแลนด์เสียกับกล่าวหาว่า สหรัฐมีฐานทัพอยู่กว่า 800 แห่งในโลกนี้ สหรัฐควรร่วมมือกันในการต่อต้านกลุ่มก่อการร้ายในซีเรียและอิรัก (ซึ่งเท่ากับช่วยซีเรียภายใต้อาสาดด้วย) อันซับซ้อนเกินกว่าที่นายทรัมป์จะทราบถึง (แต่บัดนี้ เริ่มได้รับการบรรยายสถานการณ์และข่าวกรองลับยิ่งหรือที่เรียกกันว่า Crown Jewel เช่นเดียวกับที่ประธานาธิบดีโอบามาได้รับแล้ว คงจะทำให้เขาเข้าใจความเป็นไปในโลกมากขึ้น)

นาง Fredericka Mogherini ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าด้านการต่างประเทศของอียู พยายามปิดเป้าความหวังกังวลในชัยชนะของนายทรัมป์ โดยกล่าวว่าวาทกรรม ระหว่างหาเสียงกับเมื่อได้รับชัยชนะแล้วมักจะ กำหนดทำที่ใหม่โดยอาจได้รับข่าวและ ข้อมูล อันทำให้มีความเข้าใจดีขึ้น เมื่อถูกถามว่า กรณี Nuclear Deal กับอิหร่าน นั้น นายทรัมป์เห็นว่าเป็นความตกลงที่เลวที่สุด เพราะจะทำให้อิหร่านผลิตอาวุธนิวเคลียร์ ได้อย่างง่ายดาย ด้วยเหตุนี้ นายทรัมป์จึงจะยกเลิกเสียในโอกาสแรก นางโมเกรินีตอบว่า ความตกลงดังกล่าวมิใช่เป็นระหว่างอิหร่านกับสหรัฐ แต่เป็นความตกลงพหุภาคี ซึ่งมีสมาชิกถาวรทั้งห้าในคณะมนตรีความมั่นคงบวกอียูกับอิหร่านเป็นภาคี ส่วนเงินที่ อิหร่านได้จากการยกเลิกแซงก์ชัน นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเงื่อนไขของแซงก์ชันได้รับการปฏิบัติตามแล้ว อียู ได้รับประโยชน์เพราะสามารถดำเนินการค้ากับอิหร่านได้ แต่

สหรัฐยังคงแข็งขันบางอย่างไว้ในชั้นแรกจึงไม่อาจค้าขายสินค้าบางอย่างกับอิหร่านได้ แต่ต่อไปก็คงได้รับประโยชน์ นอกจากนี้ สหประชาชาติยังรับรองความตกลงนี้ด้วย

ส่วนนายเจิน สโตลเต็นเบอร์ก เลขาธิการองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ นั้น ได้เตือนให้หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงปัญหาใด ๆ ในความเป็นหุ้นส่วนระหว่างยุโรปกับสหรัฐซึ่งมิได้มี เพราะจะกระทบความมั่นคงของสัมพันธไมตรีนาโต้ต่อไป ในระยะใกล้เคียงกันมีข่าวว่า เรือรบของรัสเซียได้กันให้เรือดำน้ำของเนเธอร์แลนด์เคลื่อนลำออกจากซีเรียในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งที่จริงอยู่ในเขตป้องกันของนาโต้

การที่ประธานาธิบดีเออร์โดวันแห่งตุรกีได้โทรศัพท์ไปแสดงความยินดีกับนายทรัมป์ และได้ขอความร่วมมือในการส่งปรมาจารย์กู่เลน ซึ่งผู้นำตุรกีกล่าวหาว่าเป็นผู้ชักนำให้เกิดความพยายามก่อรัฐประหารในตุรกี แต่ประสบความล้มเหลว จึงขอให้สหรัฐส่งเขาในฐานะผู้ร้ายข้ามแดนเพื่อรับการลงโทษในตุรกี นั้น ตั้งแต่ต้น สหรัฐขอหลักฐานข้อหาและความมีส่วนในความผิดเพื่อการพิจารณาโดยขั้นตอนทางตุลาการเข้าใจว่ายังอยู่ในขั้นของการพิจารณาทางยุติธรรม ไม่แต่เท่านั้น นายเออร์โดวันได้เรียกร้องมิให้สหรัฐร่วมมือกับชาวเคิร์ด ซึ่งร่วมกับกองกำลังผสมที่สหรัฐสนับสนุนในการยึดคืนเมืองโมซูลในอิรักและเมืองรัคก้าในซีเรีย เพราะนายเออร์โดวันเห็นว่า พวกเคิร์ดเป็นขบวนการก่อการร้ายในสายตาของตุรกี แต่สหรัฐเห็นว่า ปฏิบัติการทั้งสองแห่งจะเป็นการทำลายล้างที่มั่นคงท้ายของไอซิล ซึ่งตามรายงานล่าสุด คืบหน้าไปได้ดีโดยในโมซูล นั้น สู้รบกันในตัวเมืองแบบ Urban warfare แล้ว โดยช่วยให้ชาวอิรักกว่าหนึ่งหมื่นครอบครัวลี้ภัยออกมายังค่ายแรกแรกที่สหประชาชาติได้ให้การบรรเทาทุกข์อยู่ อันเป็นภาระมิใช่น้อย เพราะมีทุนไม่เพียงพอ แต่รัคก้า นั้น ยังอยู่ในขั้นแรกของการบุกโจมตี โดย Syrian Democratic Forces กับทหารชาวเคิร์ด ทั้งสองสนามรบหน่วยปฏิบัติการพิเศษของสหรัฐได้ให้ Advise และ Assist ในภาคพื้นดิน และกำลังทางอากาศของสหรัฐ อังกฤษ ฝรั่งเศส เบลเยียม และเครื่องบินรบของพันธมิตรต่อต้านไอซิล/แต่ซโจมตีทิ้งระเบิดประสานกับปฏิบัติการภาคพื้นดิน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนพฤศจิกายน 2559 ฉบับที่ 3

เรื่องราวเกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนที่ 45 ยังมีเพิ่มเติมอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นัยยะที่จะมีต่อการจัดระเบียบหรือครองโลก ซึ่งในขณะที่กำลังจัดทำรายงานฉบับนี้ก็ยังมีความเคลื่อนไหวอยู่ อันได้แก่การเดินทางเยือนภาคพื้นยุโรปของประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งเมื่อวันที่ 15-16 พฤศจิกายน ศกนี้ ได้ไปเยือนกรีซ ต้นกำเนิดของลัทธิประชาธิปไตย และขณะนี้ได้เดินทางไปถึงกรุงเบอร์ลินแล้ว ซึ่งนอกจากจะหารือกับแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีเยอรมันแล้วในฐานะที่ผู้ที่สนใจแก่นสารของการเมืองระหว่างประเทศยอมรับว่า จะเป็นผู้นำของโลกตะวันตกที่มีวุฒิภาวะสูงและประสบการณ์ด้านความมั่นคงซึ่งเชื่อถือได้ต่อไป บรรดาผู้นำของยุโรปอีกหลายคนก็จะไปร่วมการพบปะด้วย เช่น ประธานาธิบดี ฟรองซัวส์ ออลลองด์ แห่งฝรั่งเศส นายมัตเตโอ เรนซี นายกรัฐมนตรีอิตาลี และนายกรัฐมนตรีเฮอร์สชา เมย์แห่งสหราชอาณาจักร ซึ่งหลังจากนั้น โอบามาจะเดินทางต่อไปยังประเทศเปรู ในละตินอเมริกา เพื่อการประชุมสุดยอดของเอเปค อันจะเป็นโอกาสให้ได้หารือข้อราชการกับผู้นำญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และรัสเซีย ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการทำหน้าที่ผู้นำสหรัฐรอบสุดท้าย แม้ว่าในยุโรป นั้น โอบามาได้ไปพบปะหารือ “รอบสุดท้าย” มาแล้ว เมื่อก่อนการลงประชามติในสหราชอาณาจักรในประเด็น Brexit แต่ที่จำต้องไปอีกเพราะการที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้ชนะการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐในต้นปีหน้า ซึ่งสร้างความห่วงกังวลให้แก่พันธมิตรตะวันตกอย่างมาก เนื่องจากเป็นผู้ขาดประสบการณ์ด้านความมั่นคงระหว่างประเทศและดูจะมีแนวคิดที่ทำให้โลกตะวันตกหวนวิตก

ในขั้นนี้ ขอเสนอเก็ดลีน่าสนใจซึ่งผู้อ่านอาจจะร่วมรับทราบไว้ เพราะเกี่ยวกับนายโดนัลด์ ทรัมป์ในอีกมุมมองหนึ่ง

เรื่องแรกได้รับการกล่าวถึงในรายงานเดือนนี้ ฉบับที่ 1 เกี่ยวกับความสามารถพิเศษที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้ประสบความสำเร็จอย่างมากในการเปลี่ยนยุคแห่งความสัจจริงเป็นยุคแห่งความเท็จอย่างเบ็ดเสร็จตลอดปีกว่าของการหาเสียงและการเลือกตั้ง จนได้รับการแต่งตั้งโดยนิตยสาร The Economist เป็น Lord of the Lies ในฉบับกลางเดือนกันยายน ซึ่งขึ้น

หน้าปกว่า Art of the Lie และ Post-truth politics in the age of social media รายละเอียดมีปรากฏในบทนำของนิตยสารและบทความขนาดยาวพอสมควร ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับตัวอย่างและเหตุผลประกอบ ที่นี้ไม่ถึงได้แก่ประกาศของ Oxford Dictionary ในวันนี้ ที่ 16 พฤศจิกายน 2016 ให้คำ Post-truth เป็น Word of the year. อันที่จริง การกล่าวเท็จเช่นนายทรัมป์ เป็นนิสัยที่ระบาดไปสู่ผู้สนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อย และหลายคนที่ประธานาธิบดีผู้ได้รับเลือกได้เลือกสรรเข้าร่วมทีมทำเนียบขาวก็มีแนวคิดไม่ต่างกัน

การกล่าวเท็จและการแพร่ความกลัวเป็นพฤติกรรมน่าห่วงกังวลยิ่ง เพราะเป็นวาทกรรมของพวกขวาจัดที่กำลังพยายามจะเข้ารวบอำนาจรัฐผ่านการเลือกตั้ง อันคล้ายกับวิธีการของฟาสซิสต์ในอิตาลีและนาซีในเยอรมนีในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ในรอบปีที่ผ่านมา กระแส Rightist Populism ได้รับแรงกระตุ้นจากพวกหัวรุนแรงในประเทศต่าง ๆ จนทำให้ข้าหลวงใหญ่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติต้องกล่าวเตือนในโอกาสต่าง ๆ ดังเช่นที่ข้าพเจ้ารายงานถึงมาก่อนแล้วในบริบทของการ Demarche ที่รัสเซียสั่งการให้เอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวร Vitaly Churigin ไปดำเนินการกับ Zeid Ra'ad Al Hussein ว่ากระทำการเกินขอบข่ายของอาณัติในฐานะข้าหลวงใหญ่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตามรายงานออนไลน์จาก The Independent ของอังกฤษลงวันที่ 6 กันยายน 2016 ปรากฏหัวข้อว่า UN's human rights chief compares 'demagogues' Donald Trump, Nigel Farage and Geert Wilders to Isis และว่า Zeid Ra'ad Al Hussein calls for action to stop 'lies and half-truths, manipulations and [the] peddling of fear' นายไนเจล ฟาราจ ได้พยายามนำแนวคิดร้ายกาจของเขาไปแพร่ในการชุมนุมหาเสียงของนายทรัมป์ที่เมือง Jackson มลรัฐ Mississippi ท่ามกลางผู้สนับสนุนประมาณ 15,000 คนเมื่อกลางปีนี้และไปพบกับนายทรัมป์ที่นครนิวยอร์กอีกเมื่อเขาได้ชัยชนะ จนปรากฏเป็นข่าวว่า เขาจะเป็นสะพานเชื่อมระหว่างนายทรัมป์กับนายกรัฐมนตรีเรีชีซา เมย์ ถึงขั้นมีข่าวว่าเขาเองคงจะได้เป็นเอกอัครราชทูตอังกฤษ ณ กรุงวอชิงตัน อันมิใช่ความจริง เพราะ “โฆษกหญิง” ของนายกรัฐมนตรีเมย์ได้แถลงว่า นายกรัฐมนตรีเรีชีซา เมย์ ได้โทรศัพท์แสดงความยินดีกับนายทรัมป์และเขาได้เชิญเมย์ไปยัง

กรุงวอชิงตันในโอกาสแรก ต้นปีหน้า นายกรัฐมนตรีเมย์ไม่จำเป็นต้องมี “คนที่สาม” ในการดำเนินความสัมพันธ์กับผู้นำสหรัฐ

อีกเก็ดหนึ่งได้แก่คำทำนายของนักประวัติศาสตร์ในนามว่า ศาสตราจารย์ Allan Lichtman แห่งมหาวิทยาลัยอเมริกันที่กรุงวอชิงตัน ซึ่งทำนายผู้ที่จะมาเป็นประธานาธิบดีถูกมา 9 คนที่ผ่านมา รวมทั้งนายทรัมป์ด้วย แต่รายหลังนี้เขาทำนายว่า พิจารณาจากกรณีของ Paula Jones ซึ่งมีข้อหาต่อบิลล์ คลินตันจนทำให้ต้องเข้าสู่กระบวนการ Impeachment ในวาระที่สอง แม้จะไม่ถูกปลดในบั้นปลาย นายทรัมป์ก็จะถูก Impeachment เช่นกัน เนื่องจากนายทรัมป์ได้ใช้กลวิธีหลีกเลียงกฎหมายมาตลอด (Playing fast and loose with the law) รวมทั้งการที่เขาไม่ยินยอมให้นำธุรกิจส่วนตัวของเขาเข้าสู่ Blind Trust ทั่ว ๆ ที่ธุรกิจของนายทรัมป์กระจายไปทั่วโลก บางกิจการอาจจะเป็นการร่วมทุนกับรัฐต่างชาติ ซึ่งถึงแม้เขาจะมอบให้ลูกสาวเขาดูแล ก็ยังเสี่ยงต่อกรณี “ผลประโยชน์ขัดกัน” เพราะเขาให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมตลอดการหาเสียง ในช่วงของการถ่ายโอนอำนาจ ความเป็นไปได้ที่เขาจะให้ลูกเขยเข้ามาทำหน้าที่ที่ปรึกษาหรือมีบทบาทในทำเนียบขาวดังที่เขาทำมาตลอด จนมีข่าวว่า เขาจะขอ Security clearance ให้ครอบครัวอันกำลังสร้างความหนักใจให้แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาก เนื่องจากการห้ามรับของขวัญและประโยชน์ตอบแทนจากต่างชาตินี้ รัฐธรรมนูญสหรัฐได้กำหนดไว้ในบท Emoluments clause อันมีมาตั้งแต่เก่านั้น ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 4 (ในพระราชสาส์นฯ ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1861) ทรงทราบระบบเป็นอย่างดี และประธานาธิบดีลินคอล์น (ในสารกราบบังคมทูลตอบฯ ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1862) ได้กล่าวถึงความเข้าพระทัยดังกล่าวในกรณีที่ทรงมีพระราชดำริจะพระราชทานช่างเพื่อใช้ในการขนส่งสินค้าในสหรัฐ

นอกจากนั้นยังมีคดีที่อาจจะมีผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคนตั้งข้อหา เช่นกรณีเกี่ยวกับผู้หญิงหลายคนที่ตั้งขึ้นมาในระหว่างหาเสียง และคดีข้อโกงเกี่ยวกับ Trump University ที่ยังไม่จบอีกเว้นแต่จะมีการตกลงกันยอมชดใช้ค่าเสียหายเพราะมีผู้ได้รับผลกระทบอยู่ถึงประมาณ 6 พันคน (ต่อมาในวันที่ 19 พฤศจิกายน ศกนี้มีข่าวว่าฝ่ายทนายความนายทรัมป์ได้ตกลงกับผู้ฟ้อง

ศาลยอมความไป 3 คดี แต่ไม่ปรากฏชัดว่านายทรัมป์กระทำการผิดกฎหมายหรือไม่ โดยจ่ายค่าเสียหายให้ 25 ล้านดอลลาร์ แต่ผู้ได้รับความเสียหายอีกหลายรายอาจจะเรียกร้องเพิ่มขึ้นก็ได้) อันมิใช่เรื่องลึกลับต่อคนภายนอกและบรรดาสื่อทั้งหลาย รวมทั้ง Megyn Kelly จาก Fox news ที่ถูกนายทรัมป์ล่วงเกินด้วยคำพูดอันกระทบถึงสตรีเพศไปทั่ว การขู่คุกคามให้คนต่าง ๆ เกิดความกลัวคงจะไม่ทำให้ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทั้งหมดยอมทนไปได้นาน ในเมื่อคนที่มามาตรฐานทางจริยธรรมต่ำเช่นนายทรัมป์จะมาเป็นผู้นำสูงสุดของประเทศ ไม่แต่เท่านั้น ใน Trump Tower ก็เป็นที่ตั้งของธนาคารแห่งชาติจีนซึ่งทำธุรกิจกับกิจการในครอบครองของนายทรัมป์ด้วย จะมากน้อยเท่าใด นั้น ไม่อาจจะทราบได้ในขณะนี้ และโรงแรมชั้นหรูใกล้ทำเนียบขาวในกรุงวอชิงตัน ซึ่งเพิ่งมีพิธีเปิดไปเมื่อก่อนวันเลือกตั้งไม่กี่วัน อันเคยเป็นที่ตั้งการไปรษณีย์ ก็มีชื่อนายทรัมป์เป็นผู้เช่าจาก General Services Administration อันเป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลาง ซึ่งผู้บังคับบัญชาสูงสุดได้แก่ประธานาธิบดี หากจะมีการต่อรองกันในเรื่องค่าเช่าก็จะเป็นนายทรัมป์ต่อรองกับตัวเอง ส่วนปัญหาในระหว่างหาเสียงที่ว่า นายทรัมป์มิได้จ่ายภาษีเงินได้ส่วนบุคคลมาหลายปี และเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนแรกที่ไม่ยอมเปิดเผย Income Tax Return โดยอ้างผิด ๆ ว่า Internal Revenue Service หรือ IRS ยังตรวจบัญชี (Audit) เขาไม่เสร็จ ซึ่ง IRS ยืนยันมาหลายครั้งแล้วว่าไม่เกี่ยวข้องกัน อันหมายความว่า นายทรัมป์สามารถเปิดเผยได้ การไม่จ่ายภาษีนี้เป็นกับดักที่ช่วยให้สามารถจับหัวหน้มาเพี้ยลือชื่อ คือ อัล คาโปเน มาเข้าคุกได้ในทศวรรษที่ 1930 หลังจากที่เอฟบีไอพยายามหาหลักฐานอื่น ๆ มาเพื่อดำเนินคดีอยู่นาน ตามรายงานเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน นายทรัมป์มีธุรกิจอยู่อย่างน้อย 150 บริษัท ในประเทศต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 25 ประเทศ รวมทั้งการขายแบรนด์ Trump ด้วยโอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ขัดกันมีอยู่มาก แต่นายทรัมป์กลับแสดงว่า เรื่องนี้ไม่เป็นปัญหาใด ๆ สำหรับเขา เพราะในฐานะรัฐประมุข “กฎหมายย่อมอยู่ข้างเขาเสมอ” เขาจึงใ้่รอดว่า เขาสามารถดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจของเขาได้ perfectly และในขณะที่เดียวกันก็จะดำเนินการในส่วนของประเทศได้ perfectly เช่นกัน

การประท้วงนายทรัมป์ที่เริ่มมีมาหลายวันแล้วยังไม่ยุติลง เมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 18

พฤศจิกายน กลุ่มคนที่ประท้วงหน้า Trump Tower บนถนน Fifth Avenue กลางนครนิวยอร์ก อันเป็นศูนย์กลางของย่านธุรกิจและห้างสรรพสินค้าชั้นนำ มีผลกระทบต่อผู้จะไปซื้อของมาก ทั้ง ๆ ที่ระยะนี้เป็นฤดูกาลของการซื้อของขวัญ ตำรวจได้ปิดถนนสายหลักนี้บางช่วงและได้ตั้งแผงกันคนเข้าไว้หลายแห่งเพราะมีคนเข้าออกเป็นประจำในช่วงที่คณะดำเนินการถ่ายโอนอำนาจปฏิบัติการอยู่ในอาคารดังกล่าว รวมทั้งการมาเยือนของนายชินโซะ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 17 พฤศจิกายนด้วย ซึ่งในวาระนั้น สื่อที่ต่อไปจะประจำทำเนียบขาวมิได้รับอนุญาตให้ทำข่าว ทำให้ต้องอาศัยข่าวจากสื่อของญี่ปุ่น แต่อิวานกา ทรัมป์ ลูกสาวของนายทรัมป์ได้เข้าร่วมด้วย ต่อมาเมื่อคืนวันศุกร์ ที่ 18 พฤศจิกายน นายไมค์ เพ็นส์ ผู้ได้รับเลือกเป็นรองประธานาธิบดี ของนายทรัมป์ และคณะได้ไปชมละคร (เข้าใจว่าที่) บรรดเวย์เรื่อง Hamilton เมื่อเข้าไปในโรง ผู้ชมได้ให้ประท้วงกันลั่น และเมื่อเสร็จการแสดง ผู้แสดงทั้งหมดได้ออกมายืนบนเวทีและผู้แสดงชายแอฟริกัน-อเมริกันได้กล่าวถึงความสำคัญของการยอมรับความหลากหลายอันสะท้อนเอกลักษณ์ของชาติและค่านิยมโดยแท้ของชาวอเมริกัน ขณะที่นักแสดงกล่าว นายเพ็นส์และคณะได้เดินออกจากโรงแสดงแล้ว แต่ทั้งคณะได้ยื่นคำกล่าว เรื่องนี้ได้ปรากฏเป็นข่าวไปทั่วทั้งโดยโทรทัศน์ระหว่างประเทศด้วย ตลอดจนทวิตเตอร์ ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ซึ่งต่อว่าคณะผู้แสดงว่า “หยาบคายมาก ขอดภัยเสีย” อันที่จริง ข้าพเจ้าไม่ได้ยื่นคำกล่าวของคณะผู้แสดงว่า ใช้ถ้อยคำหยาบคายแต่ประการใด ประสบการณ์ครั้งนี้ดูจะแสดงว่า นายทรัมป์ยังขาดความอดกลั้นและอดทนในฐานะตำแหน่งที่เขาจะปฏิบัติตนเข้าเป็นในวันที่ 20 มกราคม ศกหน้า และถ้าจะพิจารณาผู้ที่เขาได้รับเข้ามาร่วมคณะรัฐบาลและระดับสูงในทำเนียบขาวจนถึงวันนี้ ยังไม่แสดงถึง Diversity ที่น่าจะได้รับคาดการณ์บ้าง ซึ่งข้าพเจ้าจะกล่าวถึงคนต่าง ๆ ต่อไป เมื่อมีการยืนยันอย่างแน่นอนแล้ว

ในรายงานฉบับที่ 2 ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ท่าทีของนายทรัมป์ก่อนหน้าและภายหลังจากที่ได้พบปะกับประธานาธิบดีโอบามาใน Oval office ที่ทำเนียบขาวเป็นเวลา 90 นาทีแล้ว หลังจากนั้น ประธานาธิบดีโอบามาก็ได้เดินทางไปยังกรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ ก่อนออก

เดินทางโอบามาได้ให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนถึงวัตถุประสงค์ในการไปยุโรป อันได้แก่การเน้นย้ำความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่จะดำรงรักษาสัมพันธภาพทรานแอตแลนติก ซึ่งคงจะพยายามสื่อความหมายให้นายทรัมป์รับทราบไว้ด้วย เพราะโอบามาคงจะใช้วิธีเชิง Tutorial ฝึกปรือนายทรัมป์ไปในตัว ซึ่งเขาทราบดีว่าจากการที่เขาได้รับฟังโอบามาบรรยายในการพบปะกันครั้งแรก นายทรัมป์เพิ่งรู้สึกถึงความใหญ่หลวงของความรับผิดชอบที่เขาจะต้องรับช่วงในไม่ช้า โดยทราบว่านายทรัมป์รู้สึก Overwhelmed อย่างมาก กล่าวเชิงเปรียบเทียบ นายทรัมป์ คงจะรู้สึกตัวลึบเล็กน้อยอย่างมากเมื่อชิมชั้บทุกสิ่งทีโอบามากล่าวถึง

ตามการคาดเดาของข้าพเจ้า โอบามาทราบดีว่านายทรัมป์อ่อนด้อยหลายอย่างในระดับที่ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของประเทศผู้นำแห่งโลกควรเข้าใจ ความรู้ความเข้าใจในค่านิยมของชาติที่มีประวัติศาสตร์มากกว่า 240 ปีเช่นสหรัฐเป็นข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่งได้แก่ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยตลอดจนวิวัฒนาการที่ผ่านมาแต่โบราณกาล โดยเริ่มมาจากปัญญาของนักปราชญ์ชาวกรีกแต่เก่าก่อน และความไม่สมบูรณ์ครบ 100 เปอร์เซ็นต์ ของระบอบนี้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ เมื่อเทียบกับระบอบอื่น ๆ โดยได้ย่นกล่าวถึงคำพูดของเซอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์ที่ว่า ระบอบนี้เลวร้ายน้อยกว่าบรรดากระบการปกครองอื่นในยุโรปซึ่งลิดรอนสิทธิปวงชน ตลอดจนความหมายและคุณค่าของประชาชน (Citizenship) ประธานาธิบดีโอบามาพยายามกล่าวถึงประเด็นและเรื่องเหล่านี้ โดยกล่าวเป็นคำปราศรัยต่อผู้ฟังหลากหลายในหอประชุมกลางกรุงเอเธนส์ เพื่อให้เห็นว่า การปกป้องรักษาสีทธิเสรีภาพของปวงชน นั้น เป็นปัจจัยสำคัญอันส่งเสริมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ดังสะท้อนในปฏิญญาประกาศเอกราชของสหรัฐที่มีความตอนหนึ่งว่า มนุษย์ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยความเท่าเทียมกันและมีสิทธิในการดำรงชีพ เสรีภาพและการแสวงหาความสุข โดยที่ทราบดีว่า นายทรัมป์มีความโน้มเอียงที่จะรื้อความตกลงปารีสว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศหรือCOP 21 ประธานาธิบดีโอบามาได้โยงระบอบประชาธิปไตยเข้ากับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์อันเป็นรูปธรรมที่ไม่อาจจะปฏิเสธได้ เพราะวิทยาศาสตร์ได้ช่วยให้สามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงที่ทำให้โลกร้อน ปรากฎการณ์นี้มีใช้ของหลอกหลวง หากไม่ดำเนินการตามที่ตกลง

กันแล้ว ทั่วโลก ก็จะมีสัญญาณภัยที่จะคุกคามคนนับพันล้าน (ข้อนี้เป็นอีกประการหนึ่งที่จะเตือนภัยไปยังนายทรัมป์ที่กล่าวหาบ่อยครั้งว่า ความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศเป็นการหลอกลวงของจีน (Chinese Hoax) ที่จะทำลายล้างอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ)

ในการกล่าวสั้น ๆ และให้สัมภาษณ์ร่วมกับนายอเล็กซิส ชิปรัส นายกรัฐมนตรีแห่งกรีซ โอบามาเห็นใจที่กรีซต้องผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ซึ่งเขาได้ช่วยเหลือหนุนและจะแนะนำแก่บรรดาประเทศเจ้าหนี้ทั้งหลายว่า การรัดเข็มขัดมิใช่เป็นยุทธศาสตร์หรือ austerity is not a strategy สิ่งที่สามารถทำได้แก่การผ่อนภาระหนี้โดยให้การบริหารหนี้เป็นไปด้วยความยั่งยืน และการช่วยให้กรีซสามารถปรับโครงสร้างและปฏิรูประบบบางอย่าง กรีซได้ประสบความก้าวหน้ามาบ้างแล้ว จนสามารถรับภาระในการดูแลผู้อพยพตามส่วนที่สหภาพยุโรปกำหนดได้ตลอดมา กรีซเป็นประเทศภาคีนาโต้หนึ่งในห้าประเทศที่ช่วยรับภาระทางการเงินร้อยละ 2 ของจีดีพี ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาไซปรัส นั้น ทั้งสองฝ่ายจะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยทั้งกรีซและตุรกีต้องส่งเสริมการแก้ปัญหาร่วมกันโดยไม่ส่งกำลังเข้าไปแทรกแซง

ที่กรุงเบอร์ลินหลังจากนั้น ประธานาธิบดีโอบามาได้พบกับนางแองเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ผู้นำยุโรปที่เขาทั้งเชื่อมั่นและนับถือ โดยเคยชื่นชมว่าแมร์เคิลได้ใช้ความเมตตาอย่างสูงในการต้อนรับผู้อพยพลี้ภัยที่ลี้ภัยเข้ามายังยุโรปอย่างมากในช่วงเวลาอันสั้น ทั้ง ๆ ที่การตัดสินใจดังกล่าวทำให้เธอเสียคะแนนนิยมทางการเมืองไปไม่น้อย ในทัศนะของโอบามา เธอจะคงอยู่ในฝ่ายถูกต้องของประวัติศาสตร์ (On the right side of history)

{ขณะกำลังพิมพ์รายงานนี้อยู่เมื่อเวลา 19.05 น. วันอาทิตย์ ที่ 20 พฤศจิกายน ตามเวลาในกรุงเบอร์ลิน แองเกลา แมร์เคิลได้ประกาศจะสมัครเข้าแข่งขันในการเลือกตั้งทั่วไปใน ค.ศ. 2017 และจะแข่งขันเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 4 ด้วย อันจะเป็นการตอบแทนต่อสังคม แม้จะทราบว่า จะได้รับการต่อต้านอย่างมากจากฝ่ายขวาและฝ่ายซ้าย แมร์เคิลปรารถนาที่จะ

ส่งเสริมแนวทาง Liberal Democracy ต่อไป เพราะบัดนี้มีกระแสที่จะนำพาสังคมไปอีกทิศทางหนึ่ง และยังมีกรณี Brexit ของสหราชอาณาจักรกับการเปลี่ยนแปลงในระดับผู้นำในสหรัฐอเมริกาด้วย ระหว่างที่ให้สัมภาษณ์ที่กรุงเบอร์ลิน ประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวว่า โดยมารยาท เขาไม่ควรให้ความเห็นทางการเมืองภายใน แต่ก็อยากแสดงความหวังว่า “เองกลางจะตัดสินใจในไม่ช้าว่าจะเข้ามาเป็นผู้นำอีก”]

การไปยังกรุงเบอร์ลินครั้งนี้สำคัญยิ่งกว่าที่คนส่วนมากจะยอมรับ เพราะการเข้ามาเป็นประธานาธิบดีของนายทรัมป์มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในบทบาทและอำนาจชั้นนำของสหรัฐในระบบความมั่นคงและสัมพันธภาพข้ามแอตแลนติกในกรอบสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนืออย่างแน่นอน นอกจากนั้น ชัยชนะของแนวคิดค่อนไปทางขวาจัดของนายทรัมป์และทีมทำเนียบขาวเท่าที่พอทราบในขั้นนี้ ได้ถูกกระแสทำนองเดียวกันที่กำลังระบอบไปในยุโรป แผ่กระจายไปในวงการเมืองของประเทศต่าง ๆ โดยมารีน เลอ แป็ง หัวหน้าพรรคฝ่ายขวาในฝรั่งเศสที่ถือว่า ชัยชนะของนายทรัมป์เป็นการสร้างโลกใหม่ อันจะเป็นแรงหนุนเนื่องให้ พรรคแนวหน้าร่วมแห่งชาติ (National Front) ของเขาได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งฝรั่งเศสในอีกประมาณ 6 เดือนข้างหน้า อันเป็นเรื่องยากที่จะปกป้อง แต่จำเป็นที่จะต้องสร้างแนวร่วมเพื่อสวนกระแส เพราะพรรคอนุรักษนิยมในฝรั่งเศสก็กำลังผันผวน โดยการแข่งขันรอบแรกเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ปรากฏว่านาย Sarkozy อดีตประธานาธิบดีตกรอบไป และผู้ได้คะแนนนำสองคนคือนาย Francois Fillon กับนาย Alain Juppe อดีตนายกรัฐมนตรี จะต้องไปแข่งกันในรอบที่ 2 สำหรับการผ่อนคลายความกังวลในผลทางลบของกระแสโลกาภิวัตน์ และการต่อต้านการค้าเสรีระหว่างประเทศ นั้น ประธานาธิบดีโอบามาได้ปรารถนาไว้บ้างแล้วในระหว่างการเยือนกรุงเอเธนส์ด้วยการกล่าวถึง ความจำเป็นที่จะต้องปรับกระแสโลกาภิวัตน์ (Course correction) ให้ยังประโยชน์โดยทั่วถึง เนื่องจากที่ผ่านมา ประชาชนจำนวนมากมิได้ร่วมรับผลได้ของกระแสดังกล่าว ทั้งในสังคมพัฒนาแล้ว และสังคมกำลังพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แต่การให้บรรดาธิบายในรายละเอียดคงจะเป็นในระหว่างการประชุมระดับผู้นำของเอเปค ซึ่งจะมีขึ้น ณ กรุงลิมา ประเทศเปรู ถัดจากการเยือนยุโรปของประธานาธิบดีโอบามา

เพื่อมิให้รายงานเดือนนี้ยาวเกินไป จึงขอสรุปประเด็นสำคัญที่ประธานาธิบดีโอบามา นำไปใช้เพื่อมิให้ผู้นำชาวยุโรปหัวนิตกกับนโยบายที่แนวนโยบายของนายทรัมป์จะมีต่อ สัมพันธภาพข้ามแอตแลนติก ซึ่งจะมีบางส่วนผสมผสานกับแนวคิดทางนโยบายด้านความ มั่นคงระหว่างประเทศดังที่พอจับความได้จากคำให้สัมภาษณ์ของ ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์ ใน รายการ Global Public Square-GPS ของนายฟารีด ซาฆาเรีย เมื่อวันที่อาทิตย์ ที่ 20 พฤศจิกายน ศกนี้

1. ประธานาธิบดีโอบามา เห็นว่า นายทรัมป์มิใช่เป็นคนฝังหัวด้วยอุดมการณ์และมักจะ ถือผลในทางปฏิบัติมากกว่า (Not an ideologue and a pragmatic person) กล่าวอีกนัยหนึ่ง ไม่ยึดติดในความคิดใดและพร้อมที่จะยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ ส่วน ดร. คิสซิงเจอร์ เห็นว่า นาย ทรัมป์เข้ามารับตำแหน่งโดยไม่มีพันธะผูกพันทางนโยบายติดตัวมา หากจะพิจารณาว่าโลกใน ระยะเวลาทั้งในยามสงครามเย็นและหลังจากนั้น สหรัฐมีบทบาทชั้นนำ สิ่งต่าง ๆ ที่เขากล่าวใน ระหว่างหาเสียง เมื่อนำมาปรับเป็นนโยบาย ก็จะต้องคำนึงถึงสถานะของสหรัฐดังกล่าวด้วย โอบามาเห็นว่า สหรัฐสนับสนุนการรวมตัวกันของยุโรป และด้วยความยึดค่านิยมร่วมกันเช่นว่า ความสงบสันติจึงดำรงอยู่ได้ต่อเนื่องมาถึง 70 ปี

2. แกนนำยุโรปและสหรัฐควรป้องกันการแพร่ขยายของ Crude nationalism และ กระแสของการแยกผิว เอกลักษณ์แห่งเชื้อชาติ (Ethnic identity) และลัทธิเผ่าพันธุ์ (Tribalism) ประชาชนชาวยุโรปและอเมริกันจะต้องเปล่งเสียงเพื่อขับเคลือบสงครามให้พ้นไปจากโลก เพราะเมื่อเจียบเสียงดังกล่าว จะทำให้เกิด “a meaner, harsher and more troubled world.”

3. วาทกรรมจำเพาะในเรื่องต่าง ๆ ของนายทรัมป์ระหว่างการรณรงค์หาเสียง อาจจะไป กันไม่ได้กับสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่เขาต้องการจะดำเนินการเมื่อรับตำแหน่งแล้ว โอบามาจึง แนะนำผู้นำต่าง ๆ ทั้งในยุโรปและในแปซิฟิก ว่าอย่าด่วนสรุปว่านโยบายของนายทรัมป์จะเป็นเช่น ไร เพราะหลังจากที่เข้ารับตำแหน่งและได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้นำอื่น ๆ แล้ว ก็อาจมีการ

ดัดแปลงได้ เขาเองรู้สึก cautiously optimistic . ในทางข้างหน้าของอเมริกาภายใต้
ประธานาธิบดีทรัมป์

คำชี้แจงทั้งหลายของโอบามาทั้งที่ยุโรปและเปรู ทำให้บรรดาสื่อต่าง ๆ ตั้งเขาเป็น
Assurer-in-Chief และ Calmer-in-Chief โดยที่โอบามาเอง แถลงว่าเขาจะวิพากษ์วิจารณ์การ
ดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของนายทรัมป์ ในฐานะคนธรรมดา และจะต่อสู้ต่อไป หากไม่รักษา
ค่านิยมอันดีของชาติที่เขาเองยึดมั่นอยู่เสมอ อันสอดคล้องกับที่เขาได้แจ้งแก่นายทรัมป์เมื่อพบ
กันที่ Oval office ว่าเขาพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอยู่เสมอ เมื่อนายทรัมป์รับตำแหน่งแล้ว

การจัดบุคคลต่าง ๆ เข้ารับตำแหน่งทั้งในทำเนียบขาวและคณะรัฐมนตรีสร้างความ
หนักใจให้แก่วงการเมือง ข้าราชการประจำและต่างประเทศไม่น้อย นับแต่ตำแหน่งสูงสุด 2 คน
ที่จะเป็นที่ปรึกษาสูงสุดประจำทำเนียบขาว ซึ่งนายทรัมป์ได้เลือกให้ผู้ที่จงรักภักดีต่อเขา อัน
ได้แก่นาย Stephen Bannon เป็น Chief Strategist และนาย Reince Priebus ผู้ทำหน้าที่เป็น
ประธาน Republican National Committee ตลอดการหาเสียงทั้งในขั้นไพรมารี อันเป็นการ
แข่งขันระดับพรรค และการแข่งขันในระดับชาติ เป็น Chief of Staff ทั้งสองตำแหน่งไม่จำเป็นต้อง
ได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบของสภา Steve Bannon มีประวัติงานในด้านการเงินเพื่อ
การลงทุนมาก่อน โดยเคยทำงานกับบริษัทยักษ์ใหญ่ด้านนี้ อันได้แก่ Goldman Sachs แต่ที่
เขาดำเนินการมาตลอดเพราะสอดคล้องกับอุดมการณ์ขวาจัดที่ติดตัวเขามา ได้แก่การเป็น
ผู้อำนวยการสื่อ Breitbart News ซึ่งเกี่ยวโยงอย่างลึกซึ้งกับอุดมการณ์อนุรักษ์นิยมหรือฝ่ายขวา
จัดของพรรครีพับลิกัน โดยมีรายงานว่าเขาคงจะมีได้ปฏิเสธความเกี่ยวข้องกับกลุ่ม White
Supremacist และ National Policy Institute อันเป็นองค์กรที่สืบเนื่องมาจากแนวของ KKK ใน
อดีตและ กลุ่ม Alt Right หรือ Alternative Right กับกลุ่มนาซีใหม่ซึ่งยังคงเคลื่อนไหวอยู่ใน
ปัจจุบัน และได้จัดการชุมนุมเพื่อแสดงความยินดีที่นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้รับชัยชนะ โดยได้เปล่ง
เสียง Hail Trump เสมือนการเปล่งเสียง Heil Hitler ของพวกนาซี เมื่อสื่อมวลชนถามถึงจุดยืน
ของเขาในเรื่องการเหยียดเชื้อพันธุ์ เขาตอบว่า เขาไม่สนับสนุน Racism ในอเมริกา เขาถือว่า
เขาเป็นประธานาธิบดีของ (อเมริกัน) ทุกคน เท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังเสียงการให้สัมภาษณ์ของนาย

แบนนอน เขาและดิชเนอร์ ลูกเขยชาวอิวที่นายทรัมป์ไว้ใจมาก เป็นผู้วางยุทธศาสตร์ในการหาเสียงให้แก่ทรัมป์ ด้วยการเจาะเฉพาะกลุ่มที่เขามั่นใจว่าจะออกเสียงให้แก่ทรัมป์ โดยดิชเนอร์อธิบายว่าเขาได้ติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญด้านไอทีใน Silicon Valley ที่ช่วยกันหากกลุ่มดังกล่าว ในฟลอริดา นอร์ท แคโรไลนา เพนซิลเวเนีย โอไฮโอ มินเนโซตาและมิชิแกน โดยได้กำชับให้กลุ่มชนเหล่านี้เก็บความตั้งใจไว้เงียบ ๆ จนถึงเวลาออกเสียง และไม่ต้องตอบฝ่ายทำโพลทั้งหมด ผลการเลือกตั้งจึงออกมาในทางที่คนเป็นจำนวนมากไม่คาดคิด อย่างไรก็ตาม ทรัมป์ก็ยังไม่ระบุนสาเหตุที่ฮิลลารี คลินตัน แพ้คะแนนคณะผู้เลือกตั้ง อาจจะเป็นการตั้งสมมติฐานบางแห่งผิด เพราะคะแนน popular vote นับจนถึงวันเสาร์ที่ 19 พฤศจิกายน คะแนนที่ออกเสียงให้ฮิลลารี 63,390,669 เสียง ขณะที่ทรัมป์ได้ 61,820,845 ฮิลลารีนำกว่า 1.569,824 เสียง และคาดกันว่าคะแนนที่ยังนับไม่เสร็จยังเหลืออยู่อีก 7 ล้าน ประมาณกันว่า ฮิลลารีคงจะได้คะแนนสูงกว่าไม่น้อยกว่า 2 ล้าน เป็นความต่างกันอย่างมากที่สุด ในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งของสหรัฐ สำนักข่าวบางแห่งตั้งข้อสังเกตว่า คะแนนผู้ออกเสียงที่นิยมแนว Liberal และเคยสนับสนุนโอบามาเมื่อครั้งก่อนมิได้หันมายกให้ฮิลลารี ส่วนโอบามาเองได้กล่าวระหว่างการเยือนยุโรปว่า ชาวอเมริกันถึงร้อยละ 47 มิได้ออกเสียง อันสะท้อนความรู้สึกและจิตสำนึกหลายประการ รวมทั้งความวางใจของคนจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่สถานการณ์อันดูจะคับขันเช่นขณะนี้ ชาวโลกที่รักสันติไม่อาจเลือกที่จะวางใจได้ ส่วนการประท้วงที่เกิดขึ้นติดต่อกันมา เพราะไม่พอใจผลของการเลือกตั้ง นั้น ก็มีใ้จะไม่เกิดขึ้นกับผู้นำคนอื่น รวมทั้งเขาเอง

การที่ทรัมป์เลือกตัวบุคคลมาดำรงตำแหน่งอื่นก็สร้างปัญหาเช่นกัน คนแรกได้แก่ พลโทนอกราชการ Michael Flynn อดีตผู้อำนวยการสำนักงานข่าวกรองทหารที่จะดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งทรัมป์ได้คาดหมายมาหลายครั้งในรายงานก่อนนี้ ตามที่สื่อสำนักต่าง ๆ กล่าวถึงประวัติการทำงานของฟลินน์ เขาดูจะมีปัญหาวิธีการจัดระบบบริหารองค์กรและความขัดแย้งกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งการแชร์ข่าวกรองลับมากับทหารปาकिสถาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยเหนือก่อน แม้จะทราบว่า ปาकिสถานเป็นแหล่ง

พักพิงของกลุ่มก่อการร้ายหลายกลุ่ม อันคงจะเป็นสาเหตุให้ประธานาธิบดีโอบามาปลดเขา
ออกจากประจำการเมื่อปี ค.ศ. 2012 แต่ที่อันตรายยิ่งได้แก่จุดยืนที่เขาแสดงทางสาธารณะ
หลายครั้ง ว่าอิสลามมิใช่เป็นศาสนา แต่เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่มุ่งจะแผ่ขยายอำนาจใน
การก่อการร้าย ฉะนั้น เขาและนายทรัมป์จึงยื่นกรานที่จะเรียกเหตุการณ์การก่อการร้ายว่าเป็น
ฝีมือของ Radical Islam ซึ่งทั้งโอบามา ฮิลลารีและผู้นำคนอื่น ๆ ไม่เห็นว่า ถูกต้อง เพราะอิสลา
มิกชนที่ไม่นิยมความรุนแรงมีอยู่มากกว่า การกล่าวหาทั้งศาสนาซึ่งมีคนเชื่อถือและศรัทธาับ
พันล้านคน ไม่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนสิงหาคม ศกนี้ ฟลินน์ได้กล่าวคำปราศรัยอีก เพื่อย้ำ
ถึง “ลัทธิอิสลามหรือ Islamism อันเป็นมะเร็งร้ายในร่างของผู้ยึดถือลัทธินี้กว่า 1 พันล้านคน
และโรคร้ายนี้ได้แผ่ขยายไปทั่วแล้ว” ซึ่งแนวคิดเช่นนี้คงจะทำให้การแก้ปัญหาการก่อการร้าย
ขยายวงกว้างและซับซ้อนขึ้นอีก เมื่อคนที่เชื่อเช่นนี้มาเป็นที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติ
ของประธานาธิบดี ย่อมสร้างความหวงกังวลให้แก่พันธมิตรอย่างไม่ต้องสงสัย และตาม
กระบวนการ ตำแหน่งนี้ไม่จำเป็นต้องได้รับการซักถามและยืนยันโดยสภา จึงหวังว่าตำแหน่งสำคัญ
ในทีมความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองกลาง ซึ่งนายทรัมป์
เลือกนาย Pompeo จากสภาซึ่งสมาชิกหลายคนจากทั้งสองพรรคเห็นชอบด้วย พลเอก James
Mattis อดีตผู้บัญชาการนาวิกโยธิน ที่ค่อนข้างแน่ว่าจะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
นับเป็นนายทหารคนแรกที่จะมาว่าการกระทรวงฯนี้ ในระยะประมาณ 70 ปี ซึ่งนายวิลเลียม
โคห์น (William Cohen) อดีตวุฒิสมาชิกจากมลรัฐเมนสังกัดพรรครีพับลิกัน และต่อมาได้เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในรัฐบาลประธานาธิบดีบิลล์ คลินตัน จากพรรคเดโมแครต
ซึ่งข้าพเจ้ารู้จักดีพอสมควร เพราะเขามาเยือนประเทศไทยเมื่อเดือนพฤศจิกายน 1994 พร้อม
คณะวุฒิสมาชิกอาวุโสและกระทรวงสั่งให้ข้าพเจ้ากลับมาช่วยดูแลจากกรุงวอชิงตัน และเขาได้
เซ็นหนังสือที่เขาแต่งให้กับได้ไปร่วมลอยกระทงกันบนเรือโอเรียนตอลปรีนเซสกลางแม่น้ำ
เจ้าพระยา โดยได้ติดต่อกันบ้างต่อมา เห็นว่า Mattis มีความสามารถไว้ใจได้ อีกคนหนึ่ง ซึ่ง
ออกโทรทัศน์เล่นงานนายทรัมป์อย่างหนักมาก คือนาย Mitt Romney ซึ่งเคยสมัครแข่งขันเป็น
ประธานาธิบดีและแพ้บาร์ค โอบามา มาเมื่อวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมาได้รับการเชื้อเชิญจากนาย
ทรัมป์ไปพูดจากันในคำพูดเขาว่า “in depth” ได้รับการเสนอให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

การต่างประเทศ ซึ่งในระยะหลังมานี้ มักจะถูก marginalized โดยคณะความมั่นคงแห่งชาติ
รอมนี่คงจะร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้อำนวยการ CIA คงจะดัน Flynn ใน
นโยบายและการตัดสินใจด้านความมั่นคงและการต่อต้านการก่อการร้ายได้เป็นอย่างดี เพราะ
แต่ละคนมีเหตุผลปล้ำความคิดผิดฝาผิดตัวของที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงได้ กับยังมีบาร์มี
มากกว่าด้วย แต่คณะของนายทรัมป์ยังพยายามจะหนุนให้นายรูดอล์ฟ จูเลียนี อดีต
นายกเทศมนตรีนครนิวยอร์กซึ่งรักดีต่อกับทรัมป์ ก็ดูจะอยากได้เป็นด้านการต่างประเทศ แต่
เคยมีข่าวว่า จูเลียนี ซึ่งเคยเป็นล็อบบิสต์ให้แก่ต่างชาติประมาณ 3 ชาติอาจจะเป็นปัญหา จึง
เคยปรากฏข่าวว่า เขาอาจจะได้รับตำแหน่งกระทรวงความปลอดภัยของมาตุภูมิ นอกจากสอง
รายชื่อที่กล่าวแล้ว นายพลเปตราอูส อดีตผู้บัญชาการ CENTCOM ที่อิรัก แต่ถูกปลดออก
เพราะนำเอกสารลับติดตัวไปพบกับซู่ ซึ่งเขาได้ให้สัมภาษณ์ที่กรุงลอนดอนแสดงความสนใจที่
จะมาเป็น Secretary of State เหมือนกัน ไม่แต่เท่านั้น นายทรัมป์ยังได้เสนอแต่งตั้ง Nikki
Haley ผู้ว่าการมลรัฐเซาท์ แคโรไลนา ซึ่งต่อต้านทรัมป์ ให้เป็นเอกอัครราชทูตฯผู้แทนถาวร
ประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก อันเป็นตำแหน่งระดับรัฐมนตรีและคงจะมีส่วนในคณะ
ความมั่นคงแห่งชาติด้วย ที่เลือกเฮลีย์ จะช่วยแก้ปัญหาที่นายทรัมป์มีความเห็นในทางลบ เช่น
นโยบายคนเข้าเมือง เพราะเฮลีย์เป็นบุตรคนเข้าเมืองจากอินเดีย อายุเพียง 44 แต่ได้รับเลือก
เป็นผู้ว่าการมลรัฐมาแล้วสองสมัย เป็นประธานคณะผู้ว่าฯทั้งประเทศ และเมื่อเกิดเหตุเด็กผิว
ขาววัยรุ่นยังฆ่าแอฟริกัน-อเมริกันในโบสถ์ที่เมืองชาร์ลตัน 9 คน โดยถือธงฝ่ายใต้ในสงคราม
กลางเมือง ผู้ว่าเฮลีย์ได้เสนอญาติให้สภามลรัฐลงมติให้นำธงฝ่ายใต้บนเสาน้ำที่ว่าการลงจาก
เสาเป็นการถาวร คงไว้เฉพาะธงชาติสหรัฐเท่านั้น การชักธงฝ่ายใต้หรือ Confederate Flag ลง
จากเสาได้ทำเป็นพิธีการ โดยมีการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ไปทั่วประเทศและทั่วโลกด้วย อย่างไรก็ตาม
ก็ดี แม้เฮลีย์ก็ถูกตั้งข้อสงสัยว่าขาดประสบการณ์ด้านการต่างประเทศ ส่วนผู้หญิงที่นายทรัมป์
เสนอแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีชื่อว่า Betsy Devos ซึ่งจะช่วยให้คณะ
รัฐบาลมีความหลากหลายมากขึ้น เพราะ 5 คนแรกที่ตั้งไปเป็นทีมงานที่ทำเนียบขาว ล้วนเป็น
คนผิวขาวทั้งนั้น Betsy เป็นมหาเศรษฐีซึ่งบริจาคเงินให้แก่ทรัมป์และผู้สมัครพรรครีพับลิ
กันมาหลายปี แต่ไม่มีใครทราบว่าเธอมีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาลึกเพียงใด

ในวันต่อ ๆ มา K.T. McFarland ซึ่งเคยช่วยงานด้านความมั่นคงมาตั้งแต่สมัย ประธานาธิบดีนิกสัน รอนอลด์ เรแกน และแม้กระทั่งบุชผู้พ่อ ได้รับเลือกให้เป็นรองที่ปรึกษา ฝ่ายความมั่นคงแห่งชาติ แนวคิดของเธอค่อนข้างไปในทางอนุรักษนิยมและไม่เห็นด้วยกับนโยบายปราบปรามขบวนการก่อการร้ายของรัฐบาลพรรคเดโมแครต รวมทั้งของประธานาธิบดีโอบามา ซึ่งกว่าจะถึงวันที่ 20 มกราคม ศกหน้า ที่จะเป็นวันสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนใหม่ การรุกรบโดยกองกำลังผสมอาหรับ ด้วยการแนะนำและปฏิบัติการทางอากาศของสหรัฐ และพันธมิตร ต่อที่มั่นสุดท้ายของไอซิล อันได้แก่โมซูลในอิรักและรัคกาในซีเรีย อาจจะได้ผลสำเร็จไปจนไม่อาจจะเปลี่ยนแนวทางไปเป็นอย่างอื่นแล้วก็ได้

ความอ่อนไหวทางด้านพิธีการทูตของนายโดนัลด์ ทรัมป์ปรากฏชัดเมื่อเขาจะเอาใจ ตัวการด้านขวาจัดจากอังกฤษ คือนายไนเจล ฟาราจ อดีตหัวหน้าพรรค UKIP ซึ่งมีได้รับเลือก เป็น ส.ส. ในสภาที่อังกฤษแต่เคยเป็นสมาชิกสภายุโรป ที่พยายามจะร่วมมือกับบรรดาพวก ขวาจัดในยุโรปทั้งหลายโดยได้มาชักนายนายทรัมป์ร่วมแนวทางด้วย เมื่อ 02.00 น. ตามเวลาใน กรุงลอนดอนของวันที่ 22 พฤศจิกายน ความในทวีตเตอร์ของนายทรัมป์ก็ไปถึง เสนอว่า นาย ไนเจล ฟาราจ เหมาะสมมากที่จะเป็นเอกอัครราชทูตสหราชอาณาจักร ณ กรุงวอชิงตัน ซึ่งจะ ช่วยให้สองประเทศมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อกัน

พอรุ่งเช้า นายบอริส จอห์นสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหราชอาณาจักร ได้ตอบในสภาและสำนักข่าวว่า สหราชอาณาจักรมีเอกอัครราชทูตประจำสหรัฐอยู่ แล้ว ซึ่งทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของสหราชอาณาจักรในสหรัฐ ขณะนี้ไม่มีตำแหน่งว่าง (Vacancy) ที่จะต้องหาคนมาเป็น ส่วนนายไนเจล ฟาราจก็ได้ทวีตเช่นกันถึงความสนิทสนมกับ นายทรัมป์ และกล่าวถึงข้อเสนอก่อนหน้านี้ของเขาที่จะช่วยเป็นสะพานเชื่อม ซึ่งตามที่รายงาน ก่อนนี้ โฆษกนายกรัฐมนตรียังอังกฤษชี้แจงแล้วว่าไม่จำเป็นต้องมี “คนที่สาม” มาช่วย เมื่อข่าว แพร่หลายไปมากกว่า เขาไม่อยู่ในข่ายที่จะมายุ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ UK-US ฟาราจจึงทวีต อีก ว่าอันที่จริงเขาก็ไม่มีประสบการณ์ด้านการทูต เพราะถนัดด้านการค้ามากกว่า (เพราะก่อน เข้าสู่วงการเมือง เขาเป็นพ่อค้าสินค้าโภคภัณฑ์อยู่หลายปี

ในรายงานฉบับแรก ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงความไม่สันทัดของนายทรัมป์ในหลาย ๆ ทาง และที่ไม่น่าวางใจยิ่งขึ้นได้แก่ความไม่พยายามแสวงหาความรู้ ในระยะหลัง ๆ มา นี้ เมื่อคะแนนรับเลือกตั้งในขั้นนี้ดูจะแสดงว่า นายทรัมป์คงจะได้ชัยชนะ แต่ก็ยังติดนิสัยเกียจคร้านอยู่ เพราะในฐานะผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะบรรยายข่าวลับยั้งให้ ปราบกฏรายงานในหนังสือพิมพ์อซิงตันโพสต์ ว่านายทรัมป์อ่านรายงานลับมากอยู่ 2 วัน และก็มีได้ให้ความสนใจที่จะรับทราบอีก มีแต่นายไมค์ เพ็นส์ รองประธานาธิบดีเท่านั้นที่อ่านมาตลอด ความไม่สนใจใฝ่รู้แม้จะเป็นเรื่องสำคัญ นั้น ผู้สังเกตการณ์ภายนอกทราบนิสัยของนายทรัมป์มาตลอด โดยได้ให้สัมภาษณ์แก่คริสเตียน อามันพอร์ ตั้งแต่ยังอยู่ในช่วงการเลือกตั้งขั้นไพรมารีมาแล้ว ว่าทรัมป์เป็นคนที่ไม่สามารถคิดได้ครบถ้วน ในระยะนั้น จึงไม่มีคนที่สันทัดกรณีผู้ใดคิดว่า ทรัมป์จะไปรอดถึงขั้นการเลือกตั้งระดับชาติ ข้าพเจ้าจึงคิดในใจว่า นายทรัมป์เป็นคนลักษณะที่ว่า ถ้าไม่ได้ด้วยเส้น ก็ต้องได้ด้วยกล

อย่างไรก็ดี Jill Stein ผู้สมัครพรรคกรีนที่เข้าแข่งด้วย และได้คะแนนทั้งชาติมาไม่มากนัก ได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์หลายคนว่า ผลการเลือกตั้ง เช่นที่วิสคอนซิน มิชิแกน และเพนซิลเวเนีย (Electoral College vote รวม 36) ผิดปกติอย่างแน่นอน เพราะคะแนนของฮิลลารีดูจะมีส่วนต่างระหว่างคะแนนที่ใช้บัตรกากับคะแนนที่มาทางอิเล็กทรอนิกส์ถึงร้อยละอย่างน้อย 7 สไตน์จึงเรียกร้องให้มีการนับคะแนน (Recount) ใหม่ใน 3 มลรัฐดังกล่าว แต่การให้คณะกรรมการเลือกตั้งนับคะแนนใหม่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายใน 3 มลรัฐ 7 ล้านดอลลาร์ สไตน์จึงขอรับบริจาคจากประชาชน ซึ่งก็มีผู้บริจาคมาจนถึงวันสุดสัปดาห์ที่ผ่านมาเกือบ 6 ล้าน ยังขาดอยู่ไม่มากนัก เมื่อวันศุกร์ ที่ 25 พฤศจิกายน จิลล์ สไตน์จึงขอให้มลรัฐวิสคอนซินเริ่มการนับคะแนน โดยเธอให้ความเห็นว่า เหตุผลสำคัญได้แก่การทราบผลยังไม่แน่ชัด ที่ให้นับใหม่ก็เพื่อยืนยัน Integrity of the electoral process in a democracy เธอเองมิได้ตั้งสมมติฐานว่า มีการ Hack จากผู้ใด (ข่าวก่อนหน้านี้อ่านมาได้แก่การแทรกแซงทางไซเบอร์โดยรัสเซีย) ตลอดเวลาที่มีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการนับคะแนนใหม่นี้ คณะรณรงค์หาเสียงของฮิลลารีมิได้ออกความเห็นแต่ประการใด อาจเป็นเพราะฮิลลารียึดหลักการของการ

ยอมรับผลการเลือกตั้ง อันต่างจากนายทรัมป์ซึ่งไม่เคยยอมรับหลักการนี้และกล่าวหาการเลือกตั้งทุกครั้งว่าคดโกง แต่เมื่อผลออกมาว่า เขาชนะ คำว่าการเลือกตั้งโกงก็หายไป

เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมา คนจากค่ายหาเสียงของฮิลลารีก็ได้แถลงว่า ฝ่ายเขาสนับสนุนความพยายามของจิลล์ สไตน์ที่จะให้มีการนับคะแนนใหม่ในสามมลรัฐ เพราะวันศุกร์เป็นวันสุดท้ายสำหรับมลรัฐวิสคอนซิน ส่วนมิชิแกนกับเพนซิลเวเนีย นั้น วันสุดท้ายได้แก่วันจันทร์ ที่ 28 พฤศจิกายนและเพนซิลเวเนียวันพุธ ที่ 30 พฤศจิกายน

สำหรับนายทรัมป์มิได้เปิดเผยท่าทีจนวันจันทร์ วันนี้ ได้ทวีตว่าเขาเองเป็นฝ่ายชนะทั้งด้วยเสียงของคณะผู้เลือกตั้งและเสียงจากประชาชนผู้มีสิทธิมากกว่าฮิลลารีนับล้าน แต่มิได้แสดงหลักฐานใด ๆ ว่าที่ว่าชนะ Popular vote นั้นเท่าใด แต่เลียงเป็นว่า คะแนนเสียงของฮิลลารี นั้น เป็นไปเพราะกลโกง อยากทราบว่าจะนับเขาเท่าใด ก็ Deduct จากคะแนนโง่งของฮิลลารีก็จะได้ตัวเลข และย้อนกลับไปถึงเรื่อง Rigged election อีก ไม่ทราบว่าเขาทราบว่าจะนับใหม่จะ ทำให้คะแนนที่เดิมเขาได้ เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยยะสำคัญได้อย่างไร เว้นแต่คณะหาเสียงของเขาแอบทำอะไรไว้ เพราะมีข่าวก่อนหน้านี้ว่า ที่วิสคอนซิน คะแนนเสียงของเขาในการตรวจสอบชั้นแรกถูกตัดไป 5,000 เสียง ทั้ง ๆ ที่การนับใหม่เพิ่งจะเริ่มขึ้น ในระยะต่อมา นายทรัมป์ขู่ว่า จะแจ้งดำเนินคดีกับฮิลลารี ทั้ง ๆ ที่เอฟบีไอ ยืนยันตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ศกนี้ แล้วว่าไม่มีหลักฐานใดจะฟ้องฮิลลารีได้ ทั้งหมดเป็นข้อกล่าวหาที่นายทรัมป์ปั้นขึ้นมาในการหาเสียงรอบสุดท้าย เรื่องนี้จะเป็นประการใดต่อไป คงไม่ทันสำหรับเดือนนี้

(นายมนัสพาสน์ ชูโต)

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

ประมวลรายงานและวิเคราะห์ข่าวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแถลงข่าว

ประจำเดือนธันวาคม 2559

ชื่อตำแหน่ง

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ

กิจกรรม/ผลการปฏิบัติงาน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนธันวาคม 2559 ฉบับที่ 1

ในรายงานและวิเคราะห์ข่าวก่อนหน้านี้ รวมทั้งประมวลรายงานเดือนพฤศจิกายน 2559 ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาจะมีผลกระทบต่อตลาดหุ้นหรือหุ้นในที่ต่าง ๆ โดยในขั้นแรก ตลาดวอลล์สตรีทตกลงเมื่อปรากฏข่าวว่า ผลอาจจะไม่ไปในทางของฮิลลารี คลินตัน แต่หลังจากที่ ปรากฏว่า เสียงคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) จะไปทางนายโดนัลด์ ทรัมป์ ตลาดหุ้นวอลล์ สตรีท ก็สามารถปรับตัวเป็นบวก ในขณะที่มูลค่าเฉลี่ยภาคอุตสาหกรรม (Dow Jones Industrial Average) กลับมาอยู่เหนือ 18,000 และรักษาแนวด้านขึ้นจนถึง 19,000 ได้หลายสัปดาห์ต่อมา ที่เป็นเช่นนี้ น่าจะมีเหตุปัจจัยหลายประการด้วยกัน ประการแรกได้แก่ภาวะที่ปกติขึ้นหลังวัน เลือกตั้ง แม้ว่าจะมีการประท้วงของประชาชนที่ไม่ยอมรับนายโดนัลด์ ทรัมป์ในหลายมลรัฐทั่ว สหรัฐก็ตาม เพราะทั้งนางฮิลลารี คลินตันและประธานาธิบดีโอบามาได้กล่าวคำปราศรัยว่าจะ

ช่วยกันส่งเสริมให้นายทรัมป์เข้าทำหน้าที่ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมาในการถ่ายโอนอำนาจอย่างราบรื่น

ส่วนความเห็นที่ว่า ตลาดตึกกลับขึ้นมา เพราะเห็นว่า นายทรัมป์น่าจะดีต่อตลาดเพราะเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จตลอดมา นั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะการทำธุรกิจของนายทรัมป์นั้น มักหลบเลี่ยงกฎหมายมาตลอด เช่นที่ศาสตราจารย์ลิคต์แมนจากมหาวิทยาลัยอเมริกัน (American University) ใช้คำว่า playing fast and loose with the law อันอาจนำไปสู่การถูกพิจารณาให้พ้นตำแหน่งต่อไป (Impeachment) ไม่แต่เท่านั้น นายทรัมป์ยังมีพฤติกรรมขาดจริยธรรมจนเป็นที่ทราบกันทั่วไป โดยต้องถูกพิจารณาให้ล้มละลายไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง และเข้าใจว่าไม่เป็นที่ยอมรับนับถือโดยตลาดวอลล์สตรีท คงจำกัดการทำธุรกิจอยู่ทางด้านอสังหาริมทรัพย์รวมทั้งโรงแรม อพาร์ทเมนต์ กับสนามกอล์ฟและการค้าขายแบรอนด์ พิจารณาจากตัวบุคคลที่จะเสนอเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเศรษฐกิจทั้งหลาย กับผู้ที่จะมาเป็นประธานคณะที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจ นายทรัมป์อาศัยมหาเศรษฐีมากที่สุดในประวัติศาสตร์ ผู้ที่ได้รับการเสนอตัวเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก็เคยทำธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์และ Hedged Fund โดยได้กำไรมหาศาลเช่นเดียวกับนายทรัมป์เมื่อเกิดวิกฤต Sub-prime ในปี 2008 วิธีหนึ่งด้วยการกอบโกยกำไรของราคาถูกที่เกือบนตลาดอสังหาริมทรัพย์ อันเป็นผลจากฟองสบู่แตก

ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยทุกฝ่าย เว้นแต่แรงงานรายได้ต่ำ ได้แก่สถานะอันแข็งแกร่งของการเศรษฐกิจสหรัฐ ซึ่งเป็นผลงานของรัฐบาลประธานาธิบดีโอบามา เพราะได้ฟื้นฟูสภาพการเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างหนักเมื่อหมดวาระของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช และค่อยดำเนินมาตรการจูนสร้างงานนอกภาคการเกษตรได้นับล้านตำแหน่ง ทำให้อัตราคนว่างงาน ที่ร้อยละ 4.6 ต่ำที่สุดในช่วง 9 ปี ในทัศนะของผู้สันถัดกับการสถิติ อัตราดังกล่าวเทียบได้กับ Full employment ไม่แต่เท่านั้นอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจหรือจีดีพี ที่ร้อยละ 2.9 นับว่าดีไม่น้อยเทียบกับประเทศ

ในยุโรปทั้งหลาย และหากโดนัลด์ ทรัมป์ได้เข้ารับตำแหน่งในวันที่ 20 มกราคม ศกหน้า ก็น่าจะ
สำนึกในบุญคุณของประธานาธิบดีโอบามาที่ส่งต่อมรดกตกทอดทางเศรษฐกิจไว้ให้ แต่นายทรัมป์
กลับหาเสียงด้วยการโจมตีรัฐบาลปัจจุบันที่ทำให้การเศรษฐกิจทำความลำบากแก่คนในประเทศ
จำนวนมาก

อันที่จริง เมื่อพ้นวาระของประธานาธิบดีบิลล์ คลินตัน จากพรรคเดโมแครต การเศรษฐกิจ
ยิ่งดีมาก เพราะสามารถปลดหนี้ภาครัฐได้หมด อันเคยเป็นภาระหนักมาก เมื่อทบทวนดูก็แปลก
เหมือนกันที่ผู้นำจากพรรครีพับลิกันสร้างปัญหาไว้ด้วยเหตุผลน่านับการ แน่นนอนไม่มีใครต้องการ
ให้ฐานะของประเทศตนต้องย่ำแย่ไปเช่นนั้น แต่ต้องตกเป็นหน้าที่ของผู้นำจากพรรคเดโมแครต
ที่มาแก้ไขจนเป็นผลสำเร็จทั้งสองครั้ง และทั้งคลินตันและโอบามาก็ต้องเผชิญกับเสียงข้างมากใน
สภาของพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งกีดขวางการดำเนินการทางนิติบัญญัติเกือบตลอดเวลา แม้ในระหว่าง
การหาเสียงของฮิลลารี คลินตัน พรรครีพับลิกันได้ประกาศ Total war ในสภายกพรรครีพับลิกันมี
เสียงข้างมาก โดยจะขัดขวางทุกทาง ดังที่ได้รายงานไว้แล้วในประมวลรายงานฯ เดือนพฤศจิกายน
ศกนี้

มีผู้สังเกตการณ์บางคนคาดหมายว่า นโยบายของนายทรัมป์ที่จะทุ่มงบประมาณไปเพื่อ
การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเป็นจำนวนมหาศาล (ซึ่งนางฮิลลารี คลินตันก็ได้เสนอแผนงานไว้
อย่างละเอียดยิ่งกว่าซึ่งจะช่วยสร้างงานในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและการเร่งรัดพัฒนา
เทคโนโลยียุคใหม่ให้แก่ประชาชนจำนวนมาก โดยได้กำหนดวงเงินและวิธีการไว้แล้วด้วย โดยจะ
ร่วมการลงทุนกับภาคเอกชนและการปรับโครงสร้างภาษีด้านต่าง ๆ ใหม่ อันจะไม่เกิดประโยชน์แก่
เศรษฐกิจ เช่นนายทรัมป์) ซึ่งข้อเสนอของนายทรัมป์นี้สร้างความกังวลไม่น้อยแก่นางเจนต เยลลิน
ประธานคณะกรรมการธนาคารกลาง ซึ่งคงจะขึ้นอัตราดอกเบี้ยภายในเดือนธันวาคม ศกนี้เพียงพอ
ประมาณ อันเป็นนโยบายการเงินที่วางแผนมานานแล้ว แต่ในขณะเดียวกัน ก็เห็นว่าจำเป็นที่
ภาครัฐจะต้องปรับนโยบายการคลังให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน ด้วยเกรงว่า แผนการของ

นายทรัมป์จะ “ปลุกยักษ์หลับ” อันได้แก่การทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อมากเกินไป FED ต้องการเงินเพื่อเพียงพอประมาณเท่านั้น แต่จนถึงวันที่รายงานนี้ อดมิได้ที่จะรู้สึกว่ นายทรัมป์จะมีอเติบโตเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพราะเงินที่จะจ่ายออกไป มิใช่เงินส่วนตัวของเขาเอง

นโยบายการลดภาษีของนายทรัมป์ จะยังประโยชน์ต่อพวกมีฐานะทางการเงินดีเช่นเขา และบรรดามหาเศรษฐีจากวอลล์สตรีทที่จะเข้ามาร่วมในรัฐบาล ส่วนการบีบบังคับให้บริษัทเครื่องปรับอากาศ Carrier ซึ่งตั้งฐานการผลิตอยู่ในมลรัฐอินเดียนา ซึ่งนายไมค์ เพนส์ ผู้ได้รับเลือกเป็นรองประธานาธิบดี เคยเป็นผู้ว่าการ ยกเลิกแผนการย้ายฐานการผลิตไปต่างประเทศ นั้น แม้จะรักษาตำแหน่งงานไว้ตามที่นายทรัมป์อ้างว่าได้ประมาณ 1.1 พันคน แต่นาย Chuck Jones ประธานสหภาพคนงานเหล็กในมลรัฐเดียวกัน เห็นว่านายทรัมป์อ้างจำนวนมากเกินไป เพราะเขาทราบว่า อย่างมากก็จะเป็นราว ๆ 600 คน โดยรัฐบาลมลรัฐจะต้องชดเชยในเงื่อนไขหลายประการรวมทั้งเงินประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์ด้วย เป็นนโยบายอันขัดต่อการใช้เศรษฐกิจเปิด กับไม่สอดคล้องต่อหลักการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะการเลือกสถานที่ผลิตดังกล่าวนี้ เป็นกรณีที่ควรปล่อยให้ภาคเอกชนตัดสินใจทางธุรกิจเอง ไม่ใช่เรื่องที่รัฐบาลกลางจะเข้าไปบงการ นับว่านายทรัมป์ไม่เข้าใจหลักการของ International division of labor และวิชาเศรษฐศาสตร์ขั้นต้น (ECON 101) เมื่อไม่กี่วันมานี้ บทนำในหนังสือพิมพ์ The Wall Street Journal ก็ได้ถือว่า กรณีที่เพิ่งเกิดขึ้นกับ Carrier นั้น เป็นตัวอย่างที่น่าห่วงกังวล เพราะนายทรัมป์ได้ข่มขู่บริษัททั้งหลายว่า หากจะย้ายไปตั้งในประเทศอื่น ก็จะมี Consequences หรือ Retribution ความคิดเห็นในหลาย ๆ เรื่องของนายทรัมป์ นั้น มักจะเป็นเรื่องที่น่าจะเคยเป็นปัญหาหลายปีแล้ว เช่นข้อกล่าวหาว่าจีนปรับเปลี่ยนค่าเงินตราเพื่อเอาเปรียบคู่ค้า และสมาชิกพรรครีพับลิกันที่มีบทบาทสำคัญก็ไม่เห็นด้วย เช่นในกรณีการปฏิรูประบบภาษี ซึ่งนาย Tom Ryan ประธานสภาผู้แทน ก็ได้แถลงในวันที่ 6 ธันวาคม ว่าพรรครีพับลิกันกำลังจัดทำแผนการที่เขาเรียกว่า Comprehensive Tax Reform ส่วนประธาน Republican Freedom Caucus ได้ชี้แจงใน

วันที่ 6 ธันวาคม ว่าพรรครีพับลิกันสนับสนุนการค้าเสรี และไม่เห็นด้วยกับการจะ “ทำสงครามทางการค้า” ที่นายทรัมป์กล่าวถึงหลายครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของที่เกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป โดยจะพยายามชี้แจงภูมิหลังของความสัมพันธ์สหรัฐ-สาธารณรัฐประชาชนจีน กับสหรัฐ-ไต้หวัน เพื่อให้ประวัติศาสตร์ความเป็นมามีความต่อเนื่อง ถูกต้อง เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญมาก และมีหลายมิติด้วยกัน

เท่าที่พอจับประเด็นได้ถึงขั้นนี้ นายทรัมป์และผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อให้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในชื่อ Wilbur Ross สมัยครีโจะเจรจาการค้าแบบตัวต่อตัวหรือทวิภาคี และมีท่าทีต่อต้านความตกลงพหุภาคี ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะนายทรัมป์นิยมการต่อรอง แลกเปลี่ยนเป็นราย ๆ ไปในการทำธุรกิจส่วนตัวของเขา และดูจะไม่เห็นความสำคัญของการที่ตลาดการค้าจะขยายวงไปทั่วโลก โดยทางความตกลงการค้าหลายฝ่าย ซึ่งย่อมต้องมีการเจรจาในหลายด้าน ดังที่สหรัฐได้นำมาเป็นเงื่อนไขในการเจรจา ทั้งในเรื่องการคุ้มครองสิทธิและมาตรฐานแรงงาน หลักเกณฑ์ว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ข้อกำหนดอันละเอียดมากกว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้า (Rules of Origin) ข้อกำหนดว่าด้วยสิ่งแวดล้อม โดยนายทรัมป์และคณะที่ปรึกษา ไม่สนใจที่จะคิดว่าความตกลงการค้า เช่น TPP นั้น มีนัยยะทางภูมิรัฐศาสตร์ด้วย เพราะสอดคล้องกับการดึงตลาดทั้งหลายมาร่วมรับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน อันเป็นการเสริมส่งยุทธศาสตร์ของสหรัฐในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และกันมิให้จำต้องหันไปหาจีน ซึ่งมีความตั้งใจจะครอบคลุมประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ จากมุมมองของจีนเอง อันอาจจะโยงไปถึงรัสเซียและเครือรัฐเอกราชบางประเทศด้วย เมื่อรวมกันแล้ว ก็จะเป็นเขตการค้าที่ใหญ่และกว้างขวางไม่น้อยกว่า TPP แม้มูลค่าการค้าและธุรกิจต่อเนื่องอาจจะน้อยกว่าของฝ่ายที่สหรัฐเป็นแกนนำก็ตาม เท่าที่ได้ฟังการแถลงท่าทีด้านการค้าระหว่างประเทศของนายทรัมป์ ข้าพเจ้าแปลกใจที่นายทรัมป์และคณะมักปรักปรำผู้แทนในการเจรจการค้าของสหรัฐว่า ทำให้ความตกลงทุกฉบับ เป็น “Disaster” เนื่องจากคณะผู้แทนในการเจรจาไม่ว่าจะเป็นจากพรรคใดก็ตาม จะต้องเสนอกรอบของการเจรจา

หรือ Framework of the Negotiation ต่อสภาเพื่อรับความเห็นชอบเสียก่อน อันยอมจะวางแนว
คุ้มครองผลประโยชน์ของสหรัฐไว้ เช่นการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา โดยกฎหมายการค้าที่ใช้
ลงโทษประเทศคู่ค้าที่ละเมิดมาตรฐานของสหรัฐ เช่นข้อบท 301 หรือ Special 301 อันจะอยู่ใน
บัญชีต้องเฝ้ามอง (Watch List) จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ผู้แทนในการเจรจาการค้าของสหรัฐ
มักไม่เสียเปรียบคู่เจรจาเท่าใดนัก แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เครื่องมือประกันความสำเร็จในการเจรจา
ยอมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ Win-Win แต่นายทรัมป์จะย้ำว่า สหรัฐเท่านั้นที่ต้องเป็นฝ่ายได้เปรียบ
ซึ่งเป็นการไม่ยอมรับโลกแห่งความเป็นจริงของการเจรจา

การขาดความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของการทูตและแบบพิธีทางการทูตของนายทรัมป์
ได้เริ่มทำความเสียหายให้แก่ประเทศของเขาเอง แม้จะยังไม่ถึงวันสาบานตนเข้ารับตำแหน่ง ซึ่ง
ข้าพเจ้าคาดหมายไว้ล่วงหน้าแล้ว ทั้งนี้ จำต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในผลประโยชน์ฝ่าย
ตนและความเชื่อมโยงของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังเหตุการณ์ที่ขอยกเป็นตัวอย่าง ณ ที่นี้สอง
สามเรื่อง

1. เมื่อวันศุกร์ ที่ 2 ธันวาคม ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen แห่งไต้หวัน กับนายโดนัลด์
ทรัมป์ ได้พูดกันทางโทรศัพท์ ตามรายงานที่มาจากไต้หวัน ทั้งสองฝ่ายได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าว่า
จะพูดกันทางโทรศัพท์เมื่อใด และเรื่องที่พูดกันนั้นคลุมประเด็นมากกว่า การที่ประธานาธิบดี
ไต้หวันแสดงความยินดีต่อนายทรัมป์ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง เพราะได้พูดกันในเรื่องความ
มั่นคงของไต้หวันด้วย อันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนยิ่ง (ประเด็นสั้น ๆ ดังกล่าวนี้ ปรากฏอยู่ในทวีต
เตอร์ของนายทรัมป์เอง) หนังสือพิมพ์วอชิงตัน โพสต์เสนอรายงานเช่นกัน ว่าขณะที่ปรึกษาของ
นายทรัมป์ทราบจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ว่า ประธานาธิบดี Tsai Ing-wen เป็นชื่อหนึ่งในบรรดา
รายชื่อผู้นำที่นายทรัมป์จะติดต่อด้วย โดยอยู่ในอันดับแรก ๆ ตามรายงานของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้
ความเคลื่อนไหวด้านไต้หวันนี้เป็นนโยบายของพรรครีพับลิกันที่ปรากฏอยู่ใน Platform ชุดล่าสุด
ของพรรค อันเป็นผลจากการผลักดันของกลุ่มอนุรักษ์นิยม ซึ่งมุ่งหมายจะปรับเปลี่ยนนโยบาย

(recalibrate) แนวนโยบายทั้งต่อจีนแผ่นดินใหญ่และต่อไต้หวัน ซึ่งแนวคิดนี้มีมานานแล้ว และเป็นสาเหตุให้เกิดความกระทบกระทั่ง (Friction) ระหว่างสหรัฐกับจีนแผ่นดินใหญ่มากหลายสิบปี

เดิมที ย้อนหลังไปถึงสมัยหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 ในภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิกสหรัฐ ภายใต้การนำของประธานาธิบดีทรูแมน เปื่อหน่ายกับความขัดแย้งภายในของจีน ระหว่างพรรคก๊กมินตั๋ง ภายใต้การนำของจาง ไค เช็ค กับฝ่ายคอมมิวนิสต์ ภายใต้เหมา เจ๋อ ตุง จนในที่สุด จาง ไค เช็ค และรัฐบาลจีนคณะชาติ ได้หนีไปอยู่ ณ เกาะไต้หวัน จนฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้าครองจีนแผ่นดินใหญ่ ได้ในปี ค.ศ. 1949 และสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น สหรัฐมิได้รับรองรัฐบาลจีนบนแผ่นดินใหญ่ คงรักษาความสัมพันธ์กับจีนคณะชาติที่ไต้หวันไว้อีกหลายปีต่อมา ทั้งจีนคณะชาติ และสาธารณรัฐประชาชนจีนต่างถือว่า ระบอบของตนเป็นจีนที่แท้จริง โดยสหรัฐรับรองว่าจีนคณะชาติเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของจีนในสหประชาชาติ

ต่อมาเมื่อวันที่ 12 มกราคม ค.ศ. 1950 นายดีน แอชชิสัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐได้แถลงต่อสโมสรมักหนังสือพิมพ์แห่งชาติที่กรุงวอชิงตัน กำหนดเส้นที่สหรัฐจะป้องกันการโจมตีในเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งปรากฏชัดว่า เกาหลีใต้ และไต้หวัน ไม่อยู่ในเขตที่สหรัฐจะใช้กำลังคุ้มครอง เมื่อถึงวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 อันตรงกับช่วงบ่ายของวันที่ 24 มิถุนายน ตามเวลาในภาคตะวันออกของสหรัฐ เกาหลีเหนือด้วยการสนับสนุนและชักนำจากสหภาพโซเวียต ได้ยกพลเข้าโจมตีเกาหลีใต้ อันนำไปสู่การเปลี่ยนนโยบายของสหรัฐ ด้วยการป้องกันภัยคุกคามข้ามช่องแคบไต้หวัน สหรัฐจึงย้อนไปทำหน้าที่เดิมอีก และมีสนธิสัญญาร่วมป้องกันแบบทวิภาคีกับไต้หวัน โดยที่สหรัฐจะจัดส่งให้ไต้หวันหรือสาธารณรัฐจีน ซึ่ง “Defense articles and devices” เพราะในชั้นนั้นสหรัฐยังมีได้ให้การรับรองแก่รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน และในเดือนนั้น นายพล Dwight D. Eisenhower ได้เดินทางไปเยือนกรุงไทเป และ China Lobby ได้รักษาความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสมาชิกสภาสหรัฐตลอดมา ไม่ว่าจะบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในโลกจะแปรเปลี่ยนไปอย่างมากก็ตาม

ในสมัยที่ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน เป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ ปรากฏความเคลื่อนไหวหลายประการ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการจากประเทศต่าง ๆ อันนำไปสู่การเปิดสัมพันธภาพทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเมื่อเริ่มต้นทศวรรษที่ 1970's ต้นเดือนกรกฎาคม 1971 ดร. เฮนรี คิสซิงเจอร์ และนายวินสตัน ลอร์ด ผู้ช่วย ซึ่งเป็นเพื่อนสมัยบัณฑิตวิทยาลัยของข้าพเจ้า ได้เดินทางมายังประเทศไทยและกระทรวงขอให้ข้าพเจ้าไปรับที่ท่าอากาศยานพร้อมกับคุณประสงค์ สุวรรณประเทศ รองอธิบดีกรมพิธีการทูต ต่อจากนั้น คณะก็ไปแวะเยือนลาวและบินกลับไปยังกรุงอิสลามาบัด ประเทศปากีสถาน จากนั้น ดร. คิสซิงเจอร์ ก็ออกข่าวว่ามีอาการปวดท้อง แต่อันที่จริงได้ออกเดินทางอย่างลับมากไปยังกรุงปักกิ่งกับเพื่อนข้าพเจ้า โดยเครื่องบินของปากีสถาน เพราะต้องให้เครื่องบินสหรัฐฯจอดอยู่เพื่อป้องกันความสงสัย โดยที่กรุงปักกิ่ง มีการเจรจากันในระดับสูงระหว่างนายกรัฐมนตรีโจว เอิน หลาย กับ ดร. คิสซิงเจอร์และผู้ช่วย ระหว่างวันที่ 9-11 กรกฎาคม 1971 จึงเดินทางกลับกรุงวอชิงตัน ส่วนทำเนียบขาวมิได้แถลงข่าวเกี่ยวกับการเยือนจนวันที่ 16 กรกฎาคม 1971

นายโดนัลด์ ทรัมป์ ครอบศึกษาเบื้องหลังของการดำเนินการทางการทูตด้วยความลับครั้งดังกล่าว อันอาจจะเป็นคำแนะนำที่ยุ่งยากสำหรับนายทรัมป์ซึ่งไม่ต้องการทราบเงื่อนงำของเรื่องใด ๆ แต่ที่ชี้แนะก็เพื่อให้เห็นว่าความเคลื่อนไหวที่อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงแห่งชาติ นั้น ใช้เวลาและการศึกษาแง่มุมต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน รวมทั้งการเตรียมการให้คนในชาติค่อย ๆ ซึมซับความเปลี่ยนแปลงที่จะมีมา เพราะวิวัฒนาการเช่นที่เกิดขึ้น มิได้เริ่มเพียงตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1971 หากแต่มีการเตรียมการภายในมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969 อันเป็นความปรารถนาส่วนตัวของนิกสัน โดยอาศัยผู้ร่วมรับทราบฝ่ายสหรัฐฯไม่กี่คน ถึงขั้นจำกัดเฉพาะทำเนียบขาว มิได้ผ่านสายงานของกระทรวงการต่างประเทศ และประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหาตลอดการติดต่อกันแก่สถานะของไต้หวัน จนเมื่อถึงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1971 ดร. คิสซิง

เจอรีย์ได้ไปเยือนกรุงปักกิ่งอีก และกลับมาถึงกรุงวอชิงตันประมาณวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1971 ระเบียบวาระว่าด้วย “ผู้แทนประเทศจีน” เข้าสู่การพิจารณาของสมัชชาสหประชาชาติพอดี เข้าวันประชุม หนังสือพิมพ์ The New York Times ลงพิมพ์ภาพขนาดใหญ่ในหน้า 1 แสดงให้เห็น ประธานาธิบดีนิกสัน เดินในสวนทำเนียบขาวและสนทนากับ George H.W. Bush ซึ่งขณะนั้นเป็น เอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรสหรัฐประจำสหประชาชาติ อันเป็นการพบกันในวันก่อนหน้า คำว่าวันนั้นเอง สมัชชาได้พิจารณาญัตติว่าด้วยผู้แทนจีนในสหประชาชาติ ปรากฏผลซึ่งทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ที่นั่งจีนตั้งแต่วันนั้นมา ส่วนจีนไต้หวันต้องออกจากสมาชิกภาพไปในคืนวันนั้นเอง (ส่วนงานเลี้ยงอาหารค่ำที่รัฐมนตรีต่างประเทศจีนคณะชาติเชิญท่านรัฐมนตรีถนัด คอมันตร์กับ คณะผู้แทนไทยไว้ก็ต้องยกเลิกไปโดยปริยาย)

ส่วนความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสหรัฐกับสาธารณรัฐจีนที่ไต้หวันยังคงเดิมต่อมา จนถึง ค.ศ. 1979 สมัยประธานาธิบดีจิมมี คาร์เตอร์ สหรัฐกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ออกแถลงการณ์ร่วม มีข้อความว่า สหรัฐอเมริกา “acknowledges the Chinese position that there is but one China and Taiwan is part of it.” อันมีผลกว้างไกลเพราะเป็นการยอมรับรองว่า อำนาจอธิปไตยเหนือประเทศจีนอยู่กับรัฐบาลใด ในช่วงเดียวกัน ประธานาธิบดีคาร์เตอร์ได้ยุติความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐจีนที่ไต้หวัน อีกไม่นานหลังจากนั้น รัฐสภาสหรัฐได้บัญญัติ Taiwan Relations Act (TRA) ยืนยันความสัมพันธ์สำคัญอย่างไม่เป็นทางการกับไต้หวัน กฎหมายฉบับนี้ใช้แทนสนธิสัญญาป้องกันทวีปาคีที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ “offering a qualified commitment to the island’s security and providing for the supply of necessary defense articles and services ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 จนถึงปัจจุบัน สหรัฐได้ขายอาวุธให้แก่ไต้หวันเป็นมูลค่ากว่า 46 พันล้านดอลลาร์ อันเป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้งกันกับจีนแผ่นดินใหญ่อยู่เนือง ๆ ดังที่กล่าวแล้ว ความสัมพันธ์กับไต้หวัน แม้จะไม่เป็นทางการ นับเป็นประเด็นละเอียดอ่อนยิ่ง และยิ่งมาถึงสมัยที่ Tsai Ing-wen หัวหน้าพรรค Democratic Progressive Party ซึ่งจงใจไม่กล่าวถึง 1992 Consensus ที่พรรคกั๋ว

มินตั้งทำไว้กับพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งไม่ยินยอมให้ไต้หวันพยายามแยกตัวเป็นเอกราช ได้ทำให้
รัฐบาลจีนแผ่นดินใหญ่ระวางท่าทีของไต้หวันยิ่งขึ้น

เมื่อเกิดกรณีการพุดจาทางโทรศัพท์ระหว่าง Tsai Ing-wen กับนายโดนัลด์ ทรัมป์จึงเป็น
ปกติวิสัยที่ปฏิกิริยาจากปักกิ่งจะแสดงความไม่พอใจอย่างยิ่ง เพราะทราบกันดีอยู่แล้ว ว่าจีน
แผ่นดินใหญ่ถือว่า ไต้หวันเป็นดินแดนส่วนหนึ่งของจีน ภายใต้นโยบาย “จีนเดียว” ที่สหรัฐยอมรับ
นับถือ (Acknowledges) มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 ซึ่งในการปฏิบัติทางการทูต สหรัฐยึดถือตลอดมา
และไม่เคยปรากฏว่า ประธานาธิบดีสหรัฐฯคนใดได้ติดต่อพุดจาทางโทรศัพท์กับผู้นำจีนไต้หวัน
ตลอด 40 ปีที่ผ่านมา

สำหรับเหตุการณ์ต่อไปนี้จะมีส่วนสักแค่ไหนของการจัดให้มีการพุดจาทางโทรศัพท์
ระหว่างประธานาธิบดีไต้หวันกับนายโดนัลด์ ทรัมป์ ข้าพเจ้ายังไม่อาจเจาะจงได้ กล่าวคือ เมื่อปี
2011 นาย Reince Priebus ประธาน Republican National Committee และคณะสมาชิกจาก
พรรค ได้เดินทางไปเยือนไต้หวัน และในเดือนตุลาคม 2015 นาย Priebus และคณะได้ไปเยือน
ไต้หวันอีก โดยได้พบปะกับนางสาว Tsai Ing-wen หัวหน้าพรรค DPP ก่อนหน้าที่จะได้รับ
เลือกตั้ง เมื่อมีข่าวว่า นาย Priebus ได้รับแต่งตั้งเป็น Chief of Staff รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศไต้หวัน แถลงว่า เป็นข่าวดีสำหรับไต้หวัน ยิ่งกว่านั้น นโยบายของพรรครีพับลิกัน
(Party Platform) ล่าสุดมีความว่า “We salute the people of Taiwan, with whom we share the
values of democracy, human rights, a free market economy, and the rule of law.” เท่าที่
เป็นมา นายทรัมป์ไม่ผู้จะสนใจแนวนโยบายเหล่านี้และมีได้ยึดถือตามแบบปฏิบัติที่เป็นมาหลาย
สิบปี กับไม่สนใจแนวปฏิบัติในช่วงการถ่ายโอนอำนาจเท่าใดนัก นึกอะไรได้ ก็วิตออกมา ไม่ว่า
ข้อความสั้น ๆ ที่ส่งออกมาจะจริงหรือไม่ก็ตาม ส่วนใหญ่ไม่จริง นาย Jonathan Marcus นักข่าว
อาวุโสด้านการต่างประเทศของ บีบีซี นิยามข้อความจากทวิตเตอร์ ว่าเป็นกลอนสด มิใช่เป็นผล
ของการพิจารณาไตร่ตรองทุกแง่มุมแล้ว ข้อกล่าวหาที่นายทรัมป์ใช้โจมตีจีนมาตลอด ได้แก่การส่ง

สินค้าราคาถูกมาตีตลาดสหรัฐฯและ Manipulate อัตราแลกเปลี่ยน อันอาจถูกใช้มาในอดีต ซึ่งมีใช้ความจริงในปัจจุบันนี้ แต่ก็เป็นข้อกล่าวหาของนายทรัมป์ครั้งแล้วครั้งเล่า นับเป็นการยากที่จะเข้าใจว่าอาคารมากมายที่เป็นทรัพย์สินของนายทรัมป์ นั้น สร้างด้วยเหล็กกล้าที่จีนจำหน่ายในสหรัฐฯด้วยราคาที่กรรมวิธีการการค้าของสหรัฐฯกล่าวว่าเป็นการทุ่มตลาด ส่วนเสื้อผ้าและกระเป๋าที่จำหน่ายตามร้านรวงและห้างสรรพสินค้าของนางอิวานก้า บุตรีของนายทรัมป์ นั้น ผลิตจากจีน และอันที่จริง ประเด็นเรื่อง Currency Manipulation ที่นายทรัมป์ใช้เล่นงานจีนมากกว่า 1 ปีเต็ม จีนก็ได้ตอบโต้มาก่อนนี้ ว่าสหรัฐนั้นแหละกดค่าเงินดอลลาร์มาหลายปีจนเมื่อเร็ว ๆ นี้ ค่าเงินดอลลาร์เพิ่มสูงขึ้น ตามภาวะการณ์เศรษฐกิจที่แข็งแกร่งขึ้น ส่วนผลกระทบจากค่าเงินตราดอลลาร์สหรัฐต่อเงินของบางประเทศมีดังนี้ เงินหยวน ร้อยละ 1.5 ยูโร ร้อยละ 4.4 บราซิล ร้อยละ 7.4 และญี่ปุ่น ร้อยละ 9.4 ส่วนข้อกล่าวหาว่า จีนเรียกเก็บภาษีสินค้าอเมริกันอย่างมาก และขู่ว่าจะเก็บภาษีขาเข้าของสินค้าจีนร้อยละ 45 ซึ่งประเด็นนี้ เอกอัครราชทูตจีนประจำสหรัฐฯแย้งว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดกฎเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (WTO)

อย่างไรก็ดี ในภาพรวม ที่ปรึกษาของนายทรัมป์เห็นควรปรับความสัมพันธ์กับจีน คณะที่ปรึกษาเห็นว่า การโทรศัพท์นี้ได้หมายถึงการปรับความสัมพันธ์กับไต้หวันและจีน ซึ่งเป็นมา 40 ปี แต่ยอมรับว่า การตัดสินใจ break with 40 years of diplomatic practice is a calculated move.

ด้วยแนวความคิดภายในที่ดูจะเห็นว่า ควรปรับเปลี่ยนกลวิธีใหม่ โดยมีได้คำนึงถึงบริบทของประเด็นละเอียดอ่อนเท่าที่ควร การโทรศัพท์ระหว่างประธานาธิบดีไต้หวันกับนายโดนัลด์ ทรัมป์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม จึงได้เริ่มบานปลายจนถึงขั้นที่มีการโต้ตอบกับการที่นายทรัมป์ทวีตข้อความ “Did China ask US if it was OK to devalue their currency (making it hard for our companies to compete), heavily tax our products going into their country (the US doesn't tax them) or to build a massive military complex in the middle of the South China Sea? He asked. I don't think so”.

ระหว่างที่เกิดความไม่พอใจซึ่งกันและกันอยู่นี้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาข้อมติให้มีการหยุดยิงในอาเล็ปโป ซีเรีย ปรากฏผลว่า ข้อมติไม่ผ่าน การที่รัสเซียใช้สิทธิยับยั้ง นั้น เป็นที่คาดหมายได้เพราะมีส่วนพัวพันกับสงครามกลางเมืองในซีเรียโดยตรง แต่จีนได้ร่วมใช้สิทธิยับยั้งด้วย อันเป็นเรื่องแปลกในมุมมองของข้าพเจ้า เพราะข้อมติในกรณีซีเรียนี้ จีนมักจะงดเว้นออกเสียง การที่จีนตัดสินใจใช้วีโต้ในกรณีอาเล็ปโปครั้งนี้ จะเป็นการส่งสัญญาณของความไม่พอใจในการกระทำของนายโดนัลด์ ทรัมป์ นายเยดังก่อหน้านี้เป็นข้อสังเกตของข้าพเจ้าเอง เพราะไม่ได้เห็นหรือได้ยินใครอื่นคิดเช่นนี้ (อีกห้าวันหลังจากที่ข้าพเจ้าเสนอมุมมองดังกล่าว นาย Jim Sciutto ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงแห่งชาติของ CNN ได้ให้ความเห็นคล้ายกับมุมมองที่ว่า)

อย่างไรก็ดี ขณะที่ฝ่ายจีนใช้คำพูดทางการอย่างระมัดระวัง อาจเพราะเห็นว่า นายทรัมป์พยายามจะแก้ปัญหาด้วยการคัดเลือกนาย Terry Branstad ผู้ว่าการมลรัฐไอโอวา ซึ่งรู้จักกับประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง มาตั้งแต่ปี 1985 ให้ไปเป็นเอกอัครราชทูตสหรัฐประจำสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่วาทกรรมของนายทรัมป์ต่อมา ได้สร้างปัญหาอันอาจนำมาซึ่งความตึงเครียดในความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐกับจีน และอาจทำให้ได้หันตอกอยู่ในฐานะเสี่ยงภัยจากการถูกจีนแผ่นดินใหญ่ใช้กำลังอย่างมากเป็นครั้งแรกในรอบ 40 ปี แม้ ดร. คิสซิงเจอร์ จะได้เดินทางไปชี้แจงให้ประธานาธิบดีสี จิ้น ผิง ทราบเกี่ยวกับนายทรัมป์เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ศกนี้ ก็ตาม ในโอกาสนั้น นายสี จิ้น ผิง กล่าวต้อนรับ ดร. คิสซิงเจอร์ต่อหน้าผู้สื่อข่าวว่า “Overall, we hope to see the China-US relationship moving ahead in a sustained and stable manner.” สำระสำคัญของ การสนทนาระหว่าง ดร. คิสซิงเจอร์ กับประธานาธิบดีสีเป็นประการใดไม่อาจทราบได้ แต่คงจะไม่ต่างจากที่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงในการให้สัมภาษณ์ Fareed Zakaria ในรายงานเดือนพฤศจิกายน ว่านายทรัมป์เข้ามารับตำแหน่งโดยไม่มีพันธะผูกพันกับแนวนโยบายใด เพราะในระหว่างการหาเสียง เขาก็ใช้นโยบายอันมาจากสัญชาตญาณดิบของเขาเอง แต่ ดร. คิสซิงเจอร์ก็มีได้แนะนำนาย

ทรัมป์อย่างเจาะจงในทางใด เพราะข้าพเจ้าเองก็ไม่สามารถจะคาดเดาว่านายทรัมป์คิดในเรื่องใด
อย่างไร แต่บัดนี้ ดร. คิสซิงเจอร์ ซึ่งอายุถึง 93 ปีแล้ว คงจะ “ปล่อยวาง” เกี่ยวกับพฤติกรรมของ
นายทรัมป์ เพราะล่าสุด ในวันที่ 11-12 ธันวาคม ศกนี้ นายทรัมป์ได้ทวีตในประเด็นที่ละเอียดอ่อน
ที่สุด อันได้แก่ การแสดงความไม่แน่ใจว่า สหรัฐจะยึดถือ “One China” ต่อไปอีกหรือไม่ และควร
หรือไม่ที่สหรัฐจะถือว่า ไต้หวันเป็นส่วนหนึ่งของจีน

การตั้งปัญหาอันเป็นพื้นฐานของนโยบายสหรัฐมาถึง 40 ปี ว่าอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามที่
เขาเห็นสมควรด้วยการกล่าวว่า สหรัฐไม่น่าจะมีความผูกพันกับนโยบายจีนเดียว ย่อมทำให้จีนต้อง
แถลงโดยผ่านโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ แสดง “Seriously concerned” ในทัศนะของนาย
ทรัมป์ หนังสือพิมพ์ People’s Daily ก็ได้แสดงปฏิกิริยาในทำนองเดียวกัน แต่หนังสือพิมพ์ Global
Times ซึ่งเป็นเชิง Tabloid ของรัฐบาลจีน ได้ลงบทบรรณาธิการอย่างตรงไปตรงมาว่า “นายทรัมป์
เป็นเด็กซึ่งโง่เขลาในเรื่องนโยบายต่างประเทศอย่างยิ่ง” ถ้อยคำสบประมาทนายทรัมป์เช่นนี้ ได้รับความ
การตีพิมพ์ต่อมาอีก เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ศกนี้ ฝ่ายจีนได้ให้ข่าวว่า เครื่องบินทิ้งระเบิดแบบ
“Nuclear-capable” ของจีน 2 เครื่อง ได้ไปบินในบริเวณเกาะในทะเลจีนใต้ที่เป็นปัญหา ซึ่งสหรัฐ
ภายใต้โอบามาไม่ลังเลที่จะทำหาย ทั้งทางอากาศและทางทะเล เพราะเป็นกรณีที่ขัดต่อกฎหมาย
ระหว่างประเทศ หากนายทรัมป์ได้เป็นประธานาธิบดี จะถือทำทีอย่างไร อย่างไรก็ดี เพียงไม่กี่วัน
หลังจากนั้น จีนได้ยึดโดรนใต้น้ำของเรือสำรวจสมุทรศาสตร์ของสหรัฐในทะเลจีนใต้ รัฐบาลโอบ
ามาได้ประท้วงและเรียกร้องให้จีนคืนกลับมา โดยมีการเจรจากันอย่างเจียบ ๆ นายทรัมป์ ซึ่งยัง
มิได้มีตำแหน่งในรัฐบาล ได้ทวีตกล่าวหาจีนว่าได้ทำการอันไม่เคยเกิดมาก่อน ในระหว่างนั้น จีนก็
ได้คืนโดรนดังกล่าวให้กับสหรัฐ โดยให้เหตุผลว่า ที่นำไป ก็เพื่อมิให้เป็นภัยต่อการเดินเรือในแถบ
นั้น (สื่อมวลชนอเมริกันเห็นว่า การที่จีนยึดไปก็เพื่อตรวจจลไกและเทคโนโลยี เช่นเดียวกับการยึด
เครื่องบินตรวจการณ์ของสหรัฐที่ไปลงฉุกเฉินในเกาะไหหลำ เพราะจีนได้ลอกเลียนแบบเรียบร้อย

แล้ว จึงยอมคืนให้สหรัฐฯ) ส่วนนายทรัมป์ได้ทวิตข้อความว่า”หากจีนต้องการโดรน ก็ยกให้ เอาไปเลย”

อันที่จริง ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์อุปนิสัยหลงตัวเองของนายโดนัลด์ ทรัมป์มาก่อนนี้ หลายครั้งแล้ว และเป็นห่วงในอนาคตของสหรัฐฯหากนายทรัมป์ได้เข้ามาเป็นผู้นำ เพียงแต่หวังว่า ผู้นำอเมริกันและฝ่ายการเมืองทั้งหลายจะยอมรับความอ่อนด้อยทางปัญญาของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด รวมทั้งในกรณีผลประโยชน์ขัดกันอย่างถูกต้องและความไร้มาตรฐานด้านจริยธรรมกับการนำสมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทำเนียบขาว (Nepotism) อันได้แก่การมอบหมายให้ลูกสาวและลูกเขยเป็น “ที่ปรึกษา” อย่างไม่เป็นทางการ โดยได้พยายามจะขอ Security clearance ให้ด้วย นั้น ละเมิดกฎเกณฑ์สำคัญของทางการอย่างมาก

ในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกันนี้ นายทรัมป์ถือทำที่ว่า ไม่มีข้อห้ามทางกฎหมายในตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายจำนวนมากเห็นว่า นายทรัมป์เข้าใจผิด อย่างไรก็ตาม นายทรัมป์เคยกำหนดว่าจะแถลงการจัดการกับทรัพย์สินเขาทั้งหมดในวันที่ 15 ธันวาคม แต่ในวันนี้ ที่ 13 ธันวาคม สำนักงานของนายทรัมป์ได้ประกาศเลื่อนการแถลงไปก่อน เข้าใจว่าคงจะมีการแถลงในเดือนมกราคม ก่อนหน้าวันสาบานตนเข้ารับตำแหน่ง คือวันที่ 20 มกราคม อะไรจะเกิดขึ้นก่อนหน้านั้น ไม่อาจคาดเดาได้

การเสพติดทวิตเตอร์ของนายทรัมป์ ส่อถึงความพยายามที่จะแก้ไขตัดแปลงกระบวนการกำหนดนโยบายโดยขาดพิจารณาญาณ และแสดงเจตนาที่จะหลบเลี่ยงสื่อมวลชนกระแสหลัก เพราะไม่ต้องการการตรวจสอบ ด้วยเห็นว่า สื่อกระแสหลักเป็นฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งนักรัฐศาสตร์ที่แท้จริงเห็นว่าจำเป็นในระบอบประชาธิปไตย แต่นายทรัมป์ไม่ส่งเสริมการยึดหลักความจริง หากริเริ่มการแพร่กระจายของ Fake news อย่างทั่วไป รวมทั้งคนใกล้ชิดด้วย อันเป็นแนวเดียวกับคนที่

ใช้ความเท็จเป็นเครื่องมือในยุโรป เช่นนายไนเจล ฟาราจ ซึ่งใช้การหลอกลวงจนทำให้อังกฤษต้องยอมตามผลการลงประชามติให้ออกจากสหภาพยุโรป โดยหลงตามกลลวงของนายฟาราจว่า บัดนี้ นายทรัมป์กับเขาจะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนโลกใหม่ เช่นที่นางมารีน เลอ เป็นผู้ยึดถือตาม โดยหวังว่า ปีหน้าซึ่งจะมีการเลือกตั้งครั้งสำคัญในยุโรป จะเป็นชัยชนะของฝ่ายขวาสุดโต่ง แม้ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีออสเตรีย ซึ่ง Alexander Van der Bellen จากพรรคกรีน จะสวนกระแส เพราะได้ชัยชนะอย่างชัดเจนเหนือนาย Norbert Hofer จากพรรคเสรีภาพ อันเป็นพรรคขวาจัดซึ่งมีอนุสนธิมาจากผู้นิยมนาซี ส่วนการลงประชามติในการปฏิรูปรัฐธรรมนูญในอิตาลี แม้เสียงข้างมากจะไม่เห็นด้วย แต่ยังมีได้ส่งสัญญาณชัดเจนว่าเป็นเพราะฝ่ายขวาจัด เพราะญาติสร้างปัญหาให้กับกลุ่มการเมืองหลากหลายทัศนคติด้วยกัน ตามความเห็นของนายมาริโอ มอนติ อดีต นายกรัฐมนตรี นายมัตเตโอ เรนซี ทำให้เรื่องนี้เป็นญาติส่วนตัวเกินเหตุ จึงต้องหลุดจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี เพราะเอาตำแหน่งเป็นเดิมพันกับผลการลงประชามติ พลวัตทางการเมืองในยุโรปนี้เป็นเรื่องซับซ้อน แม้ข้าพเจ้าจะได้วิเคราะห์มาก่อนหน้านี้ในหลายโอกาสด้วยกัน

สำหรับในฉบับที่ 1 ของเดือนนี้ขอกล่าวถึงตัวอย่างของผลสะท้อนของการใช้ทวิตเตอร์ของ นายทรัมป์โดยไม่แน่ใจว่า ควรหรือไม่ ดังนี้

2. เมื่อประมาณสัปดาห์แรกของเดือนธันวาคม ศกนี้ นายทรัมป์มีกำหนดจะไปทำธุรกิจบางประการที่นครซิดนีย์ นายทรัมป์ได้ยื่นความบางอย่างเกี่ยวกับเครื่องบิน Air Force One อันอาจใช้ถ้อยคำในภาษาไทยว่า “ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด” จึงทวิตไปว่า จะสั่งสร้างแอร์ ฟอर्स วันใหม่ โบอิงคิดเงินถึง 4 พันล้านเหรียญ แพงเกินไป เอาแต่หากำไร และลงท้ายว่า “Cancel order. No! เมื่อความในทวิตเตอร์แพร่ออกไป หลายฝ่ายต่างยอมรับว่า นี่เป็นเรื่องอะไรกันแน่ บริษัทโบอิงรีบแถลงว่า ยังไม่เคยได้รับการสั่งสร้าง (จากกระทรวงกลาโหมซึ่งปกติ จะเป็นเจ้าของเรื่อง) ทางบริษัทเองกันเงินไว้เพียง 170 ล้านดอลลาร์เพื่อศึกษาแบบต่าง ๆ เมื่อมีคำสั่งมาในอนาคต ในระยะใกล้ เคียงกันราคาหุ้นโบอิงในตลาดตกลงอย่างมาก นายริชาร์ด เควส ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบินของ ซี

เอ็นเอ็น ซีแจงในวงอภิปรายประเด็นการเมืองในรายการ State of the U.S.- SOTUS ว่า Air Force One เป็นพาหนะเดินทางทางอากาศของประธานาธิบดี มีหลายขนาดสุดแต่ความจำเป็น ขนาดใหญ่ที่สุดได้แก่ Boeing 747 ที่ใช้มาแล้วประมาณ 30 ปี เป็นเครื่องบินพาประธานาธิบดี จอร์จ บุช ไปในที่ต่าง ๆ เพื่อหลบเลี่ยงการก่อการร้ายขณะเกิดเหตุ 9/11 เครื่องบินพิเศษนี้มีระบบป้องกันภัยหลายอย่าง รวมทั้งกันกัมมันตภาพรังสีด้วย สหรัฐฯ ใช้ได้เฉพาะเครื่องจากโบอิงเท่านั้น อีกบริษัทที่สร้างเครื่องบินขนาดใหญ่ได้ คือแอร์บัส ซึ่งเป็นของฝรั่งเศส ตามรัฐธรรมนูญสหรัฐฯ ประธานาธิบดีจะมีได้คนเดียว ขณะที่เกิดกรณีนายทรัมป์สั่งให้เลิกสัญญาสร้างเครื่องบิน นั้น โอบามาเป็นประธานาธิบดี ซึ่งยังมีได้มีบัญชาให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการแต่อย่างใด กล่าวอีกนัยหนึ่งนายทรัมป์ปั่นเรื่องขึ้นมาโดยไม่มีอำนาจหน้าที่ใด ๆ ทั้งสิ้น ส่วนการที่นายทรัมป์วิตข้อความอันปราศจากความจริงโดยสิ้นเชิง นั้น เจตนาคงจะเพื่อแสดงให้เห็นว่า เขาได้พยายามทุกทางที่จะป้องกันมิให้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก ซึ่งควรหรือไม่ควรประการใด อยู่ที่ประชาชนอเมริกันจะใช้ดุลพินิจเอง อย่างไรก็ดี เพราะความที่เกรงการแทรกแซงจากนายทรัมป์อีก ผู้แทนโบอิงจึงเร่งรัดการเจรจากับอิหร่านเพื่อสร้างเครื่องบินให้ IRAN AIR 80 เครื่อง หลังจากทีกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้อนุมัติเรียบร้อยแล้ว

3. อีกบริษัทหนึ่ง ซึ่งนายทรัมป์พยายามจะชิงเครดิตได้แก่บริษัท Lockheed Martin ซึ่งได้ออกแบบและผลิตเครื่องบินแบบ “ล่องหน” และมีสมรรถนะสูงรุ่น F-35 ซึ่งมีการวิพากษ์วิจารณ์มานานแล้ว อันเป็นที่ทราบกันในหมู่นักที่สนใจในพัฒนาการด้านเครื่องบินรบ แม้ในรายงานของข้าพเจ้าก็ได้กล่าวถึงเครื่อง F-35 ซึ่งไปประจำการในกองทัพอากาศอังกฤษ การที่สหรัฐฯ ส่งเครื่องบินแบบนี้ไปช่วยเสริมกำลังป้องกันในรูมาเนีย และล่าสุด เครื่องบิน F-35 จำนวนหนึ่งได้เข้าประจำการใน Israel Air Defense Force ครบถ้วนเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ศกนี้

รายงานและวิเคราะห์เกี่ยวกับนายทรัมป์ยังมีต่ออีก เพราะเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ศกนี้ ประธานาธิบดีโอบามาได้สั่งการให้หน่วยงานข่าวกรองทั้งหมดสืบสวนรายละเอียดเกี่ยวกับการที่

รัสเซียได้ใช้วิธีการไซเบอร์และการแทรกแซงในการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้นายโดนัลด์ ทรัมป์ชนะการเลือกตั้ง อันเป็นกรณีที่ข้าพเจ้าได้รายงานและวิเคราะห์ตลอดมา แต่บัดนี้ นายทรัมป์ได้คัดเลือกนาย Rex Tillerson หัวหน้าใหญ่ของ Exxon Mobile ซึ่งมีกิจการร่วมทุนเป็นเงินมหาศาลกับรัสเซีย ใกล้ชิดกับผู้นำรัสเซียหลายคน กับยังได้รับเหรียญตราเกียรติยศ (Medal of Honour) จาก วลาดิเมียร์ ปูตินอีกด้วย ทั้งปูตินและเซอร์เก ลาฟรอฟ ได้แถลงแสดงความยินดีในการตัดสินใจของนายทรัมป์อย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกัน นายทรัมป์ก็ได้ทวีตข้อความแนวเดียวกับที่ออกมาจาก Kremlin ปฏิเสธเด็ดขาดว่า ทางสหรัฐฯ ไม่มีหลักฐานยืนยันใด ๆ ทั้งสิ้น อันเป็นการสร้างความเป็นอริระหว่างผู้ที่เข้าไปเป็นผู้นำประเทศกับประชาคมข่าวกรองของสหรัฐฯ โดยนายทรัมป์ยังไม่สนใจที่จะอ่านบรรยายข่าวกรองลับสุดยอดที่เจ้าหน้าที่นำไปเสนอทุกวัน โดยอ้างว่า “I am very smart.” ถ้ามีเรื่องจำเป็นจริง ๆ บอกเขาเพียงนาทีเดียวก็พอแล้ว วงการข่าวกรองอ่อนใจกันไปตาม ๆ กัน

รายงานและวิเคราะห์ข่าวเดือนธันวาคม 2559 ฉบับที่ 2

นายโดนัลด์ เจ. ทรัมป์เริ่มการหาเสียงด้วยคำขวัญว่า Make America Great Again นับเป็นการเริ่มต้นที่สื่อความหมายอันดูหมิ่นประเทศชาติของตนเอง ดังข้อสังเกตของเอกอัครราชทูตสหราชอาณาจักร ณ กรุงวอชิงตันเมื่อถูกถามถึงการสมัครรับเลือกตั้งขึ้นต้นในปีที่แล้ว ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ด้วยคำขวัญดังกล่าวว่า “สหรัฐฯยังไม่ยิ่งใหญ่อีกหรือ?” เพราะในสายตาของเขา อภิภพอำนาจในโลกที่ทรงอำนาจเหนือกว่าสหรัฐฯไม่มีประเทศอื่นใดแล้ว นับแต่การล่มสลายของสหภาพโซเวียตเมื่อ 25 ปีมาแล้วในวันที่ 25 ธันวาคม 1991 ด้วยการลาออกของมิคาอิล กอร์บาชอฟในเช้าวันนั้น และเมื่อธงค้อนและเคียวเหนือวังเครมลินถูกถอดออกจากเสาในปลายวันเดียวกัน

ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ นายโดนัลด์ ทรัมป์ได้ช่วยส่งเสริมให้รัสเซีย ภายใต้การนำของ อดีตเจ้าหน้าที่หน่วยราชการลับในนามว่า วลาดิเมียร์ ปูติน กลายเป็นผู้ยิ่งใหญ่ด้วยความเข้าใจผิด ในอำนาจที่แท้จริงของรัสเซียเอง ความชื่นชมในตัวปูตินที่นายทรัมป์กล่าวครั้งแล้วครั้งเล่า ตลอด ช่วงของการรณรงค์หาเสียง ทำให้ดูราวกับว่า รัสเซียต่างหากที่กลับยิ่งใหญ่อีก (Making Russia great again)

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่ นายทรัมป์ทราบหรือไม่ว่า เมื่อวลาดิเมียร์ ปูตินจะแข่งขันการเลือกตั้ง เพื่อเป็นผู้นำประเทศ นั้น คำปลุกใจของเขาได้แก่ความปรารถนาที่จะทำให้รัสเซียยิ่งใหญ่อีก ความ ใฝ่ฝันอันจะเป็นแรงผลักดันความยิ่งใหญ่ได้แก่การรุกรานดินแดนต่าง ๆ รวมทั้งประเทศเอกราช ึ่งหลายที่เคยอยู่ใต้อาณาจักรของอดีตสหภาพโซเวียตและบรรดาดินแดนในภูมิภาคอื่นที่ เคยอยู่ใต้อิทธิพลของจักรวรรดิรัสเซีย

ข้าพเจ้าไม่ทราบเช่นกันว่ ปูตินเคยอ่านหนังสือ Democracy in America ฉบับปี ค.ศ. 1835 ของ Alexis de Tocqueville อดีตนักการทูตฝรั่งเศส ซึ่งคาดเดาว่ Anglo-Americans กับ รัสเซียจะมีอำนาจกำหนดเจตจำนงของโลกฝ่ายละครึ่ง หรือถ้าจะดัดแปลงให้เข้ากับบริบทของ ปัจจุบันนี้ ก็อาจจะหมายความว่า อย่างน้อยเขาต้องการให้รัสเซียทรงอำนาจในการตัดสินปัญหา สำคัญในโลกเท่าเทียมกับสหรัฐ หรือระเบียบของโลก “สองขั้ว” (Bipolar World Order) แต่ตาม สภาพความเป็นจริงในวันนี้ ที่ 21 ธันวาคม ค.ศ. 2016 สหรัฐอเมริกามีพร้อมซึ่งองค์ประกอบของ อำนาจอันดับหนึ่ง หากพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจเพียงมิติเดียว สหรัฐอยู่ในอันดับหนึ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนอันดับสอง โดยจีนมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่ารัสเซียขณะนี้ 8 เท่า

ควบคู่ไปกับการชื่นชมนายปูตินว่าเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและเด็ดขาด นายทรัมป์ก็ได้เหยียบย่ำ ผู้นำประเทศของตนเองว่าเป็นประธานาธิบดีที่ย่ำแย่ที่สุดในประวัติศาสตร์สหรัฐ ทั้ง ๆ ที่ ประธานาธิบดีโอบามาได้เมตตาให้คำแนะนำและสั่งสอนเพื่อให้ นายทรัมป์สามารถเข้าทำหน้าที่ได้

โดยเรียบบ่อย ไม่แต่เท่านั้น ประธานาธิบดีโอบามายังได้กู้สถานะทางเศรษฐกิจของประเทศที่ตกต่ำอย่างหนักเมื่อปี ค.ศ. 2008 จนบัดนี้ มีความแข็งแกร่งพอที่เปิดทางให้ธนาคารกลางขึ้นอัตราดอกเบี้ยได้ และประสบผลสำเร็จทั้งในการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ดีพอสมควรสำหรับประเทศพัฒนาแล้วกับยังได้สร้างงานจนถึงระดับ Full Employment อีกด้วย

แม้ข้าพเจ้าจะมีไซชาวอเมริกัน แต่อดแปลกใจมิได้ที่คนซึ่งจะเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯคนที่ 45 จะทราบข้อมูลและพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้นำรัสเซียน้อยมากจนน่าหวง และอาจจะเป็นเพราะเหตุนี้ ประธานาธิบดีโอบามาซึ่งจะครบวาระการเป็นผู้นำสหรัฐฯในวันที่ 20 มกราคม ศกหน้า จึงยังได้คะแนนนิยมจากปวงชนมากเป็นประวัติการณ์ ขณะที่ฮิลลารี คลินตัน คู่แข่งซึ่งมีความสามารถ ประสบการณ์และวุฒิภาวะมากกว่านายทรัมป์อย่างเทียบกันมิได้ หากแต่ถูกนายปูตินใช้เทคโนโลยี “ไซเบอร์” แทรกแซงเพื่อช่วยนายทรัมป์ด้วยวิธีการต่าง ๆ อันได้กล่าวถึงแล้วในรายงานเดือนพฤศจิกายน ศกนี้ ซ้ำเติมด้วยการให้ข่าวอันทำให้มีผลเสียหายทั้งที่ไม่มีหลักฐานของผู้อำนวยการ FBI ทำให้ต้องพ่ายแพ้การเลือกตั้งไป ทั้ง ๆ ที่เธอได้รับคะแนนเสียงจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงมากกว่านายทรัมป์เกือบสามล้านเสียง อันเป็นส่วนต่างที่มากมายที่สุดในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกันตลอด 240 ปีที่ผ่านมา

การที่รัสเซียใช้ “สงครามไซเบอร์” ในการแทรกแซงการเลือกตั้งในสหรัฐฯด้วยเทคโนโลยีอันแยบยลนี้ ฝ่ายความมั่นคงของสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานการข่าวกรองของสหรัฐฯได้ติดตามสืบสวนมาตลอด โดยยืนยันอย่างหนักแน่นว่าเกิดขึ้นจริง และประธานาธิบดีโอบามาได้ถือโอกาสเดือนนายปูตินมาแล้วให้เลิกทำเสียหรือ “Cut it out” ตั้งแต่ที่ได้พบกันในระหว่างการประชุม G 20 ระดับสุดยอดที่นคร Hangzhou ในสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อต้นเดือนกันยายน ศกนี้ แต่ก็ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร เพียงแต่ได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการบางอย่าง และหลายประเทศในยุโรปกับเครือรัฐเอกราชก็ถูกโจมตีด้วยการ Hack เช่นกัน หัวหน้าของ MI-6 ในสหราชอาณาจักรก็ได้แถลงข่าวเรื่องนี้ต่อสาธารณะเป็นครั้งแรกในระยะกว่า 100 ปี โดยได้เสนอขอของบประมาณเพิ่ม

การต่อต้านหลายหมื่นล้านปอนด์ สำหรับสหรัฐ นั้น หากจะมีใครเห็นว่าเรื่องนี้ไม่จริง ก็มีอยู่อย่างน้อย 1 คน อันได้แก่นายโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งใช้คำพูดภาคเสธเช่นเดียวกับที่นายปูตินแก้ต่าง เมื่อถูกต่อว่า ดังเช่นคำกล่าวเชิงบอกปิดว่า “เป็นเรื่องน่าหัวเราะ และไม่เห็นมีหลักฐานประการใด นอกจากการกล่าวอ้างพยานแวดล้อมลอย ๆ”

เมื่อปูตินได้รับตำแหน่งผู้นำในชั้นแรก ความใฝ่ฝันที่จะฟื้นความยิ่งใหญ่ให้กับรัสเซียอีก เริ่มด้วยการรุกคืบในดินแดนทางกลางประเทศออกไป เช่นแถบคอเคซัส และจอร์เจีย ซึ่งไม่ติดต่อกับโดยตรงกับเขตที่อาจจะปะทะกับอาณาบริเวณที่นาโต้คุมครองอยู่ห่าง ๆ แต่จุดที่ต้องเผชิญกับการคัดค้านอย่างหนักแน่นได้แก่การที่รัสเซียได้เข้ายึดไครเมียในขณะที่คนพื้นเมืองที่นิยมรัสเซียด้วยความสนับสนุนของกำลังรัสเซีย โดยมีผู้บังคับการ ซึ่งปูตินเคยใช้ควบคุมเหตุการณ์ในเช็ตชเนีย มากำกับดูแล ปูตินเองยอมรับว่า เมื่อนาย Viktor Yanukovych ซึ่งรัสเซียหนุนให้เป็นประธานาธิบดียูเครนถูกขับออกและต้องหนีไปอยู่ในรัสเซีย ได้พยายามจะกลับไปทวงตำแหน่งคืน ปูตินได้เรียกประชุมด่วนที่เครมลิน เพื่อจะช่วยให้ยานูโควิชได้ไปต่อสู้อำนาจในกรุงเคียบ (ต่อมาปรากฏรายงาน ว่า นาย Paul Manafort ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมหาเสียงในชั้นไพรมารีให้แก่ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้เคยทำหน้าที่ผู้ช่วยให้กับนายยานูโควิช และได้มีการสืบสวนพฤติกรรมและค่าจ้างโดยศาลแขวงในนครนิวยอร์ก ตามคำฟ้องของนาง Yulia Tymoshenko อดีตนายกรัฐมนตรียูเครนคนแรกของผู้เครน—ความเกี่ยวโยงของนายทรัมป์กับปูตินจึงอาจมีทางหนึ่งโดยเส้นทางนี้ และพลโทนอกราชการ Michael Flynn ซึ่งบัดนี้ได้รับเลือกให้เป็นที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของนายทรัมป์ ก็มีท่าทีเป็นมิตรกับรัสเซีย โดยได้ออกรายการของ Russia Today ซึ่งได้รับการอุดหนุนจากภาครัฐรัสเซีย แนวคิดของฟลินน์เกี่ยวกับอิสลามอันตรายมิใช่น้อย ดังที่รายงานมาก่อนหน้านี้แล้ว)

การจงใจรุกรานประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นเอกราช อันได้แก่ยูเครน นั้น ได้รับการต่อต้านจากพันธมิตรตะวันตกด้วยการประกาศมาตรการแซงก์ชันอย่างกว้างขวาง ทำให้รัสเซีย ซึ่งกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอยู่แล้ว ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำลงอีก เงินตราสกุลลูเบิลมีมูลค่าลด

ต่ำลงอย่างมาก แต่ถึงกระนั้น ในปี ค.ศ. 2015 ประธานาธิบดีปูตินคงเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่จะแสดงอำนาจ ในวงการระหว่างประเทศ จึงกลับไปปรากฏตัวในการประชุมประจำปีของสมัชชาสหประชาชาติเป็นครั้งแรก หลังจากที่หายหน้าไปเกือบ 10 ปี เหตุผลสำคัญน่าจะมีหลายประการ (ดังที่วิเคราะห์ไว้ในรายงานประจำเดือนตุลาคม 2558 หน้า 2) ด้านหนึ่งได้แก่ “การสร้าง Impact ให้ชัดว่า รัสเซียยังเป็นมหาอำนาจหนึ่งในระหว่างประเทศที่ฝ่ายอื่น ๆ ต้องยอมรับนับถือ นั่นเป็นถ้อยแถลงหลายตอนที่เขากล่าวในคำปราศรัยในวันเปิดการประชุมสมัชชาประจำปี ซึ่งเมื่อได้ทราบถึงการเข้าร่วมรบในสงครามกลางเมืองในซีเรียและกลับไปอ่านคำปราศรัยของปูตินอีก ก็อาจจะเข้าใจแนวทางเชิงรุกที่เขาได้แถลงไว้ได้ชัดเจนขึ้น ไม่แต่เท่านั้น ปูตินยังต้องการแสดงชัดว่าเขามีได้ถูกโดดเดี่ยวจากวงการระหว่างประเทศตามที่มีการวิจารณ์กัน”

วันจันทร์ ที่ 19 ธันวาคม ศกนี้ มีเหตุร้ายเกิดขึ้นอย่างน้อย 4 ประการ

1. ขณะที่นาย Andrey Karlov เอกอัครราชทูตสหพันธรัฐรัสเซีย ณ กรุงอังการา ประเทศตุรกี กำลังเริ่มกล่าวเปิดนิทรรศการศิลปะ ตำรวจตุรกี 1 นายซึ่งในวันนั้นมิได้เข้าเวร ในชุดสูทใส่เน็คไทสีดำและยืนอยู่ใกล้เคียง โดยไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของเอกอัครราชทูตอยู่คุ้มกัน ได้ยกปืนพกเล็งยิงเอกอัครราชทูตรัสเซีย 9 นัดแล้วตะโกนลั่นในภาษาตุรกีว่า “อย่าลืมอาเล็ปโป อย่าลืมซีเรีย!” ช่างภาพได้บันทึกเหตุการณ์และเสียงไว้ชัดเจน มีปืนได้ยิงอยู่ตรงที่เกิดเหตุและถูกเจ้าหน้าที่ยิงตาย ส่วนเอกอัครราชทูตนั้นได้รับบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิตอีกไม่นานต่อมา

เอกอัครราชทูต Karlov เคยเป็นเอกอัครราชทูตรัสเซียประจำเกาหลีเหนือและย้ายไปอยู่เกาหลีใต้ ก่อนที่จะไปประจำการ ณ กรุงอังการา เหตุร้ายอุบัติขึ้นในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอาเล็ปโป อันเป็นข่าวน่าสลดใจไปทั่วโลก ในขั้นแรก ทั้งนาย วลาดิเมียร์ ปูตินกับนายรีเซพ เอรโดวัน ประณามเหตุที่เกิดขึ้นว่าเป็น Provocation สีของรัสเซีย

อ้างว่า การสังหารเอกอัครราชทูตอย่างโหดเหี้ยมเป็นผลประการหนึ่งของการที่ “สื่อระหว่างประเทศโหมข่าวเหตุการณ์ในอาเล็ปโปจนเกินเหตุ” น่าสังเกตว่า วลาดีเมียร์ ปูตินมิได้ออกอาการ “เกรี้ยวกราด” เช่นที่แสดงออกมา เมื่อเกิดเหตุการณ์เครื่องบินเอฟ 16 ของตุรกียิงเครื่องบินซุกอย 24 ของรัสเซียที่ตุรกีอ้างว่าบินล้ำน่านฟ้าของตุรกีตกเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2015 ครั้งนั้น ปูตินเทียบเท่ากับเป็นการแทงด้านหลังของเขา และเลิกความสัมพันธ์หลายด้านไป พร้อมกับตั้งฐานยิงซีปนาวุธใกล้ชายแดนซีเรีย-ตุรกี เพิ่งมาฟื้นฟูความสัมพันธ์ปกติระหว่างกันไม่กี่วันหลังจากเกิดความพยายามก่อรัฐประหารในตุรกี และในระหว่างนี้ ตุรกี ซีเรียและอิหร่านได้ไปประชุมร่วมกันเพื่อหาทางยุติสงครามในซีเรีย โดยได้มีการออกประกาศปฏิญญามอสโก โดยนายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรัสเซียกล่าวว่า การแก้ปัญหาในซีเรียโดยทางทหารย่อมไม่ได้ผล ต้องใช้วิธีการทางการเมือง อันเป็นถ้อยแถลงที่หลายประเทศและสหประชาชาติเข้ามาตลอด แต่รัสเซียมิได้แสดงความเห็นด้วยอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เมื่อทราบข่าวการสังหารเอกอัครราชทูตที่ตุรกี ประธานาธิบดีปูตินแถลงข่าวว่า คนที่ทำการล้มกระบวนการสันติภาพในซีเรีย แต่เมื่อประธานาธิบดีเออร์โดวันแห่งตุรกีกล่าวหาอาจารย์กุเลนว่ามีส่วน ปูตินไม่คล้อยตาม โดยอ้างว่าการสืบสวนยังไม่แล้วเสร็จ

นายทรัมป์ ซึ่งยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ได้ทวิตว่า เหตุร้ายที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของ Islamic terrorists against Christians อันเป็นการตั้งปัญหาความขัดแย้งทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งแม้พระสันตะปาปาฟรานซิสก็ไม่ปรารถนาให้เกิดความขัดแย้งระหว่างศาสนาขึ้น เมื่อคราวที่ผู้ก่อการร้ายได้สังหารพระที่โบสถ์ใกล้นอร์ม็องดีในประเทศฝรั่งเศส แนวคิดอันตรายที่นายทรัมป์ยึดถือ เป็นเช่นเดียวกับของคนใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งของพลโทนอกราชการไมเคิล ฟลินน์ ที่ปรึกษาฝ่ายความมั่นคงของประธานาธิบดีที่ได้รับเลือก

ข่าวและภาพการสังหารเอกอัครราชทูตรัสเซีย ณ กรุงอังการาปรากฏไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัสเซียเอง ข้าพเจ้าเชื่อว่า เหตุร้ายครั้งนี้คงกระทบความรู้สึกของปูตินไม่น้อย เพราะเหตุ

ที่เกิดขึ้นแสดงชัดว่า การที่รัสเซียส่งทหารเข้าไปร่วมในสงครามกลางเมืองซีเรีย ด้วยกำลังรบ มหาศาลเพื่อสนับสนุนบาชาร์ อัล อัสซาด ทั้งกำลังทางอากาศ ทางบก กองพลซีปนาวุธหลาย ประเภท กองเรือขนาดใหญ่ นำโดยเรือธง Admiral Kuznetsov อันเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินขนาดใหญ่ลำเดียวของรัสเซีย ทั้งหมดทั้งปวงเหล่านี้ย่อมมีผลตามมา (Consequences) เพราะปฏิบัติการต่าง ๆ ของรัสเซียทำลายล้างชีวิตพลเรือนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก เป้าหมายที่ถูกโจมตีโดยกำลังของรัสเซียเองและกองกำลังของอัสซาดหรือ Regime forces รวม Soft targets เช่น โรงพยาบาลของท้องถิ่นและของหน่วยบรรเทาทุกข์ต่างชาติ คือ “แพทย์ไร้พรมแดน” และกองบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศ โรงเรียน อาคารสถานและบ้านเรือนของชาวซีเรียที่ไม่เกี่ยวกับการรบ เป็นอาชญากรรมสงครามและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์อย่างไม่ต้องสงสัย จำนวนการโจมตีที่ระเบิด ประมาณ 71,000 เทียบ ตามรายงานของกระทรวงกลาโหมรัสเซีย ส่วนใหญ่มิใช่เป็น “กลุ่มก่อการร้าย” ดังที่ฝ่ายรัสเซียอ้างมาแต่ต้นในวันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 2015 เมื่อคำนี้ถึงข้อเท็จจริงเช่นนี้ แล้ว ความโกรธแค้นของหลายฝ่าย รวมทั้งตำรวจตุรกี ที่สังหารเอกอัครราชทูตรัสเซีย ณ กรุงอังการา จึงอยู่ในวิสัยที่จะระเบิดขึ้นมาได้

2. ในบริเวณใกล้สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐ ณ กรุงอังการา ในวันที่ 19 ธันวาคม มีการยิงเกิดขึ้น แต่ไม่มีการเสียชีวิต

3. เมื่อเวลา 20.00 น. ของคืนวันจันทร์ ที่ 19 ธันวาคม ที่กรุงเบอร์ลิน รถบรรทุก (Lorry) สีดำขนาดใหญ่หนัก 25 ตัน ทะเบียนโปแลนด์ ได้วิ่งฝ่าเข้าไปในตลาดคริสต์มาสขณะที่มีคนจำนวนมากเดินซื้อของอยู่ รถบรรทุกได้วิ่งทับและชนผู้คน เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 12 คน บาดเจ็บ 48 คน ในจำนวนนี้ 18 คนอาการสาหัส เป็นวิธีคล้ายกับเหตุร้ายที่ Promenade des Anglais ในเมืองนีส หรือริเวียร์รา เมื่อคืนวันที่ 14 กรกฎาคม อันเป็นช่วงเฉลิมฉลองวันชาติฝรั่งเศส ทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 84 คนและบาดเจ็บอีกนับร้อย

เหตุร้ายครั้งนี้สร้างความตื่นตระหนกให้แก่ชาวเยอรมันมาก นางแอนเงลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรี แถลงว่าเป็นเหตุคล้ายการก่อการร้าย ซึ่งหน่วยงานความมั่นคงได้เตรียมพร้อมขั้นสูงสุดทั่วประเทศ ตามการตรวจสอบในขั้นต้น ในห้องคนขับมีคนตายอยู่ 1 ศพ ซึ่งมีใบขับขี่ไปแลนด์อยู่ด้วย ต่อมา เจ้าหน้าที่ได้จับกุมชาวปากีสถานได้ 1 คน เป็นพวกจากผู้อพยพจากบาลูคิสถาน ทำให้ความสนใจให้แก่นายกรัฐมนตรีแมร์เคิลอย่างมาก เพราะเกรงผลกระทบทางการเมือง เนื่องจากเธอจะต้องแข่งขันในการเลือกตั้งในฤดูใบไม้ร่วงของปี 2017 เพราะพรรคการเมืองขวาจัดได้คะแนนมากขึ้นในช่วงที่มีผู้อพยพหลังไหลเข้ามา

หน่วยต่อต้านการก่อการร้ายได้ตรวจที่เกิดเหตุอย่างละเอียด อีกวันหนึ่งต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ปล่อยตัวชาวปากีสถาน ด้วยเหตุผลว่า ไม่มีหลักฐานใด ๆ ที่จะเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยรายนี้ อย่างไรก็ตามก็ดีผลการตรวจรถบรรทุกอย่างละเอียดทำให้ได้หลักฐานสำคัญหลายอย่าง คือเอกสารประจำตัวของบุคคลหนึ่งในชื่อว่า Anis Amri ชาวตูนิเซีย อายุ 24 ปี ซึ่งเคยถูกคุมขังในคุกอิตาลีอยู่ 4 ปี ด้วยข้อหาว่า ก่อเหตุรุนแรงและวางเพลิงค่ายผู้อพยพที่เกาะลัมเปดูซ่าของอิตาลี ชาวต่อมาเข้าใจว่า นายอัมรีคงได้รับการฝึกในการใช้ความรุนแรงจากนักโทษบางกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นคนในเครือข่ายกลุ่มก่อการร้าย เช่นไอซิสก็ได้

การตามล่าตัวนายอัมรีกระจายไปทั่วยุโรป ที่ยากลำบากเพราะในเยอรมนียังมีได้ติดตั้ง CCTV ทั่วถึงพอ เพราะมีคนคัดค้านด้วยความต้องการให้ละเมิดความเป็นส่วนตัว แต่เมื่อตลอดปีนี้ ชาวเยอรมันต้องประสบเหตุร้ายในรูปแบบต่าง ๆ บ่อยครั้งขึ้น จึงมีการร่างกฎหมายเพื่อการนี้ แต่ยังติดอยู่ในสภา คงจะผ่านเป็นกฎหมายในเร็ว ๆ นี้

เหตุการณ์ที่ตลาดคริสต์มาสผ่านไปสามวัน ยังไม่สามารถล่าตัวนายอัมรีได้ แต่ทางการได้ขอให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องและระวังตัว เพราะคนร้ายมีอาวุธติดตัว แต่เจ้าหน้าที่ Forensic สามารถตรวจพบลายมือของนายอัมรีได้ที่พวงมาลัยรถบรรทุกและที่ประตูรถ จึงยืนยันได้ว่า

นายอัมรีคงจะได้จี้ยี่ตรรถบรรทุก ยิงฆ่าคนขับ และเร่งเครื่องมายังตลาดคริสต์มาสในกรุงเบอร์ลิน เพื่อก่อเหตุร้ายดังได้รายงานแล้ว

เมื่อช่วงเช้าของวันที่ 23 ธันวาคม ปราบกฏข่าวด่วนมากกว่า นาย Anis Amri ได้ถูกเจ้าหน้าที่ ตำรวจสายตรวจตามปกติสอบถามขอดูใบสำคัญประจำตัวที่เขต San Giovanni ใกล้สถานีรถไฟ เมืองมิลาน ทางเหนือของประเทศอิตาลี เมื่อเวลา 02.00 น. ตามเวลาที่ท้องถิ่น นายอัมรีได้ล้วงปืนพกขนาด .22 มม. จากเป้บนหลัง แล้วยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไหล่ ตำรวจที่เดินตรวจอยู่ด้วยได้ถึง ต่อสู้ กระสุนนัดหนึ่งถูกที่หน้าอกถึงแก่ความตายบนถนน ทางการอิตาลีได้ตรวจรูปพรรณและ ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งเยอรมันด้วย จนแน่ใจแล้วว่า เป็นนายอัมรี จึงได้แถลงข่าวอีก 9 ชั่วโมงต่อมา นางแอนเงลา แมร์เคิล ยอมรับว่า “โศกโศก” ที่มีไม่ใช่เป็นผู้อพยพ แต่การสืบหาเครือข่าย ยังมีอยู่ต่อมา เพราะการที่นายอัมรีก่อเหตุแล้วได้หลบหนีจากเยอรมนี ผ่านไปในฝรั่งเศสและขึ้น รถไฟที่ Chambery ในฝรั่งเศสไปยังเมืองตูรินและมิลาน จนถึงจุดจบที่ San Giovanni คงจะมี เครือข่ายช่วย ในร่างของเขา นอกจากปืนพก .22 แล้วยังมีมีดสั้นกับเงินยูโรอีกหลายร้อย

เมื่อข่าวการจับตายนายอัมรีแพร่ออกไป ไม่นานต่อมา สำนักข่าว Amag ของกลุ่มไอซิสได้ เผยแพร่วิดีโอแสดงภาพนายอัมรีแสดงความสวามิภักดิ์ต่ออาบู บัคร อัล บัคดาดี คาลิฟของกลุ่มรัฐ อิสลาม อันเป็นวิดีโอที่ได้ถ่ายทำไว้ก่อนนานพอสมควร เพราะนายเป็น วีเตอร์แมน ผู้สื่อข่าว ซีเอ็นเอ็น ตั้งข้อสังเกตว่า ต้นไม้ที่เป็นภูมิทัศน์ด้านหลังยังเขียวสดและใบยังเต็ม

ในวันที่ 24 ธันวาคม ทางการ์ตูนีเซียได้จับกุมชาวตูนีเซีย 3 คนที่เกี่ยวข้องกับนายอัมรี คนหนึ่งมีศักดิ์เป็นหลานของนายอัมรี ส่วนพวกที่เข้าใจว่าเป็นเครือข่ายในเยอรมนีกับนายอัมรี นั้น มี นายอาบู วาลาห์ ซึ่งมีภารกิจร่วมกับนายอัมรีในการหาคนส่งไปเข้ากลุ่มไอซิสในซีเรีย แต่ยังไม่อาจ ยืนยันได้ในขั้นนี้ อันที่จริงการอ้างความรับผิดชอบนั้น เหตุการณ์ผ่านไปแล้วกว่า 2 วันไอซิสได้ถือ โอกาส แสดงความรับผิดชอบในการกระทำของ Soldiers of the Caliphate

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน หน่วยต่อต้านการก่อการร้ายของอินโดนีเซียได้สังหารผู้เตรียมการระเบิดขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของกรุงจาการ์ตา อันเป็นเหตุการณ์ในระยะเดียวกันในปีที่แล้วที่หน่วยต่อต้านการก่อการร้ายได้เข้าจับกุมผู้ต้องสงสัยจะก่อเหตุในเทศกาลปีใหม่ แต่อีกกลุ่มหนึ่งก็ได้ก่อเหตุกลางกรุงจาการ์ตาในวันที่ 14 มกราคม 2559 แต่ถูกทางการปราบได้หมด โดยทราบด้วยว่าเป็นกลุ่มที่รับคำสั่งจากนายบาหรัม เนม ในซีเรีย โดยมีบางฝ่ายประเมินว่านายเนม และนายวันนดี ชาวมาเลเซีย อาจก่อเหตุร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในไม่ช้า เพื่อกลบเกลื่อนการที่ศูนย์บัญชาการใหญ่ที่โมซูล ในอิรัก กบฏค้ำในซีเรียกำลังจะถูกกองกำลังท้องถิ่น โดยมีหน่วยรบพิเศษอเมริกันสนับสนุน เข้ายึดคืนในไม่ช้า

ส่วนในสหรัฐเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม ได้มีประกาศเตือนว่า กลุ่มก่อการร้ายจะโจมตีโบสถ์ชาวคริสต์และชนเชื้อสายยิว ในช่วงคริสต์มาสของชนคริสเตียนและฮานุก้าของชาวยิวในสหรัฐ ซึ่งเป็นวันที่ 25 ธันวาคมตรงกัน อันเป็นเหตุบังเอิญ โดยเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายได้เตรียมพร้อมเพื่อรับมือแล้ว แต่เมื่อถึงเวลา 14.00 น. ในวันอาทิตย์ ยังไม่มีข่าวว่า มีเหตุการณ์ผิดปกติประการใด แต่โดยที่ข้าพเจ้าจะส่งรายงานเดือนนี้ในคืนวันนี้ ตามเวลาในไทย จึงไม่อาจรอรับข่าวให้หมดวัน ตามเวลาในสหรัฐได้

การกระทำไว้ความคิดของนายทรัมป์ ที่จำเป็นต้องนำเสนอในที่นี้ได้แก่ความเคลื่อนไหวในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ในระยะตั้งแต่วันพุธ ที่ 21 ธันวาคม ศกนี้ ด้วยการที่อียิปต์ได้เสนอร่างข้อมติที่ถือว่า การที่อิสราเอลได้รูดหน้าสร้างถิ่นฐานหรือ Settlements ในดินแดนที่อยู่ในเขตที่อิสราเอลยึดมาในสงครามหกวัน เมื่อปี ค.ศ. 1967 ซึ่งแม้ศาลสูงอิสราเอลเองก็ตัดสินว่า ผิดกฎหมาย นั้น ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อมติของสหประชาชาติและยังละเมิดเจตนารมณ์ของ Two-State Formula เพื่อการแก้ปัญหาระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ข้อเสนอของอียิปต์นี้เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ในขณะที่นายจอห์น แคร์รี รััฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ กำลังร่างแนวทางเพื่อแก้ปัญหาระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ แต่นายเบนจามิน เนทันยาฮู

นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ได้พยายามจะกดดันให้สหรัฐใช้สิทธิยับยั้ง เมื่อไม่เป็นผล ก็แถลงว่า สหรัฐกำลังดำเนินการแบบ Unprecedented และหันไปชักชวนให้นายโดนัลด์ ทรัมป์จัดการให้สหรัฐชัดเจนว่า ข้อเสนอนี้ แทนที่นายทรัมป์จะแก้ตัวว่า ยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง กลับรีบโทรศัพท์ถึงประธานาธิบดีซีแห่งอียิปต์ให้เลื่อนการเสนอร่างข้อเสนอนี้ อันเป็นการกระทำผิดมารยาททางการทูตอย่างแรง เพราะในขณะนี้ นายทรัมป์ก็มีฐานะเป็นคนธรรมดาคนหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากโอบามายังเป็นประธานาธิบดีอยู่

สหรัฐไม่พอใจอย่างยิ่งในความล่วงเกินดุลพินิจของสหรัฐ จึงได้ตัดสินใจ “งดเว้นออกเสียง” แทนการวีโต้ ข้อเสนอนี้ผ่านคณะมนตรีความมั่นคงด้วยคะแนนเสียง 14 เสียง ไม่มีสมาชิกถาวรผู้ใดออกเสียงคัดค้าน จึงถือว่าเป็นข้อเสนอนี้ผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบของคณะมนตรีความมั่นคงโดยถูกต้อง การงดเว้นออกเสียงของสหรัฐ ไม่ถือว่าเป็นการคัดค้าน

Samantha Power เอกอัครราชทูตฯ ผู้แทนถาวรสหรัฐได้แถลงเหตุผลว่า สหรัฐออกเสียงตามแนวทางที่ประธานาธิบดีทุกคนตั้งแต่ที่อิสราเอลได้เป็นรัฐมา จากทั้งสองพรรค และว่าในส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับการตั้งถิ่นฐานของอิสราเอล นั้น ประธานาธิบดี Ronald Reagan ได้ยึดหลักการและจุดยืนดังที่ผู้แทนสหรัฐถือตามในครั้งนี้ ประเด็นสำคัญก็คือ ถ้าเป็นเรื่องอิสราเอลแล้ว อิสราเอลมักจะยื่นกรานให้มีสถานะพิเศษเหนือสมาชิกอื่นใด ซึ่งสหรัฐได้พยายามส่งเสริมแนวทางอันจะไม่ขัดขวางต่อหลักการของสูตรสองรัฐ (Two –State Formula) คืออิสราเอลกับปาเลสไตน์ดำรงอยู่เคียงข้างกันอย่างสันติ เอกอัครราชทูตสหรัฐแถลงแนวทางที่สหรัฐยึดถือตลอดมา อันเป็นเช่นเดียวกันทั้งสองพรรคการเมือง ทั้งรีพับลิกันและเดโมแครต ในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงของอิสราเอล นั้น สหรัฐได้ให้ความช่วยเหลือมาตลอด รวมทั้งเมื่อไม่นานมานี้ ก็ได้ตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือจำนวนมากที่สุดเพื่อครอบคลุมเวลา 10 ปีข้างหน้า

โดยที่อิสราเอลตั้งสมมติฐานว่า สหรัฐต้องตามใจอิสราเอลเสมอ ทั้ง ๆ ที่แต่เดิมา เมื่ออิสราเอลเป็นรัฐอิสระและเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1949 อิสราเอลถือนโยบายเป็นกลางในระหว่างมหาอำนาจสองฝ่าย จนเมื่อมีการประชุมเอเชีย-แอฟริกาหรือการประชุมบันดุงในปี ค.ศ. 1954 อิสราเอลมิได้รับเชิญให้เข้าร่วมด้วย อิสราเอลจึงหันมาเข้ากับฝ่ายตะวันตก อันมีสหรัฐเป็นประเทศชั้นนำ โดยไม่นานหลังจากนั้น อิสราเอลได้ดำเนินความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหรัฐมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ และได้รับความช่วยเหลือเพื่อรักษาความมั่นคงสืบต่อมา ส่วนชาวอเมริกันเชื้อสายอิสราเอลก็มีจำนวนมากขึ้น ส่วนใหญ่มีฐานะดี จึงมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นในวงการเมืองสหรัฐ

นโยบายของสหรัฐมีจุดมุ่งหมายที่จะให้บังเกิดสันติภาพระหว่างยิวกับอาหรับ ซึ่งตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมาได้เพิ่มความยุ่งยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ในระยะหลัง ๆ มา สหรัฐเห็นว่ นโยบายของอิสราเอลที่เร่งรัดการปลูกสร้างถิ่นฐานในดินแดนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจอร์แดนและในภาคตะวันออกของนครเจรูซาเล็มอย่างไม่ลดละ นั้น จะเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของอิสราเอลเอง อันเป็นปัญหาล้ำสุด และส่อเค้าจะนำไปสู่สถานการณ์อันรุนแรงต่อไป จึงขอตัดความบางตอนจากคำปราศรัยต่อคณะมนตรีความมั่นคงของเอกอัครราชทูต Samantha Power เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม เพิ่มเติมจากที่ได้สรุปไว้ในตอนต้นเป็นภาษาไทย เพื่อจะได้ทราบนโยบายที่สืบต่อกันมาดังต่อไปนี้อย่างละเอียด ด้วยคิดว่าคงจะเป็นประโยชน์ต่องานในหน้าที่ของข้าราชการกระทรวงและผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการทูตทั้งทวีภาคีและพหุภาคี

“The United States will not support the use of any additional land for the purpose of settlements during the transitional period. Indeed, the immediate adoption of a settlement freeze by Israel, more than any other action, could create the confidence needed for wider participation in these talks. Further settlement activity is in no way necessary for the security of Israel and only diminishes the confidence of the Arabs that a final outcome can be freely and fairly negotiated.”

This (quote) was said in 1982 by President Ronald Reagan. He was speaking about a new proposal that he was launching to end the Israeli-Palestinian conflict. While ultimately, of course, President Reagan's proposal was not realized, his words are still illuminating in at least two respects.

First, because they underscore the United States' deep and long-standing commitment to achieving a comprehensive and lasting peace between the Israelis and Palestinians. That has been the policy of every administration, Republican and Democrat, since before President Reagan and all the way through to the present day.

Second, because President Reagan's words highlight the United States' long-standing position that Israeli settlement activity in territories occupied in 1967 undermines Israel's security, harms the viability of a negotiated two-state outcome, and erodes prospects for peace and stability in the region. Today, the Security Council reaffirmed its established consensus that settlements have no legal validity. The United States has been sending the message that the settlements must stop – privately and publicly – for nearly five decades, through the administrations of Presidents Lyndon B. Johnson, Richard Nixon, Gerald Ford, Jimmy Carter, Ronald Reagan, George H.W. Bush, Bill Clinton, George W. Bush, and now Barack Obama.

...But in reality this vote for us was not straightforward, because of where it is taking place – at the United Nations. For the simple truth is that for as long as Israel has been a member of this institution, Israel has been treated differently from other nations at the United Nations. And not only in decades past – such as in the infamous resolution that

the General Assembly adopted in 1975, with the support of the majority of Member States, officially determining that, “Zionism is a form of racism” – but also in 2016, this year. One need only look at the 18 resolutions against Israel adopted during the UN General Assembly in September; or the 12 Israel-specific resolutions adopted this year in the Human Rights Council – more than those focused on Syria, North Korea, Iran, and South Sudan put together – to see that in 2016 Israel continues to be treated differently from other Member States.

...As the United States has said repeatedly, such unequal treatment not only hurts Israel, it undermines the legitimacy of the United Nations itself.

...Member States should also ask themselves about the double standards when it comes to this Council taking action. Just this morning we came together, as a Council, and we were unable to muster the will to act to stop the flow of weapons going to killers in South Sudan, who are perpetrating mass atrocities that the UN has said could lead to genocide. We couldn't come together just to stem the flow of arms. Earlier this month, this Council could not muster the will to adopt the simplest of resolutions calling for a seven-day pause in the savage bombardment of innocent civilians, hospitals, and schools in Aleppo. Yet when a resolution on Israel comes before this Council, members suddenly summon the will to act.

It is because this forum too often continues to be biased against Israel; because there are important issues that are not sufficiently addressed in this resolution; and because the United States does not agree with every word in this text, that the United States did

not vote in favor of the resolution. But it is because this resolution reflects the facts on the ground – and is consistent with U.S. policy across Republican and Democratic administration throughout the history of the State of Israel – that the United States did not veto it.

...Unlike some on the UN Security Council, we do not believe that outside parties can impose a solution that has not been negotiated by the two parties. Nor can we unilaterally recognize a future Palestinian state. But it is precisely our commitment to Israel's security that makes the United States believe that we cannot stand in the way of this resolution as we seek to preserve a chance of attaining our long-standing objective: two states living side-by-side in peace and security. Let me briefly explain why.

The settlement problem has gotten so much worse that it is now putting at risk the very viability of that two-state solution. The number of settlers in the roughly 150 authorized Israeli settlements east of the 1967 lines has increased dramatically. Since the 1993 signing of the Oslo Accords – which launched efforts that made a comprehensive and lasting peace possible – the number of settlers has increased by 355,000. The total settler population in the West Bank and East Jerusalem now exceeds 590,000. Nearly 90,000 settlers are living east of the separation barrier that was created by Israel itself. And just since July 2016 – when the Middle East Quartet issued a report highlighting international concern about a systematic process of land seizures, settlement expansions, and legalizations – Israel has advanced plans for more than 2,600 new settlement units. Yet rather than dismantling these and other settler outposts, which are illegal even under Israeli law, now there is new legislation advancing in the Israeli

Knesset that would legalize most of the outposts – a factor that propelled the decision by this resolution’s sponsors to bring it before the Council.

The Israeli Prime Minister recently described his government as “more committed to settlements than any in Israel’s history,” and one of his leading coalition partners recently declared that “the era of the two-state solution is over.”

..For Palestinian leaders, that means recognizing the obvious: that in addition to taking innocent lives – the incitement to violence, the glorification of terrorists, and the growth of violent extremism erodes prospects for peace, as this resolution makes crystal clear.

The most recent wave of Palestinian violence has seen terrorists commit hundreds of attacks – including driving cars into crowds of innocent civilians and stabbing mothers in front of their children. Yet rather than condemn these attacks, Hamas, other radical factions, and even certain members of Fatah have held up the terrorists as heroes, and used social media to incite others to follow in their murderous footsteps. And while President Abbas and his party’s leaders have made clear their opposition to violence, terrorism, and extremism, they have too often failed to condemn specific attacks or condemn the praised heaped upon the perpetrators.

...President Obama and this administration have shown an unprecedented commitment to Israel’s security because that is what we believe in.

...And as the Israeli Prime Minister himself has noted, our military and intelligence cooperation is unprecedented. We believe, though, that continued settlement building seriously undermines Israel’s security.

ผู้แทนถาวรอิสราเอลแถลงประณามสหรัฐที่ถือแนวทางอันไม่ส่งเสริมความดำรงอยู่ของอิสราเอล โดยได้กล่าวย้อนประวัติศาสตร์นับพันปีของที่ตั้งดั้งเดิม ไม่มีส่วนใดที่กล่าวถึงสูตร “สองรัฐ” แต่ประการใด กล่าวเพียงว่า อิสราเอลเป็นประเทศประชาธิปไตยในภูมิภาคแถบนั้น ผู้สังเกตการณ์ปาเลสไตน์ได้แถลงหลังการลงมติในแนวทางที่พอเข้าใจได้

นายโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ทวีตข้อความสั้น ๆ ว่า “เรื่อง ยูเอ็นนี่ ต้องแปรเปลี่ยนเมื่อถึง 20 มกราคม” ส่วนนายเนตันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอล ได้ต่อต้านท่าทีของสหรัฐอย่างรุนแรงในแบบที่ไม่เคยกล่าวมาก่อน เช่น “Shameful, traitorous,” เป็นต้น ต่อมาในวันที่ 24 ธันวาคม นายเนตันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอลได้ประกาศตัดเงินบริจาคแก่งานของสหประชาชาติ 5 สำนักงาน โดยขู่ว่า ตัดความสนับสนุนเพิ่มขึ้นอีก โดยอ้างว่า สหประชาชาติลำเอียงในการต่อต้านอิสราเอล ในวันที่ 25 ธันวาคม นายเนตันยาฮูได้กล่าวหาสหรัฐเพิ่มเติม ว่าสหรัฐรู้เห็นเป็นใจในการจัดทำข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง และว่าอิสราเอลไม่สนใจในรัฐบาลโอบามาแล้ว โดยได้เรียกเอกอัครราชทูตสหรัฐไปพบเพื่อต่อว่า ในขณะที่เดียวกัน ได้เชิญเอกอัครราชทูตที่ประจำอยู่ในกรุงเทลอาวีบ 11 ประเทศ ในคณะมนตรีความมั่นคงไปพบ เพื่อแสดงจุดยืนของอิสราเอล และการที่เขาจะรอให้ถึงวันที่ 20 มกราคม เพื่อให้ นายทรัมป์ เข้ารับตำแหน่งเสียก่อน เพราะเขาไม่เห็นประโยชน์ที่จะติดต่อกับรัฐบาลของประธานาธิบดีโอบามาอีกต่อไป นอกจากนั้น ยังได้ประกาศความตั้งใจที่จะทบทวนบทบาทของสหประชาชาติในส่วนที่เกี่ยวกับอิสราเอลเพิ่มเติม

สาเหตุที่นายเบนจามิน เนตันยาฮูแสดงความเกรี้ยวกราดต่อสหรัฐ ก็เพราะพรรครีพับลิกัน ได้ละเมิดพิธีการทูตมาก่อนเมื่อปีเศษมานี้ ด้วยการเชิญให้นายเนตันยาฮูไปเยือนรัฐสภาสหรัฐโดยมิได้แจ้งให้ฝ่ายบริหารทราบล่วงหน้า เพียงไม่กี่วันก่อนวันเลือกตั้งทั่วไปในอิสราเอล โดยได้เปิดโอกาสให้นายกรัฐมนตรีอิสราเอลกล่าวคำปราศรัยต่อที่ประชุมร่วมของรัฐสภาด้วย ในครั้งนั้น ประธานาธิบดีโอบามาไม่พอใจอย่างยิ่ง แต่โดยที่มีวุฒิสภาจะสูง จึงมิได้แสดงออกต่อสาธารณชน ต่อมาในช่วงของการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ก็พยายามมองข้ามนโยบายที่

ทั้งสองพรรคยึดถือมา จนเมื่อถึงการเลือกบุคคลที่จะได้รับการเสนอตัวเป็นเอกอัครราชทูตสหรัฐ ประจำอิสราเอล นายทรัมป์ได้คัดเลือกนาย David Friedman ในคณะที่ปรึกษาซึ่งเป็นทนายให้เขา ในคดีล้มละลายมาตลอด นายพรีดแมนมีนโยบาย Hard line อย่างมาก อาทิ จะทำตามแนวคิดของนายทรัมป์ที่จะย้ายสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐจากกรุงเทลอาวีบไปตั้งอยู่ที่เจอร์ซาเล็ม เห็นว่าการตั้งถิ่นฐาน (Settlements) ของอิสราเอลนั้นชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ไม่เห็นด้วยกับแนวทาง Two-state Formula และการรับรองรัฐปาเลสไตน์ ฯลฯ

วันคริสต์มาสที่ 25 ธันวาคม วันนี้ รัสเซียต้องเผชิญข่าวร้ายอีก เมื่อเครื่องบินแบบ TU 154 พร้อมผู้โดยสาร 92 คน ซึ่งรวมคณะนักกรองประสานเสียงทหารและคณะเต็นร่า Alexandrov ซึ่งจะไปร่วมฉลอง (ชัชชนะ?) ที่ซีเรีย กับนักหนังสือพิมพ์รัสเซีย 9 คน ตกลงในทะเลดำหลังจากที่บินออกจากเมือง Sochi ผู้โดยสารทั้งหมดเสียชีวิต ทางกรรัสเซียแถลงว่า คงจะเป็นเหตุอื่น แต่มิใช่การก่อการร้าย

นายมนัสพาสน์ ชูโต

ประธานคณะกรรมการปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์

และการดำเนินงานด้านสารนิเทศของกรมสารนิเทศ